Karadžić, Vuk Stefanović

ВУКОВА ПРЕПИСКА

КЊИГА ПЕТА

(ДРЖАВНО ИЗДАЊЕ)

БЕОГРАД
ШТАМПАНО У ДРЖАВНОЈ ШТАМПАРИЈИ КРАЉЕВИНЕ СРБИЈЕ
1910.

ВУКОВА ПРЕПИСКА

КЊИГА ПЕТА

(ДРЖАВНО ИЗДАЊЕ)

БЕОГРАД
ШТАМПАНО У ДРЖАВНОЈ ШТАМПАРИЈИ КРАЉЕВИНЕ СРБИЈЕ
1910.

PG
1209
.K18
A35
1907
v.

ПРЕДГОВОР

У ову пету књигу Вукове Преписке ушле су личности и друштва с којима је Вук ступио у преписку од почетка 1824 до краја 1830 године, а то су ове:

CXXXV. **С. А. Пентер**, из Лајпцига, (мени ближе непознат). Једно писмо Вуку као одговор на Вуково које је изгубљено. Више преписке као да није ни било.

CXXXVI. **Ј. Фатер**, проф. из Хале. Има седам његових писама и једно Вуково (набављено куповином); још су била два Вукова, која су изгубљена.

CXXXVII. **Тириншко-саксонско друштво за истраживање отачаствене старине.** Диплома Вуку на чланство.

CXXXVIII. **Петар Тодоровић**, тргов. Трстански. Једно писмо Вуково (у концепту); не види се да ли је било више преписке.

CXXXIX. **Тереза v. Јакоб (Талфј)**, преводилац српских народних песама. Седам њених писама и два Вукова (оба у концепту); била су још три Вукова, па изгубљена. На једном њеном писму има и писмо оца јој; а било је и једно Вуково њему, које је изгубљено.

CXL. **Димитрије Милаковић.** Има тридесет и шест писама, а једно је изгубљено; од Вукових писама очувано је само једно (прво, и то у концепту), а двадесет и шест је изгубљено.

CXLI. **Јован Петровић**, ковач из Земуна (в. Поменик, стр. 259). Три његова писма и два Вукова (једно је у Државном Архиву); два су Вукова изгубљена. На

једном је писму с њим заједно и *Лазар Марјановић*, чија је преписка наштампана у IV књизи (стр. 89—92); било је и једно писмо њему, које је изгубљено.

CXLII. **Василије Лазаревић,** лебцелдер из Вуковара. Једно писмо Вуку. Не види се да ли је било више преписке.

CXLIII. **Гетиншко учено Друштво.** Пет писама; Вуково очувано једно (у концепту), а три изгубљена.

CXLIV. **Никола Поповић,** трг. из Брода. Једно његово писмо, а било једно Вуково па изгубљено.

CXLV. **Павле Кенгелац,** архим. м. Св. Ђурђа. Три писма Вуку, а Вукова су била четири, која су изгубљена.

CXLVI. **Атанасије Симоновић,** бив. чиновник, из Темишвара. Два писма Вуку; не види се да ли је Вук шта одговорио.

CXLVII. **Игњат Ал. Брлић,** из Брода. Његових писама има четрдесет и три, а Вукових десет, која су сва већ раније наштампана у Јагићеву Archiv-у (књ. XXVII). Још је било тридесет Вукових писама, која су изгубљена.

CXLVIII. **Лука Кенгелац,** директор школски. Шест његових писама, а Вукова (којих је било десет) сва су изгубљена.

CXLIX. **Јевтимије Јовановић,** из Темишвара („родом из Голубинаца"). Једно писмо Вуку.

CL. **Јевта Поповић,** учитељ Трстански. Три писма Вуку, а изгубљена су два Вукова њему.

CLI. **Руми,** из Беча. Једно писмо Вуку.

CLII. **Ђорђе Рајмер,** књижар издавач из Берлина. Седамнаест писама (и обрачуна) Вуку, и девет Вукових њему (све концепти). Изгубљено је још дванаест Вукових писама.

CLIII. **Алекса Симић** (в. Поменик 637). Четрнаест његових и осам Вукових писама, а изгубљено је једно његово и десет Вукових, од Вукових писама три су концепти, а пет оригинали у Државном Архиву.

CLIV. **Тодор Живковић,** парох Панчевачки. Једно писмо Вуку, штампано раније у „Бршљану“ за г. 1886 стр. 40.

CLV. **Стеван Марковић,** трг. и књижар из Н. Сада. Један обрачун од Вукових књига.

CLVI. **Конст. Каулиције**, књижар из Н. Сада. Једно писмо Вуку. Морало је бити и Вукових писама њему, али о њима нема трага.

CLVII. **Адам Драгосављевић.** Тридесет и два његова, и двадесет и пет Вукових писама. Не види се да је иједно изгубљено. Оригинали Вукових писама налазе се у архиви Матице Српске у Н. Саду, одакле су под надгледањем г. Тих. Остојића преписана, на чему му и овим путем захваљујем.

CLVIII. **Дим. Пав. Татишчев,** руски посланик у Бечу. Шест Вукових писама њему све у концептима.

CLIX. **Сима Шићар,** трг. из Пеште. Једно његово и једно Вуково писмо. Не зна се је ли било још међу њима преписке.

CLX. **Илија Врацановић,** трговац из Шибеника, родом из Јадра, села Текериша. Пет његових писама, а Вукова (шест) сва су изгубљена.

CLXI. **Мартин Хамуљак,** из Будима. Тринаест његових писама, а Вукова су сва (дванаест) изгубљена.

CLXII. **Харалампије Радојичић,** парох Иришки. Једно његово писмо, као одговор на Вуково, које је изгубљено.

CLXIII. **Павле Дикић,** учитељ Шидски. Једно његово писмо Вуку. Не види се да ли је Вук што писао њему.

CLXIV. **Василије Лазић,** адвокат из Н. Сада. Једно његово писмо као одговор на Вуково, које је изгубљено.

CLXV. **Василије Јовановић,** учитељ Земунски. Два његова писма Вуку, а било је и једно Вуково њему, али је изгубљено.

CLXVI. **Матија Ђурић,** трг. и председ. православне општине у Задру. Три његова писма, а Вукових шест изгубљено.

CLXVII. **Адам Филиповић,** управник Ђаковачке семинарије. Једно писмо, као одговор на Вуково, које је изгубљено.

CLXVIII. **Dr. Јос. Циглер,** проф. теологије из Кенигреца. Једно писмо Вуку.

CLXIX. **К. Штили,** редактор „Iris-a", из Пеште. Једно писмо Вуку, а Вуков одговор је изгубљен.

CLXX. **Александар Серна-Соловјев,** проф. из Кракова. Једно писмо Вуку, штампано пре у „Срђу" (1902 стр. 867), и Вуков одговор на исто (у концепту).

CLXXI. **Јован Ђаковић,** парох Будачки (после Горњокарловачки). Два писма Вуку, а једно Вуково њему изгубљено је.

CLXXII. **Јов. С. Поповић.** Четири његова и једно Вуково писмо (у концепту; штампано раније у Грам. и Полем. Сп. III, 348). Два су још Вукова писма изгубљена.

CLXXIII. **Григорије Возаровић,** књиговезац из Београда. Пет његових писама, а зна се за два Вукова, која су оба изгубљена.

CLXXIV. **Исаија Војиновић,** из Темишвара (ближе непознат). Једно писмо Вуку.

CLXXV. **Јевђеније Весели,** проф. из Винковаца. Четири његова писма, а Вукова сва (пет) изгубљена.

CLXXVI. **Тадија Вркић,** бауадјункт, из Винковаца. Три његова писма, а Вукова сва (четири) изгубљена.

CLXXVII. **Матица Српска.** Три писма Вуку, и једно Вуково. Не види се да ли је што изгубљено.

CLXXVIII. **Тома Скалица,** пројач из Брода. Једно његово писмо.

CLXXIX. **Аврам Петронијевић** (в. Поменик 541). Једно његово и два Вукова писма; још четири Вукова су изгубљена.

CLXXX. **Кипријан Николић,** из Сенте, доцније чиновник у Београду. Шест његових писама, а била су Вукова три, која су изгубљена.

CLXXXI. **Тома Милојевић,** учитељ франц. језика у Бродској реалци (Галиција). Једно писмо Вуку, а одговор Вуков изгубљен.

CLXXXII. **Управа Пештанске Штампарије.** Молба Вукова за коректора.

CLXXXIII. **Сима Милосављевић — Паштрмац** („Амица" — в. Поменик 514). Пет писама: три његова и два Вукова (у концептима); једно Вуково изгубљено.

CLXXXIV. **Ђура Милутиновић, Црногорац** (в. Поменик 358). Девет писама: пет његових и четири Вукова (сва четири у Нар. Библиотеци), и било још шест Вукових, која су изгубљена.

CLXXXV. **С. Б. Бантке.** Два писма: једно његово и једно Вуково (концепат) и прво Вуково писмо изгубљено.

CLXXXVI. **Петар Демелић.** Шест писама, пет његових и једно Вуково (концепат); била још три Вукова, па изгубљена.

CLXXXVII. **Враћа Милеуснићи,** трг. из Сења. Три њихова писма, а Вукова су сва — било их је шест — изгубљена.

CLXXXVIII. **Мојсило М. Лазаревић (Краљевић),** трг. из Земуна. Пет његових писама, а била су три Вукова која су изгубљена.

CLXXXIX. **Ђорђе Нешић,** адвокат из Вршца. Једно писмо као одговор на Вуково, које је изгубљено.

CXC. **В. Герхард.** Два писма Вуку; не види се да ли је Вук њему писао.

CXCI. **Дим. Стевановић,** лапар из Будима. Десет његових писама, и једно изгубљено; Вукових је било четири и сва су изгубљена.

CXCII. **Џон Бауринг** (в. С. К. Гласник 1908 књ. XXI, стр. 31). Дванаест писама, седам његових и пет Вукових

(једно штампано по оригиналу у С. К. Глас., а четири концепти); изгубљено је једно његово и четири Вукова.

CXCIII. **Јово Шкуљевић,** трг. из Дубровника. Четири његова писма, а било је једно Вуково па изгубљено.

CXCIV. **Јеврем Обреновић.** Двадесет и седам писама: тринаест његових (једно штампано раније у „Срђу") и четрнаест Вукових (све концепти); још је четрнаест Вукових изгубљено.

CXCV. **Јан Колар.** Седам писама Вуку, а Вукових види се да је било само два, која су изгубљена, али их је морало бити више.

CXCVI. **Стеван Прерадовић,** доктор медецине. Шест његових писама, а Вукова четири су изгубљена.

CXCVII. **Никола Хаџић,** оберлерер из Земуна, доцније управитељ школа у Винковцима. Једанаест његових писама, а Вукових било осам и сва погубљена.

CXCVIII. **Пантелија Хаџи Стојило** („Бика") трговац из Земуна, доцније консул у Београду. Дванаест његових писама Вуку, а Вукова, којих је било двадесет и три (а јамачно и више), сва су изгубљена.

CXCIX. **Х. Д. Ливес** (Leeves), агенат или представник Лондонског библијског друштва у Цариграду. Два његова писма Вуку а једно Вуково (у концепту) њему, а било је још једно, па изгубљено.

CC. **Ф. Челаковски.** Два Вукова писма њему, прво у концепту, а друго послали ми препис г. г. Ђ. Поливка и В. Францев. Било је једно његово Вуку, које је изгубљено.

CCI. **Јевта Петровић, и Сава Николић,** из Шапца; биће да су неки рођаци Вукови: други биће исти са Савом Чотрићем, с којим има још преписке доцније. Једно њихово писмо Вуку, а не види се да ли је било одговора.

CCII. **Ђорђе Еманоел,** ђенерал руски, чији је живот Вук издао. Једно његово писмо и два Вукова (у концепту).

CCIII. **Антоније Тумара,** цензор Пештански. Једно писмо Вуку, као одговор на Вуково, које је изгубљено.

CCIV. **Спиридон Поповић,** из Шибеника. Шест његових писама, а Вукова четири изгубљена.

CCV. **Никола Живковић,** ишпан Даљски. Једно његово писмо Вуку; не види се да ли је било одговора.

CCVI. **Марија Миловановић,** служавка Вукова. Једно њено писмо Вуку, а била су још два, па изгубљена, као и пет Вукових.

CCVII. **Атанасије Рајилић,** трговац из Нове Градишке. Једно писмо Вуку, а Вуково једно изгубљено.

CCVIII. **Гаврило Ковачевић,** књиговезац и песник из Земуна. Шест његових писама, а Вукова су била два, па оба изгубљена.

CCIX. **Урош Лазаревић,** трг. из Земуна. Шест писама Вуку, а пет Вукових било па изгубљена.

CCX. **Арон Милосављевић,** трговац из Суботице. Једно писмо Вуку, а Вукова два изгубљена.

CCXI. **Субота Младеновић,** учитељ, доцније манипулант Матице Српске. Пет писама Вуку, а Вукова била четири, па погубљена.

CCXII. **С. Паунковић** (Арамбашић), из Земуна. Једно писмо Вуку; не види се да ли је било одговора.

CCXIII. **Цветко Рајовић** (в. Поменик стр. 619). Четири писма Вуку; Вукових било пет, али су изгубљена.

CCXIV. **Dr. Плајел,** из Брода. Једно писмо Вуку, а Вуков одговор изгубљен.

CCXV. **Филип Т. Гргуровић,** јером. Филимон, рођак Вуков, из Тршића. Једно писмо Вуку, а Вуков одговор изгубљен.

CCXVI. **Општество историје и старина руских при Московском Универзитету.** Диплома Вуку на чланство, и Вуков одговор (у концепту).

CCXVII **Јован Поповић,** ђакон и учитељ из Руме. Једно писмо Вуку, као одговор на Вуково, које је изгубљено.

CCXVIII. **Алекса Илић,** учитељ у Сент-Андрији. Једно писмо Вуку као одговор на Вуково, које је изгубљено.

CCXIX. **Симо Михаиловић-Сломо,** кнез. Једно писмо Вуку, као одговор на Вуково, које је изгубљено.

CCXX. **Друштво љубитеља српске књижевности** у Темишвару. Једно писмо Вуку, а Вуков одговор изгубљен.

CCXXI. **Полиција Вечка и војена команда.** Једанаест Вукових писама (молби) њима (једно ђенералу Фојиту [?]), и две одлуке по тим писмима.

CCXXII. **Јоаким Балан,** књиговезац и књижар из Темишвара. Једно писмо Вуку; не види се да ли је било одговора.

CCXXIII. **Јов. Манојловић,** столар из Сенте. Једно писмо Вуку, а не види се да ли је било одговора.

CCXXIV. **Тодор Сувајџић,** из Суботице. Једно писмо Вуку, на које као да није било одговора.

CCXXV. **Ј. Фесл,** абат из Граца. Једно Вуково писмо њему, по препису г. Ђ. Поливке, а раније је штампано у Arch. f. sl. Philol. XXII, 633.

CCXXVI **Алекса Поповски,** секретар кнеза Милоша. Пет писама Вуку, а било је седам Вукових писама, која су изгубљена.

CCXXVII. **Милосав Перуничић,** члан Народног суда у Крагујевцу. Пет његових писама Вуку, а Вукова три изгубљена.

CCXXVIII. **Рада Зубан,** брат Лазе Зубана. Једно његово писмо Вуку, а била су Вукова два њему, која су изгубљена.

CCXXIX. **Лаза Зубан.** Дванаест његових писама, а Вукова су сва изгубљена; било их је осам.

CCXXX. **Ото Пирх.** Једно писмо Вуку.

CCXXXI. **Г. Меглински,** руски свештеник из Беча. Пет писама Вуку, и шест Вукових њему, све у концептима. Још су изгубљена два Вукова писма.

CCXXXII. **Dr. Константин Пејичић** (в. Поменик стр. 515). Једанаест писама Вуку; Вукова су сва изгубљена, а било их је девет.

CCXXXIII. **Јеромонах Пајсије.** Једно писмо Вуку, а било је и Вуково једно њему, па је изгубљено.

CCXXXIV. **Леополд Ранке.** Седам писама Вуку, од којих су два штампана раније, и једно његове жене; Вукових писама има девет (све у концептима), и једно је изгубљено.

CCXXXV. **Дим. Исајиловић** (в. Поменик стр. 184). Три писма Вуку (и једно с Прерадовићем); Вукова су била два па изгубљена.

CCXXXVI. **Радован Дољанац,** свештеник из Оструж-нице, друг Вуков по Југовићевој Великој Школи. Једно писмо Вуку, као одговор на Вуково, које је изгубљено.

CCXXXVII. **Дионисије Стевановић,** син Димитрија Стевановића. Осам писама Вуку, а Вукова су била че-чири, која су изгубљена.

CCXXXVIII. **Јован Виловски,** адвокат. Једно писмо Вуку, и не види се да је било више преписке.

CCXXXIX. **Јован Балаитски.** Четири писма Вуку, и једно било Вуково њему.

CCXL. **Павле Еманоел,** брат Ђорђа Емануела. Три писма Вуку, а не види се да ли је било Вукових од-говора.

CCXLI. **Милутин Радовановић,** трговац Београдски. Осам његових писама и једно Вуково (у концепту), а било их је још девет, па су погубљена.

CCXLII. **Сава Вуковић,** инжињер. Два писма Вуку; не види се да ли је било одговора.

CCXLIII. **Лука Кисић,** трговац из Н. Бечеја. Три писма Вуку, а Вукова два су изгубљена.

CCXLIV. **Dr. Ђорђе Чокрлан.** Једно писмо Вуку, и Вуков одговор (у концепту).

У првом додатку су неколика писма, која су пропуштена да се ставе на своје место, а у другом писма других личности, која се тичу Вука, или његова рада.

Октобра 1910.
у Београду.

Љуб. Стојановић.

ПРЕГЛЕД

СТРАНА

Предговор III

CXXXV. С. А. Пентер.

Вуку из Лајпцига 16/4—I—1824 1

CXXXVI. Јос. С. Фатер.

1. Вуку из Хале 27/15—I—1824 2
2. „ „ „ 21/9—III—1824 3
3. Вук њему из Беча 31/19—III—1824 5
4. Вуку из Хале 22/10—V—1824 6
5. „ „ „ 16/4—XII—1824 7
6. „ „ „ $\frac{9-V}{27-IV}$—1825 9
7. „ „ „ 18/6—IX—1825 11
8. „ „ „ $\frac{12-I-1826}{31-XII-1825}$ 12

CXXXVII. Тирингско-саксонско друштво за испитивање отач. старине.

Вуку (диплома) из Хале $\frac{1-III}{18-II}$—1824 13

CXXXVIII. Петар Тодоровић.

Вук њему из Прага $\frac{11-III}{28-II}$ (из Беча 5/17-III) 1824 14

CXXXIX. Тереза в. Јакоб (Талфј) и отац јој

1. Вуку из Хале 19/7—III—1824 15
2. „ „ „ „ „ „ 16
3. „ „ „ 18/6—IV—1824 17
4. „ „ „ $\frac{10-VIII}{29-VII}$—1824 18
5. „ „ Берлина 30/18—X—1851 19

СТРАНА

6. Вук њој из (Беча) 15/3—IV—1852 21
7. Вуку из Њујорка 20/8—I—1853 22
8. Вук њој из Беча 13/1—V—1853 25
9. Вуку из Њујорка $\frac{4-XI}{23-X}$—1853 26

CXL. Димитрије Милаковић.

1. Вуку из Дубровника 13—V—1824 28
2. Вук њему из Беча 15—VIII—1824 29
3. Вуку из Дуброрника 30—VIII—1824 30
4. „ „ „ 9—XII—1824 31
5. „ „ „ 10—I—1825 32
6. „ „ „ 13—X—1825 32
7. „ „ „ 5—XII—1825 33
8. „ „ Н. Сада 29/17—XI—1826 34
Атан. Тодоровић Вуку на истом писму 35
9. Вуку из Н. Сада 9—VII—1827 35
10. „ „ „ 3—X—1827 36
11. „ „ „ 15—XI—1827 37
12. „ са Цетиња 11—IV—1833 38
13. „ „ „ 10—II—1834 39
14. „ „ „ 10—XI—1834 40
15. „ „ „ 30—XII—1834 40
16. „ „ „ 1—II—1835 41
17. „ „ „ 6—V—1835 41
18. „ „ „ 30—V—1835 42
19. „ „ „ 2—VI—1835 42
20. „ „ „ 7—VI—1835 43
21. „ „ „ 12—VI—1835 44
22. „ „ „ 15—VI—1835 44
23. „ „ „ 14—VII—1835 45
24. „ „ „ 15—IX—1835 46
25. „ из Харкова 4—IV—1836 47
26. „ са Цетиња 23—XII—1838 49
27. „ „ „ 11—III—1839 50
28. „ из Трста $\frac{2-II}{20-I}$—1841 51
29. „ „ „ 13/1—II—1841 52
30. „ са Цетиња 26—VIII—1844 53
31. „ „ „ 2—III—1845 54
32. „ „ „ 11—XII—1848 55
33. „ „ „ 21—IV—1849 56
34. „ „ „ 23—XII—1849 57
35. „ „ „ 10—III—1850 58
36. „ из Београда 1—XI—1852 59
37. „ „ „ 31—XII—1852 60

CXLI. Јован Петровић (и Лазар Марјановић).

1. Вуку из Земуна 9—X—1874 61

СТРАНА

2. Вук њему из Беча $\frac{1-IV}{20-III}$—1825 62
3. „ „ „ „ 7/19—VII—1825 62
4. Вуку из Земуна 11—II—1825 64
5. „ „ „ | —II—1831 65

CXLII. Василије Лазаревић

Вуку из Вуковара 30—XI—1824 66

CXLIII. Гетиншко учено друштво

1. Вуку из Гетингена 30/18—XII—1824 67
2. Вук њему из Беча 19/7—II—1825 68
3. Вуку из Гетингена 19/7—XI—1845 68
4. „ „ „ $\frac{9-VIII}{28-VII}$—1846 69
5. „ „ „ 20/8—IV—1849 70
6. „ „ „ $\frac{12-VI}{31-V}$—1852 71

CXLIV. Никола Поповић

Вуку из Брода $\frac{3-I-1825}{22-XII-2824}$ 72

CXLV. Павле Кенгелац

1. Вуку из Св. Ђурђа 9/21—II—1825 73
2. „ „ „ „ 12/24—X—1825 74
3. „ „ „ „ 1/13—XI—1825 76

CXLVI. Атанасије Симоновић

1. Вуку из Темишвара 22—II—1825 77
2. „ „ „ $\frac{6-VII}{24-VI}$1825 78

CXLVII. Игњат А. Брлић

1. Вуку из Брода $\frac{8-III}{24-II}$1835 79
2. „ „ „ 28/16—III—1825 81
3. „ „ „ 20/8—V—1825 84
4. „ „ „ $\frac{12-VII}{30-VI}$—1825 85
5. „ „ „ 23/11—IX—1825 87
6. „ „ „ $\frac{6-X}{24-IX}$—1825 89
7. Вук њему из Беча 6/18—X—1825 93
8. Вуку из Брода 24/12—X—1825 94
9. „ „ „ $\frac{8-XI}{27-X}$—1825 96
10. Вук њему из Беча 6/18—XI—1825 99
11. Вуку из Брода 19/17—XI—1825 100
12. Вук њему из Беча $\frac{9-XII}{27-XI}$—1825 104

		СТРАНА
13.	Вук њему из Беча 12/24—I—1826	105
14.	Вуку из Брода 24/12—I—1826	106
15.	„ „ „ 26/14—I—1826	109
16.	Вуку из Беча 29—I—1826	110
17.	„ „ „ 12/24—II—1826	111
18.	Вуку из Брода $\frac{6-IV}{25-III}$—1826	113
19.	Вук њему из Беча 13/25—IV—1826	115
20.	Вуку из Брода 26/14—V—1826	117
21.	Вук њему из Будима 19/31—V—1826	118
22.	„ „ „ „ 26—VIII—1826	118
23.	„ „ „ Беча 15/27—X—1826	119
24.	Вуку из Брода $\frac{2-XI}{21-X}$—1826	120
25.	„ „ „ $\frac{1-XII}{19-XI}$—1826	121
26.	„ „ „ $\frac{10-I-1827}{29-XII-1826}$	123
27.	„ „ „ $\frac{12-I-1827}{31-XII-1826}$	124
28.	„ „ „ $\frac{11-V}{29-IV}$—1827	125
29.	„ „ „ 27/15—VII—1827	127
30.	„ „ „ 18/6—IX—1827	128
31.	„ „ „ $\frac{6-XI}{25-X}$—1827	130
32.	„ „ „ $\frac{1-II}{20-I}$—1828	131
33.	„ „ „ $\frac{8-II}{27-I}$—1828	132
34.	„ „ „ 28/16—V—1828	133
35.	„ „ „ 21/9—X—1828	135
36.	„ „ „ 23/11—XII—1828	136
37.	„ „ „ $\frac{6-X}{24-IX}$—1829	137
38.	„ „ „ $\frac{1-XII}{19-XI}$—1829	138
39.	„ „ „ 22/10—XI—1830	139
40.	„ „ „ $\frac{11-V}{29-IV}$—1832	141
41.	„ „ „ 23/11—V—1832	142
42.	„ „ „ „ „ „	144
43.	„ „ „ 28/16—XII—1832	145
44.	„ „ „ 22/10—III—1833	146
45.	„ „ „ 29/17—V—1833	149
46.	„ „ „ $\frac{12-VII}{30-VI}$—1833	150
47.	„ „ „ $\frac{1-X}{19-IX}$—1833	151
48.	„ „ „ 28/16—XII—1833	154
49.	„ „ „ 29/17—IV—1834	155
50.	„ „ „ 31/19—V—1834	157
51.	„ „ „ 17/5—VII—1836	159
52.	„ „ „ 21/9—IX—1836	161
53.	„ „ „ $\frac{26-IV}{8-V}$—1849	162

CXLVIII. Лука Кенгелац СТРАНА

1. Вуку из В. Кикинде 11—III—1825 164
2. „ „ „ „ 25/13—XII—1826 165
3. „ „ „ „ 16—XI—1826 167
4. „ „ „ „ $\frac{12-IV}{31-III}$—1852 168
5. „ „ В. Бечкерека 4—IV—1852 170
6. „ „ В. Кикинде 3—VII—1852 171

CXLIX. Јевтимије Поповић

Вуку из Темишвара 16/28—III—1825 173

CL. Јевта Поповић

1. Вуку из Трста 3—IV—1825 174
2. „ „ „ 19—IX—1825 174
3. „ „ „ 22/10—IX—1826 176

CLI. Руми

Вуку из Беча 16/4—VI—1825 177

CLII. Ђорђе Рајмер

1. Вук њему из Земуна 20/8—VI—1825 178
2. „ „ „ Беча $\frac{12-III}{28-II}$—1829 178
3. Вуку из Берлина 29/17—IV—1829 179
4. Вук њему из Беча 23/11—IV—1833 181
5. Вуку из Лајпцига 20/8—V—1833 181
6. Вуку из Беча 21/9—VI—1833 182
7. Вуку из Берлина $\frac{10-II}{29-I}$—1839 183
8. „ „ „ $\frac{3-I-1844}{22-XII-1843}$ 185
9. „ „ „ $\frac{4-IX}{23-VIII}$—1844 186
10. Вук њему из Беча 29/17—IV—1845 187
11. „ „ „ „ [IX—1846] 187
12. „ „ „ „ 15/3—IV—1847 188
13. Вуку из Берлина 24/12—IV—1847 189
14. Вук њему из Беча $\frac{2-V}{20-IV}$—1847 190
15. Вуку из Берлина $\frac{7-IX}{27-VII}$—1847 190
16. „ „ „ $\frac{8-III}{24-II}$—1849 193
17. „ „ „ 17/5—I—1851 193
18. „ „ „ 28/16—XII—1853 194
19. „ „ „ 30/18—III—1854 195
20. Вук њему из Беча $\frac{8-IV}{27-III}$—1854 196
21. Вуку из Берлина 29/17—IX—1854 197
22. „ „ „ 22/10—XII—1855 198
23. „ „ „ 20/8—II—1858 199

СТРАНА

24. Вуку из Берлина $\frac{4-I-1860}{23-XII-1859}$ 201
25. „ „ „ 30/18—XII—1863 202

CLIII. Алекса Симић

1. Вук њему из Земуна 12—VI—1825 204
2. Вуку из Београда 16—XII—1826 204
3. „ „ „ 3—I—1827 205
4. „ „ „ 17—III—1827 206
5. „ „ „ (6 или 7—X—1827) 206
6. „ „ „ 22—XII—1828 207
7. „ „ „ 29—XII—1828 208
8. „ „ „ 2—I—1829 209
9. „ „ „ 25—II—1829 209
10. „ „ „ 2[illegible]—III—1829 210
11. „ „ „ 20—V—1829 211
12. „ „ „ 7—II—1832 212
13. „ „ Беча $\frac{9-VI}{28-V}$—1838 212
14. „ „ Земуна 19—IV—1839 213
15. Вук њему из Беча 1840 214
16. Вуку из Пеште 22—VII—1842 216
17. Вук њему из Беча 4—II—1844 217
18. „ „ „ Бадена 4—VII—1854 219
19. „ „ „ Беча 14—VII—1854 220
20. „ „ „ „ 15—VII—1854 221
21. „ „ „ „ 25—IX—1854 222
22. „ „ „ „ 23—I—1855 223

CLIV. Тодор Живковић

Вук њему из Земуна 13—VI—1825 224

CLV. Стеван Мирковић

Вуку (рачун) из Н. Сада 15—VI—1825 225

CLVI. Конст. Каулиције

Вуку из Н. Сада 1—VII—1825 226

CLVII. Адам Драгосављевић

1. Вук њему из Беча 11/23—VIII—1825 227
2. Вуку из Шиклуша 23—IX—1825 228
3. Вук њему из Веча 2—II—1826 230
4. Вуку из Шикљуша 13—II—1826 232
5. Вук њему из Земуна 5—VII—1826 234
6. Вуку из Шиклуша 5—VIII—1826 235
7. Вук њему из Будима 26—VIII—1826 236

СТРАНА

8. Вуку из Шиклуша 28—X—1826 237
9. Вук њему из Беча 16/28—XI—1826 238
10. Вуку из Шиклуша 30—XI—1826 239
Г. Бајчевић, Адаму Драгосављевићу из Н. Сада 8—X—1826 242
11. Вуку из Шиклуша 15/27—XII—1826 243
12. Вуку из Шаторишћа 20—VII—1827 244
13. Вук њему из Беча 12/24—VIII—1827 246
14. „ „ „ „ 23—IX—1827 247
15. Вуку из Шаторишћа 5—X—1827 248
16. „ „ Мухача 6—XII—1827 250
17. Вук њему из Будима 1/13—III—1828 252
18. Вуку из Мухача 15—IV—1828 254
19. „ „ „ 22—V—1828 254
20. Вук њему из Будима 31—V—1828 255
21. „ „ „ Беча 19—VI—1828 257
22. Вуку из Мухача 6—VIII—1828 257
23. „ „ „ 18—X—1828 258
24. „ „ Вуковара 1—VIII—1831 259
25. Вук њему из Зем. Контумаца 10—IX—1831 260
26. „ „ „ Земуна 21—XII—1831 261
27. Вуку из Вуковара 12—I—1832 261
28. Вук њему из Земуна 11—IV—1832 263
29. „ „ „ „ 23—V—1832 264
30. Буку из Вуковара 4—VI—1832 265
31. „ „ „ 20—VIII—1832 266
32. Вук њему из Беча 22—XI—1832 267
33. Вуку из Вуковара 9—XII—1832 268
34. Вук њему из Беча 24—I—1833 270
35. Вуку из Вуковара 20—III—1833 271
36. Вук њему из Беча 16/28—VI—1833 272
37. Вуку из Вуковара 30—VI—1833 273
38. Вук њему из Будима $\frac{7-VIII}{26-VII}$—1833 275
39. Буку из Вуковара 29—VIII—1833 276
40. „ „ „ 27—IX—1835 277
41. Вук њему из Беча 10/22—I—1836 279
42. Вуку Адем и J. Новић из Вуковара 8—VI—1837 . . . 281
43. Вук њима из Беча 17/29—VI—1837 284
44. Вук њему из Беча 14/26—IX—1837 284
45. Вуку из Шида 10—XI—1851 285
46. „ „ „ 18—XII—1851 287
47. Вук њему из Беча 16—I—1852 288
48 Вуку из Шида 8—VII—1852 289
49. „ „ „ 2—I—1853 289
50. Вук њему из Беча 21—IV—1853 290
51. Вуку из Опатоваца 21—IV—1853 291
52. Вук њему из Беча 11—II—1854 292

СТРАНА

53. Вуку из Шида 4—X—1856 293
54. „ „ „ 23—II—1857 296
55. „ „ „ 9—XII—1857 297
56. „ „ „ 24—I—1858 299
57. Вук њему из Беча 19—II—1858 301

CLVIII. Д. П. Татишчев

1. Вук њему из Беча 15—VIII—1825 303
2. „ „ „ „ 22—IV—1826 305
Биографија Мих. Германа 307
3. Вук њему из Беча 1/13—I—1827 309
4. „ „ „ „ 13—XII—1827 309
5. „ „ „ „ 22—V—1840 310
6. „ „ „ „ 10—II—1841 310

CLIX. Сима Шићар

1. Вуку из Пеште 18—VIII—1825 312
2. Вук њему из Беча $\frac{8-III}{24-II}$—1841 312

CLX. Илија Врацановић

1. Вуку из Шибеника 1—IX—1825 313
2. „ „ „ 8/20—IX—1825 314
3. „ „ „ 18/30—XII—1825 315
4. „ „ „ $\frac{23-II}{7-III}$—1826 315
5. „ „ „ 5/17—X—1826 316

CLXI. Мартин Хамуљак

1. Вуку из Пеште $\frac{5-X}{23-IX}$—1825 317
2. „ „ Будима 23/11—XI—1825 318
3. „ „ „ 21/9—I—1826 320
4. „ „ „ 31/19—III—1826 321
5. „ „ „ 15/3—V—1826 325
6. „ „ „ 26/14—X—1826 326
7. „ „ „ 18/6—IX—1834 327
8. „ „ „ 28/16—IX—1834 330
9. „ „ „ 30/18—X—1824 332
10. „ „ „ 30/18—XII—1834 334
11. „ „ „ 16/4—I—1835 335
12. „ „ „ 13/1—XI—1835 336
13. „ „ „ $\frac{11-II}{30-I}$—1836 337

CLXII. Харалампије Радојичић

Вуку из Ирига 25—IX—1825 339

CLXIII. Павле Дикић СТРАНА

Вуку из Вуковара X—1825 340

CLXIV. Василије Лазић

Вуку из Н. Сада 2—X—1825 341

CLXV. Василије Јовановић

1. Вуку из Земуна 8—X—1825 342
2. „ „ „ 18—VII—1831 343

CLXVI. Матија Ђурић

1. Вуку из Задра 23/11—X—1825 344
2. „ „ „ 29/17—I—1826 345
3. „ „ „ 30—X—1827 345

CLXVII. Адам Филиповић

Вуку из Ђакова 29/17—X—1825 348

CLXVIII. Јос. Цицлер

Вуку из Кенигинграца $\frac{4-XI}{23-X}$—1825 350

CLXIX. К. Стили

Вуку из Пеште 20/8—XI—1825 351

CLXX. Алекс. Серна-Соловјевић

1. Вуку из Кракова 28—XI—1825 352
2. Вук њему из Беча $\frac{27-V}{8-VI}$—1827 354

CLXXI. Јов. Ђаковић

1. Вуку из Карловца Гор. 23—XII—1825 355
2. „ „ „ „ 6—IV—1828 356

CLXXI. Јов. С. Поповић

1. Вуку из Темишвара $\frac{10-I-1826}{29-XII-1825}$ 358
2. „ „ Вршца 20/8—I—1832 359
3. „ „ „ $\frac{10-VI}{29-V}$—1832 361
4. Вук њему из Беча 27—VIII—1853 362
5. Вуку из Вршца 15/27—IX—1853 363

CLXXIII. Григ. Возаревић

1. Вуку из Беча $\frac{11-I-1826}{30-XII-1825}$ 366

СТРАНА

2. Вуку из Београда 6—X—1827 367
3. „ „ „ 2—XII—1829 368
4. „ „ „ 11—III—1836 369
5. „ „ „ 7—IX—1836 370

CLXXIV. Исаија Војиновић

Вуку из Темишвара 4—I—1826 372

CLXXV. Јевђеније Весели

1. Вуку из Винковаца $\frac{10-II}{29-I}$—1826 374
2. „ „ „ 26/14—VI—1826 275
3. „ „ „ 20/8—V—1827 377
4. „ „ „ 15/3—XI—1827 379

CLXXVI. Тадија Вркић

1. Вуку из Винковаца $\frac{10-II}{29-I}$—1826 382
2. „ „ Митровице 21/9—XI—1827 385
3. „ „ „ $\frac{3-XII}{21-XI}$—1827 387

CLXXVII. Матица Српска

1. Вуку из Пеште $\frac{11-II}{30-I}$—1826 389
2. Вук њој из Беча 11/23—XI—1844 390
3. Вуку из Пеште 14—XII—1845 390
4. „ „ „ 2—VIII—1861 391

CLXXVIII. Тома Скелица

Вуку из Брода $\frac{8-III}{24-II}$—1826 392

CLXXIX. Аврам Петронијевић

1. Вук њему из Беча 9—III—1826 396
2. Вуку из Крагујевца 30—X—1827 398
3. Вук њему из Беча 13—XI—1844 399

CLXXX. Кипријан Николић

1. Вуку из Сенте 10—III—1826 400
2. „ „ „ 31—V—1826 401
3. „ „ „ 30—IX—1828 402
4. „ „ „ 20—VI—1833 403
5. „ „ Београда 26—III—1842 405
6. „ „ „ 26—III—1847 407

CLXXXI. Тома Милојевић СТРАНА

Вуку из Броди-а (Галиција) 4/16—IV—1826 409

CLXXXII. Управа Пештанске универз. штампарије

Вукова молба за коректора 30/18—VI—1326 412

CLXXXIII. Сима Милосављевић-Паштрмац

1. Вук њему (23—VI—1826) 416
2. Вуку из Чачка 22—XI—1828 416
3. „ „ Пажаревца 2—X—1829 417
4. Вук њему из Зем. Контумаца 16—X—1829 420
5. Вуку из Крагујевца 19—VIII—1831 421
Пасош Вуку 421

CLXXXIV. Ђура Милутиновић

1. Вуку из Београда 4—VII—1826 423
2. „ „ „ 1—XII—1826 424
3. „ „ „ 16—X—1827 424
4. „ „ „ 30—X—1827 426
5. Вук њему из Беча 4—XI—1827 427
6. „ „ Будима 19—I—1828 428
7. „ „ „ 29—II—1828 429
8. Вуку из Београда 13—VII—1837 429
9. Вук њему из Беча 25—V—1840 433

CLXXXV. А. С. Вантке

1. Вуку (из Кракова пре 6—VIII—1826) 434
2. Вук њему из Беча 28—V—1827 438

CLXXXVI. Петар Демелић

1. Вуку из Беча $\frac{23-VIII}{4-IX}$—1826 440
2. „ „ „ $\frac{31-VIII}{12-IX}$—1826 442
3. „ „ Пањеве 24—XII—1826 443
4. Вук њему из Беча (20—I—1834) 445
5. Вуку из Пеште 24—II—1833 446
6. „ „ „ 26—IV—1834 447

CLXXXVII. Браћа Милеуснићи

1. Вуку из Сења 16/4—X—1826 448
2. „ „ „ $\frac{29-X}{10-XI}$—1827 449
3. „ „ „ 18/30—XI—1846 449

CLXXXVIII. Мојсило М. Лазаревић СТРАНА

1. Вуку из Земуна 1—XI—1826 в. књ. III стр. 135 . . . —
2. „ „ „ 21—XI—1827 451
3. „ „ „ 30—IV—1828 451
4. „ „ „ 19/31—VII—1828 452
5. „ „ „ 26—IX—1829 453

CLXXXIX. Ђорђе Нешић

Вуку из Вршца 10—XI—1826 455

CXC. В. Герхард

1. Вуку из Лајпцига 20—XI—1826 456
2. „ „ „ $\frac{5-I-1827}{24-XII-1826}$ 457

CXCI. Дим. Стевановић

1. Вуку из Будима 18/6—XII—1826 459
2. „ „ „ 8—VI—1827 460
3. „ „ „ $\frac{10-X}{28-IX}$—1827 461
4. „ „ „ око XI—1827 461
5. „ „ „ „ „ „ 462
6. „ „ „ 27—X—(1828?) 462
7. „ „ „ 10—III—1830 463
8. „ „ „ 1—XI—1830 464
9. „ „ „ 29—I—1831 465
10. „ „ „ 28—V—1821 466

CXCII. Џон Бауринг

1. Вуку из Лондона 19/7—XII—1826 468
2. Вук њему из Беча $\frac{12-I-1827}{31-XII-1826}$ 469
3. Вуку из Лондона 30/18—III—1827 472
4. „ „ „ 18/6—VI—1827 473
5. „ „ „ 18/6—VIII—1827 474
6. „ „ „ 15/3—II—1829 475
7. Вук њему из Беча $\frac{5-III}{21-II}$—1829 476
8. „ „ „ „ 3/15—IV—1829 476
9. Вуку из Лондона 15/3—III—1830 477
10. Вук њему из Земуна 3/15—XII—1831 578
11. „ „ „ „ 16/28—IV—1832 480
12 Вуку из Лондона $\frac{3-VIII}{22-VII}$—1848 481

CXCIII. Јово Шкуљевић

1. Вуку из Дубровника $\frac{22-I}{3-II}$—1827 483

СТРАНА

2- Вуку из Дубровника 22—X—1827 484
3. „ „ „ $\frac{28-II}{11-III}$—1828 485
4. „ „ „ 9/12—III—1828 485

CXCIV. Јеврем Обреновић

1. Вук њему из Земуна 21—III—1827 487
2. Вуку из Шапца 18—V—1827 487
3. Вук њему из Беча 8—VII—1827 488
4. „ „ „ „ 23—IX—1827 489
5. „ „ „ „ 15—XII—1827 490
6. „ „ „ Будима 19—I—1828 490
7. „ „ „ „ 31—V—1828 491
8. Вуку из Шапца 28—XI—1828 492
9. Вук њему из Земуна 28—XII—1828 493
10. „ „ „ „ 18—XII—1829 493
11. Вуку из Шапца 14—I—1831 494
12. „ „ „ 13—II—1831 494
13. „ „ „ 13—III—1831 495
14. „ „ „ 31—III—1831 496
15. „ „ „ 12—XII—1831 496
16. Вук њему из Земуна 12—XII—1831 497
17. Вуку из Београда 29—XII—1831 498
18. Вук њему из Земуна 19—II—1832 498
19. „ „ „ „ 6—IV—1832 499
20. „ „ „ Беча 1—VIII—1836 499
21. Вуку из Београда 16—IX—1836 500
22. Вук њему из Беча 5—III—1840 500
23. „ „ „ „ 17—V—1840 502
24. Вуку из Пеште 18—VII—1844 503
25. „ „ Букурешта 16—XI—1851 504
26. „ „ Манасије 1—III—1854 504
27. „ „ Букурешта 10—III—1855 505

CXCV. Јан Колар

1. Вуку из Пеште 28/16—IV—1827 507
2. „ „ „ пре $\frac{6-II}{25-I}$—1828 508
3. „ „ „ 25/13—VI—1828 508
4. „ „ „ 20/8—VI—1837 510
5. „ „ „ 18/6—IX—1837 512
6. „ „ „ пре $\frac{1-X}{19-IX}$—1837 513
7. „ „ „ $\frac{1-VI}{20-V}$—1844 513

CXCVI. Стеван Прерадовић

1. Вуку из Будима $\frac{7-V}{25-IV}$—1827 515
2. „ „ Сомбора 20/8—XI—1828 516

СТРАНА

3. Вуку из Сомбора $\frac{4-I-1830}{23-XII-1829}$ 516
4. „ „ „ 2/14—IV—1830 517
5. „ „ Ковина 22/10—V—1830 518
6. „ „ „ 27/15—V—1830 519

CXCVII. Никола Хаџић

1. Вуку из Земуна 14/2—V—1827 521
2. „ „ „ 31/19—XII—1827 521
3. „ „ „ 15/27—XI—1828 522
4. „ „ „ 16/4—II—1829 523
5. „ „ „ 23/11—II—1829 524
6. „ „ „ $\frac{6-IV}{25-III}$—1829 525
7. „ „ „ 28/16—II—1830 526
8. „ „ Винковаца $\frac{7-XI}{26-X}$—1351 526
9. „ „ „ $\frac{1-XII}{16-XI}$—1851 528
10. „ „ „ „ „ 528
11. „ „ „ 13/1—XII—1851 529

CXCVIII. Пантелија Хаџи-Стојило

1. Вуку из Земуна 12/24—V—1827 530
2. „ „ „ $\frac{23-VI}{5-VII}$—1827 531
3. „ „ „ 10/22—X—1827 532
4. „ „ „ $\frac{24-X}{5-XI}$—1827 532
5. „ „ „ 12/4—XI—1827 533
6. „ „ „ 28/16—XI—1827 534
7. „ „ „ 25/13—II—1828 535
8. „ „ „ $\frac{27-II}{10-III}$—1828 535
9. „ „ „ 17/5—III—1828 536
10. „ „ „ 20/8—III—1828 537
11. „ „ „ $\frac{25-II}{9-III}$—1829 537
12. „ „ „ 29/17—III—1829 538

CXCIX. Х. Д. Ливес

1. Вуку из Цариграда $\frac{11-VI}{30-V}$—1827 539
2. Вук њему из Беча 17/5—VII—1827 540
3. Вуку из Цариграда 20/8—X—1827 542

CC. Ф. Челаковски

1. Вук њему из Беча 1/13—VI—1827 545
2. „ „ „ „ 9/21—XII—1827 545

CCI. Јевта Петровић и Сава Николић

Вуку ит Шапца 25—VI—1827 547

CCII. Ђорђе Емануел СТРАНА

1. Вук њему из Беча 29—VI—1827 548
2. Вуку из Ставрополја 18—VIII—1827 549
3. Вук њему из Беча 10—VIII—1828 549

CCIII. Антоније Тумара

Вуку из Пеште $\frac{12-VIII}{31-VII}$—1827 551

CCIV. Спиридон Поповић

1. Вуку из Шибеника 21/9—X(?)—1827 352
2. „ „ „ 17/29—IV—1828 553
3. „ „ „ 10—VIII—1842 553
4. „ „ „ 21—IX—1844 554
5. „ са села 19—VI—1847 555
6. „ из Шибевика 5/17—V—1862 556

CCV. Никола Живковић

Вуку из Даља 24/12—X—1827 557

CCVI. Марија Максимовић

Вуку (из Будима) 25—X—(1827) 558

CCVII. Атанасије Рајлић

Вуку из Нове Градишке $\frac{10-XI}{29-X}$—1827 560

CCVIII. Гаврило Ковачевић

1. Вуку из Земуна 1—XI—1827 561
2. „ „ „ (3—XI—1827) 562
3. „ „ „ 20—II—1828 563
4. „ „ „ (пре 7—III—1828) 675
5. „ „ „ „ „ „ „ 566
6. „ „ „ (19—VII—1828) 567

CCIX. Урош Лазаревић

1. Вуку из Земуна 26/14 XI—1827 568
2. „ „ „ 10—XII—1827 569
3. „ „ „ 14/26—VI—1828 569
4. „ „ „ 24—V—1829 570
5. „ „ „ 28—V—1829 571

CCX. Арон Милосављевић

Вуку из Суботице 15—XI—1827 572

CCXI. Субота Младеновић ОТРТНА

1. Вуку из Пеште (XI—1827) 573
2. „ „ „ 4—VI—1828 573
3. „ „ „ 14—VIII—1846 574
4. „ „ „ 9—III—1848 575
5. „ „ „ (1852) 576

CCXI. С. Паунковић (Арамбашић)

Вуку (из Земуна пре 19—I—1828) 577

CCXIII. Цветко Рајовић

1. Вуку из Шапца 20—II—1828 578
2. „ „ Пожаревца 4—X—1829 579
3. „ „ Београда 4—XI—1831 579
4. „ „ „ 29—I—1860 580

CCXIV. Д-р Плајел

Вуку из Брода $\frac{3-III}{20-II}$—1828 581

CCXV. Филип Гргуревић

Вуку из Шишатоваца 4/16—III—1828 582

CCXVI. Општество историје и древности руских при Московском Универзитету

1. Вуку из Москве 14—III—1828 (диплома) 584
2. Вук њему из Беча 28—IV—1829 585

CCXVII. Јован Поповић

Вуку из Руме 4—IV—1828 586

CCXVIII. Алекса Илић

Вуку из Сент-Андрије 14/26—VI—1828 587

CCXIX Сима Михајловић—Сломо

Вуку из Пешти 1—VIII—1828 588

CCXX. Друштво љубит. срп. књижества

Вуку из Темишвара 17/19—VII—1828 589

CCXXI. Полиција и војена команда

1. Вук Бечкој полицији из Беча $\frac{4-VIII}{23-VII}$—1828 590
2. „ „ „ „ „ 18/6—VIII—1828 590

СТРАНА

3. Вук Бечкој полицији из Беча $\frac{12-IX}{31-VIII}$—1828 591
4. „ Војеној Команди из Земуна 15/3—I—1829 591
5. „ Бечкој полицији „ „ 21/9—XI—1829 . . . 592
6. „ „ „ „ „ 26/14—XII—1831 . . 593
Одговор војене команде 13/1—IV—1831 594
7. Вук војеној команди из Земуна 16/4—IV—1832 594
8. „ „ „ „ „ 27/15—VII—1832 . . . 597
9. „ ђенералу (Фојту?) из Земуна 30/18—X—1832 . . 599
10. „ полицији и цензури из Беча 23/11—XI—1836 . . 600
11. „ варошкој команди из Беча $\frac{4-IV}{23-III}$—1852 601
12. Варошка команда из Беча 20/8—IV—1852 602

CCXXII. Јоаким Валан

Вуку из Темишвара 13/1—II—1829 603

CCXXIII. Јов. Манојловић

Вуку из Сенте $\frac{1-IV}{20-III}$—1829 604

CCXXIV. Тодор Сувајџић

Вуку из Суботице IV—1829 606

CCXXV. Ј. Фесл

Вук њему из Беча $\frac{8-V}{26-IV}$—1829 607

CCXXVI. Алекса Поповски

1. Вуку из Крагујевца 21—VI—1829 609
2. „ „ Пожаревца 29—IV—1830 609
3. „ „ „ 8—VII—1830 610
4. „ „ „ 16—IX—1830 610
5. „ „ „ 20—IX—1830 611

CCXXVII. Милосав Перуничић

1. Вуку из Барановца 17—VIII—1829 612
2. „ „ Крагујевца 31—III—1831 613
3. „ „ „ 7—VII—1831 614
4. „ „ „ 21—VII—1831 614
5. „ „ „ 23—VII—1831 515

CCXXVIII. Рада Зубан

Вуку из Меленаца 19—XI—1829 617

CCXXIX. Лаза Зубан

1. Вуку из Крагујевца 29—XI—1829 618

СТРАНА

2. Вуку из Крагујевца 7—XII—1829 618
3. „ „ „ 30—IV—1830 619
4. „ „ „ 10—X—1830 620
5. „ „ Београда 14—X—1831 621
6. „ „ „ 7—I—1832 621
7. „ „ „ 18—V—1832 622
8. „ „ Крагујевца 6—IX—1836 623
9. „ „ Београда 30—VIII—1844 624
10. „ „ „ (после 30—VIII—1844) 625
11. „ „ „ 16—XI—1844 625
12. „ „ „ 8—XI—1845 626

CCXXX. О. Пирк

Вуку из Земуна $\frac{12-XII}{30-XI}$—1829 627

CCXXXI. Г. Метлински

1. Вуку из Беча 4/16—XII—1829 628
2. Вук њему из Земуна 26—XI—1831 629
3. „ „ „ „ 14—XII—1831 631
4. Вуку из Беча 23—XII—1881 662
5. Вук њему из Земуна 7/19—IV—1832 633
6. Вуку из Беча 15/27—IV—1832 635
7. Вук њему из Земуна $\frac{25-VIII}{6-IX}$—1832 636
8. „ „ „ „ 5/17—IX—1832 638
9. „ „ „ (Н. Сада) $\frac{26-IX}{8-X}$—1832 639
10. Вуку из (Беча) VI—1837 641
11. „ „ „ 27—VI—1837 642

CCXXXII. Конст. Пејичић

1. Вуку из Пеште 25—XII—1829 643
2. „ „ „ 27—III—1830 645
3. „ „ „ $\frac{4-V}{22-IV}$—1830 646
4. „ „ „ 26/14—V—1830 647
5. „ „ Сомбора 13—IV—1833 648
6. „ „ „ 14/2—VIII—1833 649
7. „ „ „ 27/15—I—1834 649
8. „ „ „ 26/14—III—1834 650
9. „ „ Панчева 30/18—III—1855 651
10. „ „ Беча $\frac{4-X}{22-IX}$—1855 653
11. „ „ Панчева $\frac{1-VII}{02-VI}$—1862 654

CCXXXIII. Најсеј јеромонах

Вуку (пре априла 1330?) 655

CCXXXIV. Леопод Ранке (и жена му) СТРАНА

1. Вуку из Рима 24/12—IV—1830 656
2. Вук њему из Беча $\frac{8-I-1833}{27-XII-1832}$ 657
3. Вуку из Берлина 31/19—I—1833 658
4. Вук њему из Беча 23/11—IV—1833 660
5. „ „ „ „ 16/4—XI—1833 661
6. „ „ „ „ 27/15—I—1834 662
7. Вуку из Берлина $\frac{12-II}{31-I}$—1834 662
8. „ „ „ $\frac{3-VI}{22-V}$—1844 664
9. Вук њему из Беча 23/11—VI—1844 665
10. „ „ „ „ $\frac{5-VIII}{24-VII}$—1844 646
11. Вуку из Берлина $\frac{3-X}{21-IX}$—1844 667
12. Вук њему из Беча $\frac{12-I-1845}{31-XII-1844}$ 668
13. „ „ „ „ 19/7—IV—1845 671
14. Вуку из Берлина $\frac{8-VI}{27-V}$—1850 671
15. Вук њему (из Беча 1853) 672
16. Вуку из Млетака 39/18—X—(1854?) 673
17. „ „ Берлина 28/16—I—1864 673

CCXXXV. Дим. Исајиловић

1. Вуку из Сомбора 16—IV—1830 675
(2. „ „ Ковина 22/10—V—1830 . . . . . 518)
3. „ „ Сомборр 11—VI—1830 676
4. „ „ Београда 6—XII—1831 678

CCXXXVI. Радован Дољанац

Вуку из Остружнице 1—V—1830 680

CCXXXVII. Дионисије Стевановић

1. Вуку из Будима $\frac{9-VI}{28-V}$—1830 681
2. „ „ Кораћнце 6—XI—1830 682
3. „ „ „ 20—XI—1830 683
4. „ „ „ 8—I—1831 684
5. „ „ „ 24—I—1813 686
6. „ „ „ 18—II—1831 687
7. „ „ Баје 20—XII—1859 688
8. „ „ „ 16—V—1860 690

CCXXXVIII. Јован Виловски

Вуку из Ковина 19—VI—1830 691

CCXXXIX. Јован Вајаитски

1. Вуку из Земуна 23—VI—1830 693

СТРАНА

2. Вуку из Вршца 18—I—1831 694
3. „ „ „ 4—X—1831 695
4. „ „ „ 15—XI—1831 695

CCLX. Павле Емануел

1. Вуку из Беча 28/(16?)—VII—1830 697
2. „ „ „ $\frac{8-VIII}{27-VII}$—1830 697
3. „ „ „ 13/25—X—1831 698

CCXLI. Милутин Радовановић

1. Вуку из Београда 30—VII—1830 699
2. Вук њему из Земуна 24—III—1832 699
3. Вуку ис Београда 30—III—1832 700
4. „ „ „ 9—XI—1836 701
5. „ „ „ 14—VI—1446 702
6. „ „ „ 1/13—I—1848 702
7. „ „ „ 25—IV—1848 703
8. „ „ „ 22—VI—1848 704
9. „ „ „ (обрачун) 23—IV—1852 705

CCXLII. Сава Вуковић

1. Вуку из Крагујевца 3—XI—1830 708
2. „ „ „ 18—II—1831 708

CCXLIII. Лука Кисић

1. Вуку из Н. Бечеја 1—XII—1830 710
2. „ „ „ „ 19—V—1831 711
3. „ „ „ „ 21—XII—1831 711

CCXLIV. Д-р. Ђорђе Чокрлан

1. Вуку из Темишвара 26—XII—1830 713
2. Вук њему из Беча 20—I—1833 715

Додаци

Први додатак.

К Бр. XXII Гриму из Беча $\frac{3-X}{21-IX}$—1852 717
К Бр. LXXXIV. 1. Петроградска Академија 30—III—1848 . . 718
2. „ „ 24-XII-1851 (диплом) 719
3. „ „ 5/17—I—1852 . . 719
4. Вук њој из Беча 3/15—IV—1852 720
К Бр. XCVI Јерменска Штампарија из Беча $\frac{7-XI}{26-X}$—1862 . . . 721
„ „ CXXIV Дим. П. Тирол из Темишвара 10—III—1832 . . . 721
„ „ „ „ „ $\frac{6-X}{24-IX}$—1856 722

Други Додатак

	СТРАНА
Јов. К. Ристић Јов. Гавриловићу из Крагујевца 4—III—1860	725
Павле Михаиловић Вас. Поповићу из Темишвара 10—VIII—1830	725
„ „ „ „ „ „ 12—I—1831	726
П. Шафарик Dr. J. Стеићу из Н. Сада $\frac{10-29}{29-I}$—1833	727
„ „ „ „ „ „ 24/12—II—1833	728
Дим. Милаковић Ани Карацић из Н. Сада 16/4—III—1827	731
Игњ. Брлић А. Нађи-у из Брода 20/8—V—1825	731
„ „ „ „ „ „ 26/14—V——1826	732
„ „ П. Катанићу из Брода 20/8—VI—1825	733
„ „ Ани Карацић „ „ 23/11—II—1827	734
„ „ J. Копитару „ „ $\frac{8-XI}{27-X}$—1832	735
Ал. Симић Мојс. Лазаревићу из Београда 17—X—1825	736
Стев. Механџић Андрији Пантићу из Глине 10—VIII—1825	736
Ђорђе Кевић Т. Тирки из Петриње 18/6—IX—1825	737
Мат. Ђурић Т. Тирки из Задра 29—X—1824(?)	738
„ „ Челиковићу из Задра 11—V—1828	738
Браћа Милеуснићи Т. Тирки из Сења 1—X—1825	739
Јан Колар Т. Тирки из Пеште 28/16—IV—1827	740
Пант. Х.-Стојило митроп. Стратимировићу из Београда 9—XI—1830	740
Митроп. Стратимировић Пант. Х.-Стојилу из Карловаца 23-XI-1830	742
Кнез Милош Генералној Команди из Крагујевца 26—VIII—1832	744
Земунска полиција Вуку (уверење) $\frac{5-XI}{24-X}$—1833	745
Земунска војна команда Вуку (уверење) $\frac{5-XI}{24-X}$—1832	746

Регистри:

I. Имена лица (и апелатива) и имена географска 749
II. Граматички регистар 770
III. Предметни регистар 773

Напомена. У Брлићевим писмима остављани су акценти. Само у писмима на стр. 731—733, у којима се акценти бележе као и на стр. 79—84, акценти нису остављени. У Брлићевом рукопису тешко је разликовати тачку над i (и) од његовог акцента ` , па зато у многим случајевима где је над *i* наштампан акценат ` , по свој прилици, треба га разумети као *i* без икаквог акцента (на пр. xìvotu 79, Popovìcha ib., nemoìte ib., csudìti ib., ì ib., ìstina ib., neìmam ib., ìmao ib. и мн. др.).

ВУКОВА ПРЕПИСКА

V.

CXXXV.

С. А. ПЕНТЕР

Leipzig am 16. Januar 1824.

Mein lieber Freund,

Ihr geehrtes Schreiben vom 13 dieses ,ist mir samt der bewussten Rimesse von Rth. 27, 8. gr. in Preus. Cours erst heute geworden, wobey ich nicht anders glauben kann, als dass dasselbe diese 3 Tage theils unter Weges, theils auf dem hiesigen Postamte verweilte, da unmöglich die Briefe von Halle nach hier 3 Tage lediglich unter Weges zubringen können.

Sie empfangen demnach den Weg des Rechten gemäss inliegend Ihren Sola Wechsel-Brief zurück — mit dem Wunsche Ihnen bald möglichst auf welche Weise es sey dienen zu können.

Ich empfehle mich ferner Ihrem gütigen Andenken aufs Beste, und füge Ihnen hiermit auch meine Addresse bey, wenn Sie mich dahin mit Ihren Werthen Briefen beehren wollen.

Achtungsvoll Ihr Ergebener
Sam. Aug. Penther.

[Спо.ьа:] S-r Wohlgeboren
Herrn Doktor *Karadschitz*
Im Hause der Madame Pillen № 1724, 1-te Etage.
Halle.

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3526]

CXXXVI.

J. C. ΦΑΤΕΡ

1.

Lieber Freund!

Der schätzbare H. Buchhändler Reimer hat mir auf den, in Ihrer Angelegenheit geschriebenen Brief nicht geantwortet; das ist ein Mann nicht gewohnt, der seit dreyssig Jahren in die Buchläden brave Arbeiten geliefert hat. Ohne mich des Verdienstes zu lassen, trage ich demselben durch Sie das vor, was zu Ihrer Angelegenheit gehört, und bitte Sie, es beantworten zu lassen; empfehlen Sie mich dem wackeren Manne.

27. Jen. 24.

Herzlich der Ihrige
Vater.

Ich bitte mich mit überhäuften Geschäften gütig zu entschuldigen. Da ich mit d. H. Verfasser späterhin unmittelbar unterhandelte, glaubte ich damit die Sache ausgeglichen zu haben und die Mühe der Vermittelung H. Prof. Vater zu ersparen. R.

Ich schreibe das Nebenstehende gebrochen, damit die Antwort bloss beigeschrieben zu werden braucht, welches keine Mühe macht.

Ob das Verhältniss ein blosses Commissionsgeschäft seyn soll, ist noch nicht eben ausgemittelt, da ich schon be-

1.

Zu den, Herrn Reimer in Commission zu gebenden Lieder wird ein deutsches Titelblatt *(Leipzig bei Reimer)* ge-

trechtliche Leistungen im voraus übernommen habe. Wenn ich meine Firma auf den Titel setzen soll, bitte ich, zuvor in Halle die Druckerlaubniss ertheilen zu lassen.

einverstanden.

ebenfalls.

G. Reimer.

druckt, und auf der Rückseite desselben angezeigt: dass das Serbische Wörterbuch und Grammatik ebendaselbst zu haben sind.

2.

Auf der Rückseite des Titelblattes der Serbischen Grammatik wird bemerkt: dass in eben der Buchhandlung die Volkslieder und Lexikon zu haben sind: den Preis dabei auszugeben, wird nicht nöthig seyn.

3.

Für meine Abhandlung: über die Auffassung alter Lieder aus dem Munde des Volkes zur Vergleichung mit der des Homers und Ossians, erhalte ich Schleusneri novus thesaurus (lexicon in LXX *Complet).*

[Спољa:] Herrn Doctor Wuk. Wohlgeb.
in Halle.
Durch gütigen Beischluss der H. H.
Breitkopf u. Härtel.

[Оригг. у арх С. К. Академије бр. 3527]

2.

Halle 21. März 24.

Hochgeschätzter Freund,

Den aus Pesth eingelaufenen Brief habe ich Ihnen mit Einschiebung der Bezeigung unseres Wohlbefindens nachgeschickt. Vor wenigen Tage kam Adelungs Brief an mich addressiert, offen

die Inlage und der Wechsel, den ich an Jakob gab, welcher Ihnen beiliegend darüber Bericht abstattet. Mögen alle Ihre Angelegenheiten recht wohl gedeihen!! Jakob sagt mir auch, dass die funfzig Exempl. Ihrer Lieder von Köppen noch von Härtel losgemacht gestern durch Schwetschke nach Petersburg abgegangen sind: wegen den 50 Exempl. Bibelübersetzung wende ich mich an Herrn Härtel.

Auch der Uhrmacher hat gestern geschrieben zum Beweiss, wie freundlich sie Alles besorgt haben.

Unsere Wünsche haben Sie ununterbrochen begleitet und ganz ruhig bin ich nicht, bis wir von Ihnen den bald zu hoffenden Brief über Ihre glückliche Ankunft in Wien haben. Da pflegen Sie sich nur, mein Lieber!

Mit meiner schweren Arbeit über das Griechische N. T. werde ich in nächster Woche fertig und athme dann freier.

Erst in den letzten Tagen hat Bäntsch das verschriebene Papier erhalten und fängt wieder an fortzudrucken, so dass das Ganze bald beendigt sein wird. Dann sende ich die Aushängebogen an Grimm, dem Sie wohl die bisherigen von Leipzig aus geschickt haben.

Dem guten Kopitar bitte ich das unten Stehende abgeschnitten zuzustellen und meine Bitte öfter in Erinnerung zu bringen, damit sie erfüllt werde.

Herrn v. Kopitar Custos d. K. K. Bibliothek bitte ich unter Bezeugung herzlicher Achtung angelegen, mir gütigst die vier Seiten, welche im Stelage Ihrer grossen Bibliothek Georg Wicelić Schriften einnehmen, gefälligst ganz genau abschreiben zu lassen und gelegentlich so bald es seyn kann zuzuschicken. Die Pflege unseres guten Wuks brauche ich Ihnen nicht zu empfehlen.

Vater.

Da Herr Schwetschke der jung. in Gerolds Handlung eine Zeitlang gewesen ist, so können Sie im Couvert an Herrn Ferdin Scher Buchhändler zu Halle durch Gerold jede dickere Sendun. an uns fallende machen, aber den Brief über Ihre glückliche Ankunft erbitte ich mir baldigst durch die Post.

Die Meinigen grüssen Alle, auch Senffs. Herzlich und achtungsvoll empfiehlt sich der Ihrige

Vater.

[Спољa:] Sr. Wohlgeboren
Herrn Doct. Wuk Stephanowitsch Karadschitsch
Eilig. zu *Wien.*
abzugeben bey Herrn v. *Kopitar* Custos
der K. K. Bibliothek.

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3528]

3.

Wien den 31. Märtz 824.

Ваше Высокоблагородіе,
Милостивый Государь!

Я имѣлъ честь съ величайшею радостію получить высокопочтеннѣйшее письмо ваше отъ 21. сего мѣсяца съ приключенными письмами отъ Г-на Аделунга и Статскаго совѣтника Јакоба, за которое благодарю васъ покорнѣйше. Изъ письма Г. Адел. можно заключить, что онъ еще не былъ получилъ нашей посилки отъ 1./13. Генваря! Какъ вы думаете объ этомъ? — Ваши усерднѣйшія желанія спроводятъ меня непрестанно, и я до сего часа, слава Богу! въ довольно хорошемъ здоровіи нахожусь. Въ Дрезднѣ директоръ Кругъ принялъ меня очень ласкаво и угощалъ всякой день, и познакомилъ меня съ Надворнымъ Совѣтникомъ Петхнеромъ (Бетигером), который также очень ласкаво принялъ меня. Въ Дрезднѣ нашелъ я однаго вѣнскаго кучера, съ которымъ поѣхалъ прямо въ Вѣну. Завтра пойду отъ сюду чрезь Офенъ въ Темесваръ. Отъ дома моего не имѣю радостныхъ извѣстій; жена моя и Сава больны. — Есть ли получите отъ Гертла 50 или 100 экземпляровъ опытовъ священнаго писанія на Сербскомъ языкѣ, то прошу что бы по одинъ экземпляръ послали Кругу и Бетигеру въ Дрезднъ; *Сербской* Titel (который я далъ для нашихъ краевъ печатать, да бы люди не устрашились Латинскаго) прикажите переплетчику бросить. — Ст. Сов. Јакобу прошу вручить приключенное здѣсь письмо. — Сербскій Словарь для Г-на сына вашего я пошлю чрез Геролда, а пѣсни надѣюсь что вы ужь давно получили чрезь Кноблоха. — Я вамъ и Госпожѣ супругѣ вашей остаюсь обязанъ вѣчною бла-

годарностію за ваше милостивое обо мнѣ попеченіе и прочія неизреченныя добра. Прошу покóрнѣйше, скажите вашей Госпожѣ супругѣ мое глубочайшее високопочтеніе и благодарность; мое почтеніе вашимъ сынамъ и любезной дочери вашей Юліи; потомъ Г. доктору Гутикѣ, Госпожѣ професорицѣ Сенфъ и Господичнѣ Тибиніонъ и прочимъ всѣмъ въ домѣ ихъ; также Г. професору Крузе и Госпожѣ супругѣ его и всѣмъ прочимъ, которые меня опоминаются. — Съ глубочайшимъ високопочтеніемъ честь имѣю быть,

Милостивый Государь
Вашего Высокоблагородія
покорнѣйшимъ слугою
Вук Стеф. Караджичъ.

[Спољa:] S-r Hochwohlgeboren
Herrn D-r J. S. Vater
Prophessor der Theologie
in *Halle.*

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3529]

4.

Halle 22. Mai 1824.

Lieber Freund,

Ihrer glücklichen Ankunft in Wien haben wir uns sehr gefreut; aber unsere Gedanken sind itzt auf Ihr liebes Haus in Temeswar gerichtet, und wir wünschen sehr, bald beruhigende Nachrichten von daher zu erhalten. — Gehe es Ihnen recht, recht wohl!

Das Unangenehme, hinsichtlich des Vertriebes Ihrer Bücher wird sich lösen, und Alles wieder in ein gutes Geleise kommen: haben Sie Vertrauen und Muth. Staatsrath v. Jakob habe ich noch nicht gesprochen, seit er von Leipzig zurückgekommen ist.

Bäntschen habe ich angewiesen, die Velin-Exemplare für Sie und Grimm an Reimer abzuliefern, und dieses auch an Grimm gemeldet, und Vorkehrung getroffen, dass nicht etwa erst alle an Sie gehen.

Bei uns ist Alles ziemlich wohl, wir sind in Berlin vergnügt gewesen, und mein ältester Sohn ist dort am Joachimsthalschen Gymnasium bereits angestellt, will auch nun dort Serbisches lesen. Ich habe mich so ziemlich erhohlt, und arbeite nicht mehr so angestrengt.

Wenn Sie wollen, dass ich wegen der Schule an F. Milosch schreiben soll: so geschieht es gern und Russisch: nur habe ich abgewartet, bis Sie mir über die Art und Weise und überhaupt Ihre Verhältnisse schreiben. Gern stehe ich zu jeder Besorgung zu Dienst. Von Dobrowsky habe ich ein freundliches Schreiben.

Wenn ich mehrere Zeit habe, Russisch.

Die Meinigen grüssen, und ich bin achtungsvoll und unveränderlich herzlich ergeben der Ihrige

Vater.

[у прилогу:]

Wenn etwa hundert Exemplare des Serbischen Wörterbuchs an die Reimersche Buchhandlung als Commissions Artikel gesendet würden, für welche ja dem H. Turka dessen Handlung Bürge ist: so würde dagegen H. Reimer bei H. Härtel gegen solches Unterpfand gut sagen können. — Gern will ich es vermitteln, wenn es noch nicht so weit ist.

Mit Achtung und Ergebenheit

Halle 22. Mai 24.

der Ihrige

Vater.

[Спољa:] Herrn
Doctor Wuk Stephanovitsch Karadschitsch.

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3530]

5.

Halle 16. Dec. 1824.

Lieber Freund,

Ihr freundliches Andenken hat uns sehr erfreut; meine gute Frau, die sich Ihnen sammt meinen Kindern und vielen

Freunden bestens empfiehlt, wird Ihnen noch selbst antworten. Nehmen Sie den besten Dank für den Käse; wir haben sehr bedauert, dass Sie Sich damit bemüht haben, haben aber Allen, die Sie kannten davon mitgetheilt; er hat nicht gerade Allen geschmeckt, aber ganz vorzüglich haben ihn die beiden Prediger Maks und Hesekiel gefunden (welche zuweilen Dienstag bei mir sind). Auch wir erkennen den feinen Geschmack an, und das Fette, ein wenig säuerlich war er; ob diess wesentlich ist, oder von der Länge der Zeit, wusste Niemand zu sagen.

Dass Sie sich mit Ihrer lieben Familie wohl befinden, ist uns vorzüglich werth; wir denken oft an Sie, und ich hätte gern mehr von Ihren Beschäftigungen, Planen und Aussichten gelesen. Gehe es Ihnen doch recht wohl! nicht bloss im neuen Jahre, wozu ich zunächst Glück wünsche. Von Grimm bin ich ohne Antwort auf die Sendung der Bibel-Probe. Diese habe ich nach London, Kopenhagen, Petersburg gesendet; aber von den 100 Exempl. die mir H. Härtel geschickt hat, bleiben über die Hälfte zurück, die ich Ihnen gelegentlich sende.

Unser Louis ist in Berlin wohl angestellt, Otto hat gegen Blutandrang schon 5 Monate Arznei, es geht besser. Die Kleinen sind wohl, die Aeltere recht leidlich. Ich schone mich im Arbeiten, doch gibts noch genug zu thun.

Am Weihnachts Heil. Abend werden unsere Kinder froh seyn und wir Ihrer Anwesenheit gedenken.

Grüssen Sie den guten Kopitar, dem ich für die Wiceliana danke.

Können Sie dem Consistorialrath Wächter meinem Freunde, einen Gruss zubringen: so bitte ich darum.

Dass Sie die Lieder fast alle abgesetzt haben und mit Fürst Milosch gut stehen, ist mir sehr lieb — nochmals den Wunsch: Gehe es Ihnen dauernd wohl!

Herzlich und achtungsvoll

der Ihrige

Vater.

[Споља:] Herrn Doctor Wuk Karadschitsch

Wien.

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3531]

6.

Halle 9. Mai 25.

Hochzuehrender Freund,

Sie sollten einen langen Brief, auch einen von meiner guten Frau erhalten, welche sich Ihnen sammt allen meinen Kindern herzlich empfiehlt; aber unter einer Menge von Abhaltungen ist die Messgelegenheit vorübergegangen, und ich habe Ihnen nur einen schriftlichen Gruss durch einen, nach Wien gehenden, Königsberger Freund zugeschickt, der Ihnen auch sagen konnte, dass mein Sohn in Berlin wohl, und für Ihr übersendetes Lexikon sehr dankbar ist.

Eigentlich wollte ich Ihnen Russisch schreiben. Aber Sie wissen, wie mir die Zeit so knapp zugemessen und mancher freundliche Vorsatz nicht ausführbar ist. Sie haben mit diesem meinem Zeitmangel vorlieb genommen in den drey Vierteljahren Ihres mir und uns allen noch sehr werthen Hierseyns. Komme ich wieder zum Russisch-Schreiben: Sie sind der Erste, dem ich dadurch meine Freundlichkeit bezeige. Sie haben meinen und unserer Freunde besten Dank für den seltenen Käse in einem Briefchen im Einschluss der Fräulein Jakob erhalten; er hat theils behagt, theils nicht behagt: der Arzt hat meiner guten Frau itzt allen Käse untersagt; ich durfte längst nur sehr wenig geniessen. Hoffentlich gehen wir diesen Sommer ins Bad nach Ems, um frisches Feuer unter die gesunkenen Kräfte zu machen. Da komme ich auch durch Cassel zu Grimm, der mir seit dem Empfang der Bibel-Uibersetzungs-Probe nicht eine Zeile geschrieben hat. Letztere habe ich nach London, Kopenhagen, Petersburg, Göttingen, Berlin u. s. w. geschickt und was von den mir von Herrn Härtel gesendeten, ich glaube 100 Exemplaren übrig ist, schicke ich Ihnen in beikommenden Paquete, da es hier nicht nützt, aber in Wien oder Serbien verkauft werden kann.

Sehr gern hätten wir in Ihrem kurzen Briefe mehr von Ihrem Befinden, Ihren Beschäftigungen, Ihrer lieben Familie gelesen. Da wir Ihnen nicht ausführliche Briefe eigenhändig zu

schreiben, zumuthen können: so bittet Sie dieses unser Interesse an Allem, was Sie betrifft: dictiren Sie doch Jemandem, wenn Sie Zeit und Lust haben, dergleichen Nachrichten, gesetzt auch dass einige Serbische Ausdrücke unterliefen, die ich gerne den Meinigen deute; und wenn dann Gelegenheit ist, so schicken Sie sie uns.

Möge es Ihnen recht wohl gehen! Wir gedenken Ihrer oft, und stets mit treuem Andenken und den besten Wünschen. Ist das Deutsch-Serbische Wörterbuch vorgericht? Oder haben Sie andere Pläne.

Von Adelung habe ich seit Ihrer Abreise nicht eine Zeile gelesen; er ist Exellenz geworden. In dem Nachrichten-Blatt der ALZ. gebe ich davon eine ehrenvolle Nachricht.

Köppen hat mir von der Russ. Akademie ihres Wörterbuchs Rest geschickt; ich habe ihm dafür gedankt; aber sollten Sie ihm schreiben, so bitte ich ihm auch zu sagen, dass ich ihm dankbar und ergeben bin.

Mit der kurzen Anzeige Ihrer Bücher in № 8 der Ergänzungsblätter unserer ALZ. mögen Sie vorlieb nehmen; ich hatte nicht mehr Zeit und nicht mehr Kraft.

In unserem Halle weiss ich keine bedeutende Veränderung in den Familien, welche Sie kennen, ausser das die würdige alte Mutter Senff gestorben ist, mit aller Fassung und christlicher Ruhe im 80-ten Jahre.

Superint. Tiemann tauft morgen die zwei Chinesen, deren Sie sich erinnern werden.

Die Uibersetzung des Fräul. Jakob ist bis zum 15-ten Bogen.

Tausend Grüsse dem trefflichen Kopitar, und nochmaligen Dank für die Nachrichten von Wicelii Schriften.

Achtungsvoll und mit herzlichsten Wünschen

Ihr treu ergebener Freund

Jos. Sew. Vater.

[Спо.ьа:] Herrn
Doctor Wuk
zu Wien.

d. Güte

abzugeben bei Herrn Bibliothekar Kopitar
nebst einem *Paquet in Pappe* mit serbischer
Bibel-Uebersetzung
Signi Dr. W. ## ## Wien. ·

[Напомена Вукова:] примљено 6./18. Јануарија 1826.
geantwortet den 7-ten Febr. 1826.

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3532]

7.

Mein theuerer Freund,

Die erste Gelegenheit benütze ich, um Ihnen freundliche Worte und die besten Wünsche für Sie und Ihre liebe Familie zu schreiben. Mit meiner Frau und 2 Kindern habe ich eine schöne Reise ins Emser Bad und am Rhein gemacht, wovon ich eben zurückkehre; ich hoffe die beste Stärkung für mich und meine gute Frau, die sich sammt den Kindern bestens empfiehlt. Im July war ich in Kassel, wo der gute Grimm wenigstens nach dem ersten Anblick der Uebersetzung Ihrer Lieder noch nicht ganz zufrieden war, sondern dieselben nicht für kräftig genug hielt, so dass man das Frauenzimmer erkenne. Wir haben dort auch über Sie und versteht sich, das Freundschaftlichste gesprochen. Gehe es Ihnen doch recht wohl! und kröne Ihre schöne Thätigkeit der beste Erfolg. Ich suche von nun an meine Gesundheit zu schonen, werde aber über der Theologie dem Sprachenstudium nicht untreu. Ich drücke Ihnen die Hand, achtungsvoll

18. Sept. 25.

der Ihrige

Vater.

[Спољa:] Herrn
Doctor Wuk Stephanowitsch
Wohlgeboren.

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3533;
штампано у „Србадији“ 1874, 63.]

8.

Herrn Doctor Wuk Karadschitsch!

Ihnen, lieber Freund, die besten Wünsche zum neuen Jahre für Ihre Gesundheit und Ihre liebe Familie! Wie gern wir hörten, wie es Ihnen geht, habe ich Ihnen schon gemeldet. Dictiren Sie doch Jemanden darüber was wir, bey inniger Theilnahme, mit Sehnsucht erwarten. — Seit meiner Rheinreise kränkele ich, unser Guticke, dessen Gattin vor $^3/_4$ Jahren verstorben ist, wird meinen Magen auskuriren. Die Meinigen sind ganz oder ziemlich wohl, und grüssen Sie; ebendiess gilt von Senffs.

Mit Liebe u. Achtung

Halle 12. Jan. 26.

der Ihrige

Vater.

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3534]

CXXXVII.

ТИРИНШКО-САКСОНСКО ДРУШТВО ЗА ИСТРАЖИВАЊЕ ОТАЧАСТВЕНЕ СТАРИНЕ

Der Thüringisch-Sächsische Verein für Erforschung des vaterländischen Alterthums beehrt sich

Herrn Doctor Wuck

hiemit zum correspondirenden Mitgliede zu ernennen, mit der ganz ergebensten Bitte: von Zeit zu Zeit Nachrichten über antiquarische Entdeckungen in seinem Vaterlande; so wie über andere in den von ihm durchreiseten Ländern mitzutheilen.

Halle den 1-ten Maerz 1824.

Das Präsidium, des Thüringisch-Sächsischen Vereins für Erforschung des vaterländischen Alterthums.

Im Namen des Präsidenten
Hl. Berghauptmann Baron
v. Veltheim
(L. S.) und für sich
Prof. Dr. Knese
Secretair des Vereins.

[Орнг. у арх. С. К. Академије бр. 3535]

CXXXVIII.

ПЕТ. ТОДОРОВИЋ

У Прагу 11. Марта (по римск.) 824.

У Тријест Господару Петру Теодоровићу!

Ви сте по родољубивој ревности срца вашега помагали млогима, но може бити да никоме у већој невољи нијесте помогли него мени прошавшега љета и јесени у Липисци. Но невоља, у којој се још једнако находим, не да ми, да останем при овој помоћи, коју сте ми преко Г. Фрушића сами показали, него вас морам молити, да ми још помогнете. Ви сте мени у два пута послали 260 f. сребра, а ја сам вама послао 200 књига народни Српски пјесама, то јест 100 књига III. и 100 II. части; сад вас молим да ми пошаљете још 210 f. сребра, а ја ћу вама послати 100 књига I. части, које су напштампане и свезане у Липисци остале у залози. Ја се зацпјело надам, да ви мени ову милостиву и родољубиву помоћ не ћете одрећи, зато вас молим, да ми је што брже пошљете у Беч на Г. Копитара (Kopitar, Custos an der k. k. Hofbibl. in Wien). И тако ће бити 470 f., још да метнемо 30 f. за трошак (које што сте за тије 200 књига платили, које што ћете платити за ови 100), нека буде свега 500 f. за 300 књига. — Кад би у народу нашему била још само три така родољупца, да ми сваки купују по 100 књига, ја би сваке године по једну књигу написао и издао; но као што је на земљи један Тријест, тако је и међу Србима један Петар Теодоровић.

5/17 Марта из Беча послато.

[Вуков концепат у арх. С. К. Академије бр. 3536]

CXXXIX.

ТЕРЕЗА v. ЈАКОБ [ТАЛФЈ] И ОТАЦ ЈОЈ

1.

Halle den 19. März 24.

Gestern mein werther Freund erhielt ich durch Hr. Prof. Vater einen Wechsel von Halle auf 131 Rth. 21. gr. für Sie. Der Verabredung gemäss, die ich mit Hr. von Köppen getroffen habe ich ihn in Ihrem Nahmen girirt und ihn von Frege u. C. einkassirt. Davon habe ich bezahlt:

Die Ihnen procurirte Summe	78 Rth.	—
An Porto für 3 Briefe nach u. von St. Petersburg in dieser Sache à 20 gr.	2 Rth.	12 gr.
Porto eben dahin um H. Adelung den Eingang des Wechsels zu melden u. beym Kaufmann die Zahlung der 300 R° abzubestellen . . .	—	20 gr.
An Hr. Prof. Vater für ausgelegtes Porto . .	—	16 gr.
	82 Rth.	—
Diese Summa abgezogen von	131 „	21
, haben Sie bei mir gut . .	49 Rth.	21 gr.

Was ich damit machen soll, darüber erwarte ich Ihre Verfügung.

Meine Tochter arbeitet fleissig an der Übersetzung Ihrer Lieder, wie Sie aus ihrer eigenen angehängten Zuschrift ersehen werden. Da der Buchhändler Herr Gerold in Wien mit Hr. Schwetschke allhier in Verbindung steht: so finden Sie wohl Gelegenheit das was Sie an meine Tochter zu schicken haben, durch ihn nach Halle zu befördern, weshalb ich Ihnen diese Gelegenheit vorschlage. Köppen ist den 9-ten nach Dresden ge-

reisst, und wird wohl jetzt schon auf seine Abreise nach Berlin denken. Mit den aufrichtigsten Wünschen für Ihr Wohl und das Gelingen aller Ihrer Pläne bin ich

Ihr

ganz ergebenster
von Jakob.

Indem ich, lieber Herr Wuk, Ihnen meinen besten Dank für die mir durch Herrn von Köppen übersandten Bücher abstatte, melde ich Ihnen dass ich dieselben schon aufs Fleissigste benützt habe. Indem ich Ihre Uebersetzungen mit dem Original verglich, gerieth ich unvermerkt so in das Studium Ihrer Sprache, dass es mir bald möglich war, selbst aus ihr zu übersetzen. Doch kann ich oft mitten im Uebersetzen mit einzelnen Ausdrücken nicht zurecht kommen, zum Theil wohl sprüchwörtliche Redensarten, oder auf Nationalsitten bezügliche, wesshalb ich nicht genug bedauern kann, dass ich nicht mehr Ihre mündliche Belehrung zu benutzen vermag. Was bedeutet z. B. im 22. II око мене трава окрену се, wörtlich: um mich her wendete sich das Gras. Ist das etwa eine glückliche Vorbedeutung bey Liebesbewerbungen? — In Nr. 21. II weiss ich auch nicht recht was ich aus dem косовска девојка machen soll. Heisst das: d. Mädchen vom Amselfelde, d. Amselmädchen, oder ist es ein Name? — Diejenigen Gedichte, welche Sie mir gegeben, habe ich fast alle in Metrum gebracht, auch die grössere; ausserdem noch mehrere andre. Doch würden Sie mich verbinden, wenn Sie mir, wir Sie mir versprochen, die Verdeutschung noch einiger *Heldengedichte* schickten, mit den kleineren kann ich recht gut selbst fertig werden. Bey den grösseren werde ich, wie ich schon erwähnt, oft durch Einzelnheiten gehemmt; auch machen sie mir ihrer Länge wegen viele Mühe. — *Ich werde nicht ermangeln, Ihnen sobald es mir möglich ist, alles geschrieben oder gedruckt mitzutheilen.*

Therese.

An Herrn Dr. Wuk
Wohlgebor.
in *Wien.*

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3537]

2.

Halle den 18 April 24.

Für Ihre Zuschrift statte ich Ihnen hiermit mein besten Dank ab, lieber Herr Wuk! es thut mir leid daraus zu erfahren, dass Sie jetzt schon unser Vaterland verlassen haben. Mögen Sie davon eine angenehme Erinnerung bewahren, und durch die Empfänglichkeit desselben für die poetischen Erzeugnisse Ihres Volkes, auch fernerhin mit ihm in Verbindung bleiben!

Was ich dazu thun kan sie ihm verständlich zu machen, will ich gern thun, da ich ihren ausgezeichenten Werth vollkommen anerkenne. Ich habe in diesen Tagen einen Aufsatz für das literärische Conversationsblatt, eins der gelesensten Blätter, geschrieben. Er wird hoffentlich bald abgedruckt werden, und dann werde ich ein Exemplar davon nach Wien oder Pressburg schicken, von wo aus er ja wohl zu Ihnen gelangen wird. Die von der Messe rückkehrenden Buchhändler machen diess jetzt grade recht bequem. Dass ich mich seitdem sehr viel mit Ihren Sachen beschäftigt, können Sie leicht denken. Ich bin der Sprache so ziemlich mächtig geworden, doch fehlt es mir noch immer an einzelnen Ausdrüken, Redensarten etc. So verstehe ich z. B. die beyden Gedichte: des Zar Lasaren (Bch II 8) Hochzeit, und Lasar (16) und Militza vollkommen. und haben sie auch schon metrisch bearbeitet; was aber heisst in letztern: брат од заклетве? wörtlich *Bruder vom Schwur* — aber es muss wohl irgend ein mir unbekantes Verhältniss damit angedeutet werden. Auch die Stelle ist mir etwas dunkel: Али више српска него турска (Vers 176) — wörtlich: aber oben serbische, sondern türkische — diess *sondern* giebt indessen hier keinen Sinn; heisst es so viel als *und nicht?* — In ersterem Gedicht № 8 ist mir die Stelle.

О свачем ће Јуже бесједити
Како који добар јунак јесте. Vers 64 u. 65

nicht ganz verständlich. Heisst sie:

Von allem wird Jug reden
Was einen guten Helden macht?

— — — — — — — — — — — — —

Die косовка девојка gefällt mir sehr. Darin irrt mich aber das по греку. V. 37 u. 42. Es ist mir desswegen lieb eine

wörtliche Uebersetzung davon zu bekommen. Einige mündliche Worte könnten ohne Zweifel mich über das Meiste leicht berichtigen, da ich das Ganze immer verstehe, und nur über Einzelnheiten in Zweifel bin. Weil Ihre Entfernung diess aber unmöglich macht, so wird Ihr Freund mich äusserst verbinden, wenn er mir mehrere wörtliche Verdeutschungen zusendet; ich vergleiche dann alles mit dem Original, und das Versifiziren ist mir leicht.

Aufgefallen ist mir der seltsame Ausdruck *порезати* дарове (wenn ich falsch declinire, so lachen Sie mich nur aus; in der Grammatik bin ich noch ziemlich schwach). Ich vermuthe, dass etwa sonst die gewöhnlichen Geschenke, bey Heyrathen, Reisen etc. in Gewändern und dergl., kurz in Dingen, die man *schneidet,* bestanden haben, und dass daher die wunderliche Redensart *Geschenke schneiden,* statt *Geschenke zubereiten* entstanden. Dass es diess heisst, geht aus dem Zusammenhange hervor, das Wörterbuch giebt mir aber weder unter дар noch unter резати Auskunft darüber.

Es thut mir leid, dass ich wahrscheinlich erst in einigen Monaten diese Auskunft erhalten kann. Unterdess werde ich fleissig fortarbeiten; Einzelnheiten lassen sich wohl nachholen. Auf die Sendung Ihres Hrn. Landsmannes bin ich begierig.

Mit vollkommner Hochachtung unterschreibe ich mich

Therese von Jakob.

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3538]

3.

Herrn Wuk Steph. Karadshitch.

Ich freue mich herzlich an dem Vergnügen, werthester Herr Wuk, welches Ihnen meine Beschäftigung mit Ihren vaterländischen Erzeugnissen zu machen scheint, und wünschte nur Ihr gutes Zutraun in vollem Maasse verdienen zu können. Ich habe bereits die Stücke: Th. II. 5. 7. 8. 10. 12. 14. 16. 17. 18. 19. 21. 22. 23. 24. 26. 27. 30. 36 übersetzt. Aus dem ersten Theile über 50 kleinere, deren nähere Bezeichnung zu

weitläuftig seyn würde. Aus dem dritten Theile habe ich in meine kleine Sammlung noch keines ausser Nr. 3 und des mir durch Herrn v. Kopitar zugesendete 32. aufgenommen. Sie würden mich daher verbinden, wenn Sie mir, Ihrem Anerbieten gemäss, einige wörtliche Verdeutschungen aus *diesem* Theil, besonders aber das *erste Gedicht* zuschickten, und zwar sobald es immer möglich ist. Die Herausgabe des Ganzen scheint mir der Entschlossenheit und Eile zu bedürfen. Auch was Sie mir sonst noch aus dem zweyten Theile etwa schicken werden, soll mir äusserst willkommen seyn. Auf das grosse Gedicht des dritten Bandes aber muss ich vor Allem bestehen, da es das bedeutendste ist, und seine Länge mir die Verdeutschung so mühselig macht. Ich berufe mich darin auf Ihr ausdrückliches Versprechen.

Mein Brief an Hrn. v. Kopitar enthält das Weitre.

Mein Vater empfiehlt sich Ihnen ergebenst und vereinigt sich mit mir in der Versicherung der Hochachtung mit welcher ich die Ehre habe

Halle, d. 10. August 24.

zu seyn

Therese v. Jakob.

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3539]

4.

Berlin den 30-ten Oktober 1851.

Endlich, hochgeschätzter Freund, kann ich Sie wieder aus Deutschland begrüssen! ich bin schon am 29-ten Juni mit meiner Familie in Bremen gelandet, habe mich theils herum bewegt, theils in Wittekind, einem Bade bei Halle, theils in Dresden aufgehalten und bin nun seit etwa einem Monate hierher, in die Winterquatiere gezogen. Ein schwerer, nie zu verwundender Schlag traf mich gleich nach meiner Ankunft: der Verlust meines geliebten und verehrten Bruders. Auserdem vermisse ich so manchen theueren, so manchen hochgeschätzten Freund. Auch unser gemeinschaftlicher Freund Kopitar ist darunter, für Sie gewiss ein höchst empfindlicher Verlust, den auch ich sehr beklagt habe.

Hier empfing mich der treffliche J. Grimm gleich mit mehreren Geschenken von verschiedenen Seiten: unter andern Ihre unschätzbare Uebersetzung des Neuen Testamentes, wofür ich Ihnen herzlich danke. Die serbische Sprache, die ich so lange habe vernachlässigen müssen, ward mir plötzlich wieder vertraut als ich einige mir in der deutschen und englischen Uebersetzung genauer bekannten Capitel darin las, und ich fand sie wohllautender und schöner als je. Eins wünscht' ich wohl; nemlich dass Sie eine *erweiterte* Ausgabe Ihres Lexicon's veranstalteten. Oder ist diess vielleicht schon geschehen, ohne dass ich in Amerika davon erfahren?

Hoffentlich haben Sie mein Buch: View of the Slavic language and literature erhalten, und daraus ersehen, dass ich auch über dem Meere *gesucht* habe mich so viel als möglich im Curs der slawischen Literaturbewegungen zu erhalten. Das Buch ist zwar auf den früher geschriebenen „Essai" gegründet, aber nicht allein erweitert und fortgesetzt, sondern auch vollständig umgearbeitet. Nennen Sie mich nicht vermessen, dass ich bei nur unvollkommener Kenntniss der Sache, darüber schreibe. Die gänzliche Unkenntniss des slawischen Verhältnisse, nicht allein in Amerika sondern auch in England macht es gewiss nicht unverdienstlich einen Versuch zu machen, in diese Nacht wenigstens einiges Licht zu bringen. Und Sie wissen auch, unter Blinden ist der Einäugige König. — Sehr wünscht' ich während meines Aufenthalts in Deutschland die Serbischen Volkslieder neu herausgeben zu könen, besonders um sie zu überarbeiten und zu verbessern; namentlich hat es mir immer unbeschreiblich leid gethan, dass ich die Cäsur so ganz versäumt habe, die nach meinen jetzigen Ansichten doch für das Metrum dieser Lieder etwas Charakteristisches hat.

Mein Mann hat mich zwar nach Deutschland gebracht, ist aber bereits zurückgekehrt, will aber nach Weihnachten wieder kommen und dann den Wanderstab nach Jerusalem noch einmal ergreifen. Dies ist wenigstens für jetzt der Plan. Er kommt dann auch nach Wien und mich würde es herzlich freuen wenn ich von dieser Reise noch einmal Gelegenheit nehmen könnte Sie zu besuchen. Seit dem grossen Erschütterungen in Deutschland hat die Correspondenz unserer Töchter gestockt. Seitdem hab' ich wohl manchmal hier und da von Ihnen und den Ihren gehört, — z. B. von unserer liebenswürdigen Minna Enthusiasmus für slawische Nationalität — doch lange nicht genug um das Inter-

esse zu befriedigen, das ich stets für Sie und Ihre theure Familie haben werde. Empfehlen Sie mich den Ihrigen und machen Sie mir gütigst bald die Freude einer Antwort.

Meine Tochter schreibt selbst.

Mit freundschaftlicher
Hochachtung Ihre ergebenste
Therese Robinson
geb. von. Jakob.

Adresse: Französische Str. № 8.

[Спољна:] Herrn Vuk Stephanowitch Karadschitch
Mitglied der Academie
Wien.

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3540]

5.

Hochgeschätzteste Freundin!

Sind Sie nicht ungehalten auf mich, dass ich nach so langer Zeit auf Ihr werthes Schreiben vom 30 Okt. 1851., das mich sehr erfreut hat, erst jetzt antworte. Theils meine Kränklichkeit, theils meine überhäuften Arbeiten haben mich bisher daran verhindert, auch wollte ich Ihnen 1 Ex. meines Wörterb. übermachen, was Ihnen auch unser gemeinschftl. Freund Jacob Grimm übergeben wird. Ihr neuestes Werk hat mich sehr erfreut [angenehm überrascht] und mir den Beweis geliefert wie Sie noch immer mit warmer Liebe an der slav. Litt. hängen und meiner freundlich gedenken. Ihr H. Gemal hat mich bei seiner Durchreise mit einem Besuche beehrt, worüber ich sehr erfreut war. Meine Minna hat unlängst von Ihrer Frl. Tochter ein Schreiben erhalten was sie diese(r) Tage beantworten wird. Schreiben Sie mir gütigst ob Sie die neue Ausgabe von den Liedern, die Sprüchwörter, den Kovčežić schon besitzen; ich werde Ihnen mit Vergnügen das Fehlende schicken. Diese Tage reise ich auf einige Wochen nach Serbien und es würde mir sehr leid thun, wenn Sie während meiner Abwesenheit Wien besuchen würden. Dass Sie ein so schwerer Verlust wie der Ihres Bruders betroffen beklage ich sehr und nehmen Sie

die Versicherung meiner herzlichen Theilnahme. Es freut mich sehr, dass Sie wieder über unsere Volkslieder gehen und eine neue Auflage derselben veranstalten werden.

Herzliche Grüsse von mir, meiner Frau u. Minna an Sie, Ihr Frl. u. Her. Sohn, der sich vielleicht kaum mehr auf uns erinnern wird.

15. April 1852.

Frau Ther. Robinson.

[Концепат у арх. С. К. Академије бр. 3541]

6.

Adresse:
Mrs Therese Robinson
Care of Rev. Edward Robinson D. D.
New York.

(Jeden Sonnabend und jeden Mittwoch geht von England ein Dampfschift nach N. Y.)

Hochgeschätzter Freund!

Neu York, den 20-ten Jän. 1853.

Seit beinache drei Monaten sind wir wieder auf dieser Seite des Weltmeeres — es scheint wie ein Traum, dass ich einmal wieder auf kurze Zeit meines theuren Vaterlandes froh geworden! und doch fühl' ich an der bedeutenden Ausbeute von Erinnerungen, die ich mitgebracht, deutlich genug, dass es nicht wirklich ein Traum war.

Nach dem wir Wien verlassen, haben wir uns hauptsächlich in Weimar aufgehalten und nur eine kurze Reise nach Berlin gemacht. Mein Mann brauchte nothwendig einige Wochen der Ruhe um das eingesammelte Material einigermassen zu ordnen. Am 7-ten Oktober verliessen wir Deutschland; am 13-ten England; die Reise, 14 Tage lang, war für eine Dampfschiffreise lang genug, und auch eben nicht angenehm, aber immer noch kürzer und angenehmer als die meisten transatlantischen dieses gegenwärtigen Herbstes und Winters die durch Stürme und

widrige Winde recht wie dazu gemacht sind dem allzukühnen und übermüthigen menschlichem Geiste die Flügel zu beschneiden.

Hier hab' ich mich neu sobald wir einigermassen eingerichtet waren, an eine Ueberarbeitung der Serbischen Lieder gemacht, die in einer neuen Auflage bei Brockhaus herauskommen sollen. Ich hätte sehr gewünscht diese Arbeit noch in Deutschland vornehmen zu können, allein ich konnte ganz unmöglich Zeit dazu finden. Und da mein Material hauptsächlich in *Ihren* Bücher besteht, die ich durch Ihre Güte besitze, so war es im Grunde gleichgültig, *wo* ich meine Uebersetzung durchsah. Diess hab' ich denn mit treuem Fleisse gethan, und sie Vers mit Vers mit dem Originale verglichen und besonders bei der ersten Lieferung, während deren Uebersetzung ich die Sprache erst lernte, vieles zu verbessern und zu ändern gefunden. Aber freilich hab ich es mir noch keineswegs zu Danke machen können; die beiden Sprachen sind zu verschieden; und grade die hohe Einfachheit des Liedes macht die Uebersetzung doppelt schwierig. Ich habe diessmal gewissenhaft die Nummern der Originalien (nach Ihrer neusten Ausgabe) zugefügt, denn ich wünsche, dass die welche beide Sprachen verstehen, die Lieder vergleichen, grade weil ich mir bewusst bin, *treu* übersetzt zu haben, treuer als Kapper und nicht weniger treu als Frankl. Leider hab' ich erst bei dieser Gelegeheit endeckt, dass ich durch Ihre Güte nur die beiden ersten Theile der neusten Sammlung (Wien 1841. und 1845) besitze. Sie waren so freundlich mich zu fragen, ob ich auch alles besässe? Der Umstand, dass mir von dem 4-ten Theil der Leipz. Auflage, (у Бечу 1833) durch einen Irrthum 2 Exemplare zugekommen, und die Gewohnheit, die ich habe, mich *dieser* Ausgabe beim Nachschlagen zu bedienen, machte mich im Augenblick, da Sie mich darüber fragten, darüber irre. Sie würden mich daher sehr verbinden, wertester Freund, wenn Sie mir den dritten, die neueren Јуначке пјесме enthaltnen, Theil der neusten Auflage nachschicken wollten. Sie brauchen ihn nur *(für mich)* nach Leipzig an Brockhaus zu senden, mit dem ich in Verbindung stehe, so wird er mich gewiss erreichen. Höchst unangenehm ist es mir, dass ich diesen Irrthum begangen, denn es hätte mir wegen der Bezeichnung der Nummern der Lieder gar viel daran gelegen, das Buch *jetzt* zu haben. Indessen kommt bei den grösseren Liedern, die leicht zu finden sind weniger darauf an als bei den kleinern Frauenliedern. Von diesen habe ich meiner Uebersetzung mehrere

hinzugefügt und auch von den grösseren vier oder fünf; z. B. unter Andern: Wukaschins Heirath. — Die wunderbaren Schlangen und Zauberlieder welche bloss Ihre *neueste* Sammlung vollständig giebt, hätte ich wohl Lust dem deutschen Publicum in einer eigener separaten Ausgabe mitzutheilen. Sie stimmen so wunderbar mit den nordischen Sagen von verwandelten Schlangenprinzen Kronschlänglein u. s. w. zusammen.

Was sagen Sie zu dem tollen Gang der Begebenheiten in Frankreich, werthester Freund, der ganz Europa von Neuem zu erschüttern droht? Und was zu den Scenen in Montenegro? hat da nicht Russland die Hände in Spiele? Grade die Heimath eines der schönsten Lieder ist ja nun grade die Kriegesbühne! — ist denn der junge Fürst kriegerisch erzogen, oder hat er keinen Einfluss bei diesen Vorfällen?

Wir sind hier wieder in ein ungeheuer reges Leben hineingekommen. Neu York ist in so ungeheuer raschem Steigen und Aufschiessen begriffen, dass man sich, ohne es selbst zu beobachten, keinen Begriff machen kann. und allem was geschieht ist der Stempel des Immensen Grossarrtigen aufgedrükt. So — obwohl die Europäer in die geistigen Interessen der Amerikaner einiges Misstrauen setzen — auch der Buchhandel, in seinem Zuschnitt, „for the million". Vor zwei Jahren fiengen die Gebrüder Haryner an ein Monatsmagazin herauszugeben, das eine Auswahl von engl. deutschen u. französischen Zeitschriften enthält und hier und da einen Originalaufsatz: im Ganzen gut gewählt, aber natürlich ziemlich oberflächlich. Wollen Sie glauben dass dieses „Haryners Magazine" monatlich 1,10000 Exemplare absetzt? aber freilich muss der Preis sich wie in diesem Falle sich nicht über 25 Cents (ungefähr 36 x) erstrecken; (gegen 300 Seiten auf dem schönsten Papier gedrukt) dafür kann Jeder, der halbwege etwas verdienen kann, es kaufen, und im Durchschnitt lässt sich annehmen, dass jeder Amerikaner auch gern liesst. Ist das nicht eine wahrhaft demokratische Literatur? — Ein andres Magazin (Petnam's Monthly) ist so eben eröffnet worden, das nichts als Originalartikel enthalten soll; hiervon liess der Herausgeber, wie er mir selbst gesagt 20.000 Exemplare abdruken, hat aber gleich nach Erscheinen der ersten Nummer noch beträchtlich mehr abdruken lassen müssen. Ist das nicht grossartig? — Der ungeheuere Success von Uncle Tom's Cabin ist gewiss auch zu Ihnen gedrungen? indessen hat daran England einen Hauptantheil. — Das Buch hat viele, schöne

ergreifende Stellen; allein die Lösung des Räthsels seiner beispiellosen Popularität liegt doch wohl im Gegenstande.

Tausend mal ein herzliches Lebewohl. Empfehlen Sie mich bestens Ihrer Frau Gemahlin und der theuern Minna. Marie schreibt an diese. Meines Mannes besten Grüsse. Erfreuen Sie recht bald durch eine freundliche Antwort

Ihre ergebenste

Therese R.

[Спољa:] Herrn Vuk Stephanovitch Karadshitch
Prussien Closed mail
Landstrasse № 517. Wien
am Heumarkt. Austria.

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3542; „Србадија“ 1875, 63]

7.

Hochverehrte Freundin!

Ihr Schreiben vom 20. Jän. d. J. hat mich und meine Angehörigen mit herzlicher Freude erfüllt, da wir daraus ersahen, dass Sie wohlbehalten den Boden Ihrer zweiten Heimath wieder betreten haben. Ich würde darauf sogleich geantwortet haben, wenn ich nicht das Erscheinen meiner serbischen Volkssagen abgewartet hätte, um Ihnen auch diese mit dem gewünschten dritten Bande der serbisch. Volkslieder senden zu können. Ich freue mich auf die neue Auflage Ihrer Übersetzung der serbisch. Volkslieder, da Ihre Übersetzung wirklich in jeder Beziehung musterhaft ist und am treuesten den Sinn der Lieder wiedergibt. Sie haben sich dadurch grosse Verdienste um das Verständniss derselben und somit auch um die serbische Literatur und das serb. Volk erworben. Von meinen Volkssagen wird demnächst eine Übersetzung, welche meine Minna veranstaltete, erscheinen und Jak. Grimm versprach mir dazu eine Vorrede zu schreiben.

Was die montenegrinische Angelegenheit betrifft, so werden Sie wohl den glücklichen Ausgang derselben bereits erfahren

haben. Mit Hilfe russ. und österr. Verwendung werden die Montenegriner eine wirklich unabhängige Stellung haben und einer glücklichen Zukunft entgegengehen. Fürst Danilo war jetzt hier und ist gestern (12. Mai) abgereist. Er wurde vom österr. Hofe mit Auszeichnung behandelt und erhielt von S. Majestät den Orden der eisernen Krone erster Classe und die übrigen hervorragenden Glieder seiner Suite gleichfalls Orden (eis. Krone 2. u. 3. Cl. und Franz Josef Ord.). Der *Onkel Tom,* dessen Sie in Ihrem Briefe erwähnen, hat auch hier grosse Sensation gemacht und ist in mehreren Ausgaben erschienen, ja sogar in's Ungarische und zweimal in's Serbische übersetzt worden. Übrigens befinden sich die Christen in der Türkei, die armen Rajas, besonders unsere Serben in Bosnien und der Herzegowina, in nicht viel besserer Lage, als die Neger in Nord-Amerika.

Dem Hrn Staatsrathe Lobojko haben wir Ihren Gruss vermeldet, was ihn ausserordentlich freute und er bat uns, Sie vielmal und herzlich zu grüssen. Er ist jetzt noch hier, gedenkt aber über'n Sommer in die Bäder zu gehen, weil er kränklich ist.

Viele herzliche Grüsse von mir, meiner Frau und Minna an Sie, Ihren geschätzten Herrn Gemahl und Ihre Kinder.

Die Bücher erhalten Sie *via Leipzig* durch Hrn Brockhaus, so wie Sie mir angegeben haben.

Wien den 13. Mai 1853.

Mit ausgezeichneter Hochachtung
Ihr
ergebenster F.
Wuk Steph. Karadschitsch m. p.

[Концепат у арх. С. К. Академије бр. 3543]

8.

Neu York den 4-ten Nov. 53.

Herzlich freut' ich mich Ihres Briefes, mein hochgeschätzter Freund, und hätte es mit reinerer Empfindung gekonnt, wenn nicht der beiliegende der theuern Minna, einen so traurigen Bericht über den Zustand ihren Gesundheit gegeben. Möchten sie doch jetzt wieder im vollsten Besitz ihrer jugendlichen Kräfte

sein! — Von Ihren gütigen, mir zugedachten Gaben, werthester Freund, hab' ich noch keine erhalten. Ein Brief von Brockhaus meldet mir so eben dass die neue Auflage meiner Serbenlieder erschienen ist; ich antworte ihm umgehends, und ersuche ihn, Ihnen sogleich ein Exemplar zuzuschicken, wobei ich besonders die Vorrede Ihrer gütigen Aufmerksamkeit empfehle. Sie würden mir, theuerster Freud, einen sehr grossen Gefallen thun, wenn Sie eine Recnsion meines Buchs für eine deutsche Zeitschrift schrieben; z. B. für die Augsburger Zeitung, oder das Ausland; oder die lit. Blätter von Brockhaus. Glauben Sie ja nicht dass ich Anspruch auf unbedingtes Lob mache. Ich will Wahrheit, aber ich will sie aus *Freundesmund*. Ich weiss dass Sie meine Bemühungen anerkennen (das Lob das Sie meiner Arbeit in Ihrem Briefe geben, hat mich sehr gefreut) aber dass auch grade Sie der Mann sind, der ihre Mangel am schärfsten fühlen muss. Was meinen Sie zu meinem Vorschlag? Noch einmal Sie würden mich sehr dadurch verbinden.

Wir haben eine tüchtige Arbeit nun so ziemlich vollendet. Wir haben unser Haus umbauen, vergrösseren und vervollkommnen lassen, es von oben bis unten neu möblirt. was wir, wo sogar jede Treppe mit einem Teppich belegt sein muss, keine kleine Arbeit ist, und bewohnen es nun endlich seit einem Monate wieder. Doch sind die Bücher noch nicht aufgestellt, und die Ruhe zum Arbeiten fehlt noch. Doch wird auch das nun bald kommen, hoff' ich zu Gott.

Grüssen Sie die Ihrigen bestens von meinem Manne und mir und erhalten Sie ein gütiges Andenken Ihrer ergebenen

Freundin
Therese Robinson.

[Орш. у арх. С. К. Академије бр. 3544]

CXL.

ДИМ. МИЛАКОВИЋ

1.

Благородни, Високоучени Господине,
Високопочитајеми Господине Докторе!

Опростите ми Милостиви Господине! што вас овим мојим писмом узнемирујем. Истина, да нејмам среће познавати вас лично; но ништа мање ваше славно и честно име из међу свије научени Србаља најбоље ми је (а и кому не би било?) познато, како гођ што је земнима најбоље познато Сунце из међу свије небесније свјетила. Вјерујте ми Љубезни Господине! да ја неби нигда узео слободу вама писати, кад неби знао, да сте ви Ерцеговац, а, по моме мишљењу, Ерцеговац Ерцеговцу и непознан бивши слободно може писати.

Из Тријеста јављају ми, да сте ви оне исте Дубровчане, који су на трећу књигу ваши народни Пјесама пренумерирани, и на другу пренумерирали. Повољније и мени и њима нисте могли учинити, него што сте учинили; и зато вам ја, купно њима, од свега срца благодарим. Жао ми је само, што нисам знао прије, да ће те је штампати, зашт' био би вам још четири пренумеранта послао. Ови исти, кои су се шћели пренумерирати, понудили су ме, да вам пишем и да вас покорно молим, да ми пошаљете четири комада друге књиге ваши Пјесама. Но, да би вам ја управ 10 фор. ср. могао послати, то изволте ви дакле све пет комада мени послати.

Када ми ове књиге узшаљете, ја вас молим пошаљите ји преко Тријештински Учитеља, удостојавајући ме за ње извјестија по пошти, за да би вам могао итро новце послати.

Ово вам пишем насрећу у Беч, незнајући поздраво ће се сада наодите: то толико само знам, и то по извјестију Г. С. Илијћа, Учитеља Карлштадског, да сте дошли из Ли-

писке, но незнам јесте ли сада ту. Чекајући ваш одговор, препоручујем се даљој љубави и пријатељству вашем, и јесам с одличним почитањем

У Дубровнику 13. Маја 1824.

ваш понизни слуга
Димитрије Милаковић.

[Напомена Вукова:] одговорено из Беча 15. Августа 824.

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3545]

2.

Љубезни земљаче!

Писмо ваше од 13. Маија примио сам с највећом радости, и вјерујте, да је оно између најмилији мојн писама, која сам у моме до[са]дашњему животу примио. Што вам ја на писмо ово нијесам прије одговорио, том је узрок, што сам га у Земуну примио, и овђе сам тек прије неколико дана дошао. Ја сам оне Дубровничане не само на *другу*, него и на *прву* књигу народни наши пјесама пренумерирао (или имена њиова наштампао); и по првој прилици послаћу вама књиге преко мога пријатеља и у Горњему Карловцу учитеља Г. С. Илијћа, а ви ћете послије новце мени послати или преко истога Г. Илијћа, или друкчије како ви знате. Молим вас, да ми љубезно поздравите све те моје Г. Г. пренумеранте, и још ако ту има који од наши Ерцеговаца, који желе за мене што добро чути и разумјети.[1] Мени ће и унапредак свако писмо ваше бити мило и драго. Сад кад ми успишете можете писмо натписати управо на моје име с додатком auf der Landstrasse &c.

Поздрављајући вас љубезно и засвагда препоручујући се вашој љубави и пријатељству остајем

У Бечу 15. Августа 824.

ваш земљак и искрени пријатељ
В. С. К.

[Вуков концепат у арх. С. К. Академије бр. 3546]

[1] После овога било па избрисано: Ту има неки Јеремија Гагић, Секретар у конзулату Рускоме; ми смо негда били добри пријатељи, а сад може бити да се он на мене што.

3.

Благородни, Високоучени Господине Докторе,
мили и љубезни Ерцеговче!

Био сам већ срећан примити ваше премило писмо од 15. истога; *Јасон* златном руну, кад га је нашао, није се већма обрадовао, него што сам се ја обрадовао њему. Мило ми је било све, што сам у њем чатио, но најмилије пак кад сам видјео, да сте имена они исти Дубровничана, која су у другој, и у прву књигу наши Пјесама дали наштампати. За ово, ми сви пренумеранти, захваљивамо вам по нђаду пута; ништа тако жељно не чекам, као да ми оне брзо у руке приспију.

Молим вас понизно, да ми купите, ако су наштампани, два ексемплара „Serbische Litteratur"; што за њи потрошите платићу вам и захвалити. Г. С. Илијћ јавља ми, да је у Липписци изашла нова српска граматика на нѣмачком језику; знате ли ко је је исповао?

Г. Владисављевић, наш Учитељ, поздравља вас љубезно, а равно и сви наши Ерцеговци. —

Будите здрави; ја вас љубим, почитујем и јесам

У Дубровнику
30. Августа 1824.

ваш покорни слуга
и почитатељ
Д. Милаковић.

[Споља:] An den Hochedelgebohren Hohgelehrten Herrn
Herrn *Wuk Steph. Karadschics*
Doctor der Weltweisheit
Auf der Landstrasse in der Rauchfangkehrergasse
№ 74. im 1. Stock die Thür links.
in *Wien.*

[Напомена Вукова:] одговорено 25. Нојемвр. (по нашему).

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3547]

4.

Високоучени Господине Докторе!

Не пропуштам ни мало времена, него вам ево одма одговарам на ваше љубезно од 25. Нојемвра, из кога видим све што ми јављате.

За књиге, како и примим од Г. С. Илијћа, или ми он јави, шта стоје, послаћу вам новце најпречијим путем. Ваше поздраве, не брините се, предаћу Г. Г. Апендину и Гагићу. Овај пошљедни мисли о вама доста добро; али вашу ортографију нипошто неће да призна за добру.

Што се тиче купљења српски Пјесама, ја ћу се трудити свакако за моћи скупити ђекоје; али вам још напријед кажем, да ће ми труд за луду бити, зашто овђе нема ни једнога који би и знао, а да који и зна, чиниму се срамота таке ствари казивати; чудна је то ствар кад простота мисли, да се је погосподила. — А што се тиче мог рођења, ја сам у Мостару рођен у годишту 1804, а овде дошао у 16-ом.

Видим пак, да ви желите овамо доћи; али вам ја искрено кажем, да ће вам много боље бити непћи, зашто Фајде нећете никакве вићети, а истом потрошићете стотињак Форинти забадава. И ако и имате изобилно овђе и заисто можете потрошити, а опет највеселије нећете пробавити вријеме. Истина је, да би и моја воља била проодати се по Њемачкој, али ваљало би неколике стотине Форинти потрошити, а мој брат, који ми је врло строг, не би ни стотину не Форинти него пара потрошио. Овакву браћу и оцеве сви ми млади Ерцеговци имамо; ми са знањем њиовим не би смо смјели ни једне српске књиге купити. Да смо ми Господари, мјесто њи, могло би зар штогођ бити; али овако све залуду. Они раде само да се дјеца у трговини обучавају, а за књиге и не питају. Ја исти за живот не би смио казати брату, да за српске књиге трошим. Ово је за данас доста, и друго ми не остаје ништа него увјерити вас о искрености

У Рагузи 9. Декемвра 1824.

вашег слуге
Д. Милаковића.

[Споља као на претходном].

[Напомена Вукова:] одговорено 6./18. Марта 825.

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3548].

5.

Високоучени Господине Докторе,
Љубезни Пријатељу и Земљаче!

На сами дан Богојављења ов. г. послао сам 21 f. 15 x. на Г. Дим. Владисављевића, учитеља Трстанскога, с препоруком, да и он вама колико прије оправи; они су за ваше Пјесме и за Гримову Граматику; када и примите молим вас јавите ми. Опростите, што вам и нисам још давно послао, али је узрок био тај, што нисам знао, пошто стоје прве Пјесме, докле гођ нисам случајно разумио, да стоје пошто и II и III.

Чуо сам од другије (а рада би од вас чути), да преводите њемачки Рјечник на српски језик; ако је тако, то је дакле добро за нас Србље, и мени је врло мило, с тим више, што га преводи мој земљак. Знам да ћете имати око њега сила труда, али опет и то знам, да га други не би ни могао, као ви превести.

На вашу препоруку, за скупљање народни српски (јуначки) Пјесама, радићу вам барем неколике пјесме скупити; али ће се томе времена док удесим кога Ерцеговца, који добро зна, и који ће ми казати, зашто сваки неће, који и зна, да казује; а ја мислим, и нису вам још од велике штье. — Препоручујући се вашем повјерењу и пријатељству остајем вам

У Дубровнику 10. Јануара 1825.

на служби готов
Д. Милаковић.

[Споља као на претходном].

[Напомена Вукова:] одговорено 6./18. Марта 825.

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3549.]

6.

Високоучени Господине Докторе!

Ево баш данас пишем у Тријест на Г. Дим. Владислава, Учитеља мјеснога, да вам пошље 6 f. ср. за пренумеранте

(које вам овђе унутра затварам њиова имена) на ваш Забавник; ове пренумеранте изволите наштампати као што стоје у цедуљици. Може бити, да сам већ и закаснио и с именима и с новцима, али сам сада толико у пословима запачан, да никому на вријеме не могу одговорити. - Г. Јеремија Гагић поздравља вас љубезно. — Сада нејмам времена више писати, но то ћу вам други пут надокнадити, и остајем

У Дубровнику 13. Октомв. 1825.

вам слуга покорни
Д. Милаковић.

[Споља:] An den Hochedelgebohren, Hochgelehrten Herrn
Herrn *Wuk Steph. Karadschics*
Doctor der Weltweisheit.
in der Vorstadt Weissgärber
in der Marxer-gasse № 46.
im 1. Stock über den Gang.
in *Wien.*

[Напомена Вукова:] одговорено 17./29. Нојемврија 825.

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3550]

7.

Високоучени Господине Докторе,
мили Пријатељу и Земљаче!

Ваш љубезни лист од 17./29. Нојемв. примио сам преко руку рускога Каваљера Г. Гагића; овај исти показао ми је и његово писмо, које сте му ви писали, и заиста нисте могли ништа боље учинити, него што сте му писали и ваш Рјечник послали.

Кад ми књиге приспију, које сте преко Трста (?) упутили, постараћу се распачати огледе светога писма с цијеном јављеном ми, и, ако убрзо распродам, писаћу вам да и још пошаљете.

Молим вас пошаљите ми српски Пјесама на њемачком језику по један комад за мене, а по један за Г. Гагића; такођер за овога истога Г. (Гагића) изволите послати и један

комад III части Пјесама на нашем језику. — Ове књиге што устоје писаћу Г. Владиславу у Трст, да вам пошаље новце.

За Ерцеговачке Пјесме распитујем свакога жива незна ли и когођ; но још никога нисам могао наћи, који би добро и читаве знао, него само ђекоји знаду комаде од некије. Ја ћу се и у напријед старати, да и изнађем, макар било Бог зна како. Г. Гагић испросио је овђе ђевојку за себе од Г. Лазара Лучића. — Поздрављајући вас пријатељски остајем

У Дубровнику 5. Декем. 1825.

вам на служби готов
Д. Милаковић.

П. П. Под именом Ерцеговачки Пјесама разумијевате ли ви и женске Пјесме, или само мушке?

[Споља као на претходном].

[Напомена Вукова:] одговорено 30. Марта 826.

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3551]

8.

Високоучени Господине Докторе,
Слатки Земљаче!

Ваш љубезни лист послати ми су три објављенија о Забавнику за годину будућу, примио сам врло касно, зашто је пшао из Дубровника натраг преко Трста у Н. Сад. При свем тому ја сам одма писао у Дубровник да се купе пренумеранти, и добијем и 24, које сам већ справио на Г. Миловука. Ја не знам или ћу вам ја за њи новце послати или Г. Гагић; јавите ми брзо да се знам владати. Јуче ми дође радостно писмо из Трста, у коме јављају ми да сте од Русијскога Императора добили 100 дуката пензије на годину. Јели истина Бога вам? волио би да буде него Бог зна шта, зато што би могао поднети под нос пре многима Новосађанима; ја се њима непрестано препирем за вас. Очекујући на ваш одговор остајем вам

У Н. Саду 29./17. Нојем. 1826.

Вјечити Пријатељ
Д. Милаковић.

П. П. Димитріе Милаковић мой саданьи ученик рече ми да вам пише и я га замоли, да вас от мене поздравй, ал ево доброта нѣгова толико ми допусти, да вам и сам єдном приликом с' овим нѣколико рѣчи писати могу. Ја вам найвише ради оног житија пишем, да на нѣга осим 4 Пренумеранта више скупити немого, као што сам вам и овђе јошт казао. Зашто? Но кад, и куд ћу ім вам послати, изволите мп или особенно, или по Милаковићу писати. Увѣрите нас што о радостной оной вѣсти, коя се вас тиче и удостоите ме и у будуће оне любови и пріятељства, кою сам досад у вами

Высокоученный Г-дине

искусіо

Аѳанасіи Ѳеодоровић

Професссор.

[Споља као на претходном].

[Напомена Вукова:] одговорено 26. Нојемвр. (по нашем) 826.

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3552]

9.

Высокоучени Господине,

Љубезни Пријатељу и Земљаче!

Пролазећи Г. Милутиновић из Германије у Србију бавио се овђе неко вријеме, док најпошље већ оде. Ја би му желио да добро на оној страни прође, ал боим се перо ће му најприје хака главе доћи. Показао нам је и Писмо, које је вама писао из Србије у стиховима и може бити да га ушчитамо и у љетопису. Чојек види ми се пун науке, али смијешно говори у његовој Србијанки. — Г. Магарашевић, кои га иначе *превише небес* подиже, Г. Тодоровић и ја чешљали смо га здраво, а каже, да му и ви нијесте остали дужни и да ће те издати рецензију на Србијанку. — Приповиједао ми је много којешта за Липиску, валећи се њоме и његовим Кругом, тако да ћу и ја у њу ове вакације поћи слушати философију. Шта ми ви велите, је ли добро, зашто знам да сте и ви тамо били. Дао ми је Г. Милутиновић и једно препоручително писмо на Г. Gerhard-a Legations Rath-a, у ком пише да ћу му бити у

помоћи у преводу Качићевије и другије Пјесама. Ово Писмо баш зато вам пишем, да ме извјестите о Германији. — Поздрављајући вас љубезно и чекајући жељно ваш одговор остајем као и свагда

У Н. Саду 9. Јулија 1827.

Ваш Пријатељ и Земљак
Д. Милаковић.

[Споља:] An S-r Hochwohlgeboren, Hochgelehrten Herrn
Herrn *Wuk Steph. Karadgics*
Doctor der Philosophie etc.
Auf der Landstrasse № 291. im Hofe
rückwärts in 1-ten Stock.
in *Wien.*[1]
Franco.

[Напомена Вукова:] одговорено 19./31. Јулија.

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3553]

10.

Љубезни Пријатељу!

Ви сте се ја знам мени већ одавно тамо надали. као што сам вам ја прије писао, а што ни сам дошао узрок је што ни сам пасоша могао добити ни од Варадинске General-Commend-е нити одъ Дубровничкога Kreisamta; дакле ви ми се за цијело ове године не надајте. До године, ако ме само Бог поживи, доћу вам јамачно и то неколико година провешћемо заједно. Срце ме боли што нисам могао поћи у пооде ћерманским Музама, али сила Бога не моли.

Г. Милутиновић послао ми је из Тријеста једну Оду на Мушицкога; ја сам је предао Г. Магарашевићу, но, како је спјевао је *лијепо!* неће у Љетопис доћи.

Овђе на вас вика до зла Бога и, ако је истина, имаду право. Рећете ви шта кажу? Кажу да сте се и ви трудили да уништожите Матицу Српску!! —

[1] Овако и даље.

Мислите ли издати Даницу за идућу годину? Ако мислите на пренумерацију, шаљите већ објављенија. Јесте ли читали Коларовићева предложенија свръу српскога језика? Дед натарните му рена под нос што је заборавио говорити свръу слова ѫ (кога је у писању задржао) и што је узео ы и ѳ. Да ме не мрзи ја би га малко прокуцкао. — Г. Мушицки није још дошао овамо, а сав га народ чека жељно. — Учините љубав одпишите и јавите ако имате шта ново

У Н. Саду 3. Окт. 1827.

Вашем Пријатељу и земљаку
Д. Милаковићу.

[Напомена Вукова:] одговорено 11./23. Октомвра.

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3554]

11.

Високоучени Господине!

Знам да сте се расрдили на мене кад сте моје прећашње писмо примили не франкирано; вјерујте ми није томе моја кривица, него овдашњега једнога Господара, кому сам ја предао писмо и новце да однесе у Варадин на пошту; а како је он заборавио франкирати биједа га знала. —

Овђе здруге стране назначујем вам имена пренумеранта на вашу *Даницу;* новац послаћу вам или по Дилижанцу управ вама или ако оћете да кому овђе предам. Поздрављајући вас искрено остајем пријатељ и ваш земљак

У Н. Саду 15. 9-бра 1827.

Д. Милаковић.

[Долази списак претплатника штампан у Даници за 1828. годину].

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3555]

помоћи у преводу Качићевије и другије Пјесама. Ово Писмо баш зато вам пишем, да ме извјестите о Германији. — Поздрављајући вас љубезно и чекајући жељно ваш одговор остајем као и свагда

У Н. Саду 9. Јулија 1827.

Ваш Пријатељ и Земљак
Д. Милаковић.

[Споља:] An S-r Hochwohlgeboren, Hochgelehrten Herrn
Herrn *Wuk Steph. Karadgics*
Doctor der Philosophie etc.
Auf der Landstrasse № 291. im Hofe
rückwärts in 1-ten Stock.
in *Wien.*[1]
Franco.

[Напомена Вукова:] одговорено 19./31. Јулија.

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3553]

10.

Љубезни Пријатељу!

Ви сте се ја знам мени већ одавно тамо надали. као што сам вам ја прије писао, а што ни сам дошао узрок је што ни сам пасоша могао добити ни од Варадинске General-Comend-е нити одъ Дубровничкога Kreisamta; дакле ви ми се за цијело ове године не надајте. До године, ако ме само Бог поживи, доћу вам јамачно и то неколико година провешћемо заједно. Срце ме боли што нисам могао поћи у пооде ђерманским Музама, али сила Бога не моли.

Г. Милутиновић послао ми је из Тријеста једну Оду на Мушицкога; ја сам је предао Г. Магарашевићу, но, како је спјевао је *лијепо!* неће у Љетопис доћи.

Овђе на вас вика до зла Бога и, ако је истина, имаду право. Рећете ви шта кажу? Кажу да сте се и ви трудили да уништожите Матицу Српску!! —

[1] Овако и даље.

Мислите ли издати Даницу за идућу годину? Ако мислите на пренумерацију, шаљите већ објављенија. Јесте ли читали Коларовићева предложенија свръу српскога језика? Дед натарпте му рена под нос што је заборавио говорити свръу слова ѫ (кога је у писању задржао) и што је узео ы и ѳ. Да ме не мрзи ја би га малко прокуцкао. — Г. Мушицки није још дошао овамо, а сав га народ чека жељно. — Учините љубав одпишите и јавите ако имате шта ново

У Н. Саду 3. Окт. 1827.

Вашем Пријатељу и земљаку
Д. Милаковићу.

[Напомена Вукова:] одговорено 11./23. Октомвра.

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3554]

11.

Високоучени Господине!

Знам да сте се расрдили на мене кад сте моје прећашње писмо примили не франкирано; вјерујте ми није томе моја кривица, него овдашњега једнога Господара, кому сам ја предао писмо и новце да однесе у Варадин на пошту; а како је он заборавио франкирати биједа га знала. —

Овђе здруге стране назначујем вам имена пренумеранта на вашу *Даницу;* новац послаћу вам или по Дилижанцу управ вама или ако оћете да кому овђе предам. Поздрављајући вас искрено остајем пријатељ и ваш земљак

У Н. Саду 15. 9-бра 1827.

Д. Милаковић.

[Долази списак претплатника штампан у Даници за 1828. годину].

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3555]

12.

Благородный и Високоученый Господине,
любезный земляче и пріятелю!

Я бы желіо да самъ вамъ могао и стотину, но ніесамъ могао више одъ 7 пренумеранатâ накупити на вашу IV часть народни пѣсамâ.

Кадъ бы сте знали како се овђе тешко пренумеранти купе, заиста бы сте рекли: доста ихъ є и ту. — Послао самъ новце за пренумеранте у Дубровникъ на Шкулѣвића, мога рођака, съ наредбомъ да ихъ онъ оправи у Тріестъ Господину Владисавлѣвићу. а овай опетъ вама. — Тіемъ истіемъ путемъ изволите и ви кньиге, кадъ буду штампане, опремити.

Напъ Милутиновићъ долазіо є овђе за мое вріеме већъ два пута, а надамъ се скоро и трећемъ нѣговомъ доласку. Онъ ми казиваше, да є и нѣгово собраніе црногорски пѣсамâ на цензури у Бечу, и да ће се скоріемъ временомъ штампати.

Знате ли ви што о томъ собранію? Гд. Вуличевићъ налази се сада у П-бургу а игуменъ Мойсей у Васоевићима.

Ако ме у напріедъ почаствуете вашіемъ писмомъ надпишите га на мене, додавши: mit Briefen des H. Elias Lumbardich in Cattaro.

Ако є ту старацъ Јово Маринковићъ Карловчанинъ и Мита Дракулићъ поздравите ихъ любезно одъ мое стране.

Желећи да васъ ово писмо у добромъ здравлю и расположенію застане остаемъ

Цетиње 11. Априла 833.

вашъ почитатель
Д. Милаковићъ.

[Долази списак пренумеранта штампан у IV књ. песама].

[Споља:] An den Hochedelgebohrenen, Hochgelehrten Herrn
Wuk Steph. Karadschich,
Doktor der Philosophie &. &.
am Spitelberg № 133.
im Hofe hinten im 1 Stock, die Thür № 15.
(franco) in *Wien.*

[Напомена Вукова:] одговорено 19. Јунија 833.

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3556]

13.

Благородный и Высокоученый
Господине!

Пренумеранта, кои имена овде приключуемъ нисамь могао више скупити; за ньи овы дана послаћу вамъ новце у Тріестъ на Господ. Владиславлѣвића.

Господарь в у Бѣлопавлиће пошао, да учини миръ съ Турцима ерцеговачкима, и да узгредъ одъ Брђана годишнй данакъ покупи; Мато Вучичевићъ поодавна в у Котору, и, по свой прилики, не враћа се выше у Црну Гору.

Изволите, молимъ, ону послѣдно-издану часть Лѣтописа оправити у Тріестъ, одъ куда ће те и новце за ню добити.

Поздравля васъ съ почитаніемъ Стево Станковъ, а равнымъ начиномъ и Воивода Шуньо Караџићъ. .

Съ чувствомъ отмѣногъ почитанія честь имамъ остати

Цетынѣ 10. Февр. 1834. год.

Вашъ

покорный слуга

Д. Милаковићъ.

[Споља:] An dem Hohedelgeboren, Hochgelehrten
Hr. *Wuk Steph. Karadschics*
Doktor der Philosophie und Mitglied
mehr. gelehrt. Gesellschaften.
in der Josephstadt, im der Piaristengasse
№ 126. rückwärts im 1 Stock.
in *Wien.*

[Напомена Вукова:] одговорено 12. Јунија 834.

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3557]

14.

Благородный и Высокоученый
Господине!

По наредби мога Господара, честь ·/. имамъ овђе приключити листъ на васъ управлѣнный одъ Господина Вице-Консула Гагића из Рагузе.

Съ отмѣннымъ почитаніемъ остаемъ

Цетынѣ 10. Ноевра 1834. год.

вашъ покорный слуга
Д. Милаковић.

[Споља:] Благородному и Высокоученому Господину
Вуку Стеф. Караџићу
Д-р философіе & &.
у Котору.

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр, 3558]

15.

Благородный и Високоучени Господине!

Писао је Гд. Владисављевић изъ Тріеста, да му Господаръ на васъ пошалѣ f. 59 x. 37, кое му е дужанъ. Речену сумму новаца издаће вамъ Г. Јово Шкулѣвићъ, а ви ћете по томъ разумѣти се съ Г. Владисављевићемъ и мене вашим одговоромъ удостоити извѣстна.

Съ почитаніемъ остаемъ

Цетинѣ 30. Дек. 1834. год.

вашъ покорный слуга
Д. Милаковић.

[Споља:] Високоученому и Благородному Господину
Вуку Стеф. Караџићу
Доктору Филозофије
у Дубровник.

[Напомена Вукова:] одговорено 14. Јануара 835.

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3559]

16.

Благородный и Высокоученый
Господине!

Јошть никаква одзива немадо до данась одъ Неофита, а надамъ му се писму свакій часъ. Претрпите се мало, и молите Гд. Доктора Фрушића да за кое кратко вріеме другога не добавля; врь бы гріехъ био сиромаху Неофиту недати таки хлѣбъ у шаке.

Папиръ в дошао изъ Тріеста, и то 100 ризмâ, али нити в онъ нити су слова изъ Котора іошть изнешена. Снѣгъ в великъ пао у планини, пакъ не могу се бремена носити. Ако се оволихно учини лѣпше вріеме доніеће се све брзо. — Ове се нећеле доштампае и Симово дѣло. — Петроніе, као новый ђаконъ, пошао в у Црницу у писанію.

Поздрављајући васъ учтиво, остаемъ

Цетынѣ 1. Февр. 1835. год.

вашъ

покорный слуга
Д. Милаковић.

[Споља:] Al Chiarissimo Signore,
Il Sig-r Wuk Stef. Karagich
Dottore della Filosofia &. &.
Ragusa.

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3560]

17.

Благородный и Высокоученый
Господинъ Карапићъ!

Ништа вамъ сада не могу више писати, него да самъ здраво дошао и да васъ Господарь и сви изъ Манастыра и изъ Сената поздравляю.

Ето вамъ првога плика вашіе пословица; за друге ваше наручбине, писаћу вамъ другій путь по Шпиру, а међу тіемъ остаемъ

Цетынѣ 6. Маія 1835. год.

вашъ покорный слуга
Д. Милаковић.

[Спољa:] Благородному и Высокоученому Господину
Вуку Стеф. Караџићу
Доктору философіе & &.
у Котору.

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3561]

18.

Благородный Господине
Высокопочитемый пріятелю!

Примити изволите по Саву велѣмъ четири пакета и коректуру вашіе пословица, а тако и нешто корме одъ писаня. — Господарь є іошть у Острогу, а кудаће далѣ, и кадъ ће овамо, незнамъ, но кадъ чуемъ да иде овамо явићу вамъ. Ако што дође одъ Татищева неће быти безъ вашега знаня.

Ето и кафе нешто мало, ма Богъ ће дати да што валя.

Цетынѣ 30. Маія 1835. год.

Вашъ покорный слуга
Д. Милаковић.

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3562]

19.

Благородный и Высокоученый Господине,
Любезный Пріятелю!

Овђе приложено писмо за васъ одъ Господина Гагића изволите примити. Господаръ є іошть у Острогу, и, као што

ми гласови долазе, поћи ће у Куче, а кадъ ће овамо доћи, не знамъ ништа іошть. — Сютра ће Доминъ штампавати првый листъ вашіе пословица; за коректуру, колико узмогохъ, стараћу се за наго. — Друго нейма ништа овђе ново што незнате.

Съ почитаніемъ остаемъ

Цетинѣ 2. Юнія 1835. год.

вашъ покорный слуга
Д. Милаковић.

[Спољa:] Благородному и Высокоученому Господину
Вуку Стеф. Караџићу
Доктору философіе &c. &c.
на *Станѣвићє.*

[Ориг у арх. С. К. Академије бр. 3563]

20.

Благородный и Высокоученый
Господине!

Прексиноћь послао самь ви по Шуту [?] вашъ бауль а сада шилѣмъ по истоме и кистинъ съ кньигама. — Коректуру одъ вашіе пословица не могу вамъ шиляти, єрь треба одъ свако по табака дангубити ціо данъ, а и осимъ тога дангуби се млого, зашто сваки данъ валя по два путъ прати форму, будући су славенска слова одъ гражданскіе виша, па се заліепе. — Господаръ ће, говори се, поћи путъ Кучахъ, и, ако тако буде, неће скоро овамо.

Съ почитаніемъ остаемъ

Цетынѣ 7. Юнія 1835. год.

вашъ покорный слуга
Д. Милаковић.

[Спољa:] A monsieur
monsieur Wuk Etien. Karadsich
Docteur an Philosophie &c. &c.
a *Cattaro.*

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3564]

21.

Высокоученый Господине,
Любезный Пріятелю!

Господаръ ће сютра или прекосютра доћи на Цетынѣ. — Ваше се пословице штампаю у велике. — Г-дна Тому Маркова хвала грозница, кои при свемъ томе поздравля васъ любезно, а тако исто и Перо Томовъ, кои є данасъ овђе дошао. Такођерь примите искреный поздравъ одъ

Цетынѣ 12. Юнія 1835. год.

вашегъ почитателя и слуге
Д. Милаковића.

У хитньи.

[Споља:] Благородному и Високоученому Господину
Вуку Стеф. Караџићу
Доктору философіе &c. &c.
у *Которъ*.

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3565]

22.

Благородный и Високоученый Господине,
Високопочитаемый Пріятелю!

Овђе є дошао Господаръ здраво изъ Бѣлопавлића, и доста му є жао да се ніе могао састанути съ вама пріе вашега одласка изъ Котора за Дубровникъ. Препоручуе вамъ онъ, да бы сте постарали се, кадъ дођете на здравлѣ у Трієстъ, нађи у кога онай Лѣтописъ у коме є нешто стаяло за нѣговогъ Пустыняка, и послати му тай Лѣтописъ овамо, препоручивши ваше писмо на Г. И. Лумбардића у Которъ.

Имаћете доброту заискати оне Дерптске Лѣтописе одъ Господина Гагића па и предайте Шкулѣвићу съ наредбомъ да и онъ оправи на ове стране. — За ваше пословице колико годъ узмого будемъ болѣ, стараћу се да правилно напечатане буду, а кад напишете предисловіе, пошальите ми га.

Изволите изручити мое высокопочитаніе Господину Гагићу и свой нѣговой фамиліи. Поздравля васъ Господаръ, попъ Васо, отацъ Петроніе и Дойчинъ. — Желећи вамъ срећна пута, и надаюћи се одъ васъ добити почесто по кое писмо, честь имамъ остати вашъ

Цетиње 15. Юнія 1835. год.

пріятель и слуга
Д. Милаковић.

[Споља:] A Monsieur
Monsieur Wuk Steph. Karadsitsch
Doctor en Philosophie
a *Raguse.*

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3566]

23.

Благородный и Высокоученый Господине,
Любезный Пріятелю!

Приміо самъ одъ Шкулѣвића оне Дерптске Лѣтописе, и хвала вамъ на њима. — Пословице ваше штампаю се у велике, али валикъ кои се овђе изъ нужде одъ цукара направля ніе добаръ ништа. Писао самъ ту Јевту Шкулѣвићу да му каже „Michel Weis stampatore Governiale“, одъ шта онъ себи начиня валике. Русъ Доминъ каже *патаке* (siropo di Zucchero), а ту є рафинерія од цукера, слѣдователно ту ће се моћи купити едно 10 ₶. Такођерь писао самъ истоме Шкулѣвићу да набави іошть єдну раму (Rahme) и одъ нѣ му мостру послао, колико треба *рама* да буде. — Молимъ васъ поћпте вы са Шкулѣвићемъ у Weis-a, па то препоручите да се направи што скоріе; зашто Шкулѣвићъ у те ствари не разуміе се ни мало.

Како сте са здравльомъ? Мислите ли скоро у Бечъ? Знате ли што новога за Матицу Србску? Овђе се говори, да є престала издавати Лѣтописъ; да ли є то истина, и какавъ є томе узрокъ?

Поздравите ми учтиво Господу Фрушића и Владиславлѣвића, и кажите Господину Фрушићу, да є Господаръ овђе

већъ набавіо єднога учителя, и другога више за садъ не требуе. А збиля, шта є одъ Г. Квекића? Пишите ми, молимъ васъ, мисли ли єданпутъ већ овамо, или кудъ на другу страну поћи.

Поздравляюћу васъ любезно, остаемъ

Цетинѣ 14. Юлія 1835. год.

вашъ покорный слуга
и пріятель
Д. Милаковић.

[Спољa:] All' Egregio Signore
Ill Sig-r Vuk Stef. Caragich
Dottore di Filosofia, & &
Racomand. Sig-r Demetrio Fruscich
Dottore die Medicine & &.
Trieste.

[Напомена Вукова:] одговорено 31. Јулија 835.

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3567]

24.

Благородный и Высокоученый Господине,
Высокопочитемый Пріятелю!

Быће од прилике мѣсецъ дана, да є Господаръ писао Г. Владисављевићу съ препорукомъ да откупи она слова славенска, а данасъ му шилѣ за ньихъ 270 f., као што вы велите од прилике да ће заклопити. — О овоме можете извѣстити и Г. Хамуляка.

По свой прилицы ваше пословице неће быти готове пріе Божића, и изніеће до 20 печатаніе табака. — Моя Грлица готова є, и послаћу вамъ колико приће єданъ екземпларъ. — Єсте ли већъ готови съ предговоромъ къ пословицама?

Явите ми, молимъ васъ, шта є и далѣ было одъ Матице; ропли се іошть, шта ли іой би? Хоће ли почети излазити нове кньиге у Пешти или у Бечу?

Морачкоме архимандриту име є Димитріе.

Поздравля васъ Господаръ, Попъ Васо, отацъ Петроніе и Господа Сенатори.

Пишите штогодь

Цетынѣ 15. Сент. 1835. год.

вашемъ почитателю и слуги
Д. Милаковићу.

П. П. И више бы вамъ писао, но неймамъ када; гласъ ми доће да ми є мати умрла.

[Споља:] Sr. Wohlgeboren
Herrn Wuk Steph. Karadschitsch
Doctor der Philosophie
(P. T.)
Josephstadt in der Reiserstrasse № 97.
in Wien.

[Напомена Вукова:] одговорено 2./14. Дек. 835.
Владици $\frac{\text{10. Јан.}}{\text{28. Февр.}}$ 836.

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3568]

25.

Высокоучени Господине и Любезни Пріятелю,

Христос Воскресе!

Я мним да се є мало тко ове године на путу тако намучіо и напатіо као што сам я идући од Беча, а особито од Радзивилова, овамо. На хиљаду мѣста вальда сам се извратіо са саоницама. Сврх тога убили су ме и рђави конаци а гора храна постна; но опет, хвала Богу! ков како дошао сам жив, премда управ у злу руху, у кожуху, а у горой капи, у шубари, кою сам у Житомиру купіо. — Приповіедаю Которани, да є Пайтонов син, момак од 18 година, идући єдан пут из Котора у Тріест на броду, од страха од волике буре сав посіедио; ваистину! мало се и од мене то ніе догодило идући сад крозъ Русію, но опетъ є трећи діо косе побіелило, а док се у Црну Гору вратим, вальда ће и ово остало све посіедити, ема да могу єданпут у ню доћи,

неби за косу млого маріо. — Овђе ми є, любезни Господине! досадно и управ скучно, да неможете вѣровати. По ваздан у соби сам као кукавица сѣдим; ниђе од лієка да могу єднога Србина наћи, а нейма, котіе, ни кахвана, да чоек и оле мало проведе врієме. У гостионице не торна ми конат ходити, єр у ньпма, ако хоће чоек да се міеша с дружтвом, или се мора играти у новце, или се мора трактирати скупіема винима. И у шетню, као ни с кіем непознату, ніе ми пута. а до душе до сада ніе било лієпіе времена за шетню, па да су и найлѣпша времена, чим као даждa овђе пане, начини се блато грђе него у Сегедину; єдном рієчи, незадовољан сам и єдва чекам да одавде изиђем.

Прієколико дана писао сам по пошти моме Господару, па ништа не знам хоће ли му мое писмо доћи или не; єр бозна неће бити упућено било куда валя, а то заключуєм из овога: ономадне предам писмо на пошту за Тріест, па ми поштар рече; „неправда ли, что это писмо надо чрезъ Грецію отослать.“ Какву Грецію, какву ли спецію, помислим, чудо га нашло! као што ће мене овђе наћи ако дуго усчекам одговора од Господара. Из тога узрока, за већу сигурност, написао сам Господару опет писмо, коє овђе приключуєм, молећи вас да га изволите предати ту на пошту.

Имате ли ви каквога гласа из Црне Горе? Єсу ли вам већ пословице дошле? Шта се чуе из Пеште, шта ли из Србіе од нашіе књижевника? А збиля, имадосте ли већ писмо од књаза да вам є доиста пенсію потврдіо, и примате ли є већ? На ово ми, молим покорно, одговорите, и іошт ако што новога знате напишите ми, али доста напишите, да се у самоћи бар штогод Србскога начитам, а писмо ће ме ваше овђе застати, не бойте се, єр ћу іошт постояти добріе два мѣсеца дана.

Моє високопочитаніе изволите изручите вашой честной фамиліи, а и я ћу од нѣ, ако Бог да кад доћем у Пбург, поздрав изручити вашему сину. Поздравите ми Господ. Бояџію, Маринковића, Седоглавића, Владислава, Константина и све остале с ньима ту Србље познате и непознате.

Будите здраво и весело многнлѣтно, и увѣрите се о мом к вам високопочитанію с коіем остаєм

Харков 4. Априла 1836. год.

ваш искрени слуга
Д. Милаковић.

Ваше писмо, кад успишете мени, треба да адресирате и нѣмачки и руски, овако:

Dem. Mil.
p. *Brody* zu *Charkow*
in Galitien in Russland.

Дм. Мил.
на болвшой московской улицѣ въ домѣ купца
Лукянова напротивъ Губернской Гимназіи
въ Харковѣ.

Адрес велик, но нуждан; є иначе не би ме књигоноша нашао.

[Спољa:] Sr. Hochwohlgeboren dem Hohgelehrten
Herrn *Wuk Stefph. Karadschich*
Doctor der Philosophie (P. T.)
Josephstadt am Glacis № 41 im 1-ten Stock.
Wien

чрезъ Радзивиловъ
въ Вѣну въ Австріи.

[Напомена Вукова:] одговорено 29. априла 836.

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3569].

26.

Высокопочитаємый Господине,
Милый земляче и любезный пріятелю!

Имао самь честь разумѣти изъ вашега пріятељскога листа одъ 12. Окт. да сте путујући по Хрватской и Далмаціи, накупили и доста и важнога за нашу литературу; я се томе много радуємъ и желимъ часъ прије да видимъ то све печатано. Много ми є жао што іоштъ патите од главе. Усрдне молбе ваши и Србске Литературе пріятеля услышаће Богъ, да васъ од тогъ зла освободи. — Хвала вамъ на Пухмаеровой русской грамматици. Наше народне пѣсме, ков сте іоштъ давно изволили послати Г-ну Вице-Президенту Сената, Ђорђіоу Петровићу, іоштъ не дођоше. Изишла є овдѣ Србске граматике само прва часть: Етимологія; друга и трећа часть уєдно изићи ће по наступаюћемъ Новомъ лѣту. — Садъ ћу да одговоримъ по реду на ваша питаня.

1). Бркићъ є послао Брняша М. Шћепану изъ Пећи, зато є и морао бѣгати у Црну гору; 2). Трешњево є у Цуцама; 3). Я се несћамъ да є кои Љоботинянинъ 1834. год. погинуо; да не буде Љоботиньскій кнезъ, ковга су Добрляни убили у *границы* на крај цетиньскога поля? — 4). Кад се глава на главу пребіе, онда, па и то рѣдко, позна село или нахія родбину убієнога, т. є. да іои ножъ или пушку лѣпу; 5). *Хобер* значи *врхъ*; што значи *кипурія*, не зна садъ нико овдѣ; *ступь* землѣ, кажу да значи комадъ землѣ, ков є дугачко а узахно. — Я самъ за васъ полюбіо Господара у руку; онъ васъ пріятельски поздравля, а тако исто и Г. Ђорђіе. — Кадъ предате у књигопечатню вашъ рукописъ о Црной гори, изволите явити ми, па да вамъ пошлѣмъ неколико пренумеранта. — Кадъ ми опетъ успишете, явите ми штогодъ и о нашой литератури у Србіи. Чуємъ да є Симо тамо добро; а збиля, заръ га крунисаше за Српскога повту, да то ніе каква шала? Ехъ пачемъ! Нађите ми гдѣгодъ ону малу свемирну исторію Шлецерову подъ назовомъ: Vorbereitung zur Weltgeschichte für Kinder, па ми є пошљите.

Ако є не могосте наћи кодъ каква антиквара, а вы ми позаимите за ков време онай вашъ єданъ ексемпларъ. Јоштъ ми єдно добро учините: купите у књигопродавца *Volke* францускій проводъ Rotteck Ротекове всемирне Исторіе у 9 частій, ово є за Господара. Што потрошите за ове књиге, готовъ самъ преко Трста новце послати вамъ.

Будите здраво и незаборавите вашегъ

Цетињѣ 23. Дек. 1838. год.

покорногъ слугу и пріятеля
Д. Милаковића.

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3570]

27.

Благородный Господине, Љобезный Пріятелю!

Чрезъ Г-на Т. Тирке честь имамъ послати вамъ по заповиеди Господаревой двѣ сухе пастрвице. Я вамъ желимъ

да ихъ у добромъ здравлю са своимъ вашомъ честномъ фамиліомъ потрошите, и да се кад кадъ сѣтите

Цетиње 11. Марта 1839. год.

вашегъ

покорног слуге и земляка

Д. Милаковића.

[Спољa:] S-r Wohlgeboren
Herrn Wuk Steph. Karadschics
Doct. der Philosophie (P. T.)
in *Vien.*

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3571]

28.

Многопочитаємый Пріятелю!

Оба ваша почетнна писма, послата ми узъ обявленіе о штампанію Народны Српски Пѣсама, предао сам у руке моме Господару, замоливши Га усрдно да вамъ не одрече ону помоћь, кою вы одъ нѣга у реченыма писмима иштете; ал' нисамъ могао у томе ни мало успѣти. — На поласку момъ изъ Котора за овамо, опеть замолимъ Господара о истой помоћи, и онъ ми одговори, да можете узети на нѣговъ рачунъ одъ Г. Тирке изъ Беча сто форинтій у сребру. Изволите дакле ту сумму, какогодъ и оны 9 f. за Роттекову Исторію узети одъ Г-на Тирке, увѣривши га, да я ово вами пишемъ по заповѣди мога Господара, къ коме, ако се и найманѣ сумня о овомъ, може се и самъ напредъ писмено однети.

Мыслите ли што одговорити на Утукъ Светићевъ? Да ли ћете оставити безъ рецензіе прву часть Србске Граматике у Црной гори печатане?

Надаюћи се вашемъ скоромъ одговору и поздравляюћи васъ мило и драго остаємъ

У Трієсту 2. Фебр. 1841. год.

вашъ пріятель и землякъ

Д. Милаковић.

[Споља:] A monsieur
Monsieur Wuk Steph. *Karadschics*
Docteur en philosophie, membre de
plusieurs sociétés littéraires recommandée
à monsieur Théodore Tirka negociant.
à *Vienne.* l'Autriche.

[Напомена Вукова:] одговорено 18./30. Јануара 841.

(Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3572.)

29.

Высокопочитаємый Господине, мени предрагій Пріятелю!

Одъ Г-д. Мата Нетовића, кои ће вамъ ово писмо предати, изволите пріимити вашъ екземпларъ мале Шлецерове Исторіе и єданъ рукописъ, садржаваюћій у себи 2 пѣсне Црногорске. Тай рукописъ посланъ ми є одъ могъ Господара са заповѣсћу вама га доставити, и молити васъ одъ њєгова имена, да те 2 пѣсне штампате у вашемъ собранію Србски народны пѣсана. — Хвала вамъ на займу те исторійце, а скоримъ временомъ послаћу вамъ и єданъ екземпларъ србскога превода. — За прошавшу и за ову годину ніе штампана Грлица, єръ немамо добра сецера, а онай Руссъ умр'о є давно; па зато и они рукописи одъ Исторіе, за Кара-Ђорђійна времена у Србіи предаване, стоє онако. — За *яхше* и *узяхше* не спомињемъ се да се тако говори у Црной гори, па и за *оруже* или *оружѣ*, не знамъ ков се више говори, а да се говори *шеница* и *чела*, то знамъ.

Овомъ приликомъ узимамъ свободу препоручити вамъ Гд. Нетовића, кои ће се ту кратко време бавити, па послѣ иде у Руссію за своимъ посломъ. Онъ є зетъ покойнога Иліе Лумбардића, добар трговацъ, честанъ човѣкъ и мой пріятель, а како ніе пре никадъ ту бывао, тако є желио да се позна съ кимъ од наше у Бечу, па коме самъ га болѣ него вама могао препоручити? — У априлу мѣсецу надамъ се, да ће доћи Перо Томовъ у Трієстъ, а може быти, да ће съ њимъ доћи и Гд. Ђорђіе, да сыновце Господареве одпрати у Руссію, па тадъ ћу я опеть во своя си. — Вративши се у Црну гору,

я ћу проговорити Господару и за Г-на Хоппс, а хоћу ли моћи што учинити? — не знамь.

Поздравляюћи васъ и вашу честну фамилію, и надаюћи се гдѣ брзо вашемъ писму, честь имамъ называти се

у Трѣсту 13. Февр. 1841.

вашимъ пріятелѣмъ и
покорнымъ слугомъ
Д. Милаковићь.

[Спољa:] Высокоблагородному и Высокоученому Господину
Вуку Стеф. Караџићу
Доктору философіе и разны учены дружтава
члену кореспонденту &c &c
препоручено Господину *Теодору Тирки* Великокупцу &c &c
у *Бечу*.

[Напомена Вукова:] одговорено 21. Февр. 841.

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр 3573]

30.

Высокоученый Господине,
Предрагій Пріятелю и Земляче!

По заповѣди Господаревой писао самь данась Г-ну Т. Тирки, молећи га да вамъ даде 100 f. сребромъ и 10 цесарски дуката. — 100 f. слѣдю вама за 50 екземплара друге кньиге наши народны пѣсана, а 10 споменуты дуката изволите, какогодъ вы найболѣ и найбржимъ путемь знате, доставити у С. П-бургъ Г-ну Штабсъ-Капетану Живковићу, коега адресъ изъ приложене овдѣ цедулѣ видићете. — Рече ми Господаръ, да ће вамъ скорымъ временомъ послати некакво писмо, кое сте одъ нѣга искали.

Ако имате кои екземпларъ сувише одъ вашегъ недавно изишавшегъ дѣлца и одъ Г-на Светића другога Утука, пошльите ми по еданъ. — Поздравляюћи васъ одъ стране Господареве, желећи вамъ свако добро а за много, честь имамъ быти

Цетинѣ 26. Авг. 1844. год.

вашъ покорнѣйшій слуга
Д. Милаковићъ.

[Спољa:] Высокоблагородному и Высокоученому Г-ну
Вуку Стеф. Караџићу
Г-ну Д-р философіи &c &c
у *Бечу*.

[Напомена Вукова:] одговорено 10. Сент. 844.

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3574]

31.

Высокоученный Господине,
Предрагій ми Земляче!

Нѣговомъ Высокопреосвященству Владыки Црногорскому, Милостивѣйшему моєму Господару, познато є и пре и изъ болѣга источника, него ли изъ Србски Народны, у Пешти излазећи Новина, како сте вы одь Правительства Српскога пензію добили, и онъ се душевно радуе, да є вама, ма и найманѣ било средствомъ нѣговимъ поможено. — Хоћете ли вы на лѣто овамо доћи, или не — то зависи одъ ваше благе волѣ, а да су Црногорцыма и инородницы, а камо ли сонародницы свои добро дошли, то вамъ є искуствомъ познато; за предпохвалѣнога моєга Господара, могу вамъ пакь казати поуздано, да му народна дѣла неће дозволити ове године ићи съ Цетиня никуд далѣ по Црной Гори. — У случаю да предузмете путь за овамо, болѣ би било опетъ Ћесарскомъ земльомь, него ли Херцеговиномъ ударити; я не велимъ, да бисте се вы морали бояти путемъ одъ добры Турака, али одъ злы доиста валя, да се боите, а по несрећи више є у Херцеговини послѣдны, него првы; при томъ Никшићи су вообще тако зли, да не слушаю ни свога Везира, нити за нѣга маре.

Изявлююћи вамъ поздравъ одъ Господара, кои вамъ сада, занятъ будући Духовныма дѣлима, ніе могао писати, него є мени заповѣдіо, да одговоримъ на ваше высокопочитаємо писмо одъ 14. прошастога Февр. ков овимъ чинећи, съ отмѣннымъ высокопочитаніемъ и уваженіемъ честъ имамъ бити

Цетиње 2. Марта 1845. год.

Вашъ покорнѣйшій слуга
Д. Милаковићь.

[Спољa:] A Monsieur
Monsieur Wuk Steph. *Karadschich*
Docteur en Philosophie &.
recommandée à monsieur Théodor *Tirka* et Comp.
à *Vienne.*

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3575]

32.

Высокоблагородный Господине,
Предрагій Пріятелю!

Јошть у мѣсецу Јулію ов. год. Господаръ є писао Г. Г. Теодору Тирки и друж. и моліо ихъ, да за нѣговъ рачунъ пошлю сто златныхъ дуката у П-бургъ Г-ну Петру Цуцы, Црногорцу, Офицеру у Козачкомъ Атаманскомъ Полку; но до данась ево не бы іошть гласа ни одъ поменуте Г. Г. Друж. да су новце послали, ни одъ Г. Цуце да є новце приміо. Учините любавь, запытайте Г-ра Тирку, да ли є Господареву жељу испуніо, или не, и мене о томъ одма извѣстите.

Поздрављајући васъ одъ стране Господареве, по заповѣди коега ово вамъ и пишемь, съ обычнимъ высокопочитаніемь честь имамъ быти

Цетынѣ 11. Дек. 1848. год.

вашъ
пріятель и покорный слуга
Д. Милаковићь.

[Спољa:] *col vapore*
A Monsieur
M-r *Wuk Steph. Karadjitch*
Docteur en Philosophie & &
recommandée à Monsieur *Pasteur*
de l' Eglise d' Ambassade Russe
p. *Trieste* à *Vienne.*

[Напомена Вукова:] одговорено 14. Јануар. 849.

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3576]

33.

Высокоблагородный Господине,
Высокопочитаемый Пріятелю!

Изволите примити при овомъ приложена два листића: на едномъ е изяснѣно неколико одъ оних пословица, за кое сте ме пытали шта значе, а на другомъ су имена пренумеранта на ваше србске Пословице и на вашъ Ковчежићъ. — Не чудите се, што е мало предбройника, већъ се чудите, одкудъ их е и толико изъ овога края и преко мене. Кадъ бы сте унапредъ желили имати одовудъ пренумеранта на ваше кньиге, наиболѣ бы было да за тай посао пишете управъ Господару съ препорукомъ, да онъ мени заповѣди скупити их. Я ово не говоримъ, што бихъ радъ да се тимъ мени неколико облакша — еръ вы знате да самъ я готовъ учинити вамъ сваку услугу, кою могу, какогодъ што и радіе примамъ свако ваше писмо не франкирано, него ли франкирано —, већъ велю за то, што ми се чини да бы за васъ болѣ было.

Съ другомъ части србске Граматике одавна самъ готовъ, а и прву самъ часть поправіо, и обадвѣ бы давно и давно угледале бѣлый свѣтъ, да самъ их имао гдѣ штампати. Држимъ да ће овай мой посао быти доста добаръ, ако и неће быти онакавъ, каква е француска Grammaire des Grammaires, ал' томе се ніе ни чудити: Французи имаю свой Академичкій Словарь, имаю много добрыхъ Грамматикуса, имаю силесію классичкихъ списателя, дакле имаю одкуда и правила поцрпсти, и примѣрима их потврдити; а у насъ колико има таквога воћа? —

Позната вамъ е Кайдамова „Всеобщая Политическая Исторія“ у три части, нѣгова „Краткая Россійская Исторія“ и Арсеньева „Краткая всеобщая Географія“, та самъ сва трп дѣла превео на србски, па леже у рукопису .... Надъ Историомъ Црне Горе трудіо самъ се доста: о дому Балшића извадіо самъ изъ Мауроорбинія и подкрѣпіо цитаціяма изъ Србскихъ Споменика и изъ рукописа, што се хране у млетачкой Архиви. И о дому Црноевића иде ми све добро, само одъ послѣднѣга Балше III. († 1421.) па до Стефана Црноевића, кога су Венеціяни год. 1451. признали за Войводу Црногорскога, ніесамъ израдіо іошть са свіемъ као што треба, но

и у томъ ће ми, ако Богъ да здравља, помоћи Архива и Библіотека Млетачка.

Ово вамъ о моимъ забавама текъ пишемъ онако, да се оправдамъ предъ вама да нієсамь, као што ме вы єдномъ укористе да самь, са свимъ забаціо кньижевне послове.

Срдечно поздравляюћи васъ, съ почитаніємъ и уваженіємъ остаємъ

Цетынѣ 21. Апр. 1849. год.

вашъ пріятель и покор. слуга
Д. Милаковићь.

Молимъ, пошальите ми по два комада одъ Исаиловићеви Лекси[ко]на Француско-Србски и Нѣмачко-Србски, па ћу вамъ паре за ньих доставити кад и за пренумеранте. Унапредъ изволите препоручивати писма у Которъ на Стефана Бѣладиновића, єръ му є ортакъ Јово давно умр'о.

[Спољa:] *franco, Erga retour recepisse*
A monsieur
Monsieur *Wuk Steph. Karadschitsch*
auf der Landstrasse № 362.
à *Vienne.*

[Вукова напомена:] одговорено 31. Јул. 849.

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3577.]

34.

Высокоблагородный и Высокоученый
Господине!

Послао сам данась преко Котора у Трстъ на Гд. Д. Владисављевића f. 38 „ 30, съ молбомъ да ји онъ вама достави, па кадъ ји примите, молимъ васъ, изволите предати одъ ньи Г-ну Д-р Ф. Миклошићу f. 6 за Господаревъ рачунъ, а остало, f. 32 „ 30, ваше є, што самь вамъ дужанъ за два франц. србска и 2 нѣмачко-србска Словара, и за 18 екс. Пословица и толико Ковчежића, о коима гласи ваше высокопочитаємо писмо одъ 31. Юл. ов. г.

За *кришакъ* могу вамъ извѣстно казати, да значи *комадъ, парче;* а говори ли се овдѣ *агачки,* то не знамъ.

Поздравляюћи васъ мило и драго, честь имамъ быти

Цетынѣ 23. Дек. 1849. год.

вашъ покорнѣйшій слуга
Д. Милаковићъ.

[Спољa:] *col vapore*
Нѣговомъ Высокоблагородію
Вуку Стеф. Караџићу
Г-ну Доктору Философіе &c &c
у *Бечу.*
Mit Briefen des H. T. v. Tirka
in *Wien.*

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3578]

35.

Высокоблагородный и Высокоученый
Господине!

По заповѣсти Нѣгове Свѣтлости овдашнѣга Господара честь имамъ препроводити вамъ при овомъ приложеный листъ, на комъ су уписане и истолмачене многе одъ онихъ рѣчій, коима нѣсте знали значеня.

Негдѣ у мѣсецу Новембр. прош. године писао самъ Гд. Д-р Ф. Миклошићу єдно писмо съ приложеныма узъ то копіяма одъ некихъ старыхъ србскихъ Диплома, и моліо самъ га да предпохвалѣнога Господара изволи записати у брой пренумеранта на свой Славенскій Рѣчникъ за 2 екс., а да ћете му вы за то платити, па ништа не знамъ да ли се то мое писмо изгубило, или є дошло на свое опредѣленіе. — И вама самъ писао при концу прош. године явивши вамъ, да самъ Г. Владисављевићу у Трієстъ одправіо за вашъ рачунъ f. 38 30, и моліо самъ васъ, пошто поменуте новце примите, да одъ ньихъ f. 6 предате предреченоме Гд. Миклошићу, а остало f. 32 30 да задржите себи, будући самъ вамъ толико дужанъ за познате вамъ Лексиконе, Пословице и Ковчежиће, па до

данасъ не имадохъ ни одъ васъ на то никаква одговора. Знамъ да вы имате посла и сувише, ал' опетъ, кадъ узимате ма и мало свободнога времена, молимъ, явите ми о свему предреченоме, и будите здраво!

Цетынѣ
10. Марта 1850. год.

Вашъ
пріятель и покорный Слуга
Д. Милаковићь.

[Спољa:] Высокоблагородному и Высокоученому
Господину Вуку Стеф. Караџићу
Доктору философіе, &c &c
у *Бечу.*
Mit Briefen des Herrn Theodor Tirka et Comp.
in *Wien.*

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3579]

36.

Высокоученый Господине,
Предрагій Пріятелю!

Ево већъ готово десетъ дана како се налазимъ овде у Београду, гдѣ намѣравамъ, ако Богъ да здравлѣ, провести баремъ ову зиму; да самъ пакъ оставіо се службе у Црной гори, то вамъ е безъ сумнѣ познато. — Пролазећи крозъ Бечъ, мало се у нѣму задржахъ, па не имадохъ кадъ ни састати се съ вама, да се мало поразговоримо, и да вамъ платимъ за онай мой екземпларъ вашега рѣчника. А збыля, вы мени займисте у Трсту 10 f. у Банкама, па не знамъ есте ли то одъ Нѣгове Свѣтлости Кньяза Данiила получили. Молимъ васъ, изволите извѣстити ме, колико вамъ имамъ дати новаца у све, па да вамъ ихъ по пошти доставимъ. Поздравляюћи васъ срдечно, съ почитаніемъ и уваженіемъ честь имамъ быти

У Бѣограду
1. Новембр. 1852. год.

вашъ пріятель и покорн. Слуга
Д. Милаковићь.

[Споља:] Нѣговомъ Высокоблагородію
Вуку Стеф. Караџићу
Г-ну Кавалеру & &
у *Бечу*.
Mit Briefen des H-r Theodor Tirka
in *Wien*.

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3580]

37.

Высокоблагородный Господине,
Многопочитаемый Пріятелю!

Честь имамъ доставити вамъ овдѣ приложени 17 f. у банкама и тимъ подмирити вамъ мой дугъ.

Одъ мое Граматике за садъ не може быти ништа у цѣлости, връ немамъ кодъ себе матеріяла, што самъ за ню быо преправіо; може быти да прву часть докъ самъ овдѣ и поправимъ, и да е дамъ прештампати, а другу гледаћу издати пошто се, ако Богъ да, вратимъ у Дубровникъ. Поздравляюћи васъ свѣтлымъ праздникомъ Богоявленія Господня, съ почитаніемъ и уваженіемъ честь имамъ быти

У Београду 31. Дек. 1852.

вашъ пріятель и слуга
Д. Милаковић.

[Споља:] All' Illustrissimo Signore
Sig. Cavaliere *Vuk Steph. de Karagich*
auf der Landstrasse № 517.
Vienna.

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3581]

CXLI.

ЈОВАН ПЕТРОВИЋ
и
ЛАЗАР МАРЈАНОВИЋ

1.

Здравствуйте [Господ]инъ Вукъ
съ домашнима многа лѣта.

Акосте ради за насъ разумети фала Богу здрависмо я самъ пре 14 дана послао 3 фрталя сира коесам на ордре ваше траспрао; тако явите ми естели примили и по наредбій моіой пріятелима раздали. Явите ми ели нуждно за зимусъ Живку имати опаклію или не; и учините ми приателску любовъ знамъ давамъ е трудно пешке ићи но узмите феакеръ на мои рачунъ и отидите кодъ истога директора и испитаите Живково владанѣ и све ми онако искрено пишите како што вам кажу; у томъ састатићете се съ професори нѣгови и препоручитега кодъ ны ко [како?] наиболѣ знате и некавамъ они кажу какому посао иде одъ руке и отомъ недаите му знати што я вами пишемъ и када будетеми писати; въ прочемъ остаемъ и есамъ

У Земуну 9. 8-вра 824.

вашъ доброжелателъ
Іоанъ Петровичъ.

[Спољa:] An den Herrn
Wuk Stephanovics Karaschics
an der Landstrasse № 74.
in Wien.

[Вукова напомена:] одговорено 5. Нојемвр. (римск.) 824.

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3582]

2.

У Бечу 1. Априлија (по Римск.) 825.

У Земун Господару Јовану Петровићу.

Љубезни Господару Јово!

Фала вам на вашему љубазном поздраву. Живко је ваш, фала Богу здраво, и у науци својој добро напредује, само кад би му могли мало трошка примакнути; јер ви знате како је у Бечу живити; а особито све потребне књиге мора имати. А и осим лијечења и поткивања коња он би се овђе могао за ово вријеме и другоме којечему полезном поучити, кад не би само с нужним трошком натезао. —

Поздравите све пријатеље и познанике (особито Господина Васу Васиљевића, ако је жив, јер ми одавно не пише); и јавите ми штогођ од оне стране, јер за сад се управо не чује овђе ништа, а рад би знати како је? Поздрављајући вас остајем

ваш пријатељ
Вук Стеф. Караџић.

[Споља:] Herrn
Jochann Petrovits
bürgl. Schmiedmeister
in *Semlin.*

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3583]

3.

У Бечу 7./19. Јулија 825.

Љубезни брате Јово!

Дошавши овђе био сам код директора и код свију професора и питао сам за Живка како се учи и влада. Увјерени будите, да га сви они фале неисказано; но ево невоље с ваше стране: Живко се тужи и кука да му трошка довољно не

шаљете. Јуче ми је плачући приповиједао, како сте му писали, да му више од 100 f. на годину за рану и за квартир не можете шиљати! Истина да ми не каже каке сте форинте мислили, али се опет морам чудити, како сте ви тако што могли и помислити, а камо ли од истине писати! Ви добро знате да ово нијесу Карловци (а не знам, би ли се и онђе с тим могло живити), него је ово Беч! Овђе њему за рану и за квартир ваља 50 f. W. W. на мјесец, па и с тим богме не ће се прејести, него само да живи; а кад се узму још књиге, аљине, чизме и остале ситнице, то ће изићи најмање 1000 f. W. W. за годину, као што видите од прилике и по дојакошњем трошку, а увјерени будите, да вам сувише ништа није потрошио. — Сад дакле једна година, у име Божије, прикучује се концу, а за другу нема другога спасенија, него или му одредити 1000 f. или га извадити из школе, или га дати на царски трошак (па послије да служи цара 14 година). По моме мњенију била би велика штета последње и једно и друго учинити: него кад сте почели и ову годину већ којекако протурили, гледајте, макар се задужили, још и за ову другу годину; а мислим да се не ћете кајати. Ја не знам јели још који Србин до данас овај занат учио. —

Г. Копитар молио ме, да вам у име његово благодарим на ножу што сте му послали по Гини Вулку. Казао је да ће и он отићи кад буде Живков егзамен.

Ако сте донијели из Бешенове оно половаче шљивовице и фртаљче шилера, а ви ми шљивовицу пошљите сад, а шилер и оно половаче вина од попа Лазе пошаљите ми мало доцније док *зелади*, јер се сад на врућини може покварити (а знате како ћете ми послати: подајте *Сотиру*, па му кажите, нека пошље овђе *Тирки)*.

Ако је дошла ту Госпођа Љубица, јавите ми ко је још с њом дошао. Шта се чује из оне стране? Оће ли бити што од они прољетошњи гласова? Овђе Грци зло говоре; само да Бог да да не погоде! —

Ово писамце, молим вас, подајте Г. Оцу Филипу, и поздравите све пријатеље и познанике. Сотим остајем

ваш

покорни слуга

Вук Стеф. Караџић.

II. П. Кад ми успишете, писмо напишите на моје име с додатком: wohnhaft in der Vorstadt Weissgärber in der Marx-Gasse № 46. im 1. Stock über den Gang — in Wien.

[Спољa:] Herrn *Johan Petrovits*
bürgerl. Schmiedmeister
per *Petervardein* in *Semlin.*

[Ориг. у Држ. Арх. К. К. досије В. Караџића]

4.

Љубезни Роћаче,
Здравствујте!

Истина вама нисам ни писао, али моме сину Живку већ четири пута. Што од вас одговора немам нисам ни заслужио, али би ми Живко већ морао до сад одговорити на које год писмо, и то ме принудило вами писати, као моме пријатељу, да љубов учините, за коју вам заборавити нећу, и да отидете код његовог Г. Директора, и дага упитате кад прилика донесе, били њему нужно било по свршетку ове године, још једну његову науку практицирати; ербо је моја жеља да совершено изучи, или не; а њему поганцу у име моје да оштро наложите, да ми на свако моје писмо одговара, зашто се нећемо добро гледати.

Може бити роћаче да се на ме што срдите, због непослата вина, ја заиста нисам крив што поп Муждало, није реч одржао. — Учините љубов и кажите Живку нека отиде код Господина Стеића и нека га упита, јели Пренумеранте примио, што сам му послао, и нека ми одговори. — Аврам писар из Цариграда дошао, и други су кнезови изабрани на промену, свима имена незнамо а кад чујемо за оне кои су оће мо вам писати. Господин Давидовић здрав је са својом фамилијом. Живка молим поостравајте некасе пашти за својом науком, а његово ми владање опишите без икаква пристрастија и пошљите. —

Роћаче! ваше сам писмо примио и бриге ослободио, доста ми је да сте казали, да ће те се око мога посла више бринути, него око свога, и тако ако што свршите јавите ми. На пролеће кад дођете доведите и Саву са собом, кошуља га

чека од моје снаше, и затећи ћете назначене песме преписане од Живане, неке се обећао и Господин Професор Живановић преписати који вас и поздравля. Кад дођете на пролеће, мој сте и мајстор Јовин гост, па од нас двоице, код кога вам је воља, у квартир, то је наша жеља, код нас двоице нема никога, кои суди и пресуђује.

Поздравите кромје ваши домаћи, Господина Копитара од моје стране и Даскала, што слуша Докторију, ја мислим да је већ у Паризу. Остајемо по истом човеку одговор чекајући,

У Земуну 11-го Фер. по нашем 1826.

искрени ваши пријатељи
Јован Петровић, ковач
и Лазар Марјановић
II класе Даскал.

Semlin

[Споља:] Herrn
Wuk Stephan ovics Karagics
abzugeben
in Wien.

[Напомена Вукова:] одговорено Марјановићу 9./21. Марта и послат *Bescheid*.

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3584]

5.

Високоучени Господ. Вукь
Здравствуите!

Являмъ вамъ дасамь примио Свинѣ и дасее една одма сутра дань опрасила а и друга ће кои дань зато сад се немогу убити. Наньима има трошка Експедиције 4 f. и 30 х. у Сребру, зато изволите Саставити Рачунь пакь да гледимо дасе протуре кому свинѣ, ербо за рану нису кукурузису скупи. Поздравь одь в. Госпое супруге, поздравите све мое приятелѣ. Сотимъ остаемъ ваш доброж.

[II, 1831.]

Јованнь Петровићь, ковачь.

[Споља:] Високоученому Господину
Вукъ Стефану Караџићу
у Београдь.

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3585]

CXLII.

ВАСИЛИЈЕ ЛАЗАРЕВИЋ

Благородни Господине!

Господин Аврам Панић парох Шидскі билису тако міслім 16-го о. м. код мене, і знаюћ, да я імам сина у Бечу, моліоме да 10 f. W. коі вамі принадлеже, нанѣга пошалѣм, і он вамі да прида. Я сам од мога сина пісмо пріміо, но ніемі явіо гдіе у квартірꙋ. Я сам моме сіну пісо і атресіро на Інштітут, но новца нісам смео послаті. дасе незадержу ові 10 f. далѣ код мене, принужден есам на делигенцꙋ вамі послаті. коі ізволите приміті, і мені опростіті, што нісам одма послаті могао. В проче остајем вашем Благородію с високопочитаніем

У Вуковарꙋ на 30-г Нов. 1824.

слуга нижаиші
Василіе Лазаревіч.

[Спољa:] Wukovar
An den Hochedelgebohrnen Hochgelehrten
Herrn Herrn Vuk Stefanovics
Wohnt auf der Landstrasse in der
Rauchfangskehrer Gasse № 74.
in ersten Stock die erste Thür links
à Wien.

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3586]

CXLIII.

ГЕТИНШКО УЧЕНО ДРУШТВО

1.

Göttingen d. 30-ten Dec. 1824.

Wohlgebohrener
Hochgeehrtester Herr Doctor!

Namens und im Auftrage der hiesigen Königl-n Societät der Wissenschaften habe ich die Ehre Ihnen anzuzeigen dass Sie von diesem gelehrten Vereine einstimmig zum Correspondenten erwählt worden, und Ihnen das entsprehende Diplom als Certificat darüber zuzusenden.

Gar sehr freut es mich auch dabey mein Andenken bey Ihnen, nach dem gütigen nur zu kurzem Besuche, womit Sie mich im vorjährigen November beehrten, wieder anzufrischen, und beharre Hochachtungsvoll Eur Wohlgeboren

gehorsamster Diener
J. Fr. Blumenbach
beständiger Secräter der K.
Societät der Wissenschaften.

[Споља:] Sr. Wohlgeboren
Herrn Vuk Stephanovitch Karagitch
Doct. philosophiae
fr. in Wien.
abzugeben bey der Kaiserl. König
Bibliothekar und Censor
H-r von Kopitar.

[Вукова напомена:] geantwortet d. 19. Febr. 825.

[Орнг. у арх. С. К. Академије бр. 3587]

2.

Ew. Hochwohlgeboren

eile ich den richtigen Empfang Ihres Briefes vom 30. Dec. v. J. sammt Inlage dankbar zu bestätigen.

Bei dem Geschrey der anmasslichen serbischen Literatur-Monopolisten hätte mir, nach dem Zeugnisse meines Gewissens, wahrlich nichts Tröstlicheres zu Theil werden können, als der entscheidende Beifall einer so berühmten Societät, als es die Göttinger seit jeher mit vollem Rechte ist. Ich bitte Ew. Hochwohlgeboren, der Societät meinen lebhaftesten Dank, und Versicherung ausrichten zu wollen, dass die mir erwisene unverdiente Ehre mir ein Sporn seyn soll, sie nach Kräften zu verdienen.

Genehmigen Sie die Gesinnungen der unbegrenzten Verehrung, womit ich zu seyn die Ehre habe

Wien den 19. Februar 825.

Ew. Hochwohlgeboren
ganz ergebenster Diener
Wuk Steph. Karadschitsch.

[Копија Вукова у арх. С. К. Академије бр. 3588]

3.

Göttingen den 19-ten Nov. 1845.

Wohlgeborner Herr,
Hochzuehrender Herr Doctor!

Die hiesige Königliche Societät der Wissenschaften hat das Vergnügen gehabt, den von Ihnen derselben gütigst übersandten zweiten Band Ihrer Sammlung von Volksgedichten zu erhalten und mich beauftragt, Ihnen für diese schätzbare Mittheilung ihren Dank zu bezeugen. Indem ich die Ehre habe, mich dieses Auftrages zu entledigen, erlaube ich mir zu bemerken, dass die hiesige Universitäts-Bibliothek, welche die der Königlichen Societät zugesandten Werke aufbewahrt, den ersten

Band jenes Werkes noch nicht besitzt. Sollten Sie vielleicht die Güte haben wollen auch diesen der Königlichen Societät zukommen zu lassen, so würde solches mit dem verbindlichsten Danke erkannt werden.

Hochachtungsvoll habe ich die Ehre zu verharren

Ew. Wohlgeboren

ergebenster
Hausmann.
Secretair der Kön. Societät
der Wissenschaften.

[Спољa:] Sr. Wohlgeboren
Dem Herrn Wuk Stephanovitch Karagitch
Doktor der Philosophie
zu Wien
An der Universität zu erfragen.
frey
Kön. Societät der Wissenschaften zu Göttingen.

[Вукова напомена:] Beantwortet den 12. May 1846.

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3589]

4.

Ew. Wohlgebornen

habe ich die Ehre sowohl für Ihre geehrte Zuschrift vom 12-ten May d. J. als auch im Namen der hiesigen Societät der Wissenschaften für die derselben gütigst übersandten Serbischen Volkslieder Bd. I und III, nebst vier kleinen Streitschriften verbindlich zu danken. Ihre Mittheilungen sind der Societät und der hiesigen U. Bibliothek werthvolle Geschenke, und interessiren besonders Herrn Doctor Unger, der sich mit der Serbischen Sprache beschäftigt.

Hochachtungsvoll habe ich die Ehre zu verharren

Göttingen
den 9-ten August 1846.

Euerer Wohlgeboren
gehorsamster Diener
J. Fr. L. Hausmann
Secretair der Königl. Societät
der Wissenschaften.

[Споља:] Sr. Wohlgeboren
dem Herrn Doctor Wuk Steph. Karadschitsch
in *Wien.*
frey
Kön. Societät der Wissenschaften zu Göttingen.

[Вукова напомена:] Beantwortet am 20. Jänn. 849.

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3590]

5.

Göttingen den 20-ten April 1849.

Euer Wohlgeboren

verstehle ich nicht den richtigen Empfang Ihres geehrten Schreibens vom 25-ten Februar d. J. und der für die hiesige Königl. Societät der Wissenschaften gefälligst übersandten Schriften, namentlich der von Ihnen herausgegebenen serbischen Uebersetzung des neuen Testamentes und der beigelegten vier kleinen Streitschriften, hierdurch zu melden. Zugleich habe ich die Ehre den Dank der Societät für diese gütigen Mittheilungen zu bezeugen, und die Versicherung meiner vollkommensten Hochachtung hinzuzufügen, womit ich verharre

Euer Wohlgeboren
ergebenster Diener
Hausmann
Secretair der Königl. Societät der Wissenschaften zu Göttingen.

[Споља:] Sr. Wohlgeboren
dem Herrn Doctor Wuk Steph. Karadschitsch
in *Wien.*
frei
Königl. Societät der Wissenschaften zu Göttingen.

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3591]

6.

Göttingen den 12. Juni 1852.

Hochzuverehrender Herr!

Die hiesige Königliche Societät der Wissenschaften hat das Vergnügen gehabt, die derselben mittelst Ihres geehrten Schreibens vom 4. April d. J. übersandte Schriften zu erhalten, namentlich:

1. Ex. von der neuen Auflage des serb deutsch lat. Wörterbuchs.

1. Ex. der serbischen Sprüchwörter.

1. Ex. des Schatzkästleins für die serbische Geschichte u. s. w.

1. Ex. der serbischen Grammatik.

Ich habe nun die Ehre, Ihnen den Dank der Societät für diese eben so gütigen als werthvollen Mittheilungen zu bezeugen.

Im April d. J. erlaubte ich mir Ihnen im Namen und Auftrage der Societät unter Adresse der Braumüllerschen Buchhandlung in Wien, ein Exemplar der bei der ersten Säkularfeier der Königl. Gesellschaft der Wissenschaften gehaltenen Vorträge zu übersenden. Hoffentlich haben Sie dasselbe richtich erhalten.

Ich bitte die Versicherung meiner ausgezeichneten Hochachtung genehmigen zu wollen.

der Secretair der Königl. Societät
der Wissenschaften zu Göttingen
Hausmann.

[Споља:] Sr. Wohlgeboren
dem Herrn Doctor Wuk Steph. Karadschitsch
in *Wien.*
fr.
Königl. Societät der Wissenschaften zu Göttingen.

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3592]

CXLIV.

НИКОЛА ПОПОВИЋ

Brood am 3-t. Jäner 825.

Verehrungswerthester Herr Doctor!

Gleich bey meiner Ankunft hieher, habe ich Ihre mir in Wien eingehändigte Klage, *gegen* den hiesigen Joh. Sebastianovich, dem löbl. Stadt-Magistrate eingereicht; zufolge dessen erhielt ich: den Ihnen zu Ihrer weiteren Richtschnur hier beygegebenen Bescheid . . 24-t. X-ber 824.

„Aus dem Bescheid leuchtet hervor: als begünstiger der Richter Ihrem Gegner, sobald er den fast unerhörten Tagsatzungs Termin auf den 2-t. May a. c. hinaus verschiebt; sollte diess nicht gesetzlich geschehen seyn — so haben Sie ja unser Obergericht noch bey Ihnen —“.

Ohne mehreres in Erwartung Ihren geehrten Zuschrift habe ich die Ehre mit aller Hochachtung zu seyn

Ihr bereitwilligster Diener
Nikolaus Poppovic.

Мнѣ особито почитаемому Господину Копитару мой Сепокорнѣйшій поздравъ молимъ изручитіи.

[Спољa:] Brood in Slavonien
An Herrn Herrn Wuk Stephanovich
wohnhaft auf der Landstrasse № 74.
in Wien.

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3593]

CXLV.

ПАВЛЕ КЕНГЕЛАЦ

1.

Благоразумный
Высокопочитаемый Г-дине!

Дасте имѣли љубовь мени подъ 21./9. Јанчаріа т. л. писати, съ тымъсте ме весма шбвезали. Ја желимъ и молимъ, да и въ бѫдѫщее, по угодномѫ вамъ временѫ, таковѫ љубовь мнѣ покажете кою іа уважавати бѫдѫ.

Да у Сербію пришли нѣсте, тосамъ разумѣо еще у оно време, кадсте у Бечъ пошли. Жао міе, дасмосе у надежди преварили. Писмо оно, россійскомѫ Попу чрезъ сына Г-дина Кшнстантіновича, предано, есть мое, дакле сумняти немойте да бы ш кога дрѫгога было. Дами Шишковъ на два моя писма до данасъ не шговара зачѫдомие. Или не пріима моя писма, или заборавіо на та, или швратіо лице и милость свою ш мене. Бѫди ща мѫ драго, іаћю чекати еще еданъ месецъ дана, пакъћюмѫ опетъ писати и то преко россійскаго Елчіе, и ако ми и на то не шговори, престаћю и я нѣмѫ писати, да человѣка не шзлобимъ.

Вы имайте љубовь почесто распитати у Канцелларіи россійскаго Елчіе, да ни е какш дошло, и акобы по слчаю дошло, дамисе безъ задержаніе пошлѣ. Мени е писао Діректоръ Нежинске Академіе изъ Россіе Јшаннъ Орлаи, мой бывшіи соученикъ въ Санктпетерсбѫргои [?] Семинарій, коемѫ еще до данасъ шписао нисамъ: обаче ови дана шговорити мѫ намѣравамъ.

Ја вамъ одовѫда ништа ново іавити незнамъ, развѣ да многи, коихсе и нетиче, съ нетерпѣніемъ шчекѫю на Резолѫцію за дополненіе праздныхъ Епіскопатшвъ. Но чинимисе да ћѣ еще много протећи воде дѫнавомъ, докъ тай гласъ доћѣ.

Вручаюся вашей любви, Госпоћу вашѣ поздравляюћи, съ всякимъ почитаніемъ пребываю вашимъ

въ М-тырѣ С-тагш Гешргіа
9./21. Феврѣ. 825.

Понизнымъ Слѣгою
Павелъ Кенгелацъ
Архіманд. С-то Гешрг.

[Спољa:] Detta
An den Hochgelehrten Doctor der Philosophie
und Mitglied mehrerer gelehrten Gesellschaften Herrn
Vuk Stephanovics Karaczics
Auf der Landstrasse in der Rauchfangkehrer-Gasse
№ 74. im ersten Stock
Franco zu *Wien.*

[Напомена Вукова:] одговорено 8./20. Септ. 825.

[Орш. у арх. С. К. Академије 4

2.

Благоразѣмный
Высокопочитаемый Г-дине!

Драгоми е дастесе мене шпоменѣли, и вашимъ любезнымъ писмомъ ѿ 8./20. Септем. посѣтили. Разѣмеосамъ ѿ нашегш любезнагш Тірола, дасте странствовали, но по коима предѣлама, ние ми знао казати. Меніе драгш дастесе срећнш у шбятіе своихъ возвратили, и све здраве застали.

13. Маіа прімиосамъ писмо ѿ Г-дина Стоиковича изъ Петербѣрга по налогѣ Г-дина Міністера Шишкова писаное, у коемѣ являми да мои рѣкописъ церковне Историе онамо пошлѣмъ. Ја ѿ онагш доба до преће 8. дана никаковѣ прилікѣ немогохъ наћи, а тада явими Вонловачкій Игѣменъ да нѣкій Чарапићъ у Кишеневъ полази, и даће са собомъ понети. Пошлѣмъ тамо мой рѣкописъ, еле 2. дана преће ѿиде тай Чарапићъ, и мое книге шстанѣ. Садъ не ѿстаеми дрѣгш ніща но васъ молити, дабысте любовь учинили каковѣ прилікѣ тамш наћи, акш далѣ

не, поне до Черновици у Бѣковини Г-дина Еп-па, а онѣћ до Кишенова Еп-па Димитріа шправити, такш ме е упѣтіо Г. Стойковичъ. Разговоритесе ш швомѣ дѣлѣ съ нѣкимъ Г. Сидоромъ кои познанство у Россіи има, како чѣемъ, еда нећѣ онъ каковѣ приликѣ знати. Ш вашега Забавника пошлите ми 5. комада а новцећю вамъ первомъ приликомъ послати. Гримовѣ Книгѣ ови дана добіосамъ, коѣ еще нисамъ прочитао да могѣ ш важности нѣнои сѣдити.

Г-дина Копитара поздравити ш мене любезно. Ели нашъ Митрополитъ тамш съ Пѣтникомъ Еп-помъ, ща радѣ, и есѣли већъ свои планъ произвели, дасе Еп-пи наименѣю. Да е Радивоевичъ страшно денѣнціратъ познатое по цѣломѣ Банатѣ. Какоћесе ш тога опрати видићѣмо. Васъ и све ваше сердечно поздравляюћи и любећи пребиваю съ всякимъ высокопочитаніемъ вашимъ

у М-тирѣ С-тагш Гешргіа
12./24 Октовр. 825.

Понизнымъ Слѣгою
Павелъ Кенгелацъ
Архіманд.

[Спољa:] Detta
An Herrn Theodor Demeter Tirka
Eranco zu Wien.
Dem Hochgelehrten Herrn
Vuk Stephanovics Karacsyes

[Напомена Вукова:] одговорено 20. Окт. / 1. Нојемвр. 825.

[Орнг. у арх. С. К. Академије бр. 3595; штампано у „Даници“ 1872., 141]

3.

Благоразѣмный и Многопочитаемый Г-дине!

Дасѣ се наша писма такш размоишла, нитисте вы нити я томѣ узрокъ, но что прозорливцы или пророцы нисмо, да таково что предвидити нисмо могли. Но шпетъ е добрш, кадсмо самш исправнш пріимили. Ја вамъ сердачнш благодаримъ чтостеми писмо Волнагш общества любителей россійскіа сло-

вености послали, и радъ бы знати ща хоћедѣ они съ тымъ писмомъ и посланою мнѣ книжицео[!]. и коимъ е пѣтемъ то писмо у Бечъ и у ваше рѣке дошло;

Чтосе тиче мое церковне Історіе, я самъ писао у Панчево дамисе натрагъ пошлѣ, и тада гледаћю да е вама шправимъ, а вы какш знате шиљте далѣ.

Мой сыновацъ Лѣка моли васъ да и нѣму пошлѣте 20 книжица ѿ вашегш забавника, а новце ћете гди бѣдете и на кога уредили, честнш пріимити, такожде и ѿ мене.

Овде кодъ насъ нема садъ Митрополита и владыка, да бы вамъ и я что ш нима писати могао. Тамо сѣ кодъ васъ, и вы можете сваща ш нима знати и своима пріятелма писати, самш акосе не улените. Пѣтникъ се вратіо, и какш чѣмъ долази у Вершацъ на Комміссію противѣ Радивоевича. Негш чинимисе да врана врани очи изкопати неће. Дасамъ я таково что учиніо, былобы яо и леле и вика као на белѣ вранѣ. Каковисѣ еще ихъ Богъ и народъ дѣгш терпѣ.

Бѣдите здрави и поздравите све ваше присне и Г-дина Копитара ѿ мене

у М-тирѣ С-тагш Гешргіа
1./13. Ноемв. 825.

вашегш
Понизнагш Слѣги
Павла Кенгелацъ.

[Споља као на претходном]

[Напомена Вукова:] одговорено 15./27. Јануар. 826.

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3596]

CXLVI.

АТАНАСИЈЕ СИМОНОВИЋ

1.

Высокоученый Господине!

Изволите ми опростити, што се на совѣтъ Господ. Тирола, као непознатъ усудпуемъ вама писати, и мое садашнѣ неугодно состояніе открыти, кое се у томе састой: дае „будући да се по уређеннію Високослав. ц. кр. Финанціалног-Міністеріума, умаленія ради расхода, не само Діурнисте, него и неколико штабилни Офиціанта, кои 10 година дослужили нису, у цѣлой Монархій отпустити имаю“ — и мене кои самъ, кое при високослав. Генерал-команди, кое пакъ при Слав. Кр. Котарск. Буххалтераю више година провео, отпуштенимъ быти, жалостно жребіе згодило.

Садъ дакле при овомъ моемъ непріятномъ Состоянію, ништа ми ко утѣшенію неизостае, него едно единито намѣреніе (ако лагкимъ начиномъ быти може; ерсу уди сребра у мене са свим нѣжніи), на пролеће съ Божіомъ помоћу у Русій прибѣжище свое тражити. Но ево опеть нове жалости! — Сад попрвь при писаню овог писма примѣчавамъ, да міе (будући у момь дѣтинству, по моіой несрећи Граматика Србска у моем рожденом мѣсту предавала се ніе, къ тому іошть више година у Аустрискоіи службу немачку Манипулацію водећи) српско полѣ неораюћи, са свимъ раоникъ зарћао, и за Руписко полѣ со тимъ више неспособнимъ постао; — и да се дакле само съ томъ едномъ надеждомъ питамъ, дањуга ако у Русій срећно приспѣмъ, и ондашнѣм полю себе посвѣтимъ, съ помоћу мое горяще желѣ и неусипнимъ моим трудолюбіем, за кратко време за то опеть изоштрити моћи.

Знаюћи дакле да вы као Славни Списатель и Вол. Общ. любителеи наука Члень Кореспондент, несумѣно отмѣнній позната у Русій имати морате, обраћуемсе къ вама, као едномъ правомъ родолюбцу и молим вас нижайше, что бысте толико

усердія к мени имали, и пріятелскій благохотѣли явити, были се какови начин за обезбѣдити мой животъ, осимь воинические службе; ербо самъ слабог состава за мене тамо, наћи могао? — В' прочемь почитаеми отговор ожидаваюући, и препоручуюћи се вашемь благонаклоненію и любови, имамь честь назвати се вашимь

У Темишвару 22. Февр. 825.

нижаишимь слугом
Аѳанасіе Сумоновичъ.

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3398 а]

2.

Wohlgeborner,
Hochgelehrtester Herr!

Unterm 21-ten Februar 825. alten Styls, war ich so frey unbekannterweise und bloss auf das Anrathen des Herrn Demeter P. Thyrol um die gütige Auskunft: auf welche allerleichteste und wohlfeileste Art ich die Reise nach Russland antretten — und ob ich daselbst ausser dem Militär Stande, mein Fortkommen finden könnte, Euer Wohlgeboren höflichst zu ersuchen; worauf ich jedoch bis zur Stunde mit keiner Sylbe beehrt wurde.

Diesemnach nehme ich mir gleichfalls auf das Anrathen des obgedachten Herrn, abermal die Freyheit, und um so mehr um die so gewünschte Auskunft Euer Wohlgeboren wiederholt zu bitten, als ich bis zur Erhaltung derselben, mich niergens sonst hinwenden kann.

Ich sehe daher der baldigst geehrten und günstigsten Antwort entgegen, und habe die Ehre achtungsvoll mich zu nennen,

Temesvar
den 6-t. July 825.

Euer Wohlgeboren
unterthänigster Diener
Athanasius Simonovits.

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3597]

CXLVII.

ИГЊАТ АЛ. БРЛИЋ

1.

U Brodu 8-oga Oxujka 1825.

Prevedrì i blagorôdjenì Gospodine!

Neima u mómu xìvotu radostnijega Csâsa, nego kada 'sam od ovdashnjega Gosp. Popovìcha razumyo, da se sada u Béscu zaderxájete, josh mi pàko biache milije razumŷti, da chete do 2-og Svìbnja u Bròd (morebiti i suprot Voljì Vashòj) ràdi Processa s' ovdashnjìm Advokátom Sebastiánovìchem, doiti.

Morebiti da chete se zacsudit vidivshi od nepoznanoga csovyka i rúke ovakovu uvodnù pozdràv, âli, dragi priatelju! nemolte se tomu csudìti, ìstina! da Vas ja nemam srechè sobstveno poznávâti, s' tìm bolje pàko poznàn 'sam s' duhom Vashim, kojega 'sam ìmao príliku obìlno iz umotvórnih dylah Vashìh, osobìto pàko iz Vashe Gramatìke poznati, koju 'ste Vashemu dosada najìzverstnijemu Rýcsniku predastavìli, (ì koja je veche u nŷmacskì jezìk po Grìmmu prevedena, kako 'sam kod Gosp. Popovìcha vìdyo) jerbo se i já s' tìm poslòm veche vishe od 3 Godìne, kad 'sam besposlen, zabavljam, zabavljam velim, jèrbo mi níje od zanáta tò ráditi ì s' takvima se stvárma baviti, Pántlikàr bo 'sam. —

Usudjujèm se dakle Vás, prije nêgo pút Broda preduzmete, nepoznanim nacsìnom pîsmeno pozdravìti, i u Vashu se ljúbav preporúcsìti, sa serdcsanom mólbom, da me nebi 'ste mimoishli, i nepohodili doshav u Bròd, verlo bo xelím Vas, kano toliko vrýdnoga i zaslùxnoga Domorodca, sobstveno poznati, i s' Vama se, kâno s' jedínim razumnim filologom nashkiem, o stvárima, koje 'ste Ví jurve svershìli, a koje já ìstom sabrane sredjujem, razgovorìti se; istìna, da 'ste Ví narodu serbskòmn písali, a já Sla-

vóncèm píshem, âli mislìm, da se i pák razumiemo, i da na sverhi o jednoj i ìstoj stvári bavìmo se, i jedan jèzik obradjujemo, s' tòm rázlikom, da Ví u Vashemu Národu pervi bìli jeste, koji 'ste se usúdili, — (shto pravo ì jest) s' csistim materìnskìm jezìkom písati i pokázati, da prostì serbskì jezìk tolìkè lypote u sebi uzderxájè, da, ako u sladkosti ìzgovora cerkvenì jezìk nenadvìshujè, istinito da mu se i podloxiti usiljen níje, jerbo, shto je taliánski jezik prema latinskomu, zaista da je i nash prostì pram cerkvenomu, koji sverhu toga i pák *nash* stárì níje.

Csuditi chete se moxebiti da Vam u rasgovoru Gosp. Popovich od mene nikad nishta kazívao níje, kano Slavjanìnu od Slavjanìna, Gosp. Popovich je mój verlo dobrì prìatelj, âli od pismenstva domorodnoga kolìko pred njìm, tolìko pred svima shútim, i tù bi stvar, (da Grammatìku Slavonsku píshem) do tle otajno derxati xelio, i nástojim, do kle gotova nebude, pa istom onda neka ju dva tri dobra priatelja razvîdù, i ako dostojna svŷtlosti uzbùdè, nêka se tada razglásì, molìm dakle i Vás, da od móga posla, koga Vama kano ucsenomu Domorodcu odkrívam, pred nikìm nebi 'ste spomenu ucsinili, osim kod oniu, koji bi me u tòj stvári shtogod poducsiti mogli, i znali.

Ako Vas pút Vash preko Osykà provêdè, i ako tamo 24. 25. ili 26-og Tràvnja dojdete, upítajte u gornjoj Városhi kod Burmucxie Gos. Brunczlika za mene, (u tò bo chu se dòba tamo nahadjati) pák od onuda moxete sa mnom uprav u Bròd dojti, shto bi mi verlo mîlo bìlo.

Nepoznanim nacsinom ponizno se preporucsujem predostojnomu Gospodinu Kopitaru, kojega 'sam dubòkò znánje, kolìko iz Vasheg rŷcsnika, s' tìm vishe pàko iz njegove Kraìnske Gramatike, podpuno saznao, i koga duboko poshtujèm.

U ostálom ostâjem Vás ljubezno pozdravljajuch doka Srechu dobìjem Vás i sobstveno poznati, i poznávâti,

Vasheg G-dstva

Slúga ponízni

Ignatz Al. Berlich

Tergovac.

Господар је Нико Поповић сада у новом Бечају, тамо лађу са житом товари, дружчије би вам и он можебити на ваш послѣдњи лист одговор дао, кога сам ја код отца његова читао.

Учините ми љубав када у Брод поидете и понесите ми једно два Ексемпла́ра ваших на́родних српских пѣсàмах, já ћу вам јіх с' великом захвалностју платити.

С' Богом
Игнатиа Алоизиа Брлић
Терговац.

[Спољa:] von Brood
S-r der Herrn Vük Stéfánovich Karacxich
Wohlgeboren
in *Wien.*

[Вукова напомена:] одговорено 18. Марта по Римск. 825.

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3598]

2.

У Броду 28-ог Ожујка 1825.

Prevedri i blagorodnì Gospodine!

Preugodnì List Vash od 18. t. M. i G. jûcse radostno primio jesam, i evo xúrim se s' odgovorom slúxiti Vam:

Koliko 'sam se obradovao bio, razumivshi da 'chete u Brood do 2. Svìbnja doichi, toliko mórado iz Lista recsenoga razumyti da o preduzetomu pútu josh dvojíte. Medju tìm opet Vas nebi xelio u Platku metnuti, i slŷdécha neka Vam za odgovor slúxù:

Naipervo Vas molim kâno osobitoga Priateljа, da mi za zlo ne prímite, da Punovlastje na moje Ime prímiti nemogu, ja, istina! nísam u nikakvom sobstvenom priateljstvu s' Advokátom Sebastiánovichem, nishta nemanje u Rodstvu 'smo premda dalecsnomu, njega mi nebi xao bìlo ná magarecha kôla natovariti, ali njegovu ostálu obŷteljˇ nebi rada uvrýditi; îmà ón stároga poshtenog otca, koga zbog njegove dobrotè svatko miluje, a ima i jednoga brata Popa, koji danas sutra Narodu slavonskomu s' pismenstvom i znánjem svojim mlogo obechájè, i ovoga nebi hotio uvrýditi, dakle molim Vas josh jedan púta oprostite da Punovlastje Vashe prímìti, to jest na moje Ime prímiti nemogu.

Medju tìm nashao 'sam Vam jednoga glavnog i dobroga csovyka. koji 'che na svôje ìme Punovlastje prímiti, koga bi Vam i Gosp. Níko Poppovich bio preporúcsio, Gospodára Terziu (Kerpenekschneider Meister) *Tomu Skalczu*, ovaj mi je se obechao da che stvár na sebe prímiti, i sve po Vashem upútjenju (Instrukciji), svérshiti, (a da je ón tomu poslu dorástao, i da che sva sveserdno izvérshiti, já Vam dobàr stojìm, i stâjat môgu, jerbo je ón u ocsitomu Nepriateljstvu sa Sebastianovìchem). K' tomu chu i já, za ukázati Vam sveserdno Priateljstvo i ljúbav moju, kolìko ìkada uzbudem mogao, nástojati da se Vasha stvár dobro i Vama pochudno dovérshì, zarad toga 'sam danas bio kod nashega Súdca (Syndicus) i pítao 'sam ga za Uvyt vashega processa za Seb. i ón mi kàza, da se ô 56 # sigrà, koje je Seb. bìvshì Súdac u Pancsevu strâtio. i ako se, veli: obsvydocsiti uzmoxe, da je Seb. ove novce Súdcem prímio, i zatájao, moxe u Kriminal upasti, i mórati che se josh sa Súda u Resht odpraviti! — Zatìm 'sam otishao k' jednòm priateljju, koji i sa Sebastianovichem dobro i u priateljstvu xivì, i pocseo 'sam poizdaleka kushati 'ga shto Seb. od ôvè tûxbè mislì? — i ovaj mi u svojoj Nevinosti ocsitova: Seb. prepoznájè i sitja se da je od Vás ovu tuxbu *in officio* prímio, âli káxe, da 'ste Vi iz Zemuna jednóga Tergovca poslali (ime mu je recseni priatelj zaboravio) da ón ove Novce, kod túxenoga sa znánjem súdskìm prímì, i ovaj doshav u Pancsevo jávio se je kod Seb. i kázao mu je da bi xelio s' njegovim znánjem ove Novce za Vash racsun podignuti, pa da mu je ònda Seb. dao Varoshkoga Straxmeshtra s' kojim je resceni tergovac k' Vashemu duxníku odishao, i Novce od njega prímio, kako je posly i varoshki Straxmeshtar Magistrátu pismeno jávio — koji se poslovi mogu i sada kod Pancsevacskog Magistrata náiti. Vama dakle moxe poznano biti u kolikomu Seb. istinu govôri, i nju obsvydocsiti moxe.

Ono 'sam pàko zarad toga nástojao izviditi, da se Ví znádete u Vashemu Upútjènju vládati, i sverhu kojih stvárih odgovor na súdu dati imàte, gledajte dakle po ovomu Vashu Instrukciu napísati, a já chu opet s' moje stráne Scaliczu upútiti shto, i kako se vládati ima, a nastojat'chu takojer da 2-og Svìbnja prisidnìk súdskì budem (Gerichtsbeisitzer) pák Vam mogu onaj isti dàn jávìti, shto je i kako je bìlo. Punovlastje pàko i upútjenije moxete pod mojim Nádpîsom ovamo poslati, a ja chu ovdy sa Skaliczom dogovor ucsiniti. Ali bi opet najbolje bìlo da sàmi ovamo dójdete, Sebastianovich je Advokát,

Bòg znà kuda che se ón shinuti, i shta che govoriti, tkoli che mu znati odgovor na svashto dati, shto ón, kada vîdì — da nejma pred sobom csovyka koji mu Tragove poznáje, lahko ucsiniti moxe, da stvár prodúlji; k ovomu poslu bìlo bi josh bolje, ako se sobstveno párbiti nemoxete, Magistrat moliti, *dass das schriftliche Verfahren bewilligt werden möchte;* pák bi 'ste 'ga onda i iz Bécsa shibati mogli. Ele opet bi najbolje bìlo da sàmi dojdete, te da Bròd ove kuge, zatvorìvshi ju u *Abs*, oslobodìte, jerbo ón vishe shtete ovdy prâvì, nego kakvi Palikucha. A sada, ako do 14. Tràvnja moxete u Peshtu snìchi, moxete s' ondishnjima tergovcih, koji na osycski Gjurgjevski Pazar dohodè — G. Takcsacxy, îli G. Georg Mayr & Comp. bei die zwei Tyroller, do Osyka dovesti se, i iz Osyka moxete sa mnom u Bròd, kako 'sam Vam jurve u mojoj pervoj poslanici písao, bez svake Brige doichi, u ostálom pàko budi volja Vasha. —

Izabráni Gospodine i Priatelju! evo Vám se usudjujem nácsin mojega písànja, u kratkom poslati lỳpo Vas i serdcsano moléchi da mi Vashe razsúdjenje sverhu njega, istinito i serdcsano ocsitujète, já znam da chete rechi: пиши Брате као ја што пишем, бити ће најбоље, али имадем ја осим оних од Г-дина Копитара у његовој Граматици најављених узроках још више, који ми ово чинити недопуштају — морам дакле и ја, колико је могуће, латиниска слова керпати, да нашки писати могу — да сам ја, као и ви у никојима супрот примйтому обичају на ново примио, видити ћете, особито пак узео сам на мѣсто ћирилићкога ћ латински, или правије грчки ў зарад кога силне Непријатеље имадем, и због тога сам вам све узроке, који 'су ме на то претѣрали, потанко из мојега Рукописа извадио, и ево вам шаљем. Молим вас понизно, да би сте и Г-дина Копитара упйтали што би ми он супротивнога у тој ствари кàзати ймао? — верло бо желим разсўђење правих словинских филолога сверху мога посла разумѣти. Нашибо овдашњи књижевници незнају од домаће филологие ништа, него све из латинске герчке и њемачке надотéжу, како ћу дакле сили одолити, они мислу ако напишем *vira* него vŷra да јйх повлашити желим (National-Ausdruck). Молим вас дакле имаите ту љубав и пријатељство и објавите ми Г-дина Копитара, и вашу мисао сверху тога, али сердчено и истинито! — ја се од истине никада небојим. За сада буди ово од филологие дости други ћемо пута више. —

Сада вас љубезно и сердчано поздрављајући и у ваше се пријатељство и Добровољност препоручујући остајем,

Ваш истинити и прави
Пријатељ и Слуга Брлић
Ign. Al. Berlich.

Најдубљи наклон, и највећу Поздрав предостојному Г-дну Копитару.

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3599]

3.

U Brôdu 20-tog Svìbnja 1825.

Prevedrì G-dne i Priatelju!

Obechanim nácsinom prilaxem Vam 2 Poslánice, jednu na Nagya, a drugu na Katancsicha[1] — i xelim da Vam ova nova Poznanstva пошудна и угодна буду. Нађу морате лискати и хвалит његова Дѣла, од који ће вам можебити гдѣ што пока́зати; особито му препоручите да скоро свога Овидиу на свѣтлост издаде & &. На сваки начин молим вас да ми још из Пеште пи́шете, како сте с' ова два човѣка задовољни били, и о чему сте се с њима разговарали, и шта су вам рекли & &.

Од вашег процеса још се ништа становитога знати неможе — чуосам да су на Панчевачки Магистрат писали да се тамо Крачиновић зако́не да је новце Себастиановићу предао — пак онда овому нефали Криминал.

Како сте из Брода путовали, јесте ли сретно свуда прошли? и остала, молим вас да ми обзнаните.

Ја и сви моји сердчано вас поздрављајући и у вашу се Љубав и Пријатељство препоручујући, остајемо. Ја вас особито штујући, и Напредак вам и свима Пословима вашима желећи, подписујем се

Ваш истинити и свесердни
Пријатељ и Слуга
Игн. Ал. Брлић.

[1] Види та писма у Додатку.

[Спољa:] v. Brood
S-r Des Herrn Vûk Stefánovich Karacxich
Wohlgeboren
in Pesth.

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3600]

4.

У Броду 12. Српња 1825.

Преведри Господине
и најмилији Приатељу!

Ево веће два мѣсеца проидоше како із Брода одосте, и ја забадавад Одговара на мој Будимски лист очекујем, узрок овог шутења желећи знати, ево вам сада управ у Беч писати морам, јесте ли човѣче живи, или вас ни́је, једа ли сам вас у чемугод увр҃дио, зашто ли ми веће од толико времена непи́шете? —

Међу тим од када сте из Брода отишли умерл [или: умерх?] нам Отац Катанчић у Будиму, како сте, разумѣти могли, жао ми је да се пред његову смерт барем с' њиме познали нисте, драго би ми пако било чути, како сте с' Госп. Нађом на Кран изишли? —

Штогод сам вам о вашему Процесу у Будим пи́сао, тако и сада ствар стојѝ, Скалица и ја биасмо јучер у варошкој Кутји, и пи́тасмо Пургермајсто́ра за што он тако дуго с' тим Процесом отеже, и каза нам да још одговор од Панчевачког Магистрата примио ни́је, а, вели: како од отуд Одговор добијем, такиа ћете Бешаид при́мити, — Послѣ је Скалици казао, да ће по сво́ј прилици Себастиановић у Криминал упасти.

Новога вам сад за сад од овуда ништа ја́вити нејмам него да сам кроз ово врѣме с' двѣма књигама обогатио, *Grammatica illyricae linguae,* 8. Colocza 1807. 104. pag. али је Брате сиротиња пра́вà, као што су све наше Граматике, а друга је књига: Josephi Mikoczi Otiorum Croatiae Liber unicus. Budae 806. gr. 8. pag. 447. ова нам лѣп зазор даје у нашу Старину.

Отац Мариан Јанћ Броћанин, онај Фратар из Вуковáра, с' којим сте се у мому Дућану познали, издаје нам једну

нашку књижицу — од које вам ево Навѣшћење, и Позивање на Предбројенје, шаљем, ја сам вас без питања предброио а пи́шите ми били смио и Госп. Копитара брез уврѣђења међу предброини́ке метнути, ако ли тамо још кога на́јдете, којй би предбројити желио, пишите мени или управ у Вуковар Јаићу — али скоро, јербо је веће Рукопис у Будимској Штампарији.

Ова је књижица изворно у енглезком језику од Лорда Шестерфилда на свѣтлост издана, и ја ју имам нѣмачки преведену под Надписом Der indianische Weltweise, oder: Die Kunst glücklich zu leben. Јаић ју је из латинскога превео (: чини ми се:) јербо нити добро нѣмачки нити ишта енглезки незнà, ја сам му дакле пи́сао да ју надпи́ше: *Indianski Mudroznanac, iliti Nácsin, kako se na svýtu srechno xívyti moxe*, оставив оглашени Надпис: *Meshtria uljudnoga xivljenja.*

Сада је и Бечу код фрата́ра наш научни и много поштовани Отац Грга Чевановић *Exprovincialis,* Ігуман то јест: Гвардиан, отиђите к' њему походите га, и поздравите га од моје стра́не, њему ће мило бити с' вама и с' Госп. Копитаром познати се, ако се може бити веће познао ни́је.

Ово вам пишућ, и у берзом одговора чекајућ, лѣпо вас с' мојом свом обителју поздрављам, и остајем на службу сваку преправан

ваш истинити Приатељ и Слуга
Ігнат Ал. Брлић.

Овај лист улажем у Писмо Госп. Копитара, незнам бо јесте ли веће у Бечу гдѣ ли сте, кад од вас никаква Гласа нејмам.

Синтаксис сам нашки веће основао, сада га морам мало бистрит, поправљат, узмложават, и свѣтлат, овога лѣта моћи ћу с' њиме готов бити, али ми се по свој прилици ви́ди, да ће му рецензиа од фати требоват.

[Спољa:] Brood
S-er Des Herrn D-r *Vùk Stefanovich Karacxich,*
mehrerer gelehrten Gesellschaften Mitglieds
Wohlgeboren
in *Wien.*

[Напомена Вукова:] одговорено 17/29 Јулија 825.

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3601]

5.

U Brôdu 23-cheg Rujna 1825.

Prevedri Gospodine,
i najdraxji Priatelju!

Vasha sve dva preugodna lista od 17/29 Julia, i pozívanje na Predbrojenje prímio sam, ali pokasno, budúchi da 'sam u tò dòba, kad 'su Vashe poslanice u Bròd doshle, u Peshti, i na pútu bio, a posly 'sam s' duchanskìma poslovih zabavljao se, da Vam evo istom sada Odgovor dati môgu, i to u kratko jerbo silu poslovah imadem.

Predbrojníke na Vash zabavnik kupio 'sam i já, i Gosp. Radicsevich, shto 'smo mogli tò 'smo sabràli i evo Vam f. 13 = xr. W. W. u ime toga shaljemo, imênà predbrojníka dole chete nájti, draxje bi nam bìlo. da smo jih i vishe sabrati mogli, ali je Brate velika Sirotinja, kako Vam je poznano, Sarajliah níje G. Radicsevich ubìrmati mogao, jerbo je u nevrýme, oni che istom za 20 dánah iz Bosne na osycski Váshar poizdolaziti, pák ònda ako koga dobijè poslati chemo Novce, a biti che svejedno. ako 'su i Nepredbrojeni, mochi che kúpiti.

Evo se josh usudjujem Vas moliti, da mi za ovo priloxenih f. 71 : = forinti W. W. ili f. 28 : 24 xr. u srebru, u ovoj Noti pobilyxene Shkulske knjige kod S. Ane kúpite, i shto berxje po osycsanma na Gosp. Fr. S. Thürner's Sohne u Osyk poshaljete, jerbo mi je velika nuxda, da ove knjige do 25-tog 8-bra o. G. dobijem, dakle molim Vas da shto berxje moxe biti nastojate ovu moju komisiju obvershiti, pervo 'sam bio zaboravio narúcsiti, jerbi mi najmilje bìlo, da 'su mi ove knjige veche kod kuche.

Katancsicha S. Pismo, koliko 'sam u Peshti razumyti mogao, pocseti che se takia po novoj Godini shtampati. i to na zahtívanje G. Pervostolnicskoga Biskupa Macxarskoga Gosp. Rudnjaja, shto che korektori s' njim ucsiniti, bog znà! —

Izpítao sam za Gosp. Berkicha u Vinkovcih ón je Bau-Adjunkt, i káxu mi, da je nashemu jeziku verlo vysht. sabìrà rycsi za jedan Rycsnik, a preveo je Militär-Regulament na nash jezik, i tò sa cirilicskima i latinskima slovih, koji che moxe biti skoro na svytlost izajchi, u ostalomu je veliki Domorodac, i csuje se da je ón dopustjenje izvadio, da po selima narodne Shkule u Slavonskomu jeziku otvorè se, i perva che se takva

ucsionica u Gornjima Andrievcih brodske Regimente o Svima Svetim (1-ten 9-ber) pocseti — i tò na njegov nagovor, jerbo je ón od tuda rodom. — Ej Brate da nam je takvih ljúdih barem 200.

Za Dubovac, Ozalj, i Ribnik, josh nísam imao vremena izpitívati, nego mi se csini da Dubóvac níje Dubica.

Bash se sada o Vashem Urtailu rádi, nadajte se za nedyljju dánah od Procesa glàse dobiti — kolìko 'sam razumyo za Vás che stvár dobro svershena biti.

Svi Vas poznanici lypo i ljubezno pozdravljaju, koje ste Vi u Vashemu Listu pozdravili — osobito je G. Direktoru Spomena mila bíla.

Pozdravite mi G. Kopitara mlogo púta, i Vás s' mojom Obitelju ljubezno pozdravljajuch ostajem

Vash Sluga i Priatelj
Ignatz Al. Berlich.

[Долази списак претплатника, штампан у Даници за 1826. год.].

[Спољa:] v. Brood.
S-r des Herrn D-r *Vùk Stefan. Karacxich*
Wohlgeboren
in *Wien*
in der Weissgärber Vorstadt, in der Marx. Gasse
№ 46. 1-ter Stock, über Gang.

[Вукове напомене:] одговорено 6./18. Окт.

За Брлићеве књиге доплатио сам . . . 22 кр. С. М.
и армиције . . . . . 1 f. 33
1 f. 55

[на засебном листићу:] *Брлићу:*
1) Његове (школске) књиге.
2) 20 Забавника (за Веселога).
3) 20 Огледа св. писма на с. језику.

[с друге стране:] *Миловуку:*
1) Hamuljakov paket.
2) 50 Забавника.
3) 2 књиге moralische Erzählungen von Franz Soave.
4) Кенгелцу 11 књига Соревноватe[ља] од године 1823 (само V-та фали), 8 књига (V—XII) од године 1824, и 3 књиге (I—III) од год. 1825.

[на другом листићу:]

Синоћ ми ћир Теодор каза у кафани, да имам некакво писмо из Карлштата; за то молим да ми га пошљете.

Још вас молим, да ми Журж на овој цедуљи напише, колико је за оне *Берлићеве* књиге платио арминије, и колико је трошка за паковање, јер сам рад данас да пишем Берлићу.

В у к.

[с друге стране, туђом руком:]

1. Collo nach Essegg.

für . . & Mauthspesen	in 20 ga. f. 2	„ 24
für emballage		36
	in 20 ga. f. 3	„ —
[Вуковом руком:] за књиге доплатио . .		1 — 22
		4 f. 22
прво		1 — 55
		6 f. 17

8	60
6	17
1 f.	43.

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3602]

6.

У Броду 6-ог Листопада 1825.

Преведри Господине,
и пољубљени Приателю!

Хитам вам добре гласе што берже послати, т. ј. да је ево ваша и Себастиановића Одсуда свершена, коју би вам рада био у оригиналу послао, али да вам Поштари млого новацах неоднесу будите с' преписом задовољни, дока Г. Поповић тамо непојде, пак онда нек вам ју у оригиналу понесе:

J. № 1193.

Urtheil:

Von dem Magistrate der K. K. Broodes militaer Communitaet wird der Rechtssache des Wuk Stefanovich von Wien, wider den

hiessigen Bürgersohn Johann Sebastianovich als gewesenen Syndicus des K. K. Communitaets-Magistrates zu Pancsova *peto* 57 St. ℔ c. s. c. über das unterm 9-ten May abhin geschlossene mündliche Verfahren zu Recht erkennet:

Der Johann Sebastianovich sey dem Wuk Stefanovich die von dem serbischen Hedlesmann Nicola Paulovich bei dem Pancsovaer Commts-M-rate im Jahre 1814 einkassirten 57 St. ℔ nebst den von 12-ten März 814. als dem Tage, an welchem der klägerische Schuldner Nikola Paulovich gegenwärtige Schuld abführte, bis zur Zahlung laufenden 5% Interessen vorbehalt des Regresses gegen den Pancsovaer Hedlesmann Paul Kracsunovich binnen 14 Tagen, falls sich kein Theil wider d. gegenwärtige Urtheil beschweren sollte, bei Vermeidung der Execution zu zahlen, und die von 171 f. 9. x. Con. Mz. auf 55 f. 9. x. Con. Mz. gemässigte Prozess und Gerichtskosten zu Ersetzen schuldig.

Ex sessione Magistratuali
Brood den 23-tes 7-ber 825.
Th: v. Jarich m. p.
Magstr.-Rath.

Tschopp m. p.
Hptmann Bürgermster

(од озго)

J. № 1193.

Urtheil:

für den Thomas Skalicza
als Wuk Stefanovichischen Bevollmächtigten
Tax. 1 f. 48 x. CM.
den 4-ten 8-ber 825. zugestellt
Wuinovich m. p. Stadtwachtmster.

„Јакле видите да је овај Уртаил 4-ог Октобра Скалици предан био, међу овим временом пако добио је Себастиановић један Процес, од кога би имао примити до 150 f. — W. W. ово је Скалици познано било, пак смо на Магистрат онај исти дан слѣдећу молбу предали:

Löbl. K. K. Comts Maa-t!

Endesgefertigter Vollmachtsträger d. H. D-r Vuk Stefanovich von Wien bittet womit der eingegangene Geldbetrag der

licitando veräusserten Realitaeten des hiessigen Contribuenten Jacob Ferich — welcher eingegangene Geldbetrag dem hiessigen Johann Sebastianovich für die Processführung von dem Türken-Creditor des Jacob Ferich, N. N., ganz überlassen ist. gnädigst für den Hr. D-r Vuk welchem dem Sebastianovich laut ergangenem Maa-t Urtheil № 1193 dt. 23-o 7-br. d. J. 57 St. ⌗ nebst Interessen & Prozesskosten zu bezahlen schuldig ist — in Beschlag genommen. und einstweilen depositirt werden wolle.

Brood d. 4-ten 8-ber 825.

Thomas Skalica m. p.
Vollmachtsträger
d. H. D-r W. S. v. W.

Можебити дакле да ћемо вам ово 150 f. W. W. моћи уловити, ако се Себаст. на другу коју страну небаци, — Скалица му прћти сву ходиљу и кошуље продати, пак вели да ће га онда у решт затворити. — ако моребити Себастиановић за 14 данах неапелира — што год се догоди то ћу вам онај час јавити како чујем, будите увћрени. Ја би вам сада био и оригинал Уртаил послао, али ће нам можебити требати, пак за то немогу, а опет да Поште млого неплаћате, јерби вам морао и његова Оригинал писма, која сада веће нетрибају натраг послати, али ћу све кроз Поповића, дотле ће бити и Јаића књига готова, пак нек иде све заједно, около 10-ten 9-br у Беч.

Предбројницах на Забавник што сабрасмо, сабрасмо, више неможемо добити, а шта ћемо? силом ништа; збиља! ја сам вам прие нћколико данах писао, и имена и Новце Предбројника послао, такојер f. 71 W. W. у име шкулских књигах придао, с' молбом да ми купите, и што бержје на Осћк пошаљете, писмо 'сам на реценис дао, ваља да сте примили, одпишите ми Бога вам! да сам у мйру. Ако до 1-ог Новембра небисте прилике у Осћк добили, а оно вас лћпо молим да ми речене шкулске књиге барем у Пешту An den Herrn Franz Amtmann bürg. Handelsmann in Pesth, пошаљете, ја мислим да ће Бечвани око 20-tog 8-bra у Пешту на Пазар полазити, немојте ме тако вам Бога у овој потреби оставити, него ми настојте што берже те књиге послати, да скоро добијем, пошаљите ми такојер молим вас једну нћмачку пћсмарицу буд пошто, да видим колико Швабе од нашег језика разумћу. пишите ми тко је тај Талки — гдћ ли научи нашки, ви сте мі

чини ми се казивали, да никоја женска о тому ради —, збиља! немојте заборавити једну Граматику вашу од Гримма.

Поздрављам и лѣпо молим Г. Копитара, да би хотѣо милост имати, и мени она латинскога алфабета начињена слова, која су за наш језик потребита, послати, од којих сте ми ви казивали, да јих је он начинио, — велика и мала, за Штампу и рукопис.

Гдѣ Дубовац, гдѣ ли Осаљ лежи још нисам изпитати могао; Дубовац зове се једно село близо горњег Карловца (Karlstadt) али незнам јели тò, или нѝје, морам вѣште људе питати.

Ако Себаст. неапелира, и ако од њега ово Ферића 150 f. ујагмемо, што имамо онда чинит, били добро било, какви добар Фрглаик учинити, или га у Абс ме̨тнути, дедер пи́шите, да понуди једно 500 f. W. W. билисте задовољни били. —

Виноберу свершисмо, али невесело, биаше верло мало Вина, незнам хоћу-ли из мога Винограда 30 Ак. чиста добити, јербо кльука тешко 50 аковах набра.

Ѣаково је прие 4 дана погорѣло 23 куће, и то ако се можете споменути од Парохове Цркве у Брод идућ, и тамо онај сокак к' Семинариуму.

С' Богом остајте

Ваш

Брлић.

Лѣпо вас поздравља Г. Тошо Радичевић, такојер и моји вас љубезно поздрављају — него ми је Мати нѣшто оболѣла.

Поздравите ми сердчено Г. Копитара, да му се препоручујем, вас пако братински горлећ и љубећ остајем увѣк на служби

истинити Приатељ

Ignatz Al. Berlich.

[Споља као раније].

[Напомена Вукова:] одговорено 6./18. Окт.

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3603]

7.

У Бечу 6./18. Окт. 825.

Љубезни и многопоштовани пријатељу!

Одавно би вам одговорио на писмо ваше од 23. рујна, али сам све очекивао Urtheil, као што сте ми писали, да ћу га до осам дана добити. Ево сам синоћ примио и њега. За све вам велика фала! врло сте добро учинили, што ми Urtheil у оригиналу нијесте сад по пошти послали. Са Себастијановићем гледајте (Г. Скалица и ви) како вас Бог учи: ако не апелира он, гледајте не бисте ли барем главне новце (т. ј. 57 дуката) ишчупали, а најпослије и 500 f. W. W. узмите. (Боље је и шта, нег' ништа. — Од зла дужника и козу без млика). Само, ако усправите Vergleich, немојте да вас превари, да га наново чекате, него *одма* готово да извади и да плати. Врло ће добро бити, ако будете могли ујагмити то 150 f. од Ферића; онда бисмо га могли без штете у апсу ранити, ако не плати. Знам да Г. Скалица сад расте. Он је још прољетос казао, да ће Себастијановићу обући гуњац шокачки, а капут да ће му продати.

Књиге код св. Ане ја сам узео одма, како сам примио писмо, али нема Осјечана да вам ји пошљем. Сваки други дан питам код црвенога пијетла за Осјечане, па до сад нема никога. Јуче ми казаше, да ће ово дана некака Бурска кола полазити у Осијек; зато сам молио Г. Тирку, да пита оне, који та кола опремају, и, како ми је он казао, мислим за цијело, да ће се ваше књиге ове нећеље оправити тамо. Из ове цедуље од књижара код св. Ане видићете, да сам ја 22 кр. платио што су књиге замотане, а неколике су вам књиге и *мање* дали, јер кажу да сте ви рђаво рачунали. Много сам се морао инатити с њима: нијесу ћели да вам оставе 30 на 100, говорећи да су вам прије само 20 остављали; зато су говорили, да вам пишем, ако не ћу тако примити; а кад сам јим ја казао, да нема времена за писање, онда су тражили по протокулама, и једва нађу, да су вам по 30 остављали! За те неколике књиге, што су вам мање дали, ви можете тражити, ако мислите, да су вам неправо учинили.

Фала вам на предбројницима! Него се чудим, што ми Адам Филиповић ништа не одговори! Да се не буде расрдио, што сам му врло својски писао? То би ми врло жао било.

Копитар још није управо начинио они слова, него ми је само показивао како мисли од прилике; његово би њ било овако n̨ (n и j), а љ l̨ (l и j); ч он мисли да се узме управо славенско, а ћ и ђ српска, а ш би се морало како начинити, јер каже, да славенско не ваља, а ж он мисли овако ɜ-є. Прошавше је године изишао Lehrbuch der Windischen Sprache. von Peter Dainko. Grätz bey Johann Andr. Kienreich 1824; а ове је године изишла *Метељкова* (Metelko) крањска граматика у Љубљани (Leibach). Те обје ваља да наручите (јер ји овђе нема, а ја би вам ји послао); и у њима има *нови* слова. Онамадне ми каза Копитар, да је некакав Енглез врло скоро начинио n$_0$ за Индијанце. Daiko има n$_0$ и славенско ч, али је мјесто ш узео 8! то не ваља. Будите здрави!

Вук.

[Archiv f. sl. Phil. XXVII, 304]

8.

У Броду 24-ога Листопада 1825.

Преведри Господине,
славни мој пријатељу!

Чудим се да од вас веће један пута одговора дочекат немогу перви Лист послаосам вам прије мѣсец данах, а други мало каснье, пак ни на првог ни на другог одговора нејмам, перви сам лист рекомендирао на Пошти, у њему бо биаху имена предброинйках и Новци за Предброинике и за Шкулске књиге које су ми верло од потребе, у другому послао сам вам Себастиановића и ваш Уртаил, и Копшу од Молбе да се његових 150 f. W. W. код Магистрата секвестрира.

Сада вам пако јављам да Себастиановић на сваки Начин речене Новце избавити жели, али му Скалица никако недаде, Себастиановић свеједнако шаље једног пак другог човѣка у варошку кућу да рекне да су Новци његови, и да јих извади, али му лаже немогу млого помоћи, у Бешанду стоји (ја би вам одпис послао али ево Скалице дома нејма) wenn das Geld nicht dem Türken gehört, so wird es für d. H. D-r Vuk aufbewahrt,

а зна̀ се да новци нису турчинови, дакле су Себастиановића, премда би јих Себаст. рада Јанковићу или Чабранћу у руке сангрàт, Али Скалица има Свѣдоках да су Новци баш Себаст. дакле се надамо барем ово мало за вас пзбавити, ако икако узможемо.

Надаље јављам вам да је Себастиановић апелирати наумио, ваљада да вас само задержи да скоро новацах ових непримете, него сада настоите, код Апелације (ваља да ћете најти кога Пријатеља тамо) себи кога на руку узети, који би могао Себаст. Његов Апелационс-гесух с' криминалом смѣшат, кад неће да људски плати — него још апелирà; док Скалица добије овај Апелацион Себа-ћа послат ћу вам Копиу — и наш Апелационс Аинреде, да се можете и знате владати.

Ево баш доиде Скалица, сада вам ево шаљем Бешанд:

I. 1261.

Thomas Skalica als Bewollmächtigter des Vuk Stefanovich von Wien dt. 8. pros. 4-t a. c. bittet bei dem Umstande, wo der Joh. Seb. verurtheilt wurde seinem Vollmachtgeber 57 St. K. ♯ c. s. c. zu zahlen, ihm den Verboth auf die Contribuent Jacob Ferichische Licitationsgelder zu ertheilen.

Bescheid.

Nachdem bekanntermassen der Joh. Seb. kein eigenes Vermögen besitzt, so wird der angesuchte Verboth auf die, für versteigerte Realitäten des Contrib. Jacob Feris einfliessende Licitations Gelder in soweit hiemit ertheilet, als diese Gelder dem Joh. Sebast. und nicht dem Türken Hassan Aga Mulasanovich gehören. Wovon der Johann Sebastianovich verständiget wird.

Ex sessione magistratualis

Brood d. 7-ten 8-ber 825.

Tschopp
Hptm. Brgmeister

Tax. Verb. Bewill . . .	15 x.
Rathshlag	6
Abschrift Extr nebst. Beschlage	30
Zustellung	6
	57 x. Cmz.

Für Thomas Skalica als Vuk Stefanovich Bevollenmächtigten den 13-ten 8-br 825. zugestellt.

Wuinovich
Stdtwachtmstr.

Жељни одговор у скоро чекајући, и вас братински љубећи остајем у вѣк на служби

истинити Пријатељ и Слуга
Ignatz Al. Berlich.

Збиља! због мојих књигах немоите заборавити, ако јих веће у Осѣк послали нисте, а оно молим вас да ми сигурно у Пешту на Franz Amtmann auf dem neuen Marktplatze, neben dem eisernen Mann in Pest, пошљете, верло бо су ми од потребе, нећу моћ веће дѣци наодговарат.

Љубезно поздрављам Г. Копитара, поздравља вас лѣпо Радичевић и Поповић, такојер и Скалица то се разумпе, и моја вас обитель лѣпо поздравља;

с' Богом.

[Споља као на претходном].

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3604]

9.

У Броду 8-ог Студена 1825.

Преведри и Благородни Господине,
а мој особито љубљени Приатељу!

Ваш преугодни лист од 6./18. 8-вра о. г. скупа с' контом примио 'сам, али ето жалости! књигах нејмам, дѣца ми хоће да очи изваде, Бог зна јесу ли још у Бечу или на Шуту!? —

Како сам вам у мому прошастому писму јавио, Себаст. Апелацију објавио, ево овако:

Löbl. K. K. Comit. Ma-at!

Mit dem mir, am 4-t d. M. zugestellten Urtheile dat. 23-ten v. M. I. N. 1193 — durch welche ich dem Wuk Stef. 57 ♯ c. s. c.

salvo regressu gegen den Pancsovaer Bürger Paul Kracsunovich zu bezahlen verurtheilt worden bin — finde ich mich beschwert, melde daher hiemit dagegen die Appellation mit der Bitte an, womit mir zur Verfassung der Appellations-Beschwerde, nicht nur die, zu dem Urtheile gehabten Beweggründe, und das aufgenommen Tagsatzungs Protokoll, samt dessen Beilagen, im Abschrift hinausgegeben, sondern auch wie eine fernere 14 tägige Frist, zur Verfassung, und Uiberreichung der App. Beschwerde, von Zustellung diessfälliger Erledigung, und der gebettenen Abschriften an gerechnet, ertheilt werden wolle.

Brood d. 16. 8-ber 825.

Johann Sebastianovich.

Praes. 17. 8-ber 825.

Tspp.

I. 1332.

Bescheid

Die gebettene 14 tägige Fristverlängerung von der Zustellung gegenwärtigen Bescheides wird bewilligt, die Urtheilsbeweggründe und das Nothdurften-Protokoll sammt allen Beilagen in Abschriften erfolget, und gegenwärtige Appellation Anmeldung dem Gegentheile, mit dem Beisatze zugestellt, dass selber die über seine Appellons Einrede binnen 14 Tagen, entweder von dem Tage, als ihm die App. Beschwerde zugestellt, oder aber von dem Tage, als die zu dem App. Beschwerden verlängerte Frist verflossen seyn werde, zu erstatten habe.

für Thomas Skalica.

d. 29. 8-ber 825. zugestellt.

Wuinovich.

Ex sessione magstruali.

Brood d. 21. 8-ber 825.

Tschopp

Hptm. Brgmeister

Сада имамо чекат његов Апелационс Бешверде, него сам само у Бриги, хоћу ли моћи и знати вћшто Апел. Апиреде начинит, ја ћу си труд сав могући дати, и проупитат вћште људе, међу тим што овдѣ недостане, тамо сте на мѣсту, пак гледаите изправити, и Себ. екс официо у Букагие метнути.

Себ. апел. Бешверде, и нап Аинреде такиа ћу вам послати како у Руке добием и одговорим, само ви тамо међу тим приатеља тражите.

Био 'сам с' Адамом Филиповићем и псовао сам га што вам предбропнйках нетражи, одговори ми да је у вђк у послу, да нйје имао врђмена, и т. д. еле сам га живо осафунио, и обећао је такиа, и Предбропнйках тражити и вама писати, јели рђч држао! — незнам.

Наручио сам свеобедвђ препоручене Граматике, како такојер и Шафарика, и још једну књигу из Будима: Elenchus vocabulorum proprimis Slavicorum magyarici usus. Budae 825. 54 x. СМ.

Сада вас драги Приатељу! опет молим да ми љубав учините, и код С. Ане по приложеном Листу шкулских књигах купите и по првој Прилики пошаљете у Осђк, на Г. Тирнера, да веће ове Године нестојим под Бригом, прилажем к' тому 40 f. Сребра, књиге по мому рачуну непзносе више од 39 f. 12 Kr. дакле за сада има за Поковање 48 хг. Сребра, а за издане 22 хг. прошасти пут, како такојер за нђмачке писмарице, и остала, по првој пошти послати ћу вам новацах, пак онда и за ову и за перву Пошту што буде напла́тите се.

Збиља! ево ми паде на ум да ми требује 2 *Екс.* theoretisch praktische Anleitung zu dem Elementar Unterrichte in der teutschen Sprache vom Lehrer Peitl, и запйсао сам међу шкулске књиге, али цђне незнам дакле ће више књиге коштат, него новацах шаљем, еле се небуните, ја ћу новце, како вам реко, први пута кад узпишем послати, ако ли речене књиге код С. Ане неузмогу се добити, а оно молим вас да ми јих на другому мђсту купите, јербо имадем налогу заради њих.

Поздравља вас Поповић, Радичевић, Попо, кум Миса, и сви познаници. Поповић ове године неће у Беч ићи, ни нитко из Брода, ваша писма дакле још у оригиналу код мене остати морају, док сигурну прилику недобием.

Сада ми с' Богом остајте, ја вас с' мојом обитељу лђпо поздрављам и на служби остајем

ваш истинити Приатељ
Ign. Al. Berlich.

Гледајте да Забавници барем до нове Године у Броду буду — ако имају календар — моребити да ћете ми и ове књиге с' њима послати моћи.

Будући да с великим страхом ове Новце по Пошти шаљем молим вас да ми такиа, како овај Лист примите, одговорите да се Бриге курталишем.

Поздравите љубезно Г. Копитара.

[Споља:] v. Brood.
S-er des Herrn *Wuk Stefanovich Karacxich*
D-rs der Weltweisheit.
Wohlgeboren
in *Wien.*

[Напомена Вукова:] одговорено 6./18. Нојемвр. 825; опет писато 9. Дек. Римск. (и послана конта од књига).

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3605]

10.

У Бечу 6./18. Нојемвр. 825.

Љубезни и високопочитајеми пријатељу!

Синоћ сам примио ваше љубезно писмо од 8. Сту(д)ена (или Студња?) и у њему 40 f. СМ. тако немајте бриге никаке. Данас ћу ићи у град к св. Ани за књиге, и гледаћу да вам и по првој прилици оправим у *Осијек* на Тирнера. Жао ми је што су вам те првашње *неправо* у Брод послате; ја сам тобоже мислио, да ји тако добијете који дан *прије,* и коју крајцару *јефтиније.* Како би било, да ми други пут пишете, да вам књиге *овђе* дам *везати* (па би онда и армицијa, мислим, била *мања?* — Забавнике сам послао у Пешту Јосифу Миловуку, не знам јели ји вама оправно. Ја ћу и с овим школским књигама послати вам 20 забавника (од који два, молим, подајте Адаму Филиповићу, који ми је писао, и поздравите га љубезно); па ако би дошли и они из Пеште, а ви гледајте да ми ји распродате по 2 f. W. W. *(а ниже не).* Има и календар у њима. Продаће се и по 2 f. сви, јер сам наштампао само 1000 екземплара, а имам преко 700 пренумеранта! — Ево вам шаљем једно објављеније о „продолженію“ живота, не да се потпишете, него само да га видите, а књигу ту ви можете боље читати на њемачком језику.

Са овим школским књигама послаћу вам неколико *огледа св. писма на Сриском језику*, те гледајте не би ли ји какоме Сарајлији продали *(барем* по 10 крајцара СМ.), да носи онамо за ђецу — а и за људе.

Што се тиче Себастијановића гледајте ви *тамо* с Г. Скалицом како вас Бог учи, а *овђе* ћу се ја старати.

Elenchus vocabulorum Slavicorum magyarici usus ја сам добио. и врло је добра књига (у свом роду) него је *ђешто пређерано*, н. п. *deak, Erdel, paputs* &c. — Шта чините ви с граматиком? Ође ли *скоро* бити готова? Ја би врло желио да се *овђе* штампа.

Поздравите ми љубезно Г. Г. Поповића, Радичевића, попу, кума Милу (и свима јим фала на поздраву); поздравите ми такођер и Г. Д-р Бласла и Сопенберга, и Синдикуса Кемингера и остале све познанике, а особито ваше све домаће. Коштара ћу вам данас поздравити.

Будите здрави и весели! С истиним високопочитанијем остајем

ваш пријатељ
Вук Стеф. Караџић.

Збиља поздравите ми и Аџи-Стјепана Смиљанића, и за Г. Скалицу, то се већ зна. —

[Archiv f. sl. Phil. XXVII, 305]

11.

У Броду 29-ог Студена 1825.

Преведри Господине,
и Љубезни Пријатељу!

Лист ваш од 6./18. т. м. и год: примио 'сам, драго ми је да 'су моји новци здраво до вас дошли, и ево вам сада опет f. 20 — W. W. улажем да наплатите што сам за Пошту, и за књиге дужан остао, незнам тко је армицу платио, моребити, да је кочиаш ја му нисам више него f. 6 — W. W. по погодби наплатио, дакле незнам јели и армица у тому, или ју вама намћрити морам; захваљујем вам на вашему Труду

— и препоручујем се и у напредак, кад ми од часа потреба узбуде. Због Везидбе књигах имадем контракт с' осѣчким књиговежом; а Армицна и кириа јевтинпа бива од несвезаних књигах, него од свезаних.

Забавнике сам из Пеште од Г. Миловука примио, и то на мѣсто 17—20 ком: дакле 3 ком. више, који за ваш рачун код мене остају — за то молим вас да ми нешаљете више, бојим бо се да неби код мене лежећи остали, а ви јіх тамо можебити боље продати можете, него два за Адама пошаљите! —

Љубезни Господине и Брате Вуче! што се мени и вама допада, оно простому народу ніје у вѣк по ћуди, верло сте млого у Забавнику о филологии говорили, и што небисте морали, ево вам мишљења овдашњих предбројника, од Забаве (кажу) неима ништа до Вељка, и оних двиу пѣсамах на крају — а оно је друго све ништа! — Забавник хоће се да забавља — а он од којешта другога пи́ше, канда ніје читао старога Забавника. — Ја јим пред очи донесо, да барем отуда научити могу оно разумѣват што Поп у Цркви чàти (главне разлике etc. etc. pagina 41) али они недаду се ни с вилама седлат, то ови говоре што на другима мѣстих кажу, незнам. Дакле ако Бог даде те години опет узпишете, гледаите више забавах, него суморних ствариx.

Што се пако мене тиче, ево вам моје свесрдно и искрено мишљење сверху ваше Данице: Почетак описања сербских намастѝрах, за људе филологе ствар је верло лѣпа и добра, мени се веома допада, само ми је жао да сте верло мало гдѣ гдѣ казали н. п. *Васнесеније:* незнамо право јели Намастир, или сàме зидине? — стàри рукописи млогому ће Доморо́дцу у очи пасти, а тко јіх има знат ће јіх чувати. Али неби фалило да сте за ову Годину само једно 3 или 4 узели а на годину опет толико и т. д. јербо и Старокушаоци (antiquitatum investigatores) знаду се у дугом питању уморити. — За разлике између Језика старо- и ново словенскога Ех вала вам! баш управо добро. — Живот Ајдук Вељка Петровића (можебит што нисам Сербљин) мени се са свим недопадà, ја га неби био тудѣ метнуо. — Ништа немање Народу је дра̀го, и ја вам узрок погодити могу, дакле добро. — Одговор рускому реценсенту мени је верло поћудан, нека непири гдѣ га нежеже. — Оне су ми двѣ пѣсме поћудне и угодне. Другачне сте лѣп формат и Папир дали, дакле је све добро, сàмо још да Сербљи

к' тому Вољу имају, али нијсу они још оваквим Дѣлима одрасли. На годину ако вас Бог поживи и ви опет Даницу узпишете, гледајте више о забави, јербо неможемо захтѣват да сви филолози постану, а људи би рада били са Забавником забављени, дакле јим имамо колико је могуће угађати, *Vox populi vox dei* казали су стари Латини. Ове би године, да сам ја издавао у нутра метнуо једно 3—4 Намастира. Одговор Реценсенту, (јер ово несмие дангубити) а друго би све са забавама, пјесмама, приповѣстима, и с' таким стварма изпунио. Разлике би језиках за годину оставио, да није све ernsthaft и т. д.

Зафаљујем вам на *Обявленiу* Макровиотике, или Науку о продуљењу живота човѣчанскога — будући нàко да и Језик, и Правописање властито имаде нећу с' њиме моју књижарницу сметити — другачије домородне ствари милујем, и био би купио — али вољим Нѣмачкі, него никаковскй.

Немојте ми заборавит Талфине Пѣсме послати, и остала наручена како такојер и Огледе св. писма, што од тога продадем јавити ћу вам, и новце послати.

Јапћа су књижице веће штампане, али вам неимам Прилике послат придат ћу к' тому 3 календара славонска, који ће истом ових данах штампани бити, Адам ми каже да опет има никоји одговор на ланску Рецензиу од Шокца, у кому се доказује да Шокац од Шаке изходй. —

Ја ово врѣмена о Граматики баш ништа нијсам радити могао, домаћи послови сметали су ми свеједнако — а сада је опет зима, пак радити немогу у ладну — а у топлу сам само у вечер пак опет немогу ништа међу домаћима, еле је Синтаксис готов, т. ј. основан, сада га текем *подполнájу* — ако гдѣ шта чујем, или штијем, мислим да ћу моћи колико толико до прамалѣтја попунит и свершит, пак ћу онда изправит и на чисто преписат. Уфам се у Бога, да ћу години до ово доба са свѣм готов бити — јер ћу сада преко реда Етимологикон писати туд бо ми нетреба баш сабрана памет, то могу у врућој соби и међу женама радит. За љубав овога посла зафално сам на поштеној варошкој служби (хтѣли' су ме некоји дан на мѣсто покојнога Ридегера за сенатора метнути). Дедерте молим пропитајте тамо пошто би лист (Табак) штампати хотѣли? — ви знате моју вољу: велика осмина, стиснуто (gedrängt) и поситна слова — како би стајало са Коректуром etc. etc. ништа више него 500 ком:

Чуо сам да је у Бечу у цензури Качића Пѣсмарица и Осман, веће више од 2 Године, да се опет у Дубровнику прештампà, дедерте пропитајте, који је то тако спор Цензор? —

Са Себастијановићем имамо сто послових — право је он претио да ће Вук добити процес ал ће вели баш Скалица имат доста пи́сања, и тако јест: сада је опет добио 14 Данах продуљење за Апелацију — за Ферића новце имамо пи́сат ви́ше него су врѣдни — али је хинад, Себ. свеједнако ра́ди да дигне фрбот, а ми се морамо отимат коликогодѣ је могуће, имао би вам једно 5—6 Табаках пуно напи́сани тога процеса послат, али ми је тежко толико преписивàт, а и Пошта би одсѣкла доста, дакле морам чекат на коју сигурну прилику пак ћу вам онда сва Писма заједно послат, незнам како ће бити, хоћемо ли моћ Ферића Новце отет, Себаст. из дубока тиска, и нашао је један Бешаид од 1822. године, по кому тѝ новци на никога Петра Чабраића спадају — али смо ми на готово фрбот метнули, дакле још незнамо, како ће бити, еле ми се чини да ћемо их ми́ с помоћу божјом добит, последње Пи́смо у име тога јучер је Скалица предао, дакле још нисам могао разумѣт што ће с' тим бити.

6-tog Prosinca.

Овај Лист нисам перво хотио послати, желећи вам барем штогод од Апелације Себ. јавити, еле још ништа незнам, нити сам чути могао. Г. Поповић каже ми да ћемо Ферића новце поуфано добити, али још нејма ништа писмена, Бешаид ево до данас није изишао. Што буде писат ћу вам у скоро, међу тим мора и Себ. Апелационс Бешверде предати, ако буде шта закучата или смућена, морат ћу вам у Беч послат да тамо дадете одговор начинит, јер ме је страх да гдѣ нефалим, те да вам Штету неучиним, као што би с' Ферића новци било, да један добар Приатељ посла неупути; који би Враг знао њнове Герикцорднунге, ми смо фрбот метнули, а ни́смо знали да се фрбот мора кроз 14 Данах потвердити, т. ј. јустификират, — еле срећа биаше, да Себаст. ни́је осѣтио, него још доста рано послѣ 20 Данах Скалица и то сврши; те тако имамо уфање ово Ферића новчаца ујагмити.

Сада остајем с' мојом обитељу љубезно вас поздрављајући

истинити Приатељ и Слуга

Ign. Al. Berlich.

Поздравите Г. Копитара.

[Споља као раније].

[Напомена Вукова:] одговорено 12./24. Јануарија 1826.

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3606]

12.

У Бечу 9. Дек. (по Римск.) 825.

Љубезни и високопочитајеми пријатељу!

Мислим да сте давно примили мој одговор на писмо ваше од 8-га студена. Књиге сам вам одма купио, али до ономадне нијесам могао удесити прилику да и пошљем. Сад су отишле у Осијек на Тирнера, а он ваља да већ зна, шта ће даље с њима чинити. Из ове цедуље, или конте, видићете, да сам ја 1 f. 22 xr. CM. морао доплатити за књиге: они кажу да ви нијесте добро рачунали (сад ви рачуните на ново); а за паковање платио сам 36 xr. CM.; а армиције 2 f. 24 xr. — Veitls Sprachlehre нема нико у Бечу (нити ко други, осим они код св. Анне, смије имати), а код св. Анне се штампа, као што су и на конти тој записали. — Са овим књигама послао сам 20 Забавника и 20 огледа св. писма на Српском језику; Забавнике, молим покорно, с приложеним овђе писмом пошаљите у Винковце Г. професору Веселом (само и завијте мало, да се не искваре); а *огледе* гледајте да наметнете каким Сарајлијама, као што сам вам писао. Кад би сте могли каквога Сарајлију наговорити, да узме коју 100 тије огледа, макар му дали и јефтиније, само нека и носи, да се читају по Босни и по Ерцеговини. Ви сте ваше Забавнике већ мислим примили, јер ми Миловук пише, да вам и је послао. — Шта чините са Себастијановићем? Поздравите ми Г. Скалицу, а ваше домашње, а и остале пријатеље и познанике. Поздравља вас љубезно Г. Копитар. Докле сте дошли у вашој граматици? Кад ћете бити готови? Навалите што брже. С истиним високопочитанијем

јесам ваш слуга
Вук.

[Споља:] Herrn Ignatz Al. Berlich
in Brood.
per Ofen — Essegg
in Slavonien.

[Archiv f. sl. Phil. XXVII, 306]

13.

У Бечу 12./24. Јануара 826.

Љубезни и многопоштовани пријатељу!

Надам се да сте примили моје писмо од 9. Декемврија и у њему конту од школски књига, које сте морали такођер одавно примити. Ја сам примио ваше писмо од 29. Студена (да ли је обичније *студња?* Ном. студањ, Руски: студень) и у њему 20 f. W. W. Ево сад шта сам ја за вас платио:

доплатио за прве књиге			22 кр.
армиције	1	f. 33	—
доплатио за друге књиге	1	— 22	—
армиције	2	— 24	—
што су завијене	—	— 36	—
	6	f. 17	хг. С. М.

Тако претјече ваши новаца код мене 1 f. 43. хг. СМ. Још ћу к овом ја додати 57 хг., те ћу вам купити *Талфијне* пјесме, и по првим Осјечанима послати. Што сте нашли мјесто 17 20 Забавника, то ваља да сам ја 2 послао за Адама Филиповића, а један вама за скупљање (десетак); него вас молим, гледајте Адама да намирите, јер му и ја сад немам преко кога другог послати.

До године, ако Бог да здравље, гледаћу да буде забавник пунији *забаве*. Житије Вељково свуда читају најрадије, али ћекоји (особито калуђери) на *календар* вичу до зла Бога, што сам ћекоје свеце пометао Српски, н. пр. *Божић*, *Спасовдан* итд.

Славонским календарима, што ми 3 обричете послати, радујем се. Овђе неко прије каза, да је у Будиму за ову годину изишао некакав Славонски *Забавник* под именом *Европа!* Не знам је ли то истина? Такођер сам чуо, да се и некака *Славонска граматика* у Будиму штампа; но ни то не знам заиста.

За вашу граматику још нијесам могао распитати, пошто ће од прилике табак доћи за 500 комада; али ћу јамачно гледати да распитам колико је мо̀гуће (јер због они којекаки слова, која ће се морати наново сјећи, не може се управо назначити). Навалите ви само, те свршите граматику, а остало ће све бити ласно. Ја сам чуо, да се Качићеве пјесме у Дубровнику наново штампају, али да су *овђе* у цензури, нијесам могао дознати (прије ће бити у Задру); а за Османиду чуо сам, да ће је Тријестански учитељ, Јефта Поповић (родом из *Сријемски Карловаца)*, нашима словима да даде штампати.

Шта учинисте са Себастијановићем? Ја једнако код апелације распитујем, пак још нема ништа, а и ви мислим да би ми писали, да је што послано. Ваља да су му опет продужили рок за апелацију. Гледајте ви само да вас ту не превари, а овамо кад дође, моја ће бити брига. Гледајте, не шалите се, да се ти Ферићеви новци задрже. Поздравите ми љубезно Г. Скалицу, и гледајте, те радите како вас Бог учи.

Поздравите ми прво све ваше домашње, па онда све пријатеље и познанике! Вас поздравља љубезно г. Копитар. Ако се ће настанете с Адамом, поздравите га љубезно од

вашег покорног слуге
и Пријатеља
В у к а.

П. П. Ето вам шаљем једно објављеније о Hochzeitslieder der Serben, које ће се, мислим, о идућем Пештанском вашару моћи добити *(шокурјачили* ме управо!). Ваља да ћете скоро и Шаффарикову Историју језика и Литературе свију Славенски народа добити; надам се, да ће то бити знатна књига.

[Archiv f. slav. Phil. XXVII, 307]

14.

У Броду 24-тог Сѣчња 1826.

Преведри Господине, драги Пријателу!

Послѣдњи Лист ваш од 9-тог Просинца прѝмио сам на врѣме, али вам одговорит немого јербо прие нијсам из Осѣка књигах примио, истом 20. о. м. био сам у Осѣку сàм, и прѝмио

сам све подпуно т. ј. 20 Забавницах и 20 Огледах С. Писма. Лист уложени на Веселог онај час послао сам у Винковце и 8 Забавницах, а из Осѣка послао сам му осталих 12 ком. дакле он подпуно има 20 комада. Адаму сам дао 2 он вас лѣпо и љубезно поздравља. 6 ком. Огледах С. Писма продао сам до сада по 10 х. CMz. како сте ми писали, а гледат ћу и остале продати, што берже.

Међу тим писао сам вам (морале су се наше Посланице на путу срѣсти) п. М. и Године, и послао 20 f. W. W. да све намѣрите што сам дужан, еле још од вас одговора чекам, а дочекати немогу, можебити да сам вас с' мојим и обћинским мишљењем сверху Забавницах увриједио? — опростите ми, ја сам као Приатељ с' Приатељом свесердно разговарао, а другчие знате да је *Vox populi vox Dei;* —

Жао ми је да ми нисте Гримове сербске Грам. и Талфини Пѣсамах послали, тому сам се радовао, као озебао сунцу — на Веселове сам се Пѣсме предбројио, оћел да људски бит? — јесте ли се ви с' Веселим од давна познавали? — он вас и Бркић |: како сте достојни и заслужујете :| у звѣзде кују — Бркићу је верло жао да вас видѣо и пољубио ниje, са мном се је сада упознао, али је сиромах од 1-ог о. м. с' 500 f. CMz., на 160 f. 40 х. CMz. у Покој стављен (in Quiescenten Stand) јер је Бау-Дирекциа у краини престала. Сада ће бити у Андрашевцих Народне Славонске Учионице Научитељ.

Са Себастиановићем сто Белајах овај нам човѣк силу пословах прави, Скалици је баш веће домарило по Варошкој кући ходати, еле нѣшто Приатељство прама мени и вама, а нѣшто велико Непријатељство са Себ. уздержаје га, да вам фолмакта натраг нешаље — Термин је од Апелације давно прошао, и молили смо за Inrottulirung der Akten, а Себ. опет дојде и хтѣше се заклети да је Бешаид изгубио или забацио, и опет из нова ишће да за 14 Данах апелира — Скалица му не би био допустно, али нам казаше ако му недопусти Скалица, допустиће му Апелациа и ствар ће се још на 2—3 мѣсеца данах продуљити, дакле му морадосмо још и ово 14 Данах дати, кад се предаде писати ћу вам.

Ако сте код Апелације Приатеља нашли знам да вам је казао да смо веће због ферботираних новацах апелирали, прем да и тај Процес још вићи, ствар је ова: Мисмо Новце у врѣме ферботирали прие него се је и тко јавио, синдикус Кемингер (неби се надао) послѣ тога хтиаше од тиу новацах

једно 80 f. — (чини ми се) за Себастиановића Дуг у Димовића масу наплатити, а ми апелирасмо, што ће бити Бог зна; фербот смо нѣки дан јустифицирали, сада чекамо Бешаид, ваља да нећемо то новацах изгубити. Право је Себ. казао да ћемо можебити Процес добити али, вели: баш ће имат и ходат и пйсат, и тако је истина, баш да ви сами радите, веће би вам додпало, знадем да веће више од 15 Бешаида имамо, сами ћете се чудит, кад Акте примите, знам да се је веће што гдѣ пол риса Папира пописало и потрошило! —

Скалица вас љубезно поздравља и моли, да и ви њему ако је могуће једну љубав тамо учините; ако сте уфатили кога Пријатеља код Апелације да за његова Шурјака Стѣпана Полинчића који с' Евом Леовића Процес има добру рѣч рекнете. он је прав здрав у тому Процесу изгубио се, и на ништо дошао, за Леовићку Себастиановић Процес води, пак је начинио Апелацију од 17 читавих табаках, коју овај сиромах Полинчић одговорит немогаше, него сам ја и Скалица мало нѣшто написали и на Апелацију послали, дедерте реците за Полинчића добру рѣч. а ја сам и Скалица пйсали тко је Леовићка и Себаст. само ако од овога пйсма Нотицу узму. јербо је брезредно! —

Дакле ће ваш Процес свакако на Апелацију доћи. него само гледајте да Себаст. ex officio у абс дојде, да за њега неплаћамо.

Збиља! Скалица је лѣтос тў Леовићку изтукао, пак га је овај Магистрат на 8 Данах у Абс одсўдио, и Скалица с тим биаше задовољан, али Себаст., који за Леовићку Процес води није с' тим судом задовољан, него и због тога апелира, и жели да Скалицу обѣсе, што је курву излупао, Дедерте Апелацији (ако је могуће) отворите очи знамо тко је Скалица, а знамо тко је Себаст. а какви је Себаст. још је горја Леовићка! —

Јања индијанског Мудрозванца, и нѣколико календарића славонских послао би, али по кому? — Истом сам сада чуо да је неки месар Хрженьак тамо отишао. жао ми је да нйсам прије за ту прилику знао.

Поздрављају вас сви моји, здрависмо фала Богу, а желимо да и вп здравствујете; Г. Копитара љубезно поздрављам вас свесрдно љубећ и одговора чекајућ остајем до смерти

ваш истинити Пријатељ
Ignat Al. Berlich.

[Споља као раније].

[Напомена Вукова:] одговорено 29. Јануар. 826.

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3607]

15.

У Броду 26-ог Сѣчња 1826.

Преведри Господине!
Најмилији Пријателу.

Опростите да вас опет с' овим листом похадјам, прекјучере сам вам заборавио због никојих књигах писати које су ми од потребе, дакле вам ево сада пишем. Ви добро билѣжите што за пошту дадете, пак ћемо се послѣ намѣрљивати, ја сам вам већ млого дужан.

По првој Пошти, како овај лист примите, молим учините љубав (негледајући што се млого платити мора) и купив пошљите ми: Die Statuten von allgemeiner Versorgungs-Anstalt, mit der Sparrkasse vereinigt — nebst den Erläuternugen darüber vom D-r Sonnleitner. Него вас молим да немећете у коверту, већ само с' пантликом у крић свежите, пак крајеве Пантлике запечатите, да се може видѣти шта је унутра, пак Атрес одозгор припечатите, то се на Пошти вели: *im Kreuzbande*, и онда само нику багателу платја, а не онолико, колико платја у коверти Писмо.

Отац поштовани Јаић пише ми данас, да је вама и Господину Копитару предбројене књиге на Ф-ра Гергу Чевановића послао, дакле ћете тамо примити, збиља јестели се с' Гргом познали? — јели још охоли Шокац? — или је у Бечу опаметнио? — отиђите у Намастир, пак га поздравите и примите за вас и Г. Копитара тѣ Јаића књиге, под Надписом Индијански Мудрознанац.

Ако би вам се код кога Антиквара удесило, да можете јевтино Allgemeine Weltgeschichte von Fr. Julius Schneller Professor in Gratz, Gratz 808. gr 8-o 4 Bände. добити, молим вас купите ми, можебити да бисте тамо и Линдеов пољски Етимологикон јевтино купити могли. дедерте пропитајте код Старинáрах. такођер и Аделунга желио би имати али само јевтино.

У мому Послу граматическому ништа ненапредујем ове зиме, никако ми се недáде, али ћу док се мало отопли двоструку помњу ставити, да берже готов будем.

Сад ми с' Богом остајте, здрави и весели будите, ја вас с' мојом цѣлом обитељу љубезно поздрављајућ по балови се клатећ остајем

истинити до Смерти Ирпатељ
Ignatz Al. Berlich.

Pozdravite mi sto pútah Gospodina Kopitarovicha i molim neучините другчие него ми по первој Пошти пошљите то од Шпаркасе.

[Спољa као раније].

[Напомена Вукова:] одговорено 29. Јануар. (по нашему)
Платио сам за Statuten 24 хг. CMZ.

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3608]

16.

У Бечу 29. Јануар. (по наш.) 826.

Љубезни пријатељу!

Наша су се писма опет мимоишла. По писму вашем од 26. Сјечња шаљем вам Statuten von allgemeiner Versorgungs-Anstalt &c., за које сам платио 24 хг. CM. — Weltgeschichte von Schneller, ако *појефтино* удесим код каква антиквара, купићу вам; Линдов Етимологикон тешко ће се добити овђе. — Код Чеваповића био сам двапут (још подавно), али се дуго нијесмо могли разговарати, јер сам га оба пута нашао у цркви ђе чита ришћанима и ришћаницама молитве и раздаје благослове. Отићи ћу му још један пут, и опет ћу га поздравити од вас.

Ја мислим да је он још (и мораће остати) прави Шокац. — Из пређашњега писма мога виђећете, да ме нимало нијесте увриједили с мишљењем вашим и опћинским о мојој Даници; али опет ја не држим, да је у суђењу о књигама vox populi vox Dei. Ту господари здрави *разум* и *истина*.

који, данас или сутра, *морају шобиједити*. Има књига, које је *народ* у почетку у звијезде ковао, а послије су сви признали, да је ништа; а има и, на које је народ из почетка викао, а послије су и признали за најдрагоцјеније ствари. Ја пишући никад не мислим на данашње *читатеље од простоте*, него на *критику* и на *потомство*. — По првој прилици послаћу вам Гримову граматику, а и Талфине пјесме (*ако* и могбудем добити). За Скаличине ствари наручио сам једноме код апелације, и чинићу драговољно, што је гођ могуће. Гледајте и ви тамо са Себастијановићем како вас Бог учи. — Поздравите све

Вук Стеф. Кар.

[на куверти изнутра:]

Пјесме на Њемачком језику и Гримову граматику послаћу вам са Забавницима, јер су ваше школске књиге спремљене. Пјесме превела кћи Ста(тс)рата von Jacob, also Talvj значи *Teresia a* и *L* и то ваља да су некака њена имена, vj је јамачно *von Jacob*. Она се родила у Русији, и тако поред Рускога ласно је могла Српски научити. Збиља! Шаффарик професор у Новосадској гимназији, издао је објављеније о његовој *Историји литературе свију славенски нарјечија*. Цијена до Декемврија 1 f. 30 xr. CM. а послије ће бити 2 f. 30 xr. Ја би вам једно објављеније послао, али ми је жао да платите 14 кр. више. Поздравите љубезно ваше домаће и све пријатеље. Копитар вас поздравља љубезно. —

[Споља:] Herrn Ignatz Al. Berlich
in Brood
per Ofen — Essegg in Slavonien.

[Archiv für. sl. Phil. XXVII, 308]

17.

У Бечу 12./24. Фебруара 826.

Предраги пријатељу!

Данас 15 дана, како сам вам послао Statuten von allgemeiner Versorgungs-Anstalt, и надам се, да сте је примили;

само не знам, јели што помогао Kreuzband, јер чујем, да се овђе слабо на то пази (а у Германији је врло обично).

Јуче сам примио од Себастијановића ово писмо на које му ја ништа нијесам одговорио, нити ћу му шта одговарати, него писмо ово шаљем вама и Г. Скалици, да знате, шта мисли Себастијановић. Кажите Г. Скалици, нека му каже (ако је нужно), да се од мене одговору не нада. Ја не ћу да знам за Крачуновића; него ви (Г. Скалица и ви) навалите. нека процес иде *својим путем*, да би се што прије свршио. Ако би Себастијановић (као што сте ми ви негђе прије писали) помолио бар 500 f. W. W., Скалица има власт начинити Vergleich; а ако Себастијановића мрзи то поменути Скалици, а ви гледајте, те отворите тај посао преко каквога Себастијановићева пријатеља; само гледајте добро, да вас Себастијановић не превари, него да положи *готово* (ја мислим да би то било најбоље и за мене и за Себастијановића); ако ли Себастијановић не буде ћео начинити таковога Vergleicha, а ви навалите, да се сврши *по суду и по правици*, па ћемо га затворити (кад је отишло јуне, нек иде и уже), а ја за цијело мислим, да ће и у криминал доћи.

Ја се ослањам на вас и на Г. Скалицу, да ћете ви то свршити, како се буде најбоље могло. Из писма овога види се, да је Себастијановић ушепртљио, па би ћео с новом пријеваром да се помогне. Сад ваља навалити. Може бити, да се он боји апелације (а има и право што се боји). — За послове Г. Скалице код апелације говорио сам с једним, као што сам вам и прије писао, али још нијесам могао ништа разабрати, особито због рђава времена, које ми, има 10 дана, не да у град отићи; него будите увјерени, и ви и он, да ћу с највећом радости гледати, штогођ буде могуће од моје стране. — Ни код Чеваповића за оне књиге још нијесам био. — Поздрављајући љубезно, како вас и ваше домашње, тако и Г. Скалицу, остајем с истиним почитањем

ваш

покорни слуга

В у к.

[Archiv f. slav. Philol. XXVII, 309]

18.

У Броду 6-тог Травња 1826.

Преведри Господине!
и драги Брате Вуче!

Послѣдње ваше писмо од 12/24 Вељаче т. г. и у њему Себаст. лист кога вам је писао да га Скалице ментујете примио сам и употрѣбио, али опет ништа непомаже, Себ. баш се недаде, него ће ствар бог свети зна. докле протегнути.

Ја биаше међу тѣм у Пешти, што се је догодило, то вам је Скалица писао, ваља да сте његову књигу примили? — сада вам пако јављам да *Inrotulirungs-Tagsatzung* није се могао држати, будући да је Себаст. од Поште реценис донео с' којим доказује да је рекурз на Апелацију учинио, и то под 25 Ожујком (März) јели то истина упитајте тамо, пак нам такпа пишите, да се владати знамо;

Скалица вам је писао и послао Уртаил по кому Фернћа новци вама присудјени бивају — али с' овим Себ. није задовољан, него је веће јавио, да ће апелирати:

An Einen Löbl P. S. Broder Comts Maat. Joch. Sebastianovich ca. Vuk Stefanovich, meldet gegen d., in den Rechtssache, wegen, auf die Jacob. Ferichischen Executions Gelder, verhängten Verbothen, ergangen Urtheil dtto 24. v. M. I. № 277 die Appelation an, und ersuchet nicht nur, um eine erweiterte 14-tägäge Frist, von der Zustellung der diessfälligen Erledigung an gerechnet, zur Ueberreichung der betreffenden Appelations Beschwerde, sondern, auch um Abschriften von den, zu dem bemerkten Urtheile, gehabten Beweggründen. Praes 23. März 826. Tp. Hptbrgst I. *502 Bescheid:* Die Urtheilsbeweggründe werden hiemit in Abschrift erfolgt, die 14-tägige Frist von Zustellung gegenwärtigen Bescheides bewilliget, und gegenwärtige Appellations Anmeldung, dem Gegentheil mit dem Beisatze zugestellt, dass selber darüber seine Einrede binnen 14 Tagen — entweder vom Tage, als ihm die Appelations Beschwerde zugestellt, oder aber von dem Tage, als die zur Erstattung den Appellations Beschwerden erweiterte Frist verflossen seyn werde, zu erstatten habe. Ex Sessione magistratuali Brood den 31. März 926. Tschopp. Hptm. Brgmstr.

Zugestellt d. 6. Aprill 826. Vuinovich Stdtwachtmstr für den Thomas Skalica als Vuk Stefanovich'schen Bevollmächtigten.

Ето врага! сада нека се опет ово једну годину данах протегне, шта ће онда бити? — он ће свеједнако којекакве Одписе из Магистрата искати, само да време продуљи, њему је лахко Процес тјерати, веће је више од 150 f. Conv. MZ. за Бешанде и Одписе дужан, а нејма одкуда платити, пак му Магистрат мора прашћат, а за њега има највише у Броду посла, јели и то право? —

Како наш Пургермаистер поговара, радо да ће се овај Процес још двѣ године потезати, ако Апелација штогод непомогне.

Штатшраибер Краин умерх 10-t Сѣчња, штета онога препоштенога човѣка. Бог му души лахко дао! — А знате ли тко је сада Штатираибер? — бивши Бауадјункт Беркић из Винковаца! — Славјанин славни, и Љубитељ књигах, али којих? — Kauderwelsch! — чудим се, чудиш се, чуди се, чудимо се, чудите се, чуде се &. &. Он је са свѣм ваш Правопис обљубио, и верло вас штује ради словах — али сте му у писању препрости! — недопадате му се ви како пишете, недопадају му се књиге славонске ни далматинске. али Видаковић, Магарашевић, & Consortes лѣпо и славно пишу! — тко ове мисли Шокцу у главу ули, Бог свети зна? — сваки дан имам посла, да га на прави пут доведем, али ми у залуд мука, никад га непокерсти! —

Ако сте код Чеваповића били, морали сте календаре примити? — јербо су му по Пошти послани. Јаћа књижице које су за вас и Г. Копитаровића још сам у Будиму код Будимског Жупника видѣо, еле је обећао и то скоро у Беч послати.

Беркић вас лѣпо поздравља, — а и Скалица, него ме је страх да Скалици недомарп по варошкој кући ходати, веће су му Себ. Хунцвутарне на верх Главе изишле, што је млого, млого је! — еле опет Скаландербег из Непријатељства са Себ. неће лахко попустити, да је с' ким другим овај Процес (вели он) неби га по никоје новце даље тјерати хотио! — Поздрављам вас ја и моји љубезно, здрави будите и с Богом остајте

ваш истинити Пријатељ
Берлић.

Поздравите ми Г. Копитара сто путах.

[Спољa] v. Brood
Sr. des Herrn D-rs der Weltweisheit
Vuk Stefanovich Karacxich
Wohlgeboren
in *Wien.*
zum H. Kopitar
in die K. K. Hofbibliothek.

[Напомена Вукова:] одговорено 13/25 Априла 1826.

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3609]

19.

У Бечу 13/25 Априлија 826.

Предраги и многопоштовани пријатељу!

Примио сам ваше љубезно писмо од 6. овог мјесеца (травња), такођер и оно Г-дара Скалице од 8. марта. Ја сам још прије овога писма вашега овђе био дознао, да је Себастијановић рекурирао на апелацију, а мислим да је одавде већ отишло на тамошњи магистрат, да се јави, по обичају, како та ствар стоји. Себастијановић мора лагати и растезати колико је могуће, али ће свему томе доћи крај; само Г. Скалицу молим, да му се не досади, па да нам се послије свети и подсмијева Себастијановић; него нека се држи, и навалите, колико је могуће да би се Inrotulirung-Tagsatzung држао, само да се један пут на апелацију оправи. Гледајте и ви, молим вас, те помажите Г. Скалици у чему буде нужно и могуће.

Врло ми је жао Штатшрајбера Крајина, али се опет радујем што је ту Г. Бркић дошао. Кад се њему само допада *мој правопис,* за језик ћемо ласно: ми ћемо њега увјерити, да је у Видаковићевим (као и у осталије, који онако пишу) књигама *никакав* језик; а и ми ћемо признати њему, да је и у *ђекојим шокачким* књигама језик *нагрђен* до зла Бога. Молим вас, поздравите ми љубезно Г. Бркића; ваља да је примио одавно мој одговор на писмо његово од 10. Фебруарија.

С Чеваповићем сам се добро познао, и врло ме радо прима; може бити да ћу га и сјутра рано походити. Последњи пут кад сам био код њега, дао ми је 4 календара нашега

Адама Филиповића, од који сам један дао *Љубибратићу* (Копитару), други Румију, трећи послао Добровскоме, а четврти уставио за себе. Ако ће видите Адама, поздравите ми га љубезно, и фала му на календарима! Може бити, да ћу и ја нешто написати о његовој рецензији о *Шожцу,* па ћу му послати, (ако буде ћео) нека метне у календар за годину 1827.

Ваља да већ имате Шаффарикову Историју Славенскога језика и литературе? Како вам се допада? Ја му особито благодарим, што и Славонце и Далматинце и Рвaћане *(наше,* а не *Кекавце)* узима (по правди) међу *Србе,* као и Бошњаке и Црногорце.

Шта чините ви с вашом Граматиком? Кад мислите, да ће се почети штампати? Деде навалите да буде што брже, јер би и ја рад да пишем за Србе још једну (повећу) Граматику, па зато желим, да ваша најприје изиђе, да узмем ваш Синтаксис, да се узалуд не мучим око њега (?).

Ја ћу (ако Бог да здравље) најдаље до десетак дана поћи одавде у Пешту, зато ако ми што успишете, изволите писмо оправити на Миловука (mit Briefen des Herrn Jos. Milovuk in Pesth); то исто, молим, кажите и Г. Бркићу. Ако ми пошљете како писмо на Г. Нађа, биће ми врло мило, јер ћу сад јамачно гледати, да се с њим познам.

Поздравите ми љубезно Г. Скалицу. За Поланчића процес разумијо сам, да је (e)xtrairat, али не знам, кад ће се реферирати, јер су апелационс-Räthe готово сви болесни, а Козел је (као што сте, мислим, чули) постао Hofrath. Чини ми се да се овђе слабо гледа на Apelations-Beschwerde и на Apelations-Einrede, него на *пройес* (Acta &c.), па онда на судијин Urtheil, и на Beweggründe. Зато ви ако успишете Einrede, гледајте да буде што је могуће *краће;* јер кад се *којешта* натрпа, као што обично чини Себастијановић, онда се слабо и чита. —

Г. Копитар и директор Јодл поздрављају вас љубезно. Од мене, молим, поздравите ваше домашње, директора Бласла, Г. Поповића са свима домаћим, нашега попу, доктора Сонненберга, Г. Радичевића, Ађи-Смиљанића и остале све познанике и пријатеље.

Ваш покорни слуга и пријатељ
Вук Стеф. Караџић.

[Archiv f. slav. Philol. XXVII, 309]

20.

У Броду 26-ог Свибња 1826.

Преведри Господине,
и драги Пријатељу!

Ваше писмо из Беча од 13/25 Априла примио сам. Ово ће вам донѣти Скалица, с' њим се можете о вашем Процесу сити паразговарати, он ће вам све потанко казати како ствар стојй. —

Премда сам на Шафарика предбројен, опет га ево до сада нејмам, кад га добијем и проштијем, казат ћу вам моје мисљење сверху њега.

Адаму сам казао, да ћете му опет Шокца рецензирати, и обећао је да ће метнути у календар, он има веће једну рецензиу сверху тога, гдѣ рѣч Шокац од перзианске рѣчи Шокац изводе тоће тако рећи *Комшиа Nachbar?* —

Мој драги Госп. верло сам се улѣнио у мому послу, мало моји домаћи и терговачки послови, мало лѣност, еле ја већ од давна баш ни пера неумочи, само истом кадкада поправљам по основи синтаксиса. Тежко да ове године до Етимологикона доидем, еле ће барем Синтаксис овога лѣта, с' божјом помоћу готов бити, ако даље и недоидем за 1826, драго би ми било да вам у вашем послу олакшицу начиним, ако будем кадер.

Ево вам по захтѣвању вашем шаљем на Нађа писмо, лажите му мало и фалите га, пак ће добро бити.

Ово док вам у кратко јављам, сердчено вас поздрављам, и да вам се пофалим, казат ћу вам, да сам сина Андриу стекао. и моји вас љубезно поздрављају. с' Богом ми остајте, и пишите ми у скоро штогоћ лѣпога:

Ваш истинити Пријатељ и Слуга
Ign. Al. Berlich.

[Споља:] v. Brood.
S-r des Herrn Vùk Stefanovich Karacxich,
D-r der Philosophie, mit Briefen d. H. Jos. Milovuk
Wohlgeboren
in Pesth.

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3610]

21.

У Будиму 19/31 Маија 826.

Љубезни и многопоштовани пријатељу!

Данас сам примио од Г. Скалице писмо ваше од 26. овог мјесеца. Врло вам благодарим на писму на Г. Нађа. Ово дана отићи ћу да га потражим. — Овуда је ономад прошао тамо наш добри Грга Чеваповић. Ако вам ту дође, молим, да ме њему и устмено препоручите. У Бечу ме својски почастио у своме намастиру. — Желим да вам Андрија буде жив и здрав и срећан и честит; и да својим родитељима буде на радост и на дику, као и ви вашима што сте. — Гледајте Граматику да свршите што брже. Може бити да бисте Етимологикон ви засад могли и *изоставити*.

О Себастијановићу приповиједао Г. Скалица сила. Гледајте и у напредак, молим вас, и навалите, што је могуће, да би се један пут свршило. — Гледајте, молим вас, да ми по овом објављенију нађете кога предбројника. — Поздравите ми љубезно Г. Бркића, а и Адама, ако га ће видите; тако и остале пријатеље и познанике, а особито ваше домашње. — За чудо ми је, како Шаффарикове Историје нијесте још примили! Ваља да ће вам је сад послати.

Ваш пријатељ и почитатељ
Вук Стеф. Караџић.

[Archiv für slav. Philol. XXVII, 311]

22.

У Будиму 26 Авг. (по нашему) 1826.

Предраги и многопоштовани пријатељу!

Ето вам шаљем 4 објављенија о моме Забавнику за год. 1827. По једно, молим, пошаљите у Пожегу и у Градишку (али каким познаницима, који ће се потрудити да би нашли кога пренумеранта). Надам се, да ћете ми ви ту скупити пре-

нумеранта барем колико и лани. О идућем Пештанском вашару препоручите какоме вашем Броћанину, нека се пријави Миловуку за књиге. Поздрављајући како вас и ваше домашње тако и Г. Скалицу и остале пријатеље и познанике, остајем

ваш покорни слуга
Вук Стеф. Караџић.

[Споља:] Herrn
Ignatz Al. Berlich
in Brood
per Essegg.

[Archiv f. slav. Philol. XXVII, 311]

23.

У Бечу 15/27 Окт. 826.

Љубезни и многопоштовани пријатељу!

Ево ме сад опет у Бечу. Сад ако вам треба школски књига, или што друго, изволите ми писати. Не сумњам да сте примили моје писмо из Будима с објављенијама о Забавнику за годину 1827. Ако сте ми скупили што пренумеранта, изволите и новце и имена послати *овђе мени,* јер се овђе књига штампа.

Писао сам вам из Будима, да се у Дубровнику штампа Гундулићев *Осман,* којега *прва* књига (биће свега *три* књиге) *чујем* да је већ изишла; у Будиму се пак штампа исти Осман и с нашим словима (издаје га Трјестански учитељ, Јефта Поповић); Дубровачкоме је цијена 4 f. а Будимскоме 3 f. СМ.

Је ли вам позната Рватска (е)попеја под именом *Сирене,* коју је писао Никола(?) *Зрињи?*

Она је прије 200 година штампана у Венецији, и један екземплар има неки *Мијановић* из Загреба, који је сад од Ријеке (Фијуме) у Пожуну на дијети. И Шаффарик спомиње мало ту Сирену.

Навалите ви с Граматиком вашом што брже.

Ово дана гледаћу да разберем код апелације, шта се ради с нашим процесом.

Поздравите ми љубезно г. Скалицу, и остале познанике и пријатеље. Вас љубезно поздравља Г. Копитар; а ја особито поздрављајући и вас и вашу Госпу с истиним високопочитанијем јесам

ваш покорни слуга
Вук Стеф. Караџић.

NB. Писма ми унапредак натписујте: auf der Landstrasse № 291, im Hofe rückwärts im 1. Stock.

[Archiv f. slav. Philol. XXVII, 312]

24.

У Броду 2-ог Студенога 1826.

Преведрй Господине,
драги Пријатељу!

Лист ваш од 26. Коловоза (п. г.) т. г. примио сам, али вам ево до сада одговорити немого, јербо сам и лѣн, й грозничав био, а к' тому ево до данас одговора из Нове Градишке и Пожеге чекам, и још незнам јели се тко тамо предбројио или ни́је, ја сам до душе писао да се новци могу и у Пешту на Г. Міловука послати, ако неби врѣмена или прилике било у Брод — можебити да су тако и учинили.

Уз сву моју и Г. Радичевића помњу немогосмо у Броду више од 11 Предбројниках на Даницу, а 3 на Арсенијевића најти; које ево и с' новцих на Г. Миловука шаљем.

Послѣдњи Тагсацунг имаде Скалица никоји дан са Себастиановићем — сада је све код Апелације, видећемо што ће од озго доћи. Такси смо веће више од 22 f. Сребра платили, како ћете из Бешанда и Уртаила видити, ја сам ни́сам хотио вѣровати, да нисам са Скалицом рачунио, колико Процес из Јогунлука коштати може.

Веће сам од давна ове моје шкулске књижице побѣлежио, али незнам јесте ли у Бечу веће, а ништа ми непишете, пишите ми дакле кад у Беч доидете да вам за ове књиге Новце пошаљем f. 185 : $27^1/_2$ W. W. ја би вам и сада био послао у

Пешту, али ми је за овај час оскудно, а друго незнам гдѣ сте, како ли сте?

Новога ништа нéјмамо, Пшенице је било осредње, Кукурузах доста, Ракие нимало, а Вина верло мало.

Чујем да су уфатили у Варадину Принца Немању и познали да је Десертер од Радошевпћа Регементе, теће му можебити леђа угрѣхати.

Сада вас с' мојима љубезно поздрављајућ остајем ваш истинити

Поштовалац и Пријатељ
Ignatz Al. Berlich.

[Споља:] *v. Brood.*
S-r des Herrn *D-r Vùk Stefanovich Karacxich*
Wohlgeboren.
in *Ofen.*

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3611]

25.

У Броду 1-ог Просинца 1826.

Преведри Господине,
Драги мој Пријатељу!

Љубезни лист ваш од 15/27 Октомбра из Беча примио сам, међутим сам вам пàко веће у Пешту на Г. Миловука писао, и нешто мало Предбројнйка и f. 15.30 x. у готову новцу послао, ваља да вам је то Г. Миловук послао; ако ли није молим јавите ми да знам од њега тражити.

Збиља ви казасте, да ће се књиге у Будиму штампати, који је узрок да то не бпаше? — ја сумњим на Цензуру? —

Заради сам Османа пйсао Г. Пароку Сими Старчевићу у Карлопаго, он је илирички Рѣчословицу (Граматику) у Терсту 812 издао; дакле сам му се јáвио, као своме човѣку — али ми ево још ништа неодговáрà, незнам, што му смéта. Баш вам на овој новини фала! —

Од хорватске Епопее *Сирена* још никада ништа чуо нисам, фала вам који ми то јáвисте, баш ћу у Загреб пйсати моме

негдашњем, а сада тамо прибивајућему Професору Гмазу, да ми ју даде од Г. Мијановића, дока се с' дијете поврати, преписати — ако допусти.

Мој мили Господине, ја би вам веће од давна писао, али ме ево веће грозница и жутеница баш претергоше, има 6 недѣља како се отрѣбити немогу, незнам шта ће Бог дати. Доктори ми забрањују штит и писат, те ми је то понајвећа мука — јер немогу моје Граматике радити.

У Пешту сам вам кроз Г. Миловука писао, које ће ми шкулске књиге из Беча од Потребе бити, сада вас молим, да на оној цедуљи сасвим избришете 100 St. A. B. C. Taffeln, 50 St. Evangelien, 75 St. Rechenbücheln I. Theil, на мѣсто тога пако додајте ову цедуљу коју вам овде шаљем, ја би био све на ново писао, али незнам сада какве сам форшрифте наручио, дакле предајте обедвѣ цедуље, само на первој, како реко, избришите, да ми не пошљу и ово и оно. Чини ми се да ће све 200 f. W. W. коштат.

Такојер молим вас да ми тамо узмете:

34½ Рифа Лионер Бортен за један перст широких.

17 Рифах *дето* за два перста широких.

Ово ми треба за једно церквено рухо; ужје можете платити по 30 х. а широке до 1 f. W. W. Риф. али морају бити од најфиније версти, које неће у берзо оцернут; приупитајте онога Мајстора (Posamentirer) били моребити боље и дуговѣчније биле свилене парте, али опет ако није велика разлика у цѣни, волим да узмете Лионер портен, еле ћете видит тамо најбоље, што се за Цркву боље пристоји.

У име ових ствари шаљем вам овдѣ приложених f. 60 B. N. или f. 150 W. W. и једну Hofkammer-Obligation f. 90 W. W. ову продајте тамо на Берзи пошто се може и пошљите ми Берзецетл.

Ове књиге и Парте гледанте ми на Пешту у скором послати, и пишите (на Миловука?) нека ми о Фабианову у Осѣк кроз Такчацну или Holzmeistera пошаље.

Ваш је процес већ од давна у Бечу, гледајте да се скоро и добро сверши, Себ. зар ни со тим задовољан бити неће, него ће још на Hofkriegsrath Ревизију тражити.

Поздравља вас љубезно Скалица, и моја мла́да, а ја вас братински герлећ и љубећ остајем

Ваш истинити Пријатељ
Ign. Al. Berlich.

Поздравите ми љубезно г. Копитара. Послат ћу вам који дан на О. Гергу 2—3 Календара славонска, у кому се 2 народне пѣсме задержају.

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3612]

26.

У Броду 10. Сѣчња 827.

Преведри Господине,
Најмилији Пријатељу!

Ја вам на Г. Миловука 1. Студена у Пешту пйса, и посла неколико Предбројниках на Даницу — пак 30. Студена писа вам у Беч и уложи у Лист f. 150 W. W. и једну Офкоморску Облигацију од f. 90 — да ми шкулских књигах купите, али ево до данас од вас никаква одговора нејмам незнам што то значи? Болестни ли сте, Листови ли су се погубили? — молим да ми по первој пошти одговорите.

Честитујем вам нову годину Бог вас за славу народа сербског многаја лѣта пожпвио. — од вашег Процеса још ништа из Беча. Ово док вам баш у мраку пишем љубезно вас с' мојима поздрављајућ остајем

вѣрни Пријатељ
Ignatz Al. Berlich.

[Споља:] *v. Brood.*
S-r des Herrn
D-r Wůk Stefanovich Karacxich
Wohledelgeboren
in *Wien*
auf der Landstrasse № 291.
im Hofe *rückwärts* im 1. Stock.

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3613]

27.

У Броду 12-ог Сѣчња 1827.

Преведри Господине,
Драги Пријатељу!

Ваш лист од 2. овог мѣсеца јучер сам примио, и све разумѣо, како ми се несрећа догоди, да немого на жељно врѣме књигах добити, јербо су ми верло од потребе биле, еле кад нијe другчије, гледајте ми барем, молим вас, да ове књиге, како на цедули гласи, (сада нетребате никакве друге цедуле) о дојдућем Пештанском вашару о Јозипљу по Г. Шићару или другом кому пријатељу сигурно пошаљете, само ми јавите, код кога ћу јих најћи, ако не другчије а ви пошаљите на Франц Амтманн у Пешту.

Дасте ми са Забавницима барем оне Парте што сам вам писао послали, то би ми верло драго било.

За облигациу јављам вам, да је онај сељанин од кога ју је купио, казао, да је интерес 1-ог 9-ber 825 послѣдњи пут дигнут. Међу тим ниje стало, ни за оно мало интереса, продајте ви њу на Бѐрзи пошто буде, и пошљите ми Берзе-цетел, тако захтѣва Скалица, (а облигација је његова).

Наш Беркић постаде Бау Адјункт, што је и перво био, и сада је на мѣсто Bauhauptmann у Митровици, радо да скоро и капетан тамо постане. у Карловци краће оста него у Броду.

Ја фала Богу мало се и с' мојима покрѣпи, али верло ружно и кишовито Врѣме имамо, а у Турској се куга (пси ју појѣли) јавља, а Сол се краде; Бог нас сачувај од ње!

Још ненајдо прилике послати вам обећане календаре.

Поздравља вас Скалица, и Радичевић, а и ја вас с мојима лѣпо поздрављајућ и целивајући остајем

Ваш истинити Пријатељ
Ignatz Al. Berlich.

Љубезно поздрављам Г. Конитаровића.

[Сполја као на претходном].

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3614]

28.

У Броду 11-тог Свибња 1827.

Преведри Господине,
најдражи Пријатељу!

Преугодни лист ваш од 12/24 Травња примио сам, еле књигах и пак до Пештанског Вашара примити нећу моћ, јербо би, када су од туда послане, у Осѣку бити морале. Квиту сте ми послали сверху изплатјених књигах, али незнам јели ми Конту књижар приложио, да знам посебце пошто је која верст књигах? —

Парте сам у Пешти за ону Облигациу, коју ми је ваша Го́спа послала купио, у име чега је и одлучена била, дакле вам сада зафаљујем, ако ми другога шта узтребује, писат ћу вам; да ми биасте барем књигах, по первој мојој Ноти купили и послали, драго би ми било, еле кад није, нека за други пута остане.

Вашему Процесу још конца нејма, од Апелације дан на дан очекујемо шта ће дојћи, дајте пишите тамо да се берѭе сврши.

Даницу сам од Г. Миловука у Пешти сàм примио, бивши о Јозиньу тамо; Жи́тје Емануелово пако добио сам кроз Г. Такчацину у Осѣку о Ѣурђеву — са Жи́тјем Емануеловим мислим да сте Народу угодили. Даница се мени, а и осталим Пријатељом боље неголи Ланска допада, сви би тако желѣли да мало и веселих и смѣшних ствари за годину приправите, omne tulit punctum, qui miscuit utile dulci! —

Наш ће се Беркић, који је сада (: како чујем, јер ми ништа још од кад је из Брода отишао, непише :) у Митровици Бау-Оберлајтнан, вашем Буквару верло обрадовати, јербо га веће од давна жели, за своју нову народну Шкулу у Роковцих, невѣрујем да га неће такиа на латинска слова окренути.

Сви овдашњи Пријатељи навластито пако ја обрадовали смо се разумивши да сте тако од Николе Цара русинскога помиловани били! Честиткујемо вам дакле, и свесрдно желимо да ову милост за хасну Народа сербскога и напредак књижества дуго дуго уживате, на многаја листа! —

Да су у Лондону никоје народних пѣсамах у енглезки језик преведене разумио сам из Ljетописа сербскога, ето како

ствар у први поглед безцѣна, и да рекнем занемарьена, добар Плод приниети може! — што су сербьи из почетка на смѣх дизали — то јим сада и код странских народах толику дику и славу доноси. cosi và il mondo.

Што сам мислио у мојој Граматици баш добро израдити, то ми се баш никако недаде, и бојим се да ћу са свим изоставити морат *de Prosodia:* — веће сам више папира изкварио него ли је врѣдно, и опет што данас напишем сјутра неваља, то ме задержаје да веће са свим готов нисам, еле ће овога љета, ако Бог здравје даде, јамачно бити свершена до *Etymologicona* кога послѣ полако израђивати могу, док се Граматика цензурира и штампа. дајте молим вас пропитајте пошто би се тамо један фољ или лист од 16 странах штампао? ситна слова, а велика осмина, слова и Штампа нек буде као *Bandtke*, формат пако мало мањи него ваш Рѣчник.

Ових данах чекам из Далмације: Osmana — kempis od nasliedovagna Isukerstova u Becsu 1712. — Christias ex latino venerabilis Eppiscopi Vidae versa in versus illyricos; Romae 1695. Ово дѣлце чујем да се слаже с' нѣмачким Месиаде од Клопстока, има 24 дугачке пѣсме, премда је латински у 6 пѣсамах сложено.

Ових сам данах читао Herkl: elementa universalis linguae slavicae, овај човѣк можебити да поштено мисли, међутим мени се недопада, а чини ми се да глухима заповѣда, и да је залуд писао, то су *pia desideria*, која се никада изпунити немогу, јербо сваки Славјанин себе чува! — Што ви велите? —

Видио сам, и такпа ћу си добити Метељкову Граматику чини ми се да је загонетку Г. Копитара одрѣшио? — начинивши латински Алфабет за Славонски језик! — мени се ље допада, што ви судите? — Данико ми се недопада.

До сад вам нисам имао прилике послати славонски Календар, него ће ево сада Бродски Игуман ићи у Беч, пак ћу вам по њему послати: 3 славонска календара и 7 пригодних Пѣсамах [:Gelegenheits Gedichte:] које сам могао двоструко добити. — Он ће јамачно 23-ег Липња тамо бити, и задержат ће се једно 4—5 данах.

Адам вас лѣпо поздравља, обећао је по старом обичају на Годину и ваше Светце пошокчит, то јест, на мѣсто Васкрес и Рожедство Х-стово, бит ће Ускрс и Божић &. &. а он има и вашу Даницу. Новога нејма ништа. —

Сада ми с' Богом остајте! поздравите ми Отца Гергу и Г. Копитара љубезно, вас поздравља Скалица, Попо, Радичевић, и остáли приатељи, ја вас сердачно љубећ и поздрављајућ с' вашом обителју подписујем се

[..слу]га и Приатељ
[Ignatz Al.] Berlich.

[Споља:] v. Brood
S-r des Herrn Dr. *Vuk Stefanov. Karacxich*
Mitglieds mehrerer Gelehrten Gesellschaften etc. etc.
Wohlgeboren
in *Wien.*

[Напомена Вукова:] одговорено 17/29 Маја.

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3615]

29.

У Броду 27. Серпња 827.

Преведри Господине,
драги Пријатељу мој!

Лист сам ваш од 17/29 Маја с' контом од књигах примио, послови ме домаћи задержаше да вам ево сада истом писати могу и молити вас да ми ове књиге што берже купите, и на Пештански Вашар Г. Миловуку пошаљете, јербо су ми верло нужне, и неби рада да ми закаснў, а од Миловука ћу јих ја сàм однѣти.

У име ових књигах прилажем вам ево једну Облигациу. Інтерес није за ову годину подигнут. Молим вас продајте ју на Берси, и пошљите ми Берсе-цетл, да знадем Радичевићу рачун дати, јер је облигациа његова.

Календаре и славонске Gelegenheits-Gedichte, донесе ми Бродски Гвардиан натраг, јербо је и Грга сада велик Господин постао, еле ћу вам све из Пеште послати.

Од вашег Процеса још није ништа из Беча дошло, дедер гледајте што то мора бити? —

Ово у Хитњи, други пута више, сада ми с' Богом остајте, ја вас сердчено љубим и поздрављам

Berlich.

Ако би што новацах претекло а оно ми молим у Пешту пошаљите.

[Напомена Вукова:] одговорено (у Пешту на Миловука) 11/23 Августа 827.

[Оригинал у арх. С. К. Академије бр. 3616]

30.

У Броду 18-га Рујна 1827.

Преведри Господине,
Љубезни Пријателу!

Свеобадва ваша листа од 11/23 Августа и 4 Септембра т. г. примио сам, первога с' шкулским књигама, на којој љубави верло захвалан остајем, у Шешти, а другог у Броду јучере.

Зарад Облигације се немогу изчудити, да ју продати неможете у Бечу, еле кад је тако а оно молим вас имајте Љубав и пошљите ју у Пешту на Госпд. *C. A. Hartleben Buchhändler* кому ево јављам шта има чинити.

Зарад вашег Рачуна нисам могао са Скалицом бити да разберемо, јербо је више у Винограду него код куће, али ћемо берзо разправити, само да оће још скоро од Апелације доћи; еле неће тога чекати, него ћу вам Новце, које сте за ме издали, по нашој Госп. Генералици Baroness Feuchtersleben за николико данах послати, она бо мисли сада у Беч ићи, бит ће опет сигурније него по Пошти.

Обећане Календаре и ситнеж заборавио сам у Пешту понећи, да вам ји од онуда пошаљем, еле се срећом догоди, да из Брода мајор Абрамовић у Беч пође, и по њему посла, ваља да сте већ примили, ја сам му казао да вас код бѣлог Вука (weissen Wolfen) тражи, ваља да вас је нашао, и предао вам? — ако ниje, а оно га потражите: in Alster Vorstadt Alster Gasse, in Lesers Hause № 133. bei der Frau v. Turini in Wien.

Ја мислим да ће вам се што то у Адамови Календари допасти и за годину 827. и 828. има ништа на народних пѣсамах начин — јавите ми како вам се допада, и јесте ли све примили.

Зафаљујем вам на извишћењу зарад моје Граматике, ја сам питао у Будиму, онди ништу f. 33 W. W. — у Осѣку пако обећаје Дивалд да ће ми за f. 28 — штампати, сада има прилична слова, како можете у Календару 828. видѣти а најближје ми је пак ћу моћи и сам барем Ревизиу држати, а Коректуру ће ми Попови обављати. Ове би зиме рада да се почне штампати. али ће бити млого краћа, него што сам наумио, немам Брате времена сада се млого о тому бавити, Синтаксис је мислим доста обширно и добро израђен, Етимологиа ће бити доста неподпуна, а Просодиа ће сасвим изостат. може бити, ако се други пута кадгод почне штампат, да ће бити подпуниja, а сад за сад нека овако на свѣт иде.

Зарад Данице гледат ћу, да вам по Г. Генералици штогод јавим.

Драго ми је било разумѣти, да се чак у Паризу у Француској катедра за славонски језик отвара, а у Бечу гдѣ толико Славјанах Австриа влада, ништа! —

Гусла на мѣсто *гусле* находим у свима дубровничкима Рѣчницих и књигама, за тако велику Погрѣшку дакле недержим, збиља, да ми хоћете љубав учинити, и Г. Копитара у моје име замолити, да би и мени један Ексемплар тиу Гусалах из Париза добавио, ја би платио, штогод узкошта.

Гледајте да код Апелације веће ваш Проћес сверше, да видимо што је како ли је?

Сада ми пако с' Богом остајте, ја вас љубезно с' мојима и с' Г. Скалицом поздрављајући остајем до смерти ваш

покорни слуга и поштователь
Ignatz Al. Berlich.

[Спољa:] *v. Brood.*
S-r des Herrn
D-r Vuk Stefanovich Karacxich (p. T.)
Wohlgeboren
in *Wien.*

[Напомена Вукова:] одговорено 27. Септ.

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3617.]

31.

У Броду 6-тог Студена 827.

Преведри Господине!
Драги Приателу!

Лист ваш од 7/19 п. м. примио сам и из њега разумѣо сам да је ваш и Себ. прођес свершен, а ево баш јучер из Беча дојде и кроз Сесну прође, али још нисмо Бешајда добили. међутим чујем да му је Апелација 6 Данах Абса одсудила. Скалица есапи, да му такиа његове књиге и аљине покупи и продати даде, пак онда да га на годину данах у Абс постави. Ако је дакле и ваша Воља, нека тако буде. Новце ћемо Ферпћа, како се буде могло, подић и вама послати.

По вашем рачуну од 11/23 Августа т. г. остао сам вам за књиге f. 48 : 48 x. x. дужан, (туд су и Миловукова 4 f. W. W.) од овуда по вашему захтѣвању одбијам Бешајде, и Уртајле и друге Таксе, које до сада осим ситнежи износе f. 23 : 25 x. CMZ. како ћете се из Актах обсвѣдочити. шаљем вам дакле f. 25 : 23 x. Сребра и тако мој дуг плаћам. — Опростите што перво небиаше, јербо ме генералица превари. обећала ми се је јавити када у Беч пође, пак оде а ништа ми неказа.

[Долази списак претплатника штампан у Даници за г. 1828.]

Чини f. 4.— сребра које прилажем онима f. 25 : 23 у свему вам дакле шаљем f. 29 : 23 x. сребра.

Ово у хитњи, сада ми с' Богом остајте и љубите ме како вас љуби

ваш
Ignatz Al. Berlich.

[Споља:] Brood
S-r des Herrn
D-r Wuk Stefanovich Karacxich (p. T.)
Wohlgeboren
in *Wien.*
auf der Landstrasse № 291.

[Напомена Вукова:] одговорено 4/16 Нојемвр.

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3618].

32.

У Броду 1-вог Вељаче 828.

Преведри Господине!
Љубезни мој Приатељу!

Ево вам улáжем f. 40, CMZ., и молим вас да ми тамо ове књиге, како у цедуљи гласи код свете Ане кýпите, и до дојдућега пештанскога пазара о Јозипљу у Пешту на Г. Franz Amtmann пошаљете, јер Миловук обичаје млого Трошка наплатити, само вас лѣпо молим да у Пешту добијем јербо су ми верло од потребе.

Са Себастиановићем никако готови бити неможемо, сада недаду из Варошке куће новацах брез реверза, да, ако се покаже, да Себастиановића новци нúсу, исти се новци натраг вратити имаду, и да дотле, ако ће Скалица новце извадит, добар стајати за исте новце, са својим имањем мора, дока се и та ствар неразломи. Сада је Скалица дакле начинио Aufforderungs-Klage, ако се за новце нитко нејáви у 6 недѣлах, да јих он без Реверза за вас дићи може. Међутим се ви за то ни мало нестарајте, Новци су ваши, ал тко тоне и за сламку се вата; Ствари су Себ. све покупите и разпродат ће се, али не за ваш Рачун, него за дужне у варошкој кући Таксе, — Скалица је само један капут, и једну Јапунцу за вас ујагмио, сада је Себ. од себе писмено дао, да нема ништа, и да он дуга свога изплатити неможе, ако ће га обѣсит, (и то је истина) дакле ћемо вам за мало јавити, да смо га и по вашој и по нашој Вољи у Апс поставили, нека га за годину данах у њему Бухе, Мухе, стѣнице и комарци штипућу, кољу, даве, и гњаве.

Новога немамо ништа, ни ваших Даницах. Ово вам у хитњи јављајућ остајем вас сердчено с' мојима, и са Скалицом поздрављајућ, и у вашу се љубав и приатељство препоручујућ

ваш Приатељ и Почитатељ
Ign. Al. Berlich.

Поздравите ми љубезно Г. Копитара и остале Нашинце.

[Оригинал у арх. С. К. Академије бр. 3619]

33.

У Броду 8. Вељаче 1828.

Преведри Господине!

Драги Приатељу мој!

Ваше Писмо из Будима 18/30 п. м. јучер сам примио, и ево вам сада у Бригу падо! — јер овај исти дан, кад сте ми ви из Будима писали, писао сам и ја вама у Беч, молећи вас да ми за приложени f. 100 W. W. књигах купите и о Јозипљу у Пешту пошаљете.

Сада незнам шта ће се с' овим мојим писмом учинити, имали у Бечу тко ће на мѣсто вас њега и новце (: метнуо сам у нутра један Ајнлезунгс Шајн од f. 100.— № 59523) примити? — ја сам под великом Бригом да се неће изгубит, истина да сам дао на Рецепис али сам и пак у великој Бриги. јели тамо ваша Госпоја? — Хоће ли она писмо отворит, и можебит књиге за мене купити? — или ће вам можебити Писмо у Будим послати? — ја сам атресирао auf der Landstrasse јели то добро? — дајте Бога вам што берже одговорите ми да нисам под бригом! —

Зарад Себастиановића у истому Бечком писму јавно сам вам, што је и како је. Новце још нисмо могли извадит јер никаков Реверз пшћу, да се новци натраг вратити морају, ако се обсвѣдочи, да нису Себ. ńего Чабраића, који је такна јавно да су новци његови.

Сада ћемо Aufforderungs Klage на Чабраића морат предати, еле се ви ништа небрините, то су све Себас. Хунцвутарне, али ће он памтит. Скалица му верло прити.

Ако Бог здравје и новацах даде видит ћемо се о Јозипљу у Пешти, и Скалица ће сада тамо ићи, пак ћемо се о свему сити наразговарат.

Драго ми је да сте се с' Нађом познали, а јесте ли и с Лукићем? — и он је велики Домороднога књиженства Љубитељ.

Поздравите ми дакле Г. Нађа, Г. Витковића кога сам имао срећу код оца Тодора познати, такојер и Тодора ако се гдѣ с' њим састанете, а и Г. Лукића ако га веће познајете.

Сада ми с' Богом остајте, ја вас, и моји и Г. Скалица и Радичевић сердчано поздрављамо

Ваш Пријатељ и Слуга
Ignatz Al. Berlich.

[Споља:] *Brood.*
S-r des Herrn
D-r *Vuk Stefanovich Karacxich*
Mitglieds mehrerer Gelehrten Gesellschaf en etc. etc.
Wohlgeboren
in *Ofen.*
mit B-fen H. *Johann v. Berits*
in der Rajtzenstadt.

[Напомена Вукова:] одговорено 5/17 Февр. 828.

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3620]

34.

У Броду 28. Свибња 1828.

Преведри Господине!
Драги мој приатељу Вуче!

Ја како из Пеште одо, тежко прие мѣсец дáнах Робу тамо купљену доби, те тако у смутњи нисам вам ништа ни писао, него ево сада истом јављам вам, да је Скале без шале Себастиановића у Хасан кулу спремио, како ће те из овог Бешајда видѣти. Мора му на дан 6 х. сребра по наредби магистатској, јер је хлѣб и месо скупље, другчије би 4 х. биле. харча давати, да не умре од глада, а Биљњаче помажу речени харч трошити.

Зарад Новаца сада је на ново Процес почео с' Пејом Чабраићем босанским Ускоком, који би рада то посвојити, еле Скалица вели, и сигурира, да неће ништа добити, а туд Скалици ваља вѣровати.

Од спасова ме грозница тресе, пак ми се чисто немили ништа радити, чини ми се по свој прилици, да о граматики више нећу моћ радити, домаћи ми се послови од дана до дана

узмложају, те ћу тако морат остат гдѣ сам ту сам, еле ћу се још мало отимат.

Наш мили приатељ Пѣвач или стихотворац Теодор Радичевић оде у Земун, али још као Практикант безплатни. Небисте ли ви кроз Г. Берића тамо код коморске господе за њега добру рѣч проговорит могли, ово је 8-а година како за бадавад цару служи.

Поздравите ми лѣпо Госп. Доктора Мило = или Прерадовића (који је онда са Госп. Берићем и са мном) код вас био, да би му ја био такиа писао, да се је за њега шта добра нашло, али дошав кући затеко веће Доктора у Контумацији, него нашем варошком Доктору Балогу пише из Беча Доктор Јефординк (а то је како чујем Глава) да ће га гледат намѣстит за контумац-арцта у Жупанку, дакле можете јавити Госп. Пре = или Милорадовићу, да гледа, ако му се f. 300.— Сребра, квартир, и Дерва и Праксис мало невиди, за Communitaets Physicat in Brood молбено се јавити.

Поздравите ми љубезно сто путах Г. Берића и Госпоју њиову.

Ово док вам пишем грозница ми перо из рукух отима, а ја вас сердчано поздрављам и остајем у вѣк на служби

Ваш
Ign. Al. Berlich.

Ако вам је с' вољом, дајте пишите Г. Скалици нека Себ. кад три мѣсеца у Абсу буде, на Врага пусти, нека неживи о туђем труду.

[Спољa:] *v. Brood.*
S-r des Herrn
D-r *Vuk Stefanovich Karacxich*
Mitglieds mehrerer gelehrt. Gesellschaft.
Wohlgeboren
in *Ofen*
abzugeben beim H. Rosmirovich
in *Pesth*
von Theater vis à vis.

[Напомена Вукова:] одговорено 27. Маија.

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3621]

35.

Brood den 21-ten 8-ber 1828.

Преведри Господине!
Драги Брате Вуче!

Веће има пол године што вам се накањујем све од дана до дана писати, пак или заборавим, или ми Скалица сме́те, или недоспием, еле ви у вѣк брез мога писма останете.

Скалица ми је веће два три пута обећао да ће Себастиановића из апса пустити, еле још рѣчи није одержао — најперво обећа у Јулу, послѣ у Аугусту, најпослѣ рече док се Винобера сверши, нека се баш у Виноградих неможе провеселити, нека зна да је у апсу — и то прође и ја напомену Скалицу нека га пусти, али сада се Скале ни вилама недаде седлати, будући, вели, да ми се Себаст. верло прѣти, да ће ми се док на пољу буде осветити, хоћу да се у апсу посвети, и на ниједан га начин нећу пустити, ван да би ми Вук кроз Магистрат дао мој Vollmacht узети, а то, вели, знам да неће учинит. Што дакле знам чинит? — Скале жели Себаст. док ваш апс одслужи, опет на ново у име никога зидара Кимлајна пак трећу годину за једнога Сељанина и апсу држати, међу тим вели ваља да ће Себ. и оладити.

Ја ипак к' тому велим, ако је ваша Воља, да Скалици, неузамши му Vollmacht, препоручите да га пусти, невѣрујем да на вашу рѣч, и моју молбу неће учинити, ón се освете небоји, него се само јогуни, и хоће Себ. да покаже да је сад за сад његов господар.

Новога нејмамо ништа. Календар ћу вам славонски у Пешту на Г. Миловука послати.

Ево вам улáжем f. 8 W. W. можебит је веће касно да имена уштампати дадете, да ми пошљете 8 к. Даницах за:

Млогопоштованог Г. Адама Филиповића Хелд. &. &. — — Јарнеј Павлић — Отца Марјан Јаић у Мохачу } као и дане што је било штампано.

Г. Фердинанд Муравић
„ Деметер Петровић
„ Константин Аџић
„ Јевто Лацковић
Ign. Al. Berlich
} Терговци.

Сада мй с' Богом остајте, ја вас сердчано љубећ и поздрављајућ остајем

Ваш
Ignat Al. Berlich.

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3622]

36.

У Броду 23-ter Просинца 1828.

Преведри Господине!
Драги мој приатељу!

Ја вам у Беч прие два мѣсеца пйса. А ево ми некоји дан опет Г. Радичевић јави да сте у Сербиу отишли, дакле нисте мога писма примити могли.

Скалицу сам неотмице у Беду ставио. Како сам вам у Беч јавио Скалица за уврђење Себастиановића на ниједан начин до године из апса неће да пусти. Ја на његово перво објављење да ће Себаст. до послѣдњег Септембра пустит, каза његовому отцу да од вас писмо имам да Скалица мора Себ. пустити. Еле Скàле промину мисао. Сада Себ. Скалицу тужи да га пусти, и ја морадо ваше писмо показати, еле Скалица неће ништа за то да знà, него вели Вук је Берлићу могао писат што му је воља, ја сам његов Пуновластник мени је óн на Вољу пустио да чиним што ми је воља, и писао ми је 8. Аугуста да ја Себ. у апсу држим.

Будући пако да су нови Синдикус и Пургермајстер нагнути Себ. пустити занзкују од Скалице да то ваше писмо у варошкој кући покаже, еле он показати неможе, прилика је дакле да ће сада Себ. на Скалицу узјашити. Срамота би нам то велика била. Ја сам се посрао, ја морам да перем. Дајте дакле Бога вам што берже можете пишите једно писмо, које овако гласити може на Скалицу:

Из Беча 8. Августа 828.

Госп. Скалйца!

На ваше писмо од 10. Јулија о. г. јављам вам, да ја Берлићу из старога приатељства на његову молбу пйса, нека

вам од моје стране јави, да ви Себ. за 3 мѣсеца из апса пустите. Будући пако да сам ја вама пуну мо̀ћ дао с' мојим послом онако управљати, како ви год најбоље зна̀те, за то и ту ствар вама припушћам, и штогод ви учините зарад Себ. апса, то ја све одобравам; Само вам припоручујем да Ферића новаца из ваши Шàка неизпушћате & &.

Ово писмо приложите у моје, пак све атресирајте на Г. Радичевића у Земун, и то што брже можете, да нам се Скале не осрамоти. Ово на хитьи и с' Богом ми остајте, ја вас лѣпо поздрављајућ остајем

Ваш истинити пријатељ
Ign. Al. Berlich.

[Споља:] *из Брода.*
Господину Доктору
Вуку Стефановићу Карацићу
у *Сербији.*

[Напомена Вукова:] одговорено 5. Јануар. (Р.) 1829. из контумаца.

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3623].

37.

У Броду 6-ог Листопада 829.

Преведри Господине!
Драги мој пријатељу!

Веће од давна, забављен о домаћима, дућанскима, и подрумскима послових, ништа вам писао нијсам, опростите, баш сам се тако у послове задýбио, да незнам гдѣ ми глава стојп.

Скалица вас поздравља, да су послови са Себастиановићем легли, и да код њега имате f. 21 у Сребру примити, које би вам био сада послао, али незнамо право оће ли вас ова књига у Бечу најћи, а другчије бојимо се да се неби новци изгубили. Објављује на даље да опет има уфање од Себаст. једно f. 60 Сребра ујагмити, Еле док се још за ствар необсвѣдочи неће ништа ни мени да каже, гдѣ ли, како ли?

Оћете ли ове године забавник за 830. издати? — ево вам предбројни́ци:

Млогопоштовани Г. Адам Филиповић Хелденталски Духовник церних Диаках и намѣстник управитељста у Семинарији Ђаковачкој. Мл. пошт. Г. Јарнеј Павлић Парок у Ливанској Вароши. Мл. пошт. Отац Марјан Јанћ учитељ Богословије у Намастиру Муачкому. Г. Деметер Петровић Тергов. Г. Константин Аџић Терг. Ігњат Ал. Берлић Терг. У свему 6 за које ула́жем f. 6 W. W.

Јесте ли читали: Dankovsky: — homerus slavicis dialectis cognata lingua scripsis и шта ви, шта ли остали паметни славини од овог держите? —

Диебић = Забалкански: није ли Џебић? —

Сада о нашем писменству и словству ништа друго нерадим, него новце течем, да данас сутра брез замољкавања моју граматику издадем. Пак мислим да је и то добар посао? —

Желећи у скоро чинити да сте живи здрави и весели лѣпо вас и свесердно герлим, љубим и милујем

ваш истинити Приатељ
Ignatz Al. Berlich.

Прила́жем и ланска f. 4 W. W. које сам дужан остао.

[Спољa:] S-r des Herrn
Wuk Stefanovich Karacxich
Doct. der Philosophie und Mitglieds
mehrerer gelehrt. Gesellschaft.
Wohlgeboren
recommandirt. *nach Semlin.*

[Напомена Вукова:] одговорено из Зем. Конт. 21. Окт. 829.

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3624]

38.

У Броду 1-ог Просинца 1829.

Преведри Господине!
Драги мој Приатељу!

Ваше сам писмо од 21. Окт. н. ст. о. г. примио, и из њега разумѣо да се сада около Сербије бавите, која ће овога

мпра добро споменута бити, колико из новина разумѣти могу. Ја вам сваку срећу и напредак, код те пригоде желим.

Чујем да је и Г. Јово Гавриловић тамо отишао, из кога узрока незнам, еле му желим да сва получи која он сам жели. Поздравите га кад га видите.

Ваше одобрење мога садањега посла, верло ме је обрадовало, будући да се осталима нашким књижевницима недопада. Фала вам.

Ево вам шаљем од Г. Скалице f. 21 CMZ. од који кад одбием f. 6 W. W. шаљем вам f. 46 : 30 W. W. које ћете овде приложене најћи, шиљем вам још к' тому 2 календара ланска, и 2 од ове Године.

Зарад они f. 60 CMZ. био је баш данас Скалица пред Генералом Нестором који је наш Надгледник (: Inspector :) незнам како ће изићи, еле ја по мојој памети, никаква уфања нејмам, да ће ји добити, јербо ји се је Себастијановић одрекао.

Сада вас братински и љубезно поздрављајућ скупа с вашом обштели, остајем одговора чекајући ваш

истинити Пријатељ
Ign. Al. Berlitch.

Походно ме је Г. Јово Мостарски из Пеште, проходећи у Шибеник за Професора Θеологије.

[Напомена Вукова:] одговорено 9/21 Окт. 830. из Земуна.

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3625]

39.

У Броду 22. Студена 1830.

Преведри Господине!
Драги и љубезни мој Пријатељу!

Ваше преугодно писмо од 9/21 п. м. с' весељем примио сам, будући да сам већ помислио да ми никада више нећете писат, бивши на толико господство (: Законопа велико је име :) у новорођеној Сербии уздигнути.

Од моје Граматике могу вам јавити, да је у Будиму Цензуру претерала, још с' једном славонском граматиком

коју је у латинском језику ники Поп Іван Војдаш у Печуу саградио, Војдашова *pro iniciantibus* моја *pro jam cultis* ambae cum laudabili diligentia et laude. Сада ја незнам како то бива, ја сам есапио да ја баш pro iniciantibus пишем, будући да сам сваку и најмању ствар описао, пак моја Граматика задоби име да је већ за научене људе! — ? Цензор је био Нађ у Будиму. Свеобедвѣ Граматике преказане су Печујском Владики Барони Сепеши. Кад ће пако светлост видѣти, Бог зна. Владика је тамо гор у Диети мађарској, пак ваљада тамо новце троши, а о славонском језику и немисли.

Међутим будите увѣрени, да ја на вас заборавио нисам, и све да неузнете, ја ћу вам док буде моја и Војдашева Граматика готова, од сваке по два три комада послати.

Сада, кад имам часа преписујем и преводим на наш простији говор Палмотића Кристиаду — коју је он из латинског језика Venerabilis Antistitis Vidae Christias у 24 пѣсме превео. Дѣло је велико у Риму штампано 1666. имаде Преказање, Предговор, и Цензуру XXVIII а осталога 634 стране in quatro majori, доста је прилично, али није ни слуга Клопфштоку.

Марјан Јаић превео је нико ћудоредно (:moralis:) дѣло, из латинскога: De immitatione Christi Thomae a Kempis.

Адам Филиповић преводи на чистији језик Мандалѣну покорницу од Ігнација Ђорђи у Мнетцих штампану 1728. Дѣло које се са сваким нѣмачким и талианским дѣлом мѣрити може. глед како почимље:

Вѣро света, коју заче
Славном рѣчју отац славни:
Дадне истине нови зраче!
Нових славах зраче давни:
Бог је сунце рајскіх дворах
Ти рајскога сунца зора! &. &. и што се вели: dum et quando dormitat et bonus Homerus, овај Ђорђи никада нит дримље нит спава, него баш пѣва, и то дуго и млого пѣва.

Поздравља Г. Скалица, а и љу́ти се, што му лане непосласте Пуновластије за Себастиановића, — али све да сте послали залуду би било: wo nichts ist, da hat der Kaiser der Recht verlohren. Немојте се дакле ни надати да ће се још шта од њега изчупати, већ му нитко невѣрује — нејма посла, нејма ни заслуге. — Сад би му ваљало удѣлити. Како право, тако здраво.

Сада вас ја а и сви моји љубезно поздрављамо. Здрави будите, и небуди вам мерзко барем кад и кад мало писати, немојте се баш са свѣм понѣти са Законошјем. С' Богом ја остадо као и до сада

Ваш истинити Приатељ
на служби
Ignatz Al. Berlich.

Збиља! зашто Г. Гавриловић неостаде тамо, он је хотио серпске законе кројити, он је Монтескиа баш у име тога учио.

[Споља:] v. Brood.
S-r des Herrn
D-r *Wuk Stefanovich Karacxich*
D-rs der freien Künste und Wissenschaften,
mehrerer gelehrten Gesellschaften Mitglieds
Wohledelgeboren in *Kragujevacz*
in *Servien.*
mit Briefen d. H. *Basilius Vasiljevich*
in *Semlin.*

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3626]

40.

У Броду 11. Свибња 1832.

Преведри Господине!
Драги Брате и Приатељу Вуче!

Ваше угодно пи́смо од 11./23. п. м. примио сам, и с' њим објављење о издавању нашег редкотворства.

Колико би вам желио предбројниках сабрати Бог види, али Брате баш нитко неће ни да чује од тога. Него се ја́ предбра́јам на *пет комадах*, у име којих ћу вам новце у Пешту послати.

Немогу вам казат како би ми драго било, да ви моје Граматике Коректуру на себе примите, у име сам тога Г. Хартлебену писао, и још ћу му топлије препоручити, јербо и онако незнам тко би ми по ћуди, осим вас, то знао учинити, наше Фратраге ни́су за тај посао, а ком би другом знао и

могао — барем послѣдњу коректуру препоручити. Хартлебен ми је обећао да ће такиа, док дође с' Липиског Вашара штампу предузети, еле јел ил' није почео, ништа ми нејавља, а баш би ми сад и драго било да непочне док ви тамо недођете. Брате наша ти је погодба смѣшна, — новце излáже Хартлебен а ја Ризику носим! — дакле је више о мом' него о његовом трошку.

Да ваш дух у сербском господству мировати неће, то ми је Г. Копитар већ од давно писао, с' којим се сад чешће писмено разговáрам.

Да ме биасте, док сте у Земуну сидѣли, мало походили — верло би ми и мило и драго било! прйликах и по води и по суху доста је бѝло и још имà! —

Сада вас и ваше љубезно поздрављајућ остајем Брат и Приатељ на служби

Игн. Ал. Берлић.

[Споља:] *v. Brood.*
S-er des Herrn *Vuk Stef. Karacxich*
D-rs der Philosophie, und Mitgliedes
mehrerer gelehrten Gesellschaften
Wohledelgeboren
in *Semlin.*

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3627]

41.

У Броду 23. Свибња 1832.

Преведри Господине!
Драги Брате Вуче!

Ево вам шаљем оно f. 10 W. W. у име нашке Просодије, ако је готова, пошаљите ми ју по Броћаним, ако ли није, а оно нек стојй, док будѐ.

Сада сам писао Г. Хартлебену зарад моје Граматике, што мисли како ли? — Бог зна, ја сам вас верло вруће препоручио да вам Коректуру предáде, ако ли се веће штампà, и ако је прие вас коректора нашао, да вам Супракоректуру даде, мѣсто мене.

Ја незнам што Шваба мисли, сада сам му писао, ако му се моја погодба незгодна види, да он или плати, или добар стане, код Штампатура — и нека се такиа моја Граматика *о мом Трошку* штампà, јер баш оћу да овога лѣта готова буде. Дакле ако ово узхтие, казао сам му да мој Рукопис вама предаде, и да ћете се ви бринути, да најдете и погодите Штампара, и да ћете настојат да скоро буде готово, а он само нека Новце положи за Штампу. Ово мислим да ће учинит. Дакле га молим вас тѣштите, да недангуби, и непротеже Штампе. Ја се са свим на вас ослањам.

Ако дакле ви о мому трошку Граматику штампати дадете, ја вас молим, да гледате, да што може јевтиније буде, да добар папир, и лѣпа слова буду, 525 комадах нека се штампа, и вйше ни један, то јест 500 комадах на Друкпапиру, а 25 на великом Шраибпапиру да доста празна папира остане, на чему се билежит може јербо ћу тих 25 комадах приатељом и Браћи поклањат, пак нек пишу боље, покрај оног што сам ја упйсао. Алфабетарион код 4 § што је, подајте нека се у камену исѣче; Код погодбе морате гледати гдѣ има акцентуиратих словах, то јест: a â á à, e ê é è, i î í ì, o ô ó ò, u û ú ù, y ŷ ý ỳ, а к' тому ће се морат на ново изрѣзат ј, јер знам да нећете у ниједној Штампарији готова најћи. — Овај ј — і ŷ ý ỳ нетреба да има велика илити почетна слова.

У свој Граматици гдѣ стоји *südslawich* или *slawonisch* говореч о Граматици или Језику у обћину, онди поправите и метните *illyrisch* то ме је наговорио Г. Копитар — а видит ћете и у предговору.

Код ортографие, гдѣ стоји, да се *dj* и *tj* у Босни и Далмацији од *gj* и *ch* различно изговара — оно избришете.

А остало све нека се штампа како је тако је, само молим да на Акценте, на ѣ, и на ј верло добро пазите, особито ако сам гдѣ *ѵ* т. ј. *y* метнуо гдѣ нетреба поправите, или ако сам оставио гдѣ треба ондѣ метните etc. etc.

Ако се Граматика о мому трошку штампа, а ви метните на Титлблат: verfasst, und auf eigene Kosten herausgegeben etc: моје име на Титлблату нека се латинскима словим уштампà.

Што вашег Труда буде, драговољно ћу и са захвалностју по первој прилики платит.

Сада вам све тò још један пута вруће препоручујућ, и вас љубезно љубећ остајем

На служби
Игн. Ал. Берлић.

[Спољa:] *v. Brood.*
S-er des Herrn D-rs *Vuk Stefanov. Karacxich*
der Weltweisheit D-rs und mehrerer gelehrten
Gesselschaften Correspond. Mitgliedes.
Wohledelgeboren
in *Pesth.*
beschwert mit f. 10 W. W.
durch Güte.

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3628]

42.

У Броду 23 Маја 1832.

Драги Брате Вуче!

Незнам с' ким ћете се прие састат, дакле ево вам још једно писмо, ако нисте добили друго, а оно отићете Г. Хартлебену тамо ћете добит, и у њему у име Принумерације f. 10 W. W. и сваћете тамо разумѣт што би рада и желим. Само још то надодајем да формат моје Граматике овелик буде, а штампа ситна, гледајте гдѣгођ добит Italienische Sprachlehre von Farnasari. ено баш онако желим да буде. Предговор и Рѣчник и Разговори још нису ценсурирани, ево баш и Г. Нађу пишем зарад тога. Само вас још молим да ако о мому Трошку буде, да јевтино прође.

С' Богом, целивајућ вас остадо на Служби

Берлић.

[Спољa:] *v. Brood.*
S-er des Herrn Vuk Stef. Karacxich
der Weltweisheit doctors, und mehrerer
gelehrten Gesellschaft. Mitgliedes
Wohlgeboren
in *Pesth.*
beim H. Milowuk auf dem Rathhausplatze.

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3629]

43.

У Броду 28 Просинца 1832.

Преведри Господине!
Драги мој приатељу!

Ваш угодни лист из Беча од 6/18 Дек. јучер сам примио, верло ми је мило што сте се бѣде куртарисали, ја сам све и сва овдѣ од Г. Плаела разумѣо, и оно исто бечко писмо, које о вама говори читао — еле добро што је легло! —

Сада нам је Г. Плаел у великој бѣди, и аратосу, нечинећ службу сѣди у Граду, с' трећином своје плаће, саплаисаше га попови, на које је био очито ударио.

Брате ја сам ти с' моје граматике на зло ударио, како сам вам писао, ја сам ју био Г. Hartleben с' верло добром погодбом за њега дао, и веће су два листа т. ј. 32 стране штампане, и друга три листа веће сложена и с' већом страном поправљена, илити коригирана, а сад ми Хартлебен пише, да неће за моју грам. ни да зна — а то што нисам хтѣо да се азбучна дашчица (Alphabetarium allen slawischen Nationen) у бакру изсѣче, јер би више од f. 100 у Сребру стала, него сам ју дао да се с' граматиком заједно у универзитетској штампарији mit beweglichen Typen утѣшти, обећали бо су ми да ће глаголитски Алфабет, и остала што немају дат направити; — из тога узрока, и за то што ја желим да се јевтино продаје, неће ни да зна за њу — али је опет толико уљудан био, и ја му на тому захваљујем — и обећао је да ће он за штампу платити, ако му се обвежем, да ћу му за двѣ године новце са 6% интереса вратити, а да на мѣсто Verlag d. H. Hartleben — метнем auf Kosten des Verfassers herausgegeben, и к' тому сам приволио, и мислим да ће до Јозипља бити са свим готова, ако ова зима неузсмѣта, јербо је коректор Ђаковачки попо Станковић који је и Генерал Семинарјуму у Пешти, пак ми пише да му Дунавски лед млого смета, неможе бо у вѣк, кад би хтѣо, коректуре слати, и добивати. Ова два листа (на пошти сам јих добио) доста су добро поправљена, без погрѣшких нису, ал' баш нису ни с' много погрѣшаках, збиља! — на 7 страни најде ми се и цензорска погрѣшка, и морао сам 7 страну на ново дат штампат, срећа, те је још читав слог (:Satz:) био, пак ми нису ништа нара-

чунили. Ал сам Adjuncta Штрајбига молио — да ми николико ексемпларах остави *какви су* за добре приатеље — незнам оће ли смѣт? — од тога ћемо се други пут разговарати.

Сада сам од жељног рѣчника навѣшћење нашао у, Inteligenz Blätter zur Wiener Zeitung 832 № 31 pag. 124. Beim Michael Lechner: Deutsch-illyrisches, und Illyrisch-deutsches Lexikon 2 bände Wien 1790. — f. 6, дакле немóра бити Курцбеков, јер је К. у Бечу 1791 године штампан, а овај је 1790 дајте дакле молим вас отиђите до Лехнера. А ако ме желите у мојој кући — а оно молим вас гледајте ми парцове разтѣрат.

Јесам ли ја кроз ову дѣчарију Г. Копитара увриђио? — ја га лѣпо молим за опроштење, сила Бога немоли! —

Г. Копитару изручите мој сердчани поздрав, и честитку к' новој години.

Ја и вас и ваше љубезно поздрављајућ, и свако добро у новом лѣту желећи, остајем до смерти

Вѣрни Друг и приатељ
Игн. Ал. Берлић.

П. п. Што ми је мој Коректор свагдѣ мѣсто serbisch — Serbien, serwisch — Serwien коригирао за то сам га круто опсовао, али се сад већ непоправи до можебит другог издања.

[Споља:] *v. Brood.*
S-r des Herrn D-rs Vük Stefanovich *Karacxich*,
Mitgliedes mehrer. gelehrt. Gesellschaften Wohledelgeb.
mit Briefen des Herrn Kustos an der Hofbibl.
Barthol. v. Kopitar
Wien.

[Напомена Вукова:] одговорено 27 Јан. 1883 из Беча.

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3630].

44.

У Броду 22 Ожујка 833.

Преведрѝ Господине!
Драги Брате и приатељу!

Ваш угодни лист и објављење о 4. књизи народнѝ пѣсамà од 27. Јануара о. г. примио сам. Како ће за Предбројнике

бити незнам, у рѣдко су около нас **добри** Сербљи посѣјани, ал ћу сву могућу помњу ставити да јих што више саберем, а гледат ћу небили и Бошњáкà добио.

Био би вам већ од давна писао, али сам се све гледао с' кимгођ састати, који би мй жуђене одвѣте о̂ Босни дати могао. И ево шта сам зазнао: Џелалидин паша везир Босански, био је прво како се чује герк, и царев ускопник у Харему. Био је пàко доста добар, поштен и паметан, и приатељ керштеним људма. Он је од царског двора био послан, да Босну преправи за нове уредбе, али је био нагао и пожуривши се посѣкао је све стáре Босанске капетане и аге, сцѣнећ да ће с' дѣчурином лако нови ред увест моћи, ал како рéко нагло је све учинио, будућ да још ни у Цариграду сви планови нйсу били сазрѣли, за то га мораде на Сарајевску и Босанску тужбу двор на траг позвати, али он нехтѣде на први фићак да иде, а Сарајлије бољма навалише, пак онда посла двор Капицибашу из Стамбула у Сарајево да га он доведе. Те он онда с' Капицибашом оде ал се на путу трећи дан о̂трова, и тако свој живот сверши.

Послѣ њега дошао је у Босну Мехмед-паша за Везира, човѣк на души и тѣлу слаб, *Есошов жабји краљ*, тер какви је био, тако му је и било. Бошњаци га *сургунисаше*, т. ј. као курву протѣраше, пак му још недадоше Босном у Цариград ићи, него Савом (ваљада до Сербие) одплива.

Затим дојде Авдурахим паша за Босанског везира, и то преко Сербие, и није смѣо управ у Травник или Сарајево, него је остао у Зворнику код капетана Фидаића, пак је од онуд почео заповѣдат, и главе сѣћи, пак уплашив Бошњаке послѣ дугог времена био је уведен (hat seinen Einzug gehalten) у Травник као Везир. Туди је почео људе верло робити, сѣћи и зулуме чинити, био је највећи Керволок (Tyrann) док се није Бошњаком дозлогердило, пак и њега *сиктерлешшу*, илити одтѣрају, и тако изишав из Босне био је на Балкану, гдѣно му Руси Тур угрѣјаше, послѣ је код своје куће липсао.

Пак онда дојде за Босанског везира Сулејман Намик паша марва од човѣка, нит је што знао нит радио, највише у Харему посла имао, за то га Бошњаци немогаху терпѣти, него га хтѣше одтѣрати, али он курва нехтѣде да бѣжи, него се је почео бранит, еле Сарајлије ударише јуришом на њега, и тѣжко побѣже до Столца к' Али аги. и тудѣ га турци немогаху гледати, него га и од туд силом кренуше, тако да је морао

на Далмацију побјећи, и бивши у Цесарској Контумацији, оде морјем у Стамбул гдје је како ли је сада незна се.

Одтјравши га Бошњаци учинише по својој вољи и њуди Капетана Градашчевића својим Везиром, што му се је десило, то знате. гдје је сада то се незна.

Сада је славно владајући Босански Везир Махмуд Хамди паша, човјк, каки мало турака има, добар, храбар, правичан, оштар на зло, мудар, и све што се од поглавара изтраживат може. Прие недјљу дана хотјаху и на њег Сарајлие ударити, али јим је поручио, само ако се један макне, или о тому рјч проговори да ће се главе ментоват, а ако би десет Сарајлиа на њег ударило, да ће од Сарајева херпу камења начинит, и да више Сарајева у Босни неће бити. Пак јих је тако поплашио, да баш несмђу ни веркнут.

У предговор моје Грам. дао сам метнути: Aus Versehen auf der 11, 12, 13 Seite anstatt Serbisch, Serbien, Serwisch u. Serwien fünfmahl eingeschlichen, etc. будућ да је свуда другдје serbisch u. Serbien уштампано. до 14-тог о. м. било је веће 15 табака моје грам. утјштено, већ је надерт Синтаксис, мислим да ће с' 19-тим табаком бити грам. готова, и 5—6 табака рјчи, разговора, приповједки, и. о. свега дакле с' предговором 25—26 табака, велике осмине, поситно штампано; 48 редака на сваком листу; писао сам, да вама и Госп. Копитару како буду готове 10 ком. пошаљу, вама сваком по једну — а остале ћете разаслат најдостојнијим славианом, особито онима. од који сам у Предговору говорио, ако су гдјгод жйви, али с' том погодбом, да ми гледате (за новце) од сваке рецензие, или објављења гдје се о мојој граматици говори, по један лист купити и послати, ја ћу све поштено платит, јер ако ме почну чешљат, што би било, кад ја неби чуо знао ни видио. У Броду немамо litterarische Zeitungen, дакле морам гледат неби ли ми тим путем у шаке допале. Такојер молим сваког, кому моју грам. дадете и пошаљете, да ми своје мишљење писмено или штампано пошље. Неби ли ако се буде требовала прештампат, подпуније и боља изашла. Погрјшака у рјчма и словима мало има, може лахко сваки брез опомене исправит, али надсловака (accent) има на сваком листу по 10 који би другчие морали стајати. туд баш нејма помоћи с' *errata corrige* него се морам стидјти, премда нисам крив.

Зарад парцова морачу се сам мучит, знам да и тај мајстор нејма другог ништа него сичан, или таквог шта, што и ја имам и знам. ама ми баш додиаше. ,

Сада ми с' Богом остајте, поздравите ми љубезно нашег Г. Копитара, мало касније, док барем сва грам. буде готова и њему ћу пи́сат, и молит га ако ме и избије, нек ме неосакати, ако ли ме мо́ра убит и осакатит, а он барем нек пред свѣтином неучини, него у посебном листу.

Поздрављам вас ја и сви моји, и Поповић и Скаландербег alias Skalica.

Ваш истинити Пријатељ
и брат
Игн. Ал. Берлић.

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3631]

45.

У Броду 29-ог Маја 833.

Драги Брате Вуче!

Ево сам баш данас добио послѣдњи лист моје Грамматике штампане, дакле ево за годину данах фала Богу утѣштена, ако ју још нисте добили — ваља да ће ових данах дојћи, ја сам Г. Копитару 10 к. послао, од којих и вама један на поклон иде — али вас с' тим немитим, боже сачувај! — него баш хоћу и желим да ме љуцки измешетите, само ме немојте убит, а и то ми неби жао било, — али ми је мука што би се моји непријатељи у тому веселили. Што и како мислим то знате, а и из предговора мојој Граматици видит ћете. Еле вас за мог најпоглавитијег и пристојног (competens) судца држим.

Премда сам сву могућу помњу ставио, нисам могао више од 3 предбројника сабрати на 4-ту пѣсмарицу, и ја сам туд међу њими — новце ћу вам ускоро послати, јербо ћу имат и Г. Копитару што шта наплаћивати, пак нек иде у једно. Брате ја би вам рад и више комадах узети, али ем нисам при новцу — ем немам кому овд продати.

Још и на мој послѣдњи лист од вас одговора чекам — и сад вас братински целивајућ остајем као и у вѣк

истинити пријатељ
Ign. Al. Berlich.

Ако сте ме наумили убит, а ви ми бар пишите да знам, а ако вас смием молит, а оно вас молим недајте убоја у новине штампат.

[Споља:] *v. Brood.*
An der Herrn
D-r Wuk Stefanovich Karacxich
Wohlgeboren
in *Wien.*

[Напомена Вукова:] одговорено 19. Јун. 833.

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3632].

46.

У Броду 12 $\frac{\text{Серпња}}{\text{July}}$ 1833.

Преведрѝ Господине!
Драги Брате и Пријатељу Вуче!

Јуче сам ваше писмо од 19-ог Јун. ст. о. г. прѝмио и сва разумѣо што ми пишете.

Чудим се што моје граматике још до данас нисте примили. Хартлебен писао ми је већ 17-ог Јунија да ју је Г. Копитару послао — што је дакле да је још нисте прѝмили. — Ево баш сада и Г. Хартлебену пишем, ако није послао да што бержје шаље.

Моја жеља нѝје да моји оштри Судци (id est Recensenten) небудете, ја вас само молим, да ме неубијете, то јест, да нерекнете. *Берлић да се буде свог рѝфа држао, боље би било, него што је Граматику писао, јер незна ништа, и себе и свој род срамотѝ.* А у осталом — нек ми буде, како сам заслужио. Пак ако сте ми пријатељи, и ако заслужујем препоручите ме — ако ли не, а ви као ни себи ни свому го-

ворите о моју послу — али говорите, то вас молим, и то очито у новинама, јербо ме ево овде људи суде, и одсуђују — а нуто, нису ни читали моје Граматике — ! — ! — ! Пак још који су и читали, они *dictatorisch* веле: да млога и млога неваљају — али узрока незнају казат, за то би ми мило било да ми од оздор von competenten Richtern разсудба дојде.

Зато вас и Г. Копитара лѣпо молим, да ми по првој пошти своје мишљење о мом послу братински очитујете, а у осталом, што вам се узвиди, то дајте штампат.

Ово на хитњи, у Августу видит ћемо се у Пешти, а сада с' Богом.

Berlich.

P. S. У недѣљу 14-ог о. м. и Г. дојти ће Г. Директор Аџић у Брод, предат ћу му по вашој жељи једно позивање, а друго ћу у Нову Градишку послати.

Зашто Сервијанци ваше књиге у Сервији забраниште? — !

[Споља:] *v. Brood.*
S-er des Herrn D-r *Wuk Stef. Karacxich*
mehrerer gelehrten Gesellschaften Mitgliedes
Wohledelgeboren
in *Wien*
abzugeb. bei die P. P. Mechitaristen.

[Напомена Вукова:] одговорено из Будима $\frac{\text{7 Авг.}}{\text{26 Јул.}}$ 833.

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3633]

47.

У Броду 1-вог Листопада 833.

Драги брате и пријатељу Вуче!

Већ сам одавна желио знати што је и како је *Lebens-Versicharung* пак ево баш сада дојде с' Бечким новинама у Amts Blatt № 379 од 18 September 1833 навѣшћење, овако:

Das Program über die Lebensversicherung mit den darauf Bezug habenden Tabellen, wird in dem hiessigen Bureau dieser

Anstalt im K. K. Convictgebäude № 750 in der Schulgasse, am Ende der obern Bäckerstrasse, *unentgeltlich ausgegeben*, und daselbst alle Aufklerung die man in diesen Versicherungsangelegenheiten wünscht, täglich vormittags von 9 bis 1 Uhr bereitwilligst ertheilt.

Von der General Agntschaft in Wien der K. K. priv. Assicurazioni Generali Austro-Italicha.

Ја вас дакле молим да ми љубав учините, и тамо отиђете, пак да заиштете једно 5 ком. Програма, а још устмено запитате:

1-tens Wie, und auf welche Art, dann mit welchen Bedingnissen man sich assekuriren lassen kann, dass das zu benennende Kapital nach dem Todte, der Wittwe, Kindern, oder sonstigen Erben erfolgt werde.

2-tes Wie wenn, man sich auf ein, zwei, zwanzig, etc. etc. Jahre assecurirt, dass nach Verlauf dieser Zeit das Kapital von Erben behoben werden kann.

На ово двоје молим вас за одговор, ако неби већ у Програму стајало — пак вас још молим да тамо паметних људих пропитате, што они о тој ствари мисле? —

О мојој Граматици, као да је проклета, нигди ни слова — бар да ме наши попови чешљају — ал баш и они шуте, и чудо когагођ упитам од мојих пријатељах био поп ил' фратар, сваки вели да право имам, што мјесто латинскихъ сербска слова препоручујем, а кажу ми баш да и велики попови, ништа противa мени неговоре! — — — ако је дакле Беркић у Бечу сербска слова за народне учионице препоручио — можебит да му сада ни попови неће *верло* супротивни бити, велим *верло*, јер они свој јогунлук моребит да *мало* указат морају — што баш и невјерујем! — Само ме је страх Павића, не што је мудар — него што мисли да његовој мудрини нејма пàра, і да је он најпаметнији човјк на свјту, а такви су људи најгорји.

Јел' Доктор Плајел био код Г. Копитара — ја сам му морао на њега препоруку дати, јер ме је молио, а сиромах постао је несретан, т. ј. касирали су га! — послао сам такођер по њему 5—6 комадах Алфабетарион на лѣпом и фином папиру за Г. Копитара и вас и друге добре пријатеље.

Напоменидерте Г. Коп. да моју Грам. навѣстп, и да ми по њеколико комадах од навѣштења и рецензие пошаље, и тако и од других рецензиах, ако још тко узхтие рецензират! јели већ разаслао моје Грам. којекуд? — куд и на кога? — рада би знати. Што сам за свезање дужан? — неби рада да Г. Копитар на мени штетује.

Овај приложени лист, у кому 18 форинт. сребра имà, молим предајте отцу Петру Марешевићу — ваља да га знате, ако ли не, казат ће вам Г. Копитар.

Будући да би од Lebensversicherung верло берзо желио убавешћен бити, молим да ми по *первој пошти* in Kreuzband 5 ком. ил ако су подебеле књижице, а оно само једну или двѣ, а друге ми у Пешту на Г. Миловука пошаљите.

Још вас молим да ми тамо купите једне Statuten von der Wiener Pensions-Institut, пак на Г. Миловука пошаљете, и од њега се наплатите, а ја ћу се с' њиме намирити пошаљите и Данице на Г. Миловука.

На она два горња пункта желим одговор што бержје добити — т. ј. колико се имà од 100 на годину полагати.

Ово вас лѣпо молећ, и сердчано поздрављајућ остајем до смерти

Ваш истинити брат
и пријатељ
Игњат Ал. Берлић.

[Споља:] *v. Brood.*
S-er des Herrn
Vuk Stephanov. Karacxich
der Philosophie Doctor's, mehrerer
gelehrt. Gesellschaft. Mitgliedes
Wohlgeboren
in *Wien.*
franko recom.

[Напомена Вукова:] одговорено 13/25 Окт. 833.

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3634]

48.

У Броду 28. Просинца 1833.

Драги Брате Вуче!

Ваш лист од 13/25 8-bra o. г. скупа са Статутама, Даницама, etc. etc. приміо сам кроз Г. Миловука из Пеште.

З Данице послао сам Бесари, а З Будимлићу у Сарајево, і сваком по једно објављење на пословице.

Г. Копитар послао ми је објављење моје Грам. у Beobachtery — фала му пред Богом и пред људма. — Само да још какву такву Критику издаде, верло би ми мило било — ил била тиква ил' диња. А то би сте и ви од ваше стране могли учиниті као *jydex competens*. Јесте л' читали што су ми у Будимским новинама написали (Gemeinnützige Blätter dat-o 6-t 8-br 833. № LXXX) ако ни́сте — гледајте да добијете, и прочитајте, тко је писао, још нисам могао изнајті, али ми је пријатељ био, то се віді. Чујем да су и у Липиским новинама, у *којим?* није ми казано, два кратка, ал добра по́ ме објављења о мојој Грам. изишла, ја незнам што је како ли је, али вас молим да провидите, пак да ми од тих листовах по 1 Exemplar узмете и пошаљете, јер би рада све имат, гдѣ је о том разговор. А такојер и оно што Бандка, Шафарик, и остали напишу молим вас добавіте мі і пошаљите, ја ћу све платіт, што буде стало.

Сада сам у погодби с' Будимском свеучиличком Штампарином да ми Керстовку штампају — то је дѣло оно што је Владика *Вида* у латинском језику на захтѣвање папинско написао: *Christias*, ово је дѣло послѣ Дубровничанин Палмотић на језик илирски изговора Дубровачког лѣпо превео — а ја сам га сада (можебит) поправіо, или *иокварио*, пак га желим дат уштампат.

Од Г. Копитара примите за З Пословице f. 2 — у сребру — а за Statuten 12 x. cmz. добит ћете други пут.

Честіткујем вам ново лѣто Бог вас дуго и у добру поживно, на дику и корист Сербима.

Сада вас братински целивајућ остајем

Ваш до смерті
Ігњ. Ал. Берлић.

[Споља:] v. Brood.
S-r der Herrn
D-r Wuk *Stefanovich Karacxich*
Nebst f. 2 cmz. *Wien.*

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3635]

49.

У Броду 29 травња 1834.

Преведри Господине!
Драги брате и пријатељу Вуче!

Или сте лѣни, или болестни, што ли је да ми непишете. Ја сам вам још у мѣсецу Просинцу п. г. послао у име пословицах сербских пренумерацију на 3 књиге, у листу Госп. Копитара, пак ми никад ни ви ни Г. Копитар неодговористе јесу ли новци и моја писма до вас дошла. Ај Богме брате Ацаип с' вас! —

Молио сам вас да ми, ако која изиђе, критике о мојој Граматици пошаљете, ја ћу платіт, пак ми ето и то нећете да учините, дајте Бога вам, чуо сам да је Шафарик нешто писао, добавите ми и пошљите у Пешту на Г. Хартлебена, од кудно ћу лако добавит, сад бо немислим на Пештански Вашар доћи. Пак ако су и тѐ ваше пословице изишле, пошљите ми на истог Г. Хартлебна. Да сам Данице у Босну послао то сам вам писао, ал ми ни дан данас нису одговорили да су примили, премда знам да нису изгубљене.

У реченом листу од мѣсеца просинца описао сам вам и босанске Паше, незнам јесте л' с' оним мојим описам задовољни били.

Ове зи́ме т. ј. у мѣсецу Марту мало не биаше окерши у Босни, — Керштеници Шокци и Власи били су се противa Турцим подигли, али непромотривши да још није одређено и уговорено врѣме дошло — морадоше се трећи дан умирити, — Поп Јовица био је Вођа, ал му се сад ни за траг незна̀.

Молио сам Г. Копитара да једну моју Граматику, бившем мому Професору Ђури Ржебауну у Ловов пошље, јел то учинио ил' није? незнам, морао би какав такав глас примит, ако

дакле још није учиніо, а оно вас лѣпо молим, да узмете од њега једну моју Грам. у полуфранцезском везу, те да ју An Seine Hochwürden (pl. Tit.) Herrn feld-superior Georg v. Rżebaun in Lemberg, на Делижанцу *Franco* пошаљете, што платіте то ћу вам ја захвално повратіт, само молим вас настојте да што бержје буде.

Поздравите ми Г. Копитара, да сам његов лист од 15. Април примио, и у Босну на све пријатеље и познанике писао, небил ћегоћ шта од наших старинах нашао. — Док добијем одговоре и њему ћу писат, какви су плод моја пйсма произвела. Али мало уфање имам, да ћемо моћи штогоћ добит. — Јер су ватре, трешње земље, и Турци, и Ратови све прождерли, ако је икад шта и било, међутім видит ћемо. —

Поздравите ми, кад се с' Отцем Петром Марешевићем састанете, поздравите ми га, нека ми пише јели ових данах једно 6 босанскіх писамах на пошти примио, и јели новце од Бечког Гвардиана добио нек ми пише. — Такођер нек ми пише, тко је тај Господин Јуранић од кога ми је један пута у свому писму спомен учинио? Је ли то какви добар Домородац, и какав важан човѣк, који би могао ђаѣа кому дољњем човѣку код горњих људих у помоћи бити, и штошта посла оправити? —

Ово, и братински вас поздрављајућ и целивајућ остајем сутрашње вам Воскресење сретно и честито назівајућ Ваш до смерти Брат, слуга, и пријатељ

Игњ. А. Берлић.

Довершено ово писмо 3-ћег Свибња 834.

[Споља:] v. Brood.
S-r des Herrn *Vuk Stef. Karacxich*
der Philosophie doktor's und mehrerer
Gelehrten gesellschaften Mitglied's
Wohlgeboren
franco. Wien
Joseph-Stadt in der Pieristen-Gasse
№ 126 in 1-e Stock.

[Напомена Вукова:] одговорено 1/13 Маија 834.

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3636]

50.

У Броду 31 Маја 1834.

Преведри Господине!
Драги брате и пријатељу Вуче!

Ваше угодно писмо од 1/13 о. м. примио сам, и ево се једнако смишљавам били вам у Беч писао или не, пишете бо ми да ћете у Будим сићи. Међутим, ево ме с' одговором.

Жао ми биаше разумјети што вам грипа мира недаде, и около нас је има, али није толико зла, као гори, моја ми сестра из Тирола пише, да мало што није од грипе умерла.

Дајте молим вас и опет гледајте, да ми добавите критике сверху моје граматике. Да није у Липиским новинама Грим или који други пријатељ што писао? — Ја сам молио г. Копитара, да сваког пријатеља, кому од моје стране мојту Граматику поклони, опоме́ни, ако што о њој узпише да ми имаде собћити. — А то би се могло и сада учинити. — Жао би ми било ако недобијем читаву частицу чешког часописа, у кому је о мојој Грам. разговор. Дајте молим вас, кад ви или Г. Копитар њему узпише, опомените га да ми то *за новце* даде, ја за бадавад нетражим.

Ваља да из Беча иде Делижанц у Лвов? (Lemberg) учините дакле љубав и пошљите што бержје Г. Ржебауну мојту Граматику, ја сам му још лане писао, да му шаљем пак ће ме човѣк за лажу држати.

Што бисте рада по оному казат: *ваља да зато закону, што није* **љубитељ** *ни́је права Сриска реч?* ја немогу разумѣт, једа ли тко сумња да *љубитељ* није права серпска и *илирска* рѣч? — Извѣстите ме о тому.

Од Босанске буне незнам вам млого казат, једни веле, да су се сви Босански, Ерцеговачки, далматински, албанезски etc. etc. Турци против Цару дићи наумѣли били. — Пак да је Цар из под руке поручио Керштеницим, да се они против Турцим у овим земљама слободно дигну, да ће јим Цар Турски у помоћ доћи, а да ће и Сервианци с' друге стране у помоћи бити, нек цару ништа Турци и Босански Јањичари нахудит немогу. — Други веле, да су Турци Попа Јовицу Дервеначког Пароха почели прогањат, пак да је поп Јовица из своје главе буну учинио. — Ја би рекао, да први има право, јер знамо да

је мало касније Милошев Брат Јово с' 20.000 Сервианацах на Босанску међу дошао, als Observations Corps, еле на сваки начин био је поп Јовица жесток, и са својом жестіном све покварио. Буна се је почела у шумама Дервеначке наије. — Град Дервента лежи 3 сата од Брода на планини, и може се из Брода код лѣпа времена видѣти, — гдино су се Керштеници сабрали да на Турке ударе, и ударили су на турско село Оџаке и силу Тураках побили и све село попалили, и поробили. — Било што христианах што католиках около 700 главах, еле су се за осам данах уми́рили. — Поп Јовица још с' једно 30—40 главах побѣгао је, куда? — још се незна, Кажу да ни́је у Сербији — Умирит се мораде Керстјанлук, што није имао праха и олова и захи́ре, — а друго што обећану помоћ није добио. Ако будете у Пешти, најћи ћете се са Скалицом, он ће вам обширније устмено све казати, а има у Пешти сада Бошњаках, који би вам све потанко казали, ако будете тамо, ја сам наручио Скалици, да вас с њима састави. —

Кад ћете ваше пословице уштампат? — гледајте да скоро буду готове. Пошаљите ми једно 5—6 комадà може бити да ћу јих моћи прометнути. — Ја платац остајем. *Баштина гола плаштина,* рећи ће: Die Erbschaft ist ein nakter Mantel; то јест: тко се у Баштину узда, остат ће брез плашта, илити јапунџе. — Баштина значи: 1) велику башчу, 2) Виноград, 3) Die Erbschaft, отаџбину, дѣдовину, материнство etc. etc. Плаштина долази од Плашта, т. ј. јапунџе, и значи, погердно говорећи: подерано, старо, неваљало јапунџе. 2.) Натовари тер удари, рећи ће: lade auf und schlage zu, oder lade auf und teibe an, вели се од човѣка, који као магарац ра́ди, али незна за што н. п. ја имам добра и вѣрна и радена слугу, али се незна никаква посла примит, док му некажем, ово ћеш и ово учинити. — Овакви слуга приликује се магарцу, кога морам натоварит, пак ударит да иде. *Тер* у Босни, Далмацији и гдѣгдѣ у Славонији знаменује *пак, пак онда,* und, und dann, deinde, post, dein vide meam grammaticam § 244. conjunctiones copulativae pag. 228.

Сада ми Брате Вуче с' Богом остајте, и пишите ми ђађа, да знам да сте живи, ја вас братински целивајућ остајем до смерти вѣрни Брат и Приатељ

Игн. Ал. Берлић.

Поздравите ми Г. Копитара, Г. Јуранића непознатим начином, О. Петра Марешевића нек се кући жури, и Г. Фрндерика Туцића мога Пожешког Коншколара, који је сада илирски Толмач код свеобће Хофкоморе у Бечу, ако га знате, и ако ме се од Пожеге спомиње. И ако где Плајела видите поздравите га.

[Споља као на претходном].

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3637]

51.

У Броду 17 Серпња 1836.

Љубезни пријателју!

Ваш угодни лист од 12/24 Јунија о. г. истом сам на 8. овог мѣсеца примио, и имавши грозницу немого вам до сада одговорит. — Што један другом тако дуго нисмо писали ви сте криви. — За што ми се никад из Далмације, зашто из Церне Горе нејависте? — Ја сам вам у Задар писао прије, рећи, полдруге године, — с' намѣњењем да вам се лист у Церну Гору пошаље, (јер ми је Г. Копитар писао да сте тамо одишли.) али од вас никад одговора, а ни мога листа никад натраг непрѝми. Желио сам да бивши ви у оним странама, моје знанце Г. Апендинпу у Задру (онда је чини ми се још у Дубровнику стајао) и Г. Симу Старчевића Парока у Карлобагу походите, свеобадва би вас, особито Старчевић верло радо примили, и дочекали, ја сам јѝм јавио, да сам вас к' њима наслао, и оба ми се потужише, да јих нисте походили — они су илирски Граматици као и ми, пак јамачно да би јим мило било с' вама се састат и разговорит. еле facta infecta fieri nequeunt! — Ej мој Вуче вуци те драпали! —

Из Босне вам нејмам млого јавит, Около нас је све мирно, нит се Турци боје Султана и Сарајевског везира, нит се боје овѝ њиу — и тако ствари леже, али у Турској Хорватској није тако, тамо се буне, тамо бију, тамо је сила, и у Турској Турци с' Турцим, и Турци с' нашима. Како се од тиу догађајах из илирских загребачких новинах боље извѣстити можете.

Што се пак тиче ускоках, то су вам људи од суве међе од Цетина, и од оних крајевах. Прошли су они ево овуда, п с' већом страном кроз Брод, било јих је како оній сами казују — около 200 фамилиах, више од 1000 душах, Христианах и Кершћанах на умћш, и отишли су у Сербију — Імали су са собом доста марве коњах, Воловах, кравах, и свињах, и то су путем продавали, само да од глади неизгину. Керштеници око нас у страху живе, али се ништа нечује, да јим Турци какву силу или зулум чине.

Ја више од године данах скоро ништа нерадим. — Уплашио сам се, видивши илирске новине и даницу, сад незнам чији сам, кудли би се, на коју ли страну окренуо, и тако ми се ништа немили. — Іздао сам Керстовку Палмотића 1835. незнам јесте л ју добили, ако нисте послат ћу вам. Будимски илирски Календар за год. 1836 код Ђурпана п Богó — такојер за год. 1837 сад се штампа; й Новосадски илирски Календар за год. 1837 написао сам. Ако од ових нејмате, послат ћу вам, да ме цензурирате. Кад доспнем пишем којекакве ситнежи за забаву п подучење, али о ничем великом и главном нерадим, моју Граматику — кад мп се шта деси, поправљам, у осталом бавим се како ћу са женом п петоро Дѣце живѣт.

Љубезно мп поздравите Г. Копитара, и Г. Топаловића Ђаковачкога Клерика у Пазманеуму, који је сад јамачно особити и најбољи илирски Поёта. Поздрав његов новом Ђаковачком Владики Куковићу мени се тако допада, да вам немогу изказат, познајте се с' њпм ако га јурве непознајете, нећете се кајати. —

Сада вас љубезно и братински љубећ и поздрављајућ остајем

Ваш до смрти Прпатељ
и Брат
Ign. Al. Berlich.

[Споља:] Brood.
S-er des Herrn Vuk Steph. Karacxich
D-rs der Philosophie, und vieler gelehrten
Gesellschaften Mitgliedes Wohledelgeboren.
Wien
in der Josephsstadt am Glacis № 41.

[Напомена Вукова:] одговорено $\frac{\text{25 Авг.}}{\text{6 Септ.}}$ 836.

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3638]

52.

У Броду 21 Рујна 1836.

Преведри Господине!
Драги мој пријатељу!

Ваш угодни лист од 25 Авг. — 6, 7-бра радо сам примио. Задержавши се верло мало времена у Пешти, нисам могао Г. Миловука посѣтити — зато ваших Пословицах још до данас нисам добио — него молим вас ако Г. Миловуку узпишете, пишите му да јих предаде Г. Хартлебену — који ће јих до мене опремити.

Перва прилика која се деси — донѣт ће вам моје *послаке* од 835 и 836 године. ал ме молим вас немојте верло чешљат — *мало* вам буди слободно и допуштено.

Драго ми је што сте се с' Топаловићем познали, то вам је сад за сад паша славонска дика — нек вам даде да проштиете Честйтку коју је Габри Канонику и владики Куковићу написао — и видѣт ћете quod intra nostros роётas referendus sit.

Куд се је дѣо Марешевић? чујемо да је из Беча отишао, а овдѣ га није! — да га није Бог или Враг у Русиу однео — од ње је млого сањао.

Какогод сам у Граматици мојој казао — при ћириличкој азбуци *Вашег реда* остајем. а што они сањају није ме страх — али ми је жао што се од доброг пута оддаљујемо. Мене су до душе, ланй сплели да сам њихове мисли — али су лагали — међутим знам да јйх се нетреба бојат — Бог би дао да се уздерже, какви су такви су — нашй су! —

Што се Босанске војске тиче — могу вам јавит да је то све магаређја терка. Бошњаци се спремају на војску — *као гладан срат.* — Скупило јих се је једно 2—3000, и дошав к' Травнику — гдѣ се Везир находи — и к' Сарајеву, као у поглавиту варош — буду 17 и 18 овог мѣсеца тако потучени да су се сви разпершили као прах по вѣтру. — Везир има једно 1000—1500 људих регуларне турске трупе, све самих Арнаутах — ови су по бусиама дочекали Бошњаке, и побили јих тако да је до 500 мертвих остало — и 1000 рањених — и да су тежко побѣгли који су живи били. То је у кратко сва Босанска Ребелија од 1836 године. Бошњаци су (Турци) такве кукавице, да није врѣдно о њим говорити, а још мање писати.

Плајелово описање од Босне, непознајем, али сцѣним: премда много није врѣдно, опет да је боље него сва друга описања, која се у штампаним књигам находе.

Неимав што више писат, молим да ми Г. Копитара љубезно поздравите, да му на поклону — (кога до душе још нисам примио, јер немого до Берића отиђи) лѣпо захваљујем. Такојр поздравите ми Топаловића и остале пријатеље, вас сердчано и братински целивајућ остајем

на служби
Ігњ. Ал. Берлић.

[Сполја] v. Brood.
Herrn D-r Vuk Stefanovich Karacxich
Mitgliod mehrerer gelehrten Gesellschaften
Wien
Landstrasse № 57 in Hofe links
1-ter Stock rechts die Thür.

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3639]

53.

У Броду $\frac{26\ \text{Апр.}}{8\ \text{Маја}}$ 1849.

Мили мој брате Вуче!

Ил се ја јавио ил нејавио — ил писао ил неписао, увѣк сам ваш и на све ваше књиге двоструко предбројен. Још се на све ваше књиге предбраја Господин Бродски парок Матеј Лазић, молим вас дакле, да ми од сваке ваше књиге по 3 Ех. пошаљете, а ја ћу се старати да што бержје новце добијете. Сад из Беча нејмамо другог пута него на Загреб, дакле молим вас тамо и за мене књиге шаљите. —

Ево хвала Богу доживи и треће штампање моје Граматике, баш ми је данас 14-ти табак у Коректури — јер сам послѣдњу коректуру нá се примио, пак и пак неизилази ми без погрѣшаках — ех тако је. Мислим да ће тамо до Духовах готова бити, пак кад ју добијете сами судите. Морао сам сада очито на Загребце скочит, јер нам курве аманха покваришe наш красни народни језик.

Овдѣ живимо у страху — Бог зна шта ћемо још морат доживити, чини мй се никад више добра! — Хвала Богу те нисам млад, сад је све тоближји гроб.

Искрено вас поздрављам и љубим

Ваш стари пријатељ
Игн. Ал. Берлић.

[Споља:] Brood.
An den hochgelehrten
Herrn *Vuk Stefanov. Karadžić*
der Philosophie Doctor Mitglied mehrerer
gelehrten Gesellschaften &. &.
Wien
Landstrasse № 362.

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3640]

CXLVIII.

ЛУКА КЕНГЕЛАЦ

1.

Высокоученый Г-дине,

Многопочитаемій Брате, и Пріятелю!

Јасамъ по моємъ шбѣщанію о садашнѣмъ Пештанскомъ вашарѣ за вашъ Рачунъ ѿ издатихъ чрезъ моегш Г-дина Стрица книга 7 комади ѿ сваке до Г-дина Берића сотимъ умоленіемъ послао, да ій у Бечъ вамій шправй, ѿ којихъ молимъ ѿ сваке по єднѣ подајте Г-динѣ Сідорѣ кодъ Мадьарске Канцелларіе у Регістратурй находймомъ Адјунктѣ, равнѣже йстомъ Г-дйну Сідорѣ подајте по єданъ еѯемпларъ, да дадс Г-дйнѣ Ковачѣ бывшагш Прінца Лѣдовика Мадьарскога языка Префекту; еще по єданъ еѯемпларъ подајте Г-дйнѣ Петрѣ Нік: Дарваръ, й по єданъ Руснячке цркве капеланѣ: проча пакъ три еѯемплара изволите на мой Рачунъ датй чисто везатй, й послатй са шсобытомъ дѣла препорѣкомъ онамо, ѿ кудѣ се надате, датьесе мой Старацъ за тако велйкій свой трудъ мотьй утѣшйтй, и похваленъ постатй; й да небы онъ, вйдећй, да за такове своє трѣде нищь нема, нйтй кнйге немоћи распродатй, до онога мнѣнія дошао, да рекне, као што є оно влашкій Попъ казао: *нѣ Грамматука нѓи нймйка.* — Ако вам' бѣде ѿ таковихъ книга мало, да то єсть невозможно вам' бѣде свуда послатй, а вы ѿ таковихъ сада вамій послатихъ изоставите Г-дйна Руснячке цркве капеллана, и Г-дйна Дарвара, задржатй: пак мй пйшйте іаћю за ньіовъ Рачунъ вамій дрѣге первомъ прйликомъ до Г-дина Берића послатй, или пишйте й самій Г-динѣ Берићѣ, кодъ нѣга имаде єще трй еѯемплара. —

Пйшйтемй молимъ что скорше бꙋдй што новогъ ймате, й поздравйте мй Г-дина Копйтара, и Мілѣвича, васъ пакъ й предрагꙋ вашꙋ и велйкꙋ, й малꙋ фамілію любымъ, й есамъ вашъ

У В. Кикиндй.
11-ог Марта 825.

понизный почйтатель
Лꙋка Кенгелацъ.

П. П. Пошльйтемй молимъ две Грамматуке на нѣмецкіи преведене, кое тамо бывшій нйсамъ могао добавытй: а макаръ й више кою, іаћю вам' Новце послатй.

[Спољa:] An den Hochgelehrten Herrn
Vuk Stefanovits, schätzbahrsten Freund
zu Vien
Auf den Landstrasse № 74.

[Напомена Вукова:] одговорено 4/16 Сент. 825; опет писато 17/29 Нојемвр.; опет 29 Дек. 1825.

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3641]

2.

Высокоученный
мнѣ многопочйтаемій Г-дине!

Што вамъ на ваше почйтаемо Писмо ради препорꙋченагѡ вашегѡ Дѣлца, сирѣчь Забавника до сада, а нарочйто у свое време нищь ѿговоріо нисамъ, знам' датьете се на мене срдйтй. Узрѡк' ѡбаче томꙋ ніе презреніе вашегѡ Дѣла, но ѿ частй моя званична Дѣла, а нарочйто моя крайна жалость удержаламе е у свое време вамй ѿговорйти.

Іа сам М-цъ Аѵгусть, й 7-ber у Школскомъ посѣщенію, слѣдꙋюще пак' време с' крайномъ болестію мое супрꙋге борећйсе смутно проводіо, донде, доклем' се нѣ при концꙋ М-ца 8-bria Т. Л. на мою, а ѡсобыто мога единца Сына краінꙋ жалость и лйшіо нисамъ.

Доклем' самъ по том' Сынѣ моме оно, штомѣ в аки у школѣ ходетью потребно предѣготовіо, нѣга у Арад' шдвезао, потомъ домѣ дошавшій не малѣ мою Економію, й доста числене Младье, й служйтелѣ у Редъ поставіо, времена сам' потребовао. —

Сад бысам' Драгій Г-дине све мое біо у ред' поставіо, алй у велйком' и красном' моме Домѣ, саам' по собам' ходетьи топрв' сузе пролйватй, и жалост' проводитй морам'. — Божія в воля: Шта знам' чйнйтй. —

По междѣ тим' пошлйтемй вашй Забавника 20 комадй, за коетью іа прйкупитй, й вамй онамо послатй Новце, кѣда вы уредйте.

Едалй што чуете за Обер-Іншпекторат'? — Поздравйте мй высокопочйтаемога Г-дина Копітара. Вас' люблетьй всамъ вашъ

У в. Кікіндй 25/13 X-mbr 826.

понизный Слуга

Лѣка Кенгелацъ.

Акш ту у Бечѣ, йлйтй гди у дрѣгомъ местѣ знате каковѣ младѣ удовйцѣ или девойку — шбаче пабушасту, — препорѣчйте ме, и пйшйтемй преко кога бы сам' могао то свршйтй: ербо вйдим' да овако жйвйти немогѣ. — Іа ймадемъ мое две лепе службе, ймадемъ Годинѣ 2.000 f. плате, кромѣ прочй прйхода, ймадемъ мой красан' Домъ, лепе Грѣнтове й учреженѣ Економію. — Потрѣдйтесе й вы, и Г-динъ Копітаръ: ако буде што ове зйме, бытье Купел' Пелц': ако Шложйте до лета, ондар' в само Staub-Mantl.

[Спољa:] An den Herrn
Vuk Stephans Karadtsitz
Hochgelehrten
abzugeben in den Grich-Schul-Gebäude
zu Vienn.

[Вукова напомена:] одговорено 12/24 Априлија 827.

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3642]

3.

Высокоученый Господине,
мнѣ многопочитаемій!

Іа сам' се нѣчто задоцніо вамй на ваше всепочитаемо Писмо Сговорити у смотренію Пренумеранта на *Данищ*. — Пошлите вй менй таковйх Книга 20 комадй, й іавитемй каквом бы вам' приликом' могао послатй Новце. — Іа вас' овде имадем' нѣчто молйтй: ймайте добротъ у Бечу распытатй, встлй Г. Joannes Aloysius Bauer Жйв', кой в Expeditoratus officii Adjunct у Маћарской Канцелларій. Тай в Г-дин' мога Г-дина Стрйца старый познаник', и пріятел' пак' из' узрока што за нѣга давна нищ' нечув, премй код' нѣга у М-стырю бывшу препорўчй, чтобы комў познатомў Пріятелю у Бечъ писао, и за нѣга разабрао. — распитайте даклемъ и пишитеми што скорше.

Поздравитемй Г-дина Копитара прелюбезно и изрўчитемў мов высокопочитаніе. —

В' прочем' себе у вашў любовъ, й Пріятелство вручўем', и всам' са Сшмѣным' почйтанієм' ваш'

У в. Кикинди
16 9-вра 827 по стар.

понизный Слуга
Лў. Кенг.

II. II. Іа сам' еще удовац': како вйдим вы се слабо за мене старате. — пропытайте ту у Бечў, небылй гди была какшва папўшаста удовица Гркиня?

[Споља:] An den Hochgelehrten Herrn
Vuk Stephan. Karadsitz
abzugeben
auf die Landstrasse № 291.
zu Vienn.

[Вукова напомена:] одговорено 29 Нојемвр. (по наш.);
опет из Будима 10/22 Јануар. 828.

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3643]

4.

Высокоученный,
й Высокопочитаемій Господине!

Маћярско є Самовол'ство по мећю прочимъ и за нашѣ воспйтаюћусе юность жалостно породйла слѣдство. — Ја сам' ймао Сына, кой є по пређяшньой Сісѳемй у Грамматикалнймъ Классама Латински и Немецки у Темішварѣ учіо, а кадсам' увидіо, да є Маћярски Єзыкъ већ' овладао двигнуо сам' га изъ Темйшвара, й однео сам' га у Арадъ, гдйе Маћярскй моћй научйтй: ту є две Године біо, гдй є само Маћярски учећй се оно што є у Темішварѣ Латінскй и Немецкй у Грамматикалнимъ Классама біо научіо заборавіо, а Маћярскй не научіо: а бѣдућй дасѣсе после ове две Годйне несрећнй Покретй породйлй, за време койх смо ми овде долноземци страдаюћй часъ овамо, час' онамо за нашъ живот' спастй моћи скоро две године у бѣгствѣ провелй, следовало є, те є мой Сынъ, као й дрѣгй ємѣ равнй и Маћярскй оно заборавіо, што є у Арадѣ біо научіо, и такш у свакомъ єзикѣ Невѣжа остао. — Кад' се пакъ по возвраткѣ Мира у Єсен' 849 Школско Теченіе упочело, мог' самъ Сына у Темішваръ у седмѣ Школѣ шдвео, гдй сѣ се сва Стѣдіа на Немецкомъ Єзикѣ предавати упочела, гдй є сва Школска Юность, Немецки Єзик' незнаюћй (: бѣдући сѣ се пре свѣда у Маћярской Стѣдіа на Маћярскомъ Єзикѣ предавала :) у крайню сметню пала тако, да из' мећю ньй чйсломъ 173 у Ліцеумѣ бывшймъ, само 27 первесѣсе Классе дочепалй; а бѣдућй да є у смотреній из' манѣ Классе у већи прелазка такова строгость, да свакй онай, кой є из' две студіе у второй Классй, у већѣ Классѣ пређй, шта више нй из' таковй студіа повторителнй йспитъ предатй слободно ніе, слѣдовало є, да є мой Сын', акй из' две стѣдіе, Маѳематпке и Немецкогъ Єзика у второѣ Классѣ падшй, морао седмѣ Классѣ повторіватй.

Ја вйдећи, да се мой Сынъ овде Немецкй научити неможе, прам' да самъ, као штосте безъ сумнѣ моглй дочѣтй прйликомъ Революціе конечно пострадао, зажмѣримъ, и мога Сына у Бечь моме Пріятелу Г-динѣ Јшсіфѣ Мойсіловичь с' томъ молбомъ пошлѣмъ, да тако добаръ бѣдне, кость и квартир' мѣ наће, кодъ Г. Г. Діректора и Професcора шдведе, и препорѣчй га, и томѣ, у случаю ако за нѣждно увидй, бѣдући є и слабъ Немаць и Корепетитора мѣ наће. — Овай є Г-динъ тако добаръ біо, й

моіой є жельй удовлетворіо: но будѣй мй є мой Сынъ по окончанію первогъ Школскогъ Теченія, неке свое у стѣдіама теготе, и препоне, због' кой є из' Математике у дрѣгѣ Классу ставлѣнь й због чега се бой, да й бѣдѣще Године неће моћй у осмѣ Классѣ пређи описао, а я васъ єднога Ш мой тамо сѣщй Пріятеля ово излечйтй моћй вредна, и способна бытй почитѣюћй, на ваше пріятелство зидаюћй слободѣ сам' мени узео, васъ учтивѣйше, и пріятелски умолити, да добротѣ ймате могъ Сына Александра, an der Viden in der Flora-Baad Gasse № 330 2. Stock 12. Thür пребываюћегъ и вамй дозвати дате, нѣга у смотренію Школски предмѣта, и тягота, и препона йспитате, й преслѣшате, й из' далека промотрите Корепетітора Начин' поступања, особытш у Немецкомъ Єзыкѣ; потомъ к' Г. Г. Директорѣ й к' Професоршмъ штиђи трѣда непощадите, й с њима се посовѣтуєте, њйма могъ Сына препорѣчите, и на великодѣшіе ій позовете, да с' нашомъ децомъ, коясѣ због предопоменѣтогъ узрока не само у Немецкомъ, но у свй дрѣгй Єзыци тако слаба остала, и пострадала, великодѣшно поступаю, й с' нами Родителй, кой смо лютo пострадалй сожаление ймадѣ. Та доста є што мой Сынъ седмѣ Школѣ повтораваюћй с' тимъ казн'. Маћярске Революціе трпй, кой' самъ я, Богъ мй є свйдѣтель, аки крайнѣ пострадавшй с' крайномъ жертвомъ, да Немецкй Єзикъ може научйтй у Бечъ послатй Ш важіо се.

Повтораваюћи мою лонйзнѣ молбѣ у Надеждй Г-дине, даћете вы за мене утѣшити моћи, све оно употребытй што за нуждно бытй бѣднете увидилй, за кое њу я до Гроба вамй благодаранъ бытй, й оставмъ мене у ваше пріятелство и далше препорѣчаюћй, й на драгоценно, и утѣшйтелно извѣстіе очекиваюћи

У в. Кікіндй $\frac{12\ \text{Апр.}}{31\ \text{Марта}}$ 852 г.

вашъ йстйнй Почитател', и слуга
Лука Кенгелаць.

П. П. Ако ме буднете удостоили извѣстіа, имате добротѣ писатимй

Lucas Kengyelatz
K. K. Landes Gerichts Rath
für Torontal
zu Gr. Betskerek.

Слободѣ узпмамъ за подвозъ прилшжити 10 f.

[Спољa:] № 536.
Dem Hochgelehrten Herrn
Vuk Stefanovits Karadžsits
Glied mehreren Gelehrten Gesellschaften
Abzugeben im Slavischen Caffehause
erga retour recepisse
zu Vienn.

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3644]

5.

Высокоученній
и особыто почйтаемій Г-дине!

Я самъ прошле Єсенй Сына мога у Бечъ због Немецкогъ Єзыка послао, и препорѓчіо сам' га Г. Јосіфѓ Моісіловичь: овайга є пріятель добротѓ ймао сместити, й с' потребнйм' с'набдѣтй: шбаче, како сам' примѣтіо, сумнямъ, да є могао кодъ Г. Г. Діректора, и професора по моіои жели оно учйнйти штобы сам' я желіо: а то ѿ нѣга немогѓ ни закгевати: зато сам' свободѓ мени узео, и под 12 Април: Т: Г: вас' сам' писмено умоліо, да добротѓ ймате Сына мога „an den Viden Flora Baad Gasse № 330“ дати потражити, й како нѣга, тако й Г. Г. Діректора и професоре йспитати о нѣговомъ трѓдолюбію, и успѣхѓ, и оно, што буднете за нуждно увйдйли, й примѣтили уредите: я сам' Г. Моісіловича умоліо, дамѓ Корепетитора не само за Студіе, но да га у Немецкомъ Єзыкѓ из' фѓндамента учйтй упочне, онаковогъ узме, кога діректоръ, и професори будѓ препоручили. Да Корепетітора има, то сам' уверен', предавлй шбаче овай нѣму й Немецки Єзык' из' фѓндамента? то незнамъ. Я сам' исто пйсмо на васъ Г-дине erga retour Recepisse послао, и свободан сам' био 10 f. приложити за вашъ подвозъ, атресирао сам га „Abzugeben in die Slavische Caffe-Hause“ до данасъ ни Recepisse, й желаемогъ извѣстія недобившій сумняосам', едалй сте таково Писмо пріймйлй? — Но овй дана читаюћи у Србскймъ Новйна, дасте у Београд' прйспѣли, евосам' свободан' и тѓ досадѓ вам' творйтй, молећи васъ, да ймате добротѓ овде у Бечкерекѓ пребиваемог' йзвѣститиме.

Поздравйтемй мога старогъ пріятеля Г-дна Ісаіловича.

Молбѣ мою повтораваюћй, и мене у ваше пріателство препорѣчуюћи, остаемъ са Ѿмѣнимъ почитаніемъ

у В. Бечкереку 4 Апр. 852.

Вашъ йстинйй почйтатель
Лука Кенгелац
прй Ц. К. Торонтолском
Маћ. Судѣ Рефент.

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3645]

6.

Высокоученый
и Высокопочитаемій Г-дне!

Пріміо самъ ваше препочйтаемо Писмо од 16 Марта [! Маја?] О. Л. — у комѣ мй являте, дасте мое Писмо прам' прй полазкѣ из' Беча добылй, ница манѣ дасте опеть тако добры былй, и професорѣ мога Сына отићй трѣда непощадйлй: за кое указато пріятелство и любав' вамй йскренно благодарйтй не пропѣщамъ. — Пйшетемй, да вам' се Сына мога Професоръ потужіо, да Сынъ моі слабо немецкй знаде, й да зато слабѣ надеждѣ имаде даће моћй из Маѳематике у првѣ классу доћи, й у већю школѣ прећи: то ѳ менй добро познато, й зато сам' га у Бечь й дао, й толйкй трошак' жертвовао, дабы тѣ могао немецкй наўчйтй, й зато сам' васъ й моліо у моме пйсму, да Г. Г. Професоре й Дйректора умолйте, да с' нашомъ децомъ, кой смо Ѿ Мацара пострадалй, й койх' сѣ деца сметена остала, мало великодѣшно поступаю, а особито, кой већ' ѳданпѣта еднѣ класѣ репетіраю.

Пйшемй мой Сынъ даћѣ се Егзаменті 24 овогъ М-ца упочетй, й 31. свршйтй, й зато самъ я Г-дне мой тако сада опетъ слободан' вамй досадѣ чйнйтй й молйтй васъ, ймайте добротѣ к' Г. Г. дйректорѣ и професоршмъ отйћй, й Сына мога препоручйтй, нека с' ньиме мало великодѣшно поступаю: я бы га желіо й до Године тѣ у Бечѣ оставйти у 8. школй, пак' тога ради посаветуйте се с' ньима, й йспитайте ій, нека вамъ йскренно мнѣніе свое йскажѣ, шта мисле, и како налазе дабы за мога Сына найболѣ было? пак ймате доброту саобштйтй мй мало благовремено. —

Я самъ с' концемь овога М-ца намѣріо, ако икако бꙋдне возможно у Бечь доћи: али поредъ свега тога рад' бы самъ ѿ васъ барем' до 18. овогъ М-ца желаемо извѣстне ймати, за кое повторйтелно молимъ. —

Ваше сам' Приповедке на пренꙋмерацію раслао, и надам' се даће добаръ успѣх' ймати, ербо сам' ій ѿ веће части мойм' старимъ учителемъ, и бывшимъ учителемъ, и садашньим Парохомъ, коићедꙋ оне пренумерирати по сели, кои зимй у селꙋ у врꙋћой соби седе, пак' читаю.

В' прочемъ мою молбу повтораваюћй остаемъ вашемꙋ пріятелствꙋ врꙋчен'

У В. К-кінди 3. Юліа 852.

йстиній Почитатель
Лука Кенгелац.

П. П. Изволитеми управъ у Кйкйндꙋ писати, ербо се овде на урлаꙋбꙋ находим' до 20. Юлія 852.

[Спољa:] Dem Hochgelehrten Herrn
Vuk Stefanovich Karacsits
Mehreren Gelehrten Geselschaften Mitglied.
auf Landstrasse № 517.
in Vienn.

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3646]

CXLIX.

ЈЕВТИМИЈЕ ЈОВАНОВИЋ

Высокоучены Г-дине,
Мнѣ Высокопочитаемый!

Извините свободу и дерзновеніе мое, што самь се усудіо, вамъ, непознатъ будући, писмено досаждавати.

Я то чиніо не бы, кадъ бы себи иначе помоћи знао. Књигу ову, кою ћете изъ Обявленія видити изволити, превео самь на просто сербскій езикъ, како у Срему говоримо, но Благодѣтеля, кои бы ю своимъ трошкомъ печатати усердствовао, премда самь тражіо, найћи га нисамь срећанъ био. Зато принуждень самь био, целу стварь на Пренумерацію ослонити. Молимъ васъ покорно, дѣло Совокупленія Пренумерантшвъ, колико то безъ теготе ваше учинити можете, на себе примити не Шрецытесе. — Књига ова есть полезна и нашему роду, кои живи у Мадьарской, нуждна. — Ако што совокупите Пренумеранта и новаца, изволите такове у Пешту Г-дину Дамјановичу, Сенатору Пештанскому, приликомъ, у Августу М-цу послати. Въ прочемъ препоручуемь мене Благонаклоности вашей, дѣло пакъ ревности и родолюбію вашему, и остаемъ са свакимъ отмѣннымъ почитаніемъ

У Темишвару дне 16/28 Марта 825.

вашъ высокоученый Г-дине
нижайшій Слуга
Е'вѳймій Јоанновичъ.

[Споља:] An den Hochgelehrten Herrn
Vuk Stephan. Karadzsics
serbischen Schriftsteller
zu *Wien.*

[У писму је и један штампани табак: *Обявленіе на право гражданско Мадьарско].*

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3647]

CL.

ЈЕВТА ПОПОВИЋ

1.

У Трѣсту 3. Апр. 1825.

Високопочитаєми Господине!

Єдва сад ево доби прилику и време да пошлѣм они 26 f. извол'те поћи код Господара овди назначеног Бозину кои ће вам на ову карту упут исплатити. Здрави будите!

Я сам ваш

истини почитатель
Ј. Поповић.

Поздравите ми љубко, молим Господина П. Матића, мислим да вам є казао, да сам Османиду Далматинску ово дана добіо с' великим трудом, коя є пре двѣста 4 године писана била.

[Споља:] Al Signor Signor
Wuk Steffanovich
colle lettere
del Signor Kopiter
Bibliotecario imperiale
a *Vienna.*

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3648]

2.

У Трѣсту 19-га 7-bra 1825.

Драги и млогопочитуєми Господине!

Данас примим ваше од 15-га ов. м. мени љубко писмо, из кога разумѣм за мою Мїзіаду, благодарим вам млого на

извѣшћу том. — Пренумеранта послао вам є Г. Владиславлѣвић све, колико смо могли скупити, а новце за пренумеранте явіо є да примите код Г. C. J. Bosino, коєму є већ Г. Крестић писао, да вам преда. Изволите нам с' првом явити єстели примили. — Трађедіе имам три Дубровачке, и мислим ій штампати, али не смѣм у бечу єр ій неће цензура допустити, ни єдне, господари ми неки говоре у Петробург да дадем, видићу іош ій ни сам преписао. Истина; да се то чинити не смѣ, ал' будући да ни є моє дѣло, а под моим именом не ће ићи, тако може бити да ћу се тамо дати склонити. — Г. Фрушић и Владиславлѣвић благодаре вам млого на љубкой успомени, кланяюсе они вами искрено. Г. Радонић пре 5 дана, узео є пут ко Каиру да посмотри іош єдаипут добро древне Пирамиде и обелиске. — Г. Димитріе добро стои са здравлѣм за сад, ни сам га данас іош видіо, синоћ сам био ш' њиме дуго. Г. Дамаскин отишао є ово дана тек са своіом супругом доле у Темишвар. —

Османиду сам дао біо Г. Петровићу да є суди пак є он веће осудіо да се не штампа, што ни є нѣговом ортограві̇ом писата. Сада ћу є овде дати штампати латински слови по дубровачком начину. —

Молим вас ову ми доброту изволите указати, извадитеми из Цензуре бечке писмено, зашто се не може Мйзіада штампати, и то што скорі̇е, єр ми є млого нужно то да имам овде. —

Имао сам іуче писмо из Пеште од Г. Алексића, па ми іош ништа о Мйзіади не споминѣ, чудим се млого срећи нѣной худой! —

Здрави будите, я остаєм свагда

вами на служби готов
Јевта Поповић.
Карловчанин.

П. П. Поздравите молим Г. Младог Ћирковића, іуче сам приміо писмо, што ми є писао.

[Споља:] An den Herrn Herrn.
Wuk v. Steffanovich Caracich
mit Briefen der Herrn
Theodor Demeter Tirka
a *Wien.*

[Напомена Вукова:] одговорено 24 Септ. 825.

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3649]

3.

Г. Г. високоученом Вуку од Стефановић, Доктору.

У Трјесту 22-гъ 7-bra н. р. 1826.

Многопочитајеми Господине!

Из писма љетос што сте Г. Владислављевићу изволјели писати, узпао сам да би сте се радо корекције Османиде примити, ја сам заиста то желио. Ја сам писао два пут на Господаре од печатње. Ја мислим да ће они је вами дати, јер ове сузе Рад. што су сад печатане имају вр'ло млого погрјешака, наопако! ако би Османида толико имала! — Гледајте свакојаким начином, да ви је добијете, ја ћу вам благодаран бити. — Од ономадне примили смо објављења ваша на нов Забавник, послаћемо вам скоро пренумеранте. — Будите здрави! Сви ваши пријатељи овде су здрави. Остајем

вас истино почитујући
Ј. Поповић
Учитељ Трјестански.

[Споља:] Высокоученом Господину
Вуку од Стефановићу
Љубомудрија Доктору
у *Пешти.*

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3650]

CLI.

РУМИ

1.

Wohlgeborner
Hochzuehrender Herr Doctor!

Vom Herrn Professor Palkowitsch in Pressburg, der Ihre serbische Volkslieder aus Vukovar richtig erhalten hat ist im Bücherpack mit seinem böhmischen Lexikon für Ew. Wohlgeboren bey mir angelangt. Belieben Sie es von mir durch einen Dienstbothen abholen zu lassen.

Hochachtungsvoll Ew. Wohlgeboren

Wien, den 16 Juny 825.

ergebenster Diener
Rumy
(Vorstadt an der Wien № 39 im 1 Stock)

[Спољa:] An des Herrn
D-r Wuk Stephanowitch Karadschitsch,
Wohlgeboren.

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3651]

CLII.

БОРЂЕ РАЈМЕР

1.

Semlin den 20-ten Juny 1825.

Herrn Georg Reimner
in Leipzig.

Da (ich) mein im vorigen Jahre aus Temeswar an Sie erlassenes Schreiben von Ihnen mit keiner Antwort beehrt wurde; so zweifle ich dass Sie selbes erhalten haben. Ich bin gegenwärtig so frey Sie höflichst zu bitten, wenn Sie mir das Vertrauen schenken wollen, 50 Exemplare serbischer Grammatik unter der nähmlichen Bedingnissen wie Sie solche den Buchhändlern überlassen, so bitte ich solche an mich durch Herr Carl Gerold in Wien mit nächster Gelegenheit gefälligst übermachmen zu wollen. Ich möchte solche auf meine Rechnung in diese Gegenden, wo keine Buchhändler bestehen, noch die Menschen von diesem Buch Kenntniss haben, verschicken. Ich ersuche Sie mich mit baldiger Antwort an Herr Gerold in Wien, wo ich längstens bis einen Monath zu kömmen hoffe, zu beehren, und verbleibe mit vollster

Hochachtung ergebenst

[Концепат у арх. С. К. Академије бр. 3652]

2.

Wien den 12. Märtz 829.

Hochgeschätzter Herr!

Am Ende des Jahres 1823 hatten Sie die Gütte mir 50 Thaler zu geben, und im Jahre 1824 haben Sie den Herren

Breitkopf und Härtel 300 Thaler für mich bezahlt, von welchen Sie dafür auf meine Rechnung 200 Exemplare serbische Volkslieder nahmen. Bei unserer Trennung sagten Sie mir dass Sie zu Ostern 1825 mir würden sagen können, ob Sie erwähnte meine Bücher mir abkaufen, oder sie bei Ihnen in Commission bleiben würden. Wahrscheinlich wird meine öftere Abwesenheit von hier Schuld daran seyn, dass Sie mich bis jetzt mit keiner Nachricht darüber beehrten. Unterdessen sind die übrigen Exemplare der erwähnten Bücher so vergriffen, dass man weder in Ungarn, noch in Serbien ein vollständiges Exemplar mehr bekommen kann; darum nehme ich mir jetzt die Freyheit, Sie höflichst zu bitten, mich baldigst mit entscheidender Nachricht zu beehren. Zu den 350 Thaler belieben Sie die 50 Exemplaren serbische Grammatik, die Sie mir geschickt haben, zu berechnen.

Zugleich bitte ich Sie, auch mit dem hiesigen Grosshändler H. Th. D. Tirka wegen der 100 Exempl. des Serbischen Wörterbuchs, die er Ihnen 1824 auf mein Zureden geschickt hat, Ordnung zu treffen.

Ihren Brief an mich bitte ich an Herrn v. Kopitar (mit Briefen des Herrn v. Kopitar, Custos an der K. K. Hofbibliothek in Wien) zu adressieren.

In Erwartung einer baldigen Antwort habe ich die Ehre mit grösster Hochachtung und Dankbarkeit zu versichern.

[Вуков концепат (с поправкама Копитаровим?); у арх. С. К. Академије бр. 3653]

3.

Berlin 29 April 1829.

Indem ich Ew. Wohlgeboren um geneigte Entschuldigung bitte wegen der etwas verspäteten Antwort auf Ihren Brief vom 12-ten März d. J., muss ich zugleich bedauern, Ihnen nicht einmal Erfreuliches über den Absatz der beiden Werke (— Serb. Wörterbuch und Serb. Lieder —) berichten zu können. Der Erfolg hat unseren Hoffnungen und meinen Bemühungen für den Absatz derselben so wenig entsprochen, dass nach Abzug der für verkaufte Exemplare eingegangenen Summe und inclusive der Zinsen à 5% mir auf die Ihnen damals vorschussweise ausbezahlten

350 R. laut umstehender Berechnung noch ein reines Guthaben von 213 R. 1 gr. bleibt, wobei die Ew. Wohlgeboren im Juny 1825 durch den Geroldsche Buchh. gelieferten 50 Serbische Sprachlehre gar nicht in Anrechnung gebracht,, dagegen verkaufte 21 Exem. des Wörterbuches mit aufgeführt sind, deren Berechnung mit H. Tirka Sie wohl zu übernehmen die Güte haben werden.

Sollten Sie wünschen die nicht abgesetzten Exemplare sämtlich oder theilweise zurückzunehmen, weil der Absatz nach Ihrem Brief dort eher zu erwarten ist, so liegen solche jederzeit zu Ihrer Verfügung bereit, und können, sobald Sie es wünschen, gegen Deckung meines Guthabens von 213 R. 1 gr. an Ew. Wohlgeboren abgehen.

Mit Hochachtung Ew. Wohlgeboren Ergebenster

K. G. Reimer.

S-r Wohlgeboren Herr D-r Wuk Stefanowitsch.

	Soll.		Haben	
1824 Januar zahlte ich durch Anton — Halle	R 50	—		
May „ „ an Breitkopf & Härtel	300	—		
Zinsen 1 Jahr bis Ende April 1825 à 5%	17	12		
Dagegen empfing ich durch H. Tirka:				
Serbische Wörterbücher . . . 100 Ex.				
hiervon ab als noch vorräthig . 79 „				
Sind abgesetzt vom May 1824 bis May 1829 . . . . . 21 Ex.				
und bleiben daher zu berechnen à 3 R. 16 gr.			77	—
und freier von H. H. Breitkopf & Hartel an Serbischen Liedern . . . . . 200 Ex.				
hiervon sind noch vorräthig . 166 „				
Bleiben als abgesetzt zu berechnen 34 Ex. à 3 R. 8 gr.			113	8
Ich behalte daher gut			177	4
R. . .	367	12	367	12
Uebertrag mein Guthaben	177	4		
Zinsen von Juny 1825 bis Ende May 1829 a 5%	35	10½		
Porto Ihres Briefes vom Juny 1826 . .	—	4½		
„ „ „ „ 12 März 1829 .	—	6		
Bleiben mir in Summa . R.	213	1		

[Споља:] Sr. Wohlgeboren
Herrn D-r Wuk Steph. Karadgitsch
in Wien.

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3654]

4.

den 23. April 833.

Geehrtester Herrn!

Seit wenig Monathen bin ich wieder in Wien, und suche nach und nach meine eigenen Geschäfte zu ordnen. Dazu gehört auch meine Schuld bei Ihnen. Diese betrug nach Ihrem letzten Briefe von 29. April 1829. 213 Thaler. Ich bitte Sie, mich wissen zu lassen, wie viel Sie etwa für verkaufte Bücher mittlerweile mir davon haben gut schreiben können. Binnen vier Wochen erscheint hier ein *vierter Band* meiner serbischen Volkslieder-Sammlung. Ich mache Ihnen den Antrag, wenn Sie es zufrieden sind, eine Anzahl von den etwa noch unverkauften ersten drei Bänden gegen ebenso viele vierte Bände auszutauschen, damit so wir beide complete Exemplare alle vier Bände den Liebhabern anbieten können. Ich erwarte Ihre gefällige Antwort und Entschliessung durch Vermittelung irgend eines Ihren Wiener-Correspondenten, und geharre mit aller Hochachtung

Ihr gehors.

[Вуков концепат у арх. С. К. Академије бр. 3655]

5.

Leipzig 20-ten Mai 1833.

Ew. Wohlgeboren!

Geehrte Zuschrift vom 23-ten vor Mon. habe ich hier während der Messe empfangen und bitte mich wegen der verspäteten Antwort mit den Messgeschäften geneigtest zu entschuldigen. Wenn Sie die Güte haben wollen mir von dem 4-ten Band der Serbischen Lieder etwa 100 Expl. in Commission zu geben, so wird er mir sehr angenehm sein und bitte ich da-

gegen um gefällige Angabe wieviel Expl. der ersten 3 Bände Sie zurückzuerhalten wünschen. Wie viel Expl. genau noch vorräthig sind und wie sich danach unsere Abrechnung stellt kann ich erst von Berlin aus angeben, doch ist in den letzten Jahren der Absatz nicht bedeutend gewesen, so dass sich der bei der letzten Abrechnung angegebene Vorrath nicht vermindert haben wird.

Mit der ausgezeichnetster Hochachtung verharre ich

Ew. Wohlgeboren ergebenster
G. Reimer.

[Напомена:] den 11. Decbr 1838 an Reimer wiederholt wegen Abrechnung geschrieben.

[Сноља као на претходном]

[Напомена Вукова:] Geantwortet den 21. Juny 1833.

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3656]

6.

21 Juny 833.

In Beantwortung Ihres gehrten Schreibens v. 20. Mai d. J. habe ich die Ehre Ihnen zu berichten: 1) dass mein vierter Band der serbischen Volksliedersammlung erst jetzt vollends ausgedruckt ist. Er betragt $25^{6}/_{8}$ Bogen, ist also stärker als jeder der drey vorhergehenden. Sie können daher nur gewinnen, wenn Sie, in Folge meines bereits gemachten Antrags, für jedes drey des vierten Bandes eben so viele Exemplare der ersten drey Bände mit mir vertauschen wollen. Können Sie z. B. 50 Exemplare der drey ersten Bände, also in allem 150 B. entbehren, so haben Sie die Güte solche an einen Ihrer Wiener-Freunde zu senden, der sie dann mir gegen Empfang von 150 Bände des vierten Theils übergeben soll. So können Sie sowohl die Käufer der ersten drey Bände mit Exemplaren des neuen vierten, als auch die frischen Käufer aller vier Bände bedienen. Ist Ihnen die Summe von 150 Bänden zu gross oder zu klein, so belieben Sie sie nach Ihrem Bedarf zu modificieren.

In Erwartung Ihres Entschlusses habe ich die Ehre mit aller Hochachtung und Ergebenheit zu seyn

Ihr Dankschuldigster

[Вуков концепат у арх. С. К. Академије бр. 3657]

7.

Berlin 10/2 1839.

Ew. Wohlgeboren!

muss ich sehr um Entschuldigung bitten wegen meiner so lange verzögerten Antwort auf Ihre verschiedene geneigte Zuschriften unsere Abrechnung angehend. Theils bin ich zu sehr mit Geschäften überhäuft gewesen, theils habe ich häufig verreisen müssen (wie ich den auch bei Eingang Ihres letzten Schreibens auf einer Reise begriffen war); dann hat mich aber auch in letzter Zeit Unpässlichkeit gehindert, von welcher ich jedoch Gott sei gedankt! mich hergestellt fühle.

In der inliegenden Berechnung, die freilich kein erwünschtes Rezultat herbei geführt hat, finden Sie nun unsre Angelegenheit geordnet, bis auf die 50 Ex. der Sprachlehre, welche ich Ihnen lieferte, und wovon ich das Ergebniss nicht kenne. Eben so wenig weiss ich: ob sich bei Breitkopf & Härtel noch Exempl. der Lieder befinden; hierüber werden Sie gewiss selbst nähere Notizen haben. Ob Sie nun bei dieser Sachlage noch an eine neue Auflage denken oder erst die Erschöpfung der alten abwarten wollen, stelle ich ganz anheim. Insofern Sie wünschen die noch vorräthigen Ex., die bei mir lagern zurück zu empfangen, werde ich auch hierin Ihrem Bestimmungen unverzügliche Folge geben.

Wenn ich auch vor nun fast 15 Jahren nur flüchtig das Vergnügen hatte Sie zu sehen, so bleibt meiner Erinnerung doch immer der angenehmste Eindruck davon, und ich wünsche nichts mehr als die Bewahrung Ihres Wohlwollens und die Genehmigung der aufrichtigen Hochachtung und Ergebenheit mit deren Ausdruck ich hier unterzeichne.

G. Reimer.

[Прилог:] am 10/2 über Leipzig empfangen:

Lieder 1—3		200 Ex.		
zurückgesandt		30 »		
		170		
vorräthig sind	81			
auf Commissionslager	10	91		
		79		
			3.8	263. 8
empfangen 4-ter	90			
vorräthig	66			
auf Commissionslager .	5	71	19—	22. 4
				285.12
empfangen Wörterbuch		100		
vorräthig	54			
auf Comm.-Lager . .	5	59	41. 3.16	150. 8
				435.20
ab 2% Coursverlust . .				8.16
				427. 4
50 Zahlung durch Anton				
300 » » Breitkopf & Härtel				
26.61½ jährige Zinsen für 350 R.				
1.20 Briefporto u. Spesen.				378. 2
				49. 2
empfangen				
50 Serb. Sprachlehre				
Fracht für 100 Ser. Wörterbücher . .				2.16
			Rest R.	46 gr. 10

[Спољa:] Herrn D-r Wuk Stephanowitsch Karadschits
Wohlgeboren
für Grenze *Wien*
Landstrasse № 340

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3658]

8.

Rechnung

für Herrn D-r Wuk Stephanovitsh von G. Reimer in Berlin

Soll	R.	gr	Haben	R.	gr
1843. 28. Dec. **Vorrätig:**			Laut Abrechnung vom Februar		
86 Serbische Lieder 1—3 Theil à 3 R. 8 gr.	286	16	1839 kam Ihnen pro Saldo gut . .	46	10
60 Serbische Lieder 4 Theil à 1 R. 4 gr.	70	—	in Commission blieben:		
50 Sersbisches Wörterbuch à 3 R. 16 gr.	183	8	91 Serbische Lieder 1—3 Theil à 3 R. 8 gr.	303	8
Saldo Ihnen	108	22	71 Serbische Lieder 4 Theil à 1 R. 4 gr.	82	20
			59 Serbisches Wörterbuch à 3 R. 16 gr.	216	8
folgt hiebei	648	22		648	22
			Trage vor die vorräthigen		
			86 Serbische Lieder 1—3 . . .	286	16
			60 „ „ 4	70	
			50 „ Wörterbuch . . .	183	8

Berlin 3-ten Januar 1844.

G. Reimer.

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3659]

9.

Hochzuverehrender Herr Doktor.

Dass ich Sie vor Ihrer Abreise von hier, die ich zu spät erfuhr nicht mehr gesehen habe hat mir sehr leid gethan; vielleicht ist es mir vergönnt in dem nächsten Jahr einmal nach Wien zu kommen, wie es schon längst mein Wunsch gewesen ist und ich kann dann dort die Ehre haben Ihnen meine Aufwartung zu machen.

In Betreff Ihrer serbischen Volkslieder erwiedere ich auf Ihre Anfrage, dass ich den *Laden*preis von dem ich weiteres den üblichen Rabatt an die Sortimentshändler abzugeben habe, immer doppelt so hoch stellen muss als Sie ihn mir berechen, so dass ich für die ersten 3 Bände den Ladenpreis auf 4 R. würde zu stellen haben, wenn Sie mir 2 R. dafür berechnen. Ich fürchte indessen, dass die Preisherabsetzung, da die neue vermehrte und schöner gedruckte Ausgabe schon im Erscheine begriffen ist nur wenig Erfolg haben wird.

Wenn Sie mir von den neuen Ausgabe wieder 100 Exemplare in Commission geben wollen, wird es mir sehr angenehm sein, ich würde den Ladenpreis auf $2^2/_3$ R. für jeden Band zu setzen haben — Prof. J. Grimm ist nach Schweden verreist. —

Mit ausgezeichenter Hochachtung habe ich die Ehre zu verharren

Berlin 4-ten September 1844.

Ew. Wohlgeboren ergebenster
G. Reimer.

[Споља:] S-r Wohlgeboren
dem Herrn D-r *Wuk Steph. Karadschitsch*
frei Wien

[Напомена Вукова:] geantwortet den 29. April 845.

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3660]

10.

29. April 845.

Wohlgeborener Herr!

Meinem Briefe von August und Ihrer darauf folgenden Antwort vom 4-ten September 1844 gemäss, habe ich Ihnen durch die hiesige Mechitaristische Buchhandlung 100 Ex. des ersten Bds und 100 Exemplare des 2-ten Bds der serbischen Volkslieder geschickt. Beygefügte proschürte Ex. des ersten und 2-ten Bd. bitte ich dem Herrn Professor D-r W. Schott in meinem Namen zu verehren. Ich glaube es wäre nicht überflüssig anzuzeigen, dass sie auch noch einige Ex. des serbischen Wörterbuchs haben, indem diess Buch in der österreichischen Monarchie sehr selten ist, und ich überdiess in einigen Jahren gedenke, eine neue um Vieles vermehrte Auflage herauszugeben.

Achtungsvoll verbleibe ich

Ihr

[Концепат у арх. С. К. Академије бр. 3661]

11.

Euer Wohlgeboren!

Ich bitte Sie, mir die Rechnung, sowohl der nach Ihrer Rechnung von 3 Jänner 1844 noch bey Ihnen gebliebenen Bücher, als auch der Ihnen später Geschikten zu 100 Ex. vom 1-ten, 2-ten und 3-ten Bande der neuen Ausgabe der serbischen Volkslieder zu schicken.

Von den bis jetzt nicht verkauften serb. Volksl. der *früheren* Ausgabe ersuche ich Sie höflichst, mir drei vollständige Exemplare (aus 4 Bänden bestehend) nebst 10 Exemplaren des serbischen Wörterbuches durch eine hiesige Buchhandlung zukommen zu lassen; alle übrigen Volkslieder der oben erwähnten *früheren* Ausgabe jedoch, gut verpackt und transito nach Türkei bezeichnet, in das hiesige Speditions-Bureau der Végh & Krestits (Wien Grünanger-Gasse № 833) zur weiteren Beförderung nach Belgrad, zu schicken.

Indem ich von Ihrer Güte Entschuldigung dieser meiner Belästigung hoffe, habe ich ich die Ehre mich zu nennen

[Септембра 1846] Wien.

dero ergebenster

[Вуков концепат у арх. С. К. Академије бр. 3661]

12.

15. April 847.

Wohlgeborner Herr!

Ich war so frei Ihnen im September verflossenen Jahres zu schreiben, da ich jedoch bis jetzt das Vergnügen entbehrte eine Antwort zu erhalten, und ich vermuthe, dass entweder mein Brief verloren gegangen, oder dass Sie, geehrter Herr, vielen anderen Geschäften wegen hierauf vergessen haben, so erlaube ich mir die Freiheit den Inhalt jenes Briefes zu wiederholen, welcher, in der Bitte bestand, mir sowohl die Rechnung jener nach Ihrer Rechnung vom 3. Jänner 844. noch bey Ihnen gebliebenen Bücher, als auch der Ihnen später geschickten zu 100 Ex. vom 1. 2. 3. Bande neuen Ausgabe der serb. Volksl. zu schicken. Von den bis jetzt nicht verkauften serb. Volksl. der *früheren* Ausgabe mir gefälligst drey vollständige Ex. (aus vier Bänden bestehend) nebst 10 Ex. des serb. Wörterbuches durch einen hiesigen Buchhändler zukommen zu lassen; alle übrigen Volksl. der obenerwähnten früheren Ausgabe gut verpackt und transito nach Türkei bezeichnet in das Speditions Bureau der Végh & Krestits (Wien Grünangergasse № 833) zu weiteren Beförderung nach Belgrad zu überschicken. Zu diesem füge ich jetzt dieser früheren Bitte noch folgende hinzu, sämtliche transito nach Turkei zu bezeichnende Bücher früher broschüren zu lassen.

Höflichst ersuche ich Sie mich sobald als möglich mit einer Antwort zu beehren da ich erstens im Laufe dieses Frühjahr zu verreisen gedenke, und zweitens wünschte ich noch vor meiner Abreise Ihnen Etwas meiner neuesten Werke in Commission zu geben.

[Концепат у арх. С. К. Академије бр. 3663]

13.

Hohzuverehrender Herr!

Ihr geehrtes Schreiben vom 15 ten d. würde ich auf der Stelle beantwortet haben, wenn ich nicht erst heute von einem Fiberanfall verlassen wäre, der mich vor ein paar Tagen befallen hat und hoffentlich nicht wiederkehren wird.

Ihren Brief vom Herbst vorigen Jahres habe ich allerdings erhalten; ich war aber eben im Begriff zu verreisen und übertrug die Ausführung Ihrer Aufträge einem meiner Gehülfen, der sie leider über anderen Geschäften wie ich erst jetzt in Folge Ihrer Erinnerung erfahre, versäumt hat Entschuldigen Sie Hochverehrter mit gewohnter Güte diese Nachlässigkeit. — Ich reise in diesen Tagen nach Leipzig zur Messe, und werde von dort wo die Vorräthe Ihrer Bücher lagern die begehrten Exempl. in der vorgeschriebenen Weise an Sie und an das bezeichnet Speditions Bureau absenden. Von dem Wörterbuch würde ich gern da mein Vorrath nur noch gering ist die noch vorräthigen Exempl. zum debit behalten und bitte Sie mir dieselben gefälligst noch zu lassen, wenn Sie solche nicht selbst dringend nöthig haben. Unsere Abrechnung kann ich nicht wohl eher als einige Zeit nach Beendigung der Messe aufstellen, da ich erst dann übersehen kann was bis zum Schlüsse des vorigen Jahres abgesetzt ist. Da ich aber jedenfalls in Ihrer Schuld bin übersende ich einstweilen einen Wechsel über 150 fl. CM auf J. H. Stametz & Comp. dort, mit der ergebensten Bitte mir den richtigen Empfang gefälligst nach Leipzig wo ich bis gegen Mitte Mai sein werde unter Adresse der Weidmann'schen Buchhandlung zu melden und mich zugleich über die noch in Commission zu gebenden Werke sowie über die Zeit Ihrer Abreise und Ihrer Rückkehr gütigst Nachricht zu geben.

Indem ich nochmals wegen der vernachlässigten Besorgung Ihrer Aufträge um Nachsicht und Entschuldigung bitte empfehle ich mich Ihrer ferneren Gewogenheit und bitte die Versicherung meiner ausgezeichneten Hochachtung zu genehmigen mit welcher ich verharre

Ew. Wohlgeboren ergebenster
G. Reimer.

[почт. шиг: Berlin 24/4.]

[Споља:[S-r Wohlgeboren
dom Herrn D-r Wuk Steph. Karadschitsch
frei Landstrasso
Wien.

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3664]

14.

Wien am 2. May 847.

Euer Hochwohlgeboren!

Ich habe die Ehre Sie zu benachrichtigen dass ich Ihr werthes Schreiben mit dem darin enthaltenem Wechsel von 150 f. CM. richtig erralten habe, wofür ich Ihnen höflichst danke.

Es war mir unendlich leid zu vernehmen, dass Sie unwohl gewesen sind, doch tröste ich mich dass keine weiteren Folgen habe wird.

Von den Wörterbüchern bitte ich Sie mir wenigstens 5 Exemplare zu überschicken, denn ich brauche sie höchst nothwendig nicht zum verkaufen sondern zu meinem eigenen Gebrauche.

Morgen gedenke ich nach Ungarn mich zu verreisen in 14 Tagen jedoch schon wieder hier zu sein; dann werde ich die Ehre haben, Ihnen wieder zu schreiben und Exemplare meiner neuesten Werke zu schicken unter dem

[Концепат у арх. С. К. Академије бр. 3665]

15.

Berlin 7-ten Septembr 1847.

Geehrter Herr Doctor!

Indem ich Ihnen den richtigen Empfang der schon lange avisirten aber erst jetzt eingetroffenen 500 Exempl. Ihrer serbischen Uebersetzung des neuen Testaments ergebenst anzeige, übersende ich Ihnen angebogen unsere Abrechnung, deren Ver-

spätung ich gütig zu entschuldigen bitte. Nach Empfang Ihres letzten geehrten Schreibens habe ich damit gewartet um Ihnen gleichzeitig den Eingang der erst jetzt angekommenen Bücherballen melden zu können.

Die Sendung nach Belgrad bestand aus:

75	Serb.	Lieder	I
76	„	„	II
74	„	„	III
22	„	„	IV

welche in der beifolgenden Rechnung mit den Ihnen nach Wien gesandten 3 Exempl. zusammengezogen sind. Von der neuen Ausgabe der Lieder sind erst 25 Exempl. abgesetzt, die übrigen 75 sowie 10 Ex. des Wörterbuchs und 100 Exempl. des eben erhaltenen N. Testaments habe ich aufs neue vorgetragen, ebenso die für die letzte Sendung ausgelegte Fracht und das mir von dem beifolgenden Wechsel von 300 fl. CM. p. 11-ten Sept. auf J. H. Stametz & Comp. dort verbleibende Guthaben von 19 R. 2 Sgr. Ueber die mit übersandten 400 Exempl. des neuen Testaments sehe ich Ihre Verfügung entgegen. Ich werde sehen wie ich den Absatz der mir zum debit übersandten 100 Exempl. bewirken kann. — Leider geht es immer noch sehr langsam mit dem Absatz serbischer Bücher in Deutschland.

Herrn Professor Jakob Grimm der jetzt in Wien ist werden Sie ohne Zweifel schon gesehen haben.

Genehmigen Sie die Versicherung ausgezeichneter Hochachtung mit welcher ich verbleibe

Ihr ergebenster
G. Reimer.

P. S. Vom 4-ten Theil der alten Ausgabe der Serbischen Lieder werde ich vielleicht noch Exemplare, von denen ich nicht sicher weiss ob sie verkauft sind zurückbehalten und behalte nur für diesen Fall die Remission vor.

D. O.

Rechnung

für Herrn D-r Wuk Steph. Karadschitsch von G. Reimer

Berlin d. 7. Septembr 1847.

			R.	gr.	R.	g.
		Vorrath am 28. Decembr 1843				
	86	Serb. Lieder Bd 1—3 à 3 R. 10 Sgr.	—	—	286	20
	60	„ „ „ 4 à 1 „ 5 „	—	—	70	—
	50	„ Wörterbuch à 3 „ 20 „	—	—	183	10
1845.	100	„ Lieder, Neue Auflage Bd I-II à Bd 1. R. 10 Sg.	—	—	266	20
1846.	100	„ Lieder, Neue Auflage Bd III à Bd 1 R. 10 Sg.	—	—	133	10
1847.	100	Neue Testament. Serb. à 1 R. 10 Sg.	—	—	133	10
		R. .	—	—	1073	10
		Mein Guthaben beträgt:				
1845.		Frachtauslage für die serbischen Lieder 1. u 2 Bd	12	$3^1/_2$	—	—
1846.		Frachtauslage für die serbischen				
1847.		Lieder 3. Bd	5	21		
April 23.		Zahlung durch Wechsel	102	$22^1/_2$		
Mai 10.		Sandte ich zurück:				
	78	Serb. Lieder. Alte Auflage 1. Bd.				
	79	„ „ „ „ 2. „ .	260	—		
	77	„ „ „ „ 3. „				
	25	„ „ „ „ 4. „ .	29	5		
		(3 Expl. durch die Beck'sche Buchhandlung gesandt)				
	1	Serbisches Wörterbuch (durch die Beck.' Buchh.)	3	20		
Sept. 7.		Zahlung durch Wechsel 300 fl. CM. gekauft für	209	—		
		Uebertrag auf neue Rechnung:				
	75	Serb. Lieder. Neue Aufl. Bd 1. 2. 3 à 1 R. 10 Sg.	300	—		
	10	„ Wörterbuch à 3 R. 20 Sg. .	36	20		
	100	Neue Testament. Serb. à 1 R. 10 Sg.	133	10		
		Ich behalte auf neue Rechnung gut	—	—	19	2
		R. .	1092	12	1092	12
		Neue Rechnung:				
		Mein Guthaben aus obiger Rechnung	19	2	—	—
		Frachtausl. für 500 Ex. Neues Test.	30	22	—	—
	75	Serb. Lieder. Neue Aufl. Bd. 1. 2. 3 à 1 R. 10 Sg.	—	—	300	—
	10	„ Wörterbuch à 3 R. 20 Sg. .	—	—	36	20
	100	Neue Testament. In serb. Sprache à 1 R. 10 Sg.	—	—	133	10

[Спољa:] S-r Wohlgeboren
dem Herrn D-r Wuk Steph. Karadschisch
Wien
frei Landstrasse № 362.

[Орнг. у арх. С. К. Академије бр. 3666.]

16.

Hochverehrter Herr!

Ich habe sehr bedauert heute von Ihnen verfehlt worden zu sein. — Indem ich Ihnen beifolgend die gewünschten 50 Thaler unter Abrechnung der vorgestern für das Heft von Rankes Zeitschrift gemachten kleinen Auslagen von 1 R. $1^1/_2$ Sgr. mit 48 R. $22^1/_2$ Sgr. übersende, da ich leider selbst zur kommen und Sie noch zu sehen verhindert bin, wünsche ich Ihnen vom Herzen eine glückliche Reise.

B. 8-ten März 1849.

Hochachtungsvoll und ergebenst
G. Reimer.

[Спољa:] Herrn D-r Wuk Steph. Karadschitsch
Hiebei 48 R. $22^1/_2$ Sgr.
Meinhardts hôtel 9.

[Орнг. у арх. С. К. Академије бр. 3667]

17.

Berlin 17-ten Jan. 1851.

Hochverehrter Herr Doctor!

In Folge Ihres geehrten Schreibens vom 10 d. habe ich gestern 450 Exempl. Ihrer Uebersetzung des Neuen Testaments an die dortigen Spediteure Végh & Krestits wohlverpackt zu Ihrer weiteren Verfügung abgeschickt und zwar durch Vermittelung des hiesigen Spediteures M. Valette jedoch mit Benutzung der Eisenbahn, so dass die Bücher in kurzem dort eintreffen werden.

Schr erfreulich ist mir die in Ihrem Briefe gegebene Nachricht gewesen, dass Sie von Ihrem Wörterbuch eine neue Ausgabe veranstalten und ich noch in diesem Jahre Exempl. in Commission zu erwarten habe, da schon mehrfach Exempl. verlangt sind, die ich nicht habe liefern können, indem nur noch zwei unvollständige Exempl. vorhanden sind.

Möge es Ihnen im neuen Jahre so wohl gehen als ich von Herzen wünsche. Professor Jacob Grimm ist wohlauf.

Mit ausgezeichneter Hochachtung

Ew. Wohlgeboren ergebenster
G. Reimer.

[Спољаш:] Herrn D-r Wuk Steph. Karadschitsch
Wien
d. E. auf der Landstrasse.

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3668]

18.

Hochgeehrtester Herr Doctor!

Verzeihen Sie gütig, dass ich unter mannigfachen Störungen Ihr geehrtes Schreiben von 21-ten October viel länger als ich wollte unbeantwortet gelassen habe. In keinem Fall wollte ich aber doch das Jahr zu Ende gehen lassen, ohne Ihnen Ihrer Aufforderung gemäss die gewünschte Abrechnung zugehen zu lassen, die Sie angebogen finden. Das sich danach für Sie eingebende Guthaben von 192 R. 15 Sgr. übersende ich beifolgend in Preussischem Papiergeld in der Voraussetzung, dass es nicht schwer fallen wird dasselbe bei Banquiers oder Buchhändlern, die dergleichen immer brauchen, umzusetzen.

Jacob Grimm ist unablässlich fleissig an seinem Deutschen Wörterbuch und befindet sich wohl dabei.

Mit den besten Wünschen für das kommende Jahr habe ich die Ehre hochachtungsvoll zu zeichnen

Berlin 28-ten Decbr. 1853.

Ihr ergebenster
G. Reimer.

Bei der Abrechnung 30. Novbr 1849. wurde in Commission auf Neue Rechnung übertragen:

72 Serbische Lieder I. II. III à 1 1/3 R. · · R. 288·— Sgr.
2 Serbisch-Deutsch-lat. Wörterbuch (alte Aufl.) à 3 2/3 R. · · · · · · · · · · · · · · · · · · R. 7·10 Sgr.
80 Neue Testaments. Serbisch à 1 1/3 R. · R. 106·20 Sgr.
1849. Decbr. 4. Empfing ferner in Commission:
50 Serbische Sprihwörter etc. à 1 R. · · R. 50·— Sgr.
50 Serbische Kästlein für Sprache etc. à 1/2 R. R. 25·— Sgr.
1852. April. 100 Serb.-deutsch-lat. Wörterbuch N. Aufl. à 3 1/3 R. · · · · · · · · · · · · · R. 333·10 Sgr.

Summa R. 810·10 Sgr.

Gegenrechnung:

Mein Guthaben von der letzten Abrechnung beträgt · · · · · · · · · · · · · · · · · · · 31 R. 24 Sgr.
1849. Decbr. 4. Frachtauslage für obige Sendung · · · · · · · · · · · · · · · · · · · 2 R. 11 Sgr.
1851. Januar 16. zurückgesandt:
50 Neue Testament · · · · · · · · · 66 R. 20 Sgr.
1853. Decbr. 20. Folgt zurück:
1 Serbisches Wörterbuch (alte Aufl. defect) 3 R. 20 Sgr.

Als noch vorräthig wird auf Neue Rechnung übertragen:

68 Serbisches Wörterbuch à 3 1/3 · · R. 226 20 Sgr.
58 Serbische Lieder I. II. III à Bd 1 1/3 R. 232 — Sgr.
12 Serbische Sprichwörter etc. à 1/2 · R. 12 — Sgr.
8 Kästlein für Sprache etc. à 1/3 · R. 4 — Sgr.
29 Neue Testament, serbisch à 1 1/3 · R. 38 20 Sgr.

R. 617 25 Sgr.

Bleibt p. Saldo R. 192 15 Sgr.

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3669]

19.

Hochgeehrtester Herr Professor!

Verzeihen Sie gütig, dass ich so lange gezögert habe Ihr geehrtes Schreiben von 30-ten Januar, womit Sie mir den

Manuskript der Deutschen Uebersetzung der von Ihnen gesammelten Serbischen Märchen übersandten, so lange Zeit unbeantwortet gelassen habe. — Meine Buchdruckerei war aber damals gerade mit Arbeiten überhäuft, und so habe ich um so eher den Anfang das Drucks anstehen lassen als doch erst der Herbst die passende Zeit für das Erscheinen einer Sammlung von Märchen ist. Ich werde daher den Druck jetzt auch nur langsam vorschreiten lassen, damit bis dahin das Buch fertig wird. — Von dem 1-ten Bogen übersende ich Ihnen beiligend (Ich lasse den Bogen gleichzeitig unter Kreuzband an Sie abgehen) mit der Bitte um gefällige baldige Rücksendung, einen Correckturabzug, und werde die Vorrede seiner Zeit Herrn Professor Jacob Grimm zur Correctur vorlegen. — Das Honorar von 200 fl. Banknoten übersende ich beifolgend und bitte mir den richtigen Empfang bei Rücksendung der Correctur gefälligst anzuzeigen.

50 Exempl. der Original Ausgabe Ihrer Sammlung Serbischer Märchen habe ich vor einigen Tagen richtig erhalten.

Mit ausgezeichneter Hochachtung

Berlin 30-ten März 1854.

Ihr ergebenster
G. Reimer.

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3670]

20.

8. April 854.

Euer Wohlgeboren!

Vor wenig Tagen ward mir das Vergnügen zu Theil Ihre geehrte Zuschrift vom 30. März mit den-inliegenden 200 f. CM. sowie auch den beifolgenden 1 Druckbogen der Übersetzung des serbischen Märchen zu erhalten. Indem ich mich beeile Ihnen mit meinem verbindlichsten Dank den Empfang des Geldes zu bestätigen und den Correcturbogen zurückzusenden, kann ich Sie zugleich versichern dass ich mich dessen um so mehr gefreut habe, als ich, da bei einem so kleinen Werkchen das pecuniaire Vortheil ein gänzlich untergeordnetes ist, überzeugt bin dass und

Ihre Bereitwiligkeit mir gefällig zu sein nur das Interesse welches Sie meiner vaterländischen Literatur schenken, Sie bestimmt hat, den Druck zu übernehmen.

Als ich mir bei Übersendung des M. den 1. Bogen zur Durchsicht von Ihnen erbath, habe ich jenen mit der Dedikation und dem Titelblatte gemeint, den ich mir seiner Zeit für jeden Falls zu schicken bitte. Dem ungeachtet hat die Übersetzerin auch diesen durchgesehen, und bei der Gelegenheit noch, wie man sich dessen beim Überlesen eines Manuscriptes kaum enthalten kann, Einiges an und für sich Unbedeutende corrigirt; so z. B. auf der 2. S. Ochsen statt Rinder, aus dem einzigen Grunde, weil letzteres Wort ein allgemeiner Begriff von Ochse, Kuh, Stier ist, und in diesem Falle deshalb nicht angewendet werden kann, weil man in Serbien (keine Ahnung hat) eine Kuh zum Pflügen zu verwenden während dies (in anderen) Gegenden ganz gebräuchlich ist. Eigentlich hatte ich aber unter dem 1. Bogen gär nicht diesen sondern jenen mit dem Titelblate wegen der darin vor kommenden eigenen Namen (gemeint), welchen ich mir seiner Zeit jedenfalls zu (Durchsicht erbitte).

Nachdem der Druck des Buches so langsam vor sich gehen wird, so habe ich darüber nachgedacht, ob man nicht Hr. Prof. Grimm die Sprichwörter auf der Bitte übergeben könnte, auch ihrer in der Vorrede mit einem Worte zu erwähnen. Sie könnten ihm das Manuscript einhändigen, und ich meinerseits ihm darüber schreiben, sollten jedoch seine Arbeiten, mit denen wie ich wohl weiss er überhäuft ist, ihm dazu keine Zeit schenken, so wird er, dessen bin ich überzeugt, uns dieses Ansuchen gewiss nicht verargen.

Wenn es nicht zu spät ist, möchte ich die Sie noch bitten, ein Exemplar auf Velin-papier (wofür der Mehrbetrag mir auf Rechnung) drucken zu lassen für die Fürstin Obrenovitsch.

Ihr ergebenster

[Концепат у арх. С. К. Академије бр. 3671]

21.

Berlin, d. 29. Septbr 1854.

Ew. Wohlgeboren!

Im Auftrage unsers Schefs, welcher durch eine Reise verhindert ist, selbst zu schreiben, übersenden wir Ihnen bei-

gehend von der Deutschen Ausgabe der Volksmärchen der Serben, die gewünschten 3 Exemplare velin, und noch 20 der gewöhnlichen Ausgabe, cartonniert, so wie die Exemplare versandt werden.

Ein Exemplar ist ausserdem an H. Jakob Grimm geliefert worden.

Hochachtungswoll ergebenst

Verlagsbuchhandlung
Georg Reimer.

[Споља:] Herrn D-r Wuk Steph. Karadschitsch
zu Wien
Landstrasse № 517.

Anbei 1 Packet Bücher
gez. H. D. W.

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3672]

22.

Hochgeehrtester Herr Professor!

Zu Beantwortung Ihres geehrten Schreibens vom 16-ten N. übersende ich angebogen die Abrechnung über die von Ihnen in Commission empfangenen Bücher wonach sich für Sie ein Guthaben von 100 R. 5 Sgr. ergiebt; darum übermache ich Ihnen beifolgend 100 R. in 2 Preuss. Kassennanweise à 50 R. und trage 5 Sgr. vor. — Haben Sie die Gütte mich mit ein paar Worten über den richtigen Empfang zu benachrichtigen, zumal ich nicht sicher bin ob Ihre Wohnung noch die bisherige ist.

Mit ausgezeichneter Hochachtung und den besten Wünschen für Ihr Wohlergehen

Berlin 22-ten Decbr. 1855.

Ew. Wohlgeboren ergebenster
G. Reimer.

V. s. pl.

Berlin, Decembr 1855.

Berechnung

mit Herrn Wuk Steph. Karadschitsch

Beim letzten Abschluss Decembr 1853 blieb ein Commissionslager in Summa . . . . . 513 R. 10 Sgr

Hiezu kam:

1854. Maerz 20. 50 Volksmärchen (in serbischer Sprache) à $^2/_3$ R. . . . . 33 R. 10 Sgr

Rthr. 546 20 Sgr

Davon ist noch vorräthig:

49	Lexicon serb. germ.	à $3^1/_3$ R.	163·10	Sgr
52	Volkslieder I. II. III.	à Bd. $1^1/_3$ „	208·—	„
4	Sprichwörter	à 1 „	4·—	„
4	Kästlein	à $^1/_2$ „	2·—	„
28	Neue Testament	à $1^1/_3$ „	37·10	„
37	Volksmärchen	à $^2/_3$ „	24·—	„
			438·20	Sgr

Absatz für R. 108·— Sgr

In Gegenrechnung habe ich geliefert:

1855. Mai 5., 10 Volksmärchen der Serben (deutsch) carton. à $23^1/_2$ R. . . . . 7·25 Sgr

Bleibt Rthlr. 100· 5 Sgr

[Сноља:] Herrn Professor D-r Wuk Steph. Karadschitsch
Inliegend 100 Thaler — Wohlgeboren
in Preuss. Kassenweis — in Wien
Frei — Landstrasse 517.

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3673]

23.

Hochgeehrter Herr·Professor!

In Beantwortung Ihres geehrten Schreibens vom 26·ten vor. M. übersende ich angebogen die Abrechnung über den Absatz in den letzten beiden Jahren von den von Ihnen in Commission erhaltenen Bücher. Was von den im vorigen Jahre erhaltenen 100 Exempl. Muster der Kirchensprache abgesetzt ist, kann ich erst nach der diesjährigen Ostermesse übersehen; es ist indessen von diesem Buch nicht viel vorlangt

worden. — Nach der beifolgenden Abrechnung ergiebt sich für Sie ein Guthaben von 96 R. 22½ Sgr.; ich übersende beiligend 100 Thaler in 2 Preuss. Kassenanweisen, à 50 R., so dass mir für die nächste Abrechnung 3 R. 7½ Sgr, gut bleiben, und bitte ergebenst mir den richtigen Empfang gefälligst mit ein paar Worten anzuzeigen.

Indem ich mich Ihrem freundlichen Wohlwollen empfehle verharre ich Hochachtungswoll

Berlin 20-ten Febr. 1858.

Ew. Wohlgeboren ergebenster
G. Reimer

V. s. pl.

Berechnung

mit Herrn D-r Wuk Steph. Karadschitsch

Nach meiner letzten Abrechnung betrug Ihr Guthaben	100 R. 5 Sgr
Davon ab meine Baarsendung v. 23. Decbr. 1855.	100 R. — Sgr
blieb Rest	— R. 5 Sgr
Der Betrag der auf Lager bleibenden Artikel war	438 R. 20 Sgr
Summa	438 R. 25 Sgr

Heute ist noch vorräthig und übertrage ich auf neue Rechnung:

28	Lexicon	à 3⅓ R.	93·10	Sgr
46	Volkslieder I. II. III. Bd	à 1⅓ „	184·—	„
2	Sprichwörter	à 1 „	2·—	„
3	Kästlein etc.	à ⅓ „	1·15	„
28	Neue Testament	à 1⅓ „	37·10	„
30	Volksmärchen	à ⅔ „	20·—	„
			338· 5	Sgr

Davon geht ab für meine Sendung	R. 100·20 Sgr
vom 21. Octr. 1857: 5 Exempl. der Uebersetzung der Volksmärchen à 23½%	R. 3.27½ „
Bleiben	R. 96·22½ S
Hiebei erfolgen 100 R. bleiben mir auf die nächte Abrechnung gut	R. 3· 7½ S

Ferner empfing ich noch in Commission:

Januar 1857. 100 Muster der Kirchensprache à $^2/_3$ R. 66 R. 20 Sgr., welche vorläufig nicht in Rechnung kommen, da sich noch kein Resultat ergeben. Die sämmtlichen in Commission verbleibenden Artikel betragen mithin R. 404·25 Sgr.

Berlin 20. Febr. 1858.

G. Reimer.

[Споља:] Herrn Professor
Wuk Steph. Karadschitsch
Wohlgeboren
Inliegend 100 Thaler in *Wien*
in Kassenanweis Landstrase 517.
frei

[Напомена Вукова:] beantwortet 10. März 858.

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3674]

24.

Berlin 4-ten Jan. 1860.

Hochverehrter Herr!

Ihrem Wunsche zufolge beehre ich mich beifolgend Abrechnung über die von Ihnen in Commission erhaltenen Bücher nebst 140 R. in Preuss. Banknoten zu übersenden. Da von dem Lexikon nur noch wenige Expl. vorräthig sind, und dasselbe noch öfter begehrt wird, würde es zweckmässig sein, wenn Sie mir falls Sie noch Vorrath davon haben, noch eine Anzahl Exempl. zum debit übersenden könnten.

Unser Freund Jacob Grimm ist durch den Tod seines Bruders sehr erschüttert, und man musste gleich nach dem Todesfall sehr um ihn besorgt sein. Jetzt geht es Gott Lob mit seiner Gesundheit wieder besser.

Mit den besten Wünschen für das begonnene neue Jahr

Hochachtungswoll Ihr ergebenster
G. Reimer.

Den Eingang des Geldes bitte ich mir gefälligst mit ein paar Worten anzuzeigen.

G. R.

Berlin, den 3. Januar 1860.

Herrn D-r Wuk Steph. Karadschitsch in Wien

Rechnung von Georg Reimer
Anhaltische Strasse 12.

		Tlr.	Sgr	Pf.
	Laut letzter Abrechnung im Febr. 1858. behielt ich in Commission in Summa	404	25	—
	Jetzt ist vorräthig und übertrage ich auf neue Rechnung:			
8	Lexicon . . . . . à 3 1/3 R.	26	20	Sgr
34	Volkslieder I. II. III à Bd 1 1/3 „	136	—	„
24	Neue Testament . . . . à 1 1/3 „	32	—	„
25	Volksmärchen . . . . . à 2/3 „	16	20	„
73	Muster d. serb. slav. Sprache à 2/3 „	48	20	„
		260	—	—
	Rthr. ·	144	25	—
	Von letzter Zahlung blieb mir ein Guthaben	3	7	6
	Bleibt Rthr. ·	141	17	6
	Hiebei anfolgen 140 R. und bleiben Ihnen demnach 1 R. 17 Sgr 6 Pf. auf neue Rechnung gut.			

]Спомља:] Herrn D-r Wuk Steph. Karadschitsch
in Wien
Landstrasse 517.

Inliegend 140 Thaler
in Banknoten.

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3675]

25.

Hochgeehrter Herr!

Indem ich Ihnen angebogen die Abrechnung über den in den letzten zwei Jahre von Ihren Büchern gemachten Absatz und zur ungefähren Ausgleichung das sich danach ergebende Saldo von 137 R. 7 1/2 Sgr. 135 Thaler in Preuss. Banknoten übersende, füge ich zugleich die 6 Exempl. von Jacob Grimms

Portrait in Visitenkartenformat bei. — Es waren davon bei Graff hier keine Exempl. vorräthig, sie mussten erst wieder angefertigt werden, und weil in der Weihnachtszeit bei allen Photographen viel zu thun ist hat es damit etwas lange gedauert und bitte ich die dadurch verspätete Zusendung gütig zu entschuldigen.

Mit den besten Wünschen für ein recht gesundes und frohes neues Jahr.

Berlin 30. Decbr. 1863.

Са страше: 5 Banknoten à 25 R.
1 » à 10 R.

Hochachtungswoll Ihr ergebenster
G. Reimer.

Rechnung

für Herrn D-r Wuk Steph. Karadschitsch in Wien
von Georg Reimer in Berlin

			Tlr	Sr	Pf	Tlr	Sr	Pf
		Ihnen gut aus voriger Rechnung				2	27	6
		Vortrag aus voriger Rechnung				350	10	
1862. 26/11	200	Serb. Volkslieder IV Band à R. 1 R. 10				266	20	
1863. 28/4		Sandte ich durch Braumüller zurück:						
	8	Serb. Volkslieder I/III . . . . . 32·—						
	5	» Volksmärchen . . . . . 3·10	35	10				
1863. 28/12		Vorrath:						
	32	Lexicon à 3·10 . . . . . 106·20						
	67	Muster à —·20 . . . . . 44·20						
	45	Senat à —·15 . . . . . 22·15						
	26	Neues Testament à 1·10 . . . . . 34·20						
	18	Serb. Volksmärchen à —·20 . . . . 12·—						
	6	» Volkslieder I à 1·10 . . . . 8·—						
	1	» » II à 1·10 . . . . 1·10						
	7	» » III à 1·10 . . . . 9·10						
	155	» » IV à 1·10 . . . . 206·20	415	25				
1863. 30/12	6	beifolgende Photographen von Jacob Grimm	1	15				
		Saldo Ihnen	137	7	6			
			619	27	6	619	27	6
		Es erfolgen darauf hiebei 135 Thaler in Preuss. Banknoten.						
		Auf neue Rechnung trage ich vor				2	7	6
		und für Vorräthe an Büchern				445	25	—

[Сноља:] Herrn Professor Wuk Steph. Karadschitsch
in Wien
Landstrasse 517.

Inliegend *Ein Hundertfünfunddreissig Thaler frei*

[Орир. у арх. С. К. Академије бр. 3676]

CLIII.

АЛЕКСА СИМИЋ

1.

У Земуну 12. Јунија 1825.

Благородноме Господару
Алекси Симићу, консулу у Бијоград.

Јављам вам како ја, немајући среће примити од Г. одговор на моје писмо од 28. прошавшег мјесеца, полазим данас у Беч. Господару за сад нијесам рад досађивати по други пут с писмом, него вас молим, да ви јавите како ја одлазим, па Господар ако ме хоће обрадовати каким писмом, он ме може ласно наћи да сам и у Паризу, а камо ли у Бечу. Желио сам дочекати Госпођу овде, но које због рђава здравља, које због остали моји опстојателства није ми ни то никако могуће било.[1]

Поздрављајући вас љубезно и препоручујући се вашој љубави и пријатељству јесам

ваш покорни слуга
В. С. К.

[Вуков концепат у арх. С. К. Академије бр. 3677]

2.

Високоучени Господине Вуче!

О светомъ Николи био самъ кодъ Господара у Пожаревцу. При полазску заповедіо ми е, да вамъ пошлѣмъ 1000

[1] Било па избрисано: Ја сам вама од прилике казао моје стање и жељу, сад дакле, ако оћете, пишите и ви што у Крагујевац.

гроша, одъ стране нѣгове, на даръ. Исполняваюћи ову заповѣстъ Господареву, учиніо самъ наредбу, да примите тамо од Г: Димитрія К: Х: Николе, две стотине форинти сребрни, ков чине више речену 1000 гроша. А онъ ће вамъ и ово мое писмо предати. Дакле кадъ примите ове новце, даћете му єдну квитту, како сте примили, и мене одговорите а и Господару пишите.

Въ прочемъ поздравляюћи васъ празникомъ Рождества Христова, желимъ да га у здравлю дочекате и весело проведете, и остаемъ

У Београду 16-го 10-вра 1826.

вашъ Братъ
Алекса Симићъ.

NB: Подъ именомъ, Господара, у овомъ мом писму, знамъ даћете разумѣти, Њіово Сіятелство Господара Милоша Обреновића кнеза србскогъ, зато вамъ писамъ ни назначіо име, то би само ябанцу и непознатомъ нуждно было казати.

[Споља:] Високоученому
Господину Вуку Стеф. Караџићу
Списателю Србскомъ
у *Бечу*.

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3678]

3.

Високоученій Господине Вуче!

Преће вамъ є писао братъ Макса, одъ стране Господареве, да дођете овамо што брже можете, и послао вамъ є 100 f. С: М: или 500 гроша, на трошакъ за путъ. Садъ пише и мени Господаръ, да поспѣшите доћи, што пре. За то вамъ и пишемъ ово писмо, дасе неби закаснили, премъ дасе надамъ да ћете до садъ на путу быти.

Въ прочемъ препоручуемъ се любови вашой и єсамъ

У Београду 3-г Јануара 1827.

Вашъ истинни почитателъ
Алекса Симић.

[Споља као на претходном].

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3679]

4.

Високоучени Господине Вуче!

Ево мене опеть кодъ куће! А всте ли ви изишли изъ Контумаца? да ни самъ у послу, башъ би дошао да се видимо, и да вамъ наздравимъ.

При полазку момъ изъ Крагоевца, заповедіо ми в Господаръ, да вамъ пишемъ, да пишете Сими Милутиновићу гди буде, да дође къ Господару, и то да незакоснява, за кое молимъ да извршите, и даме удостопте вашегъ одговора, да знамъ всте ли примили ово мое писмо.

Благодаримъ вамъ што сте ми дали честь, съ посѣщеніемъ мое кућице, и ако се не видимо, илъ неузимамо време, више съ писмама разговарати се, желимъ вамъ срећанъ путь, и увѣраваући васъ о истином почитанію момъ, остаемъ свагда

У Београду.
17-г Марта на Св. Алексія 1827.

вашъ искрени
Алекса Симић.

[Спољa:] Високоученому
Господину Вуку Стеф. Караџићу
Списателю Србскомъ
у *Земуну.*

[Вукова напомена:] одговорено из Земуна 21 Марта по нашем.

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3680]

5.

Високоучени Господине Вуче!

Примio самъ ваше писмо одъ 27-га 7-вра, и проча коя ми в ћиръ Панта послао съ њимъ, раздао самъ по адресама, о томъ будите спокойни.

Што се тиче до обявленія вашегъ, я му немогу праву похвалу, кою оно заслужуе, одрећи, но само у свакой прилицы, а нарочно немамъ кадъ о томъ мислити.

Кадъ одемъ у Крагоевацъ изручићу ваша поздравлѣня како комъ надлежи, само ме в жао што васъ немогу служити

за Господина Вуића, ербо є онъ у Ст. Андреи садъ. што пакъ буде дошло до мене за васъ, то ће вамъ одма отправлѣно быти.

Изъ приложеногъ писма Глишиногъ, видићете, да онъ овде кньиговезацъ остае; я му нисамъ могао мою помоћъ одрећи, и по тому ето вамъ прилажемъ єдно писмо Греческо на Жули и Нита, съ полицомъ од 46 f. 53/60 сребрни, кое ће те касирати за 7 дана по вићењу, и може быти да ћеду вамъ и одма исплатити, тећете съ тимъ новцыма поплаћати оне ствари, кое вамъ пише Глиша да му купите, и гледайте да му ихъ пошлѣте по Димитрію Льольи Земунцу, кои є ово дана тамо отишао. ако би претекло новаца, а ви оставите да се плати кирія и прочи трошкови за ньи до Београда, ако ли би и преко овога претекло, а виму докупите іошть одъ ти ствари, колико се узможе. Єстъ ли пакъ недостане, а виму умалите одъ ствари нѣгови, а наипаче од шрайб-бихли, тако да вамъ преко ови новаца ништа више дужанъ неостанемъ, а кирія и трошкови, макаръ се и овамо платити.

Въ прочемъ поздравляюћи васъ, и увѣравамъ о истинномъ високопочитанію момъ, и єсамъ

[6 или 7 октобра 1827.]

вашъ искренни пріятелъ
Алекса Симићъ.

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3681]

6.

Високоучени Господине!

Приміо самъ писмо ваше одъ 21-ог т: м: и опетъ самъ съ ючераньимъ новинама опоменуо и брату момъ и Давидовићу, за вашъ одговорь, одъ Господара. Ако є суруџія разумео у Паланки, да се є Господаръ у среду кренуо изъ Крагоевца, то є Господаръ у среду вече могао имати писмо ваше у Свилаенцу; но неверуемъ да ће вамъ одандe, као съ пута одговорити. Аколи є суруџія управо у Крагоеваць отишао, то є Господаръ у петакъ, ючe, примйо писмо ваше, и ако вамъ данасъ одговори, можете добити одговоръ у понедельникъ. —

Етовамъ и кондака Бачкогъ одъ д̄ гласа: (па треба слава и инпћ, то знате) порапиле бечке удовице, у неделю

ранно у глогиње, и са шњима госпоя кнегиня, и понели једну чобаню вина; одъ мукесу вино попиле а одъ беса чобаню разбиле, па є свака по єдну дугу узела, те є свака свою *Ах Хмъ* измерла, у сваке є съ єдне дуге широка была. — Желимъ вамъ у здравлю дочекати Божиће, и весело провести.

У Београду 22. 10-вра 1828.

Вашъ покорни слуга
Алекса Симићъ.

[Споља:] Високоученому Господину
Вуку Стеф: Караџићу
докт: философіе и проч:
у *земунскомъ контумацу*

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3682]

7.

Високоучени Господине Вуче!

Приміо самъ обадва писма ваша одъ 24-г и 28-г т: м: и приложеня послаћу по адресама.

Одъ Марка нисамъ приміо одговоръ на писмо ваше, дакле остае до друге поште цариградске, а кадъ примимъ, послаћу вамъ. —

За онай ланчићъ што ми примѣчавате, я се у оно немогу мешати, безъ надлежне заповести, а ви изволите се владати, како вамъ є наручено.

Може быти доћићу у Понедељникъ да се видимо. Ако ли неузмогу, а оно срећанъ вамъ путъ, и желимъ да се опетъ видимо у здравлю, нашимъ грешнимъ очима. Молимъ васъ ако видите Г: Вуића, поздравите га, макаръ и при софри было. — Поздравите ми и Г: Васу Василѣвића, одъ,

У Београду 29-г 10-вра 1828.

вами къ услугамъ готовогъ
Алексе Симића.

[Споља:] Високоученому
Господину Вуку Стеф: Караџићу
докт: философіе и проч:
у *Земуну.*

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3683]

8.

Високоучени Господине Вуче!

Нисамъ имао време да дођемъ ономад у Парлаторію Земунску, да се видимо. Међу тимъ реко самъ вамъ срећанъ путъ, писменно. — Поздравља васъ Єленка писменно преко Якшића, даіой купите и єданъ урпантлъ одъ злата, што може быти лепши за ню, и даіой пошлѣте, съ нарученимъ вамъ ланцомъ, наће вамъ се за обое у єданъ путъ платити, а я ћу быти мукастъ, да ви за ово тамо недугуете. —

Я данасъ одлазимъ у Пожаревацъ, на позиваніе, желимъ и вама и себи срећанъ путъ.

У Београду 2-г Јануара 1829.

Вашъ братъ
Алекса Симићъ.

[Споља:] Високоученому
Господину Вуку Стеф. Караџићу
доктору философіе и проч.
у Земуну
или гди буде.

[Напомена Вукова:] одговорено 5 Фебруар.

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3684]

9.

Високоучени Господине!

Примio самъ Писмо ваше одъ 5-ог т: м: и чекамъ да примимъ ланацъ и урпандлъ, па колико буде за ньи, ћу платити, по наредби господ: Тирке. —

Што се тиче до вересіе Г: Тиркине при Х: Баталима, за садъ му немогу ништа помоћи, ербо ништа нема на мегдану. Аколи се што покаже, тоћу заиста наплатити повце Г. Тиркине, колико за вашу любовъ, толико и за имати пріятельство нѣгово, кое одъ свакогъ, особито одъ трговаца имати желимъ. —

Беровалинъ братъ служи за садъ кодъ мене, даби имао новаца, неби служіо, међу тимъ, онъ ніе био съ братомъ своимъ ортакъ, слѣдователно, неможесе од нѣга ништа ни тражити за брата.

Господ. Тирка, може писати и Господару за Х: Батале, ако небуде фајде, неће быти штете; но кромѣ да Х: Батали претрпе мало апса а може быти и батина, друге полze, ненадамъ се даће быти, дакле како оће Г. Тирка.

Ону мараму купіо в Марко, а іошть ніе послао, но нема сантрача, то вств они преграда око грана, дакле незнамъ оћетели бегенисати за овай поклонъ, што сте наменили. Пише ми даће се старати и онаку да наће, па ако пошлѣ и ону, а оноћу я задржати єдну, а другу ви можете употребити овде за вашъ посо. —

Из Крагоевца самъ ономадъ дошо све в здраво и мирно, и послаосамъ вамъ ономадъ 2 писма на пошти, едно одъ Господара, а друго одъ Давидовића, коя самъ са собомъ донео изъ Крагуевца. —

Въ прочемъ поздравляюћи васъ любезно, остаемъ,

У Београду 25 Февр. 1829.

вашъ покорни слуга
Алекса Симићъ.

[Спољa:] Високоученому
Господину Вуку Стеф: Караџићу
доктору философіе и проч.
у *Бечу*.

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3685]

10.

Високоучени Господине Вуче!

Прилажемъ вамъ овде едно Писмо одъ Господара, и єдну полицу мою, по коіой ћете примити одма по видѣнію, одъ

Господара Михаила Д: Курти, 400 f. Сребрни и 10 # цесарски, минцъ, у натури, за Господаревъ рачунъ, о чемъ вамъ онъ пише. Приміо самъ и урпандлъ за Єленку, и за обое по последнѣмъ писму вашемъ, послао самъ Господару Тирки 120½ f. сребрни. За наплату Г: Тиркини новаца, одъ они наћени кодъ везира, ніе могућно, да би было, заиста небиму одреко ту любовъ. —

Въ прочемъ надаюћи вамъ се да дођете, поздравлямъ васъ любезно, и остаемъ свагда,

У Београду 28-г Марта 1829.

вашъ пріятелъ
Алекса Симићъ.

[Споља као на протходном].

[Напомена Вукова:] одговорено 5 Априлија.

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3686]

11.

Високоучени Господине Вуче!

По препоруци вашой, говорио самъ Делину даби вамъ дао свою кућу подъ кирію, но нисамъ се помогао. Каже да му є тамо у кући све покућанство, єръ овамо ніе ништа пренео. а особито пустіо є и єдногъ жениногъ роћака, тему седи у оной кући у авлій, и надгледа те ствари. Дакле гледайте за васъ квартиръ на другомъ месту.

У Београду 20-г Маія 1829.

Вашъ пріятелъ
А. Симићъ.

[Споља:] Високоученому
Господину Вуку Стеф. Караџићу
доктору философіе и проч.
у *Земуну*,

(Ориг. у арх. С. К. Академије бр.3687.)

12.

Любезный Господине Вуче!

По наредби Светлогъ Княза нашегъ, шилѣмъ вамъ данасъ 100 f. сребра одъ имена нѣговогъ. Онъ васъ любезно поздравля, и увѣрава, да ће вамъ и у напредакъ быти наклопѣнъ колико може, али пензію, кою ви желите имати, да извадите изъ главе за садъ. Изволите дакле примити речене новце одъ момка мога, и одговорите ми дасте ихъ примили.

У Београду 7-гъ Февр. 1832.

Вашъ Братъ
Алекса Симићъ.

[Спољa:] Herrn
Wuk Stephan. Karacsicz
in *Semlin.*

[Напомена Вукова:] одговорено 12 Февр. 832.

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3688]

13.

Високопочитаеми Господине Вуче!

Молимъ васъ покорно, ако имате време, преведите ми на Србски овай приложени немецки листъ, докъ сте іоштъ кодъ куће. Радъ бы знати шта у нѣму пише, а неразумемъ немецки, а осемъ васъ и нема други овде кои бы ми то могао превести као ви.

Ако знате каквогъ Србина, кои бы могао на приватъ учити мога сина немецкомъ єзику и краснописаню, явите ми име нѣгово и гди седи, дага потражимъ. Обећали су ми примити сина у Инциниръ-Академію, но текъ съ почеткомъ октобра, кадъ и школе почнію. И казао ми є Генералъ одъ исте Академіе, да Милану нису нуждне друге науке къ ступленію у Академію осемъ Немецки єзикъ и краснописанѣ. Зато самъ намѣріо оставити га у єдной Немачкой кући, гди и неки Гира

овдашньи трговацъ и Гркъ, држи своега сина на косту и квартиру, па да му узмемъ Србина учителя, кои ће му моћи толковати немачке речи на србски, а у кући ће морати говорити немецки, и тако у октобру мислимъ даће моћи ступити у школу.

Пре него што на путъ пођете, молимъ васъ да ми пошлёте ваше изясненіе сверху ове мое обадве молбе, кое очекиваюћи, съ почитаніемъ єсамъ,

У Бечу 9-гъ Юніа новогъ 1838.

вашъ покорни слуга
Алекса Симићъ.

[Споља:] Високоученому
Господину Вуку Стеф: Караџићу
доктору философіе и више учени дружства
члену и кореспонденту и проч. и проч. и проч.
у *Бечу.*

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3689]

14.

Любезный Господине Вуче!

Ево насъ у Земуну съ княгиньомъ и младимъ князевима, садъ, по нашемъ разговору у Бечу, треба да и ви овамо дођете съ тимъ више, што васъ и князъ жели видити и што ми є препоручіо да вамъ пишемъ да дођете овамо; єрбо се и онъ одъ три дана налази у контумацу, и сваки данъ излази у варошъ те види Миланъ-Бегъ кои є слабъ. Говори даће контумацырати и ићи съ ньимъ да му лека тражи кудъ буде болѣ? Допадаму се ваша рецензія на Г. Хаџића, и по моіой Астрономіи чиними се да васъ найвише тога ради зове. Каже да васъ Г. Хаџићева партіа у Сербіи яко ненавиди што сте ону Рецензію на Г. Хаџића писали? и да несмете одъ ньи прећи у Сербію?

Кадъ дођете овамо разговараћемо се пространіе, само понтајте на сваки случай даби застали княза овде, єрбо знате да кодъ насъ никакво предпріятіе ніе постояно, а надамъ се да сте већъ у Буковару одакле вамъ ніе далеко.

Поздравляюћи васъ любезно, желимъ да се у здравлю видимо, и єсамъ

У Земуну 19-гъ Априла 1839.

вашъ искренни Братъ
и другъ
Алекса Симићъ.

Любезный пріятелю!

Уз ово писмо пріймите и мой любезни поздрав, и поптите што пре к нама, єр мыслим да у том нећете ништа изгубити.

Ваш пріятељ
В. Васіліевић.

[Споља:] Високоученому
Господину *Вуку Стеф. Караџићу*
списателю србскомъ и: т:
franco. у *Буковару.*

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3690]

15.

Високородни Господине,
Високопочитајеми пријатељу!

Добро дошли! И ево вам мене с молбом и с тужбом. Може бити, да сте ви поред различни послова и заборавили, како смо се ми лане овде за мене разговарали и договорили; за то ћу вам мало да напоменем: ми смо обојица на то били пристали, (да је право и потребно) да правитељство наше мени за сад даде *добру* пензију, да могу боље и пристојније живети и лакше и безбрижније радити књижевне моје послове; па кад се у совјету прво место празно догоди, да ме прими за совјетника. Да би се то лакше учинити могло, ја сам по вашему наговору дошао у Србију; но знате како сам тамо прошао: на писмену моју молбу (од [10 маја 1839]) нисам управо

никаква одговора добио, него сте ми ви под 5. Јулија само јавили, да ми је одобрена она пређашња пензија од 200 талира на годину, које би ми се јамачно учинило, да нисам тамо ни ишао. Да речем, себе тешећи и правитељство наше правдајући, да су овој несрећи мојој највећи узроци, *прво,* оне велике и важне промене, које су се онда у кратко време једна за другом догађале; а *друго,* што буџет није био готов. Но сад, кад су те све сметње прошле, а особито знајући, да ће нови Књаз у почетку владе своје раздавати различне награде и милости, опет се надам, да ће се и за мене што пристојно учинити моћи; за то вас молим, да ме не заборавите, него да ме напоменете и препоручите, гдегод знате да је нужно, и о томе својски да се постарате. Моја је главна жеља, да ми се даде подобра пензија, да могу мало боље и пристојније живети и лакше књижевне моје послове радити; а за совјетника примите ме, кад никога заслужнијега ни способнијега не узимате, па макар ја то и не дочекао; јер, управо да вам кажем, мени би, које због стања мога здравља, које због љубави к миру, које пак због моји књ. послова (који су мени милији него све господство и богатство овога света) много била милија пензија од 600 тал. на годину, него совјетничка служба с платом од 2000 талира; и ја што би службу примио, примио би је *само ошште ползе ради.* Дакле гледајте ви, да се она лањска молба моја сад опет изнесе на међан, и да се на њу што уреди и одговори по мојој жељи. Кад би *мене* ко запитао, *колико* би ваљало, да ми се да, ја би рекао, да ми се одреди 600 т. на годину пензије, и поред тога да ми правитељство плати штампарски трошак за сваку моју књигу, коју би ја унапредак *о народу* и *језику* нашему издао. Може бити, да би се многима учинило, да је мени много 600 т. пензије; али вас молим, да погледате, колико људи има у Србији с годишњом платом од 600 т.; па расудите, јесу ли они *сви* људи заслуженији од мене, и јесу ли послови и службе свију њи претежније, важније и за народ Српски полезније од моји послова[1]. А уз то још, ако је истина, као што сам чуо, да је Г. Јакшићу осим плате за садашњу службу одре-

[1] После овога било је превучено: Та да прав. наше не зна шта ја сад радим, само по дојакошњим мојим пословима судећи, ја мислим да би ваљало, да ме моли и сваку помоћ да ми обрече и даде, да би и у напредак још што радио. — Место тога било написано, па опет избрисано: Та да ми је и пристојна служба дата, опет мислим да би ми се за дојакошње заслуге моје осим плате одредило на годину више од ове пензије коју сад имам (као што..)

ђено 500 тал. на годину за дојакошње заслуге, онда би се ја, и да ми је пристојна служба дата, по правди могао надати, да ми се за дојакошње заслуге, осим плате за службу, барем толико на годину одреди. Ја ово све кажем, као што ја мислим; а ако што сувише говорим, молим, да ми се опрости: кад човек говори што за своју ползу, он се свакојако труди, да наврати воду на своју воденицу; а они, који имају власт о томе пресудити, нека гледају, колико он има право.

Опет вас молим, да ме не заборавите: ви и брат ваш можете много учинити, а особито у овакоме праведном догађају. Покажите, молим вас, ово писмо Господи: Петронијевићу и Вучићу, и препоручите ме њима. Г. Вучић ако оће, може бити мој и непријатељ, али ја мислим, да би ваљало, да он, онај, који је, и онаки, какав је, буде мој највећи пријатељ.

Надајући се повољноме одговору на ово молбено писмо, с истиним почитанијем остајем

У Бечу [1840.]

ваш покорни слуга
В. С. К.

[Вуков концепат у арх. С. К. Академије бр. 3691]

16.

Высокоученый Господине!
Любезный Пріятелю!

Ево и мене опеть у Пешти, дошао самъ да видимъ шта ћу у напредакъ чинити съ моіомъ болесномъ кћерю, а и жена ми е била болестна 10—15 дана, и до 8 или 10 дана враћамъ се опеть натрагъ кући, а фамилію ћу чинимисе оставити овде до всени черезъ мое Савке.

Путуюћи одъ Земуна овамо, упознао самъ се на дамшифу съ доноситељмъ овогъ писма Бояромъ Молдавскимъ изъ Яша, именемъ Балшомъ. Ова фамилія доводи свое порекло одъ оны Балша, кои су у старо време были владћюћи князеви у Зенти Ерцеговачкой. Оны имаю и неке документе као доказательство къ тому, но фали имъ іошть нешто, да бы то са свимъ ясно посведочилосе, и зато питао е мене, небили се нашло кодъ наши списателя штогодъ одъ историе Зентске и ондашньи нћни владћтеля Балша. Я му писамъ могао никогъ другогъ казати

него васъ, знаюћи дастесе ви найвише бавили и бавите о тому. Зато васъ молимъ, ако што о тому имате, или изъ ваши собранія или изъ Г. Шафарикови, или макаръ изъ чій му драго, покажите му, некъ се люди ползую сотимъ у своіой фамиліярной чести, а онъ ће вамъ зато и свою признателностъ показати.

У прочемъ радуемъ се што самъ добіо овай поводъ писати вамъ, и поздравляюћи васъ любезно

У Пешти 22. Юлія 1842.

есамъ

ваш Пріятелъ и покорни
слуга
Алекса Симић.

[Спољa:] Високоученому
Господину Вуку Стеф. Караџићу
Доктору философіе и више учени дружства
члену и проч. и проч.

у *Бечу*
на Ландштрасе.

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3692]

17.

Ваше Високородије
Високопочитајеми Господине!

4 Септемврија прошавше године послао сам Њ. Св. Г. Князу А. К. молбу за моју пензију од 400 т., коју сам имао од пређашњега правитељства, па ми је укинуло „Привремено Правленіе Княжества Србскогъ“, под 16. Септ. 1842 године. Но од тога времена прођоше већ 5 месеци, а ја још не имадох среће примити и какав одговор, за то сам се усудио сад и вас, као Представника Њ. Св., покорно замолити, да би сте се постарали, да се изнађе она моја молба, која је по свој прилици због различних других државних послова негде забачена и заборављена, и да ми се она испуни, или барем да ми се на њу одговори. Уздајући се у правду и у пристојност ја се за цело надам, да ће Њ. Св. ону молбу моју испунити са

свим, без и каквог окрњивања. Ако је слободно правду и истину говорити, онда би се могло казати, да није било пута ону моју пензију ни укидати. Ви добро знате, да је половину оне пензије мени 1839 г. совјет одобрио и намјесништво потврдило, а ону другу половину додао ми је после совјет, који је онда народ представљао, а потврдио Књазь, коме је та власт припадала. Тако ја мислим, да молба та моја не треба сад Совјету ни да иде, него само Књазь да заповједи попечитељству финанције, да се мени пензија почне опет уредно давати, и да ми се пошаље оно, што ми припада за прошавше време (од 26. Јулија 1842 године); а баш и кад би се она молба моја, преко реда, наново представила Совјету, опет не могу помислити, да би је Совјет, којега је дужност, држећи се устава заслуге у отечеству своме награђивати и за нове побуђивати, одбацио и тим начином једнога од најзаслуженијих својих земљака таком жестоком казни казнио не само без узрока него и без суда. Како бих ја могао помислити, да би, н. пр. Г. Г. Стеф. Стефановић, Милосав Здравковић. Стеф. Стојановић, Милутин Петровић, Лука Лазаревић, Јефрем Ненадовић, Лазо Зубан, Илија Гарашанин, Павле Станишић, Паун Јанковић и[1] Алекса Симић могли пресудити, да се мени против сваке правде и пристојности одузме пензија, која ми је као награда од народа за заслуге њему учињене и свему ученоме свету познате одређена за уживљење у старости с фамилијом? А и остала Господа совјетници мислим да немају никаква другог узрока бити против мене, осим, што ме не познају.

Ја не могу мислити да ће Правитељство Српско у оваким догађајима на своју срамоту колико и на моју штету слушати мојих личних непријатеља, који с највећим безобразлуком измишљавају и потварају на мене Бог зна какве кривице. Баш кад би који од членова правитељствених мислио, да сам му ја непријатељ, надам се да би и он у оваковоме догађају, где је главна ствар правда и пристојност, оставио низму и освету на страну.

Кад би само ово писмо вама била моја молба за пензију, онда би ко могао рећи, да је молба груба и непристојна; али кад се узме, да је ово само додатак, као коментар, к правој, у почетку овде споменутој молби, и да ја ово пишем своме пријатељу и човеку, који жели, да му сватко истину у очи

[1] Било написано: *и ви*, па избрисано.

каже, као што је и сам другима говори, онда мислим, да ми по правди нико не може замерити.

Надајући се повољноме одговору како од Њ. Св. на ону моју молбу, тако и од вас на ово писмо, и препоручујући се вашој дојакошњој пријатељској љубави, с истиним високопочитанијем остајем

У Бечу 4 Февр. 844.

В. В.

покорни слуга
В. С. К.

[Вуков концепат у арх. С. К. Академије бр. 3693]

18.

У Бадену 4. Јулија 854.

Високородни Господине!

Јамачно сте ви чули да сам ја био у Берлину. Поред мојих послова било је сила разговора и о данашњему источном рату, о Турскоме царству и о народу нашему; јер људи онде, који ме познају или лично или само по имену, опоминући се како сам знао приповедати о новијим догађајима народа нашега под владом Турском, мисле да знам и сад шта се тамо ради и шта ће најпосле бити или барем шта би ваљало да буде.

Што се народа онамо тиче, готово би се могло рећи да сав Русима зло жели, али краљ мисли друкчије. Јамачно ни он не жели, да Руси постану јачи него што су били до сад, али би човек могао рећи да не жели ни слабији да постану, и по томе да се онде жели и ради, да би се цар Никола без своје срамоте помирио са свима с којима је у рату.

Онде се мисли, да ће царство Турско, барем по имену, остати и у напредак, али се ни о томе ни мало не сумња, да ће се и народу Хришћанскоме у Турској много помоћи и одлакшати, само се још управо не зна, како би се то најбоље и најлакше могло учинити. О томе је било највише разговора. —

Уверавајући вас о истиноме свом поштовању остајем

Вашега високородија
покорни слуга
Вук Стеф. Караџић.

Један човек од Црне горе приповеда, да је Данило о Тројицама био под Острогом, па да је хтео да Брђанке играју с Црногорцима, а оне нису хтеле, особито за то што је било доцкан; онда он заповеди перјаницима те гдекоје повуку на силу. На то повиче неко од Брђана: „Ха, Брђани, црн ви „образ! Ко није кадар своје жене бранити, гори је од ње, „и жена није за њега". Брђани на таке речи одмах се опру на оружје, али срећом гдекоји старији и разборитији, особито поп Ђоко Бошковић, који је и капетан у Брдима, стане их молити да боја не почињу, говорећи по њиховом обичају: „Не у крв, кумим вас Богом и светијем Јованом!" И тако их једва утиша те прођу без крви. Данило се сутра дан врати на Цетиње, а Брђани по том учине скупштину на Прентиној главици, и пишу Данилу, да они тако неправеднога човека и силеџије у напредак не ће да имају за свога старјешину, него или ће тражити другога или ће Турску руку пољубити. —

Ја управо не знам, да ли је ово све овако; али јамачно има онамо доста незадовољства и несложе, и Црна гора може се са свијем промијенити. —

[Ориг. у Држ. Архиву]

19.

У Бечу 14. Јулија 854.

Под Острогом је било још горе него што сте разумели из оно неколико речи од 4 о. м. Око 40 Брдских невеста довучене су на силу у намастир те су играле и певале до зоре, па их онда на растанку перјаници по заповести силују све. Кад се ово разгласи, главари Брдски дођу књазу на жалбу, а он их отера говорећи им: „Ако им смрде —, а ви их оперите". Ово је било о Троичину дне, а на Петров дан књазу на Цетиње дође писмо од зета попа Риста Бошковића, да су Брђани на силу узели из намастира (под Острогом) 700 сандучића с џебаном и да су сви устали на оружје и да га више не ће за свога господара, него или да се одрече и власт да преда Ђорђију, или ће се они предати паши Скадарскоме. Књаз по том покупи војску, особито из нахије Катунске, и 1 Јулија отишао је с Цетиња пут Брда̂ (а шта је даље било, ја још ништа немам). Кад су Турци чули за ову несрећу

Црногорску, пуцали су из топова и чинили весеље по свим околним градовима (Спужу, Подгорици, Жабљаку и самоме Скадру).

Овако се одонуд пише, а гласови су ови тако чудни, да је тешко све веровати.

[Споља:] Високородноме Господину
Алекси Симићу
у Београду.

[Ориг. у Држ. Архиву]

20.

У Бечу 15. Јулија 854.

Пошто сам вам јуче послао оно неколико речи дошли су новији гласови од 7. о. м. који потврђују све оно и доносе још ово:

Брђани су се уздали у Пипере, да ће и они пристати с њима али их они издаду; онда и Брђани, чувши да књаз иде на њих са 6000 пушака и с два топа, издаду Бошковиће те побјегну у Спуж (двадесет мушкараца који оружје носе). Кад се књаз прикучи к Брдима Брђани дођу на предају и баце сву кривицу на кућу Бошковића. Пошто књаз с војском дође у Брда, попали све куће Бошковића и Црногорци им разграбе стоку и остало све имање; гдекоји су још хтели да побију и жене и децу говорећи: „Да од врага не остаје трага", али се то није учинило. Књаз је био у Брдима три дана, и од свакога Брђанина узео је десетога брава и по дукат од свакога онога који је примио што од ћебане узете из намастира (и ћебану да врати на траг). Књаз је писао у Спуж Бошковићима да се врате на вјеру сви осим Вида и попа Риста, али се није хтео нико вратити, а говори се да их Турци држе лепо, и да ће Видо да пође пут Беча и Петрбурга. Књаз је своја два топа са неколико људи оставио у Брдима на месту које се зове *Орја Лука,* и мисли онде да зида фортецу (градић). Ово је мјесто попа Бока Бошковића и кажу да је књаз наљегавши онуда о Троичину дне, кад се враћао из Брда, казао попу Боку, да мисли онде зидати фортецу, а он да му је одговорио: „То ни моје ни твоје очи не виђеле, Господару!" И с тога је било много опорих речи.

У Црној гори су до сад биле прве куће или породице (осим Петровића): на Његушима *Радоњићи*, на Цетињу *Мартиновићи*, у Цуцама *Перовићи*, у Брдима *Бошковићи*, у нахији Ријечкој *Ђурашковићи* и у Црници *Пламенци*. Данило може бити да је још с Пламенцима мало у пријатељству, а остали су сви против њега: Сердара Мила Мартиновића, који је један између првих Црногораца, ено у Задру; сердара Стефана Перовића ево овде; Бошковића ено у Спужу; војвода Ђурашковић је нећак владике и Пера, и само што није побегао из Црне горе; један је Радоњић (Иво Раков) истина Данилов зет, али брата губернаторова, којега је истерао још покојни владика или управо рећи Вукотић, ево овде. —

[Споља:] Високородномо Господину
Алекси Симићу
у Београду.

[Ориг. у Држ. Архиву]

21.

У Бечу 25. Септ. 854.

По гласовима од Црне Горе Бошковићу су на малу Госпођу навели Турке на Бјелопавлиће те је читав онај дан био бој, у којему је 7 Црногораца погинуло и 48 ранило се. За време тога боја Видо је Бошковић из Турске војске довикивао Бјелопавлиће и говорио им: „Или ћу и ове године „славити своје крсно име (14. Октомвр.) на својој кући, или „ћу обестрвити све Бјелопавлиће". Онај исти дан кад су Турци од Спужа ударили на Бјелопавлиће ударили су и По[д]горичани на Пипере, и онде је било доста и мртвих и рањених.

[Споља:] Високородномо Господину
Алекси Симићу
у *Београду.*

[на другој страни:] J. K. Спирта Земун 28. 7-в 854.

[Ориг. у Држ. Архиву]

22.

У Бечу 23. Јануарија 855.

Високородни Господине!

Ономадне сам послао попечитељству внутр. дјела молбу за сина мојега. Знам да ће она доћи и вама у канцеларију, за то вас молим да бисте гледали што пре да се реши по жељи мојој и сина мојега.

Не знам да ли сте опазили у општим новинама (Allgem. Zeitung № 22. Montag den 22. Jänner 1855. на страни 338.) да је Берлински професор Ранке прошлога лета послао дворовима који су помешани у садашњи источни рат, како он мисли да би ваљало уредити за Хришћане у царству Турскоме. Јамачно ће оно бити врло добро шта је он написао и разаслао, јер је то онај наш пријатељ који је са мном писао die Serbische Revolution. —

Уверавајући вас о истиноме свом поштовању остајем

вашега високородија

покорни слуга

Вук Стеф. Караџић.

[Споља:] Високородноме Господину
Алекси Симићу
у *Београду.*

[на полеђини коверта утиснут је жиг: Const. G. Spirta. Wien.]

[Ориг. у Држ. Архиву. Министарство Иностраних Дела].

CLIV.

ТОДОР ЖИВКОВИЋ

Честнејши Господине,
мени високопочитајеми!

У овоме писму пише вам Гд. Магарашевић (као што ћете видити) да новце, што сте скупили за његове књиге, предате мени; но будући да мени опстојатељства нијесу допустила ово писмо вама донети, зато вас молим, да речене новце по првој поузданој прилици пошаљете у Земун Гд. Филипу Петровићу пароху Земунскоме. За које вас молећи и препоручујући се вашој љубави и пријатељству с истинним високопочитанијем јесам

У Земуну 13. Јунија 1825.

Ваш покорни слуга
Вук Ст. Караџић.

[Т. Жив. Парох Панчевачки. – „Бршљан" год. 1886. бр. 5. стр. 40.]

CLV.

СТЕФ. МАРКОВИЋ

Пріймати има Г. Вукъ Стефановпћъ у Віени **Давати**

		f.	xr.			f.	xr.
	407 Екз. Писменица; и			1819	Постъ-порто	—	38
	174 „ Пѣснарица II частъ пріимлѣни одъ Г. Јанковића књигопр.			21. Дек.	1. писмо због Каулиције . . .	—	45
за	125 Ек. продани Писменица пріими одъ Г. Магарашевића проф. ·	21	45	1823	За везанье Писменица и обсецанье Пѣснарица	59	—
	268 Ек. посла Г. Василѣвићу у Зем.			5. Јуліа	1 сандукъ за књиге	2	22
	14 Ек. подерани				Кочишу за сандукъ исти плаћено до Земуна	2	—
	407 „ Писменица горњи				Пріимлѣну оригиналну Облигацію Г. К. Каулиціа подъ 19		
„	25 „ Пѣснарица II ч. продани	25	—				
	14 „ посла у Віену по Г. Маг.				Авг. 1821. у Натури враћамъ	50	—
	18 „ задржа за себе · · · ·	18	—				
	117 „ посла Г. Василѣвићу у З.						
	174 „ Пѣснарица горњи						
	Єдну оригиналну Облигацію Г К. Каулиціа под 19. Авг. 1821 · · ·	50	—				
	Сумма в. в. f. ·	114	45		Сумма в. в. f. ·	114	45

У Н. Саду 15. Јуніа 1825. Салдирасе рачунъ Стеф. Марковпћ.

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3694]

CLVI.

К. КАУЛИЦИЈЕ

Любезнй мой!

Примите одъ сего вашегъ друга: єдно ферталче Аусбруха подъ печатомъ и у овой паклицй наћићете Лѣтописъ с' коимъ као што уговорисмо уредите ако будне Тумара у Пещй у име Г. Магарашевича замолићетега нека абие цензурира и Миловуку преда ако небудне ту аоно предаите Г. Миловуку коиће далше совершйтй.

Вама желећи срећанъ путъ и постояно здравлѣ остаємъ

У Н. Саду 1. July 825.

Вашъ Приятель
Konst. Kaulitie.

[Спољa:] Herrn Vuk Stefanovics Karacsics
in Zombor
mit 1 Fassel
„ 1 Paquet
unter gleichem Sigil

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3695[

CLVII.

АДАМ ДРАГОСАВЉЕВИЋ

1.

У Бечу 11/23. авг. 825.[1])

Љубезни и високопочитајеми Господине!

Истина да немам среће вас лично познавати; али вас по казивању препарандски учитеља, а особито по једном писму, које сам прољетос видио у Новом саду код Г. Магарашевића врло добро познајем, и љубим и почитујем. Г. Магарашевић би, као што ми је казивао, радо штампао оно писмо ваше у своме Љетопису, али *не смије*. Оно су несрећни људи, који су ум свој дали [под] аренду, па сад морају да *мисле* и да чине како други оће. Деде ви напиш[ит]е каку књижицу, па је пошљите овђе да се штампа. Шта радите сад? Шта чини ваша Српска Граматика? Не знам, јесте ли виђели Гримову Њемачко-Српску Граматику? Она се продаје овђе невезана по 1 f. 15 хг. сребра. Сад већ има и пјесама наши једна књига (од 24 табака) на Њемачком језику (Volkslieder der Serben, metrisch übersetzt und historisch eingeleitet von Talvj. Halle in der Rengerschen Buchhandlung 1825).

По овоме моме објављењу увјерен сам, да ћете [се] с радошћу потрудити, да ми како ту, тако и по околини, скупите пренумеранта што више буде могуће. Кад је књига овако јефтина, мислим, да ће сваки Србин, који читати зна, по једну узети.

Поздрављајући вас љубезно с истинним високопочитањем остајем

ваш покорни слуга
Вук Стеф. Караџић.

[1]) Свих 25 Вукових писама налазе се у архиви Матице Српске у Н. Саду.

[Спољa:] S-r Wohlgeboren
Herrn Adam Dragossavljevich
G. N. U. Lehrer
per Ofen Essog. in *Siklos.*

[На другом листу штампано *Објављеније* и позив на претплату на *Забавник* за годину 1826. датован 1. августа 1825. у Бечу].

2.

У Шиклушу 23. Септембра 1825.

Благородни и високоучени Господине!
млогоуважајеми мој!

Може ли коме милије и радосније бити, него кад му се онај укаже, за ким толико година гали и разбира? Ништа није — чини ми се — милије човеку, ништа скупље ни красније, него кад се намери на такова Брата и познаника, који ш њиме у болести болује, у радости пјева и весели се, који ш њиме у два тела управо једном дише душом. И заиста две правичне душе у два свесрдно позната лица јесу само једна душа у два тела. — Ја куд гођ сам доданас одно, свуда сам вам као лично непознатом, али свесрдно почитајемом моме (можда) највећи уважатељ и пријатељ бивао. Ја вас ценим и уважавам, дичим и браним као најбољег добротвора мога; и да сте ми Бог зна какво добро учинили, ја вас бољма немогу чествовати и љубити, као што вас чествујем и високоценим зато што сте Роду нашем милом српском добра учинили — скидајући му писмену тешкоћу с врата. — Но то ће истом потомство признати и с благодарности вам жртвеник почитанија подизати! —

Ја због Рода мог подбуђен правилнијом књижевности ваше уредбом, да би вам у чему гођ услугу указао, скупљао сам још који нема у Рјечнику вашем прости српски рјечи, и већ имам до две иљаде, и неколико народни пјесама. Из међу ови неке сам с Професором шесте латинске школе у Винковци на његово зактевање пре две године преводио на немецки, и говорио ми је даље ји штампати у Бечу. Но дода-

нас ништа о том незнам, доли да је лани некакво о Сřпском Роду и обичају наговјешћивање у новинама њемецким објавио. Ђекоји књижевници (особито Богословп) оће да забране, да се није слободно ни у језику којегођ ни у светињи закона поправљатп; оће да се ни от ког неуче, а сами незнаду. Мисле да нема нити да треба друга Сřбљу Граматика осим Мразовићеве; и заиста млоги (на још великп Мужеви) незнаду никакве разлике између Сřпске и Славенске Граматике. За то највише и због пореметне књижевности досадашње рад сам другим редом и начином са прекорним наговјешћивањем испословатп праву сřпску Граматику, која би правилније уредбе у језику сřпском него Мразовићева или каква Богословска у језику славенском излагала, и најмање осамке (дјелорјечна изјатија) у потпуност Граматическу, и у скројенп сваке ријечп разлог доводила. Но — томе се изискује велика књижевности трудба, отмјена глава, и извикнута у језику вјештина —, коју Род сřпски само у вас очекивати може; ви сте само један између књижевника, који матерњи — прави својственп језик сřпски најбоље разумјевате. Ја сам рођен овђе у Мађарскцј, но зато опет у цјелом предјелу моме (од Осјека до бјела Будима с десне стране Дунава) исто тако говоре, баш као и у Ерцеговини. За то ако о'ће ђекоју видите ријеч Ерцеговачки написату, немислите, да је само Ерцеговачка, или да вам је тек лацкајући тако подпешепа. И зато се ја највише чувам, да овај мој што знам матерњп језик неотуђним језиком туђим. Млоги наши књижевници оће да уљепшају оно, што је већ уљепшано у народу. Ја мислим ни је то паметно, једно љепшати чрез које се друго сто пута кварп и погрђује јербо: „In vitium ducit culpa fuga, si caret arte". — Мени су милије просте старе ријечи, него нове ученс. За то ја волим од моје старе матере чути каку просту ријеч него од најбољег књижевника каку новосковану. Јербо радин човек, који незна другог језика осим свога, он сваку ријеч баш оригинално још от старине оставшу изговара. О том послу дајете ми, уздам се, слободу, с вама се дуже други пут разговарати. Сад ево вам препумераната из Шиклуша! [штампано у Даници за 1826. г.].

Ја сам свуд по наоколини расписао на учитеље, да се препумерирају, но до данас још ни откуд нисам ни крајцаре примио. С књигама овим, молим, пошљете Гримову

Немецко- сїпску Граматику, а ја ћу вам за њу платити, (пошто буде). У овом писму шаљем вам 10 f. V. V.

Љубави и доброти познанства вашег препоручујући се с истинитим уваженијем и високопочитанијем остајем

ваш свесрдни слуга
Адам Драгосављевић
учитељ шиклушки.

из Шиклуша
[Споља:] Господину Вуку Стеф. Караџићу
да се преда
у Бечу.

[Напомена Вукова:] Одговорено 29. Јануара 826.

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3696]

3.

У Бечу на Сретеније 826.

Љубезни и високопочитајеми Господине!

Предраго писмо ваше од 23. Септ. прошавше године примио сам с неисказаном радошћу, и вјерујте да ћу га оставити међу најмилија писма, која сам у животу моме добио. Мени је овако писмо од таковог човека, који ствар управо разумије, много претежније од 1000 читатеља Видаковићеви романа, који нити знаду, шта фале, ни шта куде; оно је мени најдрагоценија награда за моје труде и за љубав и ревност к роду нашему. — Одавно би вам био одговорио, али сам се највише уздржавао због поште, па вас и сад онет морам у трошак метати, јер се бојим да се писмо не изгуби ако га овђе платим. Надам се да сте одавно примили Забавнике, и с њима једну Њемачко-Српску Гримову Граматику и једне огледе светога писма на Српском језику (ни за једно од овога двога ништа немате плаћати, него пребите за по-

шту); с највећом радости био би сам вам послао и Volkslieder der Serben, али су, да управо кажем, поскупе (2 f. 40 xr. С. М.), а ја живим као и остали Српски књижевници; него ако се од кудгођ мало оновчим, будите увјерени, да ћу вам и послати. Ви бисте мени велику љубав учинили, кад бисте могли да ми те све скупљене ријечи и народне пјесме препишете, па о идућему Пештанском вашару по какој *поузданој* прилици да пошљете у Пешту *Јосифу Миловуку* (најприје *запечативши* натпишите на *мене*, па онда, опет завивши и запечативши, на Миловука). Гледајте, молим вас, и унапредак те скупљајте и пјесме и ријечи. Ако Бог да здравље, првом сиђем у Мађарску, јамачно ћу доћи да вас поодим, да се и лично познамо и разговоримо. — Не вјерујем да ће Магарашевић смјети у Љетопису штампати оно, што сте му ви лани послали, ако ли што и штампа, мораће узети другу ортографију, и тако ће све искварити; зато мислим да би добро било, кад бисте и оно мени послали на Миловука, па би сам ја дао једноме пријатељу, који ће да изда као неке *смјесице*. А мислите ли ви штогођ скоро издавати? Радите, не гледајте на вику којекаки надрикњига и благородни простака. Истина мора, мало раније или доцније, надвладати. Ви мене *потомством* тјешите, и ја вас тим слободим. Послије нас не ће се гледати, *ко* је казао, него, *шта* је казао. — С професором Веселим ја сам био и прољетос у Земуну, и јесенас овђе, и он ми је казивао за вас. Може бити да сте ви од куд добили објављеније о његовом преводу наши пјесама на Њемачки језик („Hochzeitlieder der Serben"): ја би вам једно послао, али се бојим, да писмо двоструко не платите, а књижица је већ, мислим, готова, и може се добити у Пешти код Миловука за 40 хг. СМ. — Препоручујући се вашој љубави и пријатељству, и увјеравајући вас, да вас од свега срце [!] љубим и високопочитујем, остајем

ваш покорни слуга
Вук Стеф. Караџић.

[Спољa:] Herrn *Adam Dragosavljevich*
Lehrer
per *Ofen* in *Siklos.*

4.

У Шиклушу 13 Фебруара 826.

Благородни Господине!

Лијепо вам фала на књигама. Ето вам цијене за Граматику Гримову; а што вама о' тога претече, пошаљите ми за то коју рецензију (сербску или њемачку), и (са назначењем цијене) прву и другу књигу (трећу имам од 1823.) пјесама Народни. А то можете сад особито о Пештанском вашару преко Г. Миловука учинити. Ништа ми није мило тако читати, као ваша списанија, ако и каже један између' књижевника Бачвански и мои поглавара, да се прођем таки бљувотина. Ја сам му лијепо на то одговорио, и можда ће временом свијет потврдити, да сам право имао. Но за њега је велика штета и срамота, што му је име у друштво књижевника (учени и умни сербаља) записано. Он сирома незна, да ја најрадије читам ваш предговор у лексикону и сад Гримов у Граматики! А можда и не разумије да ли Livius није боље и својственије језиком својим украсио Scaevolu, као што сте ви Вељка (сербским). Ту је права праведна Сербљаност-сербиштет-сербизмус. Колико су нам пјесме рјечи, и изговора старински до данас сачувале, толико би опет такова списанија потомцима због језика вриједно било препоручивати. Но штета, ако буде тко други, осим вас, приповијетке и обичаје народне и историје славни мужева прошасти година описивао! — Само још да сте били узели і мјесто иже (: а моглисте; зашто а) і има име и глас једнак; б) јасније је од иже, т. ј. лакше га је читати, јер није ни једно писме тако налико, као иже што је на наш (и и), ова два писмена, вјерујте ми највећи замет чине у читању; в) і мање мјеста заузима, јер ће је гођ иже, стати могу два і, јербо иже ништа друго није, него два і (ѝ) скопчано: и за то би можда било паметније у црквеном језику питати (ранити) и пытати (вопрошавати) са і и иже да је писато него ли са и и ы; тако исто и у сербском пінати и пипати; но оће за ово продужавање и оно ускоравање има други лијек без literae brevis et longae. —:) а избацили са свим дебело јер (ъ), па начинили два ерци (р, р̀) ово с' очима за знак слога у сваком случају: вр̀ — вр̀ови, тр̀о — тр̀ла, скр̀атисе, р̀зати — зар̀зати &. Једни мисле да би добро било (због удобравања различити нарјечија)

бијел и ријеч, да се пише біел и ріеч, пак да се чита како је ђе обично: Сријемац нек остави у читању і а Славонац е баш као и Њемац у ријечи die Liebe, а сви други могли би читати како је написано и како говоре, а ђе затреба онђе да се претвори і у ј: бјелило, рјечит. —

Ово тако рећи Барањско нарјечије с једним је, рекао би, кореном ближе к Цр̈квеном, јербо Род. Мл. у некима ријечима изоставља скрајње а: шта је дјевојак: особито у пјесмама: Надви се облак изнад дјевојак — То небио облак изнад дјевојак — већ добар јунак тражи дјевојак &; а у неким ријечима ск. падеж н. п. помози Боже, који си у небесије — Преби обадвије ноге у кољеније, а руке у лактовије, ако те ударим по зубије — тражи га свуда по буџације — носи на рамена — иде по кућа &; а ђекоје ријечи изговарају се са свим по књишки: дјевојка, дјело, дјеца, дјед (но опет вели се шокунђед); а неке и послије м и п претворе іе у је: копје — копјача (но опет каже се дупља, шупља, шупљика), сумја (благоуміе, а некажу сумља, а још мање сумња) безумје. Но ово је спрам вашег у Даници правила тако подло, да га ни је вриједно ни спомињати.

Ваш ми се посао у преводу светога писма особито допада. Само ми се Отоичност у њему чини необична. Истина, она се може чути ђешто у пјесмама: Пр̈ва књига зовијаше Марка — њојзи криже говораше &; а кадшто и у говору: могасмо, говорасмо &; али ја нисам чуо још, да би тко у трећем лицу рекао: могау — говорау, него се то прошастим временом надокнађује: могаше, говораше (баш као и славенски). А и цијело отоично време јест већ изанђало код млоги ср̈пски народа. Ја сам увјежбао, да га ср̈бљи тројако изговарају; а) сасвим прошастим временом, као и ви: кад Турци дођу, Вељко им је чинио велику штету (а не велите чињаше); б) надокнађују га посредственим глаголима: стати, поћи, почети, као што и ви чините: Кад се почне буна дизати — Вељко се стане молити — Кад кула стане горети, бег се преда &, (а не велите: буна се дизаше, Вељко се мољаше — кула гораше:), или га садашњим временом изрекну (особито код свр̈шени глагола) као што се и у вашем писму налази. Или га в) у идућем времену искажу, које је такођер вр̈ло обично у ср̈пском језику (особито у приповиједању) н. п. кад сам ја још дијете био, отићи ће онда мој отац у сватове, играће цијелу ноћ, кад у јутру сване, доћи ће кући, лећи ће за тим и умријеће. Или: У овом селу било дијете, па ће се догодити,

да му мати и отац оду от куће, а њега ће оставити на стрини &. И премда ви у вашим списанијама осим Огледа С. П. није неупотребљавате такав Imperfectum, но зато опет недвоумим, да није већ сербљина обичан и својствен, поклем се ви само оног држите, што је у народу уобичајено; а то је најбоље и најпретежније. Истина, тај Imperfectum можда само мени није обичан, но опет ми је зато мио и повољан. Благо језику српском док сте ви живи! Чрез вас познаје нас Европа! Бог вам дао живот и здравље дуго и предуго! То вам от свег срца жели ваш

искрени
Адам Драгосављевић
учитељ Шиклушки.

[Споља:] An den bey Herrn
Theodor Demeter Tirka
befindlichen, Hochgelehrten Herrn
Wuk Stephan. Karadschitsch
zu Wien.

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3697]

5.

5 Јул 826.

Љубезни и високопочитајеми пријатељу!

С највећом радошћу и благодарношћу примио сам, још у Бечу, оне Српске ријечи и дисертацију о писму нашему. Ако имате коју народну пјесму, гледајте, молим вас, и њи да ми пошљете, о идућему Пештанском вашару, у Пешту на Миловука, а онда ћу и ја бити онђе.

С овим сам вам се објављенијем доста задоцнио, али опет први могу бити посљедњи, а посљедњи први. Ова ће књижица бити паштампана са ђ, љ, њ, џ.

Поздрављајући вас љубезно с истиним високопочитанијем јесам

У Земуну 5 Јулија 826.

ваш покорни слуга
Вук Стеф. Караџић.

[Испод Вукова датума белешка Драгосављевићева: Прими 8 d-. На другом листу писма штампано *Обявленіе* и позив на претплату на *Житїе Георгїя Арсенїевића Емануела,* датован у Будиму 11 Маја 1876.]

6.

Г. Вуку Стеф. Караџићу.

У Шиклушу на Преображеније 826.

Високопочитајеми Господине!

Нијесам вам могао ни једног пренумеранта прибавити. — Послалисте ми 1. и 2. Књ. Н. С. Пјесама, али нијесте јавили цијене. Ако имате још на продају, послаћете ми, и јавити пошто су, има људи, који су ради купити; оће ми моје силом да отму. — Ако имате, и можете, мало јевтиније Рјечник дати, један мој пријатељ рад је узети. — Док до новца дођем, послаћу вам за пјесме, и још за друго што. — Ја вам ево шаљем у 6. табака до 44 пјесме, и гледаћу, ако се на каква добра пјевача намјерим, да вам још препишем и пошљем. — Молим, небуди вам заповијђено, ова два писма и писменост српску коме предати да изручи. — Кадгођ шта имате, јавите ми слободно и преко поште; немојте ме жалити, драговољно ћу сваки пут од вас дочекати и примити. — Ја сам вас молио за какве српске или њемачке рецензије, ако имате, да ми пошљете. Г. Шафарик у својој Историји којеђе о њима опомиње. — Опростите, што вам којешчим ево досађујем, но велика моја к вама приложност, даје ми слободу честитати вам Финанц-Министерство од Немање даровано; да би Бог дао да се то уистини! Да знам, да нисте у Сријему чули, а би вам ја што сам чуо за Немању тог јавио. Г. Јолд из Винковаца приповиједао је, како је за Немању од вас чуо, и отуд знам то, те вам наговешћујем. — Ја, да вас нељубим и непочитујем, а неби смио оволико свама зановетати; опростите ми и увјерите се, да вам сва блага од Бога желећи остајем

ваш истинити љубитељ
Адам Драгосављевић.

[Спољa:] Herrn Vuk Stephanovits Karadgich
beym Herrn Milovuk Handels mann, abzugeben
in *Pesth.*

[Напомена Вукова:] одговорено 26 Августа.

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3698]

7.

У Будиму 26 Августа 826.

Љубезни и високопочитајеми пријатељу!

Ваше мило ми писмо, писано на Преображеніе, и узањга 44 пјесме примио сам с превеликом радошћу, и благодарим вам неисказано. Она два писма предао сам одма куд које иде, али писменост, Бога ми, још нијесам Матици; него ћу гледати ово дана да и њу пошљем *(однијети* је не могу, јер сам нажаљио[!] ногу, пак има 5 дана како не могу из куће да изиђем). За I. и II. књигу народни Српски пјесама нијесте ми дужни пишта. Пјесама има још код Миловука по 12 f. W. W. (све три књ.), али вам ји сад о вашару нијесам могао послати. Код истога Миловука може се и рјечник добити за 10 f. W. W. (но рјечници моји *нијесу).*

Не марим што ми на Емануелово житије ниједнога пренумеранта нијесте могли добити, само гледајте, да ми ји на Забавник за годину 1827, окоме[!] вам ево шаљем три објављенија, скупите *барем* онолико, колико и лани. Фала вам на честитању финанц-министерскога чина; кад ја тим човеком постанем, онда ћу вас узети за првога секретара; него чујем, да је цар овуда per Schub проћеран. Срећан му пут! он се напутова таким начином без новаца. —

Поздрављајући вас љубезно с истиним високопочитанијем јесам

ваш покорни слуга
Вук Стеф. Караџић.

[Спољa:] Herrn Adam Dragossavljevich
illyrischen Lehrer
in Siklos.

8.

Љубими мој и високопочитајеми
Господине!

Послао сам вам до једно 14 пренумеранта на Даницу 1827. тамо до Г. Миловука. Међ њима је и сам Г. Бајчевић. Ја сам мислио, као што вам и писмено показати могу, да на мене Г. Бајчевић због вас мрзи. Но — верујте драги господине! сад ми је мило, и заиста се радујем, што је и мени и вама велики пријатељ. То сам, сад истом, кад је овђе био, од њега искусио, и ја вас заиста о његовој к вама љубови и пријатељству поуздано смјем увјерити; и он вам је сад, што се тиче писмености наше, на правоме путу; а од сумњителности ослободиће га Гримова Граматика, коју сам му, ако му се уздопадне, поклонио заједно са Забавником. То је муж, у колико га ја већ данас познајем, високога духа и истините проницателности. — Штацију сам вам ову резегнирао. Још незнам вам казати, куда ћу се окренути. — Ако вам буде што од потребе амо писати, мјесто мени, можете слободно Проти Кишфалубском, Сави Косићу, који ће вам и пренумеранте драговољно скупљати. Истина поп је, но пун је човечности; и он вам је добар пријатељ. Њему сам Огледе С. Н. дао; и све би што год имам пораздавао, само да ји могу све на пут правог мишљења извести. Највеће инаџије ја сам већ свуда замном к вама обратио. Сви моји другови и познаници к вама се прилажу. Учитељ Осјечки Јанковић лани ми се противи, а сад ево га већ и у пренумерацији. Осјек је велики, шаљите му објављеније, он ће вам свагда, каже, 10—20 пренум. скупити. А и ја ће гођ будем, ћу вам услуге моје с благонаклоношћу свагда указивати, о чему вас још сад напријед увјеравајући, јесам и остајем

У Шиклушу 28 8-врија 826.

вам доброжелећи
Адам Драгосављевић.

[Спољa:] v. Siklos.
Herrn H. Vuk Stoph. Karadgits
abzugeben
in Wien.

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3699]

9.

У Бечу 16/28 Нојемвр. 826.

Љубезни и високопочитајеми пријатељу!

Послао ми је Миловук из Пеште 14 имена ваши пренумеранта (с новцима заједно) на мој Забавник за годину 1827., за које вам врло благодарим. За — (!) Завник [!] се сад тек штампа, и биће до три — најдаље до четири — нећеље готов (**одоцнио сам** се овако чекајући *нова* слова). Ако ми међутим још кога пренумеранта ће нађете, изволите га послати управо мени (Auf der Landstrasse № 291. im Hofe rückwärts im 1. Stock). Нити сам ја у Осијек коме послао објављенија, нити више пренумеранта оданде имам, осим овога професора Јанковића, што сте ми ви послали; зато би вас молио, да ово објављеније пошаљете поменутом Г. Јанковићу, и да му препоручите, неби ли ми кога пренумеранта нашао, па нека ји пошље или мени управо, или вама, а ви онда мени.

С великим задовољством читао сам у Љетопису ваш *Глас и вредноћу народни наши цјесама;* него се *одајуће*, Бог ме, врло срде, и пријете с пером. „Ко се боји врабаца, нек не сије проје". — Чуо сам, да у *Бану* некакав *Јован Дворнић* зна силу Божију *лијеши* народни цјесама. Гледајте молим вас, да се како препишу (и лијепе и ружне), па ми ји о идућему Пештанском вашару пошаљите преко Миловука. Чујем да и сам Дворнић зна писати, ако ли он не може, а ви препоручите ондашњему учитељу, или сами ће (уза свеце) отидите. А ја ћу вам заиста особито благодарити.

Сад ћу нешто особито да вас молим. Без сумње ви знате добро, да се *Србуље* зову оне наше црквене књиге, које су штампане (у XVI вијеку) у Јужним крајевима (н. п. у Млецима — Венецији — „вь бнеціехь" —, у Црној гори, у манастиру Миљешеви, у Скадру и т. д.). Ви бисте мени особиту љубав и радост учинили, кад бисте ми какову од таки Србуља (има *Псалтира, Служебника, Октоиха* и *Требника)* могли добити; а знам, да ји у црквама по Барањи има доста, које у прау леже без икака употребљавања; а може бити, да се ћекоја и у приватни људи може наћи. За сваку Србуљу *читаву* (т. ј. која има и свршетак и почетак) платите на мој рачун до 10 f. W. W. за *лијепу, чисту* и *читаву* ја би цркви дао *онаку*

Московску књигу, т. ј. Псалтир за Псалтир, Јеванђелије за Јеванђелије и т. д. (али би волио дати 10 f. W. W.). Ако и више нађете *једнаки*, ништа зато; јер ји има од различни изданија и у *години* једнаки тако, да је тешко познати. У Србуља обично стоји на *крају* или у *Сриједи*, ђе су и *кад* штампане. Ако ли би ми ђе нашли каку *писану* Србуљу (особито на *пергаменту[!]*), то би ми још милије било.

Јавите ми, јесте ли купили Volkslieder der Serben v. Talvj (сад већ има и друга ч.). Мислим, да ће један овдашњи штампар издати *читаву* књигу дојакошњи Њемачки *рецензија* о Српским стварма. (Да ли би *наши* људи узимали таку књигу, кад не би била скупа?). —

Пишите ми поскоро. Сад знате мој атрес.

Препоручујући се вашој љубави и пријатељству с истиним високопочитанијем јесам

ваш покорни слуга
Вук Стеф. Караџић.

10.

У Шиклушу на Првозваног Андрију [30, XI] 1826.

Високопочитајеми Господине!

Ваше под 16/28. Нојем. љубимо писмо примно сам 27. истог мјесеца, и таки сам Јанковићу у Осјек посло Објављеније. А писао сам и у Бан младом попу да ми јави за Дворнића и његове пјесме; молио сам га, ако га не мрзи, да ми ји препише, или учитељу препоручи. Видићу, шта ће ми одговорити. Ако буде Зворнић[!] знао пјесама, а не буду ћели ова двојица преписати, то ћу ја онда отићи у Бан и преписати сам.

Мило ми је, што вам се допада Глас и вредноћа Народни наши пјесама. Ја незнам, зашто Г. Магарашевић несмије да штампа овим словима. Љетос ме је из Н. Сада питао, ођели обичном у Љетопису ортографијом и моје прилоге штампати? Незнам дакле (нејављате ми), јесу л икојом ортографијом штампани; јербо ја још ни јесам књиге у руке добио. Збиља! Куд ђедосте, штали урадисте с оним листовима о писму на-

шем, што сам вам прољетос послао? Оће ли ми ко (Боже!) у њима завиђети? А шта велите, да се ђекоји Одаџија на мене због Гласа и Вредноће Народни Српски пјесама ср̑ди и пријети пером, жао ми је, ако сам га ђе у чему како неправо увриједио. Ја сам се усудио само истину исповједити (и то из права и незлобна ср̑ца). Прави дакле поета (који је!), знам, не ср̑ди се, нити ми се пријети; јербо он добро зна, да ја опо о њему не говорим, него само о слабима — мањичавима Поетама. А који се због тога узљути, тај ће се сам показати, да је он управо коловођа слаби Одаџија. — Та (оће ла ји Бог помоћи) није ли јим још мило, да се и наш Род има каким таким благом праведно пофалити, дичити и славити!?

За Ср̑бљуе што ми пишете, мило ми је (ако ми само буде могуће тако као што желим услуге вам моје указати). Ја сам већ одавна намјеравао таки Ср̑буља, ђе гођ би ми се згода подала, писе и подписе прегледати, и што је важно из њи вадити и биљежити; и ево већ две године (има томе), како сам којешта из њи биљежио, и ове године сложио, и ћио сам мало позније, док би ми у продуривању Писмености Ср̑пске згода дошла, да дам у Љетопис штампати. — У свакој цркви, ђе сам гођ ја гледао, вјерујте ми, има по једна по двије Ср̑буље, него су понајвише без потписа, мјеста и године (подеране и спријед и састраг), и врло се ријетко ђе читави налази. Све што сам ја видио (без потписа), гледајући на писмена, рекао би, да су из Божидарове Штампарије; само један Минеј Празнични, што сам видио у Печвару (истина подеран но састраг може се мало из потписа дознати ђе је штампан), знам, да није из његови Типара. Папирић, што сам у њему којешта о тој књизи биљежио, некако путујући изгуби се; но опет запамтио сам, да је штампана у великом Граду Саза-Себешу, при великом Батор Христофору, војеводи Ердељскоме. Овај је минеј сасвим другојачији од минеја Божидарова, ког он ђешто и Зборником назива: „да̀ ми́ потѣ́шить кь жела́нїю моемꙋ, да сьврьшимь и҆ сїе дѣ́ло ꙗ҆же начехь дѣ́лати, сь сьбо́рникь.“ — А на другом мјесту вели: наче́ше се писати сїе ст҃ыѥ кни́гы, глаголѥмїи Минеи. Вь лѣто З҃М҃Д. сьврьшисе (напосљетку остраг) вь лѣто З҃М҃Ѕ. а, ѿ рож̑ьства х҃ва А҃Ф҃Л҃Н. М҃ца Ге ноуа̑рїа. ѲІ. Дн҃ь ꙋБНеТ ЦІЄХЬ“. — Ја сам доданас налазио Минеја, Зборника, Молебника, Псалтира, Служебника, а ни јесам још ниђе видио Октоиха,

Требника и Јеванђелија. У Шиклушкој цркви има 3 Србуље: један Минеј празнични, из кога се и сад кашто послужује (ко га читати зна на лијевој страни). Ова је књига (од 1538. год.) сасвим читава, само што јој је једна корица пукла (ваљда је кадгођ поп ш њоме лупио кога по глави); — један служебник од 1554. (испрва мало подеран); и један молебник (истина врло је добро корицама поновљен, али фали и у њему испријед и састраг млого листова, и нема никака потписа; но ја би рекао. и он је из Типа Божидарова од 1547.). У њему стоји: „ѿ оц҃а рожденнагѡ (и у вјеровању без иже ѿ оц҃а &)“ а у оченашу: „и неве́ди насъ вь напасть“. — Ја сам ји већ оће искао, но чини им се к'о гријота из цркве књиге продавати. — Да ме скупо нестане, од села до села Србуље гледати и прибављати, препоручићу се Г. Проти Кішф. сад ове зиме кад пође по рачуну да мене поведе сасобом (као што сам већ шњиме ишао 1819.); аколи ја не будем могао, то молићу га, да ме, о свима, ће гођ се налазе Србуље, извијести, пак ћу ји ја онда како прибавити; или нека ји сам покупује. — Ви ми само за читаве препоручујете, а од подерани ништа нејављати, би ли се могло и из њи (особито ако су од други изданија) кака асна извадити! А писану каку Србуљу („особито на Паргаменту“ —) ко би радији био него ја видити?

О, да оће тај штампар издати (којом срећом) каку књигу о рецензирању књижевни послова! — Из пређашњег писма знате. да сам се мануо овог овће доста у биједи и злоби проведеног учитељовања. Мени да није Директор добру штацију обећавао (и усмено и писмено: Ево видите у овом листу), а ја би био отишао (као што одавна желим) у Кечкемет (највише због Грчког језика). Сад дакле незнам сам, шта би добро било; или куд ићи, или се ће удомити, или баш управо без леба чекати леба? — Ако Бог да здравље и срећу, те будем у правом стању мога живљења, онда ћу вам истом смјети казати, које књиге немам. А за сад и отсад желим из све душе (с чим ми је само могуће), да вас народне ползе ради у чему гођ како послужити могу, јер потомство само у вашим књигама праву ће Србљеност наћи! — Слободно ми често пишите, и јавите, што брже можете, оно, што сам рад знати; а већ ове зиме оће — препоручујући се, и љубезно вас поздрављајући — остајем са истинитим високопочитанијем

ваш искрени слуга
Адам Драгосављевић.

Копија

Драгїй Адаме!

Прошле седміце писо вамъ по Болмáнскомъ Деспотовичѣ, кое несумнямъ, да нисте пріимили. — На овомъ чрезъ Апостоловича благодаримъ вамъ признанію — уверени будите, да васъ ту безпослена нерадъ видимъ, и све еднакш гледимъ, да васъ овамш у Бáчкѹ пребацымъ — Грѣхота бы была васъ неполезнимъ учинити. —

Представіо самь васъ едномъ Байскомъ сенаторѹ, да васъ Магїстратъ Байскій за II-е класе свое Наставника скандидира — и видићете, да чьете быти у кандидаціи. — Но были, или небыли има у мене и выше мѣста — бытч'ье за васъ хлѣба. Нешчаявай юноше! Аще забудѹ тебе, забвена буди Десница моя! Ето ти моя клятва, по коей се мѹжай и крѣпи; а тѹ какш знашъ с' злотворы твои борисе, но й чѹвай се — да ночьѹ не смлате, акш бы и на бдѣніе у црквѹ йшао. Тѹ бѹди, и јави, да самъ тѣ тѹ наити, ако те ѹзтребѹемъ, желимъ. Кое ти такожде за обранѹ слѹжити можетъ — вест ли нѹждно судцѹ ти что нибудъ писати, јави ми, и то чьѹ ти свойски учинити. — Та акш ни в имъ свидило се пристойно вїзавї, какш може накрай вароши Шити —!? Тѹ бѹди, но дѹго не чьешъ, то знай целш, и такш, да, акш садъ с' всени не пода ми се згода те лѣпш ухлѣбити, то поздніе, акш чье быти и о Воскресенію. Уповай на мене, кой те знамъ цѣнити, и всмь искренный

У Н. садѹ 8. октъ 826.

Г. Байчевичъ
Директоръ.

[Споља:] S-r Wohlgeboren
Hochgelehrten Herrn Vuk Steph. Karadgics,
Philosophie Doctoren, und mehrerer gelehrten
Gesellschaften Mitglied,
Auf der Landstrasse № 291
im Hofe rückwärts im 1 Stock.
zu *Wien.*

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3700]

11.

У Шиклушу 15/27. Децем. 826.

Љубими и високоуважајеми Господине!

Прекључе добих из Осјека ове пренумеранте. А из Муача овако ми отписа учитељ: „Мило писмо твое прімимъ у почетку Мохачкогъ Пазара, шдвећъ шбрадуемъ се, видећи: да по редъ узнемиритогъ ужитка твогъ, без брижно и живо ш просвѣти и ползи народа послуешъ. Помрачину коя ти в срце шбвила, съ искренымъ Пріятелѣмъ твоимъ Г. Вѣкомъ разгонишъ, делишъ сньимъ великостъ бола твогъ; и нѣму явно показуешъ да си достойни участникъ междусобногъ пріятељства. Ту міе най міліе чути, да и мене содружеству зовешъ и скопчавашъ. Ја бы радосно Прекупителя на Забавник скупіо, но време за сад Шдвећъ кратко: и за будуће препоручуемсе. — Всесрдншћу Г. Вуку на услугу притећи. У Архиви Цркве Мохачке, лежи едно старо Евангеліе, оное истина свудъ читаво; само нема пзяве, гдіе печатано. Оносе Шдвећ тешко чита, као што видиш: „кадилоти пр·ємъ х·є б·є, нш. Овако в свудъ сокращено. Съ почетка стое Молитве и Правила Просхомідіе потомъ Евангелія страстна, и по овима преко целе године у празничне и неделне дане Евангелія и Апостоли.“ —

Да ли бисте Господара од Србије како склонили, да ће у Србији Штампарију каку намјести, и школе подигне. Кад је могло бити у XVI вијеку којеће по Србији (у Српска Народа) 5—6 типара, зашто неби сад вриједно било каку ћегоћ имати. Ја мислим, кад би се Србијанци на свом језику учили и просвијетили, умјели би се они онда од млогога зла и од ига Турска лако ослободити; као и Грци: док су се учили и у науки цвјетали, дотле су били поглавари млоги народа; а како стадоше и Римљани себе код куће обучавати, таки посташе и они познати у свијету. Шта више? узмите само то: колишно је Њемаца под ћесаром, а колико је други народа (особито Словинског кољена); па зато опет „јачи некобачи“ — него мудар влада и управља.

У Гласа и вредноће Н. С. пјесама поправио је Г. М. по својој Граматици ове ријечи: жалостно, устмено (мјесто жалосно, усмено), разжалити, разсуђивати (ра-) представити, под-

пора, људство (-т-), разплакати (рас-), састављена (са-), сердце, храброст (ра-), хвала (фа-), спјевачія, одаџія (џ), а у пјесми кавгаџія, џелат; ћутом, ћунтир (-ћунтир). Ја не знам, што им је мило кварити прави изговор ријечи с таком ортографијом?

Баш неће номадне добијем изненада у руке З. ч. Љубомира. Правда се сирома Видак на некаку рецензију; ја нијесам до сад знао да га је ко критизирао. Из његовог правдања дознајем да је крив. Зато нема боље, него, кад је човек крив, да ћути, а кад је прав да се паметно и мудро одговара; а није (као он) с неким потпрдивањем мисли да право има. Из његови ријечи види се да је плитког расуђивања и тупог остроумија. Оне сам давно читао, а ова ми се са свим недопада (и у језику и у млогом дјечињем приповиједању). Жао ми је што је Марка нако нагрдио! Ја незнам, како је могао Драгињу од оне двоице отети, тјешити је, жалити (и још у руку пољубити!), кад је после онакав дупан? Народ њега боље зна цијенити. Г. Видак силу би учинио био за језик наш, само да не буде спрдао у језику и писању. Великн је приповиједало, ал је мален Граматиста. Препоручујући се љубови и пријатељству вашем, истино вас увјеравам, да вас — ако ми и јесте лично непознати, али тим дражије и милије — свуда дичим и високопочитујем, и поздрављајући вас љубезно остајем са особитим уваженијем

ваш свесрдни љубитељ
Адам Драгосављевић.

[Споља:] S-r Wohlgeboren Hochgelehrten Herrn
Vuk Steph. Karadich
D-r der Philosophie, und Mitglied mehrerer
Gelehrten Gesellschaften
in Wien.
Auf der Landstrasse № 291 im Hofe rückwärts
in 1. Stock.

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3701]

12.

На Шаторишћу (код Муача) На С-тог Илију 1827.

Високопочитајеми Господине!

Ви сте мени још неће зимус (пред Божић) послали једно писмо, па више никад. Ја сам вам на ваше писмо два пут

отписивао, и до данас сам свеједнако очекивао, небилисте ми штогођ кадгођ отписали и одговорили. Но висте, ја знам, у млогом послу, и као млоги млогима одговарати имате.

Ја сам био у Бану и питао сам за Јована Дворнића, вашег по чувењу познатог пјевацију. Он је ковач, и незна ниједне честито пјесме. Него Стефан Дворнић, отац или му је стриц, знао је силу Божију пјесама; ал је и он лани умрьо (с пјесмама заједно). А оно неколико комада од пјесама, што сад његов син зна, нису од велике вредноће. Никако се немогу на трефити на праве пјеваче, а би вам силу Божију псписао од њи, и послао.

За србуље сам свуда пропитивао, и ниђе неће да продају нити смеју из Цркве, свуда држе као за неку греоту. Проти сам писао и сам сам му ишао и због србуља говорио, но и он се омишља и скањује, и тако вам до данас нисам могао ниједне купити. А у приватни људи немогу ни једне наћи. Једну кесу од Пергамента нашао сам у Библиотеки Проте Кишфалубског. Ја сам је сву распарао, и што је на њој написато било, тосам извадио, и матици јесенас послао, с малим примјечанијем. — Незнам, што ми се не штампају прилози о писмености српској? Јави те ми ако ви знате ћели се кадгод штампати. Г. Магарашевићу писао сам, да ми ји натраг пошље ако нису вредни њиова штампања!

Сад о Пештанском вашару (у Августу) послаћете ми две Гримове Граматике, а ја ћу вам опет новце за њи и још за забавнике што сам остао дужан преко Миловука послати. — Ону сам Грим. Грам. дао Г. Бајчевићу, а Забавнике још нисам све поразпродао. Ако ми том приликом пошљете и Volkslieder der Serben, то ћу вам ја опет новце за њи послати о другом пештанском вашару.

Ја нисам више у Шиклушу. Сад сам овђе у Шаторишћу, у канцеларији Биљског Спаинлука као Diurnista за време.

У другој књиги Љетописа овогодишњег читао сам на велику радост моју оно Руског Цара вама милостивно и благоутробно давајуће уживање. — Благодарност му велика од мене: Ручица му цв'јетком цвала, а душица рај допала!!!

Препоручујући се љубави и пријатељству вашем, и поздрављајући вас љубезно, и желећи вам од Преблагог Бога, срцем и душом, живот и постојано здравље, опет вас и овим

уверавам, да вас и данданком непрестано љубим и високопочитујем и јесам

Ваш истинити љубитељ
Адам Драгосављевић
Diurnista.

Г. Миловук може ми послати до Муача ваше књиге по Г. Ђорђији Крестићу, главном трговцу Муачком.

[Споља:] S-r Hochwohlgeboren Hochgelehrten Herrn Herrn
Vuk Steph. Karadgitz
D-r der Philosophie, und Mitglied mehrerer
Gelehrten Gesellschaften
in *Wien.*
auf der Landstrasse № 291.
im Hofe rückwärts im 1. Stock.

[Напомена Вукова:] одговорено 12/24 Августа 827.

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3702].

13.

У Бечу 12/24 Августа 827.

Љубезни пријатељу!

Са особитом радости примио сам ваше писмо, писано на светога Илију; јер сам се све накањивао да вам пишем, па нијесам знао, ће сте. Ја *ове године ниједно* писмо ваше нијесам примио, и чудим се, куд су се окренула та два писма, што кажете, да сте ми писали. Истина да сам ја одавде други дан по малом Божићу пошао у Србију, а овђе сам дошао лицем на ускрс; али сам писма, што су међу тим које од куд подолазила, код куће нашао.

Фала вам на труду вашему, што се тиче Србуља; јер „кума нуђена, као и чашћена“; а пјесама сте ми и онако доста послали. Кад узиздајем 4-ту ч., онда ћу у предговору с благодарношћу казати за све пјесме, коју ми је ко послао. Ако се и унапредак ће намјерите на каква добра (правога) пјевача, увјерен сам, да ви труда вашега не ћете пожалити.

Врло ми је жао што вам за сад нијесам могао послати Гримове граматике и Volkslieder der Serben; јер ме боли нога, и има више од 20 дана како нијесам из собе изашао. Данас сам писао Миловуку, да вам пошаље две Гримове граматике на мој рачун, ако буде имао; ако ли не узима, ја ћу вам *за цијело*, да знате (само ако Бог да здравље) о другом вашару послати и граматике и обје части Volkslieder der Serben (Мислим да сте чули, да је једна књига народни наши пјесама изишла у Лондону на Енглеском језику и мени је посвећена).

За Матицу вам ништа више не знам казати, него, да Љетописа о овом вашару *нема*. Г. Магарашевић ми је писао, да ће за други вашар изићи. Мислим, да је Аџић (Светић) господар и од Матице и од Љетописа.

Молим вас, да гледате, да ми на Забавник за годину 1828 скупите што пренумеранта. Цијена му је као и до сад (прем да ће овај бити најмање два табака већи од овогодишњега) ја надам се за цијело, да[ће] у Нојемврију бити у Пешти на вашару. Објављеније ћу вам послати послије (јер се у Бечу објављеније не може издати, док се књига не почне штампати), само ви још сад гледајте те тражите пренумеранта.

Мени је мило, што сте се ви ту у Шаторишћу *засад* намјестили, а у напредак може се сила којешта обрнути боље него што би човек и помислити могао. — — Ако што боље не дође, учитељство вам не гине *нигђе*. — —

С истиним високопочитанијем јесам

ваш покорни слуга
Вук Стеф. Караџић.

Кад ми пишете, да је Г. прота кишвалубски таки пријатељ мој, молим вас да га поздравите од мене љубезно.

14.

У Бечу 23 Септ. 827.

Љубезни и високопочитајеми пријатељу!

На писмо ваше, писано у Шаторишћу на Илијн дан, одговорио сам вам 12/24 Августа. Миловук ми је јавио, да је

примио од вас за мој рачун 10 f. W. W. (за које вам благодарим), али да Граматике ниједне није имао да вам пошље. Даклем ћу ја с Даницама за цијело гледати да вам пошљем и двије Граматике Гриммове и обје части Српски пјесама на Њемачком језику од *Talvj*.

Ето вам објављенија о Даници за годину 1828. Увјерен сам, да ћете се радо потрудити, да ми, које сами које преко ваши пријатеља, скупите пренумеранта што више. По једноме писму вашему писао сам и Г. проти Косићу, и послао сам му једно објављеније (ви сте ме у једном писму увјеравали, да ми је особити пријатељ); ако имате прилику, пишпте му и ви.

С истиним високопочитанијем јесам свагда

ваш истини пријатељ
Вук Стеф. Караџић.

Ја у Шиклуш ником објављенија нијесам послао, него ви гледајте преко кога знате.

[На другом листу штампано Објављење на Даницу за год. 1828, датовано у Бечу 23 септембра 1827].

[Споља:] Herrn Adam Dragosavljevits
Diurnist
per Ofen
— *Mohacs.* in Schatorischtje.

15.

На Шаторишћу 5-г 8-врија 827.

Мили мој и љубезни Пријатељу!

Ви мени у вашему писму дајете слободу, да и ја вас смијем мојим милим и љубезним пријатељем назвати. То ми је мило, томе се радујем, што сам тако сретан, да вас мојим истинитим пријатељем зовем и именујем.

Мене пак можете ви прије почитатељем неголи пријатељем називати вашим, поклен вас више љубим и почитујем, и више вам добра желим, неголи што вам чиним и чинити

могу. Да је с моје стране могуће, ја би вам више добра чинио, него ли и један човек на свијету.

Кад сам примио ваше љубезно писмо (још оно пред овим објављенијем), таки сам писао једно писмо у Осјек, а једно у Муач, а једно у Шиклуш, а једно у Кишфалубу, и позивао сам ји на пренумерацију ваше Данице за 1828.

Но ни откуд ни гласа ни послушанија! У том ми пошљете и ово друго писмо. Г. Прото, чујем, болује (није му дакле ни до књига).

Ово су Пренумеранти.

Печвар.

Благонадежна Господична Јулија Алексијевић љубитељица наука.

Шаторишће.

Адам Драгосављевић, славног Ђ. к. Ерцхерцеговачког спаинлука Биљског, Диштрикта велико Нарадског, у овдашњој канцеларији дејствителни писар 5.

Други пут кад будем на другом мјесту гледаћу да вам више пренумеранта пошљем; а овђе ми није могуће (у непрестаном сам послу) тако, да немам кад ни читати ни писати ни за мене ни за Народ. Ја сам се научио увијек којешта, што се тиче књиге, преметати, прегледати, читати и писати; а овђе ми се то све прекраћује. Зато намислио сам изићи одавле само ако будем имао куд. Слаба ми се надежда указује, млого ји је предамном. — Но опет ћегоћ будем, ћу вам се јавити, да сам заиста

ваш свесрдни пријатељ
Адам Драгосављевић.

[Споља:] Herrn
Wuk Steph. Karadgits
in *Wien*
auf der Landstrasse № 291.

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3703]

16.

У Муачу на Никољ дан 827.

Љубезни Господине Пријатељу!

Већ поодавна послао сам вам Пренумеранте и 5 f. преко поште у писму. Откако ме срећа постигну пзненада постати Муачким учитељем, отадај ове вам ево овђе прибавп опет пренумеранте: *Болман:* Тимотија Мишљановић бивши учитељ Почкп. — *Бреме;* (мјесто мога рођења): Константин Савић учитељ, Илија Кнежевић, у Бачанском Спаилуку Unterforster. *Лак:* Павле Вукићевић Ерцхерцеговачки земљомјерја Adjunct. — *Муач:* Чесњ: Г. Јовна Живковић парок: Г. Ђорђије Крестић варошки први судија и локални Директор школски; Г. Јован Деметровић, и Јефтимије Стаевић — трговци; благонадежне Господичне: Софија Живковић, Јелисавета Акимовић, Катерина Аћимовић, Ана Деметровић (све саме љубптељице књига). — *Суљош:* Гаврило Пришић учитељ. — *Тарда:* Чесњ. Г. Стефан Бачванин Парок. — *Шиклуш:* Г. Димптрије Николић трговац, и ревносни правог просвјештепија желатељ. — Ако ови небп дошли на време, а ви опет пошаљите ми до 10 књ., па ћу ји овуд пораздавати.

Ове сам јесени опет до једно 5—6 пјесама скуппо, п кад више узимам, оћу вам ји послати.

Нећете да ми кажете, шта урадисте, кудли ћедосте ону што сам вам посло као дизертацију о писму нашем?

Ја се не могу довољно на чудити тој будалаштини, како већ један пут не престану Литератори наши славенску црквени књига ортографију са српским крпежним ријечи натезањем арати и баталити, п опет српски ријечи прави изговор шњоме тако навалице кварити и реметити! Ће они оће силом удобравања ради п лацкања млоги азбучара за Славено српски — покварено мјешовити писма говор, мјешовиту средњу да имају п ортографију! — Ја сам моје прилоге за Љетопис вашом писао ортографијом, па за то ваљада п нс ће да штампају. Зашто ли Г. Магарашевић несмије да штампа моје прплоге; ваљада зато, што је, к'о што велите, ум свој дао под аренду, па мора да чини и да мисли како други оће. И то није толико чудо, колико је то, да при данашњој ума просвјети таки силовни има просвјетитеља народни, који под уз-

дом свог нерасудног у писму начина оће да друге задрже, и да забране боље, које неразумију, и да задрже горе, које и пак неразумију. Ни јели то злоба и пакост, и — можда и сами мисле, благородна простоте њиове сујета. Ђекоји о правом народне просвјете темељу тако суде и мисле, да би реко човек, да неразумију шта говоре, и да им се једнако оне неразборене ријечи, које су још у Буквару, и у Часловцу неразборено научили, и још по глави врте. За то је праведно назвао Г. Шешић покојног Г. Несторовића због ъ правим Азбучаром. А лани у јесен тај исти Трговац Шиклушки усуди се Г. Бајчевићу (чујем и он је покојни) пребацити, да је „већ време славено покварени језик из Буквара и дечији на„ука сасвим изоставити, од ког се деца (тако он вељаше) ни„шта неуче, него квари им се мозак и сито навлачи на „прозрачну дечију памет, тако да преко цела живота, и по„сле свију просвећени наука, које у страном језику добити „могу, осећају неку тврду кору на мозгу, с којом врло не„пријатни бивају за друштво други просвећени народа!“

Мене у једном на ово Општество послатом писму признају и потврђују за становитог учитеља Муачког; но у осталом на послетку овако ме срамоте: „Caeterum eidem Docenti Dragoszavljevics demandatum esse volo, ut objecta litteraria, *quae benigne praescripta sunt,* praelegat, et neque aliam atque exoticam, uti Siklosini attentavit, orthographiam, et scribendi rationem Prolibus tradere, neque Gramaticam Serbicam, *velut necdum praescriptam,* praelegere praesumat. Datum Budae die 8-a X-bris 827. —“

Сад је изишла наредба (ваљада Конзилије), да сваке годпне и то у свако време један вармеђаш (Ешкут) мора наше српске по Барањи школе визитирати: иду ли дјеца од 6. 11. годпна у школу; чинили учитељ своје; имали школа за науку нужне ствари, и књиге и т. д. Зашто наши људи особито по селп слабо маре за школу; томе су криви управитељи Школски, књиге п науке; које су само за оне, који оће да буду попови и калуђери, па да знаду у цркви читати, за другог нпкога. Сељани имају право, што су им школе откривене, одграђене и обатаљене, и што им дјеца слабо у школу иду; јербо они добро знаду, да им школа дјеци слабо асни. А да они виде да дјеца њиова напредују, они неби жалили труда и трошка школе, учитеља и дјеце своје радп. А овако да се могу како курталисати, нит' бп они школе ни учитеља др-

жали; али морају јадни (на своју већу штету него асну) силом! — Како би се дјеца а и људи од овог јарма и биједе (од неправог дјеце своје учења) ослободили, ја сам се разговарао с једним паметним човеком; и он каже „да би нај„пречи пут био, тужити управитеље Школске, који Цара и „народ варају; црквене књиге из школе узети, и на мјесто „њи праве разборите науке за дјецу садањега вијека про„извести и установити. Цара, вели, варају у томе, што му „истинито неисповиједе право стање наши школа и наука, да „се сирјеч код нас само цагорити учи, да права основна на„чина нема; а народ варају опет у томе, што морају на своју „штету школу и учитеља обдржавати, а виде добро, да ће„који по 5 по 6 година учећи Часловац за прав бога у школи „проведу, па се тако науче нерадити, те послије буду нај„веће нерадилице, варалице и пропалице. Нек би се најприје „књиге за школу зготовиле, пак онда нек би Отац и Монарх „чрез своје подручнике људе гонио, да школу праве и дјецу „на науку дају.“ —

Ја сам вам у једном писму још 1825. 5. декемврија јавио, да би сам рад био тамо мој „Мали Буквар српски“ штампати, и — шта би ме стао? питао (биће највише до 3—4 штампана табака велик); па ми нигда нисте тели одговорити! — Ја имам и друге књиге школске за дјецу већ зготовљене.

Препоручујући се и љубезно вас поздрављајући јесам који и до сад

ваш прави правдени пријатељ
Адам Драгосављевић.

[Споља:] An den Hohgelehrten Herrn
Wuk Steph. Karadgics
Hochedelgeboren

in *Wien*
auf der Landstrasse № 291
im Hofe rückwärts

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3704]

17.

У Будиму 1/13. Марта 828.

Љубезни пријатељу!

Примио сам ваше и друго писмо, писано у Муачу на Никољ дан. Имена они, наново послани пренумераната дошла

су доцкан; него вам ево и за њи шаљем 10 Даница, као што сте ми писали. Кад скупите новце, изволите ји послати у Пешту Г. Јосифу Миловуку.

Шаљем вам три објављенија о Српској Историји нашега времена (Милош Обреновић etc.). Гледајте да ми скупите што пренумеранта (и ту и из околине).

Ону дизертацију о писму нашему, што сте мени у Беч послали, и сад је код мене у Бечу (нијесам је до данас могао употребити); а ону, што сте ми послали овђе у Будим, предао сам (по вашој препоруци) Српској матици.

Буквар од 3 до 4 табака стао би вас, од прилике, 100 до 150 f. W. W. 1000 екземплара. То млого зависи од формата, од слова, од артије и т. д.

Би ли ви мени оне Србуље, које описујете у 10. ч. Срп. Љетописи на страни 55. и 56., могли послати само да ји *видим?* А онај Псалтир, што кажете да је ваш, ваља да ћете ми и продати (за дукат у злату)? То би ви све о другоме Пештанском вашару могли послати у Пешту на Г. Јосифа Миловука; него све ваља добро завити и запечатити, пак ћу вам ја тако исто опет на траг послати.

Превода пјесама наши на Њемачки језик и Гримове граматике ни сад вам не могу послати, јер (верујте ми) немам новаца! Гримову граматику ако нађем у Пешти, опет ћу вам је послати, јер толико могу отиснути.

Препоручујући се вашој љубави и пријатељству, с истинним високопочитанијем јесам

ваш покорни слуга
Вук Стеф. Караџић.

П. П. Ако се ђе намјерите на каквог пјевача, гледајте, молим вас, и[!] напредак да ми још коју пјесму препишете.

[Споља:] Благородному и високоученом
Г-дину *Адаму Драгосављевићу*
учитељу
у *Муачу.*

[На савијутку листа изнад адресе:] Разашаљите, молим вас, и ова друга објављенија познаницима вашим по околини.

18.

У Муачу 15. Априла 828.

Љубезни Господине!

На књигу вашу „Милош Обреновић“ названу скупио сам вам ове пренумеранте: [штампано у „Милошу Обреновићу“].

Ја би вам био за њи и новце у писму послао, ал се бојим да се како не изгубе. Но по поузданој прилици ћу вам ома и новце послати. — Препоручујући се љубави и пријатељству вашему са особитим високопочитанијем јесам

ваш покорни слуга
А. Драгосављевић
учитељ Муачки.

[Спољa:] Herrn
Hęrrn Wuk Stęph. Karadjits
in *Ofen*
beym Herrn Johan Berits,

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3705]

19.

У Муачу 22. Маја 828.

Љубезни Господине!

На књигу „Милош Обреновић“ посл'о сам пренумеранте, ал новаца ни сам ни от кога још примио, а својије сад немогу никако у овај пар да добијем (ни од дужника, који су ми се обећали сад о Пештанском вашару вратити, нити пак од плаће моје полгодишње, којој је рок већ изишо).

Забавнике још нисам пораспродао! —

Шаљем вам сад три Србуље. Тај Псалтир, Јеролима Загуровића, за ког ми обећавате дукат у злату, ја вама поклањам; а ту велику књигу „Пентихостар“ тешко сам као испод руке добавио за 20 fl., ако вам је скупа, а ви пошљите натраг да дам. За ту пак мању „Летурђије“ колико мислите да

је право обећајте, пак ћу је ја исплатити. У Титошкој цркви има 7 које писани које штампани, акоћете свевам могу добавити. — Незнам како би ја мој буквар штампао, ће би било боље и јефтиније? Ту у Будиму или у Бечу?

Љетопис овамо нити долази нити га тко купује, нити га ја могу добити; нити знам излазили и сад као и досад, и ће би се могао пренумерирати, пак да ми га увијек шаљу. Тко му је сад Манипулант? Ја би дао донети, ако не све бар оне части, у којима има и моји послова. Наручио сам да ми се 10. ч. донесе, као што сам из писма вашег дознао, да су у њој Србуље назначене. Аколи би још у којој (ч.) од моји прилога налазило се, то изволите ми слободно с вашим књигама послати, пак ћу вам новце вратити. — Затекао сам се великом Господину, да ћу му вашу Гримову Граматику прибавити, пак ево већ скоро година како га од вашара до вашара обнадеждавам, и сад ако ми непошљете (бар једну ма од кога узајмили), остаћу у лажи и срамоти. Овај ће вам листодавац за њу пошто буде новце положити. — А овај мој прилог изручите матици како знате; а ја ћу вас опет у другом чему послужити.

ваш почитатељ
А. Драгосављевић.

[Споља:] Herrn
Herrn *Wuk Steph. Karadgits*
in *Pesth.*
beym Herrn Joseph Milovuk
zu erfragen.

[Напомена Вукова:] одговорено 31. Маија.

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3706]

20.

У Будиму 31. Маија 828.

Љубезни пријатељу!

Примио сам ваше писмо од 22. овог месеца и три Србуље. За све вам врло благодарим. Штета, што Псалтир, који ми поклањате, није *читав,* него фале листови и из почетка и

на крају! А у Летурђији нема баш крајњега листа, који је најважнији. Пентикостар чини ми се да је читав, него штета, што је овако подеран, особито на крају; но опет га ја примам у 20 f. W. W. За Летурђије подајте ви тамо колико буде *могуће мање;* да је *читава* ова књижица, ја би драговољно дао за њу један дукат, али овако нема баш онога, што је најважније. Ако су те у Титошкој цркви *читаве* Србуље, молим вас, да ми ји добавите (за сваку *штампану*, која је *читава*, даћу вам ја по један дукат; а *писане* морао би сам најпре видити: какога су садржанија, колико су старе, или су на артији или на кожи и т. д.).

Послао сам вам по Крестићу из Муача 13 моји нови нови [!] књига (Милош Обреновић etc.), за које кад скупите новце (40 f. W. W. а тринаесту вам ја поклањам), одбијте 20 f. за Пентикостар и што дате за Летурђије, а остало или пошаљите *Миловуку* (Јосифу) у Пешту, или ћете ми и зато послати каку Србуљу (али само да је читава). —

Гримову сам Српску граматику, Бога ми, тражио код свију Пештански књигопродаваца, пак је нисам могао наћи; него ћу гледати из Беча да вам је пошљем.

За ваш буквар не могу вам казати, где би сте га штампали, у Бечу би било јефтиније, али не знам, оће ли га цензура допустити (може бити да би га, као *школску* књигу послали Мађарској канцеларији, а оданде у Карловце Митрополиту).

Прилог сам онај ваш предао Шићару, да га пошље Магарашевићу, јер сад без њега нико ништа не може у Љетопис метнути.

Ја се не опомињем, да је још те што ваше било у Љетопису, осим оно прије о народним нашим пјесмама и оно послије о Србуљама (последњу ч. Љетописа нисам ни ја још видео). Манипулант је Матице сад *Никола Стојановић*, и код њега се може пренумерирати.

Ономадне сам у Пешти ручао с Директором Бајчевићем, који вас врло фали.

Шаљем вам једно објављеније о моме Забавнику за годину 1829. (а и у књизи свакој има по једно на крају). Знам, да ћете се радо потрудити, да ми скупите пренумеранте што буде могуће.

Ја сутра, у име Бога, мислим поћи у Беч; зато у напредак ако ми што успишете, изволите писмо оправити горе (auf der Landstrasse № 291).

С истиним почитанијем јесам

ваш покорни слуга
Вук Стеф. Караџић.

21.

У Бечу 19. Јунија (по наш.) 828.

Љубезни пријатељу!

Једну Гриммову Српску Граматику посло сам (запечаћену и на вас натписану) у Пешту Г. Јосифу Миловуку; ако знате, како би вам је он могао најбрже послати, а ви му пишите.

Не сумњам да сте примили моје књиге (Милош Обреновић etc.), што сам вам из Пеште о вашару послао. Опростите ми, врло итим, јер ће пошта да се затвори.

ваш свагдашњи пријатељ
Вук Стеф. Караџић.

[Спољa:] Herrn Adam Dragosavljevich,
Lehrer
per Ofen in Mohacs.

[Белешка Драгосављевићева:] Примљ. 26. Јунија 828.

22.

У Муачу на Приображење [!] 1828.

Љубезни и високопочитајеми Господине!

За ове три прошавше године ја сам од вас 47 књ. Забавника примио и вама до 44 f. W. W. послао. Ако сам још шта више за Забавнике дужан, јавите, пак ћу вам драговољно још дати.

Ви Пентикостар примате у 20 f. W. W., а Летурђију сам вам којекако издранчио, да ништа за њу не платите. Тако ја сам вам још дужан за књиге „Милош Обреновић“ 20 f. W. W. и Гримову Граматику Српску колико буде.

Ја вам шаљем преко Миловука свега 25 f. W. W. Ако буде јефтинија Граматика од 5 f., а ви што претече, заустависте за Даницу 1829.; на коју сам вам 19 скупио пренумераната.

Препоручујући се љубави и пријатељству вашем са истинитим високопочитанијем остајем

ваш покорни слуга
Адам Драгосављевић
учитељ.

[Споља:] Herrn
Herrn Vuk Stephan Karadgits
abzugeben
in *Wien*
auf der Landstrasse № 291.

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3707]

23.

У Муачу 16. 8-врија 828.

Љубезни и високопочитајеми Господине!

Прошавшег Пештанског вашара послао сам вам до преко Миловука 25 f. за Милош Обренов. и Гримову Граматику, и покрај тога до 20 Пренумераната на забавник за 829 год.

Све то ваљада сте исправно тако примили. Србуље оне (Псалтир и Летурђије) ја вам бадава дајем, и ево шаљем вам још један Служебник стари. Онај од кога сам ову књигу добавио иште за њу 5 f. сребра, а ја му толико дајем у папиру. На вама дакле стоји, колико ћете за њу обећати, премда ми је казао пријатељ да јефтиније неда и да му се натраг пошаље. Зато ви ако видите да толико невреди пошаљите слободно натраг. Такав је с нама уговор овђе.

Мени је покојни Г. Прота Кишфалубски (Бог да му душу прости) поклонијо један часловац стари писани на таком папиру као рекао би да је паргамент. Овај је часловац Чарнојевићев и мањи је у многом од часловца старог, ког сам видио у Маишкој Цркви. Ја би и овог вама био добавио, али ми свештеник Маишки сад у овај пар не може да изда, док он сам најпре свега непровиди и непрочита. А да га ја неиштем, неби га можда нигда ни завирио! Рад је да најпре он види у њему шта је пак ће ми онда каже дати. Видићу шта ће у њему примјетити.

Препоручујући се вашој љубави и пријатељству и љубезно поздрављајући вас остаје ваш са истинитим високопочитанијем

Покорни слуга
Адам Драгосављевић
учитељ Муачки.

У Бану има један октоих и један минеј од 7044 године и служебник један од а ф н д. Све три су књиге Божидареве из Венеције.

[Спољa:] Herrn
Vuk Steph. Karadgits
abzugeben
in *Wien*
auf der Landstrasse № 291.

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3708.]

24.

Високоучени Господине!

Ја чу ономадне да тамо у трећој класи нема учитеља. Ако је то истина, молим, изволите ми таки отписати, и могу ли људи сад због колере тамо и овамо с пасошом прелазити.

У Вуковару 1. Августа 1831.

Драгосављевић.

[Спољa:] An des hochgelehrten Herrn
Wuk Stephan. Karadjich
Mitglieds mehreren gelehrten
Gesellschaften, Hochwolgeboren
per Semlin in *Belgrad*
in der Türkey.

[Напомена Вукова:] одговорено 10 Септ. 831.

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 6709]

25.

У Земунском Контумацу 10 Септ. 831.

Љубезни пријатељу!

На питање ваше у писму од 1 прошавшег мјесеца јављам вам, да у Бијограду у једној класи нема учитеља, али у којој. то вам не могу одредно казати; јер онамо ни учитељи ни класе нијесу још тврдо одређене. Колера не смета сад одовуд онамо прелазити, а одонуд амо мора се 20 дана у Контумацу лежати (као ево и ја сад што чиним).

Ја ћу 16. о. м. изићи из Контумаца к мојој Фамилији, но око Митрова дне мислим се опет вратити у Бијоград. Ако би смо се међу тим могли састати, да се лично познамо, би ми врло мило било (не би стели[!] могли око 20. о. м. доћи у Земун?)

Рад сам мога Саву дати у Винковце у школу, за то би вас молио, да ми по првој пошти јавити[!], кад ће се школе онђе почети (то ви, ако и не знате, можете одатле ласно разабрати).

С истиним почитанијем јесам

ваш свагдашњи пријатељ
Вук Стеф. Караџић.

[Спољa:] Herrn Adam Dragossawljewitsch,
illyrischen Lehrer
in Wukowar.

[На листу Вуков дометак:] Durch den H. Basilius Wassiliewits in Semlin.

26.

21 X 831.

Високоучени Господине,
Љубезни пријатељу!

Мога Саву ја не одведо у Винковце (него у Нови Сад), тако не мого ни вас поодити. Оставши за зимус од Србије, сад се опет забављам с књижевним стварима. Сад ћу да прегледам и у ред поставим како оне *пјесме*, тако и *ријечи*, што сте ми још одавно послали. Пјесама сам јуначки доста накупио у Србији, и мислим ји на љето штампати.

У Бијограду се типографија оправља једнако; већ се штампају пасоши и друге којекаке ситнице. Исаиловић је постао цензор код типографије, и мислим, да ће поред тога учити Господарску ђецу Њемачки и Француски. За професора на његово мјесто не зна се још ко ће бити постављен, тражи се овдашњи учитељ Василије Јовановић и Јован Балаитски из Вршца; али ви не ћете ништа изгубити, што ћете ту презимити. —

За Г. Јову Гавриловића мислим да сте чули, да је у Цариграду, и добро му је врло.

Желећи вам, да Божић и ново љето у здрављу дочекате и весело проведете, и да ји тако на много љета дочекујете и проводите, с истиним почитанијем јесам

У Земуну 21. дек. 831.

ваш почитатељ
Вук Стеф. Караџић.

27.

У Вуковару 12. Јану. 832.

Високоучени Господине!
Драги пријатељу мој!

Ваше ме је писмо затекло било у највећем нездрављу; но сад сам фала Богу здрав, и вас поздрављам и желим да вас моје у добром нађе здрављу!

Од оног доба, како сам вам оно 44 песме посло, скупио сам још неколико; но будући да нису баш од особите вредности, за то вам нећу сад ни да препишем; него вам ево шаљем само једну од Г. Јустина Мијаиловића који ми је ево сам својом руком написао, и дао да вам предам. Ако вам се уздопадне, можете је штампати дати. — Речи сам пак од оно доба готово још онолико скупио, и јесенас кад сам у Земуну био код Г. Хаџића Обрлерера тамошњег оставио, да ји превиди, и ако му устребају за његов речник, ког каже да саставља, да ји испише са значењем заједно. Дакле ако и вама значења од тије речи треба, а ви иштите од њега, и можете се послужити. Гледајте да се те речи код Г. Обрлерера неизгубе како, и нека ми ји сад по вашарцијама о Пештанском вашару пошље, да ји и ја у ред доведем, зашто још имам и код себе неколико и осим они.

Из Београдске штампарије добијо сам један лист на ком је потписато овако: „Београд, у штампарьй Сербской Княжеской тупографьй“ —. Чудим се какве то морају бити незналице, које су онако руску незгодну ортографију обегенисали и употребљавају је! Ја сам се надао, да ће се тамо бар сад завести нова ортографија ваша, као боља и правилнија! Што се тиче красоте типа, мени се истина допада, особито мило ми је што су црквено старо твердо (т) место новога (г) примили. — Кад су могли ђ и ћ место дь и ть зашто не примите и њ и љ место нь и ль?

Дакле ништа нећу изгубити што ћу овде презимити, велите? — И сам велим да не ћу, поклен сад имам два пут толико плаће но лани и овде. — Нисте ми писали: тко је поставит тамо у трећу класу, за коју сам се и ја препоручивао? Незнам што ми натраг моју молбу сад са одсудом нешаљу? — Здрави ми будите и остајте ми и у напредак пријатељ, вашем добром пријатељу

А. Драгосављев.

[Споља:] Herrn
H. Wuk Steph. Karadschits
abzugeben
in Semlin.

[Напомена Вукова:] одговорено 11 Априла 832. с објављ.

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3710]

28.

У Земуну 11 Април. 832.

Љубезни пријатељу!

Давно би вам одговорио на љубезно писмо ваше од 12. Јануарија, али сам све очекивао, да вам пошаљем ово објављеније — *о првој Српској поезији* — па ево једва сад. Ја сам уверен, да ћете се ви радо потрудити, да ми пошаљете на њега *доста* пренумеранта. За приложена овде 4 објављенија молим вас, да ји пошаљете, куд ви знате, а особито да пошаљете једно коме у Муач, јер онде некако никога позната немам, а и у Даљ пошљите једно.

Г. Јустину Мијаиловићу врло благодарим за ону песму, што сте ми од њега послали; она ми је врло по вољи, и кад је (сад на скоро, ако Бог да) штампам, казаћу, од кога сам је добио. Ако међу тим још какву, ви или он добијете, молим да ми је такођер пошљете.

Чујем, да сте се оженили, срећно вам било, да Бог да!

Овога лета ја мислим полазити у Беч (са свим, — опет да се што пише и штампа), него би ми врло мило било, ако и како буде могуће, пре с вама састати се.

У Србији је све по староме. 28. марта штампан је у Београду један лист Српски *новина,* као за *пробу;* али се не зна, кад ће се наставити. Тирол је издао објављеније на *земљеописаније,* а Стеић на *Сабор истине и науке,* или *Забаве Ш.*

Речи оне примио сам од Г. оберлерера Аџијћа, и врло ми је по вољи оно ваше толковање. И за њи ћу вам *јавно* благодарити.

Како вас, и вашу, мени непознату љубу, тако и остале пријатеље љубезно поздрављајући, с истиним почитанијем остајем

ваш искрени пријатељ
Вук Стеф. Караџић.

[На другом листу штампано *Објавленије* на Луке Миловановa „Опит Наставленья к Српскоі Сличноречности и Слогоміеріу или Просодіи“ датовано у Земуну 17 јануара 1832].

[Иза Објављенија Вук дописао:] NB. Осим садржања књиге остало је (право објављеније моје) било написано по обичној мојој ортографији; но сецер и коректор, ваља да мислећи, да сам ја погрешио, *поправе*, те начине све једнако.

29.

У Земуну 23 Маија (по наш.) 832.

Љубезни пријатељу!

Ја сам вам 11. Априлија одговорио на љубезно писмо ваше од 12. Јануарија, и благодарио и вама и Г. Јустину за послату му песму; но ономадне ми Г. Oberlehrer Аџијћ каза, да је примио од вас писмо од 19. о. м. (по римскоме), из кога се види, да ви поменуто писмо моје нисте примили! Ако је тако, то ће бити узрок, што сам ја писмо овде франкирао, будући да је у њему неколико објављенија било. Молим вас, јавите ми одма, јесте ли писмо примили, или је пропало. Ако буде пропало, ево вам опет једног објављенија; уверен сам, да ћете се радо потрудити, да ми скупите пренумеранта што више буде могуће (макар ји и до конца Јулија мени преко Миловука — послали, неће бити доцкан).

Предао ми је Г. Аџијћ оне ваше речи, него ји ја још нисам преписао, али немајте бриге за њи, а ја кад пздам мој додатак к рјечнику, благодарићу вам за њи јавно, као што треба. Ако вам и песма још која падне шака, молим вас, да ми је с временом пошљете.

И ја и Г. Аџијћ гледаћемо, да се ваши атестати изнађу и вама по поузданој прилици пошаљу.

Овога лета ја намеравам с фамилијом мојом *селити се у Беч;* него, ако и како буде могуће, гледаћу, пре с вама још једном да се састанем.

У Србији је од прилике као и до сад. Ово дана биће готова Стеићева књига *(„Сабор истине и науке“)* у Београдској типографији.

Поздрављајући љубезно и вас и Г. Јустина и остале пријатеље, с истиним почитанијем јесам за свагда

ваш искрени пријатељ
Вук Стеф. Караџић.

30.

У Вуковару 4 Јуна 832.

Љубезні пријатељу!

Ја сам ваше приміо пісмо од 11 Априла скупа са објављенијама исправно ко што треба, а і ово што је за њім као у потеру дошло.

Ја се не могу сетіті, како ві то дознајете из Оберлерова пісма, да ја ваше нісам пісмо приміо? Мені се чіні да сам ја Оберлереру пре посло, него што сам ваше у руке добіо. А то је можда узрок, по ком ві судіте, да ваше Франкірато није мі у руке дошло.

Ево, шаљем вам ове на овој приложеној овде цедуљіці Пренумеранте; і ако још који падне мі шака оћу га маом Г. Міловуку послаті.

Кад бі біло у вашој књижіце, какво местанце празно, да метнете прве і друге књіге Енеіде Віргіліеве од мене преведені почетак тек за огледу српскога језіка (ако бі вам се допало!) који сам у Љетопіс посло; но неће због ортографіје да штампају; те тако се сад налазі код Александра Будімировића 4 Годіне слушатеља у Медеціні Пештанског Факултета, који је оне прілоге у Родољупцу саставіо потісом „Побратић".

Од њега, ако трефіте у Пешті біті, можете ізіскаті і відіті. Но најбоље бі біло, да се можемо како пре, нег отселіте, гдігод састаті, і љубезно поразговараті, о оном што пісаті неможемо. — Ја бі желіо знаті ваш дојакошњі у Србіјі посо, і због шта одлазіте, куд лі теžіте? Зар међу Србљіма нема места да ім помогнете?

Пішіте мі ако се не састанемо. Како год ві што моју поздрављате љубу, тако і ја вашу љубезно поздрављам Госпоју, і желім вам дуг жівот і постојано добро здравље, і јест свагда

ваш добрі услужні
Адам Драгосављевіћ.

[Спољa:] Herrn
H. Wuk Steph. Karadschits
in Semlin.

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3711]

31.

У Вуковару 20 Августа 1832.

Љубезні Пріјатељу!

Ја̂ сам др̈жао біо, као што сте мі пісали, да сте, већ отсѐлілі; но ономадне ка́за мі један човек, да вас је відіо у Новом Са́ду; а прекључе опет добіо сам пісмо од Г. Аџіћа, да сте још тамо: зато мі је міло, да вам могу још које пісмо, док отселілі ністе, послаті, ілі се како с вама састаті.

Ві сте мені у последњім пісміма жељу вашу открілі, да сте раді, пре' нег што одêте самном се састаті; да зна̂м како. ја бі вам жељу іспуніо. Ако вас пу̂т овуда ненанѐсе, а ві̂ да мі до̂ђêте („аще достоинъ есмь да подъ кровъ мой внидеши") на дан на два (баш кастîле); ілі ако вам је то тешко (да ме кастîле поодîте), а оно јавіте мі гді бі се моглі састаті, па да ја к вама до̂ђем (ту ілі у Новом Са́ду?). Мені бі врло міло біло, да можете ві̂ овамо доћі: овде імате сілу ваші благожелатеља!

За књіге оне, што сам вам на њі Пренумеранте посло, слао сам новце у Пешту Г. Міловуку; но чујем, да се тамо не шта̂мпају, него у Београду (тако мі је Г. Миловук поручіо). Ако су готове („опит наставленьа к сличноречности &"), а ві̂ мі кажіте куда ћу і коме ћу новце послаті?

Г. Аџіћ каже мі да је он моје речі вама предао; за то вас молім, акосте јі прегледалі, і (ако вам требају) препісалі, да мі јі сачувате, і временом пошљете. Ако вам требају таке речі, ја імам ове годіне још скупљені, могу вам і ове послаті. Песама немогу вам нікако набавіті (за сад).

Чује се да једна класа тамо (у Земуну) остаје празна (без учітеља). Која је, і каква је плаћа, још незнам. Да мі ніје тешко селіті се і кућу овде остављаті, небі маріо і тамо (кад бі добіо) коју годіну учітељеваті.

Ві сте у ланском Љетопісу у ч. 3. може біті чіталі оно о „Српској пісмености" моје мішљење; а чітаћете, знам, і сад у овој 3. ч. опет о томе „Наставак": дакле, ја вас молім, јавіте мі својскі, ваше мішљење; ствар је публічна; слободно је інді свакоме о њој, што зна, да бі боље біло, претстављаті і свету пріказіваті. Зато і Г. Стаматовіћ, чујем, прêті се са стра́шном против мене крітіком. Ніштa, ја немарім; само да

оће што паметно доказаті, па макар се сві і по њему повелі! Тешко ср̏иском језіку! Кад је већ дотле дошло, да се спісатељіма (овіма новіма) і самі трговці по дућані смеју, да језіка не знају (него онако тек — ті Боже знаш, како преводе і пішу!!!!

Садашњі Љетопісі ні мало нісу бољі од пређашњі! От толіки у њему прілога, не може човек једног наћі, да је право српскім језіком напісан!

Поздрављајућі вас љубезно, і желећі вас відіті, і лічно се састаті, остајем с почітанијем

ваш почітатељ
Адам Драгосављевић.

[Спољa:] Herrn
H. Wuk Steph. Karadgits.
in Semlin.

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3712]

32.

У Бечу 22 Нојемвр. (по наш.) 832.

Љубезни пријатељу!

Ево ме једанпут већ у Бечу! Жао ми је, што се не мого с вама састати, као што сам желио.

Овде сам сад у квартиру баш према типографији Јерменској. Видео сам ваше *катизме,* сецовате су, само што нису начисто наштампате. Не би ли ви тели, да вам у њи помећем *и* место *і?* Ја и сам признајем, да би *і* из виши узрока било згодније, него *и;* али мислим, да није вредно *сад* инатити се око *форме* слова; него узмите и ви *и,* пак ћемо барем нас двојица бити сложни у свему.

Молим вас, да ми *одма* на ово одговорите, јер сам ја казао, да се ваше катизме не штампају, док од вас одговор не дође.

Сад ће се и поезија Лукина почети штампати, и о идућему Пештанском вашару биће готова. Ако ми још кога пренумеранта на њу нађете, пошаљите ми барем имена до половине Февруарија.

За те речи, што ји још имате, молио би вас, да ми ји (ако пре не удесите прилику) о идућем Пештанском вашару пошаљете у Пешту на Г. Јосифа Миловука, који ће ји оданде мени амо послати. А ја ћу вам за њи све, као што се пристоји, јавно благодарити.

Гледајте, не би сте ли ми и песму још коју добили.

Поздрављајући љубезно како вас и вашу, мени са свим непознату, Госпу, тако и Г. Јустина Мијаиловића и остале пријатеље, с истиним почитанијем јесам ваш

истинити пријатељ
Вук Стеф. Караџић.

П. П. Ја седим сад: Am Spitelberg № 133, hinten im Hofe im 1. Stock die Thüre № 15.
in Wien.

Збиља! ваља да је вама познато, да су и Руси за време Петра великога неколике године писали *і* место *и;* ја видео таки више књига. —

[Споља:] Herrn
H. *Adam Dragosavljevich,*
illyrischen Lehrer
par *Ofen* in Wukowar.
Essegg.

[Драгосављевићева белешка испод Вукова датума:] 30 прімі.

33.

У Вуковару 9. 10-бра 832.

Љубезні Господіне,
Драгі Пріјатељу мој!

Добро што сте се опет наместілі у Бечу! Него мі је жао, што мі ністе телі отписаті, ніті у госте доћі, као што сте по младом Будіміровићу поручілі! Ја сам мислио (само да сте ві телі) сам у Земун доћі, те бі се моглі білі састаті; а овако Бог светі зна: ћемо лі се і када віднті моћі?

Што мі пишете за „і“ Бог вам а душа вам; само гледајте, да се све по mspti љуцкі наштампа са акценті.

На Поезију тешко да ћу вам моћі ког више пренумеранта добавіті.

Пошаљіте мі о пет. Вашару Речі моје, пак ћу вам ја опет і ове неколіке стотіне што још імам отслаті.

Драго мі је, да вам је познато, да су і Русі за време Петра великога неколіке годіне писалі *і* место *и*. Добро је, што сте такі са і писані књіга више віділі.

Кад мі успішете ово ћете мі казаті:

а). Колико іма тамо Тіпографіја, које могу наше књіге штампаті? Јелі то једна Тіпографіја: Ерменска і Мехітариста?

б). Ко је над нашім књігама Цензор? Нашінац лі ілі туђін? Светскі лі ілі духовні?

в). Ако Г. Копітар није већ повратіо онај ліст Пергамента, што му је Г. Шафарік предо од мене; а он нека вам да, па мі пошаљіте.

г). Гледајте те іздајте опет Даніцу с календаром. Јустін вам се обећава 30—40 пренумераната свагда прібавіті.

д). За ваше стање: како живіте, како лі живіті мисліте? Гді вам је сад Сава у школі? Шта учі? Данас је і мені кћі осванула.

е) Шта мисліте: оћелі се Г. Стеић с вама у ортографіји сложіті? Надателі се од њега чему?

За Літературу боље је ја мислім, што сте ту, него на оној страні.

Поздравіте мі младог Будіміровића. Отац му је сірома неправедно овде изгубіо штацију, і богослов дошо на место његово. Но он се узда да ће му Обрдірекција у том помоћі і њега опет у штацију наместіті, само му је тешко без леба правду тражіті!

Поздрављајући вас і вашу добру Госпоју љубезно, і желећі вам свіма добро здравље — остајем свагда вам на службі

ваш

свесрдні почітатељ

Адам Драгосављевић.

[Спољa:] Den hochgelehrten Herrn
Wuk Steph. Karadschics
Hochwohlgeboren
in *Wien*
Am Spitälberg № 133, hinten im Hofe
im 1-ten Stock die Thür № 15.

[Напомена Вукова:] одговорено 24 Јануар. 1833.

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3713]

34.

У Бечу 24. Јануарија 1833.

Љубезни пријатељу!

Примио сам ваше писмо од 9. Дек. пр. г., али вам у катизму нисам ни дарнуо, једно зато, што сецер без особите плате неће сад *и* место *і* да мење, а друго, што би по моме мњењију ваљало и акценте бацити. Дакле је остало све онако, како сте написали; него ми се чини, да још није на чисто штампано, јер кажу, да је негде забачено писмо, те не знаду, колико је наручено, да се штампа!

Што се нисмо састали још једном, готово је највише крив млади Будимировић, јер сам вам ја по њему поручио, да у недељу 18./30. Септ. дођете у Нови Сад; он ми се обрекао, зацело вама то казати, но кад се с њим састанем у Новом Саду, одговори ми, да вас није видио! Ја вама нисам тео писати, да идете у Земун и да се трошите, јер сам се све надао, да ћу вас поодити, као што сам и Г. Прибиноглавском игуману био обећао; но не може се! Да Бог да здравље! Ми ћемо се засад писмено разговарати.

Ево вам одговора на ваша питања.

1). Овде се само код *Јермена* или *Мехитариста* (које је све једно) Српски засад штампати може.

2). Од наши књига цензор је Г. Копитар, Крањац, католик, и светски човек.

3). Г. Копитар каже, да није још ни примио од Г. Шафарика никаква листа пергамента.

4). Даницу ћу продужити, и благодарим Г. Јустину на обећању, и препоручујем му се.

5). Ја живим од моје пензије, као и пре што сам живио, и помало пишем којешта. Сава ми иде овде у *прву* Латинску школу (према је у Новом Саду био *други* eminens).

6). Оће ли се Г. Степћ у ортографији са мном сложити, то не знам. Он је јавно показао, да је мога мњенија, али оће ли онако ради[ти], видићемо.

Честита вам кћи! За њом да буде син, да Бог да!

Будимировића сам вам поздравио. — Не знам, оћу ли вам о идућему вашару Пештанском моћи послати оне речи; али о другоме *зацело* (ако Бог да здравље!).

Ето вам објављенија о песмама. Ви и Г. Јустин, кога ми љубезно поздравите, гледајте, да ми *доста*, и ту и из околине, препумеранта пошљете (ако новаца *напред* недаду, које би *најбоље* било, а ви ми пошљите само *имена* засад). —

ваш свагдашњи
Вук Стеф. Караџић.

Збиља! *Коме* би сам послао објављење у Барању? У Муач? Коме?

35.

Љубезні пријатељу!

Господар Дако Клокић із Муача полазі данас із Вуковара у Беч; зато вас преко њега молім учініте љубав, одведіте ји у Типографију, і ако су Катізме већ штампане, оні ће за штампу платіті, што буде коштало, і књіге мені донеті; аколі пак небуде штампано, а ві учініте наредбу нека се штампа, док је он тамо с лађом, који ће најмање 6—7 дана тамо се бавіті і за то време могу біті готове і штампане. Ја сам наручіо 500 Екземплара на средњем druckpapieru, in octav. ілі in gross Duodec. Ако місліте да небі млого коштало, а оно нек се і свеже у две руке фіно і ордінарно (до 300 Ек.), а оно друго ја ћу овде дати да се свеже. — Пренумеранте ћу вам послаті преко поште после. — Јесте лі чіталі у Љетопису ове године 1. Ч. онај смрад против мене і вас у Смесіца у 9. броју (чініми се)? Да знам да ністе, ја бі вам посло? Шта місліте? Білі требало што на њег одговоріті? Оћете лі? Не-

пропустите? Будите мі здрави і пішіте мі о том і за катізме. Ако імате пошаљите мі каку руску књігу, која је са і пісана.

У Вуковару 20 Марта 1833.

А. Драгосављевић.

[Споља:] An den hochgelehrten Herrn
Wuk Steph. Karadschits
mehreren gelehrten Gesellschaften
Mitglieder, Hochwohlgeboren
in *Wien*
Am Spitelberg № 133, im Hofe hinten
im 1. Stock, die Thür № 15.

[Напомена Вукова:] одговорено 16 Јунија 833.

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3714]

36.

У Бечу 16/28 Јунија 833.

Љубезни пријатељу!

Ваше писмо од 20. марта примио сам *онмадне*, и што је још смешније преко *мале* поште, на коју се писма овде у *Бечу* дају! По овоме писму вашему катизме су наштампане на осмини. А за даље шта ћете с њима радити, гледајте. Пошто би се могле везати, управо незнам; али зацело мислим, да би овде било јефтиније, него тамо.

Ето вам објављенија о *Даници*. Гледајте и ви [п] Г. Јустин, да би ми се како ту, тако и из околине, скупило што више пренумеранта (но то морате гледати *одма*, док није изишло објављеније о *пчели*). Са IV. књ. песама послаћу вам више објављенија, да ји разашаљете по околини. Ја мислим о идућему Пештанском вашару, у Августу, бити у *Будиму* у илици. Врло би добро било, кад би ми се онда *имена* пренумеранта могла послати по вашарцијама (а може бити, да ће и Г. Јустин сам онда у Пешту доћи; а не би ли и *ви* могли?). — Матиц[!] ће *морати* мало ћушнути, него ми се тешко наканити; али што мора бити, бити ће, само ако Бог

да здравље. — Кад би сте ви могли доћи у Пешту с вашарцијама, да се састанемо, врло би добро било. —

Поздравите ми љубезно Г. Јустина и остале пријатеље

ваш дојакошњи пријатељ
Вук Стеф. Караџић.

37.

У Вуковару 30-ог Јуна 833.

Препоштовані Пријателу мој!

Данас сам приміо ваше од 16 Јуна са објавом на Даніцу. Чудо мі је што онај Муачанін није сам предао моје вама пісмо, і по обећању Псалме ісплатіо? Још мі је веће чудо, што мі Тіпографија за штампу, ако је готова, нешаље конту? Зато вас молім, ізволіте мі ві ома јавіті: пошто је штампа са везањем і без везања? Како бі до Пешт. вашара мого ісплатіті, да мі онда, ако пре не будете моглі, са собом до Пеште књіге донесете. Білі ја могао са векслом одуда посланом штампарију наміріті, ілі да преко Поште ілі Деліжанца новце пошљем? Шта місліте како ће боље, і за мене лакше біті? — Пренумеранте на Даніцу послаћу вам по вашарцијама до Міловука за цело. — Одговор сам начініо на оно, ако вам је познато „неколико версти изъ писма єдногъ Г. Совокупителя на Лѣтопись“. А і ві гледајте, да дужні неостанете, да што у Даніці на њі одговоріте. Небілі ві знали чије је оно масло? Кад бі сте се ві моглі с помоћу другі подватіті, да каке учене лістове протів Љетопіса іздајете; чім бі мого і ја вам помагао! Біо је говор, да ће се издаваті од Г. Міловука Родољубац; за то сам му посло неколіко Пісама од Србије са Граматіком у разговоріма; пітајте га куд је део? Ако вам се уздопадне, узміте од њега к себі, ако кад гді узможете — употребіте, а ја ћу і даље настављаті. Небілі се могла Даніца као і Љетопіс подігнуті? Јесте лі чіталі оно тіранство — Забавнік Давідовіћев? Небілі добро біло оном протів статі! — Није лі вам позната „Grammatik der Illyrischen Sprache von Ignaz Al. Berlich“ од Бројаніна ове годіне штампана у Будіму? Она је боља сто пута і од Тіролове і од Бе-

ріѣве! У њој за вас осім млогі места на једном і овако стоји: Mittlerweile hörte ich Vieles von dem Vuk Stephanovitschen serbisch — teutsch — latinischen Wörterbuche, und der, demselben beigegebenen, Sprachlehren sprechen, ja, ich wurde von mehreren Freunden aufgefordert, mir dieses Werk anzuschaffen, weil ich darin viele Aufklärungen finden werde. — Nichts konnte mich aber dahin bringen, obwohl ich bereits seine serbischen National-Lieder in Wiener Auflage von 1814 besass, weil ich eine Eckel von alten serbisch seyn sollenden Werken hatte, indem sie eigentlich in gar keinem slawischen sondern in einem unproportionirten Gemisch von Serbisch-Russisch und Cyrillischen Dialekte geschrieben sind. Was konnte ich also unter dem Namen einer serbischen Sprachlehre anderes erwarten, als wieder ein ganz und eigends ausgedachter Grammatikalischer Projekt, weder serbisch, noch russisch, noch in der Kirschensprache. sondern in einme widrigen Gemische von allen diesen zu schreiben u. zu sprechen. Wie wurde ich aber überrascht, als mir gelegenheitlich bei einem Freunde: Vuk's Stephanovich Kleine serbische Grammatik von Jakob Grimm. (Leipzig und Berlin 1824) in die Hände kam, eine, neu geregelte und mit äusserst nöthigen Buchstaben bereicherte Orthographie mit cyrillischen Lettern, welche für die illyrische Sprache nichts zu wünschen übrig lässt, eine Kräftige, schöne National-Sprache, wie sie im Munde des Volkes lebt, die grammatischen Eintheilungen, wie sie seyn sollen, alle übrigen mir bekannten illyrischen weit zurück lassend! Kurz! ein Werk, welches mich von meinem angefangenen Arbeit zurückgehalten hätte, wenn ich nicht damit bereits zu weit vorgerückt wäre". —

Ова је Грам. важна за све Србе, а особито за оне, који су раді срп. да граде Граматіку. Само мі се не допада у њој претерано придржавање етімологічког корена, које благогласні ізговор речі наші одвеh кварі. Но можда ће Г. Berlich временом і од њега одступіті, і са свім се за Референта језіка нашега іздаті. Он је рад да і Шокці приме вашу Ортографіју, коју врло фалі. Грам. кошта, јербо је врло велика 5 f. 30 x. V. V. — Небілі ві мені моглі послаті Славіна і Insitutiones Добров. до другог ілі трећег вашара; гді бі ја мого добіті оно ваше пісмо на Г. Фрушића, штампано у новіна српскі? Како бі се ја мого ізвестіті о старом српском і русославенском језіку? Јелі већ от кога доказано, које је старије і орігіналније: ме, те, се, крьвь, прьсть, крьсть, чедо, пьсъ, сьть, ілі мя, тя, ся,

кровъ, перстъ, крестъ, чадо, песъ, сотъ? Госп. Шафарік каже ми, да је једно као і друго старо; у Србији оно, а ово у русији! Јелі то істіна? Білі ві знали? Да мі је словенска (словачка) ілі Крањска Граматіка? Білі се із ньі могло што дознати? Мені бі міліје біло, кад бі се доказало, да црквені није нігда біо српскі језік, као што Г. Копітар і Грім оће да докажу. Імате лі од Востокова каку кньігу; Њему је Г. Шафарік послао онај мој ліст Паргамента, што је говоріо најпре да је код Г. Копитара. Од Г. Шафаріка чуо сам да је Востоков највећі сад філолог словенског језіка. Јелі то істіна? Нијелі он штогод доказао, о чему ја још ні сањао ні сам? Ово су све предметі, о којіма бі се ја рад біо с вама разговоріті. У Пешту вам не могу доћі. Но Јустін ће, міслім, зацело састаті се с вама. По њему можете і оне моје речі послаті, што сте од Аџића у Земуну добілі. Он је сад, чујем, у Вінковці гранічні Діректор. — Младог Будіміровића — кад се састанете — поздравіте, сутра ће му, чіні мі се, отац пісаті. Журіте се да мі одговоріте за штампу. Кад небі млого коштало, да је исплатіте, і пошљете са песмама, а ја бі вам у Пешту посло новце по Јустіну.

Поздрављајући вас і вашу љубезну госпоју остајем с великім препоштованьем

вашега прійатељства
свесрдні брат
А. Драгосављевіћ.

[Спољa:] Herrn
H. Vuk Steph. Karadgits
in Wien
am Spitelberg № 133.

[Напомена Вукова:] одговорено из Будима $\frac{7\text{ Авг.}}{26\text{ Јул.}}$ 833.

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3715]

38.

У Будиму $\frac{7\text{ Авг.}}{26\text{ Јул.}}$ 833.

Љубезни прійатељу!

Ево ме у Будиму. Донео сам и ваше катизме са собом, и сад о вашару послаћу вам ји по Г. Јустину; платио сам

за њи у типографији 30 f. W. W. а за везање 300 егземплара 4 f. xr. W. W., тако свега 34 f. 30 xr. W. W. — Ја сам за сад у средњој илици (која се, чини ми се, зове Bruckbad) у првом кату № 3; ако би сам се до вашара одавде куд преместио, нека Г. Јустин запита Миловука за мене, он ће му знати казати, где сам.

За сад вам нисам могао купити Добровскога Словенске Граматике и Славине; али док се вратим у Беч, гледаћу да вам то купим и с Даницама пошаљем. — Моје писмо к Фрушићу не знам где би се сад могло добити, осим у Новинама Српским. — Или је старије *ме, те, се, чедо*, или *мя, тя, ся, чадо, (чядо)*, то се не зна (и ја сам негда казао, да је може бити обоје једнако старо); али је *крьвь, иръсть, сътъ, јамачно* старије од *кровь, шерсть, сотъ* и т. д. — Из Крањске Граматике о том ништа не можете дознати. — Ја сам видео Востоково Руску Граматику; он је данас први Филолог у Русији. —

Чујем, да је Шаффарик у Чешком часопису нагрдио садашње наше списатеље, а ни Госпоју Матицу није поштедно. Може бити да ће у овоме сад Љетопису бити што о томе.

Видео сам Брлићеву Граматику, и добра је.

Поздрављајући љубезно и вас и Г. Јустина, с истинним почитанијем, остајем

ваш истини пријатељ
Вук Стеф. Караџић.

[Спољa:] Herrn
Adam Dragossavljevich
Lehrer
per *Essegg.* in *Wukovar.*

39.

Вуковар 29 Августа 833.

Драгі Пріјатељу!

После пештанског вашара добіо сам још неколіко пренумеранта, која вам ево сад шаљем:

[Винковци, Вуковар и Шид; штампано у „Данници“ за 1834 год.]

Ове пренумеранте (последње вуковарске) метіте тамо међу Пренумеранте вуковарске, но гледајте, да Трговац овај із Бінгуле дође тамо међу трговце (после); а мајсторі ові на послетку (тамо) међу мајсторе. Учитеља овога метіте ілі пред дјаке тамошње ілі после дијака преда ме.

Білі ві зналі јелі ізашла III књ. Забаве Г. Стеіћа, і Тіролово Земљеопісаніје? Неколіка Пренумеранта посло сам; па мі досађују пітајућі за њі. — Моліо сам Г. Аџіћа, по једном човеку да мі пошље Грам. і Славіне Добровскога, і ако добіјем, нећете требаті слаті мі отуд. Јустін се с вама фалі, і міло му што је с вама біо, а мені је опет жао, што се с вама нікако састаті немогу. Гді ћу ја відіті, како је Г. Шаф. нагрдіо наше спісатеље? Небілі ві мені моглі послати? Јавіте ми ако што ново узазнате за наше народне ствари? Здрави дасте і веселі!

А. Драгосављевіћ.

[Споља:] Clarissimo ac Perdocto Domino Lupo Stephano Karadgits AA. LL. et Philosophiae Doctori, conplurium eruditarum Societatum Membro correspodenti, nec non Fuito Praesidenti Nationalis Judicii Albae Grecorum, D-no mihi singulariter colendissimo

a *Wiena*
Am Spittelberg № 133, im Hofe hinter im 1-ten Stock, die Thür № 15.

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3716]

40.

У Вуковáру 27. Септ. 835.

Љубезні Господіне!

Фáла Богу, кад сте већ ту (жíві и здраві)! Ја сам се с Јустíном дао біо у брігу за вама, толіко времена не чујŷћі, гді сте како лі сте? Далі сте штогод у Цр̂ној Горі по

жељі пронашлі? Новôга Светітеља ваљда сте віділі, і по за́кону богода́вно (andächtig) му се поклонілі? Нека нека! Нек і тако почіње напредак у просветі на́родној! — У Дубровні́ку далісте моглі што от старіне пронаћи? Откако ві одосте, престаше Спісатељі наші књіге іздаваті. Сад нêма ніштa, чујем, у Буді́му да се шта́мпа. А у Бе́чу можда іма? Да сте моглі бар Даніцу наставіті; а і Пословіце іздаті! Љетопіс ове годіне престаде; а какве іма Учредніке і маніпуланте ніје га ні квара! На́родни Ли́ст теде нешто да буде, па і он чіні мі се слабо корача: ваљада нêма радіôцâ і трошка. Да можете ві таково што почеті Крітіке і Рецензіје да се могу̂ бâр у једну књігу скупіті; Граматіка направіті; Лексікон допуніті; На́родне песме (све) штампати, то јо посо, у ком нетреба окле́вати. Наплата вас очекује.

Г. Но́віћ превео је сіја́сет Песâма на немачкі, і већ је једну књігу Г. Картле́бну у ферлâг послао; но нêће да прîмі; іма млого посла. Манушкріпт је сада код Г. Милову̂ка, і ја сам му пісао другог Ферле́гера у Пешті да трâжі, ілі да вама пошаље. небі лі ві тамо кака ферле́гера ізнашлі. А за тру̂д свој Но́віћ неіште віше од 50 ком. књ. премда је от Картле́бна 100 fl. іскао, і тім можда га је і уплашіо.

Предговор је Новіћев на немачком језіку врло ва́жан за наше спісатеље; јербо се у њему могу огледаті као на огледалу какав је који у српском књіжеству? Вама особіту чест предговор донâша. Ві њега можда познâјете: он је сîн покôјног Но́віћа Оберлајтнанта із Јакова; он је ту тако некако од 1820 до 827. біо і 4 годіне пра́ва Немачка слушао, а сад је сірома у — за́твору о́вде код наше ва́рмеђе зато, што је на ону стрâну без пасоша ішао і контумац ніје одлежао. Његов је за́твор учініо, кога сам ја на ту мîсо навео, да се српске песме і от Срба́ља на немачкі преводе. Он је (а і то моім наговором) саставіо српску Історіју у стікові, алі не онако — као што је Србіјанка, него по на́чіну и духу нар. песâма, і кад бі ві пречіталі, не верујем, да бі се од њі у чему разликовале. Манушкріпт је сав код мене (око 40 пісâна табâка). Но то се чіні Но́віћу мало, зато је наново почео чак от потопа, і рад је у трі књ. да ізда. За наш публікум біћê ове књіге, ако кад ізâђу, врло добро дошле као і на́родне песме.

Пр̂во Па́рче моје Нем. Граматіке већ је штâмпâно і 50 брожірâті єгземплâра ја сам већ добіо, а 450, још је тамо (код Мехітарі́ста) незвêзâно; зато бі вас моліо, да мі по ка-

кој прилікі ві пошљете, ако нікако, а оно бар до Г. Миловука сад о ідућем Пештанском вашару, По моме рачуну остао сам само 7 f. сребра за везање дужан; ві исплатіте, а ја ћу вам са благодарності повратіті. Друго пак Парче мислім у Будіму печататі; јербо је штампа јефтінија (10 f. сребра). А і оне моје речі гледајте, да мі пошљете, па ако ністе ві препісалі, ја ћу; па ћу вам на чісто, ако требате, предаті. Ако мі што успішете, а ві мі јавіте за све, а і за стање ваше, што місліте, да је за мене: Како сте путовалі? Куда сте пролазілі? Јесте лі што асніли? Мислîте лі ту остаті? Оћете лі још који пут у Србију? Јесте лі здраві? Ві і Госпоја ваша? Шта радіте? Јесу лі дечіца жіва? Шта чујете за Сáву вашег? Оћетелі га скоро відіті? Оћете скоро шта издáваті? Оћете пословіце печататі? Оћете Даніцу наставіті? Шта чујете за Љетопіс, Матіцу, за Нáродні лîст? Оћете лі кад овамо се сîћі, да се састанемо і відімо. Чујетелі ко ће нам Директор біті место Гершића? Чујем да је тушта Адвоката рекурірало. Да оће даті Бог да честіт човек постане, који бі се за децу і за школске књіге побрінуо!

От свег срца і дýше моје поздрављајýћі вас і мілу Госпоју вашу, і желéћі вам дуг жівот і здрáвље, срећу і весéље, остајем свесрдні

ваш почітатељ і доброжелатељ
Адам Драгосáвљевіћ.

[Спољa:] *Vukovar*
Herrn Wuk Stephan. Karadgics
abzugeben
in *Wieu.*

[Напомена Вукова:] одговорено 10/22 Јан. 836.

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3717]

41.

У Бечу 10./22. Јануар. 836.

Љубезни пријатељу!

Опростите ми, што вам због различни сметњи није сам могао одговорити на љубезно писмо ваше од 27. Септ.

пр. године. По том сам и од Г. Новића примио сам једно писамце преко Г. Копитара; и ево вам сад одговора *обојици заједно* (да ни[!] бисте у двоје пошту платили морали).

1) На путу моме ништа од старине (написано) нијесам нашао, него сам доста накупио пјесама, пословица, ријечи и т. д.; и ни мало се не кајем, што сам се намучио и по мору и по камањацима Црногорским и приморским.

2) Ја помало радим; али управо не знам, кад ћу што почети штампати.

3) За сад остајем овђе, и, фала Богу, прилично сам здрав. За Саву такођер чујем, да је здраво и добро.

4) Вашу Њемачку Граматику гледаћу да истражим код Јермена, и да вам је пошљем.[1]

6) За Љетопис ја не знам ништа, као ни за Матицу.

7) Г. Копитар молио ме, да вас од њега поздравим, и да вам јавим, да он никаквога рукописа (од *Псалтира*, нити и од чега) од вас ни преко кога никад није добио.

8) Г. Новића ми је жао, што је тако пострадао; али се о друге стране готово радујем, јер тако може народ наш у њему добити знатнога Списатеља. Рукопис од превода његови пјесама народни наши ја нијесам још примио. Ако буде добро превео (чему се надам), и ако буде превео оне, које Талфј и Герхард нијесу превели (даклем из *четврте* књиге), ја се надам да ћу им *ласно* Verlegera наћи. А и Историји тој његовој радујем се. Поздравите ми га љубезно, и кажите му, да му врло благодарим на писамцу његову; нека ћера тако, како је почео (што се језика тиче). Кажите му, да га и Г. Копитар љубезно поздравља; он би му и сам одговорио, али је још у већему послу, него ја, и зато ме је молио, да му ја одговорим. Кад рукопис (макар какав) Г. Новића амо дође, ми ћемо драговољно гледати да учинимо за његову корист, што се гођ буде могло. Што пише Г. Новић Г. Копитару, да му је рад ту историју посветити, за то му Г. Копитар благодари учтиво, и моли га, да он то учини коме другоме, који би кадар био на штампање књиге те што поклонити, а он ће му и онако, у чему буде могуће, бити пријатељ драговољно.

9) Ријечи оне ваше гледаћу јамачно ове зиме да препишем, и потом да вам ји пошљемо[!] Кад сам ји оволико дуго

[1] Бр. 5 је Вук прескочио па одма прешао на бр. 6.

држао, није право да вам ји непре[пи]сане шаљем и вама с писањем још да досађујем (а потом би ји ја опет у *ред* мој *опет* морао преписивати); него вас молим за те, што сте још (и ви и Г. Новић) наново скупили, да ми ји препишете и пошаљете (макар по делижанцу, ако друге *иоуздане* прилике не удесите) Г. Новић пише ми, да ји има око 4000! То је Бог да прости! (Баш ако би ја и половину од тије имао, опет је превелики добитак).

10) Поздравите ми љубезно Г. Јустина.

С истиним почитанијем остајем

ваш свагдашњи пријатељ
Вук Стеф. Караџић.

NB. Сад сам: Josephstadt am Glaçis № 41.

Збиља! Еда би сте ми могли добити ону пјесму, како је некаквога *ђелина* домамила к себи, па га њен муж застао и т. д. А и ону, како је *вино иио Дојчин Петар варадински бан?*

[Споља:] Herrn
Adam Dragosavljevich
Lehrer
per Ofen in *Wuhovar.*
— *Essegg.*

42.

У Вуковару 8-а Липња 1837.

Љубезни Господине!

Онај исти данъ, кад сам се тавнице опростио, дода ми мој побратим Адам ваше писамце од 30-а Травња, које сте ви у књизи Г. Јустину пратили, у руке. За чудо вам је ће ја Србъ Српски научи! и радујете се томе — а може ли се од нна вашем племенитом срцу? — Заиста је пуно чудно било и мене, кад сам од збиље почео учити наш језик, а то ће ми сваки чоек, који га узучи, за право дати, особито кад се Синтаксиса маши; јер ко би икада могао помислити да је добро речено: „*за* везире никад и не *мисли*“? и т. д. Но

Богу вала и вама,! те се ја једном, како ви и сами кажете, упути мало. — Велите да књига о Српству не ће ништа изгубити, ако у рукопису још неко вријеме постоји, а јасам вам и писао, да ја ништа вама кварити не ћу, дакле будите вољни! Но што рекосте да тамошња цензура не смије ђекоја мјеста у књизи онако, како су, оставити, није ми големо зазора, јер данас чоеку није тријебе друкчије ни мислити, некмол говорити! — до оно што му теке госпоштини ваља. Но како би било, да се иста књига на Цетињу или ђе на другом мјесту штампа?

Ради сте да се видимо и мало поразговоримо и да вам помогнем штогођ радити; то може и, ако Бог да, оће брзо бити, али не могу жељи дуље одољевати да вас не видим. Давно је било кад смо се најкашње у Венеку, о светој Петци, ако се опомињете, виђели; томе ето има близу пет година. Засада сам још у Вуковару код добрије људи, што чоека по глави и по срцу цијене; у кући Глиша Пецикозића свака ми је згода. О Господине! дивне ове породице! — Како сам постао нијесам оваке љубави ни кутње управе виђео, сви једном душом дишу, нијесу богати али најсретнији људи на свијету — усмено и више о томе —. Сад радим „живот и смрт Карађорђија“ по слици театралној појетически.

Вала Господину Копитару на поздраву, и ако је из Талије дошао, поздравите га од мене честито.

Збиља! није вам у ћуди што сам узимао Турскије рнјечи; може бити да сам се преварио, помисливши да исте рнјечи најприје добро познамо и протолкујемо, па ће лашње бити замијенити ји. Но по данас не ћу ји без невоље толико узимати.

Чујте! Ништа ми нисте шћели писати, како вам се допадају моје мисли и разлог, и ред у пјевању, и шта вам се чини јесам ли погодио праву појезију нашу? О томе не ма у вашој књижици ни ријечи.

Тужите се да вам главобоља и очи сметају писати; то ми је врло жао, кад само премислим колико ми Срби због тога губимо! И зато не смијем вам ни говорити да ми јавни рецензент будете, нити вас могу молити да ми на ово писмо одговорите, премда сте мене као вашем ђаку то мало и дужни и ако би шћели упут, то би ме још овђе ваш одговор застати могао. —

Поздрав вам од Г. Саве Александровића Адвоката родом из Крушедола, који ми је сад овђе први коншија и по готову

најбољи пријатељ. — А ђе је сад и како је ваш син Саво? Препоручујући се вама и вашој Госпођи, јесам докле ме тече ваш

покорни
[1]Јоксим Илијћ Новић.

На Глозњану Г. Копитару ва́ла велика од мене. У мом животу ни́сам милије и за мој посо згодније књиге у рукама досад имао. Она ће ми од сад једина забава бити у мојима пословима. — Да сте би́ли још коју Објаву на вашу књигу „Црна Гора“ послали, те би вам се и ја својски потрудио, да ког Пренумеранта скупим, а овако немам чим. Јустин неком дао оно „Објављеније“ ваше, па сад ме нуди да ја на сумце људе пудим! — Зато пошаљите ми чим брже које. — У ортографији морам се и ја с вама сложити баш у свему због једине Литературе српске, а ту су на́родне српске песме и ваше књиге. Што се пак писама х тиче, то још засад ништа незнам, нити би рад нато ићи, да љу́ди опет дрпаве при́мају ре́чи (као хлад, хром, њих, и т. д.). — Јустин каже да је пословице у Земун Г. Василијевићу посло. Ако вам устребају још које, имам и ја и Јустин још неколико, што нема у вашој књиги. За предговор у Пословицама другом ћу се приликом свама разговарати писмено. Поздрављајући вас ваш јесам

почитатељ
А. Драгосав.

[Споља:] Dem Hochwolgebornen Herrn
Wuk Steph. Karadschitsch
Serbischen Shriftsteller, mehrerer Akademien
und gelehrten Gesellschaften Mitgliede &c. &c.
in *Wien.*

[Напомена Вукова:] одговорено 17/29 Јунија 837.

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3718]

[1] Не можте ме бар ви крстити наново називајући ме Јосифом!

43.

У Бечу 17/29 Јунија 837.

Господину Јоксиму Илијћу Новићу и
Господину Адаму Драгосављевићу.

Прекјуче сам примио писмо ваше од 8 Липња. У почетку нашега Јулија надам се доћи у Вуковар, и желим обојицу ту да вас застанем. Онда ћемо се о свиму [!] устмено разговорити, само вам овде превелику жалост моју јавити морам: Сава ми је умръо у Петербургу. Ово ми се чини лакше написати, него вам казивати из уста. — За долазак мој тамо не казујте никоме осим Г. Јустина.

Ваш свагдашњи пријатељ
Вук Стеф. Караџић.

[Споља:] Herrn
Adam Dragosavljevich
Lehrer
per Ofen in *Wukovar.*
Essek.

44.

У Бечу 14/26 Септ. 837.

Љубезни пријатељу!

Ево ме опет у Бечу. Жао ми је, што се с Господином Новићем овде нисам могао састати (прем да сам ја овде дошао у среду ујутру, а он је тек у четвртак — као што су ми казивали — одавде отишао). Ја се *за сад* тамо *доселити са свим* не могу; него, ако сте на оној летошњој речи, доћи ћу сам ту да зимујем и да радимо. Зато вас молим, да се договорите с Г. Новићем и осталим пријатељима, па ако и сад онако мислите, а ви ми разбирајте за квартир, па кад ја тамо (најдаље на свршетку окт.) дођем, онда ћемо од свију, које ви међу тим нађете, један изабрати и узети (кад би се, као што ви једном напоменусте, у том ђакон ваш запопио, и тај

садашњи његов квартир празан остао, онда може бити да би ту било најзгодније за зимус; ако ли то не буде, у толиком Вуковару да ако нађемо где за мене згодан квартир).

Пишите ми *одма,* молим вас (знате, да седим још auf der Landstrasse № 57).

Поздравите како вашу фамилију, тако и све пријатеље од

вашега пријатеља и почитатеља
Вука Стеф. Караџића.

П. П. Опет молим, да ми што брже одговорите, јер ја како примим ваше писмо, одма ћу се на пут к вама спремати.

[Споља:] Herrn
Adam Dragosavljevich
Lehrer
per *Ofen.* *Wukovar.*
— *Essek.*

45.

У Шиду 10. Новембра 851.

Љубезни Господине,
и стâри пријатељу!

Ови дâна дошавши из Пеште добијем ваше Објављёње Речника, за кога сам још у Будиму од Владике Г. Платона чуо, и он га неисказâно фâли: да ће бити једна прâва народна књига. Колико ми је мило, да је то тако, толико ми је још милије, што га онај фâли, у кога руци силу снаге стоји. Ништа ми, чини ми се, није милије, него што сам то дожи́вио, да и овакови људи увиђају мало по мало прâво нâродно добро. Али ми се ипак допада, да је у нас још мало овакови Платóна! Мложили се, да бог да, и иљадили! Гледаћу да овдашње Господе Парохе и Г. Проту навъркам, да један комад за обштину (за школу) ку́пимо, а један за мене.

Шиљу́ћи вам ову Објаву нове за Срб.ье печатâне Немачке Граматике, молим: би ли се мого кои Exemplar тамо у Бе́чу дјацима продати? И били мого ја преко вас и Г. Даничића послати кои Exemplar у Златни Праг Г. Шафарику, Ханку, Јодлу и Палацком, а и у Русију Г. Петру Прајзу, с коим сам добро познат. Г. Владика Атанацковић говорио ми је, да

је пошљем Министру Просвете Г. Ту́ну, и да га молим, да се у школе прими. Шта ви велите о овом? Како би се то могло? Неби ли ви̂ то каким на́чином изра́дити могли? Заиста би веће уважење имала, кад би је ко други препору́чио, него ја са̂м.

Г. Даничић нека ми до 20 књига пошље свои приповетки.

Ево вам неколико ре́чи: *Апљаво* = schlampet. *Антра̂к* (дро́њак) гадно што свеза̂но (како рите). *Ајњка̂ч* (коњ добро неуштројен). *Одљокати. Опријатељити се. Огнило. Околац* (окоца, око свињца огра́да). *Одри́сити. Орањавити. Оронути. Удес. Усипкати се* (мео, јабука). *Извојац. Уњивица. Изли́шити* (измоћи). *Иску́сити* (уво). *Ексера̂р* и *Ексераш. Ба̀дњара* (штука што је Шокци на Бадњи дан једу). *Басуља̂р* (на́гоничар). *Бачва̂р* (пинтер). *Бо́бица* (Weinbeere). *Блу́дити. Бљечве. Бравња̂к. Пашанац. Палоција. Попли́нити. Пота́јница* (Blutsturz). *Поту́цањ.* (Triebel). *Потстакнути. Посто̂ље. Посувѣ́рнути. Пораменице. Плеура. Праоци. Произи́ћи. Прословити. Прутак. Прекру́пити. Пърутати. Преце́нити. Вучлија. Винцилир. Гардов. Гломазати. Гњездити се. Гра́на* (у ноге). *Кање. Копар. Ку̀с* (вода). *Кулен. Кли́битп се. Кру́па* (Aphtæ). *Крупатка. Досе̂тан* (cautus). *Долма* (у казана). *Доћу̂згати. Дип* (дно у казана). *Дува̂р* (бок у казана). *Дру̀жица. Дѣ̂рндати. Таванице. Таштикати. Тѐл. Ћу̂том. Ћултан. Ча̀търља. Чачкалица. Чордар* (-аш). *Чва̀кнути. Жега. Ша̀вац. Ши̂ља* (шива̂ља и шва̂ља). *Шу́љити. Шу́рег. Шамата. Љуштика. Штърца̂лка. Заогѣ̂рнути. Затес. Саћура. Сењак. Ску́ти. Сту́жа. Стѐпен* (ungeschickt) *Струња̂р. Слука. Сма́гати. Смеђ. Ла́стити. На́дељ. На́ја. Муштва. Мулија. Цимѐнта. Ја̂з* (риба). *Јастерица. Дивле* (и дивлија). *Еведра. Ја́сак. Свлак. Кречар. Запећи. Лауца. Запећак. Збу́бати. Љуштрити. Нападни̂к.* Insultans, *На́редник. Несмотрен. Посу̂ђе. Слу́чити. Струготина. Тефла. Шаранге. Грискавица.*

А. Драгосављевић.

[Споља]: S-r Hochwohlgeboren
den Hochgelehrten Herrn
Vuk Stephan Karadschics
Serbischen Schriftsteller und mehrer gelehrten
Gesellschaften Mitglied.

in *Wien.*

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3719]

46.

У Шиду 18. Дек. 851.

Љубезни Пријатељу!

Ево вам 24 фор. сребра то јест 60 фор. у шајну за ваш Рјечник от пренумеранта Шицки; Адам Драгосављевић исл. Биљежник шицки и месни шкôла надгледач (localis Director), учена пак Друштва сърпске словесности у Бијограду члан корешподент. — Господар Јован Недељковић търговац за своју супругу Марију. — Игњат Симуновић шеширџија за кћер Милицу и сина Ђóку, калфу търговачког. — Јован Форишковић сапунџија за брата свога Митра . . . . . 4 књ.

Пре неког времена посло сам вам Објаву од моје Немачке Граматике, и желио сам знати: били се могла која и тамо продати, и били се могло како Министарству Просвете обзнанити, да се у школама учити допусти пре, докле се Ђурковићева увела није, која је већ знам у Пешти у печатњи Козме готова.

Поздравите Г. Миклошића, нека ми преко вас каже, шта значи (у Дипломи Симеона, оца св. Саве). *Севастократоръ* (да није Stadthalter), *парик* (парике испросихъ од цара оу призърѣнѣ), *призърѣн-ѣ*, (да ли је ово призрѣниѥ G. S. призърѣнѣ м. призърѣниꙗ?), оумилеꙗхъ (да дахъ ѿ нихъ манастироу оумилеꙗхъ села) *тѹиге*, и *тѹнге*, *иоузетѣ* кобыле (да није узет?) соли л҃ съпоудовъ (меров, шта ли је?) има: спѫдъ (modius), *загръла*, *съ лъпланемъ* ѿ гръчъке земле лабъ съ лъпланемъ — загръла тоулѣвъче?). Он нема ни: *Оулиѣникъ*, (уљаник = челињак у Барањи), *сподобити*, *лоубъвънъ*, *троудоположникъ*, *кътиторъ*, *оуставити*, *въсоуда*, *въсаки*, *благосръдоу быти* од *бытъка* и т. д.

Адам Драгосављевић.

NB. Шицким Пренумерантима, још нису дошле књиге народне српске пословице и друге различне ко'но у обичај узете ријечи. Г. Даничић непосла ми свои Приповетки!

[Спољa:] franco.
Herrn Wuk Steph. Karadžics
auf der Landstrasse am Heumarkt № 517
in Wien.
beschwert mit 24 f. Cm. B. N.

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3720]

47.

У Бечу 16. јан. 1852.

Љубезни пријатељу!

Примио сам и оно прећашње писмо и ово друго од 18. дек. са 24 ф. у банкнотама за 4 Српска рјечника. Од ваше Њемачке граматике кад бисте послали неколико ексемплара овдје н. п. књижару Franz Leo, може бити да би се кашто могла која продати, јер је баш и ономадне један Бугарин тражио једну такову књигу. Што се тиче министарства да би је оно примило у наше школе, за то вам ја ништа не могу учинити; то би најбоље могао препоручити владика Платон, а може бити и Јован Суботић, који се нешто мијеша у министарство просвјете, и сад по његовом налогу пише читанку за наше веће школе. Не би с горега било кад бисте ви по делижанцу послали једну од тијех књига, и молили га да би оно примило у школе, па мислим да би је оно онда предало Суботићу да каже о њој што. А ја бих Суботића замолио да је препоручи ако усхтије.

Ја се с Г. Миклошићем врло ријетко виђам, јер раздалеко сједимо; за то нијесам могао запитати за оне ријечи, што сте у пошљедњему писму назначили: *у Призрѣнѣ* ја мислим да значи *у Призрену*.

Поздрављајући и вас и ваше домашње остајем

ваш дојакошњи
Вук Стеф. Караџић.

Писао сам Г. Д. Медаковићу да вам пошаље по 20 екс. и од Пословица и од Ковчежића и од Приповиједака из Старога и Новога завјета. Добро би било кад бисте му и ви писали кад би ко одатле пошао у Нови Сад. Пословицама је цијена 1 Ф., Ковчежићима 40 кр., а Приповијеткама 30 кр. (све у сребру).

[На писму је само потпис Вуков].

48.

У Шиду 8. Јулија 852.

Љубезни Пријатељу!

На ваше Приповијетке једва ове скупи пренумеранте, које вам ево овде прилажем. Ваши књига никада из Новог Сада добио нисам. Тамо су биле две прилике, по којима ми је Медаковић неке књиге слао, а никада се није сетио да ми и ваше књижице пошље. Или мож' бити да није од вас примио? Или је примио, али се несећа да ми их пошље! Морађу му баш кастиле писати зато.

За оне речи ако би Г. Миклошић значење знао, молио би вас да бисте ми их обзнанили.

Поздрављајући вас и вашу Госпоју и дечицу љубезно остајем

свагдашњи поштователь
Адам Драгосављевић.

Поздравите Г. Даничића нека против онога у Вјеснику словописног амеља коју рекне.

Пренумеранти. Шид. [Штампано у Срп. Нар. Приповијеткама].

[Споља:] Herrn
Wuk Steph. Karadschitsch
Auf der Landstrasse am Heumarkt № 517
in *Wien.*

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3721]

49.

У Шиду 2 Јануара 853.

Љубезни Пријатељу!

Што бијаше од ваши Приповјетки? Јесу ли већ штампане? За оне књиге што сте ми писали да сте Медаковићу послали

да ми дода, ја поручивао и писао Медаковићу; па никада ништ ми шаље, нити ја знам: јесу ли тамо код њега? Кад би ми могли сами послати они библични Приповјетки! Ја би овде у школу деци учити дао. — Гди је сад Даничић? Како ништа нешише против словописа београдцког! — Ја сам написао Замерке Правопису београдцком на 10 табака; али не знам како ћу штампати? Биће готово пет табака печатани. На пренумерацију да дам може бити да неби никога добио. Кад би новаца имао најбоље би било да сам платим и књиге распоклањам. А овако ће ми бадава лежати! — Кад неби скупо било, преписао би те би и вама да видите послао по пошти. Да имамо каква мецената па да штампамо; гледајте ако кога имате.

Стару годину ако сте сретно провели ову желим да још задовољније и веселије проведете с вашом фамилијом. Коп јесам

ваш почитатељ
А. Драгосављевић.

[Споља:] Herrn
Vuk Step. Karadics
Hochwolgeboren auf der Landstrasse
am Heumarkt № 517.
in Wien.

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3722]

50.

У Бечу, 21 Април. 853.

Драги мој Господине и Пријатељу!

Шаљем вам једанаест екземплара српскијех народнијех приповиједака: десет за пренумеранте којијех сте ми имена ви послали, а једна је десетак. Са овијем приповијетками шаљем вам још 25 екземплара „приповетке из старога и новога завета“ за које сте ми још одавно писали. Цијена је овијем првијем књижицама као што знате из огласа по једну форинту, а овијем другијем по тридесет крајцара и то све у сребру. Новце ви ћете знати мени поуздано послати.

Опростите ми што вам ни сад не могу ништа одговорити за оне ријечи што сте ми писали у два писма, јер ми Г. Миклошић одређено ништа није могао казати.

Поздрављајући вас и вашу госпу остајем

ваш стари пријатељ
Вук Стеф. Караџић.

Еда бисте ми коју *Србуљу* могли набавити?

[Споља:] *У Шид*
Високоученом Господину
Адаму Драгосављевићу

[Писмо је писала нека друга рука, само је потпис Вуков адреса и додатак].

51.

У Опатовци 21 Апр. 853.

У гостима код кћери моје Анке овде трифивши се немогу бити да вам — имајући овде Пошту — непишем. — Мени се тако чини да сам ја зимус вама писао и јавио како сам био наумио Мâне и Зáмерке Београцком Словопису обелоданити; и кад никога не нађо да штампу плати, а ја пошљем Г. Медаковићу један табак да печати у Седмици, обећавајући и остало слати ако печатати узме. Он да мој рукопис на Ревизију цензури, начел некаквим Прегледачма, кои прочитавши отпишу му печатом потврдивши, да се прима. Г. Медаковић пошље ово њиово потврђење мени које од слова до слова овако гласи: „Овај је прилог А. Драгосављевића примљен и прибројен у прву класу научни оригинални дјела с тим условијем да се имате строго држати рукописа у смотрењу правописа. Иначе ми ћемо печатати о нашем трошку у форми Брожире. (М. П.) Радичевић с. р. Ђорђевић с. р. Матошевић с. р.

Мој син Никола постаде већ Handlungs-Commis (Subject — калфа трговачки); али ево бриге! сад незнам куда ћу шињим? У дољним крајевима мого би му наћи место али би сам рад да би што више и потребније научио. За то би вас молио, да бисте доброту имали, тамо у Бечу код познати свои

људи пропитати да ли би кои за мог Николу место празно имао. Или каквом Сензалу коме ћу ја за труд платити наручили да место изнађе па ма било за по плате или неко време и бадава, особито ако би му допуштено било по два пут преко недеље у трговачку школу ићи. За ово вас врло лепо молим.

Г. Медаковић посло ми је ваши пословица и Ковчежића, које тешко да ће се у Шиду продати моћи; али није посло ни једне приповијетке Старог и Новог Завета; зато вас молим да бисте ми и ови до 20 књига овамо за децу школску послали (преко Марковића у Вуковару).

Шта раде ваша деца? Јесу ли жива и здрава? Јесте ли се родитељске бриге опростили? Јесте ли се писмени саставака већ курталисали и смирили? Како вам здравље служи? Јели Госпоја жива и здрава? Да оћете бар још коју у здрављу проживити! Ја сам вам већ сасвим остарио и побијелио; ослабио и онејачио. — Преписани имам наново преко 2000 (2452) речи, кои нема у новом Рјечнику. Кад вам устреба послаћу вам.

У осталом поздрављајући и свако вам благо желећи остајем ваш у Шиду

почитатељ

Адам Драгосављевић.

[Споља:] S-r Hochwolgeboren
Dem Herrn Wuk Steph. Karadschich
in Wien.

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3723]

52.

У Бечу 11 Февр. 1854.

Старп Пријатељу мој!

Јамачно сте ви примили 11 ексемплара нашијех народнијех приповиједака и 25 екс. приповедака из Старога и Новог Завета, што сам вам ја послао, а г. Данило Медаковић пише ми да вам је он послао 23 екс. Пословица и 27 екс.

Ковчежића. Кад трговац или Чивутин осиромаши, он преврће тефтере, тако и ја сад требајући новаца, ударио сам у подужице, те и вас молим да бисте ми јавили шта је од овијех књига продато, и за продате новце[!] да бисте ми новце послали.

Молим вас да бисте ми поздравили и Г. Проту Марковића и његову фамилију, а и вас и вашу госпу љубезно поздрављајући остајем

ваш дојакошњи пријатељ
Вук Стеф. Караџић.

[Писмо је писала иста рука, чини ми се Г. Бошковића, као и писмо од 16 јан. 1852, само је потпис Вуков].

53.

У Шиду 4 Октобра 856.

Љубезни Пријатељу!

Одавна канем се да вам пишем па све времена немам; сад ме пак готово, натера Станка, ковачица, која је код вас у Бечу била, да вам пишем и питам: неби ли сте ви како от кога тамо дознати могли за њена сина Славуја (или Саву) Загорчића, за кога је да га от солдатије избави у Бечу била и молила се. Он је у Н. Саду и Митровици визитиран и најпосле у Темишвар на визитацију морао је ићи; сад је код куће и незна се оће ли за њега узајмљене и дате новце 600 f. ср. натраг добити моћи. Узајмник оће да је мунта и сву сермпју која и тако није велика, да прода и да себе намири; због чега је већ и суд држан и оставито јој два месеца термина. Зато вас она моли и њен муж да бисте ви како преко свои пријатеља могли распитати: шта је у ствари? и оће ли она своје новце натраг добити моћи? — Ако шта разберете, а ви ми ома отпишите.

За села у Барањи ја вам добар бити немогу, колико у ком душа има: то би добро било да се тамо на кога обратите.

Ваљада сте читали прилог Г. Матића у Седмици од 30 Септ. 856 ди јавља да турске речи нису туђе веће наше

праве, и да Сърбљи пачел Славени нису Србљи него сродна грана Сърбљима и Јелинима. Незнам шта ће Г. Миклошић му на то рећи? — Истина млого има речи туђи, али кад се говоре морамо и присвоити и усвоити; није право такове из језика избацивати.

За слово ѣ једнако се инатимо ја би рад да се нигди непише, а Г. Матић рад га је писати само ди се у говору чује и, ије или је н. п. вѣра, сѣно; па читаоци сваки по своме наречју да читају: вира, сино; вера, сено; вјера, сијено. По овако превъртљивом читања правилу могли писати и я м. е, а, ја н.пр. мясо; па једни нека читају са *е* (по сърпски) месо; други са *а* (словачки) масо; а трећи са ја (руски) мјасо. Тако би кубурно и ѫ ишло место у, о, он н.пр. пѫт Сърбима би било пут, Словенцима пот, а Пољацима понт. Писањем са ѣ крила би се и забашуривала разлика наравно међу браћом поставши нарêчјâ; а то би више чинило штете него асне и користи; јербо би сваки написано: вѣра мислио да тако сав свет говори као што он по своме наречју чита и пише.

Издаје ли сад какву књигу Г. Миклошић? Како би је ја добавити могао? Мислите ли ви скорим што на видило издавати? Радите што стоите. Отимајте се неби ли што от смърти и пре смърти отели и после себе оставили.

Откако сте ви код мене били скупио сам ове речи које још у инвентар увео нисам: àрман — гувно (Босански), áњати — лýтати, адŷт — у кâртâ, ȍрдати, обрезâч — нож чизмарски, опъ́рљати, опрŷжи̂те — виле,

оприштен
олакшица
одгýрати
отправити — erledigen.
отправљати
откако — seit
отколýчити — отколýчио се леп од зида.
ôс — осје (бос.)
ȍтрачити — издурати
отколýбити — отколýчити
опъ́рнути — окорети
остругача — кустура
офърцуша — осипача
ошуки́вати — мотиком ћушкати земљу.
упадан: нешто је упадна (слаба)
уверен
увежбати
уманут — berührt
угур — штета
укъ́ртожити се
узвиљити — нос
уплоснити се, стиснути се.
усјан, е очи.
уђерити — уочити
уточен пŷт

уточеник пу̑т
испакостити се
пшара́фити
изърган
ишљиг — канап дебео
испъ́рљати
ъ̀рчити — руштити: јак папир све ъ̀рчи.
Разблу̑ђен: у добра домаћина гости. —
Размигољити — разврцати.
Разја́снити
Разје̑ђен — aufgebracht.
Распињача — чимбар (Суботица)
Ра̀спършњак — шкула (ово Сърби а оно Шокци говоре) болест у пацима.
Ро̀са — перут cf. ру̑са (у Срему)
ро̀жити — уре́зати рогове
ру̑ити — зуити
ругобет
рић — от чега се олај прави
Рагастови — довраци у коима ћерчиво стои.
Ба́бак — гре́да у ветрењаче, на којој лежи мати и на овој доњи камен
Балугџиница
Багљов — багљић
Бачма — цволика
Бостак — јечам
Букти — у ка̀рта̑
Бу̑ца — баца
Бушевина — рупа
Бедоуваст — кои не чује што чује
Блу́дња
Паровит коњ
по̀ъргà̀ти
поводњик — у улара и оглавина
по̀вртница
пони́зити
подзибити — подупрети.
Пињата
пињур
пикато́ра
пра̀ча — дуга цепаница
протегласт
пришéлац
преопак
пресалудмити
платка у ка̀рта̑
по̀гажа у пернате живине, а у свиња и марве базина кост.
Пеква — црепња (Бос.)
позпвач
пастина
ва́шла
воћпца на бичу
вучија зној из дувара
вивкати — чесати
вићура ситна трешња.
вршљаст пласт
водоплав — дърво водом донешено.
фигер — бело грожђе (у Барањи)
маре́ле вишње
мазда — магла — роса
мост — пинта
му̑љак — муљ
мукет — котур
Натирати — натърти
Натрашак
Нашпартати
Неразборит
На текер . . .
Лазарица . . . . .
Ломљевина . . . . .

лепотвòран дòлача — дóла
лѐвкови Holzie.... и остале.

Молим отидите Леону књижару и поздравите га од мене нека ми ако је продао мои 10 Немачки Граматика плати; ако није нека вам преда па ви онда мени по прилици кад будете могли пошаљите. Поздравите ми вашу Госпођицу кћер и Г. Миклошића а и себе и своју добру Госпоју.

Адам Драгосављевић.

[Споља:] Herrn
Vuk Steph. Karadschitsch
serbischen Schriftsteller Hochwolgeboren
in *Wien.*

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3724]

54.

У Шиду 23 Фебруара 857.

Љубезни Господине!

Пре Мратин дана послао сам вам писмо и молио ако би могли како за оно момче разабрати кога је мати тамо код вас у Бечу била и цара молила да јој се от солдатије ослободи и новци (500 f. ср.) што је за сина платила врате. Она непрестано очекује од вас у име тога каква гласа. За то вам ево ја опет пишем и молим ако можете разабрати од они који се око Министерства вързају јели штогод на њезину молбу код цара свършено, ћели јој се новци дати и повратити? па ако што дознате, да нам ома јавите. А њезино презиме ваљада знате: Стана Загорчић а син јој Сава или Славуј; кога су визитирали и нашли да није за солдатију. Само се још незна ћели јој новце повратити, које је она узајмила па сад узајмник ће да јој кућу и земљу за дуг отме. Зато је рада чим пре сазнати: ћели моћи новце добити да дуг исплати? Ако јој се скорим не одговори, она ће бити принуђена још једаред у Беч грунути, питати и молити. Међу тим она поздравља и вас и вашу Госпоју и помодну (фрајлу) вашу љубезно и једнако се фали како је била код вас добро

дочекана и примљена. Она поздравља и Господина Бърлића, ког и од моје стране поздравите и запитајте: ко је сад после смърти оца његова у кући како би ја могао послате му књиге моје 10 ком. Н. Граматике натраг добити или ако су продате от кога би могао новце примити? Молим вас још и то запитајте Леона књижара Бечког шта је урадио са мои књигама? Ако је продао примите новце од њега: ако није а ви узмите књиге, па ћете ми по поузданој прилици послати. Ако добијете новце, а ви за вашу књигу „Примјери" задржите и књигу ми пошаљите. Оћете ли доље у Београд? Ударите на мене; и ја ћу ићи ако Бог да о ђурђеву.

који јесам

ваш стари пријатељ

Адам Драгосављевић.

[Спољa:] S-r Hochwohlgeboren
Herrn Wuk Karadschitj
Serbischen Schriftsteller
in *Wien.*

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3725]

55.

У Шиду 9 Дек. 857.

Љубезни Господине!

На молбу Стане и Петра Загорчића шаљем вам судејску пресуду под № 3281. из које видити можете да се сермија њнова на узајмника Аугуста Козјака превести и предати има. Велика је нужда Стану натерала те је морала подруги пут из Шида у Беч ићи и Цару се молити да јој се за солдата непреподобна сина плаћени 500 f. cm. поврати. На първу молбу дао јој је Илочки суд на знање да ништа не добива; али будући да јој молбу са документи натраг неће да издаду; зато је она сад по други пут цару се молила мислећи да своју праведну ствар изгубити неможе. Зато вас и ја молим да сироти жени љубав учините и да Г. Дворачека питате: оћели што от Станине молбе код цара бити; и ако је у реду и пристојно да му наручите, да још једну молбеницу цару преда и моли да се са exeсutiom мало причека докле највише решење

недоће. Молимо вас ако што дочујете и дознате, а ви нам пишите и пошљите неплаћено писмо. Ми ћемо га овде платити.

Немогу вам никако честита ишпана за ваше у Сърбии Миљкове да нађем. А кога год препоручите нисам рад. Има у Гибарцу један човек Ладислав Зелницај, кои је у спанлуку чалманском ишпан био, али је свакојак па неби сам ни њега рад; него има у Шатринци код Рогулића један, кои би, кад би тео преко иђи, за вас способан био.

Ја би сам рад Sl. Bibliothek II. књигу од Г. Миклошића али незнам пошто је па да новце пошљем. Първу књигу имам, а и ту би рад имати; а и све његове кад неби јако скупе биле.

Г. Матић позива се у Фиуму у Гарнизон за аудитора привременог, и малда неће отићи на пролеће.

Ја сам моју кћер Јудиту удао за търговца у Шашинце; и тако сад ми још то остаје да сина оженим, па сам онда свършио све велике послове до једне смърти која мислим да није далеко.

Поздрављајући вас љубезно јесам са поштовањем

ваш искрени пријатељ
Адам Драгосављевић.

Ако је која Грам. Нем. код Леона у Бечу продата а ви узмите новце и пошаљите ми коју Г. Миклошића књигу. Ако ли небуду продате а ви узмите к себи књиге и подајте коју Г. Миклошићу у Библиотеку а остале нека се по прилици бесплатно пошљу до Шида.

[У прилогу].

Био сам данас код Armee-Ober-Comande. Станина ствар има овај број $\frac{2}{5433}$ и отишла је 5 декемврија на банатску General-Comandu, па ће јој се одатле или по Ergänzungs-Commandi или по цивилној области приобштити одлука царева. Шта је цар одлучио, ил ми нису знали ил ми нису хтјели казати, зато не знам.

Брлић.

[У другом прилогу горе поменута пресуда].

[Спољ.] An H. Wuk Steph. Karadschitsch
Hochwohlgeboren
in Wien
Landstrasse № 525.

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3726]

56.

У Шиду 24. Јануара 858.

Љубезни Господине!

Станка ме једнако моли да вам пишем и питам: били ви знали за њен процес, за њену молбу, коју је због сина Славуја Загорчића исплаћеног Солдата Цару предала? Њојзи овде кажу да ништа недобива да је одбијена от потраживања, и предали су јој њени 6 прилога уз Инштанцију прикључени; али будући да јој Инштанцију неповраћају као што су јој из Темишвара прву на Губерниум предану инштанцију повратили а ни пресуде писмене никакве јој у руке непружају; то је она у тој мисли да је овдашње Судије оће да преваре, и новце које мисли да су јој горе већ отсуђени да задрже. До сад је тај обичај бијо, кад се ко от потраживања одбије, поврати му се молба са на корица индорзáтом (Bescheidom, Urtheilom); као што су јој тако из Темишвара учинили и Инштанцију повратили. Она дакле мисли да је изгубила њој би се морала њена Инштанција натраг предати. — Зато се она моли, кад сте јој толико добра учинили, да јој још и то добро учините, да гледате колико толико дознати или преко Г-дна Дворачека или преко кога агента за њезину молбу: јели високим Престолом одбијена или је помилована? То би она рада знати зато вас моли. Сермију и кућу оће јој Апатенар, кои јој је новце узајмијо, да отме и добијо је већ пресуду нато само јоште из милоште за кои дан продужава.

А што за мене да рекнем? ја ћу можда још горе пóћи. Мој Никола бијо је лани за ругрутирање у I класи стављен и на моју писмену рекламацију ослобођен; а сад ове године у II класи неће Vorstand, кои га је лани ослободио, незнам из кога узрока да ослободи! Тера ме у Нови Сад да му от Kreisfisicusa свър моје слабости Атестат за 3 дана донесем; иначе да ће ми послати Beischeid против кога да могу рекурирати. Ја стар и слаб на овој цичи и зими у Нови Сад њи немогу; већ кад добијем Beischeid онда могу рекурирати. Зато вас и ја опет с моје стране молим ако би ту от кога могли дознати за какав Verordnung с коим би се ја одбранити могао, да ми га чим пре пошљете. Вама је познато да ја чим престане мој син радити и економизирати, готов сам

просјак. Зашто од економије живим. Али економии треба усталац и здрав човек, кои ће лети у 2 у 3 сати устати и посленике наћи и на посо одвести. А то већ за мене није, нити ја економије без сина мога водити могу. — Жалосно стање људства неможе се описати особито начин овој регрутирања код нас: несамо они кои нису ослобођени него и они кјои су ослобођени и кои су визитирани, морају сваке године (за 6 година) рекламирати или се визитирати дати: једног су момка кога ја знам, а има и и више, кое су за 6 година сваке године визитирали. Ко је богат и новаца има тога тамо немуче: он је сместа „gänzlich untauglich“. Незна се ко већма чупа или Господа, или кнез и Нотарош па и то сваке године. Ови последњи већ су тако измислили да се са коншкрибентима погађају: толико и толико платићеш ми напред, па ја ћу се за тебе трудити: ако се буде могло израдити, да те не визитирају, неће ти бити ни жао што си ми платио, а ја боме немогу бадава се за тебе трудити; аколи ти пак небудем мого момоћи, а ја ћу ти новце твоје вратити. На оваково обећање даоби човек и кошуљу своју. Господа су пак опака и бездушна особито овај Vorstand наш: он је за 2-и Фебруар њиова сад наредијо да му 6—7 села на штацију и две удаљени у Илоку до 8 сати буду. Људи су послушали сваки от своје стране мислећи да ће у 8 сати предузети бити; али Господа комотно почну у 10 сати, оду на ручак заповедивши свима у 3 сата доћи људи дођу; али Господа у полак пет дошавши почну и тако од 7 села несврше потпуно ни три села, други остану за сутра. Кои има да ноћити за онога је добро; али кукавци кои немају трошка а и да имају сви у Бирцузу сместити се немогу, него млоги на оној цичи и зими сасколима и скоњима патити се морају. Од жалости незна човек шта би пре погледао, или људе кои озебли по сокаку търче и одају. или коње за колима кои од зиме дъркћу и гуресе! Ово је неописана жалост, и патња а све због нерасудни и бездушни Господара. Зар се није могло толико села наредити, колико се за један дан свършити може? Велика је власт судијама дана, и тешко народу код неразборита судије свога! Ја лани док сам имао и дао, бијо ми је син ослобођен; а ове године нити имам нити сам шта дао: зато ми сина и неослободише.

Тако иде и порција код нас: лани сам продо 2 вола те сам 99 f. и 2 к. сребра порције платијо; а ове године обадва коња ако продам сву исплатити немогу. Казато је у Beleh-

rungu на „Steuer-Provisorium“ „Bei der neuen Besteuerungsart wird der Contribuent nie in die Lage kommen, auch für solche Gegenstände zahlen zu müssen, welche ihm vielleicht gar keinen Nutzen brachten; für Personen und Nutzthiere aber wird gar nichts zu entrichten sein“. Овако је казато, али се и од Персона и од Марве и од Угари, от које за годину дана никакве се асне недобива, порција иште и плаћа. Под моим виноградом има окомито бърдо, које нити се пасе ни коси пак ипак су га ставили у класу ливада; те на њега порцију плаћам а никакве асне немам; и бадава што се ја већ 2—3 године тужим и рекламирам, помоћи још нема платити се још мора. На виноград платим порцију па опет нисам властан од онога што на њему роди: него морам десетак дати, и што ми иза десетка остане морам на сваки аков 24 к. сребра платити; што ми иза оточена и плаћена вина остане комине ако ћу пећи морам опет за сваки аков комине 9 кр. ср. платити а то ни комина невреди зашто се по 9 кр. ср. аков комине продати неможе! Жалост је ово неописана!

Зато ми ништа не остаје, него да вас молим: ако нисте Надзиратеља за ваша добра нашли; примите мене, кои истина нисам кадар радити; али сам кадар надгледати и наређивати Протокол и трошкове точно и верно водити и све оно чинити што ви сами чинити боље неби могли.

Адам Драгосављевић.

[Спољна:] v. Schid
Hochgelehrten Herrn
Wuk Stef Karadschić
in Wien.

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3727]

57.

У Бечу 19. Февр. 858.

Много поштовани пријатељу!

Једва сам се наканио одговорити вам што се може краће на два писма Ваша, него ми је жао што Вам не могу ништа повољно јавити, ни за Вас ни за Стану.

Стапа је опет одбијена, као што сам ја и мислио да ће бити. Све што бих јој ја могао саветовати, ово је: да се моли томе Козијаку да је причека до јесени, неће ли јој *у томе* Бог од куда дати да му се одужи. Ја мислим да ће он то учинити јер он чрез то не може ништа изгубити: ако му се ни дотле не узможе одужити не гине му узети или задржати то што му је дано у залогу, или је продати те своје узетп.

За Вашега сина и за дацпју овдје се ништа не може учинити, него би се морала дати молба или жалба тамо доле па амо да се пошаље званично, и тако *може бити* да бисте сина могла задржати да не иде у солдате, а за данак по свој прилици не помаже се молити нигдје.

Мени би у Лозници требао прост човјек, као Мајурџија или Одацпја, а за сад ми не треба ни таки док на прољеће ако Бог да здравље онамо не отидем.

Slavische Bibliothek код књижара је 3 fl. а мени би је дао Г. Миклошић за половину те цијене за готове новце, а тако и од други[х] својих књига, него бисте ми морали јавити, шта бисте ради имати и како да вам пошљем (најбоље би било кад би пошао амо какав Шиђанин, па да му препоручите да ми се јави и да књиге узме и Вама донесе). Леону сам опет говорио прије два мјесеца за Ваше књиге, и опет ми је обећао послати ми их, па до данас још ништа! Чини ми се да је лажа, али ћу му опет говорити.

Поздрављајући љубазно Вас и Стану и желећи да би Вас Бог утјешно с које год стране остајем

Ваш дојакошњи пријатељ
Вук Стеф. Караџић.

Надам се да ћемо се на прољеће видјети ако Бог да здравље, пак ћеме се онда о свачему моћи више разговорити.

[Писмо је писала нека друга рука, само је потпис Вуков].

CLVIII.

Д. П. ТАТИШЧЕВ

1.

Его высокопревосходительству Господину дѣйствительному тайному Совѣтнику, дѣйствительному камергеру, Сенатору и разныхъ орденовъ кавалеру

Димитрію Павловичу Татищеву,

находящемуся по особымъ порученіямъ при Его Величествѣ Императорѣ Австрійскомъ.

Сербскаго дворянина и списателя Вука Стефановича Караджича, всепокорнѣйшее прошеніе.

Очень извѣстно Вашему Высокопревосходительству, что отечество мое Сербія, а литература мое занятіе. Кромѣ прочихъ моихъ дѣлъ, которыми хотя трудно, но съ честію и славою, ужь болѣе десяти лѣтъ кормлю себя и свое семейство, найболѣе труда и времени употребилъ я на сочиненіе Сербской Исторіи новѣйшихъ временъ, которой последнюю, хотя найменьшую, но по обстоятельствамъ политическимъ можетъ быть важнѣйшую часть намѣренъ былъ 1823. года издать въ Лейпцигѣ на Сербскомъ и Нѣмецкомъ языкахъ, къ чему ужь имѣлъ книгопродавца, который хотѣлъ съ радосію за Нѣмецкое изданіе напечатать мнѣ двѣ тысячи екземпляровъ на Сербскомъ языкѣ. Но какъ цѣлая Сербская Исторія нашего времени тѣсно связана съ политикою Россійскою, а я, по всегдашнему моему сердченому привренію къ Россіи и къ ея превозвышенному Монарху, не желая вредить Россійской политикѣ или заслужить негодованіе Россійскаго Правительства, то рѣшился книжку мою, и такъ изъ помянутаго призрѣнія крайне сокращенную, прежде печатанія подвергнуть разсмотренію Министерства Россійскаго; и по сему 10 Іюлья помя-

нутаго года отправилъ манускриптъ мой на Нѣмецкомъ языкѣ въ Санктпетербургъ Статскому Совѣтнику и Кавалеру Фридриху Аделюнгу съ прошеніемъ, вручить оный Его Сіятельству Графу Нессельродѣ на разсмотрѣніе. Г-нъ Аделюнгъ отвѣтствовалъ мнѣ отъ 2. октября помянутаго года, что онъ манускриптъ мой получилъ въ свое время; но какъ Его Сіятельство Графъ Нессельрода находился тогда на путешествіи, то онъ сохранитъ оный у себя до пришествія Его Сіятельства въ Санктпетербургъ. Февраля 23. числа 1824. года писалъ мнѣ Г-нъ Аделюнгъ, что онъ манускриптъ мой съ надлежащимъ извѣщеніемъ вручилъ куда надлежитъ и ожидаетъ скораго рѣшенія; а потомъ, съ письмомъ отъ 21 мая, отправилъ оный мнѣ, который я чрезъ канцелярію здѣшнаго Россійскаго Посолства получилъ въ мѣсяцѣ Августѣ съ извѣстіемъ, что оный со стороны Россійскаго Правительства не имѣетъ никаковаго препятствія къ напечатанію. Но почти въ то самое время къ величайшему удивленію извѣстился я, что книга моя печатается въ С. Петербургѣ на Россійскомъ языкѣ! Извѣстіе сіе коль странно и невѣроятно ни сказалось, но къ сожалѣнію, оно было истинно! Книга моя, подъ заглавіемъ: „Жизнь и подвиги Князя Милоша Обреновича, верховнаго вождя и предводителя народа Сербскаго“, изданна въ С. Петербургѣ нынѣшняго года, якоже прилагаемый у сего экземпляръ свидѣтельствуетъ, и въ мѣсяцѣ Маіи чрезъ пріѣхавшаго изъ С. Петербурга въ Сербію курьера Михаила Германа поднесена князю Милошу Обреновичу. Что книга сія выписанна изъ помянутаго манускрипта моего, свидѣтельствуетъ издатель ея въ предисловіи своемъ; а 44 № Сѣверной пчелы (отъ 11 Апрѣля сего года) свидѣтельствуетъ, что она въ С. Петербургѣ, въ книжной лавкѣ Смирдина и Сленина, продается по 6 рублей въ бумажкахъ. Я бы мои 2000 екземпляровъ продалъ по крайней мѣрѣ по 2 гульдена серебромъ, а отъ Князя Милоша Обреновича за поднесеніе одинаго экземпляра сей книжки безсумѣнно получилъ бы по крайней мѣрѣ 150 черванцевъ ежегодной пенсіи по смерть, не напоминая подарковъ, которымъ бы могъ надѣятся и отъ Государя Императора за таковую новость, наипаче прежде печатанія подверженную разсмотрѣнію Министерства Его! Всѣхъ сихъ выгодъ лишился я невинно изъ единой любви и приверженности къ Россіи и къ ея превозвышенному Монарху. Но кромѣ сихъ неоспоримыхъ денежныхъ убытковъ, лишающихъ меня, обремененнаго семействомъ и ху-

доздравіемъ, послѣдней надежды, продерзостный похититель и издатель сочиненія моего самовольно помѣстилъ въ оному на счетъ мой нѣкоторыя вещи, не только не истинныя, но даже и таковыя, которыя дѣлаютъ мнѣ безчестіе навлекаютъ на меня ненависть разныхъ особъ; и я теперь для сохраненія чести Министерства Россійскаго принужденъ *лгать*, что манускриптъ мой другимъ образомъ попался ему въ руки.

Представляя всѣ сіе на милостивое благоразсмотрѣніе Вашего Высокопревосходительства, какъ Министра, представляющаго здѣсь священную Особу человѣколюбиваго Императора Всероссійскаго, всепокорнѣише прошу, сію справедливую жалобу мою донести до свѣдѣнія Двора, и находатайствовать мнѣ заплату претрпѣнныхъ убытковъ и удовлетвореніе за терпимое безчестіе.

Съ глубочайшимъ высокопочитаніемъ и равною же преданностію честь имѣю быть

въ Вѣнѣ 15. Августа 1825.

Вашего Высокопревосходительства
Милостиваго Государя
всепокорнѣйшимъ слугою
Сербскій дворянинъ и писатель
Вукъ Стеф. Караджичь.

[Вуков концепат и препис у арх. С. К. Академије бр. 3728]

2.

Его Высокопревосходительству Господину дѣйствительному Тайному Совѣтнику, дѣйствительному камергеру, Сенатору и разныхъ орденовъ кавалеру

Димитрію Павловичу Татищеву,

находящемуся по особымъ порученіямъ при Его Величествѣ Императорѣ Австрійскомъ.

Сербскаго дворянина и писателя Вука Стефановича Караджича всепокорнѣйшее прошеніе.

Въ слѣдствіе поданнаго Вашему Высокопревосходительству 15-го Августа прошлаго года, и при семъ подъ буквою А прилагаемаго въ копіи всепокорнѣйшаго моего прошенія о

удовлетвореніи причиненнаго мнѣ безчестія и о вознагражденіи понесенныхъ мною убытковъ, по случаю изданія въ Санкт-Петербургѣ книги подъ заглавіемъ: „Жизнь и подвиги Князя „Милоша Обреновича, верховнаго вождя и предводителя народа „Сербскаго". похитительнымъ образомъ взятой изъ моей рукописи, по любви и приверженности къ Россіи и къ Ея Превознесенному Монарху, посланной мною въ Министерство иностранныхъ дѣлъ на разсмотрѣніе —, 26-го Декабря 1825 года въ канцеляріи находящагося здѣсь Императорскаго Россійскаго посольства по приказанію вашему объявлено мнѣ: 1). Что Г. Германъ, издавшій помянутую книгу, на счетъ рукописи моей Министерству изъяснилъ, будто бы онъ получилъ ее на Нѣмецкомъ языкѣ отъ князя Милоша Обреновича, вмѣстѣ съ портретомъ его и съ приказаніемъ, напечатать оную въ С. Петербургѣ на Россійскомъ языкѣ; и 2). Что вознагражденія понесенныхъ мною убытковъ при семъ случаѣ должно искать у князя Милоша Обреновича.

4-го Генваря сего года князю Милошу Обреновичу писалъ я письмо, въ которомъ не просилъ его о вознагражденіи понесеныхъ мною убытковъ (ибо совершенно знаю, что онъ не имѣя *никогда рукописи* моей, не могъ послать ее Герману) но только жаловался ему на сдѣланную и дѣлаемую мнѣ несправедливость, и просилъ его, по правдѣ и совѣсти снабдить меня свидѣтельствомъ по сему дѣлу.

Но какъ и на вторичное таковаго же содрженія письмо до селѣ не имѣлъ щастія получить никакого отвѣта; а Г. Германъ въ С. Петербургѣ похитивъ мою рукопись и вышеозначеннымъ обявленіемъ сказавшій предъ Министерствомъ самую дерзновенную ложь (для объясненія чего жертвуя скромностію и извиняя себя прич[ин]енною обидою, осмѣливаюсь приложить при семъ подъ буквою Б нѣкоторыя извѣстныя всѣмъ черты его жизни), Германъ, говорю, чрезъ то не только лишилъ меня и семейство мое послѣдней надежды, но и опорочилъ меня предъ княземъ Милошемъ Обреновичемъ, такъ, что я не смѣю и появиться въ Сербію, отечество мое: ибо зная изъ самыхъ достовѣрныхъ устъ, что онъ еще въ 1822-гомъ году со стороны Россійскаго Министерства писалъ князю Милошу Обреновичу, что бы онъ не давалъ мнѣ средствъ къ напечатанію Сербской Исторій; я опасаюсь, что бы Германъ и теперь, тѣмъ паче для прикрытія своей вины, ложно отъ лица Россійскаго Министерства не писалъ князу Милошу Обреновичу, что бы онъ

меня лишилъ и совсѣмъ жизни. Съ другой стороны и предъ Министерствомъ Россійскимъ онъ, Германъ, выставилъ меня какъ лжеца и обманщика; и такимъ образомъ за тѣ труды, за которые по всей справедливости надлежало бы надѣяться милости и благоволенія, онъ навлекъ на меня сугубо тяжкое негодованіе!

Въ таковомъ положеніи осмѣливаюсь снова прибѣгнуть къ Вашему Высокопревосходительству, и просить Васъ всепокорнѣйше, ходатайствовать у Министерства правосудія въ моемъ дѣлѣ и защиты противу незаслуженной несправедливости.

Поручая себя милости и покровительству Вашего Высокопревосходительства съ глубочайшимъ высокопочтеніемъ и равноюже преданностію честь имѣю быть

въ Вѣнѣ 22-го Апрѣлья 1826-го года.

Вашего Высокопревосходительства
Милостиваго Государя
всепокорнѣйшимъ слугою
Сербскій дворянинъ и писатель
Вукъ Стеф. Караджичъ.

[Прилог:]

Михаилъ[1] *Ѳеодоровичъ* — *Германъ*, уроженецъ Македонскій изъ дервени, именуемой *Баньское село* въ уѣздѣ зовомомъ *Разлогъ*, при концѣ прошедшаго столетія по купеческимъ дѣламъ отправленъ отцемъ своимъ въ Вѣну, гдѣ подобно блудному сыну расточивъ повѣренное ему имѣніе, убѣжалъ въ Венецію, и тамъ при помощи Славянскаго языка познакомившись съ Рускими (въ бытность флота Рускаго въ Адріятическомъ морѣ), женился на одной дѣвицѣ находившейся между ними; и таковымъ образомъ сдѣлался Рускимъ. 1811 года убѣжавъ изъ Венеціи отъ новыхъ долговъ пріѣхалъ съ женою своею опять въ Вѣну, и оставивъ оную здѣсь, самъ отправился въ Венгрію, гдѣ въ Петервардейнѣ, по причинѣ развратнаго и буйнаго образа жизни, взятъ въ арестъ, и подъ стражею отправленъ въ Бродъ, что въ Славоніи, отслѣ и вмѣстѣ изъ Австрійскаго владѣнія выгнанъ въ Боснію, изъ которой принужденъ былъ возвратится въ Македонію къ своимъ роди-

[1] Овај прилог штампан је у I књ. Вукових Истор. и Етногр. Списа стр. 346, али са неким одступањима и без завршетка, зато се овде штампа поново.

телямъ. Въ мѣстѣ рожденія онъ хотѣлъ вступить во вторый бракъ, но отецъ его, зная, что онъ имѣетъ жену, сказалъ: „вмѣсто того, чтобы выдавать деньги за вторичную женитву, „лучше съ меньшими издержками, привести ему первую жену", что и сдѣлано. Но Германъ проживъ нѣсколко времени въ домѣ отца своего, снова выпросилъ у онаго денегъ, какъ будто бы для торговли, и съ сею цѣлію отправившись изъ дома, болѣе не возвратился въ Баньское село, гдѣ отецъ его вскорѣ отъ печали скончался, а Италіянка (жена его) и теперь оплакиваетъ судьбу свою. Сказанное до селѣ о Германѣ потверждаютъ самые друзья и *ближайшіе* сродники его.

При концѣ 1815-го года, когда Князь Милошъ Обреновичъ мирился съ Турками, Германъ прибылъ въ Бѣлградъ, и сказалъ Ему, будто бы отъ Министерства Россійскаго онъ посланъ въ Сербію на тотъ конецъ, что бы Сербы дали ему полномощіе и открыли бы всѣ ихъ потребности и желанія, и что Россійскій дворъ посредствомъ его даруетъ имъ всякую помощь. Князь Милошъ съ нѣкоторыми прочими начальниками народа Сербскаго, благодаривъ Бога, что Россія ихъ со всѣмъ на забыла, съ радостію дали ему требуемое полномощіе и нѣсколико тысящъ левовъ на дорогу, а онъ такимъ образомъ въ видѣ Сербскаго посланника отправился въ Санкт-Петербургъ. Въ 1816-омъ году онъ возвратился опять въ Сербію съ вѣстію, „что Россія непремѣнно обезпечитъ свободу народа „Сербскаго и Милоша сдѣлаетъ княземъ Сербіи, только нужно „что бы Сербы его Германа, для нужныхъ между тѣмъ пере„говоровъ и сообщеній на собственномъ ихъ иждивеніи со„держивали при Россійскомъ Генеральномъ консулствѣ въ „Букарестѣ". По сему Сербы опредѣлили ему 12.000 левовъ въ годъ, кромѣ экстраординарныхъ издержекъ. По изтеченіи нѣкоего времени Милошъ примѣтилъ что Германъ ихъ обманываетъ и 1820-го года вызвавъ его въ Сербію, хотѣлъ лишить его сего званія (а можетъ быть и жизни, что бы, по прежнимъ его угрозамъ, онъ Туркамъ не открылъ Сербскія сообщенія съ Россіею) и вмѣсто его послать другаго человѣка; но Россійскій Генеральный Консулъ въ Букарестѣ, Г-нъ *Пини*, принялъ сторону Германа, и убѣдилъ Милоша, (и по неволѣ) простить ему все прошедшее, и въ прежнемъ званіи отправить его къ Россійскому Посольству въ Константинополь.

Прошлаго года въ мѣсяцѣ Маій онъ прибылъ въ Сербію съ *явною* вѣстію, „что Россія вмѣстѣ со святымъ союзомъ

„признала и обезпечила свободу народа Сербскаго; что татары „изъ Константинополя не позже какъ чрезъ 20 дней съ по„твердительными фирманами, равно и консулы всѣхъ Евро„пейскихъ дворовъ, пріидутъ въ Сербію“ и пр. въ Землинѣ въ день прибытія вечеромъ по всему городу разнесся слухъ, что пріѣхалъ Руской Курьеръ; а по утру всѣ говорили: „это „не Руской курьеръ; это Германъ, лгунъ и обамащикъ, ко„торый выдумалъ чтонибудь новое, да бы еще обмануть Сербовъ“ — Вотъ нѣкоторые изъ весьма многихъ подобныхъ поступковъ Г. Германа, причинившаго мнѣ безчестіе и нещастіе!

[Вукови преписи у арх. С. К. Академије бр. 3729]

3.

Его Вы. прев. Г. д. т. с. д. к. сен. чрезвычайному и полномощному послу при Его В. И. Австр. и разныхъ орд. Кавалеру Д. П. Т.

Доктора Философіи В. С. К.

всепокорнѣйше прошеніе

Получивъ отъ Кн. и предв. нар. Сербскаго Господара М. О. письменное позываніе пріпти въ Сербію я на сихъ дняхъ и намѣренъ выѣхать, а какъ всемилостивѣйше пожалованная мнѣ пенсія Г-даремъ Императоромъ доставляема изъ Петербурга къ В. В. по третямъ, то и всепокорнѣйше прошу приказать, отдавать оную моей женѣ Аннѣ, которая и расписываться будетъ вмѣсто меня

Вѣна 1/13 Генваря 827.

В. К.

[Вуков концепат у арх. С. К. Академије бр. 3730]

4.

Отправляясь по моимъ дѣламъ въ Венгрію семейство же мое оставляя здѣсь покорнѣйше прошу В. В. всемилостивѣйше

пожалованную мнѣ и сюда доставляемую пенсію, приказать подъ расписку выдавать моей женѣ Аннѣ Караджичь

Вѣна 13 Декабря 827.

[Вуков концепат у арх. С. К. Академије бр. 2853 а]

5.

Его Высокопревосходительству, Господину Дѣйствительному тайному Совѣтнику, Государственнаго Совѣта Члену, Сенатору, Дѣйствительному Каммергеру, Чрезвычайному и Полномочному Послу при Его Величествѣ Императорѣ Австрійскомъ, и разныхъ орденовъ Кавалеру, Дмитрію Павловичу Татищеву

Отъ Сербскаго писателя В. С. Караджича.

Имѣя намѣреніе новымъ тисненіемъ издать въ свѣтъ Сербскія народныя пѣсни, весьма значительнымъ числомъ умноженныя и расположенныя въ новомъ порядкѣ, болѣе приличномъ ихъ содержанію, я рѣшился посвятить трудъ сей высокому имени Его Императорскаго Величества Государя Всероссійскаго, въ томъ увѣреніи, что таковое сокровище, какъ наши пѣсни, никому болѣе не принадлежатъ, какъ великодушному возстановителю Сербіи и моему высокому Благодѣтелю. По сему прибѣгаю къ Вашему Высокопревосходительству съ покорнѣйшею прозьбою, употребить благосклонное домагательство о исходатайствованіи мнѣ Высочайшего соизволенія на упомянутое посвященіе Сербскихъ народныхъ пѣсней. Посвятительное письмо къ Его Императорскому Величеству прилагаю при семъ.

Вѣна 22 Мая 840 года.

Вукъ Караджичь
сербскій [списатель].

[Вуков концепат у арх. С. К. Академије бр. 3731]

6.

Маія 22-го числа прошлаго года я имѣлъ честь подать В. В. покорнѣйшую прозьбу о исходатайствованіи мнѣ Высо-

чайшаго соизволенія на посвященіе новаго изданія Сербскихъ народныхъ пѣсней Высокому имени Его И. В. Г. Всероссійскаго. Но какъ ужь наступилъ девятый мѣсяцъ, и я еще не имѣлъ щастія получить желаемаго отвѣта на сію прозьбу, первая же часть сего изданія давно ужь въ типографіи готова и выпускъ оной въ публику остановливается только за припечатаніемъ при семъ вторично прилагаемаго посвятительнаго письма къ Е. И. В., то я принужденъ теперь снова обезпокоить В. В. покорнѣйшею прозьбою, ускорить, естли возможно, ощастливленіе меня желаемымъ отвѣтомъ. А да бы ктонибудь не подумалъ, что сіе изданіе Сербскихъ народныхъ пѣсней будетъ только перепечатаніе прежныхъ, то прилагаю при семъ экземпляръ конченной ужь въ типографіи первой части сего изданія, имѣющей въ себѣ 390 до нынѣ никогда непечатанныхъ пѣсней, которые количествомъ превосходятъ 400 прежняго изданія, по чему можно заключить о умноженіи и остальныхъ двухъ частей.

Вѣна 10 Февраля 841.

В. К.

NB. Предато г. Струве 15 Февр. по нашему.

10 Марта нашега примио сам преко г. Струве одговор, да се *благовидним образом отклања.*

[Вуков концепат у арх. С. К. Академије бр. 3732]

CLIX.

СИМА ШИЋАР

1.

Високоучени Г-дне Вѣк.

Писао ми Миловѣк давам явимъ давасъ Г. Шагі verwalter поздравля; даћевам ℔ по жельі дати салити, й даћевамъ книге Ефтиніе него макар кой дрѣковат само дайзволите заповедаті. —

Ово сам вам заборавіо казати.

18-о Авгѣста 825.

ваш

Шићар.

[Споља:] Wohlgeborenen
Hern Wuk Stephan. Karadzsits
hier.

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3733]

2.

У Бечу, 8. марта римс. 1841.

Г-дару Симп Шпћару у Пешту.

Хвала вам што сте ми оно објављеннје у новинама дали штампати; него вас молим да ми опростите и, где устреба да ме правдате, што књигэ по ономе обећању не може сад за вашар приспети; ако буде ко отуда донео имена и новаца, имена можете и ви примити и амо ми *донети* (или по приличи послати), а новце нека носе натраг, па нека их донесу о другоме вашару (у јуніју), кад ће и књига јамачно ту бити.

С истиним почитанијем остајем ваш

покорни слуга

Вук Стеф. Караџић.

[Јавор за год. 1887. бр. 19, стр. 304]

CLX.

ИЛИЈА БРАЦАНОВИЋ

1.

Любезни Господинъ Вукъ Стефанъ Караџићъ
Здравствуите во Христие на многа лѣта.

На 1. Септембра на 1825 во Шибенице.

Шалѣмъ вамъ по пощи ово мало пренумеранти двадесетъ и два какоћете видити унутра овои како слиде имена по редъ, и що самъ мого доиста нисамъ пощедио мога труда, али брате умножила се велика мижерна амо и стога се и мало учинило, дакленъ патриота овди се ние могло наћи банке цедула тако самъ одредио послати новце по господину Луки Девићу у Триесте а онъ ће и послати за Бечъ ис Триеста на господина Димитрия Киркъ и будите увиерени да ће вамъ доћи сикуро не могу васъ сигурати оће ли у Сетембру ама у Октомбру сигуро, защо ће закаснити мало у Триесту, що ми пишете да ви обишавимъ ис кога самъ миеста из Сербие на есамъ из подранске нахие испод Цера села Текерина, тако ми се допада, иер самъ иошъ дитетомъ отишо, друго ми не остае него васъ любезно поздравлиюћи и желимъ имати од васъ одговоръ када примите новце

Слуга покорни
Илиа Брацановић.

И немоите ми замиерити ако самъ щогъ погрешно у писму иер самъ и самоукъ.

[У прилогу списак претплатника из Шибеника и из Скрадина, штампан у Даници за 1826 г.]

[Споља:] All' ornatissimo Sig-r
Vuch Steffano Carasich
racomandata al Sig-r Teodora Demetrio Chircha
à Vienna.

[Вукова напомена:] одговорено 13/25 Окт. 825.

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3734]

2.

Господинъ Вукъ Стефанъ Караџић.

Любезни пријателю шалѣмъ вамъ по господинѣ Лѣки Девичѣ, новце за двадесетъ и два пренумеранта како сам ви посло имена по пошти на парви Сектембра мислимъ да нећете бити примили, а ове новце преко господина Ђеорђија Чирковића ѣ Трпестъ, кои ће и вамъ послати ѣ Бечъ што прије мого а и дрѣгѣ шалѣмъ нотѣ ѣ истои книзи ако би се парва изгубила на пошти, нека вамъ ова слѣжи, и дрѣго не остае ми него любезно васъ поздравити, и поздравите ми господина Лазара Павковића мога шѣрнака оли рећи кѣнинада и реците мѣ да е неговъ братъ Марко варло болестанъ дрѣго ми не остае него обекавамъ од васъ рещпощѣ када примите

на 8/20 Сектембра на 1825 Шибенице.

Шѣма новаца што самъ на Трпестъ двадесетъ и шестъ цванцпка и осам керитона[?] ѣ сребрѣ

Вашъ дображелатељъ
и слѣга покорни
Илија Брацановић.

Бѣдѣки да се не наоди овди Г-нъ Георгіе Цирковичь тако пошлите овди књиге на дирецію Г-на Александра Ба...

[Споља као на претходном].

[Вукова напомена:] одговорено 13/25 Окт. 825.

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3735]

3.

Любезни пријателю
господинъ Вукъ Стефанъ Караџић.

Даемъ вамъ назнание да ја до данасъ при[мн]о, нисамь либара, а есамь млого критиканъ шд пренумеранта, ето већъ доће ново лито домало дана а либара нпе дакленъ брате гледанте накога сте послали и пишите упутъ на тога нека ишпидира да не остаемъ срамотанъ ја ндастеми лпепо здраво.

У Шибе. на 18/30 децембра 1825.

Илија Брацановић.

[Споља као на претходном].

[Напомена Вукова:] одговорено 23 Марта 826.

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3736]

4.

Љубезни пријателю
господинъ Вукъ Стефанъ Караџић

на 23/7 Фебрара 1826 Шибеникъ.

Овои е трећа кою вами пишемъ од лани отомбра мисице по ради забавника, за кое есамъ вами посло новце за двадесетъ и два, ѕ прошастои години иви сте ми одговорили дасте новце примили а ја либара иошъ примио нисамь до данасъ него иесамь мло[го] критиканъ ш господе пренумеранта да самь ја не поштено диело учинио, дакленъ пријателю драги одма ми шали либре олими одговори што се слчило.

слуга покорни
Илија Брацановић.

[Споља као на претходном].

[Напомена Вукова:] одговорено 23 Марта 826.

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3737]

5.

Благородни Господине!

Весма жалимъ да вамъ приликомъ овомъ, услугу мою показати не могу; а къ тому су слѣдующи узроци. Будући да сте касно писмо амо послали, и да се времена хоће, докъ ја узпишемъ пріятельма монма, да поревную књигу ову имати; и докъ по обколнимъ овимъ местама Пренумеранте скупимъ. После тога валя да знате, дасе кодъ насъ овди банака не налази, већъ само сребро, садъ дакле какоћете да вамъ до конца Октомбра новце пошлѣмъ, а при томъ и наши трговци, по конма би досадъ новце у Трестъ слао, већсусе вратили; и тако свакоякимъ начиномъ могућно ми ніе у овомъ дѣлу послужити васъ. Да сте баремъ месецъ дана обявленіе пређе послали, могоби штогод учинити, а тако видите и сами да немогу. За оваи дакле путь опростите, а у напредакъ у чему могу заповедаите. Молимъ поздравите ми Г. Лазу Павковића. Препоручуюћи се у далшемъ пріятельству вашемъ остаемъ

У Шибенику 5/17 Октомбра 1826.

вашъ

покорни слуга

Илија Брацановић.

[Споља:] An den Hochedelgebohrnen
Hochgelehrten Herrn Herrn
Vukius Stephanovics
Kommandirt dem Herrn Theodor Tirka
in Vien.

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3738]

CLXI.

МАРТИН ХАМУЉАК

1.

Ofen d. 5-ten October 1825.

Wohledelgeborner
Hochgeehrtester Herr!

Herr (p. t.) Joseph Liboslaw Ziegler, Doctor und Professor zu Königgrätz in Böhmen, Überbringer dessen, der, nachdem er uns einige Tage mit seiner Gegenwart beehrte und erfreuete nun wieder nach Hause zurückkehrt, erweist uns die Gefälligkeit mehrere Exemplare der Praenumerations-Ankündigung der durch Herrn Professor Schaffarik nach allen Mundarten verfassten Geschichte der slawischen Sprache und Literatur mit sich zu nehmen, um welche selbst zu vertheilen, mehrere aber Euerer Wohlgeboren zu übergeben. —

Ich nehme mir dahero die Freyheit, Hochdisselben zu bitten, so viele Exemplare davon, als es für gut befunden wird, und der Vorrath zulässt, besonders vom schönern Papier von obbenannten Herrn Professor gütigst zu übernehmen, und sie mehrentheils an unsere nördlichste Brüder gelangen zu lassen: Wenn Hochdisselben gütig erlauben, und mich darüber (wenn auch gelegentlich) bald versändigen wollten, so wünschte ich für den localen Bedarf, und, wenn es etwa thunlich wäre, zur Verschickung an die südlichen und vielmehr die südwestlichen Brüder (nämlich Slawen), etwelche Exemplare nächstens annoch in Dero Hände zu senden.

Noch hätte ich eine andere Bitte: Die Brüder Čechen wünschten öfters unsere, wir dagegen die ihrigen literarischen Producte zeitlicher zu erhalten; der Weg des Buchhandels ist

äusserst langsam, und dennoch die Communication im Commerciellen zwischen Böhmen und Wien, so wie von Wien hieher lebhaft. Wenn man also in Wien ein Haus hätte, gleichsam eine Niederlage, wo man literärische Werke von einer Seite niederlegen und übergeben, und von anderer Seite abholen und übernehmen lassen könnte, wäre unser Wunsch erreicht. — Möchten nicht wohl Euer Wohledelgeboren uns diese Gegälligkeit in Ihrer Behausung erweisen? oder wenn diese nicht möglich wäre, uns ein anderes sicheres Haus z. B. eine Buchhandlung hiezu verschaffen? Ich bitte um Vergebung, dass ich hiermit incommodire; Indeme ich meine Gegendienste anbiete, und mich Dero gütigem Wohlwollen anzuempfehlen die Ehre habe geharre mit Hochachtung

Dero

Ergebenster Diener
Martin Hamuljak.

[Спољa:] An d. H. Wuk Stefanowić Wohledelgeb.

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3739]

2.

Wysoce Učený, Dústogný Pane,
Draze wážený wlastenče!

Waše wzácné psanj odedne 2-ho bež. mes. a. r. obderžel sem s welikú radosti. Serdečně Wám děkugem za ochotné rozdánj a rozposlánj knjh a náwěštj o Historij P. Šaffarikowé; děkugi Wám také za láskawé zaopatrenj mjsta pro zloženj knjh, které odtud'to do Čech a tamodtud' ku nám na Wjdeň se posjlati magj. — Budeme tehdy, dle dowolenj P. Tyrkowa, i mi i bratri Češj wšecko na Pána Tyrku posjlati, gako sme to guž geden krátě i wskutku nedáwno učinili. Pán Ziegler totiž, Professor w Král. Hradci tů gistů cestů (gako pjše) giž něčo na mně poslal, a i odemně zaslané knihy posawad' nepochybně dostal. — Mawše nynj z Waše a P. Tyrkowé lásky we Wjdni sklad, a přjležitosti do a z Wjdne dosti, k tehčegšjmi poskytowánj obapolné, české a naše literaturi nepozustáwá giné, krom abychom stranywa útrat cesty, t. g. stranywa woz-

kowé mzdy a tricátku, gako e skrze koho se ge na cestě wyrownáwati magj? nečo ustanowili; dle domněnj mého. neglépe by bylo: kdy by takowé nákladky, nakolik se cestu, mezi Budjnem a Wjdněm, neginácze mezi Čechij a Wjdněm postawenú týkati budú, Pán Tyrka we Wjdni, pri odebránj knjh bud' tuodtud', bud' z Čechie priwezených, sám wypláceti, a ge hnědky od woznjka, skrze kterého se knihy z Wjdně dále na swé mjsto, do Čechie anebo sem odešlú, weždy wyzdwyhnúti ráčil; kteryžto woznjk přigedše na mjsto, a odewzdawše porádně knihy, onné we Wjdni wyplatené Utraty spolu se zaslúzenů a wygednanů mzdů úplně gak tu, tak w Češjch by odebrati mohel. -- Ráčtě, pokorně posjm, o to se s Pàn. Tyrkom smluwiti, a tak wěc zrjditi, by čokolwek bud' sem do Budjna anebo do Peště, bud' na Pána Šaffaríka do Now. Sadu se posjlati bude, wšecko do Peště na Pàna Mílowuka kupce, pod geho nápisem posljáno, a gemuž oddáwáno bylo; on wšecko prigjmati a wypláceti, neginácze čožkoli bud' do Wjdne bud' do Čechie poslati budeme chceti, na Pána Tyrku wysjlati bude. — Úmysel tento i bratrúm Česjm zgewugi, a naděgi se, že i onnj na předložený, i mezi kupcj, gako slyšjm, panugjcj porádek wděčně priwolegj, kdy by gen P. Tyrka ne byl proti tomu. —

Koněčně mám štěstj Wám zprawu dáti: že giž pred páru týdni i do Lublany na P. Metelku Professora, i do Dubrownjka na P. Appendiniho několik Exx. Náwěštj předplacenj na Histórij P. Šaffarikowú sem skrze gistého kupce z Tržiště poslal, ba něčo i k rozdánj tomuto oddal; ale do Lwowa sem gen geden, wjce do Slézku a Morawi, — do Waršawi pak ani geden Ex. neposlal; dobře by bylo, na P. Linde poslati nečo. Gestli Wy proukázanú na proti nám lásku opětowati ráčite, dálšému uřjzenj Wasemu geště zde pripogené 6 Exx. podáwám; mysljm, že se předplacenj o geden mesjc prodlúži.

Pán Kollár a ginj Prátelé uprimně Wás pozdrawugj, ga pak do dalšé prjzne Waše a prátelstwj se odporúčege, zustáwám

W. Budjne d. 23 Listop. (po Rjmsk.)
1825.

Wáš pokorný sluha,
a oprawdowý ctitel
Martin Hamuljak
P. P.

P. P. Wnitř dotknuté Exx. Náwěštj P. Milowuk přileżitě odešle.

[Спољa:] v. *Ofen*
S-r Wohledelgeboren
Herrn Doctor *Wolf Stephanson Karadgich* (p. t.)
zu *Wien*
Abzugeben auf der Landstrasse,
Weissgärber Marksergasse № 46 im *franco*
1-ten Stock über den Gang.

[Напомена Вукова:] одговорено 18./30. Нојемвр. 1825.

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3740]

3.

Z Budjna d. 21 Ledna 1826.

Wysoce učený, a Dústogný Paně,
draze wážený Prjteli!

Wděčjm se Wám 1. Exemplarem Náwěštj o dalšém pokračowánj časopisu madárského Tudományos Gyüjtemény nazdaného na rok 1826, a 6 Exx. Deccusii onného; gestli žádate, oba kúsky na slowenský, neb latinský, nebo nemecký gazyk pohodlně preložjm a i tak Wám odešlem.

Pět knižek po této gisté prjležitosti na Pána Doktora a Professora Zieglera posjlám, ráčte ge, pokorně prosjm, dale do král. Hradce prjležite odeslati, ga pak do prjzně se odporúcege sem Wáš

pokorný sluha
Martin Hamuljak.

G. D.
Pánu Wukowy Stephan. Karadgičowy.

[Напомена Вукова:] одговорено 13/25. Февруар. 826.

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3741]

4.

W Budjne 31 Brezna (po rim.) 1826.

Wysoce učený, Důstogný Pane,
draze wážený Prjteli!

Pán Milovuk má po nagprwšé prjležitosti da Wjdne na P. Schityara kupce poslati Historie reči a literaturi slowanské skrze Pána Schaffarika sepsané . . . . . 42 Exx.
na ordinarnem tisk. pap., pak . . . . . 8 „
na venec. pošt. pap., w Summe . . . . . 50 Exx.
kteréžto Pan Schityar z částky s Ważjm porozumenjm we Wjdni rozdati, z částky Wám pro Wašjch a giných P. P. prenumerantów odewzdati má.

Prináležegj z těchto Exx.

I. *do Wjdne* a) pro Wašjch prenumerantów:

1.)	Wám, Důstogný Pane Prjteli	1 Ex.	15
2.)	P. And. Belleczky	1 „	
3.)	„ B. Kopitar	10 „	
4.)	„ Car. Busse	1 „	
5.)	„ Fl. M. Zakrschewsky	1 „	
6.)	„ N. N.	1 „	

b). pro P. Kollarowých prenumerantów:

1.)	P. N. Benka, Candidat. theol.	1 Ex.	3
2.)	„ Jos. Melcer, „ „	1 „	
3.)	Bibliotece prot. — theol. ústawu . . .	1 „	

c). pro P. Milovukowých prenumerant.

1.)	P. Const. Konstantinowics . . . 1 Ex.	2 Ex.	3
2.)	„ Sim. Schityar . . . . . 1 Ex.		

d). pro mého prenumeranta:

1.)	P. Professora Hromádko	1 Ex.	

II. *do Tržiště,* pro Wašjch prenumerantów, a sice:

1.)	P. Dem. Fruschich	1 Ex.	3
2.)	„ „ Vladislav	1 „	
3.)	„ Euth. Popovich	1 „	

III. *do Dubrownjka*, pro Wašjch prenumerantów:

1.)	P. Thom. Turner		1	Ex.	17
2.)	„ Jerem. Gagitsch		1	„	
3.)	„ Ang. Maslach		1	„	
4.)	„ Bulatovich	Wogjnów pri pluku B. Radossevichowem po 1 Ex.	10	„	
5.)	„ Matkovich				
6.)	„ Jorkovich				
7.)	„ Barissich				
8.)	„ Novakovich				
9.)	„ Fritz				
10.)	„ Buda				
11.)	„ Saffin				
12.)	„ Tazl				
13.)	„ Mudrovchich				
14.)	„ Joh. Vladislav		1	„	
15.)	„ Pet. Tomich		1	„	
16.)	„ Joh. Skuljevich		1	„	
17.)	„ Dem. Milakovich		1	„	

IV. *do Waršawi*, pro král. Biblioteku, gjž mezi prenumerantów wzjti, skrze Milovuka ste porúčili, ačkoli ještě newyplatený Ex. 1

V. *do Král. Hradce*, pro mogjch prenumerantów, gakošto:

1.) pro P. Dockt. a Professora Zieglera 1 Ex.
2.) „ „ Faráre Pešinu . . . . . 1 „
3.) „ Biblioteku theol. Ústawu dioec Kral.-Hradecké . . . . . 1 „

} Pán Ziegler sám dá sobě přiwezti od Pána Tyrka, kde složené magj byti wšeckj · 3 Ex.

VI. *do Brna* pro Pána Domin. Kinsky Piaristu 1 Ex.

VII. *do Krakowa:*

1.) pro P. Bibliotekára a Profess. Bantkie · 1 Ex.
2.) „ „ Woyta Siwecki . . . . . 1 „ } 2

VIII. *do Petrowa:*

1.) pro Pana cis. dwor.-Radcu Greč. . . . . 1 Ex.
2.) „ „ „ „ „ Köppen . . . 1 „ } 2

Prináležegj tehdy	I.	do Wjdne	21 Exx.
	II.	„ Dubrownjka . .	17 „
	III.	„ Tržiště . . .	3 „
	IV.	„ Waršawi . . .	1 „
	V.	„ Král.-Hradce . .	3 „
	VI.	„ Brna	1 „
	VII.	„ Krakowa . . .	2 „
	VIII.	„ Petrowa . . .	2 „
		w Summe . .	50 Exx.

Ráčte, pokorně prosjm, Důstogný Pane i drahocenný Prjteli! láskawě bedliti, aby každý z predgmenowaných Pánów swé Exempláre čjm skoreg obdržeti mohel; do Král.-Hradce Pánu Zieglerowi prisluchagjce 3 Exx. u P. Tyrka složiti degte, odkudž Pan Ziegler sobě takowe priwezti dá; i do Brna i do Krakowa lehčeg se prjležitost trafj z Wjdne, nežli tuodtud', proto se opowažugem, i tam patrjce Exx. ku Wám poslati; do Waršawi pak a Petrowa, kdyby Wašj láska nám na pomoci nebyla, bychom, tušjm, na skrze w stawe nebyli tuodtud' odeslati; ráčte tehdy o wšeckých hore poznamenaných Pánów láskawě se postarati, pritom w rozdáwánj a rozposjlanj Exx.; ohled na hodnost Pánów prenumerantów, mjti, totiž pozorowati; aby z onných na pěknegšjm pap. wytištených 8 Exx., do Petrowa 2, do Waršawi 1, do Dubrownjka 1 nebo 2, pro Wás 1, a pro Pána Kopitara 2 nebo 3 Exx. dostati se móhli, mezitym něgako ga mysljm, ale gako Wašj Důstognost a Pán Kopitar súditi budete, ráčte teto pěknegšé Exx. rozdeliti; gestli by potreba sebów donesla, ráčte Wy, Drahý Prjteli! Wáš pěkný Exemplar ginému dáti, pošlem Wám na to mjsto giný. Geště na gednu okoličnost musjm Wašj pozornost prositi, která w tom záležj: že se na wjce stranách djla pritomného krage na spodku welice úzké nalezagj; potrebné tehdy bude, knihwazečowi prikázati, aby knihu welmi neobrezal; papýr pak na pěknegšjch Exx. nečo menšj gest, nežli na ord. Exx. —

Ráčili ste se oněhdi u P. Milowuka zeptati: čo se s onným baljkom knih delati má, genž u Wás aneb u P. Tyrku složen gest, a odtud' poslan byl? Prwé, nežli odpowed dati na to možeme, prosjme, ráčte baljk otewriti, a knižky, které w něm se nalezagj, láskawě poznamenati.

O giných wěcech o krátký čas. Nynj do lásky a prjzne Wášj nadále se odporučege zustawám

Wáš pokorný sluha a prjtel
Martin Hamulják.

P. S. Wyše a mimo těchto 50 Exx. ma gešte knihkupec Wjdenský Haase pro swych prenumerantów 3 Exx. skrze Pešt. kněhkupce Hartleben dosłati.

[Прилог Вуковом руком:]

Рачун

Од Geschichte der Slawisch. Sprache und Liter. послао сам Г. Копитару његови 10 екземплара (међу тима 3 екземплара на љешној арт.).

Такођер Г. Копитару 5 екземплара: за професора Рматка; за Бенка, Мелцера, Библиот. протест. устава и за Брин.

Буссе 2 екз. (у тима једна на *љешној* артији за варшавску библиотеку).

Рускоме попу 1 екз.

Закршевскоме

Кепену (чрез Бусса).

8. Маија (по Римск.) преко књижара Volke послао на Фрушиња 20 (17 за Гачиња, а 3 за Тријест)

— — послао преко Копитара 2 екз. Бантку.

8. Маија (по Римском) посла Гречу по Тургењеву.

[Споља:] *Ofen von Martin Hamuljak.*
S-r Wohlgeboren, dem Hochgelehrten Herrn
Wolf Stephanson Karadgich
Doctor d. Philosophie, und mehr. gel. Gesellsch. Mitglied.
Auf d. Landstrasse Weissgärber-Marksergasse № 46
im 1. Stock.
franco in *Wien.*

[Напомена Вукова:] одговорено 30. Марта (по нашему).

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3742[

5.

w Budjne 15 Mage (po rim.) 1826.

Wysoce Učený Důstogný Pane,
Draze wážený P. Prjteli!

Skrze dnes wčas ráno pošlého wozku Josefa Turnera, poslal sem na Pana Tyrku historie literaturi Pana Šaffarikowé na ord. pap. 49. a na fagnegšjm 16 wšecky 65 Exx. w gednom baljku zaprawené z njchž prisluchagj:

P. Tyrkowi darem na ord. pap. 1
Panu Kopitarowi na fagnegš. pap. . . 12
Panu Marianu z Ogończyk Zakrzewskimu, Uczeňu roku czwartego nauk lekarskich w Alstergasse № 127 bydljcjmu, na fagnegš. pap. . . . . 4 na ord. 42
Panu Schaumburgowi knehkupci we Wjdni na ord. par. 6

wesmeš na fagn. pap. 16 na ord. pap. 49

Prosjm pokorně, ráčte bědliti, abi každému, zlaště Panu Kopitárowi swé Exx. náležite dodáne byli, ga osobitné každému pjši. Pan Zakrzewski swé Exx. sám sobě odnesti dá. Panu Schaumburgowi patrjcý list otewrený zde s tú prosbu dokladám: že Náwěštj (Ankündigung) které P. Schaumburg o knize této tisknúti dáti má, od Pana K***ra wyprositi, gestli treba bude, na čisto prepjsati dáti, pak prepjsané do wyše pripogenécho listu mého zawreti a zapečetěný list s predoznámenými 6 Exx. Panu Schaumburgowi bud' sám w osobě, bud' skrze giného láskawě doručiti ráčite.

Ten od Pána Kollára guž dawno poslaný u Pána Tyrki zaležený baljk knjh, genž Čjtanky (Lezebücher) a Kázanj (Predigten), w sobě obsahuge, owšem Pánu Neureutterowi knéhkupci Prazskému patrj; geželi by tehdy gešte we Wjdni ležel, ráčte prosjm láskawu peči mjti, by na swé mjsto co nagdrjwe odeslán byl.

Dal-li Pan D-r Ziegler swé 3 Exx. hist. Schaffarikowé giž odwezti?

Pán Professor Humanit. z Prahy, Josef Jungmann pjše, že baljk knjh, w němž geho historie literaturi české, Sedláčkowa Fyzika a Časopis Krok (II a.) nalezati se magj, na mně skrze Pána Tyrku odeslal; poněwač ale ga žáden baljk od P. Jung-

manna neprigal, prosjm pokorně, račte se oň u P. Tyrki láskawě obozreti.

Newěda gistě, zdali W-t. prjtomné pjsmo gešte we Wjdni nagde, zawjrám takowé do listu Pána Schityarowa, gehož prosjm, by pri odebránj a rozdánj predoznámenjch Exemplarech Wašnost'ám pomoci sobě nestežowal. Slyšjec, že se wysokoctený a milowaný Prjteli z Wjdne sem do Peště odebrati mjnite, nemálo radosti působila nám táto nowina, úfage se obcowánj tak slowútného Muže a wýbornécho Prjtele, nemóžeme ale se nermútiti nad tym, že tak drahého a wzácného Prjtele, gakého w Osobě Wašnosti ctjme, we Wjdni utratjme, ku kterému totiž w gaké koli potrebe sme se utjkati smeli; nynj trápi nás starost o mjsto we Wjdni, kde budúcně gak do Čechye tak sem do Uher a ginde, skrze Wjden posjlati se magjcé knihy skladati máme? ulehčjte nám takowúto bázeň, gestli pred odchodom z Wjdne we wěci této něčo gistého bud' s Panom Tyrkom bud' s Pánom Schityarom domluwiti ráčite, o čo W-ti také důwerně a snážně prosjm. Mezi tým do lásky a prjzne W-ti nadále se odporúčege zustáwám se wšj uctiwosti Wašnosti

cele odaný ctitel a prjtel.
Martin Hamuljak.

[Споља:] Dem Wohlgebornen Herrn
Wolf Stephanson Karadgich
D-r d. Philos. und mehr. gel. Ges. Mitglid
in *Wien.*

[Орит. у арх. С. К. Академије бр. 3743]

6.

W. Budjne 26 Rjgna 1826.

Blahorodný, wysoko Učený Pane.
Draze wážený Prjteli!

Pred týdnem sem se št'asně wrátil do Budjna. Nagšel sem doma nekteré listy, na které odpowed' dati powinen sem, geden mezi nimi od Pana Doktora Jos. Zieglera predtjm Professora w Král. Hradci, nynj Děkana w Chrudjmi (:w Čechách:);

prwé, nežli tomuto Pánu odpjšem, potrebugem wedeti, zdali oné tri exempláre hystorii Šaffarikowe, které sem Wašnosti na stránku Pana Zieglera hněd z počátku s ginými exemplarmi byl odeslal s tú prosbú, abyste ge dotud', pokud' takowé Pan Ziegler sám si odbere, zadržeti ráčili, zdaliž, powjdám, oné 3 exempláre predectený Pán (: mage často i nedáwno prjležitosti :) sobe giž odebral aneb ne? — prosjm pokorně, ráčte mi o tom čim nayskoré zpráwu dáti; dáwno giž nemage štěstj Wašnosti wideti, wděčné mi bude, gestli aspoň list negaký s rukú Wašj psaný čjtati budem moci. — Principia, aneb Elementa uniwersalis linguae slavicae, od P. Herkela budú asi o dwa týdne wytištená. — Pánu Kopitárowi službu pokorně skazugem, budem mu o krátky čas psáti. Do uprimné lásky a prjzne Wašj se odporúčege, zustawam s hlubokú uctiwosti

Wašnosti oprawdowý ctitel
Martin Hamuljak.

[Спољна:] *Ofen.* von *Martin Hamuljak*
Sr. Wohledelgeboren, Herrn
Wolf Stephanson Karadgich
D-r d. Philosophie, und mehr. gel.
Gesellsch. Mitglied
zu *Wien.*
Abzugeben in der Stadt, der Obern Brückenstrasse № 762, bei Hrn. Tirka, Handelsmann.

[Напомена Вукова:] одговорено 7. Нојемвр. (по Римск.)

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3744]

7.

Ofen d. 18-ten September 1834.

Hochgeschätzter Herr und Freund!

In Beantwortung Ihres verehrlichen Schreibens dt-o Triest 22-ten August 1834 habe ich die Ehre zu berichten:

Die durch Hrn Demeter Vladisavljevics mit Postwagen gesandten 370 Gulden (: die übrigen 2 f. konnten nach Erklärung

des Hrn Vladisavljevich im Brief nicht eingepackt werden, und sollen mit erster Gelegenheit nachgetragen werden:) C. Mze. habe ich Ihrem Wunsche gemäss, als eine abermalige Anticipation auf die bestellten Gusslettern, bey der hiesigen Universitäts Buchdruckerey—Kasse alsoglech erlegt.

Die Mittel-Ziffer sind zu gross, um sie auf den Cicero-Kögel zu giessen; die Cicero-Ziffer könnten zwar auf den grössern Kögel (:Mittel:) gegossen werden, wenn sie der Besteller so zu haben ausdrücklich wünschte, jedoch passt es für den Geschmack am Besten, wenn zur Cicero-Schrift auch Cicero-Ziffer, so auch zur Mittel-Schrift Mittel-Ziffer gegossen werden.

Für Ihre Rechnung werden zur *jeder* Gattung Schrift in einem auf Erfahrung gegründeten und darum systemisirten Verhältniss auch Ziffer gegossen werden; so z. B. bekommen Sie in 2 Ctr Ciceroschrift 1750 Ziffer, bei 4 Ctr Mittelschrift 3000 Ziffer u. s. w. lauter arabische Zahlen, wie es sich versteht. — Eben so werden Sie auch Apostroph's, und was sonst zum Ganzen gehört, mit jeder Gattung Schrift, in angemessener, systemisirter Anzahl erhalten. In demselben Maass hat das Institut ohnlängst die Buchdruckereyn von Jassi und Bukarest mit Lettern und dazu Gehörigen versehen, und pflegt bey allen Bestellungen Dasselbe zu beobachten.

Mir ist wohl nicht bewusst, ob und was Sie mit dem Institut in Bezug auf Zahlen oder Ziffer verabredet haben; im Gegentheil muss ich aus Ihrem Schreiben auf das Entgegengesetzte schliessen, dass nemlich zwischen dem Institut und Ihnen bey Bestellung der Arbeit die Ziffer gar nicht in Erwähnung kamen. Dass aber nebst dem Guss der Lettern auch jener der Ziffern sich wirklich auf dem Systeme gründe, und dass hierin folglich das Institut — bezüglich auf Ihre Bestellung — nicht willkührlich verfahre, entnehme ich aus gleicher Erklärung des Herrn Verwalter und Graveurs sowohl, als auch aus dem durch den, leider verstorbenen, Giesserey Factor Wolters hinterlassenen eigenhändigen Guss-Zetteln, worinnen er, Wotters, bei jeder Gattung Schrift aufgezeichnet hat, wie viele Ziffer & c. zu jeder gegossen werden sollen.

Der Schriftgiesserey Factor Wolters ist nach einem kurzen Krankenlager am letzten vorigen Monath Augusti gestorben, und hieraus entspringt für uns auch die Nothwendigkeit, über den auf letzten September festgesetzten Termin etwas länger auf die Arbeit warten zu müssen. Sorgen Sie nur, Theuerer

Freund. dass wir wegen Mangel am Gelde nicht länger zu warten gezwungen werden; ich werde wohl nichts unterlassen, um alles so bald, als nur immer möglich, zur Vollendung zu bringen, aber Sie wissen, dass es der Schwierigkeiten nur zu viele giebt, wenn das erfoderliche Geld nicht beysammen ist; mein Dringen kann nicht den erwünschten Nachdruck haben; ich würde mich förmlich an die Instituts Direction wenden.

Die Mittelschrift sammt der dazu gehörigen Ziffern & c. soll ich dieser Tagen übernehmen; ich lasse jeden Ctr in *ein* Kistchen einpacken, und werde somit 4 kistchen nach Triest *über Wien* senden; denn Milowuk sogt, es gäbe jetzt keine gerade gehende Gelegencheit, man müsste darauf länger warten, und erst noch darauf gefasst seyn, dass die Waare irgend wo auf dem Wege länger liegen bleibe; so aber über Wien geht es schenell. Ich werde schon die Absendung besorgen, und den Wiener Briefträger (:Kesselbauer:) sowohl, als auch den Hrn. Vladisavljevich bey Zeiten darüber verständigen. Das Übrige, wie es fertig wird, und die Geldumstände erlauben, bin ich gesonnen auch auf diesem Wege zu expediren.

Einen förmlichen Conto kann ich erst bey Beendigung des Ganzen erhalten; bis dahin genüge Ihnen folgende *beyläufige* Rechnung, die ich selber mache:

Garmond	1 Ctr.	120 f.		
Cicero	2 „	204 „		
Mittel	4 „	372 „	1.173 fl.	
Tertia	3 „	270 „		
Text	1 „	87 „		
Doppel Tertia	1 „	120 „		
Titel Doppel Cicero	30 ℔			
„ „ Tertia	30 „			
„ Kleine Canon	30 „		140 ℔ beyläufig 168 f.	1,426 f. C. Mze. Wegen Calenderzeichen, Röseln & c. kann man beyläufig annehmen eine runde
„ Grobe „	30 „			
„ Musirte Missal	10 „			
„ „ Sabon	10 „			
Durchschusslinien	1 Ctr.	beyläufig 85 f.		

Summe · · 1.500 f.

Hierauf sind gezahlt auf zweymal zusammen · · 570 „

Also können Sie ungenirt schicken annoch C. Mz. 930 f.

Ich verharre Ihr ergebenster Diener und Freund

Martin Hamuljak.

[Спољa:] Ofen.
S-r Wohlgeboren Herrn
Wuk Steph. Karadschitsch
Doctor der Philosophie (P. T.)
Mit Briefen des Herrn
Elias Lumbandich
per Zara in *Cattaro.*

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3745]

S.

Ofen d. 28-ten September 1834

Hochgeschätzter Herr
Theurer Freund!

In Verfolg meines unter 18-ten dieses an Sie gegebenen, berichte Ihnen, dass ich am 24-ten dieses die *Mittelschrift* 442 ℔ an Nettogewicht und 411 f. $3^3/_4$ xr. C. M. an Werth, am folgenden Tag aber, d. i. am 25-ten desselben die *Garmondschrift* 115 ℔ an Nettogewicht und 138 f. C. M. an Werth betragend, und zwar die erste in vier, mit: *H. W. 1.* — *H. W. 2.* — *H. W. 3.* — und *H. W. 4.*, die zweyte aber in einem mit: *H. W. 5.* gezeichneten Kistel, von der Kön. Universitäts Buchdruckerey übernommen, und an das Pesther Handlungshaus der Gebrüder *Halbauer*, zur unverzüglichen Abfertigung bey dem Pesther k. Dreyssigstamte, und weiterer Beförderung *nach Triest* an den dortigen Illyrischen Lehrer, Herrn *Demeter Vladisavljevich,* abgegeben, und hievon, wie auch von der wirklich sogleich, und zwar in geradem Wege (: nicht über Wien :) *erfolgten Absendung* genannten Herrn Lehrer in Triest am 26-t dieses in Kenntniss gesetzt habe.

Die Kisteln habe ich noch nicht bezahlt, ich warte auf Conto, es soll, wie ich höre, jedes Kistel von Tischler auf 1 f. und jeder Reif auf 4 xr. C. M. zu stehen kommen. Den Transport dieser 5 Kisteln von da nach Pesth habe ich durch Halbauer mit 3 f. 50 xr. W. W. bezahlen lassen. Was weitere

Auslagen in Pesth betragen mögen, weis ich noch nicht. Die Fracht von Pesth nach Triest und bis dahin, habe ich bey Halbauer mit 3 f. C. M. per Centner, natürlich Sporco, bedungen. Alles dies wird wohl im Frachtbrief enthalten seyn. Ich wirtschafte so gut, abs ich nur kann.

Herrn Vladisavljevich habe ich ersucht, sobald dieser erste Transport in Triest angelangt seyn wird, mir davon und namentlich von dem Tage der Ankunft alsogleich Anzeige zu machen, um mich auch in dieser Hinsicht bey der Expedition richten zu können; denn ich bin gesonnen — nicht durch Halbauer allein, sondern auch durch Dreyssigstämtliche darauf geleitet — auf diesem Wege auch die übrigen Transporte zu versenden.

Der Betrag für diese zway Gattungen Schriften belauft sich also, wie oben gesagt, auf 411 Gulden $3^3/_4$ xr. und 138 Gulden C. Münze zusammen auf · · · C. M. 549 f. $3^3/_4$ xr.

Wenn man nun diesen Betrag von der durch Sie geleisteten zweymaligen Anticipation zusammen mit · · · · · · · · · · · · · · · · 570 f.
abschlägt, so verblieben für die übrige Bestellung als wahre Anticipation nicht mehr, als · 20 f. $56^1/_4$ xr.

Um so viel möglich, die fernere Arbeit, wenigstens für den Augenblick nicht ins Stocken kommen zu lassen, und um vielmehr auf Fortsetzung gegründeten dringen zu können, habe ich mich bewogen gefunden, am 24-ten dieses 100 f. und am 25-ten desselben ebenfalls 100 f. zusammen in C. Münze · · · · · · · · · · · 200 f. —
aus Eigenem für Ihre Rechnung vorzuschiessen, und der Buchdruckerey-Casse wirklich zu erlegen. Somit, nachdem auf diese Art eine Anticipation von C. M. · · · · · · · · · · · · · · 220 f. $56^1/_4$ xr.
in der Buchdrukerey-Casse vorhanden ist, hoffe ich im Verlaufe dieser Woche die Ciceroschrift zu erhalten, welche laut dem Überschlage zwar nur 204 f. C. M. betragen sollte, wenn man aber von der bereits gelieferten Mittel und Garmond schliessen will, die, auch so erhöhte, Anticipation ohne Zweifel übersteigen wird. Ich kann also nicht umhin Sie neuerdings zu ersuchen, dafür zu sorgen, dass ich so bald als möglich in circa 1000

Gulden C. Mze. zu Händen bekomme. Sonst bleiben wir richtig stecken, denn ich werde nichts mehr thun können.

Ich verharre mit Hochachtung

Dero

ergebenster Diener und Freund

Martin Hamuljak.

[Спољa као на претходном]

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3746]

9.

Ofen d. 30-ten October 1834.

Hochgeschätzter Herr,
Theuerer Freund!

Ich zweifle nicht, dass Ihnen meine beiden Schreiben von 18-ten und 28-ten September 1834, ja auch die in letzterem angezeigten, durch das Pester Handlungshaus der Gebrüder *Halbauer*, an Hrn. Demeter *Vladisavljevich* illyrischen Lehrer in Triest, in fünf mit: *H. W. 1—5.* gezeichneten Kistln wohl eingepackten, laut Buchdrukerey — Note 557 ℔ in Nettogewicht, und 549 f. $3^3/_4$ xr. C. M. im Werth betragenden Mittel- und Garmond- Gussletter richtig zugekommen seyn werden.

Gestern habe ich gegen eigene Schriftliche Kauzion von der kön. Univ. Buchdruckerey wieder folgende Schriften erhalten, laut Note des Instituts, und zwar: 398 ℔ Tertia illyrisch, à 90 f. pr. Ctr. beträgt . . . . . 358 f. 12 xr.
$212^1/_2$ ℔ Cicero illyrisch à 102 f. pr. Ctr. beträgt 216 „ 45 „
$55^1/_2$ ℔ Durchschusslinien a 90 f. „ „ 49 „ 57 „
666 ℔ zusammen für . . . . . 624 f. 54 xr.
C. Mze. — Alle diese in sechs mit: *H. W. 6.*, *H. W. 7.*, *H. W. 8.*, *H. W. 9.*, *H. W. 10.*, und *H. W. 11.* gezeichneten, laut Note des übernehmenden Handlungshaus der Gebrüder *Halbauer* in *Sporcogewicht* 710 ℔ betragenden Guss-Schriften habe ich sogleich gestern an die *Halbauer* gegen einen durch Dieselben ausgezahlten Trägerlohn von 2 f. Mze. zur weiteren

Absendung nach Triest, abgefertigt, und die Halbauer, wie sie mir berichten, schicken das Ganze schon heute an *Herrn Demeter Vladisavljevich Illyrischen Lehrer in Triest;* den ich hievon zugleich mit der heutigen Post verständige.

Für die ersten 5 Kistln habe ich den Tischler 10 f. W. W. bezahlt; ich behandelte nämlich jedes Kistl a 2 f. W. W. Dem Binder hab ich noch nichts gegeben. Alle diese und ähnliche meine Auslagen werde ich Ihnen mit dem letzten Transport spezificiren,

Ihr gegenwärtiger Rechnungstand gegen die Buchdruckerey ist folgender:

a. Für den ersten Transport: 442 ℔ Mitel kommen . . . . . 411 f. $3^3/_4$ xr.

115 ℔ Garmond kommen . . . . . 138 f. —

Zusammen, wie oben, . . . 557 ℔ Betrag 549 f. $3^3/_4$ xr.

b, Für den zweyten, jetzigen Transport nämlich, wie oben bereits ausgewiesen steht, kommen . . . . . 624 f. 54 xr.

Die ganze Gebühr also für bereits empfangene, und abgesandte Gusschriften macht 1.173 f. $57^3/_4$ xr.

Darauf haben Sie anfänglich selbst anticipirt bey Gelegenheit der Bestellung 200 f.

In Monat September schickte Hr. Demeter Vladisavljevich in Ihrem Namen 370 f.

Zusammen haben Sie anticipirt . . . . . 570 f. —

folglich schulden Sie bis heute . . . . . 603 f. $57^3/_4$ xr.

C. Mze, namentich, das ich aus Eigenem nachträglich für Sie vorgeschossen, ... 200 f. —

mir; die übrigen . . . . . 403 f. $57^3/_4$ xr.

aber in die Institutskassa selbst.

Sie belieben zwar mir dt-Cetinje, 25-ten September 1834 zu schreiben, dass Sie das ganze Geld beysammen haben. und, wüsten Sie den ganzen richtigen Betrag, Sie solchen schicken möchten; aber bis heute ist nichts gekommen, obwohl ich an einer Gelegencheit dazu in diesem Zwischenraum fast nicht zweifeln kan. Haben Sie also die Gewogencheit, wenigstens Ein Tausend Gulden C. Mze je eher zu senden.

Wären Sie nicht geneigt lieber mehr, als das Ganze betragen wird, zu schicken, so kann das Fehlende nachgetragen werden, wenn der letzte Transport angelangt seyn, und die Rechnung geschlossen seyn wird. Ich verharre mit Hochachtung

Ew. Wohlgeboren

ergebenster Dr. u. Freund
Martin Hamuljak.

[Спољa:] Sr. Wohlgeboren.
Herrn *Wuk Steph. Karadschitsch*
Doctor der Philosophie (:P. T:)
in *Cetinje*
(:Montenegro:)

[Напомена Вукова:] grantwortet den 24 November vn. Cattaro 1834.

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3747]

10.

Ofen d. 30 Dec. 834.

Hochschätzbarster Herr und Freund!

Ich erhielt Ihr theures Schreiben von 1-ten dieses am 19-ten desselben. —

Herr Vladisavljevich schreibt dt. 24-ten dieses folgendes: „Es sind bereit 15 Tage, dass ich an die Empfehlung des Hrn. Wuk &c. 1000 f. C. M. erhalten habe um selbe Ihnen nach Ofen zu überschicken. Eine gerade Gelegencheit mittelst eines Handelshauses nach Pest oder Ofen kann ich nicht ohne einen Verlust $^1/_2\,^0/_0$ zu haben. Daher habe ich es fürs beste geachtet, es Ihnen melden zu lassen, damit Sie sich einer dortigen allhier zahlbaren Gelegenheit versorgen belieben et quidem a Vista, in Begleitung eines Ihren eigenhändigen Avviso. Sonst müsste man lange an günstige Gelegenheit erwarten."

Ich gab heute Hrn Wladisavljevich folgende Antwort: „Ich begreife kaum, warum das Geld, die 1000 f. C. M. noch nicht da sind; dieses Ausbleiben hat viel die Sachen vorzögert, und

verzögert annoch. — Wenn Dieselben eine andere Gelegenheit nicht haben, das Geld zu senden, so steht der Postwagen zu Diensten; ich bitte also sich dessen zu bedienen".

Ich geharre mit Hochachtung

Ew. Wohlgeboren

ergebenster Diener und Freund
Martin Hamuljak.

[Спољa:] S-r Wohledelgeboren Herrn
Elias Lumbardich (p. t.)
Zu Handen des Herrn Wuk Steph.
Karadschitsch, Dr. d. Philosoph.
per Zara in *Cattaro.*
partito per Ragusa.

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3748]

11.

Ofen d. 16-ten Iäner 1835.

Hochgeschätzter Herr,
Theurer Freund!

Ich habe die Ehre Ihnen zu berichten, dass ich die durch Hrn Demeter Vladisavljevich auf Ihre Rechnung dto Triest 5-ten Jäner 1835. mit Postwagen gesandten Tausend Gulden C. Mze am 12-ten dieses richtig empfangen, und nach Abzug meiner zwey Hundert Gulden C. M., welche ich vorgestreckt, die übrigen Achthundert Gulden C. M. auf Ihre Rechg. in die Buchdruckereykasse sogleich abgeführt, auch den Hrn Vladisavljevich von dem richtigen Empfang des Geldes unverzüglich in Kenntniss gezetzt habe. Nun dringe ich bey der Buchdruckerey auf die Fortsetzung der bestellten Gusslettern mit mehr Kraft und Nachdruck, und hoffe in drey Wochen Alles, was annoch zur gänzlichen Bestellung abgeht, fertig sehen und in Empfang nehmen zu können. Dann erfolgt mit der Absendung auch eine totale Rechnung.

Ich empfehle mich Ihrer theueren Freundschaft und geharre mit Hochachtung.

Ew. Wohlgeboren

ergebenster Diener und Freund
Martin Hamuljak.

[Спољa:] S-r Wohlgeboren Herrn
Wuk Steph. Karadschitsch
D-r der Philosophie (p. t.)
in *Cetinje.*
(Montenegro).

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3749]

12.

Ofen d. 13-ten Novem. 1835.

Wohlgeborner
Hochgeschätzter Herr und Freund!

Dieser Tagen hat mir Hr. Schriftgisserey Factor bey der hiesigen Universitäts Buchdruckerey aufgedeckt, dass von der letzten, Ihnen durch mich dto 1-ten Mai 1835 einberichteten Sendung an Typen Ihrer Bestellung, ein kleiner Theil, namentlich illyrische *Ziffer* von der *Doppel-Cicero Schrift* $3^1/_2$ ℔ *an Gewicht* aus Versehen hier zurückgeblieben ist, und er wollte mir diesen Rest zur weiteren Absendung einhändigen. — Ich ersuchte ihn, eine schriftliche Note mir darüber zu geben, und einstweilen die zurückgebliebenen Ziffer aufzubewahren.

Die erhaltene Note leutet folgendermassen: „In Gewicht $3^1/_2$ ℔. Diese Doppel-Cicero Illyrische Ziffern sind aus Versehen nach dem Abwägen zurückgeblieben, und gehören dem *Herrn* Wuk Karadschitsch — Ofen d. 10-ten Nov. 1835. Carl Knopp m. p.“

Ich bringe das zu Ihrer Kenntnis, und erbette eine Weisung, wohin und wie ich diesen Rest zu versenden habe? Zugleich nehme ich mir die Freyheit, Ew. Wohlgeboren zu bitten, fhr die Berichtigung des unter 10-ten Mai 835. ausgewiesenen Restbetrage gütigst zu sorgen.

Damit ich in Zukunft meine Briefe gerade zuschicken kann, erbitte ich mir Ihre Adresse, und behare mit der vollkommenster Hochachtung

Ew. Wohlgeboren

Dienstwilliger Freund
Martin Hamuljak.

[Споља:] S-r Wohlgeboren
Herrn *Wuk Steph. Karadschitsch*
Doctor der Philosophie (p. T.)
in *Wien.*

[Напомена Вукова:] geantwortet d. 7. Febr. 1836.

[Орит. у арх. С. К. Академије бр. 3750]

13.

Ofen d. 11-ten Februar 1836.

Hochgeschätzter Herr und Freund!

Ich beeile mich Ihr verehrtes von 7-ten dieses zu beantworten: Die Redakzion der Ofner Ztg. erklärt, die an mich gesandte Anfrage in ihre Bläter nicht unter 6 Gulden C. Mze aufnehmen zu können, und in diesem Falle wolle Sie auch einige wenige Abdrücke, über den gewöhnlichen Bedarf von demselben Blatte für Ihre Rechnung veranstalten. Sollte Ihnen diese Bedingniss nicht anstehen, so müsste die Anfrage auf einem abgesonderten Blatte, und zwar, da die Nummer der Zeitungen sich ad 2800 belauft, in eben so viel Exemplaren abgedruckt, und den Zeitungen beigelegt werden, es müssten jedoch für die Beischliesung der Beilage den Leuten der Redakzion 3 f. W. W. bezahlt werden; in welchem Falle die Redakzion bereit wäre, in dem Hauptblatte selbst eine Erwähnung der Beilage gratis zu machen. Eine kleinere Auflage dieser Beilage wäre nach Meinung der Redakzion nicht rathsam indem sich sonst leicht ereignen könnte, dass die Beilage gerade dahin, wo sie am nothwendigsten wäre, nicht gelänge, und entgegengesetzt.

Die Kosten der zweiten Art würden gewiss jene der Ersten übertreffen, und ausserdem ist die erstere Art dem Zwecke mehr

entsprechend; ich stimme also für diese, und gewärtige Ihre bestimmte Ordre.

Janisch ist Expeditor bey der Unternehmung der Ofner Ztg. Sein frägliches Gedicht ist deutsch verfasst, auf einem Bogen in Folio gedruckt. Vielleicht wird es mir gelingen 1 Ex. von Ihm selbst zu erhalten; da es — glaub' ich — sonst nicht verkauflich ist.

Ich war schon seit geraumer Zeit nicht bei die Halbauer in Pest; gestern habe ich bei ihnen anfragen lassen, und sie meldeten, dass das Geld allerdings schon seit länger da ist.

Heute also nahm ich die aus Versehen in der Schrifgiesserey zurückgebliebenen circa $3^1/_2$ ℔ Ziffer unter Arm und wollte damit zum Halbauer; da die Passage aber mit augenscheinlicher Gefahr verbunden war, ging ich zurück. In Zukunft bitt' ich mich bei Zeiten zu avisiren.

Ich weiss nicht, ob *Halbauer* Ordre hat auch meine unter 10-ten Mai 1835 ausgewiesenen Postauslagen pr. 6 f. 49 xr. C. M. zu berichtigen, denn diese sind in der Buchdruckerey mit 188 f. 54 xr. C. M. noch zukommenden Summa nicht erhalten.

Soll ich die zu meiner Rechnung gehörigen Dokumente Ihnen, oder nach Triest an Vladisavljevich senden?

Ich habe die Ehre mit aller Hochachtung zu verbleiben

Ihr ergebenster Diener
Martin Hamuljak.

[Споља:] Sr. Wohlgeboren
Herrn *Wuk Steph. Karadschitsch*
D-r d. Philosophie (p. T.)
in *Wien*
Josephstadt am Glacis № 41.

[Напомена Вукова:] geantwortet d. 16 Feber. 836.

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3751]

CLXII.

ХАРАЛАМПИЈЕ РАДОЈИЧИЋ

Благоразумнй Г-дйне,
мени высокопочитаемый!

Обявленїе ваше ш Забавникъ 826-е године, кое сте ми послали, добно самь, но ништа съ ньимъ, къ ползи вашой, успѣти нисамь могао; ербо когъ самь годъ у Иригъ съ ньимъ на пренумерацїю понудїо, свакїй се отрекао, из' причине: што е гдикомъ Сербинъ странно, а многима и врлш неугодно, ваше новоуведено сложенїе писмена, кое никакавъ ш новы списателя наши, не употреблява; затш ни едногъ, и ш оны, кои съ досадъ радш по кою фор. на олтарь народнѣгъ просвѣщенїя жертвовали, на пренумерацїю ново обявленногъ дѣлца вашегъ склонити нисамь могао. —

Жао ми е да вамъ у томъ, у чемъ самъ свагда радъ, колико самь годъ живъ, миломъ момъ роду, и сердцемъ и душомъ помоћи, засадъ ништа спомоществовати немогу. За кое имайте ми любовь, из' предсказанне причине, засадъ шпростити, а я шстаемъ у напредакъ свагда

У Иригъ 25-тогъ септемб. 825.

вашъ истинный пріятель
Харалампій Радоичичь
Парохъ Ирижкій.

П. П. И у овомъ ми молимъ шпростите, што чуюћи да запечаћено писмо по приватной прилици у Бечъ послати се неможе, морао самь листъ съ печатомъ ошећи и овакш самш на едномъ листу послати.

[Споља:] Monsieur
Monsieur Vuk Stephan. Karacsics
a *Vienne.*

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр 3752]

CLXIII.

ПАВЛЕ ДИКИЋ

Прелюбезный и мили мой Г-дине!

Нашъ о-цъ Авраамъ Паничь, шалѣ вамъ 25 fl. W. W. што е ѿ Г-де пренѹмеранта за вашъ Забавникъ скѹпіш, но вели: да ви; Даміана Евричьа пароха Беркасовачкогъ, из' имена вамъ прежде послати избришете, а на место нѣга г. Алексію Костичьа пароха Чалманскогъ (знамъ да га се можете опоменѹти, кад вам е онѹ лепѹ Сербскѹ код Паничьа изпѣваш пѣсмѹ), запишете. Вашѹ милѹ сѹпрѹгѹ и дечицѹ, а особито мога милогъ Серблина ѿ мене поздравите. Васъ почитѹюћи

У Вѹковарѹ окт. 825.

шстаемъ слѹга понизный
Павелъ Дикичь
Учит. Шид.

Ако не бѹде записанъ код васъ Міхаилъ Воиновичь, Діаконъ Илиначкій, тако га запишите: ови е платіо, а о-цъ незна ели га вамъ посло.

[Спољa:] Herrn Herrn
Vuk Stephanovics
Mit Briefen des Herrn Theodor Demeter Tirka
in Wien.

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3753]

CLXIV.

ВАСИЛИЈЕ ЛАЗИЋ

Высокоученный Господинъ Стеф. Караджичь
Господине мени шсобенно высокопочитаемый.

Найвећа бы моя была радость, познанство съ вама учинѣно правимъ пріятелством учинити. Тога ради и драговолнш постарао самь вамъ се, ово мало, шбстоятелствами времена сходно, Прењмеранта число скѣпити. И премъ да се надамъ, да вамъ ихъ заедно съ приложеномъ ценомъ книге доцканъ не шилѣмъ; ништа манѣ мислимъ, да ће те и само закосненіе, ако се е заиста догодило, не моіой небрижливости, но дѣлама моимъ приписати. Ексемпларе съ лакшим трошкомъ у Нови Садъ на мене можете управити. Свагдашню ко услѣгамъ готовость вамъ шбећаваюћи, любови вашой мене препорѣчѣемъ, и съ шсобеннымъ высокопочитаніемъ неизмѣнш шстаемъ

У Н. Садѣ 2-г Окт. 1825.

вашъ слѣга нижайшій
Василій Лазичь.

[Приложен списак 6 претплатника из Сусека и др., штампан у Даници за 1826 г. на крају].

[Спољa:] An Herrn
Theodor Demeter Tirka
in Wien.

[Оригинал у арх. С. К. Академије бр. 3754]

CLXV.

ВАС. ЈОВАНОВИЋ

1.

Любезный Г-дине Вѣче,
Здравствѣйте!

Желимъ ѿ Бога да васъ овомое писмо съ цѣломъ вашомъ фамиліомъ у доброме здравлю застане. Попъ Філипъ иначе Карабаше съ цѣломъ нѣговомъ фамиліомъ здравъ е.

Гд. Васа Васіліевичъ, Лазарь Маряновићь учитель Миша, Мшісило Лазаревићь, Јованъ ковачь, а и прочи како попъ Кшста.

О моме здравлю мыслимъ да не сѣмняте да ни самъ здравъ.

Они сви бѣрный Облацы кои сѣ се овогъ лета надъ мојомъ главомъ выли, благодаримъ Богъ еднимъ сѣнчанимъ зракомъ разшли се и разтерали се. Садъ ми е Глава сѣнцемъ повезана, месецомъ е опасана, а звездама накићена, до ко и се данъ надамъ да ће ми Декретъ доћи — надамъ се да вамъ е познато.

Вашѣ любимѣ Сѣпрѣгѣ Чада, Саввѣ и Рѣжицѣ поздравите ѿ мое стране.

Новине никакове за сада у Земѣнѣ нема, кромѣ ди кои Процесъ. Милошъ Урошевићь и Стефанъ Берберинъ ликѣю као чворцы на дѣдови.

Желимъ васъ скорымъ временомъ у Земѣнѣ видети

У Зем. 8-г 8-вріа 825.

вашъ искренѣйшп Пріятель
Васілій Јоанновичъ.
Учитель Земѣн.

Поздравитемп Алеѯѣ Лазаревић.

[Сполъ:] Высокоученномѣ Господинѣ
Вѣкѣ Стефановићу
мени искренопочитаему
у Вієнѣ.

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3755]

2.

Высокопочитаемый Господине!

Ваше почитаемо писмо съ пренумеранти и 51 f. 36 хг. сребра исправно приміо есамь, благодаримъ вамъ съ топлѣйшимъ срцемъ на указаномъ ми труду вашемъ.

Я самь юче одъ Павла Булића писара изъ Свилайнца писмо приміо, и моли ме да му едну капу и еданъ паръ рукавица купимъ, и да новце за ове ствари одъ васъ иштемъ, а онъ да ће вами послати; тако, ако е тако; а вы ми изволите послати

За капу	6	f.	W. W.
„ рукавице	2	„	„
„ Експедицію	—	20	хг.
	8	f. 20	х. W. W.

По зактеваню вашемъ, шилѣм вамъ 3 квите, за Нахію Ћупрінску, Пожешку и Рудничку.

Ако бы іоштъ изъ Сербіе на васъ Пренумеранти послани были, покорно васъ молимъ, изволите ми овимъ начиномъ послати.

Господинъ Адвокат Петаръ Вировацъ изъ Осека, послао ми неколико Ексемп: Главокривна Мацарска Права на продаю по 1 f. сребра ком. у коему видимъ и ваше име. Тако ако нисте добыли, и знате да би се тамо продати могло. Изволите ми явити да вамъ пошалѣмъ. Препоручуемсе вашой любови, и остаемъ съ вечнымъ почитаніемъ

У Земуну 18 Јуліа 1831.

вашъ покорный слуга
В. Јшаннович.
Учитель.

[Споља:] Благородному, высокоучен:
Господину *Вуку Стеф. Караџићу*
Презіденту суда Београдскогъ
у *Београдъ*.

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3756.]

CLXVI.

МАТИЈА ЂУРИЋ

1.

Много почйтаемй Господйне!

Имаосамь честь примйтй ваше пйсанйе оть 16 августа прошастога алй просймь дамй опростите ако ниесамь досадь одговорйо будучй дасамь ваше обявленйе чинио циркулйратй моймъ прпятелйма по Дамацй, й Бокй Которской, й уфамсе даче ваша милость увиерена остатй да нйе бйло могуће на конець Септембрйа заключйтй брой Пренумеранта койхь нйесамь скупйо до 33 и шаљйень Г-ну Тйрку ймена, и 30 фор. W. W. за исплатйтй йсте.

Я много васъ молймь да ове Пренумеранте буду у Забавнйкъ Печатанй, й да ове книге пошлюсе у Фюмй (a Fiume) на адресь Гна: Атанасйа Мйлйдраговйча коме очй одавде пйсатй дай прймй, йсплатй трошакь, и пошлйе менй.

Прймйосамь йоштеръ ланй ваше трй книге одь Народнй Пйесама, и такођерь й вашь Рйечнйкь. Толйко у перве чувствуйесе ваша народна любовъ къ нашему роду й Језйку, такођерь у фтору велйку теготу коюсте моралй иматй за сочйнйтга. Алй морамъ мало бйтй лють заштосте просйлй много рйечй у туђйемь Језйцйма како н. п. у Немецькомь, Турскомь кадмй морамо ймати наше Народне рйечй безь просйти у Другйе. Богъ чувай да я сумњнйамъ вамъ що прйговорйтй за тай узрокь но будучи Любитель мога єзыка желйобй да наше просвещенйе небуде благодарань йностраномь но наравномь србскомь своме. Гнь Стефановйчь опростйћемй ову слободу йерь знамь да пйшућй йстоме немору то жао бйтй познаюћй ревность, й велйкоученйе ћнегово. вйчете осймь тога менй опростйтй ако я пйшемь ерњаво моимь Језйкомь йерь будућй дасамь мое воспйтанйе прймйо у Италю тако до 20-га лѣта я

нијесамь знао шшое а. б. й проч. й наклоность моя к' народу й Језйку моме йесть мене усйловала самь собомь брезь нйкаква Прецетора самь научйтй пйсатй, и чатйтй српске книге коесумй веома драге, й желйобй сувйше да й у мое отечество умножйсе ова любовь, алй веруйтемй Гне: таковое у нась непросвещенйе да у 70 йляда душа православногь йсповйеданйа у овой нашой Епархй незнамь бйсмолй нашлй десеть по $^{0}/_{0}$ кой знаду пйсатй, й чатйтй, а опет десеть по $^{0}/_{0}$ одь овйе кой бйсе моглй назватй ученй.

Одь чйсла пренумеранта кой вамь буду дошлй одь другйе изь Далмацйе познаћете ову йстйну, й будућй сувйше стварь одь мале цйене нече чйсло толйко нй малешно бйтй.

Много очемй бйтй драго дасе потрудйте явйтй за книге койебйсе дале српске на щампй, просечй даме слободно мене пренумерйрате й дамй явйте да вась могу йсплатйтй, й зафалйтй алй веруйтемй тегота йесть пренумерйратй по нашой Далмацй йерь су у нась по найвечй людй кой докь у руке не прймй книгу неда крайцара, й могувась увйерйтй дасамь прошастйе годйна десеть пренумеранта скупйо за книгу вйнодйело Г-на Архйм. Болйћа й дамйе вйше одь полакь йзостало кой нйесу отйелй прймйтй. Са свйемь тйемь у свему ономе щобйсте вй позналй да вась могу послужйтй тоћу прймйтй за честь желећй ваше прятелство са свйемь срцемь припоручуюћйсе даме пренумерйрате ў чйсло

У Задарь на 23/11 Отомбра 1825.

вашь слуга пок.
Матей Ћурйчь.

[Споља:] All' Egreggio Sig. Sig.
Sig. Vuk Steffanovich Karazich
Vienna.

[Напомена Вукова:] одговорено 17/29 Нојемвр. 825.

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 37 7]

2.

Любезнй Г-не.

Пйшемь само ове двйе лйнее за молйтй вась дамй явйте шшое одь нашйе Забавнйка. већумй додялй мой пренумерантй

пйтатй за йсте а незнамь що ћнйма одговорйтй. Пишемь у Фюмй одговараюмй да нйесу дошлй. Пйсаомйе Гнь Йлйћь йзь Карлщата йма два месеца дай йма послатй алй ето недоћоше. Найболйе даклень на йсточнйкь просйтй й молйтйвась срдечно дамй дате на познаћне кудь су путь окренулй йерь неймамосе счймь забавлятй.

Како прймймь йсте одговорйчу на вашу кнйгу й йспунйћу ваше наредбе. Остаемь наслужбй й ако що ново кнйжевно ймате молймь явйтемй.

У Задарь на 29/17 Ћенара 1826.

Покорнй Слуга и Прятель
Матей Ћурйчь.

[Споља:] An Herrn Herrn
Wuck Stephanovich
R commandirt dem
Herrn Theodor Demeter Tirka
a Wien.

[Напомена Вукова:] одговорено 29 Јануар. / 10 Февр.

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3758]

3.

Вйсокопочйтаемй Г-не.

У Задар На 30 Октомбра 1827.

Одговарамь на предрагой вашой 27 Септембра прошастога заедно с обявленйемь на вашь Забавнйкь. Ясамь й ланй преко овога Г-на Челйковйча Нетякь тога Г-на Јосйфа Малетйчь Рећйстраторь на ћенераль командо ймао вашь Забавнйкь й тако й ове Годйне преко йстога мога Сердечнога Прйателя коййе своме стрйцу йстоме пйсао за 24 Забавнйка од коййе 12 за мене. Тако даклень вйдйте да нйесамь заборавйо, а кобй такогь красногь мужа могао заборавйтй? Знамь да нйе подобно васьдосаћйватй будућй дае потребйто да вй у ползу арчйте време за славу й Лйтературу Нашу — Кадь намйе Богь дао таку лепу згоду йматй тога Прятеля у Бечу одь кога оћете ову

пријмйтй вйчете менй любовь учйнйтй послатмй кадгоћ щогоћь йздате на щампй й преко йстогь ймаћете новце. — Сасвйемь тйемь йесамь послао по Далмацй ваше обявленйе й акосе вратй навриеме послаћувамь, й такоћерь рачунь ваше огледе св. пйсма будућй дасе нйесу све продале. — Ланй есамь вами пйсао да Јединь мой прятель желйобй ймати 3 частй вашйе Народнй Сербскйе Пйесама ако даклень моретей послатй по горћной оказй ймачете і йстомь й новце. Кажумй дасу неке пйесме йзашле у Лайпцйку — Мйлутйновйча — ове бй радь ймати будућй да ймамь й ваше. — Я просймь опеть ако що на ново йзаће Немойте й нась заборавйтй некасе ймй (ако йздалека) Мйнервйна воздуха служймо за разведрйтй акое могуће темность Нашегь Невоспйтанйа —

Вазда На вашу заповйедь

Слуга и Прйатель
Матей Ђурйчь.

[Спољa] A Monsieur
Monsieur Vuk Steffanovich Karazich
auf der Landstrasse № 291.
Vien.

[Напомена Вукова:] одговорено 16./28. дек. 827.

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3759]

CLXVII.

АДАМ ФИЛИПОВИЋ

Ljubezni Priatelju!

Nishta meni draxjeg nebiashe, nego (: s' Dopushtenjem bratinski govorechi :) tvoje drago pismo na moju Malanost poslato. Mlogo puta samga shtio, da mlogo puta imam Veselje; ali ni jedan púta nisam odgovorio. Uzrok jest: po Poshti Novčeh slati nie sigurno, a zarad dva forinta po Deligenče nie vridno, eto radi toga zaostade stvar. Pridbrojnikah kod nas neima, zashtose nashi zabavljuju s' latinskima, talianskima, i s' nimačkima Knjigamah; koji nashki Jezik potribuju, onih ostaju kod latinski Slovah, a s' Kirilovih (: mislu :) da posluxeni u svomu Poslu nisu. Jndi Brate oprosti. Evoti sada shaljem za mene i za gosp. Sekretara Mathiu Gergjany, Prisvitloga Biskupa 2 fl. Jasam na svaki Načsin nakanio tvoje Dillo kupiti, znajuchi dache nash Priatelj Berlich, illi Popovich vishe komadah imati.

Kod nas 27-moga Septembra biash velika Vatra u Djakovu, daje 22 kuche izgorele, i sve zgrade; Shteta pako koje Biskupu koje Podloxničimah esapise na devetdeset hiljada forintih. Alli Bog Biskupa poxivio. Kakoje doshao 25-tog ovoga, odmaje dao njimah hiljadu forinti u Novču, svakoj Kuchi 12 Mirovah xitta, i na Prolithe obechaoje datti svima Čiglu, Gradju, i Crip za Pokrivanje, i tako svima zidane Kuche.

Ako nie Reverendissimus D. Carolus Pavich Abbas i Parok u Vinkovči kroz koga pridbrojio na tvoju sladku Knjigu, a ti slobodno Brate ljubezni moreshga upisati medju Pridbrojnikeh ovako: *Priposhtovani Gosp. Opat, imenov. Kanonik Karla Pavich Parok u Vinkovči 1 Komad.*

Pridbroj pako moj shaljem sada u ovomu Pismu. — Shtogod budesh odsele dao shtampati, slobodno ondi mene i gori rečsenoga G. Pavicha moresh upisati. Neznam pako za Sekretara, hočheli i za druge, elle ovo hoche.

Mlogovridnoga Gospodina i nashega Knjixenstva Ljubitelja Kopitara, koga iz Dilla, a ne iz Liča poznajem, molim dabi ljubezno pozdravio.

Priporučsujemse tebi Brate i dalje u svesrdno Priateljstvo, i ostajem tvoj stalni Priatelj

U Djakovu 29 Oktob. 1825.

Adam Philippovich
od Heldent. Spiritualis Cleri Jun.

[Споља:] Ovo pismo molim pokorno dabise ljubezni gospodine dostojali pridati Gospodinu Vuku Stephanovich Karadjich, Pisaocu mudromu nashemu.

u Bećsu.

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3760]

CLXVIII.

ЈОС. ЦИГЛЕР

Wohlgeborner Hochgelehrter Herr!

Heute sende ich dem Herrn Rechnungsofficial Hamulják nach Ofen ein Packet inländischer Bücher, und lasse es Ihrem gütigen Rathe zu Folge beym Herrn Theodor Demeter Tirka (Kaufmann in der obern Brückenstrasse in der Stadt Wien № 762) niederlegen.

Ich bitte, die Gewogenheit zu haben, dieses Packet gelegenheitlich an Herrn Hamulják zu befördern, oder nach Gutdünken beym Herrn Tirka so lange liegen zu lassen, bis es Herr Hamulják selbst wird abholen lassen.

Für die mir gütigst geschickten drey Druckschriften: Dodatek — Versionis Serb. N. T. Specimina — Srbske pripovijetke statte ich meinen verbindlichsten Dank ab. Der Druck der Uibersetzung N. T. ist ausnehmend schön und leserlich. Die Auslassung der ъ, welches so häufig und überfliessig in russischen Büchern vorkommt, und dem Leser lästig wird, gefällt mir besonders.

Ich bitte, mich p. t. Herrn von Kopitar bestens zu empfehlen, und bin mit vollkommensten Respekte.

Fr. Wohlgeboren

Königingraz am 4. November 1825.

ergebenster Diener
Joseph E. Ziegler
Doktor der Theologie, und K. K.
Professor der Pastoralwissenschaft
und böhmischen Literatur.

[Споља:] von Königingraz.
An den wohlgebornen, hochgelehrten Herrn
Herrn Wuk Stephanovitch von Karadschitsch
Doctor der Philosophie
Auf der Landstrasse, Weissgärber Marksergasse № 46, im ersten Stocke.
in *Wien.*

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3761]

CLXIX.

К. ШТИЛИ

Euer Hochwohlgebornen,
Hochgeehrter Herr!

Herr Professor Wesely hat die von Euer Wohlgeboren herausgegebenen serbischen Hochzeitlieder, metrisch ins Deutsche übersetzt, und mir die Herausgabe dieses Werkchens aufgetragen. Aus besonderer Freundschaft habe ich mich diesem Geschäfte unterzogen, und dieses um so lieber als die hiezu geschriebene Einleitung in die serbische Volks poesie überhaupt, wahrhaft klassisch zu nennen ist und gewiss sowohl die Nation selbst, als die Völker deutscher Zunge ansprechen wird.

Indem ich Euer Wohlgeboren, dieses geziemend anzeige, schliesse ich hier eine Ankündigung bei, mit der Bitte, dieses Werkchen bestens anzuempfehlen, und die Ankündigungen, die Sie mit nächsten durch einen Wiener Kaufmann erhalten werden, in dem weiten Kreise Ihrer Umgebeng gehörig zu verbreiten, und die Abnahme von mehreren Exemplarien in Wien gefälligst zu heranstalten.

Auch nehme mir die Freicheit eine Ankündigung der von uns redigirten Zeitschrift „Iris“ beizubiegen, und ersuche gleichfalls unbekannter Weise mich Ihrer Protektion empfehlend, diese Zeitschrift zu empfehlen und uns wenn es Ihre Musse gestattet, mit Beiträgen Ihrer geschätzten Feder zu beehren. Ihre Aufträge gewärtigend, zeichne mich mit der ausgezeichnetsten Hochachtung, als

Pesth. 20 November, 1825.

der ganz ergebenster Diener
C. Stielly
Redacteur der „Iris“.
Pesth, Schlangengasse, № 390.

[У прилогу оглас о Iris-у и о Јајићеву преводу Meshtria Uljudnog Xivljenja].

[Споља:] Herrn Herrn D-r Wuck Stephanovich Karadgich
Hochwohlgebornen
Unter den Weissgärbern, in der Marxer-Gasse
№ 46, 1-ter Stock über den Gang. *Wien.*

[Напомена Вукова:] geantwortet den 7. Decemb. 825.

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3762]

CLXX.

АЛ. СЕРНА СОЛОВЬЕВИЋ

1.

Ваше Высокоблагородіе
Милостивый Государь!

Долго искалъ я случая рекомандоваться Вашей милости, долго пропускалъ, или лучше не смѣлъ Васъ, Милостивый Государь, утруждать. Теперь пользуясь вѣрнымъ случаемъ, немогу замолчать предъ Вами что я удостоившись служенія въ Краковскомъ Университетѣ славенороссійскаго языка и Словесности и проходя сіе званіе уже около трехъ лѣтъ, всегда рвался, пользуясь вашими сочиненіями, довести до свѣденія вашего о состояніи сего мѣста и тѣмъ заслужить на Вашу ко мнѣ благосклонность. Отличнѣйшія ваши заслуги на поприщѣ Словесности и закона сербскому языку, превознесли ваше имя внутрь и внѣ Отечества. — Ученый свѣтъ вообще оное превозноситъ. — Россія, кромѣ справедливой признательности, воспользовалась путями проложенными Вами къ своему народу сопредѣльному ближе всѣхъ отраслей Славянскихъ по вѣрѣ и языку. И что сего можетъ быть дороже и величественнѣе? Никакія внушенія и перевороты политическіе столько не образуютъ человѣка въ единомысліи какъ языкъ и вѣра.

Многія Славянскія нарѣчія получили новый оборотъ потеряли свое равновѣсіе испортились и лишились своего блеска: Нарѣчія Россійское и Сербское превозмогаютъ всѣ прочія; ибо онѣ почерпаютъ свое величіе изъ источника неисчерпаемаго — языка Славенскаго или церковнаго, сильнаго образованнаго и великолѣпнаго.

Въ силу сего ощущенія, не обинуясь скажу, я первѣй отгадалъ надобность заведенія Славенскаго языка въ Университетахъ польскихъ, и тѣмъ приготовить молодыхъ поляковъ въ

разумѣніе всѣхъ Славенскихъ діялектовъ. Исполненіе сего послѣдовало (первоначально) по содѣйствію Россійскаго Правительства въ семъ древнѣйшемъ храмѣ наукъ; потомъ вдругъ по округу Виленскаго Университета, и вотъ новая попытка Университета Варшавскаго. — Вообще сіе предначиненіе возмѣло силу мудростію и могуществомъ Его Высокопревосходительства Николая Николаевича Новосильцова, Сенатора Рос. Государства и попечителя Вленскаго Университета. Справедливость требуетъ записать имя сего великаго мужа въ книгу безсмертной памяти отродившаго и образовавшаго новый годъ ученія по лицу земли Польской и Литовской.

Наконецъ смѣю доложить Вамъ, Милостивый Государь, что я имѣлъ удовольствіе читать въ Гетингенскихъ Ученыхъ Вѣдомостяхъ на 1823 годъ и потомъ въ Рос. Журналь *Сынъ Отечества* о собранныхъ (и) изданныхъ Вами на свѣтъ: *Народныхъ Сербскихъ пѣсень*. Это извѣстіе обращаетъ вниманіе всякаго любителя Славянской Литературы. Но кромѣ одной части которая было здѣсь показалась, я вполнѣ трехъ частей еще не успѣлъ видѣть. Такъ какъ молодой попытчикъ, едва вступивши въ знакомство въ отличительныя черты Славенской Литературы, принимаю смѣлость покорнѣйше Васъ, Милостивый Государь, просить обогатить и меня сымъ твореніемъ ровно и другими нуждающагося въ вашихъ ученыхъ наставленіяхъ, тѣмъ паче что для меня желательно, какъ ревностнаго поборника всего отечественнаго, видѣть мѣну и введеніе новой Орѳографіи и новыхъ буквъ, мѣсто употребляемой Ранчемъ и другими ученымъ Сербами. Безъ сомнѣнія желательно мнѣ удостоится вашего отвѣта и ежели почтите меня онымъ, смѣю просить за таковой на томъ самомъ языкѣ и тѣми буквами какими изволите излагать свои труды.

Простите смѣлости и откровенности; я вашъ истинный поклонникъ съ увѣреніемъ что для меня ваше знакомство дороже всего.

$\frac{25\ \text{Ноября}}{7\ \text{Декабря}}$ 1825.

Краковъ.

Вашего Высокоблагородія
Милостивог Государя
покорнѣйшій слуга
Алекс. Серна Соловьевичь.

[Споља:] Его Высокоблагородію Милостивому Государю
Господину Вуку Стефановичу
Доктору философіи, члену разныхъ ученыхъ Обществъ
въ Вѣнѣ
или гдѣ находится.

[Вукова напомена:] примљено 26 Маија (по нашему) 1827.
одговорено $\frac{27\ \text{Маија}}{8\ \text{Јуніа}}$ 1827.

[„Срђ“, 1902. стр. 867]

2.

Високопочитајеми Господине!

Јуче сам имао чест с особитом радости примити од проф. Кухарског ваше предраго писмо од $\frac{25\ \text{Новембра}}{7\ \text{Декемвр.}}$ 1825 године. Врло ми је жао, што се тако задоцнило те вам прије на њега нијесам могао одговорити.

Од народни Српски пјесама напечатани у Липисци ја овђе имам само прву књигу, коју вам с особитом радости шаљем; ако од куд добијем, будите увјерени, да ћу вам послати и оне друге двије. Уз то вам још шаљем сад по једну моју Даницу од лањске и ове године, народне Српске приповиједетке и Загонетке и додатак к Санкпетербургским сравнитељним рјечницима свију језика и нарјечија; још би вам послао и огледе св. Писма на Српском језику, али ни њи засад немам.

Ако би сте ме још кад удостојили писма вашега, изволите га предати професору Бандтке, преко кога вам ја ово шаљем.

Препоручујући се вашој љубави и пријатељству, с истинним високопочитанијем јесам

У Бечу $\frac{27\ \text{Маја}}{8\ \text{Јунија}}$ 827.

ваш покорни слуга
Вук Стеф. Караџић.

[Вуков концепат у арх. С. К. Академије бр. 3763]

CLXXI.

ЈОВ. ЂАКОВИЋ

1.

Высокоученый Господинъ Караџичъ
мнѣ высокопочитаемый!

Добрый нашъ Г: Илинћъ Самуилъ болуе већъ поодавно; грозница га тресе свакій данъ. Тужи се яданъ найвише на то, што неможе *Буквицу Доситіеву* да преписуе на чисто у два рукописа, као штосте му вы позволѣли препоручити. Зато васъ молимъ я одъ стране нѣгове, да му вы као великій нѣговъ пріатель издѣиствовати потрудитесе, дасе обявленіе кое вамъ е послао и безъ *цензурираня Буквица* штампати може, и амо што брже послати любовъ имате; да могу я именомъ нѣговимъ сва што скоріе разаслати и пренумеранти се скупляю.

Я бы му исту Буквицу преписивао; но човекъ е чуданъ, ерму човекъ неможе, нико ништа повольи да уради а и неда *никомъ* изъ руку Буквица тіе. Онъ васъ поздравля и препоручуе вамъ се, даму садъ пріятельство ваше освѣдочите; а ако вы то неби могли учинити безъ мыта; онъ се обѣћава првомъ приликомъ ако е и *врло* потребанъ до десетакъ Фор: среб: Цензору комели треба даровати ту.

Унадежди даћете и нѣгову и мою молбу услышати, препоручуемсе за одговоръ и имамъ честь быти вашъ

В. Карлщадту 23 Декемврія 825.

истиный почитатель
Јоаннъ Діаковић
Парохъ Будачкій и Намѣстникъ
Протопресвитерата Будачкагш.

II. II. II оне рѣчи Греческе, моли, што вамь є посло да му претолкуєте и справите и пошлѣте.

Писмо на мене изволите Атресирати преко Г: Илића или самомъ нѣму пишите.

[Спољa:] An Hochgelehrten Herrn
Wuk Steph. von Karadschich
Doctor der Weltweisheit &c.
Hochwohlgebornen; per
Adresse der H: Theodor Dem: Tirka
in Wien.

[Напомена Вукова:] одговорено 29 децембра 825.

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3764]

2.

Високоученіи Г-дне!

Высте изволили писати Г: Учителю Илићю моему Любезному пріятелю обявленіе о Србской Исторіи нашега времена („Милошъ Обреновићъ"), да бы вамъ се потрудіо совокупити пренумеранта на ню. Но онъ намъ на позиваніе отъ своега дома мораде отићи къ своему домý ако ўзжели своего родителя видити, и с' њимъ се разговорити: при свому дакле отласку препоручими, акн своему пріятелю Школу да приназимъ до нѣгова повратка, а такођеръ и ваше обявленіе да се постарамъ до 6 Априла о. л. пренúмеранте совокúпити што могао будемь и вамъ да пошлѣмъ; будите уверени да самь трудіо се што сам' мого и немого више скупити нежели ови 10 то єст:

[Долази списак пренумеранта из Г. Карловца, штампан у „Милошу Обреновићу"].

За шестъ комада пошилямъ вамь новце т. е. 8 f. у сребру средствіемь поште, а за четири комада Г: Илића када онъ дође пріимнѣте отъ нѣга.

Опростите Господине што васъ за сада немого више послужити, но само ово мало што вамъ пошилямъ, въ прочемь препоручуюћи себе вашей любови и отговора о пріятію ожидаюћи и всамь готовъ вамь

У Карловцу 6 Априлія 1828.

на служби
Јоаннъ Діаковичъ
Намѣ: и Парохъ Карлштадтскіи.

[Спола:] Karlstadt.
An Seiner Wohlgeboren
Herrn Wuk Steph. Karadgich
Doctor der Weltweisheit Dr. abzugeben beym
Herrn Johann Berits
in Ofen.

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3765]

CLXXII.

ЈОВ. С. ПОПОВИЋ

1.

Благородный Господине
особито почитаемый!

Съ неисказаном радошћу я перо у руку узымам прве вашем Благородію врстице писати, чуюћи од особитог пріятеля мог Г. Димитріе П. Тірола, да є моя недозрѣлошћу написана, и вашем имену посвећена Ода с усрдіем пріимлѣна, од кога и єдан вашегъ скорозданог Забавника Ексемплар пріимивши особито вам благодарим, радујућисе, да сам срећу имао (коіой се нисам надао) таков на дар добити.

Я сам горе речену Оду с вашим допуштенѣм, а помоћу и трошком Г. Тірола штампи рад предати, но будући, да сам од истог Г. чуо, да є ваше о 4 и 3. стіху у 28-ой строфи сасвим друго мнѣніе. зато желим, што є годь погрѣшено, найпре поправити; но будући забављѣн кое школскима, кое пак другима пословы, у хитости поправляюћи лане погрѣшке, и млого изоставляюћи не узмем праву сочиненія мог копію. зато управо и незнам, о коіой є строфи овде рѣч была; но опет мыслим, да є ово од прилике: „Гетінга у выс вєћ лети, новом круном, поносно с' твоим пришествѣм горди“ кое ако буде, валя знати, да сам за то ту смыслом ударіо, єр се цѣла Ода на тым рѣчма оснива; Ништа манѣ вы изволите слободно ваше мнѣніе о том изявити, яћу радо не само ту, но и друге погрѣшке (кое су код мене євтине) исправити, и тако исправлене штампи предати.

На послѣдак молећи, да не бы труда поштедили на мою из приложеног Обявленія познану Књигу нѣколико Пренуме-

ранта (Србаља или Грка) скупити, любезно вас поздрављући, и у вашу к мени любовь препоручујућисе свсам

У Темишвару 10-а Јан. 1826.

Вашег Благородія
покорный слуга
Јоанн С. Поповић
Поезіе слушатель.

[У прилогу оглас на „Седмостручный Цвѣтакъ“].

[Спољa:] Wohlgeboren, Hochgelehrten
Herrn *Vuk Stephan Karadschics*
Doctor der Philosophie (l. t.)
mit Briefen des Herrn
Theodor D. Tyrka Grosshändler
in *Wien.*

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3766]

2.

Благородный, Высокоученый Господине!
Пріятелю Высокопочитаемый!

Мило ми е было одъ роћака Г. Волића чути, да сте за мене распытивали, и поздравили ме, но иошт' ми е миліе было разумети да вамъ се мой Лажа и Паралажа допао. Дакле после дугогъ тумараня и кривуданя едва на праваць изићо, а надам се да нећу с' овогъ пута сврнути, почем сам и Покондирену Тпкву истимъ Манировъ написао. Но жалостна ме дужность засадъ одъ литерарны стварій одвраћа; явити вамъ сирѣчь имамъ да е нашь добрый Балайтскій после кратке но страшне болести умро, башь несрећомъ нѣгове фамиліе онда, кад' му е Г. Ісайловићь поручіо, да може на нѣгово место ступити. Тако дакле при своме упираню людій опетъ срећа и несрећа суди! Онъ е отишао, но ядна жена и четворо деце (найстаріе одъ 8 година найманѣ од' 6 месецій) у найвећой сиротиньи пиште; ништа им после нѣга ніе остало до едне кућице на коіой е иошт 600 f. дуга. Ко ће іой помоћи? На молбу нѣну я самъ се склоніо васъ пытати небыли іой се каква помоћь изъ Сербіе послати могла: премда ямачно знамъ да е то врло тешко, ништа манѣ за любовь покойногъ могъ Пріятеля свашта

предузымамъ, да бы нѣговой удовицы станѣ одлакшао. Писаћу и Г. Ісайловићу и молићу га, не бы ли в како годь сунце огрануло, єр' я сам найболый сведокъ нѣне беде и нужде и туге. —

Овомъ приликомъ имаюћи писмо Г. Ісайловића у руцы. и видећи обстоятелно послове бывшегъ званія нѣговогъ усуђуем се, уверенъ о наклоности вашей къ мени, за советъ васъ запытати, был' добро было да я за истій упразнѣный вышшы школа у Сербіи Професссоратъ рекурирам, с' препокорномъ молбомъ, да бы ме гди треба свойски препоручили ако бы ово за добро нашли, или путь ми показати изволили, коег бы се у овомъ случаю држао. Я другогъ Атестата немам одъ издати књига, друго да самъ Мацарска права свршіо, и изъ свію наука калкулъ Еминенціе добіо (кое ништа не значи) да одъ три године Латінску Грамматіку с' найвећимъ напредкомъ предаємъ, такође: поредъ матернѣгъ єзыка Латински немецки и Влашки добро, и по мало Таліански знамъ. Све ово вашей мудрини представляюћи и тврдо намераваюћи онако радити како вы за добро нађете, препоручуемъ се вашей к' мени любови и остаемъ

У Вршцу 20-г Јануар. 1832.

Вашегъ Благородія
покорный Слуга
Јоаннъ С. Поповић
Професссоръ.

Ако вамъ народнѣ песме требаю изволте ми поручити, я ћу вам болѣ скупити него ни єдан. Шкода што се народнѣ приповедке не купе.

[Споља:] Wohlgebornen, Hochgelehrten Herrn
Wuk Steph. Karadzsits
Doctor der Philosophie & c. (t. p.)
franco zu *Zemlin.*

[Напомена Вукова:] одговорено 17 Јануара 832.

[Орнг. у арх. С. К. Академије бр. 3767]

3.

Благородный Господине
Пріятелю млогопочитаемый!

Я самь се надао, да ћу се с' вами по писму вашемъ прошавшегъ вашара у Пешти састати, но кадъ се нисте с' трговцы изъ Земуна кренули, ево вамъ брзо являмъ, да самь вамъ врло мало Пренумеранта на Поезію скупити могао: Пр. Г. Софроніе Івачковићь Протопр. изъ Оравице — Пр. Г. Пахоміе Јоанновићь Јеромонах — Бл. Г. Ѳеодоръ Недељковић бировъ — Бл. Г. Урошъ Волићь првый Нотаръ и я — други немаю волѣ ни вкуса. Међу тымъ вы изволите мени 10 ексемплара послати, шат' ій срећно распачамь; я доста пріятеля овде имамъ.

Обећао самь вамъ и народне песме послати, но речь одржати не могу, ер' е башь онай певацъ, на кога самъ я зидао, умро, други су пакъ врло плитки што се народне Поезіе тиче. Народне Приповедке су луксусомъ и модомъ протеране. Може быти, да бы се іошт код кое баке помогао, но такове тражити и с' ньима се упознати есть за мене врло тешко.

Препоручуюћи се вашой наклоности есамь с' почитаніемъ

У Вршцу 10-гъ Јунія 1832 п. р.

Вашегъ Благородія
понизан слуга
Јоаннъ С. Поповић.

[Спољa:] Wohlgebornen
Hochgelehrten Herrn
Wuk Stephan Karadzits
Doctor der Philosophie &. c. (t. p.)
zu *Zemlin.*

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3768]

4.

(Д. С. Поповићу у Вршац).

Високоучени Господине!

Дознавши од Г. Јована Суботића да ви нешто пишете о његовој метрици или просодији (како ли се зове она књига његова) наканио сам се да вам напишем ово неколико ријечи. — Кад сте се ви на то наканили, ја мислим да би ваљало да прегледате све што је он о томе писао у Љетописима (к. IV год. 1843, к. I, II, III 1844, и к. II 1845), и о свему да покажете своје мисли. Ја се надам да ћете наћи и погрјешака у ономе што је казано, а мислим да ћете наћи којешта што није казано а ваљало је казати. Ја не могу вјеровати да ћете и ви с њиме пристати да н. п. у пјесми „Пораних рано на воду“ нијесу у почетку и на крају дактили а у сриједи трохеј, него да ћете и ви рећи да су јамби као што он каже. Ја и данас кад бих што о томе писао, казао бих опет, а особито за пјесме које друштва имају и које се не пјевају само него се и казују, оно што сам казао прије 29 година у I књ. народнијех пјесама у Липисци 1824. с додатком онога што сам казао 1833 у предговору к Луке Миловановa опиту „настављења к Србској сличноречности“. Мени се чини да Г. Суботић говорећи о дужини и краткоћи слогова у нашему језику није нигдје показао н. п. у ријечи *крȇмȇн*, који је слог дуг који ли је кратак, а наћи ћете у поменутоме сад предговору шта сам ја о томе казао, и сад ћу још рећи ово: истина да се онај слог, који се назначује са ˆ дужи од онога који се назначује са ̏, или са ̀, али будући да је овај оштрији од онога, за то бих рекао да се оваке ријечи прије могу узети за трохеје него за јамбе, као и ријечи н. п. *„тȕђинка“*, *„исȕштај ме“*, — *дȍнеклȇ* и *иȍиграј* — за дактиле; по томе се мени чини да су и саме ријечи: *„Гȍсиȏд Бȏг“* приличније за дактил него и за какву другу стопу, јер се прво *о* тако оштро изговара да умаљује дужину и другоме и трећему. Тако исто Г. Суботић говори за ријечи сложене с предлозима, а не спомиње за предлоге саме, које кад стоје пред многим ријечима узимају овај оштри глас на себе н. пр. *крȁј мора*, *нȉз поље, нȁ воду, ȍко мора, прекȍ куће, пȍд вечȇ, нȁ војску*, *ȉз Цариграда* и т. д. Тако се може у говору чути н. п. и:

да идѣ (мјесто да иде), и трећу (м. — и трећу) и т. д. Да је ово г. Суботић споменуо и одредио, онда би он на многа мјеста могао оставити моје дактиле на миру.

Тако исто ја мислим да Г. Суботић нема право што припјеве мијеша са стиховима и припјева ради одређује различне размјере у стиховима. Припјеви додавали се на крају или у срнједи, не иду у стихове, него се само у пјевању додају, а могу се и изоставити, као што је казао да се „тедена“ и „редена“ гдјешто додаје а гдјешто не додаје, и као што г. Суботић сам каже да сам ја у пјесми „пораниле дјевојке“ изоставио још и: „ој Јело“.

Тако исто г. Суботић нема право што каже да последњи слог у род множ. нема никаквога особитог гласа, јер овај слог има код свију ријечи глас који се назначује са ˆ нп. од ријечи *врâна* род је мн: *врâна*; а кад не би на крају било никаквога гласа онда би било *врâна*, као што је род јед. од *врâн* (гавран).

Ово ја вама напоменух само врло мало и прекратко, а ви ако се овога посла примите, моћи ћете о њему, (тј. о овоме послу) написати онолико, колико је он написао о историји Медаковићевој. О нашој пак просодији ваљаће писати читаве књиге.

Увјерујући о истином своме поштовању остајем

У Бечу 27 Августа 1853.

Ваш поштователь.

[Концепат у арх. С. К. Академије бр. 3769; штампан у Грам. и Пол. Списима III, 348—442]

5.

Высокоученый Господине!

Я нисамь науміо свестрано претресати „науку Г. Суботића о србскомъ стіхотворенію“ (връ бы, као што сами кажете, морала изићи велика књига) него само у кратко споменути, гди в Г. Суботићъ по момъ мнѣнію погрешіо, и како бы се то могло поправити. Писмо ваше (на коме вамъ учтиво благодаримъ) и моя крітіка много се подудараю, а я самь наклонѣнъ у многима стварима више дати за право вама и по-

койномъ Луки него нѣму. Особито нисамь мнѣнія, да наше удареніе оштро ` као „вода, сало, кућа“ и т. д. увекъ дугачко быти мора; а за основъ свега моега говора узео самь правила музіке.

Има, гди се и съ вама не слажемъ. Вы велите, да се речи „тӯђи̂нка, пӯшта̂й ме, по̀игра̂й, а и Го̀спо̂д Бо̂гъ“ (да не мыслите вы овде: кадъ се съ ватромъ говори? на пр. убіо га Го̀спод Богъ; нѐ ди̂рай га, молимъ те“ гди после оштрогъ ударенія долази као одморъ некій) пре могу узети за дактиле, него и за какву другу стопу, еръ се првый слогъ тако оштро изговара, да умалює дужину у другому и трећему. Ово я не бы могао никако допустити. Да бы се болѣ разумели, ставићу изъ народне песме ово:

„Садила Мара віноградъ
„И белу лозу вінову.“

види се, да е у првомъ стіху прва стопа дактилъ, а у другом амфимацеръ.

Преврнимо пакъ речи, и рецымо овако:

„Садила Мара віноградъ
„И лозу белу вінову“.

Сад се лако и у другомъ стіху може прва стопа узети као дактилъ, премъ да е на „ло̀зу“ удареніе врло оштро.

Йоштъ треба по момъ мнѣнію узети на умъ, како у различнымъ предѣлима различна влада просодія, па валя опредѣлити, кое е удареніе духу езыка найприличніе; на пр. оћемо ли рећи: Стратими́ровићъ, Дави́довићъ, Милути́новићъ; или Стра̀тимировићъ, Да̀видовићъ Милу̀тиновићъ; на мило̀сти, или „на ми̇лости“ и т. д.

Нисамь сасвимъ здравъ, а свршіо бы ову малу крітіку, пакъ бы видили, како я о томе судимъ. Право велите, да о просодіи србской валя ће писати читаве кньиге. Мушицкій ніе, по момъ мненію, ништа учиніо, него е йоштъ доста кое шта покваріо; Суботићъ е воліо протрчати крозъ просодію, и обширніи быти у излаганю правила метрике, еръ е ово лакше. Пре неколико дана нашао самь у Београду едну кньижицу на латинскомъ езыку о обштой ортографій, или обштой азбуки, (печатана е код Мехітариста у Бечу) Сочинитель, Фратаръ изъ Босне, говори ту много о слогоудареніяма, споминѣ и васъ; но нити самь му кньигу сву прочітао, нити самь е могао съ вниманіемъ прочитати. На свакій начинъ види ми се, да е човекъ наученъ. Шафарикъ е више пута говоріо, да бы добро

было узети начин грчке просодіе за стіхове наше; и я самь почео склапати као правила нека о томе, и потомъ неколико песама по овомъ начину саставити; но не знамъ, ће ли ми станѣ здравля допустити, да видимъ, шта ће изъ тога произићи. Ако ништа друго, а оно хексаметра ради вредно ѕ, да се у томе прокуша.

Сад што друго. Незадоволянъ самь, што нисте (другій) Рѣчникъ вашъ написали као Гриммъ што садъ издае немачкій, или баръ као Аделунгъ. Я ово жалимъ найвише зато, што мыслимъ, да ће другій тежко моћи израдити, као што бы га вы израдили. Кад бы таквогъ Рѣчника имали, чини ми се да бы и Грамматіка была готова. Но тко ће све од єднога човека захтѣвати, особито кодъ насъ, гди се за трудъ ништа не плаћа?

Поздравляюћи како васъ, тако и Г. Даничића всамь

У Вршцу 15/27 Септ. 1853.

вашъ почитатель
Ј. С. Поповић.

[Спољa:] Seiner Wohlgeboren
Herrn Wuk Steph. Karadzsits
Doctor der Philosophie und Mitglied
mehrer. gel. Gesellshaften
Landstrasse № 517.
in *Wien.*
Rekomandirt.

[Орић. у арх. С. К. Академије бр. 3770]

. CLXXIII.

ГРИГ. ВОЗАРОВИЋ

1.

У Бечꙋ 11-га јянꙋарйя н. р. 826.

Здравствꙋйте Го: Вꙋк чекаосам навась. два дана дамӣ доћете Атрећӣ мораосам вам пйсатӣ незамерйте штогодь ӯнећелю прошавшꙋ постаосам закалфꙋ. тоесь после подне ӯ 3½ сата фала — небесноме творцу. ӣ даем вам назнанѣ дасам старӣ ресть сав штое Годь бйло 1 дан напредъ ӣзплатйо Господинꙋ поштено. но йоштъ остало незнам штае. ускꙋпштйнӣ платйо А йто надамсе унећелꙋ ову да ћꙋмꙋ ӣзплатйтӣ тако молйм васъ доћйте ӣ разговоритесе заме ӣза Галантерйнски Посао. тоесъ да он башъ менӣ наће место. добро. итаки ӣз посла ӯпосо дайдем.

Іа есам вам дꙋжан . . . . . 10 f.
За пйсмо сребра . . . . . 40 х. в. в. 1 40 х.
тако молйм йоштъ пошлйтемӣ макар
како бйло заштомйе нꙋжда йошть 4
цванцйка Сребра А. у. в. в. 3 20

Остаћꙋ вам дꙋжан 15 f. = с.

ӣмолйм пошлйтеми ӣдоћйте

остаем

Глйгорйе Возаровићъ
кнйговезацъ.

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3771]

2.

У Бечъ, высокопочйтаемомъ Господинъ Вуку Стефановйчу.

У Београдъ 6-г ок. 827.

Покорновасъ молймь дамй у чинйте добро йдами извершйте овай налогъ закоје васъ особито молймъ йто са моімъ Господаромъ, Ербо он та посла разумѣва илй са нѣговимь Сйномъ Францомъ Ерманомъ које чуімъ я особито благодарйти й даімъ свйма по нйовой кућй руку любймъ које су онй мене воспйталй й научйлй, да мй купйте $^1/_2$ коже црвенога й фйнога Марокена 2 D зелене марокена й 2 D браонъ, 1 D црнъ овай зеленй й црвенй Мора битй кас ледерь, йто што може битй Найфаіні и найтанй.

1: табакъ Мора Медалйкъ, папйрь, црвенъ, 1: D плаветанъ, 1 D зеленъ, 1 D белъ, од мале класе штосу Ефтйнй и у чйнйте добро те зовнйте Гос: Матйяса Келнбергера Галантерй орбајетера онје у квартйлу На Мария Ілфъ Індеръ клаіне кйркен Гасе, у принца Карла кућй. Пагледайте нека Г: младй Ермань, за моју Любовъ како за нѣга за продаване предвама погодй да онъ незна дае за васъ.

2: брифъ ташнй Средна нй тй велйка нй тй мала у леному формату од црвенога Фйнога Марокена у наоколо да буде шталнй са чошковй, й на 1: дабуде на средй шталнй помодй ана другому перни мутеръ моловань, но койчедусе са плайвазомъ за творитй й на плайвазу да буде штоглй тймъ йстймъ начйномъ 2 зелена й 2 браонъ, й 2 штйкована, кой че штйкерай дабуде у Нутра са лепйма штйкерайма а спола дабуду у Браонъ Ледеръ по овймъ йстймъ Начйномъ како й ови другй 1: туце у кому туцету дабуде 4 црвена 4 зелена 4 браонъ, брезъ штогла и то полакъ од овй 12: да се затворе са езйцй и полакь са плайвазомь, й у нутра да буду каппсй.

Йза едно 6 шраіплйка особйто Леиога штйкераја које чу ја овамо правйтй точе све тай Галантеримакерь вама наћй за које я потребујемь овамо за ову Господу дамй купйте српскй Слова до 4 ѣ што букпйтеръ потребуе. Неверло велйкй неверло малй, й потрудйтесе да мй добйјете Чйфутскй Слова од свакога бухштаба по 4 комада такође ако й како можебйтй

йтурске й молймъ дайте мй ізрезатй србско алфавйта за регйстерь протокула ако небудете знали точевамь показати Г: Ермань велйчйнѫ нпйсаћетемй све како што коштуе: 1 туце парйзеръ Голдъ 1 туце сребра заове све стварп знаде Г: Ермань, скоймь остајем покорнй у Слугам й труду вашемѫ Благодарйтй.

Глйгорйе Возаровйчь
кнйговезаць и кнйго Продавацъ
белградскй.

[Уз ово писмо приложена је ова]

Nota.

		F.	X.
1	fell rothen Maroquin	14	—
1	grünes fell „	3	40
1	braunes „ „	3	20
1	schwarzes fell „	3	—
4	Bogen rothen Moire Metalique a 2 f. 30 x.	10	—
6	Stahlene Brieftaschen	19	—
6	Brieftaschen	8	—
6	„ mit Stahl	18	—
1	Buch fein Gold	10	—
1	„ Silber	1	45
40	Serbische Buchstaben in Messing gestochen a 30 x.	20	—
	Summa	110 f.	45 x.

[Спољa:] Herrn Wuk S. Karasch.
auf der Landstrasse № 291.
in *Wien.*

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3772]

3.

Йз Београда 2-ги деце: 829.

Любезнй Госпо: Вѫче здравствѫйте!

Я вас опет заонай посао опомйнѣм йзанашѫ трговйнѫ коюсмо говорйлй, — Ако волю имате вп Самномъ, я имамъ

волю Свама, йтое време да се договоримо йспремймо. тако молйм одговорйтеми, являм вам дасам мою шогорйцў Катў дао за Кирйядесў засўпрўгў.

С прочйм поздравйтемй вашў Го: Савў, Рўжў, й прочў вашу дечйцў.

Остаем на слўжбй
Глйгорйе Возаровйчъ
кньиговезацъ.

[Спољa:] Благородномў
Господйнў Вўкў С. Караџйћу
у Земўнъ.

[Напомена Вукова:] одговорено 9 Дек. 829.

[Орнг. у арх. С. К. Академије бр. 3773]

4.

У Београду 11-го Марта 836.

Многопочитаеми милп Го: Вуче!

Са писмомь овим долазим васъ покорно и учтиво молити. дами незакасно и буди каквом приликом пошалѣте єданъ єксемпларь, тоестъ календаръ коие у Бечу у штраусовой печатньи изашао, за годину 820, под именомъ Геманнцигеръ ундъ ераитерендеръ хаускалендеръ фиръ дасъ єстранкиште канзертумъ. Па ако неби одма управо овамо писати могли, то пошлите баръ до Го: Миловука у Пешту, па неками онъ по дамшифу часъ Ире овамо Пошалѣ. а шта коштавао будне, явите Го: Васи Василѣвићу у Земунъ да нѣму новце положим.

Ясам Богу фала.... здрави, такођеръ и Го: Давидовићъ, консе... доселио у Смедерево са целом своіом фамилиом даживи икупное имањ некога Панте Кирића, одъ Господара, за 300 ц: к: дуката. коесе састои из 40 коса ливаде, 8 дана ораня, 10 мотика винограда, са неколико стотина комада шлива и воћа, све у еднои огради, на месту Кирићовцу, и у варошни на найболим месту кућа.

Овде є изишла и црногорска история у кварту са купферблатом Данила владике гробом, и нѣговим писмомъ по

оригиналу. а я Богу фала єднако радим књиге Доситеєве, и садае већь упечатньи и седма часть, и овога лета ако милостиви Богъ даруе здравлѣ прерадиђу сва дѣла нѣгова.

Поздравитеми молим покорно прво вашу почитаему Фамилию. Па поздравитеми мога шогора Го: Захарияда, и мою шогорицу Кату са домашнима, такођеръ и Сина Якова Ермана, мога почившега Го: коимее занату научио, вѣчнаму будн памятъ. реците истому Го: Якову дага поздравлямъ и любимъ како свою душу, равним начином и нѣгову почитаему браћу и сестру, кою єднако пренумерирам накниге Доситеєве. ако видите и сина майсторъ Јове ковача, Живка поздравитега любезно.

Васъ люблѣћи, до навѣки, навѣки

и остаем ваш искренїи
и понизни
Г. Возаровићъ.

[Вукова напомена:] одговорено 28 Април. 836.

[Споља:] Високоученому Господину
Вуку Стеф. Караџићу
списателю србскомъ
у *Бечъ*.

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3774]

5.

У Београду 7-го Сеп: 836.

Почитеми Го: Вукъ!

С писмом овим являм вам дасам вамъ 1. сандукъ одъ 53. ко: књига Посло различити, како долу слѣдуе. и то по налогу вашему транзито на Фридрика Волкера Букандлугъ. тако Примите Част 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9. дѣла Доситеева. — Забавнике одъ 834, 835, 836. и 1. календаръ 836. 1. лира 1. донжуанъ, 1. Буна Срба, 1. Нравоучителне Повѣсти, 1. Сановникъ, 1. Сраженне Княза Лазара, 1. Жертва Аврамова, 1. Житне Прекраснога Іосифа, 1. Алексна Божіега Човека.

1. Стикови Цару Фердинанту, 1. История Црне горе, 1. тарифа лутрие, 5. мали кньижица бугарски, 1. Аритметика Зорића, 1. Катикизусъ бугарски, 1. Жилблазъ, (но готови су 6. части.) 1. милошияда и 10. ко: вашие Речника од Го: Милутина. Он ми є дао 11. ко: но задржо сам я 1. ко: за мене. Ово є довде све вами одмене на даръ. а особито у истом сандуку шиљемъ да Предате ћери Покоинога мога Господара Єрмина, 1. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9. Часть дѣла D: O: Од мене на даръ, на коесаме Части и пренумерирао. Я сам им писо да ћу преко васъ послати и шиљем моїои Шогорици Кати закариядовои 1. Робинзонъ, за кога мие поручила даїои Пошаљемъ. и молим у истом сандуку има 1. кньига у папиру завиена одъ фраиле Анке нравоучителне Повѣсти, да Пошљете Го: Мушицкомъ, и на првом листу є атресирала на истога Го: Своїом руком фраила Анка.

Молећи васъ покорно када примите и све свршите одговорите ми. и опроститеми што вам нисам мого досада послати, рад сам био, но из више узрока нисам мого.

Го: Сима Милутиновић є већь у контумацу, и доћиће кои данъ у Бечъ.

Поздравите све пријателѣ, а особито вашу почитаему фамилию

Остаем вамъ

понизни

Г. Возаровић.

[Споља:] Herrn Wuk Stef. Karagich
in der Josephstadt am Glacis № 41.
in Wien.

[Вукова напомена:] одговорено Васи Васиљевићу 15/27 Септ. 836.

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3775]

CLXXIV.

ИСАИЈА ВОЈИНОВИЋ

Благородный Господине!

Силна ко Отечеству и літератури нашой любовь коя щитъ свакомъ Сербину правомъ быти мора, одушевлява руку мою нечувствително, обаче истиномъ водимо перо узети, и васъ съ ово неколико верстица опоменути, дабисте у списанію кньига предострожніи одсада поне были. Особито читаюћи скоро изданый вашъ *Забавникъ*, кой се заиста вашимъ назвати може, єръ немойте мыслити, да съ чим се вы забавляте, оно и другимъ увеселенію служити може; ты бо ваши *Рецензія* непотребуемо, нити оћемо, да намъ выше о вашой славной *Грамматицы* спомињете. — По многихъ мнѣнію, дасте за оно време, коесте у списанію кньига потрошили, прасце, или (по старомъ обычаю) овце чували, выше бы добра учинили: єръ 1-во) не бисте име вѣчномъ поруганію предали, а 2-го) што є важніе, небисте читателѣ (особито младе) у тщетну заразу приводили. Но да не помыслите, да момъ перу зависть и злоба диктира, оћу вамъ самимъ дѣломъ показати, и то изъ преувеселителногъ *Забавника*.

I, О начину писанія вашегъ нећу се задержавати, но само мимоходно кажемъ, да вы особытый любитель новости морате быти, кад сте на ту мысаль пали, *ю, я* са свимъ изоставити, а коекакво *њ, љ*, измышлявате, кое є све єдно, н. п. свиња, *свињи;* волю, *вољу* итд. а што сте *ѣ* и *є* избацили, а у помоћь *ј* измыслили, нимало вамъ неће Родъ благодарити, єръ не само, да намъ *ј* потребно ніе, но и сами су га *Латини* у новимъ кньигама изоставили; н. п. у место jus пишу *ius, iuris* и пр. а што пишете *ваведеније*, у место ваведеніе, нистесе здраво показали; єръ мы имамо правило, по коемъ *е* после самогласногъ писмена изговарасе као ваше *је*, као што Немци, и други народи извѣстна правила имаду, по коимъ друго пишу, а друго изговараю н. п. у Латинскомъ *ca* ка и т. д.

Садъ да предьемо на єзыкъ, да видимо єлъ говедарскій, илъ є свинярскій ил є особитый? Заиста є *говедарскій*, єръ се одъ свакогъ благородства отликуе. Та ни Немцы, Французи, Грецы, и прочи народи не пишу сасвимъ онако, каш што имъ говедари говоре. и сами Латини нису са свимъ простомъ говору снисходили, н. п. нису писали *duint* но dent; *olli* но illi и т. д., а вы, жалосно вамъ расужденіе, и оно мало силе и благородства, што нам єзыкъ притяжава, избацуете, пакъ на место лепи грубе некс, неотесане, и турске мешате речи н. п. майсторскій, међер, зулум; али вы волете и Турскій, само да ніе Славенскій; као и у календару измедьу проче ругобе имате и *велика Госпођа, мала Госпођа* лепа стваръ! а гдіе средня? пакъ кадъ є *Божићъ*, зашто ніе *Ускрсъ?* — но айдемо далѣ, одвасъ ни єданъ списатель ніе миранъ, ни самъ Рачъ (само ако ніе по вашой вольи) сви су вамъ тикве покондирене!! яо жалосна чутуро потиквена, иди па се дави, та каква су у теби свойства? сконма се поносити, и другогъ хулити можешъ, *даму јебем матер!* тотіе венацъ, сконмъ славу твою украшавашъ — а какватіе жалостна Біографіа (да све проче оставимо) нити силе періодическе; нити сладости кратка израженія има, но пишешъ као каква баба, коя никадъ отмѣно штогодъ видила или чула ніе.

Зато мой высокоученый Господине Вуче! будите *вилозовъ*, будите правый *вилологъ*, будите човек одъ расужденія, опоменитесе штасте, оканитесе писаня, само єдне песме од слепаца скупляйте, я вамъ братскій совѣтуемъ, кое ако учините, особитуѣете славе промѣну получити. Желећи вамъ здравый мозакъ, есамъ

У Темишвару 4-г Јан. 1826.

вашегъ Благородія
благожелателнѣйшій
Ісаія Войновичъ.

[Спољa:] v. Temesvar
An den Hern Hern
Theodor D. Tirka
grosshändler
in Wien.
abzugeben den Hochgelehrten Hern
Wuk Stephan. Karadzsits.

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3776]

CLXXV.

ЈЕВЪ. ВЕСЕЛИ

1.

Hochwohlgeborner!
Hochgelehrter Herr!

Ich bitte mir mein etwas zu langes Stillschweigen auf Dero werthvolles und so freundschaftliches Schreiben nicht als Undank auszulegen; meine Absicht war blos, nicht früher zu schreiben, als bis ich alle mir gütigst eingeschikten Exemplare Ihres gehaltvollen забавник angebracht hätte; doch sind mir trotz meinen und meines Freundes Brkich Bemühungen noch einige Exemplare über geblieben, welche ich jedoch auch bald an Mann zu bringen hoffe; sodann will ich mir die Freyheit nehmen Euer Hochwohlgeboren sowohl den Geldbetrag als auch ein ausführlicheres Schreiben zuzusenden.

Brkich will seine Uebersetzung Oesterreichisches Dienstreglements drucken lassen. und zwar mit serbischen und mit lateinischen Lettern. Er nahm sich deshalb die Freyheit an Euer Hochwohlgeboren hiemit zu schreiben und ich bitte ihm hierin so viel möglich gütigst an die Hand zu gehen, indem er mit den Manipulationen der Typografie unbekannt ist. Seine Bitten hat er übrigens in seinem Briefe ausgedrückt und hofft um so sicherer auf Euer Hochwohlgeboren gütige Mitwirkung und Freundschaft als er von dero Menschenfreundlichkeit und Humanität nur zu sehr überzeugt ist.

Indem ich zugleich für die viele Freundschaft danke, mit der Euer Hochwohlgeboren sich um die Verbreitung meiner Übersetzung der Hochzeitslieder angenommen haben und dem würdigen Herrn Custos von Kopitar meine Hochachtung zu

melden bitte, verbleibe ich bis auf ein ausführliches nächstens zu erfolgendes Dankschreiben mit schuldigster Ehrfurcht

Vinkovze den 10-te Febr. 1826.

Euer Hochwohlgeboren
dankschuldigster
Eug. Wesely.

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3777]

2.

Hochwohlgeborner
Hochzuverehrendester Herr!

Ihre gütige Zuschrift aus Ofen erfüllte mich, mit grosser Freude und lange hätte ich schon geantwortet, wenn ich nicht besorgt hätte, mein Brief würde Sie noch nicht in Semlin treffen, darum wartete ich noch ein wenig, in der Hoffnung dass Sie bereits dort eingetrofen seyn werden.

Vor Allen anderen bitte ich noch um Vergebung, dass ich für die mir übermachten 20 Exemplare Ihrer geachteten Данница noch kein Geld geschickt habe. Ich wartete immer bis alle angebracht sind; nun wären wohl alle an Mann gebracht und ich werde das Geld, wenn nicht eher, künftigen Pesther Markt durch sichere Gelegencheit schicken, bis wohin sich auch, wie ich hoffe mehrere Pränumeranten auf Ihr neues Werk finden werden. Ich habe die Ankündigung ins Peterwardeiner Regiment geschickt, da ein Freund von mir dahin reiste. Sobald dieser zurückkämmt, werde ich sie hier promulgiren und zweifle nicht, dass mehrere Abnehmer subscribiren werden. Wie sehr möchte es mich und Alle Hiesigen, die Sie zwar nicht von Person kennen, aber Ihres hohen Ruhmes wegen ungemein hochachten, freuen, wenn Sie die Rückreise von Semlin über Vinkovze einleiten und uns einige Tage mit Ihrer Gegenwart beehren möchten. Dabey würden Sie auch dem H. v. Gavrilovich aus Vukovar eine sehr grosse Freude machen. O ich bitte Sie machen Sie uns diese Freude! an Bequemlichkeit soll es Ihnen in meiner Wohnung nicht fehlen und ich will Alles aufbiethen Sie hier nach Kräften zu unterhalten.

Mit meinen Hochzeitsliedern geht es nicht ganz gut; unter den Pränumeranten scheinen sich wenig Abnehmer zu finden. Hr. Stielly schrieb mir aus Pesth, er wolle sich die Freyheit nehmen, darüber mit Ew. Hochwohlgeboren zu sprechen; auch schrieb ich ihm, er möchte sie in den Buchhandel geben; aber bisher erhielt ich noch keine Antwort. An den Fürsten Milosch habe ich mich nicht getraut Exemplare zu schicken, ich fürchtete, dass man mir diesen Schritt von Seite unsrer Regierung missdeuten könnte. Eben so wenig weiss ich, wie Hr. Hofrath Tökely das Werkchen aufgenommen hat.

Hr. Schulendirektor Jodl ist ungefähr vor 4 Wochen von Wien zurückgekommen und hat mir gute Hoffnung wegen meiner Anstellung in Mähren mitgebracht. —

Brkich ist in Brod nicht sehr zufrieden, eben so sehr thut es uns sehr leid, diesen braven und thätigen Mann verloren zu haben. Seine Uebersetzung des Reglement soll, wie ich höre in Ofen gedruckt werden. — Ich habe so eben die Geschichte der Slav. Literatur von Prof. Schaffarek bekommen, die mich sehr interessirt.

Nun schliesse ich und empfehle mich Ihrer ferneren Gewogenheit und Güte und in der angenehmen Hoffnung Sie vielleicht bald persönlich bey mir zu sehen, verbleibe ich

Vinkovcze den 26-ten Juny 1826.

Euer Hochwohlgeboren
ergebenster Diener
Eug. Wesely.

Hr. Schulendirektor Jodl empfielt sich auf das höflichste.

[Споља:] *Vinkovcze.*
Sr. Hochwohlgeboren
Herrn Herrn *Wuk Stephanovich Karadgich*
Doktor der Philosophie, mehreren Gelehrten
Gesellschaften Mitglied etc. etc.
franco. in *Semlin.*
abzugeben bey
Hr. Basilius Wassilievits.

[Напомена Вукова:] одговорено 26 Августа.

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3778]

3.

Hochwohlgeborener

Hochzuverehrendester Herr Doktor!

Ich weiss wirklich nicht, wie ich es anfangen soll, über mein so langes Stillschweigen mich zu entschuldigen, das bey der vielen Güte und Freundschaft, die mir Euer Wohlgeboren erwiesen haben, fast an Undank gränzt.

Auf zwey Briefe blieb ich die Antwort schuldig; aber gewiss nicht aus Nachlässigkeit; sondern aus Unmuth; weil ich Ew. Wohlgeboren auf Ihre beyden lieben Briefe nichts Erfreuliches antworten konnte: Beyde Ankündigungen, die mir Ew. Wohlgeboren gefälligst mittheilten, schickte ich im ganzen General-Commandobezirk herum und es fand sich (wer sollte das glauben!!) ausser meinem Freunde Berkich und noch einen anderen Ihrer Verehrer, auch nicht ein Einziger Pränumerant. Diese Wenigen einzuschicken fand ich nicht der Mühe werth, da ich, wenn ich im künftigen Herbst nach Wien reise, die Exemplare selbst mitbringen kann. In dieser Absicht war ich auch in Karlowitz und Neusatz; wurde aber dort (besonders in Carlovitz mit einer auffallenden Kälte aufgenommen, und musste mit innigstem Leidwesen es fühlen, dass Ew. Wohlgeboren gerade dort, wo man Ihre hohen Verdienste um Ihre Nation am meisten würdigen sollte, vielleicht die wenigsten Freunde zählen!! — Wie soll die neuere Serbische Literatur sich heben, wenn man *den Riesenschritt*, den Ew. Wohlgeboren für dieselbe thaten, trotz dem Zeugnisse fremder und strengerichtender Nationen, von der Heimat aus hindern will?? Wie undankbar zeigen sich die Serbischen H. H. Literatoren gegen ihre deutsche Übersetzer! Noch hatten sie Goethes Übersetzung den „Tod des Marco“ nicht gelesen, als es schon im Љетопис stand: „dass er das Original schwerlich erreichen wird“. Noch dankbarer sprechen sie sich in 1-t Band des Jahrgangs 1827 aus, wo es Seite 89 heisst: „А оттудъ бива, да у преводу њјовом едва наше пѣсме познаемо: бива нам тако, да рођено наше дѣте непознаемо, одѣвено будући у туђе одѣло, кое му недолнкує u. s. w.“ !! Solche Aeusserungen müssen einen Jeden, der sich dem Studium der Serbischen Sprache mit vieler Mühe widmet, abschrecken; aber zum Glück wird der Љетопис schwerlich

über die Gränzen Ungarns hinaus kommen! — Schon im Anfange des vorigen Herbstes ersuchte ich meinen Freund Werthheimer, Ew. Wohlgeboren diese meine trübseligen Erfahrungen (da ich vor Unmuth nicht im Stande war selbst zu schreiben) mitzutheilen und zugleich meine uralte Schuld für die 20 Exemplare des Забавник für 1826 zu berichtigen, als ich von ihm erfuhr, dass Ew. Wohlgeboren nach Semlin abgereist seyen. Ihnen dahin zu schreiben, wagte ich nicht und nun erhielt ich mit Ihrem schätzbaren Schreiben zugleich von Werthheimer die erfreuliche Nachricht meine alte Schuld per 40 fl. W. W. alsogleich entrichten und ich bitte noch einmal um Vergebung, dass ich so lange damit zögerte.

Die ganz unverdiente Ehre, dass mir H. Bauring ein Exemplar seiner Übersetzung zuschickt, habe ich lediglich Ew. Wohlgeboren zu danken. Ich werde Ihre viele und unverdiente Gewogenheit gegen mich, gewiss nie vergessen und mich, so viel ich kann, bestreben, ihrer würdiger zu werden. Mit dem jetzigen Pesther Markt werde ich das Buch schwerlich erhalten, da von uns Niemand hingeht. — Die Uebersetzung der Ars poëtica von Hadjich habe ich bisher nicht in die Hände bekommen; es thut mir leid, dass er mich so anfeindet, da ich ihn doch gar nicht kannte und nichts von ihm wusste; indessen scheint die Wahl seines Stoffes neuerdings zu beweisen, wie die Serbischen H. H. Literatoren ihr Musenpferd immer beym Schweif aufzäunen! Diesen Herbst werde ich mir die Freyheit nehmen, Ew. Wohlgeboren auch einige Produkte der gelehrten *Lateinischen Naren* mitzubringen, über deren hohen Schwung Apollo selbst wahnsinnig werden möchte.

Vom Herzen gerne möchte ich Alles anwenden den deutschen Lehrer, für den sich Ew. Wohlgeboren so gütig verwenden, zu irgend einer Stelle zu verhelfen; aber in unserm Directorat ist alles besetzt und eine ganze Menge Candidaten ist bereits für die nächsten Apperturen vorgemerkt. Am besten wäre es, wenn dieser Herr sich an den Herrn Hofrath v. Pidoll verwenden möchte. Er ist ein sehr guter menschenfreundlicher Herr, der sehr ungern etwas abschlägt und Referent beym Hofkriegsrathe über alte Grenzgegenstände. Sein Bureau ist im Hofkriegsgebäude, 2-ten Stock im Gränzdepartement. Am besten wäre es, wenn dieser H. Lehrer gleich einen Concurs für eine Oberlehrerstelle machen könnte, diese sind ziemlich gut bezahlt und es gibt in der Gränze wenig taugliche Lehrer dazu. Wenn ich übrigens im Stande bin, etwas für ihn thun zu können, so

können Ew. Wohlgeboren überzeigt seyn, dass ich es mit grösster Bereitwilligkeit thun werde.

Übrigens geht es mir so ziemlich wohl; mit der Serbischen Sprache — ich muss es leider gestehen — habe ich mich jetzt etwas wenig befasst, weil ich in meinem eigenen Fache viel arbeiten muss, um doch einmal mit der Zeit weiter zu kommen. Es verbreitete sich hier ein Gerücht, dass H. v. Jodl in Brün gestorben sey. Doch das müssten ja Ew. Wohlgeboren oder doch gewiss H. von Kopitar wissen. Ich glaube es nicht. Unsere Direktorstelle ist schon fast ein ganzes Jahr lang unbesetzt und wir wissen noch immer nicht, wenn wir bekommen. Von Berkich und Berlich soll ich sehr viel Schönes an Ew. Wohlgeboren ausrichten, letzterer wird jedoch bereits selbst geschrieben haben. An den Herrn Bibliothekar von Kopitar bitte ich ebenfalls meinen ehrfurchtsvollen Respect auszurichten und somit beharre ich, mich Ew. Wohlgeboren ferneren Gewogenheit empfehlend, mit schuldigster Hochachtung

Vinkovcze den 20-ten May 1827.

Euer Wohlgeboren
bereitwilligster Diener
Eug. Wesely.

[Спољa:] dem Hochwohlgeborenen
Herrn D-r Wuk Stephanowich Karadgich
der Philosophie Doctor
Mitglied mehrerer Gelehrten Gesellschaften
Wien.

[Напомена Вукова:] Kurrent-Gasse № 407 im 1-t Stock.
Werthheimer.

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3779]

4.

Euer Wohlgeboren!

Bey meiner Ankunft in Vinkovcze fand ich ein Schreiben vom Herrn Regierungsrath v. Sonnleithner, worin er mich ersucht, einige Melodien zu den Serbischen Volksliedern für den Wiener

Musikverein, dessen ehrenvoller Gründer er ist, nach Wien zu schicken und da fiel mir ein, dass Sie einige solche Melodien besitzen, wenigstens glaube ich vor zwey Jahren so etwas von Ihnen gehört zu haben. Ich nahm mir also die Freyheit ihn geradezu an Sie anzuweisen und rechne auf Ihren allgemeinen bekannten Eifer für alles Gute und Schöne, dass Sie diesen um die Kunst so verdienten Mann in seinen Anliegen gütigst unterstützen werden. Ich habe ihm Ihre Adresse geschrieben und hier folgt zu genauerer Verständigung die seinige: „H. Joseph v. Sonnleithner k. m. k. oesterr. Regierungsrath, wohnt auf dem Graben № 1133“ Ew. Wohlgeboren würden sich gewiss durch diese neue Verdienste um die Serbische Nation auch den wärmsten Dank des Wiener Musikvereins erwerben.

Nach Pränumeranten auf die Даница habe ich mich recht fleissig umgesehen; aber bisher doch wenige gefunden; die Nahmen habe ich unserm Uritza übergeben. Die Abhandlung über die Ајдуци im Jahrgang 1827 bin ich ihres Interesses wegen gesonnen mit Ihrer Erlaubniss für die Iris zu übersetzen. — H. Milovuk schickte mir die Зорица; ich muss jedoch gestehen, dass ich die Sprache des H. Milutinovich fast gar nicht verstehe; dasselbe sagen auch geborene Serben.

Ich habe mir jetzt das kleine Büchlein „Elementa universalis lingua Slavica von Herkel“ kommen lassen; aber hatte bisher noch nicht Zeit viel darin zu lesen. — Übrigens geht es mir ziemlich wohl, die Reise hat mir recht gut angeschlagen und dürfte meine Gesundheit noch mehr befestigen. Sollten Ew. Wohlgeboren einst eine ganz müssige Stunde haben und mich mit einem Schreiben beehren wollen, so würden Sie mich sehr verbinden, wenn Sie mich gütigst belehren wollten: „ob der grosse Dosithei in Belgrad begraben liegt und in der Kirche unter einem Grabsteine ruth, oder ob die Türken, wie Einige sagen, seine Überreste zerstört und zerstreut haben“, ich möchte diese Nachrichten gerne zu einer Elegie benützen. — Nun bitte ich recht sehr um Vergebung, dass ich Sie so vielfältig belästige und nebst meinem ehrfurchtsvollen Respekt an H. Bibliothekar von Kopitar beharre ich mit schuldigster Verehrung

Vinkovcze den 15-t November 1827.

Euer Wohlgeboren

gehorsamster Diener

Eug. Wesely.

P. S. Da der Pränumerationstermin für die Даница zu Ende geht. und sich kaum mehrere finden werden, so füge ich hier die Nahmen der wenigen bey, die zu pränumeriren gesonnen sind:

H. Blasius Bolthauser Weltpriester u. Professor beym Gymnas. . . . . 1 Ex.
„ Aloysius Maniak Professor am Gymn. zu Vinkovcze 1 Ex.
„ Thaddeus Brkich, Bauadjunkt zu Mitrowitz . . . 1 Ex.
„ Peter Milutinovich Civilchirurg u. Zunftobervorsteher 1 Ex.
„ Georg Petrovich Handelsmann zu Vinkovcze . . 1 Ex.
„ Eugen Wesely Prof. 2

Zusammen . . . 7 Ex.

Übrigens bitte ich nur gefälligst zu bestimmen, wann und wohin der Betrag dafür einzusenden ist; am schnellsten könnte ich ihn durch meinen Freund Werthheimer anweisen. —

[Спољ.а:] *Vinkovcze.*
S-r Wohlgeboren
Herrn Herrn *Wolf Stephanovich Karadgich*
Doktor der Philosophie
Mitglied mehrerer gelehrten Gesellschaften etc. etc.
zu *Wien.*
franco Landstrasse, Hauptstrasse № 291, bey der Weintraube, hintre Stiege im 1-t Stock.

[Напомена Вукова:] одговорено 2 14 Декем.

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3780]

CLXXVI.

ТАДИЈА БРКИЋ

1.

Високоучени и благородни
иначе високопочитовани Господине Доктору!

Лијепо вас молим, изговорите моју смјелост, што се усуђујем, те вам пишући овим мојим писмом досађујем, и што више, може бити вријеме, које читајући га потрошити морате, подкрађујем. Но познавајући ваш преславни карактер из ваши преда мном стојећи предивни дјела надам се, да ћете допустити оному, који вас већ пет година, читајући ваше књиге, обожава, немавши досада никада прилике, устмено с вама проговорити, барем писмено пробјеседити с вама, и по тому му згоду дати, још више услађивати се о оному, што му је тако мило као његов исти живот. Господин Весели давао ми је њему послано писмо на прочитање, из кога сам с превеликом радошћу видити могао, да сте ме као једнога незнатнога човека поздравити удостојили; да би вам благодарити ћео на тому поздраву онако подпуно, како у себи осјећам, недостају ми к тому ријечи, дакле будите о пречестни Господине! тим маленим изреченьем, да ћу се зафаљивајући вам вазда трудити, почитати вас, задовољни.

Међу другима чиновницима упокојили су и мене, и добивам од 1-вог овога мјесеца само 166 f. 40 x. у Сребру на годину, имавши прије 500 f. Будући је тако вријеме дошло, те сам у безпослицу метнит, тако сам наумио, немајући воље по Винковцима новине разнашати, да штогод у нашком језику мр'чити почнем. Размишљавао сам, шта би најприје почео, и чим би досадашње правописање нашега јужно-славенскога језика како код шокаца тако код ср'ба уништити припомоћи могао, и тим начином ваша слова и вашу ортографију и код

једни и код други распространити могао; код свештенїка и код други учени домородаца, који, како вам је већ познато, нерадо од старине одступљују, мислим да то неће тако наскоро мјеста наћи моћи, дакле сам намислио, да штогод за војнике, који нису таки избирачи и који само на то гледају, да један другога разумију, начинем. Тим намјереньем поведен, почео сам преваћати службени реглеман за војничке жарже од стражмештара почнавши доле, и мислим с тим послом до посљедњега дана мјесеца маја готов бити; да би до тога времена и пренумеранте скупити могао, морао би објављење што бр'же може бити таки издати напоље. Но будући да с вашима словима окром Беча овде нигди близу штампаріје нема, тако сам принуђен, досаћивати вам молећи вас припонизно, да би имали према мени доброту, ово о тому приложено објављење у штампаріји, гди је ваш забавник штампан, штампати дали: формат нека буде 8. а папир и слова нека буду као што су у вашем забавнику, 500 ексемплара тога објављења мислим да ће бити доста. Трошак тога печатања, када ми објавили будете шта кошта, послат' ћу вам одма, и то може бити онда, када вам Г. Весели новце за забавник пошље. Надаље вам прилажем један лист немачкога издања тога истога реглемана, из кога преваћам, на тај конац, да би изволели, тај исти ред у штампању обдр'жати, но само како је горе речено, нека формат буде у 8. а не као овај њемачки мален у 12.

Ако би то објављење до Јозепи пазара пештанскога наштампано могло бити, би ме то вр'ло обрадовало, јер како мислим може бит' ћете онда и сами тамо дојти, код које прилике би ми по нашим винковачкима тр'говцима послати могли та објављења. Но ако то неби узмогло бити, тако вас лиепо молим, да би по дележанцу што скорије може бити на Г. Јову Г'авриловића у Вуковар послати изволели.

Ви видите из тога, да ја намјеравам и исто дјело тамо штампати дати, дакле ако ми тај посао изиде за руком, дојт' ћу у Јунију мјесецу тамо у Беч и бит' ћу докле се то моје дјелце штампало буде тамо при вама, на које вриеме неисказано се радујем, и то тога ради више, што ћу по тому прилику добити, ваше почитано лице собствено познавати. Дјело ће око 14 штампани табака садр'жавати, и молим, да би ми обзнанили, шта ће табак штампарски трошкова коштати, када будем 1500 ексемплара штампати дао.

Ви ћете у тому објављењу неке малене разлике противе вашој граматици наћи, и будући сам увјерен, да сваки узрок о тому радо слушате, и што буде паметно и користно нашему језику без омишљања примате, тако могу по тому судити, да вас неће мр'зити, моје доводе (може бити неосноване) о тому један мали час послушати:

1-во р, које само или с другима полугласнима словима слог чини, назначио сам бољега штења ради са ', који знак у таквима случај'ма и многе славенске књиге задр'жавају, по тому нам је онда сувише ъ, које се мање, гди је пред *р* или пред њим самогласно слово: *гр'оце, шор'вати се.* У ср'пскима словима могло би по вашој граматици остати, али ево, жалостан небио, како ћу у латинскима словима, која немају ъ, онда једнакости ради морао сам ' узети; свр' свега тога још ме је моје собствено искуство научило, да који вашима ср'пскима словима штити почне учити, никако итро неможе читати такови *р;* особито код оние ријечи, које га у почетку имају, као што је: *рг, рват, рђа, рка,* и т. д. Особито нако шокци, који су се на глува ê научили, и пишу *êrg.*

2-го. У твор: једнств: броја узео сам код оние ријечи, које су женскога рода и свршују се полугласним словом или са *и,* и *о,* падеж — *ју,* као што је: *под сигурношћу, љубављу* & &; истина, да када предлози: *под, над, међу, пред, за* и *са* пред ријечи стоје, онда може бити и — *и* (моји шокци имају и пишу од њекога времена — ом) кадшто, као што се говори: *с причести нетреба се шалити, међу болести и здрављем велика је разлика;* али када ови предлози изостану, онда тешко да би овај падеж на — *и* изилазити могао, осим њеколико врло мали ријечи, јер немислим, да би се могло рећи: *јеси ли докучио памети, прегр'шти со мјерити, лажи чест стећи.* Будући да правила о тому још нема а ја ји и сам незнам, тако сам свуда — *у* задр'жао, које ми се обичније чини.

3-ће. н пред *ење* и *с* пред *љ* остављао сам, да се не претварају у *њ* и *ш,* као што је у: *Бранењу* и *следећи,* јер је ово обичније него оно друго.

4-то. Окраћена мјестоименија: *и, им,* писао сам: *ји, јим,* јер када се од: *њу, њој, ње,* рећи и писати мора: *ју, јој.* и *је,* тако мислим, да ваља писати и од *њи, њим,* овако као оне друге: *ји јим.* Тим ћемо разлучити ово мјестоименије од сирезатељнога: *и.* Ово смета штивењу много, јер само ево један смисао додаћу и видит' ћете како стоји: *не говоримо ли више*

пута о стварма, да и и сами непознајемо; два *иже* један код другога сметају заиста.

5-то. Дошасто сам вриеме растављао, како ћете ево видети: *из сриског језика изит' ће, ако се овако узради, велика корист;* а када се онај помагатељни глагол премјести, онда опет остаје како и јест: *из сриског ће језика изит', & &.* Мислим, да онај т' изговору неће ништа сметати.

Мислим о мили Господине! да ми нећете замјерити, што тако продужи.

Остајем са свагдашњим високопочитањем

У Винковцима на 10. Фебруарија 826.

ваш понизни слуга
Бр'кић, Бау-адјункт.

Овај знак * у објављењу стоји на посљедњој страни, и оно што је остраг морасе саставити с пр'вим.

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3781]

2.

У Митровци 21. Новембра 1827. по новом штилу.

Благородни Господине,
Љубезни и препоштовани пријатељу!

С каквом сам радости ваше писмо од 27 Септембра ове године примио, то вам немогу описати; јер кад сам видио по адресу, да је писмо из Беча, мислио сам сигурно, да ми ткогод пише, да сам капетан постао, али кад отвори писмо, те види ваш пречестни потпис, онда ме још већа радост обузе, што ме удостојасте вашега спомена, будући вам још нисам ни на оно прво писмо, што сте ми писали у Брод, одговорио. Но што ћемо, така времена дојдоше: мене у Брод, у Карловце, пак од туд у Митровицу, и све на врат на нос, и не опоминајући, да гди сам био, мало што ме послови неутушише, још и овде није конца, јер је све порушено и треба свагда поправљати и зидати, дакле надам се, да ће ми ваше мени добро познато срце ову немарност и простити.

Што се изговарате, да се непристоји мени, за вас пренумеранте купити, то би вам могао замјерити, да ми није познато, да ме још ни видили нисте, а камо ли, да моју наклоност к вашем лицу признати можете: осјећам у мени, да би се свачему отважити могао, кад би само знао, да би вам тим поможено било. О тому вас немогу освједочити боље, него кад бими увјек прилику давали, непрестано бити вам на служби.

Ево вам шаљем у прилогу пренумеранте на 90 Ексемплара. Новце узимао нијесам ни одкога, јер једно што ји сад неби могао ни послати, а друго што сваки није ни имао код себе, јер сам баш пошао по мојој служби на пут, кад сам ваше писмо био добио, пак гдигод сам кога уфатио те у тефтер с њим.

За новце ми је лако, јер како књиге дођу, а ја ћу официрима, који по плату у Митровицу дођу, књиге у шаке, а они мени новце на длан, ето ти за један дан све скупљено.

Пренумеранте предајте и титулирајте какогод знате, јер сте ви у тому послу вјештији и упутнији веће ја, само молим, да ме немећете, да сам ја скупитељ био, јер то за оне, који некакву циену на то мећу, доста је да двоица знаду, тко је скупио а трећи ту нетреба.

Ако се гдигод састанете с препоштованим Г. Фра Гергом Чеваповићем изволите учинити моју покорну препоруку.

Врло ће ми мило бити, ако вас ово моје писмо здрава нађе и ако касно с пренумерантима недођем.

С истиним високопочитанијем јесам ваш

искрени пријатељ
Бркић, Бауадјункт.

[У прилогу списак претплатника штампан у „Даници“ за 1828 год.].

[Спољa:] An den Herrn
Wuk Stephanovich *Karadjich & &.*
Wohlgeborn
Auf der Landstrasse № 291.
in *Wien.*

[Орлг. у арх. С. К. Академије бр. 3782]

3.

Mitrowitz den 3-ten X-mber 1827.

Wohlgeborner
Insondres geehrtester Herr
und werthester Freund!

Ich zweifle nicht, dass Sie meinen Brief samt der Praenumerantenliste zum Забавник bis itzt schon empfangen haben werden.

Mittlerweile fiel mir die Wiener Zeitung № 251 von 31-ten October 1827 in die Hand, wo ich auf der Seite 652 zu lesen die Gelegenheit hatte, dass: *Gründliche und zweckmässige Anweisung alle Land und Komunikazionswege, mit wenigen Kostenaufwand, so wie auch die Dorfpflaster in guten Zustand zu setzen, desgleichen Sumpf und Moräste auszutroknen, verfasst von dem Herrn Jngenieur M: Wolfer mit 12 Tabellen und 2 Zeichnungen, bey Moersha und Jasper in Wien um 1 f. 45 x. CM:* angekündigt ist.

Da also dieses Buch so wie das gegenwärtig auf Praenumeration erscheinende: D-r Theodor Heinsius Volkthümliche Wörterbuch der deutschen Sprache für die Geschäfts und Lesewelt zu erhalten wünsche, so bin ich so frey, Sie recht höflichst zu bitten, mir dies erstere in der betreffenden Buchhandlung ankaufen und mir Zugleich mit dem Забавник übersenden zu wollen, auf das letztere hingegen mich bei dem Hr: Fr. Schade zu pränumeriren, und so oft ein Heft davon herauskömmt zu übernehmen. Dieses Wörterbuch bitte ich so lange bei sich zu behalten, bis ein completer Band von 12 Heften erscheint, dann würde mir sehr angenehm seyn, wenn Sie solchen in Halbfranzband legen und mir gelegentlich übersenden möchten. Den Betrag für das erstere Buch so wie für den esten Band des Wörterbuches werde ich Ihnen mit dem Gelde von Забавник übersenden.

Vergeben Sie übrigens, dass ich Sie mit diesen unschicklichen Commissionen belästige, dagegen leben Sie in der

sichern Ueberzeugung, dass ich nie aufhören werde, Ihnen stets bereitwillig zu seyn, und geharre mit Achtung

Ihr

gehorsamster Diener
Berkich, Bauadjkt.

N. S. In Wien bei der Apelation ist hierortiger Herr Hauptmann auditor Jarolim bei der Stabal Prüfung, er kömt im Jäner hieher zurück, vielleicht könnten Sie durch ihn etwas an mich senden, er ist ein guter Herr und wird Ihnen gewis zu Diensten stehen?

[Споља:] S-r Wohlgeborn des Herrn
Wuk Stephanovich Karadjich
D-r der Philosophie *& &.*
zu *Wien.*
Auf der Landstrasse № 291.

[Напомена Вукова:] одговорено 9/21 Дек. 827.

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3783]

CLXXVII.

МАТИЦА СРПСКА

1.

У Бечь. Г. Вуку Стеф. Караџићу.

Высокопочитаемый Господине!

Мы се одвећ радуемо, што вамъ явити можемо, да смо установили єдно Дружство, под именом *Матица Србска*, на тай конац, да ова своим трошком књиге Србске издае и распространява. С' Лѣтописом є ево почетак учињен. Дай Боже! да срећно и дуговечно буде. Но то без помоћи и участія родолюбаца бити неможе. Зато и притичемо к' вама с покорном молбом, да вама природном ревностю и жаром љубови к обштему благу труд жертвуете, Пренумеранте скупите и заєдно съ новцы бар о вашару Пештанском нама пошлѣте; ако бы доцне приспѣло, то ће се имена у другу частицу печатати. Кратко є истина време, ал за сад ніе могуће было другоячіе. У Лѣтопису биће и єдан лист новаца одъ Царева Србски, кое ніе у објављеніе стављено. — Писма ће те управляти на Г. Миловука, као Манипуланта из овога Дружства съ додатком: М. С. или M. S. или M. S. да се зна, да на Матицу Србску иде. Примите дѣло ово съ топлымъ срдцем к вашима родолюбивыма прсима!

У Пешти 11-га Феб. п. н. 1826.

Матица Србска.

[Писмо је писано на чистој страни штампане Објаве на Летопис за 1826 годину].

[Спољa:] A Monsieur
Monsieur Wuk Steph. Karadgits
Docteur en Philosophie
à Vienne.

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3784.]

2.

Матици Српској.

Знајући, да је главно намјерење М. С. потпомагати наше Списателье у штампању полезнијех књига, усуђујем се молити је, да би се пренумерирала на једно 100 екземплара II књ. наших народнијех пјесама од новога изданија, или, управо рећи, (будући да новаца не иштем напријед), да би ми купила толико овијех књига, које ће она послије, које ту у Пешти које по народу преко својијех чланова ласно распродати, и тако без своје штете мени помоћи у издавању овога нашега народног дјела.

У Бечу 11/23 Нојемвр. 844.

В. С. К.

[Вуков концепат у арх. С. К. Академије бр. 3785]

3.

Высокопочитаємый Господине!

На писмо ваше, у коємъ књижевномъ Сербском Содружеству Матици Сербской 100 ексемплара вашега дѣла, Сербски нар. пѣсама, нудите, нека вамъ за одговоръ служи изисненіе, да Матица Сербска за себе 100 екс. непотребує. а на продаванѣ одважити се неможе. За свою библіотеку треба 1 књигу и на ту є пренумерирати изволите.

У прочемъ остаємъ са отмѣнным почитаніемъ

У Пешти 14 Декемврія 1845.

Вамь на услугу готовѣйшій
Пав. Тріфунац
Предсѣдатель.

Гдь Вуку Стеф. Караджићу у Бечъ.

[Спољa:] S-r des Herrn
Wuk Stephanovits Karadzits
Wohlgeboren.
in *Wien.*

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3786]

4.

Одъ „Матице Српске“ у Пешти.

Господину
Вуку Стефановићу Караџићу
у Београду.

Матица Српска наумила є у Новомъ Саду свечано прославити 17/29 Августъ т. г. као стогодишньій данъ рођеня Саве Текелїе, да бы тако своє признаванѣ, поштованѣ и благодарность према овомъ великомъ добротвору и родолюбу српскомъ, кои є за живота свога нѣнъ заштитникъ и предсѣдникъ бно, предъ целимъ српскимъ а и странимъ изображенимъ свѣтомъ явно дѣломъ засвѣдочила.

Дававаюћи ово на знанѣ Вашемь Господству Матица Српска умолява найучтивїе: да бы и Ваше Господство ту светковину свога саученѣа удостоити любовь имало.

Изъ одборне сѣднице Матице Српске у Пешти 2 Августа 1861 год.

Предсѣдникъ Матице Српске:
Павао Конѣ.

А. Хаџић
секретар.

[Спољa:] Бр. 44/I Одь „Матице Српске“ у Пешти
Высокоученомь Г-дну Д-ру
Вуку Стефановићу Караџићу
у Београду
in Belgrad
Serbien.

[Штампан ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3787]

CLXXVIII.

ТОМА СКАЛИЦА

Werthester Herr und Freund!

Der Herr Berlich ist den 6-ten d. nach Pest abgereisst darum will ich Sie von letzten Bescheid, und Urtheil von denen Sequestirten Gelde in die Kentniss setzen.

Copia JN̊ 277. Urtheil.

Von dem Magistrate der k. k. Militär Com. wird in der Rechtsache des Wuk Steph. unter vertrettung des hiesigen Schneidermeister Th. Ska. Klägers eines — wieder den Johan Seb. Beklagten andern Theils wegen begehrten Justificirthaltung der dem Kläger unterm 7-ten 8-ber v. J. auf die Jacob Ferichisten Licitationsgeldern in soweit, solche dem Beklagten. und nicht dem Hassan Aga Mulasanovich gehören ertheilten Verboths rücksichtlich der den Wuk Steph. von den geklagten schuldigen 57 St. ♯ über das untern 7-ten v. M. geschlossene mündliche verfahren zu Recht erkant.

Der den Wuk Steph. untern 7-ten 8-ber v. J. auf die zu blossen Gunsten des Johan Seb. eingeschlossenen Jakob Ferichicher Licitationsgelder rücksichtlich der von dem Johan S. dem Kläger schuldigen 57 St. ♯ c: s: c: frey in Anstehung der von dem Johan Seb. zur Demeter Dimovichishen Massa für den daraus meistbiethenden erkauften Wein und Zwetschken schuldigen Post pr. 78 f. 18 kr. V: V: keineswegs, sondern nur in Anstehung der für die Eva Leovich von dem Joh. Seb. für den auf Rechnung des Mauermeisters Kimlein bestimt haben wollenden Post pr. 90 f. V: V: und der von dem Peter Csabraich in Anstehung der ihm von dem Asan Aga Mulasanovich schuldigen und ebenfals auf die Ferichishen Licitationsgeldern geltend machen wollenden Verboths pr. 45 f. CM: und endlich in Anstehung des Rechtes der Ferichishen Licitationsgeldern pr. 24 f. 55½ kr. W: W: folglich nur in Anstehung der ver-

einten Sume pr. 227 f. 25½ kr. W: W: für Justificirt zu halten, wen das Urtheil von 29-ten November 825. in der Rechtsache der Wuk Stephanovich, wieder den Johan Sebastian puncto angesprochenen 57 St. ℔ c: s: c: obergerichtlich bestättiget werden sollte. Die Gerichtskosten werden zwischen beide Theile gegen einanderer aufgehoben.

Ex Sessione Magistratuali.

Tschopp m. p. Brood den 24-ten Februar 826.

Haptm Nössler m. p.

Bürgermeister Sindicus.

den 8-ten März 826 zugestellt

Wuinovich m. p. Wacht.

№ 255.

Thomas Skalicza Bevoll. Des D-r W. St. in Wien.

dt-o et paep. 18-ten l: M:

Contra:

Johan Seb. bittet nach verflossener 14-täg Frist zur Erstattung der Appelationsbeschwerde, in der Rechtsache des Wuk St. puncto der von den Gegentheil schuldige 57 St. ℔ c: s: c: die Inrotulirung der Acten anzuordnen.

Bittsteller wird mit seinen diessfälligen Begehren auf den unter einem hienaus gegebenen Bescheid № 273 gewiesen.

Ex Sessione Mag.

Brood den 24-ten Februar 826.

Tschopp Hau. Burgermeister.

den 4-ten März, 826 zugestellt.

Wuinowich,
Stadtwachtmeister.

№ 273. Thomas Skalicza als Wuk St. Bevollmächtige

20-ten Z: M:

Contra:

Joh. Seb. Erklärt sich über den Bescheid 17-ten d. M. № 229 dass er in keine weitere Erstreckungsterminen zur Erstattung der Appelationsbeschwerden in der Rechtsache seines Mandanten wieder den Gegentheil puncto angesprochenen 57 St. ℔ c. s. c. willigen könne.

Hirüber wird die in № 255. hujus Sess. gebettene Inrotulirungstagsatzung auf den 13-ten März l: J. um 8 Uhr Morgens angeordnet, bei welchen beyde Theile bei diesem Magistrate zu erscheinen haben, und welche am gesagten Tage, ohne Rüchsicht von dem Gegentheil vorkommen konnende weitere Einstemungen abgehalten, und sonach die Prozessackten den hohen k. k. All. Mil. Appell. Gerichte zur weitere Entscheidung werden unterlegt werden.

Ex Sessione Magistratuali.

Brood den 24-ten Febr. 826.

Tschopp Hpt. Bürgermeister.

den 4-ten März 826 zugestellt.

Wuinovich Stadtwachtmeister.

Buduch da Sebastianovich $1^1/_2$ sata od nas daleko kod jednog Paroka o njegovi Prozesi i do danas tamo 6 dana radi illi ne, njemu gore resceni Bescheidi zustellowati nisu tako danas to jest 8-mog poslao Bürgermeister kod mene Wachtmeistera da Bescheide vratim a do 13-tog josht 5 dana imamo, gdi hoche da njemu opet vreme produlji i drugi put Tagsatzung namesti u znanje vas metjem illi postavljam. Koje sekature kod vasheg posla — koje rado vučshem podnosit se moraju neizbroenesu. Od vas pismo sa Sebast. zajedno 5-toga dobili smo — a vi sverhu svega nesumljite da se koliko moguche za vashe bolje netrudim, i neimajte brige ni najmanje. Za one u Urtheil izgubljeni 18 f. 18 kr. W. W. Retur sam ergreifowao koje vam je poznato tako nastojte tude kod Appelatie da je nepravedno neizgubite, — buduch da na ove novze nitko prije sequest ni na jedan kr. metnuo nije prije mene a Keninger Sindici branio je Lushsa Sindikusa, da sbog svoje Linosti shto kroz 3 god. za na Licsitačii Dimovicha kupito Wino, od Seb. naplatio nije, — Luchs nebi platit morao, u zaoto je Keninger jest takvu osudu dao xaleshi Luchsa.

Imam čest vami javit da Sebastianovich za onom poznatom beshtiom Leovichkom koji su zajedno moga Shogora runirali, kopilcse rečseno Nenad — prie mesec dana sa veseljem na svetu vidit srechu imao je. — Preporuku koju vam je Gosp. Berlich za mene, čsrez moga shogora nesretnog Polinčsicha

učsinio, molim shto je moguche kako ste mi javili vech molim učsinite. —

Dilje ja sam tu Sebas. kurvu čsrez mene učsinjene velike neprilike i sramote na sokaku zdravo izčsushkao i nash Mag. odredimi 8 dana Bürger Arest, sa kojim shtrafom njen Ljubovnik Sebas. i ona ne bishe zadovoljni i Appelirashe kod prilike akobise moglo tamo samo jedan dan manje Aresta odkinuti drago bi mi bilo. — Za vashe poslove se shtose ovde svershit ima nishta nestarajte i verujte da se stara vas pozdravljajuchi priatelj

U Broodu, 8-mog Marta 826.

Thomas Skalicza.

[Спољa:] Herrn
Herrn Doctors Wuk Stephanovich
Wohlgeborn
Abzugeben auf der Landstrasse Haus № 74.
zu Wien.

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3788]

CLXXIX.

АВРАМ ПЕТРОНИЈЕВИЋ

1.

Љубезни пријатељу!

С највећом радости разумијо сам, да сте једаннут дошли у мило отачанство. Мени се чини, да вам се отац и мати нијесу већма обрадовали од мене.

Без сумње сте ви ту већ разумјели, како су мене непријатељи код Господара оцрнили и у немилост довели; но да бисте о ствари тој управо могли судити, молим вас да изнађете у канцеларији и да прочитате писма моја, што сам Г-дару писао, од 30 Априлија 822 године; од 19 Дек. 1824 године; од 2 Јануар. 12 и 28 Маија, и 14 Августа 1825 године и од 4 Јануарија ове године. Из ови пређашњи писама познаћете моје родољубиве жеље и намјеренија; а из посљедњи виђећете, каку ми је неправду Герман учинио. Па не само што ми је књигу украо и на свијет издао, него ме још и код Г-дара омразио. Чим сам се по правди надао заслужити Господареву милост, тим је он мене код Г-дара довео у немилост! То је управо оно: „воздаша ми злая за благая". — Ја не сумњам да ви ону лажу (Германа) лично познајете, али право житије његово може бити, да вам није познато, зато ћу вам га овђе на кратко назначити. Он се родио у Разлогу у Бањском селу. На концу прошавшега вијека пошаље га отац с трговином у Беч, ђе он, као блудни син, расточивши све, њему предано имање оца свога, побјегне у Млетке (Венецију), и будући да је, због Бугарскога језика, знао по нешто и Руски, зато га један трговац, који је за војску Руску, бившу онда у Адријатичком мору, куповао којешта, узме за толмача, и тако познавши се с Русима, некакав официр Руски наметне му своју милосницу (родом талијанку) те се ожени њоме.[1] Пошто Руси отиду из Адријатичког мора,

[1] Било па избрисано: „и тако постане Руски човек".

он са својом женом дође опет у Беч, па овђе оставивши жену, пође у Земун, но у Варадину га, као рђава човека, увате и затворе, по том га под стражом отпрате у Брод, и онђе га проћерају из овога царства у Босну, одакле га невоља оћера у Разлог к својим родитељима. У Разлогу био је навалио, да се жени, но отац му, знајући, да он жену има, каже: „мјесто да трошим новце сад на ново за женидбу, боље је да му доведем прву жену о мање трошка". И тако преко трговаца нареди, те му се жена из Беча доведе. Посједивши код куће онђе неко вријеме, опет излаже у оца новаца, као да ће на ново да тргује, и тако отишавши од куће, више се не врати. Ово, што сам вам до сад о њему казао, свједоче сви Разложани и његов *најближи род;* а[1] како је по том Србе у име Руско и Русе у име Српско варао (као што ји и данас вара), то ви ту можете знати боље од мене; него ћу вам само ово напоменути: лани кад је дошао у Земун, у вече се по свој вароши говорило: „дошао Руски курир". А у јутру су сви говорили: „Та то није Руски курир, него Герман, лажа и варалица, које ваља да је нешто опет измамио како ће Србе преварити и у њи још што излагати". — Ја знам, да је Г-дар још 1820 године, познавши мало лажи Германове, ћео да га се избави, но Пини се уплео, те није дао. Сад је вријеме, да га се са својом чашћу и славом избави, као што сам му ја писао у посљедњем писму. А да рекнемо да поред свију Германови лажа Г-дар воли њега него мене, опет правда и чест Г-дара изискује, да ми одговори на посљедње писмо моје, и да ми пошље или *атестат* или 4000 f. Сребра, које би ја с атестатом без икаке сумње добио. Да је Герман највећи Г-дарев љубимац, а ја да сам још у већој немилости, него што сам, опет би било правије и за Г-дара повољније и поштеније, да помогне *мени у правди*, него њему у *лажи* и у *крађи*. Ја те 4000 f. не би примио од Г. као накнаду моје штете, него за знак највеће његове к мени милости, и одма би сам дошао тамо да му благодарим.[2] Ја знам да је Г-дар добар и милостив и злочинцима, а камо ли правим људма;

[1] Одавде даље гласило (па промењено) овако: а одјакошње његово житије ту би се могло најбоље знати, зато ћу вам само оно назначити, што сам чуо да се приповиједа по Бесарабији, по Србији, по Бечу и по Земуну, то јест, да је, 1815 године у јесен, кад се Г-дар мирио с Турцима, дошао у Бијоград, те излагао *полномоћје*, да иште у Руса помоћи народу Српскоме (као што је и данас вара).

[2] Било даље па избрисано: а он Герману ако неће те новце поклонити, ласно ји може од њега наплатити. Тако од милости Г-дареве зависи, да васкресеније ту заједно проведемо.

само вас молим, да му о том напоменете, и да му управо кажете, како што мислите. Ја се надам, да ћете ви то драговољно учинити, не толико за љубав мени, колико за љубав чести и слави Г-даревој.

Г-дару скут и руку. Госпођу и остале; оца и мајку и љубу (не познату).

У Бечу 9. Марта 826.

[Вуков концепат у арх. С. К. Академије бр. 3789]

2.

Почитаемый Г-нъ Вуче!

Овди прилажемъ єдну листу од 22 Пренумеранта изъ Ягодине, коя ми є одъ тамошнѣгъ Г-на Проте дошла. Нѣму самъ предао и Писмо ваше кое сте ми поради пренумераціе послали, и препоручіо му да бы по ономy понудіо тамошнѣ Трговце къ пренумерациі; но шилюћи ми ючеръ вышесопоменуту листу, являми, да одъ истый Пренумераната, ніе могао више до цванцигера за кньигу извадити, людису невћити у таквим ствар'ма, за то и приміо є за садъ по єданъ цванцигъ само, у намѣреню, да када кньиге раздавати стане узме и оно проче по 4 крайцаре. Новце самъ послао Гд: Панти Х: Стоилу подпуно, додавши одъ себе іошть $4^1/_2$ цванцигера, съ коима чини сва сума $26^1/_2$ цванц: у Сребру. Одъ киръ Панте примићете іошть $3^1/_2$ цванц: за кое пренумерираћете Мене и Г-на Вула Глигорієвића съ по єдномъ кньигомъ. Мене већь знате какосамъ, а за Вула мислимъ да іошть нисте разумѣли, да є онъ сада Представникомъ Господарскимъ постао, и не више кн: Поречк:

Сва княжеска канцеларія, или што но речъ Тота канцеларія. почитуе васъ и люби, изъ кое и я придодаваюћи іошть и любезнѣйшій поздравъ, есамъ

У Крагуевцу 30. 8-вра 1827.

вашъ Покорный слуга

Аврамъ Петр: Стѣкићъ.

NB. За оно претече пренумерирайте нашегъ Єфтимия Угричића Секр: Господар.

[У прилогу списак претплатника штампан у Даници за 1828 г.].

[Споља:] Высокоученному Господину
Вуку Стефановичу Караџићу
Сербскомъ Списателю
у *Бечу.*

[Напомена Вукова:] одговорено 15 Нојемвр. (по нашему).

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3790]

3.

(Авраму Петронијевићу).

Ваше Високородије,
Високопочитајеми Господине!

Врло ми је жао што нисам имао среће састати се ту с вама пређе 7—8 недеља. Може бити да сте ви онај исти дан у Београд дошли, кад сам ја из њега *морао* отићи. Пред полазак мој одатле предао сам на ново молбу Његовој Свјетлости за повратак моје пензије од 400 талира, коју сам имао од пређашњег Правитељства за моје Књижевне Заслуге, па ми је укинуло „Привремено Правленије Княжества Србскогъ" под 16 Септ. 1842 године. Сад су под вашом руком обадве моје молбе о томе (први од 4 Септ. лањске године, а друга од 22 Септ. ове године); за то вас покорно молим, да би сте се постарали, како допусте државни послови, да се тако представе Високославноме Совјету, како би се молба и жеља моја са свим испунила. Ја се надам, да ћете ви то, како за љубав нашега старога познанства и пријатељства, тако и за љубав правде и пристојности, драговољно учинити и тако мене обвезати особитом благодарности к себи и к данашњему правитељству Српскоме.

За које вас молећи и препоручујући се вашој пријатељској благонаклоности, с истиним високопочитанијем остајем

У Бечу 13 Нојемврија 844.

В. В.

пок. сл.

[Вуков концепат у арх. С. К. Академије бр. 3791]

CLXXX.

КИПРИЈАН НИКОЛИЋ

1.

Благородни Господине,
Мени Високопочитаеми!

Ја само име ваше познаваютји усуђуемъ се одъ васъ отечески оваи совѣтъ искати. Пре николико м-ци послосамъ Н-вомъ Сіателству Фиршту *Метерниху* єдно Прошеніе, у коимъ самъ га моліо и искао званіе Толмача или какво друго придворно кодъ у Васточнои страни находетјисе Посолствъ. На ово прошеніе добіосамъ Рѣшеніе ово; будутјц да праздногъ места засадъ нема; то предателъ инштанціе нека се претрпи докъ таково буде, пакъ тјемусе онда чрезъ М-ске Канцеларіе и далше своимъ путемъ явити. Ја самъ с' овимъ Рѣшеніемъ сасвимъ задоволянъ, Но пре негобисе утрошакъ упустіо, и стваръ с' двогубимъ прилѣжаніемъ тражит почео, радъ бы се ѿ части изъвѣстити, бывали такови Ваканціа ретко или частократно? Єли нуждно мени у Персони у Бечъ дотји (: као што ме овде гдикои учу:) или не? даюлъ се такова Званіа по степену као н: п: Военныи чинови, или е доста имати к' тому способностъ и добру Атестацію?

Вытјете ме осудити за оволику мою слободу, алъ коме бы знао другомъ за оволико искренности прибетји развѣ ономъ, коме е Искренностъ и Простосердечіе природно — а то смо мы Срблыи. — Ови дана быо самъ с' Г: Магарашевичемъ и о Дѣлу овимъ разговараосе, но колико самъ іа радъ био одъ нѣга што искусити, толико више є онъ сожалѣо што ме о предпріатію моимъ ніе мого совѣтовати, доста ми е одъ нѣга любови да ме є на васъ упутіо, и шта више дао ми е и вашъ Атресъ!

Повторително молимъ васъ Г-дине, све оно, што е могъ знаніа достоино, имаите любовъ и доброту, по расуждењю

вашимъ ѕвитеми, да бы и ѕ с моіомъ Икономіомъ мого разположити, ѕтју вамъ за усердіе ово во вѣки благодарити, а и садъ ѕсамъ и остаемъ

У Сенти 20-га Марта 826.

Вашегъ Благородіа
Высокопочитаемогъ Г-дина
Покорни Слуга
Кѵпріанъ Ніколич.

С' Восточномъ страномъ разумевамъ Турску и различите Нѣзине Провинціе, по коима самъ пре николико Година странствовао. —

[Споља:] An Herrn
Vuk Stephanovits Karadzits
D-r der Philosophie Mitglied mehrer
Gelehrten Gesellschaften *& &.*
zu *Wien.*
Mit Briefen S-r Wohlgeborn Herrn
v. Kopitar Hofbibliothekair.

[Напомена Вукова:] одговорено 6/18 Април.

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3792]

2.

Благородный и Высокопочитаеми
Господине!

Приміо самъ ваше писмо, и благодаримъ вамъ на у Сердію, прем дами нисте могли одговорити бываюли места за онакаве служителѣ често празна, ѕ самъ опетъ зато (:по Совѣту Вашимъ:) садъ о Пештанскомъ Торгу хотео самъ у Бечъ препоруке ради дотји, но ево чуда! кодъ насъ ѕ страшанъ ущербъ у Новцу, ни одъ Раане, ни одъ другій движими добара нисамъ могао, по Надежди, ни ѕдне крайцаре добити, а задуживати се пакъ на дѣло неизвѣстно чиниломисе несовѣтно, ѕ обаче одъ Предпріатіа не одустаѕмъ, и докъ до первогъ Новца одъ моѕ добара додјемъ слѣдоватіу Вашимъ Совѣту, а и дотле шатъ штогодъ добро и на Инштанцію кою самъ дао изадје. —

Сердечно бы желіо Г-дине кадъ бы и у напредакъ ту честъ имао одъ васъ писма примати, коіа бы мени особиту Радостъ узроковала, мени є доста печално што засадъ Средство недопуштами у Бечъ дотји, но вознominаніе ш вашимъ Познанству, и Приманѣ вашегъ писма служитјеми свагда на утѣху, а засадъ остаємъ зъ благороднимъ Срдцемъ

У Сенти 31-го Маі 826.

к' услугамъ готовъ
Кипріанъ Николичъ.

[Споља:] An Herrn
Vuk Stephanovits Karadzits
D-r der Philosophie, Mitglied mehrer
gelehrten Gesellschaften
zu Wien.
Mit Briefen S-r Vohlgeborn, Herrn v. Kopitar
Hofbibliothekair.

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3793]

3.

Благородни и Висикоучени Господине,
Любезни пріателю!

За знак Истине любови и Пріателјства Шалѣмвамъ оваи Мали Даракъ кои се у неколико фунти Маргарите Рибе састои. Поклонъ је тако мало важанъ да се не мало стидимъ поднети вамъ, но узрокъ є, што као у пркосъ одъ єданпутъ нестаде кечиге, и ово самъ єдва добио, пакъ, и то несасвимъ поволји, мораосамъ с' неколико комади шаранѣ допунити. Колико є Даръ оваи маленъ, толико га, молимъ за великогъ примите, єрбо га изъ искреногъ Срдца подносимъ. Како самъ дошао у Сенту одмасамъ се фаліо моимъ и вашимъ пріателјма да тје те, као што сте обетјали, по ходити ме, и сваки одъ овыи нестрплјиво чека да васъ види и позна, и ветј почели питати ме: та шта ради затолико вашъ Гостъ. — Іа васъ Господине пофторително молимъ учинитеми ту Радостъ и Честъ, одржите Речъ и походитеме кадъ доле к' Граници подјете, јатју неописану Радостъ и Задоволјство у вашемъ бытію натји

и као што самъ рекао на Моимъ подвозу до Н. Сада поштено одвести. И садъ и свагда уверавати васъ могу, да у мени правогъ пріателя у свакимъ случаю имате, а будућностъ може васъ отомъ уверити. — Мое одъ Беча до Пеште путованѣ ніе было за мене мало важно; Древни на брѐгу лежетји Шаренградъ, Острогонъ, Градъ Іакшитјевъ, и у нѣму новозидана привелика Црква коя ѥ на подобіе Римске Цркве С: Петра до полакъ сазидана довелису ме у прекрасна Чувствованіа. — Јшва Маноиловичъ Тишлѣръ, бивши у Шабцу Секретаръ чуютји одъ мене да сте имали ту доброту и питали за нѣгово обстоятелство напише ѳдну цедулю и Замолиме да ю къ вама у Бечъ пошлѣмъ, но у место цедулѣ ѳво нѣзино садржаніе: Моли васъ речени Јшва да разпитате код Српске власти ѳли нѣгова друга супруга Любица, кщи Живана Милутиновитја жива, или ѳ умрла, ако ѳ жива, то даму явите ди се находи, аколи ѳ пакъ мртва, да му изходатаинствуѳте кодъ речене власти погребатено писмо да бы се овде могао оженити. В' прочемъ очекиваютји у вами любезногъ Мусафира остаѳмъ вашъ

У Сенти 30-га 7-га п. н. 828.

искренни Пріателјъ
Кѵпріанъ Ніколичъ.

Спољa:] Hernn
Vuk Stefanovics Karagich (*&. &.*)
in *Kragujevacs.*

[Напомена Вукова:] одговорено из Беча 25 Јануар. по нашему.

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3794]

4.

Благородни и почитајеми Господине,
Љубезни пријатељу!

На ваше објављеније за четврту Част Песмарице тек што сам пренумеранте купити почео а неки човекомрзац учини читав сијасет против исте књиге, за које видећи његов толики безобразлук од започетог дјела одма одустанем, и то је узрок

штовам досад ништа одговорију нисам. — Сад пак чест имам јавити вам да сам *Повјест Силног Али-Паше*, који сам с' немецког одавно превео рад на свет издати, и то не другојачије но рад сам је вама, за знак пријатељства и љубови поклонити, даје ви (ако би за вас каква корист бити могла) путем пренумерације или каковим драго издати, а ја за мој труд не зактевам ни паре, за које вас молим да ми одговорите: шта ви о ствари овој судите.

То је она књига за коју вам је Стаић казивао, и коју сам рад бијо у Београду печатати, но после сам се известијо да то бити не може, и тако је пошљем у Пешту Г. Миловуку да је цензурирати да, која је још лане у м-цу Априлу преко Цензуре већ прешла, и одвећ мије чудо да је опоменути Г-дар толико време с' књигом прићутао. —

Кажете у вашем писму: „ако од пренумерације ништа небуде, то остајемо опет пријатељи као што смо и били". Што се пријатељства тиче то некасе гаи за мој рачун, нит ја примам к срдцу што ви наш у Бечу имајући разговор нисте могли изпунити у Србији. — Добро познајем ја ваше према Србији намјерениje ал — — — но преко свега тога истину вам исповедам дами једнако гори срдце за љубезном Србијом, и јасам још унадежди да ћу у оној страни живот свој провести. — Препоручујући се вашој љубови остајем ваш

У Сенти 20-га Јунија н. н. 833.

Почитатељ
Кипријан Николич.

[Споља:] An Hochgelehrten Herrn
Vuk Ste. Karadzits
D-r am Spitelberg № 133
im hinten im 1 Stock, die Thür № 15.
in *Wien.*

[Напомена Вукова позади:] у недељу купао сам се у № 4 два пут
у понед једном
— вторн. једном.

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3795]

5.

Высокоученый Господине!
Мени Высокопочитаємый.

Съ радостьу читаосамъ у Новинама нашима, да су ваши ревностнй подвизи къ роду Србскоме, наравно по нагону искренногъ Родолюбія вашегъ, до Престола Русскогъ Императора допрли, за кое є Царъ Нікола изволіо обдарити васъ златномъ медальомъ. Я вамъ честитамъ преузвышени овай добытакъ, и желимъ изъ свега срдца, да се съ ньиме млого и млого година дичите и поносите. И іоштъ бы вамъ нешто желіо; — а то є оно што бы єданъ искреный родолюбацъ и Сербіе пріятель, таквомъ родолюбцу као вы желити могао. —

Я самъ по старой моіой жельи, заєдно съ моіомъ фамиліомъ овде сместіо се, почемъ самъ найпре у Савамали кућу, а за тимъ одъ Чича Якшића воденицу съ принадлежећимъ грунтомъ на Топчидеру и єдну поголему башту и за Вароши купіо; и сад ми іоштъ то само предстои да мога єдинца сына оженимъ.

Г. Стефан Радичевићъ нашъ Попечитель, почемъ се найпре увериo да самъ я 1815 год. у Сербіи воєвао, а за тимъ из Янине Князу Милошу у смотренію Србіе єданъ полезанъ артикъ доставіо, издѣствовао є да самъ званіе Актуара кодъ глав. Депутаціе Школске добіо, за кое самъ |: премъ да ово пискаранѣ ніе ми башъ по ћуди :| Предпохвалѣноме Господину благодарностьу обвезанъ; алъ ме то печали што іоштъ до данасъ нисамъ имао ту срећу предъ свѣтлогъ нашегъ княза предстати; а тымъ више, што некій кои су съ млого маньимъ жаромъ родолюбія овамо дошли, а много веће него я призрѣніе имаду: но опетъ волемъ быти достоянъ княжескогъ и общи Срба благоволенія, а не уживати га, него небыти га достоянъ а уживати га. —

Я самъ се радовао кадъ самъ слушао да млогій ученый Србльи у Србію прелазу; єръ самъ посеби судіо да у Сербію само оный теже кои Родъ свой любе и желу му по могућству штогодъ помоћи; алъ садъ видимъ да самъ се у мнѣнію томъ варао. — Млого овде учены Србаля има, алъ мало патріота; по већой части дишу духомъ Попова т. є. — опростите ми што се овако изражавати морамъ — „Я теби паки и паки, а ты мени моє плати“. А има ій, веруйте ми Господине и онаковы,

кои бы за неколико бутели доброгъ Шампанера сву Сербію жертвовали; а то све подъ видомъ родолюбія.

Због покупованы овде сталны добара, по гласу овдашнѣгъ устава, морамъ имати одпустъ, него васъ молимъ учините любовъ у две, три речи явити: были ми Г. Агентъ Кнь. Серскій одпустъ одъ принадлежеће власти израдити могао, и упутите ме какви къ тому дѣлу средства т. е. орудія потребна су, пакъ бы я совѣту вашемъ слѣдовао. Млоге самъ овде пытао за стваръ ту, алъ ме свакій другоячіе совѣтуе; а млогій ме и ненавиде, заръ зато што самъ я колико толико у Сербію не съ торбомъ, но съ образомъ дошао.

Ако бы необходимо нуждно было да одпуста ради самъ собомъ у Бечъ дођемъ, я бы и то учиніо, ако бы ме моя предпоставлѣна властъ одпустила. У Мађарской я ништа недвижимога немамъ, нити што тамо тражити имамъ; све што самъ тамо притяжавао, преносамъ овамо, а садъ уживамъ оно што ми е одъ детинства на срдцу лежало. Народъ овай т. е. селяцы рекао бы да су одъ саме природе облагороћенъ, и на овако лепо и велико дѣло лако бы се предуготовити могао; алъ е велика штета — по моме расужденію — што се нечистый Прокаторскій духъ яко међу народомъ овымъ укоренюе. Вама е познато да е та класса людій неописано опасна, ко бы рекао да Прокатори нису привилегирате пустаіе, лаже и варалице! Николико міліона душа то сведоче.

Ваше домаће съ высокимъ почитаніемъ поздравляюћи, и у наклоность вашу препоручуюћи се остаемъ

26-га Марта 842. год.
у Београду.

Вашегъ Благородія
Понизный
Кyпріанъ Ніколичъ
глав. Фол. Школск. Актуоръ.

[Споља:] An Wohlgeborenen
und Hochgelehrten Herrn
Vuk St. v. Caradzitsch
D-r c. c. t.
Tirka.
Franco. in Vien.

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3796]

6.

Высокоученый Господине,
Мени Высокопочитаемый!

Свакій човекъ ако е у своме животу штогодъ лепо и — баремъ по собственомъ ласканю — похвале достойно учиніо, жели ово свое поведеніе чрезъ верны документа, вечитог спомена ради своме потомству оставити. Изъ овы побуђеня ясамъ іошъ поодавно одъ Г. Г. Стояна Симића |: бывшегъ могъ побратима и другара у Букурешту 819 год. :| покойногъ Владыке Савве, Якшића и Чубре атестате узео, кои сведоче, како самъ я 1815 год. као бећарскій писаръ кодъ Стевана Јоксића Призренца, за отечество воевао, како самъ на граници Влашке и Сербіе Али-Пашинимъ Арнаутомъ у руке пао и у Янину одведенъ био, како самъ, ослободивши се одъ туда, одъ Српскогъ Агента Г. Михалаћа изъ Букурешта съ отмѣннымъ препорукама у Сербію дошао и како ме е Князъ Милошъ због моы ревностны поступака спрема отечества отмѣно пріймо и т. д. Сви ови атестати потврђени су и у варошкомъ суду овдашнѣмъ. Но желіо бы іошъ еданъ атестатъ имати, кои, ако бы добіо волео бы него нишан Ифтихаръ одъ I степена. — Премъ да млогій, као у слѣдству скотскогъ безчувствія, држе да е за отечество воевати была — опроститеми — само една спрдня и лакрдія, но я мислимъ да онай кои е за отечество найвише, дакле самогъ себе, жертвовао заслужуе да ако не кодъ садашнѣгъ нарашгая, баремъ кодъ потомства признателностъ добіе.

Пре него е Марашли-Али-Паша поискао одъ Србаля оружіе |: као што и вы у исторіи велите :| было е то у Цариградскомъ дивану потайно веће заключено, кою самъ тайну я одъ грчке хетеріе у Янини, као изъ найбистріегъ извора дознао и Князу Милошу чрезъ еднога писма явіо. Ово е писмо Князъ Милошъ пріимо и уважіо и — колико самъ дознати могао — употребіо га е као што е требало.

Я бы желіо кадъ бы и одъ Княза Милоша на предпоменуту мою преписку из Янине, коя се 816 догодила, свидетелство имао, за кое узимамъ слободу васъ, Почитаемый Господине! у свакой учтивости молити, да вы, по улученой згодной прилици, Кнь. Милошу ову стваръ напоменете, па ако бы се Кнь. Милошъ мене и преднаведеногъ писма опоменуо |: а мислим да ћесе опоменути, єръ е онъ ово више пута спо-

миняо:| и ако бы сте примѣтили да бы наклонѣнъ био дати ми на ово атестатъ, то бы васъ понизно моліо да ми явите, па бы или я самъ дошао, или у противномъ случаю обратіо бы се на Кнеза Милоша еднимъ прошеніемъ, молећи васъ и онда за ваше посредствіе.

Я наша обстоятелства добро познаемъ, и поисканы атестатъ, ако бы добіо, текъ бы онда употребіо, кадъ бы ми правителствена служба дотешчала да већь не могу више служити, како бы помоћу тога документа лакше могао мало пензіе добити. А да бы се тай атестатъ у свое време уважіо, уверіо самъ се одъ више отмѣни особа. — — —

Честитамъ вамъ добивеный презентъ одъ Цесаревића. Желимъ изъ свега срца да га у задовольству на млого година уживате. — Съ почитаніемъ поздравляюћи вашу фамилію, есам

26-г Марта 847.
у Београду.

Вашъ понизный
Кипріан Николић.

[Споља:] An Herrn Doctor
Wuk St. Karadzits
Wohlgeboren
Landstrasse № 362.
franco mit
retour Recepisse
d. recomandirt.
in *Wien.*

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3797]

CLXXXI.

ТОМА МИЛОЈЕВИЋ

Высокоученый Господине,
Почитаемый Пріятелю!

Мое с' вамы познанство есть мени у сваком отношенію пріятно, и у свакый час мога живота мило и чести достойнѣйше буде. —

Неима веће чести ни славе на овом свету, него за ползу свога народа бдити, нѣга постепенно просвѣщавати и тако человѣчество совершавати. Прішбрѣтеніе чести, достоинств, а особито книжебне славе, при нашего народа еще мрачном и суевѣрном вѣку, без коварства, зависти, и лютш гонећег соперничества не быва. Примѣри ужасны млогіе великіе мужи то нам дополнш у повѣсти доказую. Вѣдомо вам есть, да Политика и Закон честю правду и истинну нарушаваю и газе. Хоће се мудрованіе, извѣстности свѣта и человѣка, и особитый проницателства дух, за не пасти у панче едне или другога, а у тому еще истинности, вещности, и чистом и основателном человѣчества совершенству, — докле их человѣчески ум достигнути и поняти може — сходствовати. Благоразумное обаче разположеніе и размысленное уведеніе може и у просвѣщенію мѣсто имати, такым способом да се народ мал по мал к' просвѣщенію приводи, без да се толико ни една ни друга шпасна точка дотиче, а то выше человѣк цвете за будући славе венац себи собирати, удоволствіе духа, тишину душе полученти, и собственность характера обдержати, може. Стеза, коіом ходите, и начин шбразованя, коега одабрали есте, славенскый народ к' просвѣщенію приводити есть хвалный и изрядный, грядите по тому путу и величайшу славу возполучите. — К' тому бысте и кой полезный и поучителный превод придодати могли,

и какш силу єзыка имате, такш бысте могли и словницу (грамматіку) сербску — хоћу рећи за већу часть читаюћи и писаюћи люди вразумителным или средным штилом, не какш Мразович — списати и издати. Коликосе словница мало дѣло гдѣкоме чини, то я мыслим, да и она великога знанія и дубокости єзыка, взыскуе. Многыи и великыи мужи међу Французи есу Словнице составляли, и затш ныов єзык якш уздѣлан есть. Код нас пусто и отворенно есть полѣ на све стране, и за сваку грану художества и вѣжества. К' тому мыслим, да бы добро было пред изданіе книга, да бы сте ю гдѣком ученну мужу на прочитаніе, на примѣчаніе и болше утвержденіе сообщити могли; У томе неналазим я никаково славе помраченіе, нити собственности унижeніе, него све то веће приближеніе свѣтлости, то веће приращеніе истинне вещности и чистог совершенства, а то веће народа просвѣщенію, како единои всевысочайшей меты славнѣйшег и изряднѣйшег предпріятія человѣческог. Дерзостнш; Ученный Господине, изрядный конец просвѣщенія продолжите, не гледаюћи на свако препятствіе, предходите иным, с' вашыми славнымы сочиненіами, и слѣдователю достойнѣйшега предмета имати будете. Молим покорнѣйше не примите ово, Господине, за увѣщенія коя нисам у состоянію давати, особито вашей особи, него за пріателскш напоминаніе, единш нишаюћа на право образованіе, и основателніе парода просвѣщеніе.

Ако бысте имали доброту, мени что се важнога издати буде приявити, то бысте мене яко обвезали. Просим покорно изволите ми ваш надпис послати.

Мой нижайшый поклон дражайшей вашей фамілій.

Греци досад добро побѣдише Турке и болѣга се надаю, ибо 5 владара есусе за ны изяснила.

С' достодолжным высокопочитаніем имам отличату честь назватисе

Броди 4/16 Априла 1826.

Высокоученнога господина
нижайшым и усерднѣйшым
пріателѣм
Ѳома Милоевич
Учитель Реалске Школе.

[На засебном листићу:] Надпис: Thom Miloevich, Lehrer der ital. und franz. Sprache an der Realschule in Brody.

[Споља:] von Brody
An den Hochgelehrten Herrn Herrn
Wuk Stojanovich [!]
mehrerer Academien hochgelehrten
Mitgliede etc. etc. Hochwohlgeboren
in Wien.
Abzugeben im Gasten- Hause
zur Stadt London dem Kais. Kön.
Haupt-Mauthamte gegenüber. bezahlt.

[Вукова напомена:] одговорено по Симоновићу 25 Април. (по нашем).

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3798]

CLXXXII.

МОЉБА ВУКОВА ДА ГА ПОСТАВЕ ЗА КОРЕКТОРА БУДИМПЕШТАНСКЕ УНИВЕР. ШТАМПАРИЈЕ

Serenissime Caesareo-Regie Haereditarie Princeps,
Archi-Dux Austriae et Regni Palatine!
Excelsum Consilium Regium Locumtenentiale Hungaricum!
Domine, Domini, Benignissime, Gratiosissimi!

Officio Correctoris typi Illyrici iam anno 1796-7 occasione quippe Typographiae Illyricae ad Typographiam Regiae Universitatis translationis penes eandem Typographiam cum pendendo ex Fundo illius Salario praeter Censorem Illyricum clementer stabilito, atque cum titulo Censoris Georgio Petrovics benigne collato, per evectionem dicti Petrovics ad actualitatem Officii Censoris inde ab anuo 1823, quo idem Salarium suum ex Aerario Camerali levare coepit, et munus Correctoris, quod junctim cum censorali gesserat, continuare cessavit, vacante effecto; praesumit subscriptus pro Bgrse conferendo sibi vacantis id modi Correctoris Illyrici Officio ad Celsitudinem Vestram Caesareo-Regiam, et Excelsum Consilium Regium Locumtenentiale Hungaricum ima in submissione reccurrere [!] e sequentibus:

1). Quod, ut praemissum, statim sub Epocha Conjunctionis Typographiae Illyricae cum Typographia Regiae Universitatis Alexander Ragázzy, esto Graeco-Catholicus fuerit, in actualem Librorum etiam G. N. U. R. Censorem clementer denominatus sit. Georgius autem Petrovics pure pute illo ex incidenti, quod penes comblures Librorum Censores, non tanta novi Censoris, quanta adeo diversi typi Illyrici Correctoris necessitas subversetur, principialiter in Correctorem Typi cum integro Salario e Fundo Typographico annue percipiendo Benigne denominatus extiterit. Titulo saltem Censoris pro quo nullum trahebat Salarium, eidem

Clementer attributo. Quo Typi Correctore, Georgio utpote Petrovich ad dignitatem actualis Librorum Censoris altissime ita evecto, ut Salarium suum quemadmodum et caeteri ex Altissimo Aerario Regio percipiat: Officium peculiaris et ex Fundo Typographico salarisandi Typi Illyrici Correctoris, cujus necessitas sub initium statim clementer agnita est, vacans redditum extiterit, actuque per phylerales Correctores nec supplebile vacet.

2). Quod subseque, post mortem quippe Alexandri Ragázzy, utroque, Censoris nempe et Correctoris Illyrici Officio in una eademque persona concentrato existente [!], tandem anno 1814 Sua Majestas Sacratissima clementer admittere dignata sit, ut siquidem major Typi Illyrici Correctoris, quam Librorum Censoris jam sub initium Benigne agnita actu subversetur necessitas, pro corrigendis penes Typographiam Regiae Universitatis imprimendis Libris Illyricis distinctus a Censore eorundem Librorum Corrector, ex Fundo ejusdem Typographiae Salario providendus, exigente necessitate per Celsitudinem Vestram Caesareo-Regiam et Excelsum Consilium Regium Locumtenentiale Hungaricum Bgrse constituatur.

3). Quod a tempore, quo laudatus Petrovics actualitatem Officii Censoris adeptus, munere Correctoris Illyrici fungi cessavit, in vigente hic Loci Budae utpote ex Pestini Virorum in Literatura Illyrica apprime versatorum inopia, hisque etiamsi quaesiti invenirentur, ad assumendum id genus laborem non semper promptis atque paratis, Phyleras typi hujus non raro ad manus Correctoris devenire contingat, qui nec relate ad peritiam rei, nec relate ad causata nefors culposa neglectu vel ignorantia damna desideratam eis, quorum interest, conquiescentiam, et securitatem praestare potest; unde creditum Justituti manifesto periculo exponi est necesse.

4). Quod correcta atque a mendis typicis quam maxime libera operum editio ad praecipuas Typographiae dotes pertineat, hoc vero constantem periti aeque ac seduli Correctoris Vigilantiam deposcat, et id quidem reflexe ad Illyricam Literaturam eo magis, quod in hac, utpote in plures Dialectos subdivisa, (quemadmodum ipsa Typographia Regia saepius ac iterum conquesta est, medelamque rei huic adferri hucdum frustra solicitaverat) non sit una et eadem scribendi ratio, et plerarumque dialectorum harum Literatura his primum temporibus solertuis excoli coeperit, pro eadem igitur longe major ex obtutu hoc necessitas adsit constituendi debite in illa versati

ac recte ideo stabilis Correctoris typi, quam pro latina aut alia ad unitatem principiorum scribendi magis exacta et ad florem jam perducta Literatura. Quamvis enim in genere certum sit, quod Manuscriptum Correctori typi Regulam ponat, evenit nihilominus, ut manuscriptum quandoque non satis clare ac distincte Literas earumque formas exhibeat, eoque non obstante illud, quin propterea auctori restitui debeat, aut, si mortuus est, restitui possit, imprimendum veniat: quo et simili casu certe quisque obvius non facile, nisi cum remora et rei perito importunus fuerit, se juvare sciet. Accidere etiam potest, ut auctor argumento, quod scripsit, totus intentus, et ad Orthographiam tandem hac in lingua uniformandam ast[!] hucdum ad uniformitatem non adductam haud satis reflectens, aut ejusdem non optime gnarus, quampiam hujus partem Correctori Typi concredere velit; verum non existente[!] stabili publicaque fiducia pollente Correctore, scopum planiori hac via obtinere nequeat: quod tamen eidem petenti et compensare parato denegari vix posset, siquidem.

5). Proprium Interesse Typographiae Regiae Universitatis exposcere videatur, ut adminicula, quae ad fovendam congrue et promovendam Litteraturam Illyricam ejusque Cultores conducere possunt, adhibere, et quo plurà pro impressione qualificata Manuscripta sub sua prela pertrahere studeat, verbo: haud admittat, ut Proprietarii Manuscriptorum, prout adusque teste hic sub A. demisse adnexa consignatione, non raro contigit, talia quocunque ex incidenti alibi extra Regnum imprimi curare malint.

Ilis, quantum ad necessitatem, utile atque decorum ultro etiam Bgrse constituendi penes Typographiam Regiae Universitatis cum admensurato Salario Stabilis Correctoris typi Illyrici, altiori obtutui humillime substratis. — Quod qualitates Supplicantis attinet: Idem, velut Altiori Linguae Illyricae eruditae vulgo Ecclesiasticae notitia imbutus, et Serbicae seu ut vocant, Rascianicae sibi maternae, reliquarum item illi affinium gnarus, qui proprio Marte Illyricae communis vulgo Serbicae Dialecti Grammaticam, in Germanicum, ut liber sub B ostendit, versam, primus in sua Natione concinnavit, Dictionarium porro Serbico-Germanico-Latinum sub C adpromptavit, Cantilenas Populi Serbici in adnexis sub D, E et F tribus Tomis editas, atque a Scriptoribus Germaniae celeberrimis, quod plures Ephemerides literariae perhibent, cum laude exceptas, peraeque in Germanicum

traductas collegit, denique periodicum Scriptum Serbicum Almanah vocatum sub G edidit, et severioribus etiam studiis, uti sub H humillime adnexum Diploma testatur, exultus est, ac ideo pluribus aruditis Societatibus adlegi meruit, per navatam [!] sedulam Illyricae cum primis Literaturae operam, eas se qualitates consecutum esse confidit, ut desideratum munus Correctoris Typi Illirici [!], huc intellecto Croaticô etiam et Dalmaticô, quorum nempe Correcturam aeque in se assumit, cum honore et satisfactione obire omnino valeat; demississimas proinde preces suas reiterat, et praeadnexos sex Libros sibi, capto Bgrso usu restitnendos altius disponi humillime orando, Renignitati praealtisque Gratiis humillime devotus profundissima in submissione emoritur

Calsitudinis Vestrae Caesareo-Regiae
et
Excelsi Consilii Regii Locumtenentialis Hungarici
devotissimus servus
Wolfgangus Stephanovics Karadgics
Act. Lk. et Philosophiae Doctor,
et plur(imarum) erud(itarum)
Societatum membrum.

[На полеђини написано истом руком којом и молба:]

Ad Serenissimum Caesareo-Regium Haereditarium Principem, Archi-Ducem Austriae et Regni Palatinum, et Excelsum Consilium Regium Locumtenentiale Hungaricum. Dominum, Domos, Benignissimum, Gratiosissimos.

Wolfgangus Stephanovics Karadgics pro Bgrse conferendo sibi penes Tipographiam Regiae Universitatis vacante Correctoris Typi Illyrici Officio humillime supplicat.

17.078 p. 30 Junii 826.

[У врху, с десне стране, другом руком:] 17078.

Supplicantem cum petito suo ad Typographiam Regiae Universitatis relegari.

Ex Consilio Regio Locumtenentiali Hungarico.

Budae, die 4-a Julli 1826 celebrato

Joannes Comes Pongrácz.

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3799]

CLXXXIII.

СИМА МИЛОСАВЉЕВИЋ-ПАШТРМАЦ

1.

Љубезна рођо!

Не примивши никаква одговора на препокорно прошеније моје, послато Господару под 12. о. м. уз које сам и вама писао, усуђујем се опет молити вас као свога пријатеља, да бисте напоменули Господару и да бисте настали, да ми се што добро одговори.

[23, VI, 1826].

[Вуков концепат у арх. С. К. Академије бр. 2314а]

2.

Почитаемый Господинъ Рођаче?

Неколико пута преко Господара Васйлія Поповића прйминосамъ любезный поздравъ вашъ одъ коегъ и разумѣваосамъ дасте благодареніе Богу здравй свагда бывалй, а сада пре неки данъ одъ Писара Суда здѣшнѣгъ разумѣосамъ дасте благополучно й безбѣдно у Крагоевацъ приспѣлй, й занасъ какосмо пйталй? накое свагдешнѣ ваше пйтанѣ й поздравъ вашъ учтйво благодарймо! како я тако и Снаха ваша Смыляна, й Сынъ 6-то Лѣтни Васйлїе й кћй 2-Лѣтна Анка, кой вамъ любе руку й васъ скупа возпоздравлямо! слѣдователно являмо дасмо благодареніе Богу здравй, и желећй за вашу фамйлію разумѣти учтймо молймо дабысте насъ осостаянію здравля ньйова йзвестне учйнйлй. Понеже пакъ да дѣла моя недозволяваюмй у Крагоевацъ доћй сва мй лйчно видѣніе йматй, а тако незнамъ

хоћелй й вамъ могућно бытй доћй, молимъ у будуће да быстеме благоволйлй будй одъ куда бывало съ Писмама вашймъ посе щаватй, коя менй преко Господара Ѳеодора Хаџй Байћа изъ Земуна одправлятй можете, коя я са усрдіемъ й свакймъ почитаніемъ приматй буду. С' коимъ са свакймъ почитаніемъ и пребйвамъ вашъ!

У Чачку? 22-го 9-мвра 1828.

Истйнйтй Роћакъ!
Сйма Милосавлѣвичъ.

[Споља:] Высокоученому Господину
Госп: *Вуку Стефановичу* Караџићу
со почйтаніемъ
у *Крагоевацъ*.

[Напомена Вукова:] одговорено из Беча 29 Јануарија 829.

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3800].

3.

Благородный Господине Вуче Стефановићу, Караџићу, Докторе Философіе и Сочлену више ученіе Содружества у цѣлой Евроии, и Члену Славенске Словесности, и проч. и проч.

Докучіо самъ изъ Писма Господара Васе, писато 29. прош. м-ца Септ. све жалостно содржаніе истога, на кое по точкама и одговарамъ.

1). Роде мои! мы Ѣурћевцы, нисмо тако деликатни, да се одъ едне грознице тако яко уплашимо, и помоћъ Докторску да потребуемо, даже и онда, када бы Доктора првога комшію имали.

Вы добро знате за кога е Г. Докт. Стеићъ опредѣленъ, пакъ за такову маленкостъ да га позивате, дойста чудимо се! — А и то вамъ морамъ казати, да е и нашъ Врховни Господаръ Грозницомъ обтерећенъ, пакъ іошъ ни Онъ никаковіе лекова употребіо ніе, оставляюћи самой Нарави теченіе свое, пакъ у крайной нужди Докторіе да употребы. Зато судимъ,

да бы болѣ было, и вы да се тако плахи одъ едне грознице непоказуете; ербо боязливостъ таква, само васъ смешніе чини! — И то вамъ къ сожаленію моему рећи морамъ, одъ таковога млоговажнога човека нисамъ се надао, тако унизителни гласъ чути Три Цванцике цѣло имѣніе! — Кадъ чу Докторъ тако неповолни гласъ, онъ вели: „Я безъ пара немогу никуда, а човекъ кои нема више одъ Три Цванц. колико мени може дати, по моіой Докторской Совѣсти налазимъ, да се тамо ни стопе не учини, ербо свака стопа Докторска бадава учинѣна то є смертни грехъ". А Давидовичъ рече: „Тако су Бечліе"! — А Чича Јоксо говори — е — ясамъ давно за Асталомъ мое примѣчаніе учиніо! — али нека стои. —

2). Роде мой! Ко здрави разумъ има, онаиће рећи: „Што се закона тиче, вы да се нисте ни родили на овай Светъ, они бы съ помоћу Божіомъ и у здравлю Нашега Господара написати и уређени были. — А мы башъ и некабулимо, да нам' се криви Закони напишу! кое видіо да одъ крива човека што право, и добро изићи може? —

За квартиръ што велите, да вам' се наће; то є найлакше; за васъ нетреба какова висина, или боеви (Апартаменти) или узъ мердевине, него за васъ є, Роде Мои! Бурдель, онди вам' се може све пужно приуготовити, за нужно велимъ тѣлесно и за спаванѣ. Приспѣ ми и тужба една противо васъ, Графъ Косіеревићъ и Благородацъ Десимирскій, туже се за некаково отиманѣ Тестіе у Раковицы, Они изъ Тестіе пре тога воду су пили, а ви ктели сте мокрити ноћу у ню, и одъ тога тужба и данасъ трае. Но за избавити васъ у напредакъ одъ такове бѣде, а и другіе кое бы се догодити могле, совѣтуемъ васъ, као роћака да у Бурделю будущемъ вашемъ квартиру изъ подъ кревета нужне руне изкопате, и потребе ваше свршуете, безъ ничіега безпокойства. А и зима вамъ у Бурделю досаћивати неће, имате некакове кожне Альинѣ као Медведъ, а и онъ у рупи зимуе, пакъ є здрави роћо него вы, опростите на подобію. — Съ вишенаведенимъ квартиромъ надам' се даћете довольни быти у свакоме призрѣнію. Рѣчъ Слузи, ми у содржанію Писма вашега нисмо могли разумѣти; ербо онди нема говора о кравама када слузе, кобиле или други какови Скотови, него мислимо, да сте мислили, о Слуги. Истина слуга вамъ валя као Богалю, кои ће васъ облачити и свлачити, нети на коня и скидати. Ово има мѣсто! —

Когодъ има у прсима людцко Сердце, и у глави здрави разумъ „онаи мора рећи, да сте вы права будала, роде мой; кадъ мислите, да се безъ васъ Закони написати немогу! — Ваше цѣло Писмо сочинѣно є и наведено до саміе пара, и све Паре те Паре Дугови, узиманѣ и Даванѣ и проч; него на ово се рећи може: Пространой Г.... цы муда су мѣра“ и то по голема мораю быти. —

Млого сам' се на васъ роде мои разжаліо и млого колѣнопреклона начиніо, док' самъ Господара умоліо, да Тахминцію Београдскога овамо доведе и Апси ради млогіе нѣговіе кабаета. Ползуюћи се овимъ случаемъ доброму сам' се Послу досѣтіо, васъ, да опоменемъ и на добаръ путъ упутимъ. Идите у Београдъ и заступите мѣсто и службу бывшега Тахмиціе; пакъ будите бумбарећи Тахмиція, пакъ ето пара на изобилъ, я друго мѣсто незнамъ гди бы вы могли ваше нужде подмирити, него на томъ мѣсту, а вы се у той службы одъ части и разумѣте, ербо сте были ђумрукція некога вактя. Но роде Мои! одъ оне до ове службе, има нека разлика; Овди ми се види даћете моћи лако живити и съ мало труда; ербо како васъ є Богъ осакатіо, то вамъ є свагда една нога прегнута, прегнуте и другу, ето васъ четвороношке пакъ идите по баучки! но іошъ едно треба и то адета ради, валя вамъ мустаће обріяти да се уподобите предшедшимъ вашимъ. —

Надамъ се, да сте са овомъ сретномъ мисли све ваше желѣ исполнене, пара доста и тѣлесна угодност ето пословица удѣлу: „Весело сердце куделю преде“, Предите роде мои! и мотаните на канулу, а неће вамъ ни давати вретено но подебелу Дружицу; башъ за прело небы васъ толико безпокойли, али вашіе пѣсана ради, мораћете и ту услугу чинити и то за умилити серце кои васъ слушали буду.

У Овоме Вышенаведеному видићете вашу мѣсечну, полгодишню, а и годишню Плату, кою расположите и разчисліте по вашой Угодности, и да вамъ на здравлѣ буде. Съ Богомъ роћаче мой прими усердно Совѣтъ одъ твога непремѣнога

У Пожар. 2. Окт. 829.

Роћака
Бурћевацъ.

Е рођаче баш ми е жао што се овди догодіо ниси да и ти штогодь дометнешь, али нека стои други путь.

Примите уз' ово и Пашошъ до Београда.

Горньи.

А има и копія.

[Споља:] Высокоученному
Г-ну Вуку Стефановићу Караџићу
у *Крагуевацъ*.

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3801]

4.

Љубезни рођо!

Примио сам ваше писмо (као одговор на писмо, које сам ја Г. Кн. Вас. писао) из Пожаревца од 2. овога мјесеца, и уз њега пасош. У пасошу сте нешто и изоставили, н. п. да сам и член (или директор) *Законодателне Српске Комисије*, *Српски Историограф нашега времена* и пр.

Што се пак тиче писма, оно је врло славно; али се није ни чудити, што је паметније и љепше написано од онога, што сам ја Кн. Васи писао; јер сам ја оно писмо писао у грозници и у ипокондрији гледајући смрт пред очима, а ви ово не само што сте писали на тенани, него вам је још помагала и цијела Кнь. канцеларија.

Ово вам само јављам, да знате, да сам писмо ваше примио, и да вам труд узалуд није био.

У Конт. Зем.
16. Окт. 829.

Ваш рођак
Ђурђевац.

[Вуков концепат у арх. С. К. Академије бр. 3802]

5.

Любезній Рођяче.

Чуюћи, да си у намѣренію къ рођаки у Земунь нћи; одма самъ се съ Ђурђевцима прочимъ постарао, да вамъ се Пасошъ къ прелазку у ону страну нужный пошлѣ. За то ево и прилажемъ Пасошъ кои ће вамъ нужданъ бити, као што вам е овомъ подобный датъ, кадъ сте и пређе изъ Крагуевца у Земунъ прелазили. Примите, примите, велимъ овай пасошъ одъ рођака ваши подносимы вамъ, хотя да ћете и другій добити, еръ овай сваку препоруку за васъ нужну у себѣ содржава. Желећи вамъ срећный путъ, поздравите ми и Снау мою, и Саву

дато у Крагуевцу
19-га Августа 1831 года.

Вашъ Доброжелательній Рођакъ
Сима Милутиновић.
Паштрмацъ.

[У прилогу:]

Пасошъ

Показатель овогъ Г-нъ Вукъ Стефановић; Карацић, рођакъ мой, изъ Тршића, око 45 година старъ, стаса израстна, лица любка, поглѣда умильна, чела намргођена, носа лепа и округла, малы уста, ситны, честы и бели зуба, ушію соразмѣрны, ноге едне мало краће истина, но нешкоди му скорому оду, руке праве и свободне, само едномъ неможе свуда, куда бы желіо радити; къ тому лако се познати може и по тому, што леты у поставленнымъ кожамъ альинама иде, и мало врло говори, а кадъ проговори, варнице му беле из чести зуба излећу Словомъ овый рођакъ мой, подобный писарю и Совѣтнику цара Душана, као што га исторія описуе, найсквернія фигура, полази у Земунъ фамиліи своіой: зато и препоручуемъ надлежнимъ Сербскимъ властима да му прећи у Земунъ препятствовале не бы, а Ц. К. учтивѣйше умолявамъ, да кадъ у Контумацу рођакъ мой буде, не бы многогъ када на нѣга трошили, онъ е самъ од себе кадъ пріятанъ, подобный житномъ калу, а

највише молимъ Ц. К. власти, да бы на то вниманіе свое обратити изволилѣ, да се и пенџери и врата по соби, у коіой бы роѣакъ мой за време Контумацираніа свога пребывати морао, тако утврѣена была, да се нигди одушке ни наймапѣ ненаѣе. крозъ коя бы воздухъ у собу уѣи могао; еръ кромѣ свега свойства, коя роѣакъ мой има, то му е найотличніе, по коимъ се равно, као и по другима више назначенныма познати може, да врата и пенџере одма, гди наиѣе, затвара и тврди, да га одкудъ цугъ удариo небы, пакъ онда то-првъ седа; као што обичай има затварати се лепа птица Вуга, коя пріятанъ и мирисъ од себе дае.

Дано у засѣданію Ђурѣевачкомъ
У Крагуевцу 19 Августа 1831 год.

Сима Милосављевић
(М. П.[1]) Паштрмаць
у име ђурѣеваца и про.

Пасошъ овай дае му се на толико времена, колико нѣму (Вуку) одъ роѣеня има *година.*

[Споља:] Благородноме Г-ну
Вуку Стефановићу Караџићу
члену Суда Београдскомъ
у Београду.

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3803]

[1] Печат ман. Раваница с натписом: Святовознесенскаго Раваничкаго монастыря Егоже С. Сербски Великомуч. Князъ Лазаръ со... въ лѣто 1374.

CLXXXIV.

ЂУРА МИЛУТИНОВИЋ

1.

Високоученни Господине и брате Вуче,
Здравствуйте!

Обявленїе; на житие Гос. Арс-ича, съ писмом вашим на мене, отслатое, примио есам 24-га Юнїя. Разумѣш есам у нему вся. Труд мой мали коликосам могао, есам учїнио; пренумерантов съкупіо коих и имена купно съ парами предаем Господару Милутину Радовановичю купцу овдашнѣму, конче предати у Земун Господару Мовсилу Лазаревичю, и он Вам у Пешту коме надлежи послати.

Ясамхотео предати истое како щосте ми писали, Гос. Максиму Ранковичю, но другими пословими обтеречѣн нїесе мого примити.

Кнїге, како буду готове а вы одма пошалите овамо, на више именована Господара Милутина Радовановича — дасе не чека, и убудуще више пренумерантов буде.

Гос. Алба вам благодари щое заборавили писте, и любезно вас поздравля, такођер и Ката нѣна ьáс поздравля, и я вас любезно съ целим вашим домом поздравлям и есам

у Београду 4-га Юлйя 826.

ваш нелицемѣрни
Гешргїе Милутинович
Черногорац.

[Споља:] Високоученному Господину
Гос. Вуку Стефановичю Караџйчю
датисе
у Пешту
или гдѣ буде.

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3804]

2.

Высокоучéній Господине Вучe!
Здравствуйте!

Імамъ вы честъ явйтй, ваше пйсмо одъ 21-го Септемврія купъ съ обявленіемъ, ёсамъ прймio йсправно 1-го Октомбра на кое прочйтамъ, и разўмѣмъ све штомй пйшете, кое ми препорўчйете, да вамъ покупймъ колйко вйше могу пренумеранта, на 2-гу частъ Данице, тоестъ на Забавникъ за Годинў 1827. кое ясе потрўдимъ оно неколйко дана, и скўпймъ 29 Пренумеранта, кое йзносй чйсломъ 30 книга, и пошлѣмъ новце и Имена Пренўмеранта, преко Господара *Васйлія Василіевйча* кўпца й жйтеля Земўнскаго како штостемй вй и самй пйсалй, кое безъ сваке сумнѣ надамсе за цело да вамъ е послато. Дрўго самъ вамъ послао јоште Јўлія 4-го 14 Пренумеранта по Господарў *Марку Радовановйчу* кўпцу и жйтелю Земўнскому на житіе Георгіа Арсеніевйча Еманойла, коестемй являлй ў Обявлееію вашему даћете послатй іоще ў Августў месецў, него самъ после разўмѣо изъ вашега пйсма какавъ е ўзрокъ біо теесе задржало, него самъ се за цело надао о Мйтровскомъ вашару даћетемй кўпѣ послатй са Забавнйцйма, дакле вамъ се молймъ покорнѣйше акосў книге готове дабйсте йхъ послалй поскорѣйше врбо людй ёднако овде отъ мене книге траже и йскаю.

Дано ў Београдў 1-го Декемврія
лѣта Господня 1826.

Георгій Мйлутйновйчь
Церногорацъ
съ вйсокопочйтаніемъ.

и поздравляю васъ свй Приятелй.

[Вукова напомена:] одговорено на Бадњи дан 1826.

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3805]

3.

У Београду 16-а Окт. 827.

Высокоучений Господйне Вуче здравствуйте!

Имамъ честь Вамъ явитй, да самъ ваше пйсмо в' купѣ с' обявленйемъ прймйо — но кадъ прочйтамъ й разумемъ што

мй пйшете оно самъ я већ бйо скупйо 20 пренумеранта — й кадъ већ пйсмо прочйтамъ йоштъ й болѣ се потрудимъ — на кое скупймъ 39 пренум. кое чйнй све 40 комад. књига — й ево вамъ шалѣмъ ѿ нйхъ листу, в' купа й новце. — Но немойте да учйнйте, као што сте ове годйне, пошто е прошло већ $^1/_4$ године — а вй онда текъ забавнйкъ шйлѣте — нег старайтесе, да найдалѣ до нове године забавнйцй пренумерантомъ раздадѣсе. —

Овдй сам й йзъ другйе места люде налазйо, те самъ й пренумерирао — но молйлйсуме да ймъ се ймена й места на особъ ставе й печатаю — кое самъ я овде на лйстй назначйо — какоти 1-во Гродска варошъ — 2-го Оструженица село — у нахйи београдской — — дакле зато васъ молймъ да й едно й друго ставйте на особъ й дате печатати какогодъ што друга села й варошй на особъ ставляте й печатате. Колйкое годъ у моймъ могућству било — да вамъ вйше й вйше пренумеранта скупймъ — учйнйосамъ — алй вйше — нйе могѣше било —; но видимъ да сте ви мене сасвймъ заборавилй ево већ полдруге године како самъ вамъ 14 пренумеранта послао — на жйтйе Георгйа Манойла па ѿ оногъ времена нй книга нй новаца — а вй добро знате да я свакй данъ стидъ й прекоръ ѿ пренумеранта трпйтй морамъ. — — Я се вамй сасвимъ чудимъ — йлйстесе сасвймъ пренебреглй йлй сте зачелй слѣдоватй Г. Ѳанасйу Нешковйчу. —

А штостемй пйсалй за Пеја Кантарћйу й за нѣгова брата Тешана Подруговича, то ћете вйдйтй на листи пренумерацйе — нѣгово йме й презйме й место рожденйа дакле зато васъ е молйо истй Пеја — како годъ што стой на лйстй — да дате ѿ слова до слова печататй.

Далѣ вамъ являмъ да е дошао Г. Милутинъ Симоновйчъ йз Бесарабйе ѿацъ нашега брата Сймеона поздравля васъ й усрдно моли да бисте штогодъ разумелй за нѣгова сина Сймеона, пакъ ако би сте разумѣлй й у каквомъ станю се находй то дабисте ймали доброту управо на мене пйсатй у Београд — а я ћу нѣму явйтй гдй буде —. Поздравля васъ Г. Алба — Кату е удала у Шабацъ за Марка Хаћй Стойловйча — скелећйу Г. Евремова — й не прошавшй нй пуно месецъ дана уда намъ се й она (:Алба:).

С' високопочйтанйемъ
Вашъ всѣгда нелйцемѣрнй
Георгйе Мплутиновйч Черног.

У прилогу списак претплатника штампан у Даници за 1828 г.]

[Спољa:] An S-r des Hochgelehrten Herrn
Vuk Stephanowics Karahadschics
Hochwohlgeboren
Landstrasse № 291
in Wien.

[Напомена Вукова:] одговорено 4. Нојемвр. (по нашему).

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3806]

4.

Из Београда 30. т. Окто. 827.

Вйсоко ученй Го. Вуче здравствуйте!

Имам вам чест явитй дасам одъ 23-ћега Септемра прймйо ваше пйсмо й обявлѣнйе прймйосамга 4-тй октомра но кадасам я ваше пйсмо прймйо већесам я ймао 20 пренумеранта йкада я пйсмо прочйтам ондасе я йошть болѣ потрудйм колйкое можно бйло йскупйм 39 пренумеранта кое чйнй 40 комада кнѣга йевотй шйлѣм купно са новцйма преко Го. — Васйлйе Васйлйевйћа купца й жйтеля земунскогъ йнемойте даучйнйте какосте лане 27 годйне учйнйлй кадае прошло по годйне ондасте кнѣге послалй носе старайте до Нове Годйне да сви пренумерантй добйю кнѣге усвое руке овдесам назйо люде йздругога мѣста тесамй пренумерйрао ймолйлйсу да се нѣна ймена наособ метну од кудасу коесам я налйстй назначйо какотй 1. Гродска варошь а 2. Остружнйца затовас молйм дай метете наособ како й друга села й варошй ставлате. Я колйкое возможно бйло трудйосамсе дабйвам йвйше могао пренумеранта скупйти ноние вйше могуће бйло. — —

Алй я вйдйм дасте вй мене сасвйм заборавйлй веће ево по друге годйне какосам вам посло 14 пренумеранта на жйтье Го. Георгйя Емануйла пак одонога времена ни книга ни новаца нема й я свакй дан од йстй пренумеранта стйдь й срамоту й прекорь трпйтй морамь й я незнам шта то одвась мора бйтй илйсте сасвйм пренебрегли йлйсте зачели слѣдовати Господйну Танасйю Нешковйћу дойстасе я то одвась надао нйсам. Аштомй пйшете за Пею кантарцйю за нѣгова брата Те-

шана Подругоевића тоћете вйдйтй на лйстй у пренумерацйу. Но зато исти Пея моливась како што стой налйстй прену. одслова дослова да трукуете.

Й явлам вам дас дошао Го. Мйлутйн Сймоновйћ йз Бесарабйе отац нашега брата Сймеуна. Поздравла вась й молй усердно дабйсте доброту ймалй занћгова сйна Симеона гдйе й какосе накодй пак данамене пйшете у Београдъ й я ћу нћму явйтй гдй будне й поздравлавась Го. Алба Катуе удала у Шабацъ за Марка Хаци Стойловића скелецйю Го. Еврема пак нйе после прошло нй месець дана пасе й она удала.

Овусам йсту пренумерацйю сапйсмом бйо посло йошт 19. окто. пасе йзгубй у Земуну йнановосам опет препйсйватй.

С койм остаем вашь

с високо почйтанйем и нелйцемѣрнй
Георгйе Мйлутйновићъ
Церногораць.

[Споља као на претходном].

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3807]

5.

У Бечу 4. Нојемвр. 827.

Љубезни брате Ђуро!

Примио сам ваше писмо од 16. прошавшег мјесеца, и у њему имена од 40 пренумеранта на мој Забавник за годину 1828; за новце писао ми је Г. Василијевић, да ће ми ји послати са земунским пренумерантима. Врло вам благодарим на вашему труду и на љубави. Имена ће сва бити наштампана онако, као што сте ми ји послали. И надам се за цијело, да ћете књиге до нове године примити. Неисказано ми је жао, што ми пишете, да Емануелови житија још нијесте примили!! но будите увјерени, да ћете ји примити с овим Забавницима.

Г. Милутину за његова Симу толико могу јавити, да је отишао у Црну Гору; кад бисмо из уста у уста говорили,

спла би му се имао тужити на њега, а овако му само могу казати, *да је отишао да тражи љеба преко погаче.* —

Поздравите љубезно све наше

о[д] вашега пријатеља
Вука Стеф. Караџића.

[Споља:] Г-дару *Ђури Милутиновићу*
Црногорцу
у *Бијограду*
код Г. *Милутина Радовановића.*

[Ориг у Н. Библиотеци]

6.

У Будиму 19. Јануар. 828.

Љубезни [брате Ђ]уро!

Надам се да сте до сад примили Забавнике за годину 1828, које сам послао преко земунскога трговца Уроша Лазаревића с препоруком, да се пошаљу у Бијоград Г-дару Алекси Симићу, кога сам особито молио, да ји вама (45 екземплара) преда. Житија Емануелова нијесам вам сад зато могао послати, што су ти Забавници у Бечу експедирати за Земун; него за цијело вјерујте да ћу вам ји послати о идућему пештанском панађуру.

Ево вам сад шаљем једно објављеније о *Српској Историји Господарева времена.* Ја се надам, да ће се ту сваки Србин, који зна читати, с великом радости пренумерирати на ову књигу. Само навалите, да бисте ми побрзо што новаца могли послати, а имена пренумеранта (и још кога на ново ако добијете) можете ми послати макар и до конца мјесеца марта. И новце и имена можете ми најлакше послати преко Г-дара Алексе Симића; ако ли се он ту не би догодно, а ви гледајте преко Г. Милутина Радовановића, ваља да он има у Пешти своји људи, преко који ће ми моћи предати.

Поздравите ми све пријатеље и познанике, и будите здраво

вашему искреном
Вуку Стеф. Караџићу.

[Споља:] Г-дару *Ђури Милутиновићу Црногорцу*
у конаку Господарскоме
у *Бијограду.*

[Ориг. у Н. Библиотеци]

7.

У Будиму 29. Февр. 828.

Љубезни брате Ђуро!

Надам се да сте примили моје објављеније о Српској Историји нашега времена, и већ сваки дан очекујем од вас пренумеранте или барем одговор. — Ево вам сад шаљем још једно од поменути објављенија. Гледајте да ми имена (ако би што наново скупили) и новце пошљете *најдаље* до 15. Априлија; а књигу ћу вам о идућему Пештанском вашару (у мјесецу Маију) послати или донијети).

Шаљем вам петнаест *Житија Емануилови.* Опростите, што вам ји прије нијесам могао послати.

Поздрављајући љубезно, како вас, тако и Г. Г. Милутина, Пеју Кантарџију, Госпођу Албу и остале све наше,

остајем ваш покорни слуга
Вук Стеф. Караџић.

П. П. Отпишите ми штогођ побрзо. Поздравите ми Г. Г. Максу Ранковића и Лазу из Вранића, и Марка Буљугбашу.

[Споља:] Г-дару *Ђури Милутиновићу Црногорцу*
у Бијограду.

[Ориг. у Н. Библиотеци]

8.

Бѣоградъ Сербскій.

Послано одъ Георгія Милутиновића Црногорца имена и презимена Господе Пренумеранта на књигу Господина Вука

Стефана Караџића звану „Описаніе Црне Горе и Боке Которске“.

1. Єго Сіятелство Княжеско-Сербскій Генералъ-Маіоръ Господаръ Єфремъ Теодоровићъ Обреновићъ и Султ. Ниш. Ифтихира Кавалѣръ 2 кн.

2. Єго Сіятелство младый Господаръ Милошъ Єфремъ Обреновићъ 1 кн.

3. Єго Превосходителство Княжеско-Сербскій Генералъ-Маіоръ, предсѣдатель Княжеско-Сербскогъ Управителногъ Совѣта Господинъ Стефанъ Стефановићъ и Султ. Ниш. Ифт. Кавалѣръ 1 кн.

4. Высокородный Господинъ Стефанъ Радичевићъ членъ Княжеско-Сербскогъ Управителногъ Совѣта 1 кн.

5. Высокород. Госп. Алекса Симићъ, Княжескій Совѣтникъ и Султ. Ниш. Ифт. Кавалѣръ 1 кн.

6. Высокор. Госп. Вучићъ Тома Перишићъ Княжескій Совѣтникъ 1 кн.

7. Высокор. Госп. Яковъ Якшићъ Княжескій Совѣтникъ, и инспекторъ Княжеско-Србске Типографіе 1 кн.

8. Высокоблагородный Госп. Антонъ Міяновићъ отъ Петрополя Аустрійскій Конзулъ у Княжеству Сербіе 1 кн.

9. Высокоблагор. Госп. Павле Станишићъ Директоръ Казначейства Сербскогъ и Султ. Ниш. Ифт. Кавалѣръ 1 кн.

10. Высокобл. Госп. Лазарь Ѳеодоровићь полковникъ и членъ Исправничества Окружія и вароши Бѣоградске и Императорско-Россіпскаго Святаго Княза Владимира 4 степена креста ка[ва]лѣръ 1 кн.

11. Высокобл. Госп. Василіи Лазаревићъ Цесаро-Кралѣвскій Капетанъ и Пургер-Майсторъ Земунзкій 1 кн.

12. Высокобл. Госп. Јоаннъ Хаджићъ Новосадскій Сенаторъ и Директоръ Гумназіе Новосадске 1 кн.

13. Высокобл. Госп. Пантелеймонъ Хаџи-Стойло Княжеско-Сербскій Конзулъ у Бѣограду 1 кн.

14. Благород. и высокоуч. Госп. Димитріи Исаиловићь Цензоръ Княжеско Србске Типографіе 1 кн.

15. Благор. и высокоуч. Госп. Димитріе П. Тиролъ Воспитатель Сіятелнѣйше фамиліе Господара Єфрема Обреновића 1 кн.

16. Благор. Госп. Лазаръ Поповићъ писаръ у Княжескому Двору 1 кн.

17. Благор. Госп. Рая Дамяновићъ Секретаръ кодъ Єго Сіятелства Господара Єфрема Обреновића 1 кн.

18. Благор. Госп. Миле Ђорђевићъ Директоръ у Књажеско-Србскомъ Ђумруку у Бѣограду 1 кн.

19. Благор. Госп. Веніяминъ Розмировићъ Секретаръ Исправителства Окружія и вароши Бѣоградске 1 кн.

20. Благор. Госп. Јованъ Миловановићъ писаръ кодъ Надзирателя явны строєнія 1 кн.

21. Благор. Госп. Стефанъ Груборовићъ Књажеске Србске воєне Гарде комесаръ у Бѣограду 1 кн.

22. Благор. Госп. Филипъ Валтеръ Књажеске-Србске Типографіе факторъ 1 кн.

23. Благор. Госп. Мата Ивановићъ Апотекаръ Бѣоградскій єдну кнь.

24. Благор. Госп. Станиша Митровићъ већиларъ кодъ Єго Сіятелства Господара Єфрема Обреновића рожд. у Ерцеговини у Никшићима у Црногорской малп фамиліе Ђикановића изъ Шчева 1 кн.

25. Благородна Госп. Сара супруга Госп. Глигорія Возаровића кньиговезца и кньигопродавца Бѣоградскогъ 1 кн.

26. Пошт. Госп. Милутинъ Радовановићъ куп. и жит. Бѣогр. 1 кн.

27. Пошт. Госп. Еманоилъ Стефановићъ куп. и жит. Бѣоград. за сына свога Владимира.

28. Пошт. Го. Єеодоръ Иліевићъ Тошица куп. и жит. Бѣоград. 1 кн.

29. Пошт. Г. Цветко Стефановићъ куп. и жит. Бѣоград. 1 кн.

30. Пошт. Г. Јованъ Рекалићъ куп: и жит. Шабачкій 1 кн.

31. Пошт. Г. Димитріи Христичъ куп. и жит. Бѣогр. 1 кн.

32. Пошт. Г. Гавріилъ Радовићъ куп. и жит. Бѣоград. рожденъ у Ерцеговини у вароши Плѣвљима 1 кн.

33. Пошт. Г. Ламбре Міхаиловићъ куп. и жит. Бѣоград. рожд. у Пазарџику 1 кн.

34. Пошт. Г. Јованъ Коста Поповићъ куп. и жит. Бѣоград. 1 кн.

35. Пошт. Г. Димитріи Георгіи Љотићъ куп. и жит. Бѣоград. рожденъ у Смедереву 1 кн.

36. Пошт. Г. Атанасіе Милосављевићъ куп. и жит. Бѣоград. 1 кн.

37. Пошт. Г. Живко Николићъ куп. и жит. Бѣогр. 1 кн.

38. Пошт. Г. Гавріилъ Кнежевићъ ковачъ Бѣоград. и членъ Благоизбраногъ Руфета Ковачкогъ рожд. у Срему 1 кн.

39. Пошт. Г. Ђорђе Груић коларъ Бѣоградскій рожденъ у Иригу 1 кн.

40. Міхаилъ Зубанъ младенаць 1 кн.

Сумма 40 пренумеранта чини 41. кньигу.

Благородный и высокоученый
Господинъ Вукъ Стефанъ Караџићъ,
Здравствуйте! —

Почитаемо писмо Ваше, съ приключенымъ у нѣму обявленіемъ на книгу Вашу подъ заглавіемъ „Описаніе Црне Горе и Боке Которске“ исправно месеца Маія пріймio самъ. По жельи Вашой, а и самъ ползе ради общегъ народнѣгъ изображенія, потрудіо самъ се да на исту кньигу колико више пренумеранта скупимъ. До 40 дакле пренумеранта єдва коекако дођо, а одъ 40 далѣ ни маћи, кое Вамъ приликомъ овомъ пошилѣмъ, а новце ћете за ньи у сумми 41 фор. сребра одъ Нѣговогъ Высокопреосвященства Господина Архіепископа и Митрополита Петра Јоанновића, као што у обявленію Вашемъ стои, пріимити. — Истина Господине! као изъ Бѣограда могло бы се и више пренумеранта скупити; но многи видећи у Обявленію Вашемъ речи безъ великогъ єра (ъ) а съ дугачкимъ Шокачкимъ іотомъ (j) неће да се пренумерираю, „шта ће нама Шокачка кньига“ говорећи. — Я васъ у овомъ непоправлямъ, а и педао Богъ єръ и незнамъ, но само вамъ являмъ, шта люди говоре. — Камъ срећа, да се нисте те орѳографіе пріимили, те бы и Вама пунія кеса, а и мени манѣ труда было. — Истомъ приликомъ умолямъ Васъ, да бы позволили позорствовати, да не бы при печатаню име или презиме каквогъ пренумеранта или нѣгово мѣсто рожденія заостало; ѣръ онай, коме бы име или презиме или мѣсто роћења изостало, неће кньигу да пріими. — Свѣтла Васъ княгиня любезно поздравля, а особито Господинъ Антонъ Міяновићь Аустріискій Конзулъ.

У Бѣограду 13. Юлия 1837.

Вашъ всепокорнѣйшій
Георгій Милутиновићь
Црногоpацъ.

[У прилогу на засебном листићу:]

Г-ну Вуку Стеф. Караџићу у Бечь
преко Г. Јована Германа.

Пренумерирасе на књигу Црна Гора и Бока Которска Нѣгово Высокопреосвященство, Господинъ Петаръ Јоанновићь, Архіепископъ Бѣоградскій и Митрополитъ цѣле Сербіе 10 кн.

[Споља:] Благородному
Господ. Србскомь Списателю
Вуку Ст. Караџићу
у Бечу.

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3808]

9.

Љубезни брате Ђуро!

Ви се надате од мене књизи о Црној Гори, а ја вам ево шаљем објављеније о новоме изданију нашијех народнијех пјесама! На свршетку објављенија виђећете, шта за ону књигу кажем; а сад се надам, да ћете се с радошћу потрудити, да ми на ову скупите доста пренумеранта. За које вас молећи и љубезно поздрављајући остајем

У Бечу 25. Маија 840.

ваш дојакошњи почитатељ
Вук Стеф. Караџић.

[Споља:] Благородноме Господину
Георгију Милутиновићу Црногорцу
у Београду.

[Писмо је написано на позиву на претплату на прву књигу Вукових песама].

[Ориг. у Н. Библиотеци]

CLXXXV.

БАНТКЕ

1.

An H. Wuk Stepanowics Karacitz!

Für Ihre gütige Geschenke bin ich Ihnen sehr verbunden. Was soll ich nun dagegen schicken? Russisch verstehe ich recht gut u. ich habe mich sehr gefreut dass Sie mir russisch geschrieben haben. Aber mit dem Serbischen geht es mir nicht so recht. Ich muss erst nachschlagen, und die neuen Buchstaben wollen mir auch nicht in Kopf.

Damahls, als Sie in Halle waren, habe ich mich nur zwey oder drey Stunden des Abends dort aufgehalten, bin bey H. Eisch gewesen, u. weil ich ihn nicht fand, so habe ich im Ringe neben der Wage [?] auf ihn gewartet, dann bin ich vor das Thor gegangen, habe dort geschlafen u. früh morgens ging es wieder nach Leipzig zurück, wo ich meine Frau hatte. Das kommende Jahr darauf bin ich wieder in Halle gewesen, während sich meine Frau in Dresden von Hedenus operieren liess. Da habe ich mich ein Paar Tage aufgehalten. Vatern habe ich als dann besucht u. erfahren wo Sie gewohnt haben.

Das Exemplar für H. Siwecki von H. Schaffaryk habe ich sogleich abgegeben. Unterdessen hat mir H. Zakrzewski auch ein Exemplar für mich geschickt. Wo soll ich denn die Praenumeration hin senden. Ich stehe ja auf der Liste der Praenumeranten. Das Buch ist sehr gut und ich bedaure eine Sendeschuld, die ich begangen habe. H. Schaffarik hat nämlich einen schönen langen Brief mit allerley Anfragen an mich vor dem Jahre geschrieben, die ich immer beantworten wollte und nicht beantwortet habe. Freylich fehlte mir die Zeit. Aber ich werde diesen Brief genau beantworten und wenn es auch etwas zu spät wäre. Nur muss ich Zeit dazu haben. Ich werde auch

Anmerkungen zu dem Buche selbst, was die polnische Literatur betrift, senden aber ob ich in einem halben Jahr damit fertig werde, weiss ich nicht. Auch werde ich einige Bücher H. Schaffarik senden. Ich glaube doch, dass dieses Buch eine zweyte Auflage erlebt, auch wohl noch mehr. Sehr viel habe ich daraus gelernt.

Ihre Serbischen Lieder habe ich in Leipzig gekauft. Ihr Hn Serbier habt doch sehr schöne Lieder. Ihr seyd aber auch ein Gebirgsvolk. In Gebirgen herrscht immer die meiste Poesie. Sie haben sich durch die Samlung dieser Lieder verewigt. Unser Krakauer haben auch schöne Lieder, doch meist erotisch, nicht so kriegerisch, wie die Ihrigen. Eine Sammlung davon wünschte ich wohl zu veranstalten, ich habe auch mir Mühe gegeben, aber ich kann nichts zu Stande bringen, denn ich selbst kann nicht singen, kann auch nicht sammeln. Ein Paar Bogen habe ich, nicht alle sind ächt. Unseren Grossen haben zu viel Geschmak am Französischen gefunden u. unsere Poesie französirt, deswegen haben wir so wenig Originale.

Ein ganzes heroisches Gedicht haben Sie doch nicht, u. dass wundere ich mich nicht. Vielleicht findet sich noch etwas.

Lieb wäre es mir, wenn Sie diesen Brief H. Schaffarik mittheilten.

Dass auch H. Serbiern es leichter ist das russische zu erlernen, als uns Polen, daran ist nicht euer Dialect, sondern der gemeinschaftliche Gebrauch der Kirchenspache, des Altslowenischen. Nun glaube ich ist doch euer Dialect eben so weit, u. vielleicht noch weiter entfernt, als das krainerische, polnische, böhmische etc. Die Serbier ritus Latini, vielleicht giebt es solche nicht, die Dalmatier ritus Latini, die Glagoliten, die Krainer haben gewiss nicht diese Leichtigkeit das Altslow. zu erlernen, als alle, die ritus Graeci sind. Die Dalmatiner mit ihren hohen Ansprüchen dürften von der alten Quelle sich vielleicht am meisten entfernt haben.

Merkwürtig ist, dass ihr Servien von der Raska einmahl Rascien hiess. Constantins Porphyrogenets Moravii haben doch sicher um ihre Morawa gewohnt, wo die Stadt Morawa, Maraba, (Mergus) gewesen. Rostilaws, Kotels, u. Herilos Länder waren alle jenseits der Donau. Mosburg, Wetlegrad auch. Erst Swiatopolt hat das Land zwischen der Wog, Donau, Gran etc. Also glaube ich Moravia prima, dass ich mich so ausdrücke, war in Servien. Zwey Stämme Slawen, 1) Moravii, 2, Servi

Србы beyde schmolzen in der Folge zusammen u. die serbischen Moravi verschwanden ganz, oder ihr Nahme ging verloren. Die σέπανοι της Μοραβιας mussten wohl eine democratische Verfassung haben, u. da war ihr Untergang desto leichter, weil Democratie immer Anarchie nach sich zieht. Grossmaehren Magna Moravia ist ein Gegensatz von Parva Moravia, diesen Ausdruck findet man nicht, aber er biethet sich von selbst dar. Wo war nun dieses Parva Moravia, ich dächte in Servien. Eine Moravia tertia in dem jetzigen Mähren bildete sich später, ein Mittelding zwischen Polen u. Böhmen.

Die Slowacken, od Slaw . . . ., ein Mittelding zwischen Polen, Böhmen, Mähren ist allerdings der grösste Theil von Swatopluks Reich. Ich wundere mich nicht, dass viele behaupten, dass ihre Sprache dem altslawischen am nächsten komme, glaube es aber nicht, sondern glaube es lieber von den Kleinrussen von Kiow an bis zu Przemysl. Möglich ist es auch, dass der Stamm der Slawen an der nördlichen Morawa mit dem Stamme der Slawen an der südlichen Morawa in Servien verwandt gewesen, aber Beweise habe ich dafür nicht. Möglich ist es aber auch, dass es nicht der Fall war. Sie haben Luck in Serwien, Luck in Wolhinien, u. welche Nahmen haben sie nicht, die 100 mahl u. mehr in Polen, Böhmen, Krain etc, sind, u. wie viel solcher Nahmen sind erloschen.

Cyryll u. Method möchte ich nicht als Mährer ansehen. Sie mögen Runen, die alte Schrift der Heiden, alte Versuche der Lateiner Slawen zu bekehren slawisch zu schreiben durch ihr weit besseres griechisches Alphabeth verdrängt haben. Ungleich besser passt ihr Alphabeth, als die Fragmente der Freysinger, u. ihr Bibelstudium war wohl etwas ganz anderes, als die unfrömlichere Liturgien, Litaneien etc der Lateiner. Will man nicht zugeben, dass die Slawen zu heidnischer Zeit eine Schrift gehabt haben, so mag es gelten. Sicher war unter nomadischen Völkern nicht viel Schrift, die Schrift war nur wenigen bekannt, von wenigen gebraucht.

Die deutschen Germanismen in der alten Kirchensprache im Slaw. erkläre ich mir theils aus dem langen Aufenthalt der Slawen unter den Deutschen, theils aus dem alten Verkehr. — Zu glauben, dass die Bekehrung des Cyryll u. Method die erste war, erlauben nicht frühere Nachrichten. Jedes Volk ward 10—20 mahl bekehrt. Die A-Lateiner haben sich viel Mühe gegeben die alte slawische heidnische u. christliche Cultur zu

verdrängen. In Dobrowski's Cyrill u. Method, die gar Ketzer seyn sollen, hat man Belege darzu.

Das erste poln. Buch 1522 Vita Jesu Christi per J. Bonaventuram übersetzt von Balthasar Opes dürfte eben so wohl als der Psalter des Wrobats bey andern Contrebande gewesen seyn. Andreas de Kobilino sagt in der Vorrede zum Psalter, dass wäre ungewiss dass man in der Landessprache nichts drucken lassen sollte u. dürfte. In meinen Miscellaneis steht diese Vorrede ganz ausdrücklich.

Ich halte es mit Dobrowsky, dass die alte slaw. Sprache in Serbien, Bulgarien, Macedonien zu ihrer Zeit muss Landessprache gewesen seyn. Keinesweges kann ich mir denken, dass sie bloss Priestersprache gewesen. Sie hätte gewiss keinen so allgemeinen Beifall gefunden.

Nicht bloss der Serben, Bulgaren Apostel waren die h. Cyryll u. Method, sondern der ganzen Slawenwelt. Viele Slawen waren schon Christen theils von Griechen, theils von Deutschen u. Lateinern bekehrt, aber es mangelte ihnen Belehrung, Schrift. Nun diese gaben die h. Männer u. auch unter den Heiden finden sich alsdann Spuren ihrer Belehrung, die nach und nach verwischt werden.

In den griechischen Legenden heisst es Methodius Archiepiscopus Moraviae et Panoniae, also eher u. näher liegt Moravia den Griechen, weiter Panonia, wo kann dann dieses Moravia anderswo liegen, als in Servien an der Morawa, da ist die Quelle der ersten Belehrung der ersten allgemeinen Schrift.

Die Pommern von Otto von Bamberg 1124 bekehrt dulden unter sich auch Christen, aber ohne Ausübung ihrer Religion. Frühere Versuche scheitern, der h. Otto von Bamberg macht es klüger. Wie ist aber seine Taufe der Pommern; schlagen sie bey Ludewig von Sefridus nach. Das Wasser ist verhängt. Hinter dem Vorhang steigt der Kaptirandus u. der Priester nur allein in das Wasser. Diess ist in grossen Bottichen u. bey der Kälte gewärmt. Ist das nicht ritu Graeco? vid. Ludewig Divi Bambergenses.

Warum accomodirte sich der h. Otto diesem Gebrauche? es steht das bey Ludewig.

Wenn ich Zeit haben werde, will ich mehr über die Moravia Prima Parva schreiben.

Noch ein Paar Worte an Sie, mein bester H. Wuk. Dass Sie ihre Landessprache, die jetzige Serwische zur Schriftsprache

machen, haben Sie ganz recht, u. ich glaube, dass Sie sich u. Ihrer Sprache dadurch ein ewiges Denkmahl stiften. Aber das neuere ist uns schwerer zu verstehen, als das alte. Wenn Sie aber ihre modernen Gesänge wollten alt machen, so würden Sie gewiss unrecht thun. Uralt mag der Text seyn, neu die Sprache. H. Kopitars schöne Rezension hat mir sehr gefallen. Auch mögen Sie recht haben, wenn sie beyde ein allgemeines slawisches Alphabeth zu gründen wünschten, aber die Einführung unter so viele heterogene Slawenvölker dürfte doch unmöglich seyn. Mit H. Schaffaryk glaube ich, dürfte das altslaw. Alphabeth des Cyrills sich besser dazu qualificiren, als das Lateinische. Auch schon deshalb, weil mehr Slawen ritus Graeci sind.

[пре 6, VIII, 1826, в. Преписка I, 285]

[Споља:] Високопочтенему Господину
Вуку Степановичу
Herrn Wuk Stepanowitsch Karadcs.
in Wien.

[Копитаров нечитак препис у арх. С. К. Академије бр. 3809]

2.

Бантку.

Ваше Высокоблагородіе
Милостивый Государь!

Прошлаго года я имѣлъ честь получить ваше для меня пріятнѣйшее письмо (без числа года и мѣсяца) за которе васъ чувствительнѣйше благодарю.

Честь имѣю послать вамъ два екземпларa моей карманной книги на 827-мый годъ.

Прежде два мѣсяца я былъ въ Сербіи съ Г. Димитріемъ Давидовичемъ, который просилъ меня, поклониться вамъ отъ его. Вы знаете, что вы прежде нѣсколько лѣтъ (мнѣ кажется въ 1821 году) послали ему дипломъ ученаго содружества краковскаго на званіе члена кореспондента. Дипломъ сей он приложилъ своему прошенію, поданному здѣшнему правительству о позволеніи принять оный, но какъ онъ, Г. Давидовичь, не дождавшись рѣшенія на сіе прошеніе преселился въ Сербію. то и дипломъ его пропалъ. Теперь же находясь онъ въ Сербіи желалъ бы имѣть дипломъ краковскаго ученаго содружества,

для того онъ просиль меня, попросить васъ естьли бы возможно было доставить ему другой (новой) дипломъ помянутаго содружества. Естьли везможно сіе сдѣлать, то вы изволите дипломъ послать менѣ въ Вѣну, а я отправлю оный въ Сербію Г. Давидовичу.

Г. Копитарь кланяется вамъ учтивѣйше.

Поручая себя вашей благонаклонности съ глубочайшимъ высокопочтеніемъ и равною же преданностью честь имѣю быть,

Вѣна 28 Мая 827.

М. Г.

[Вуков концепат у арх. С. К. Академије бр. 3810]

CLXXXVI.

ПЕТАР ДЕМЕЛИЋ

1.

У Бечу $\frac{23\ [августа]}{4\ 7\text{-врия}}$ 826.

Любезнй й вйсокопочйтајемй Прйятелю!

С радостйю разумео сам йз вашег дражајшег Пйсма, да сте се здравй йз Земуна вратйлй; сажалујем пак да нйсте се онде могли с' Мйлошевйцем на само радй мене разговаратй; алй будућй сте о томе с' кнезом Васом говорйлй, мйслйм да то йсто чйнй доста да Мйлош о мойм намѣренйю йзвѣштен буде; й я недвоумйм да вй нйсте кнезу Васй све оно казалй, що смо мй между нама о тој ствари чешће говорйлй. Кад је Мйлошевица у Мехадйј бйла, отйшла је й један дан у Оршавй, й Савку је цео дан код Марйје оставйла, й доста се онама разговаралй, казалйсу такођер да ако се преко Темйшвар врату, да ће ду у Пањевй на посећај свернутй, на то је Васа у Мехадйјй пошао да се пре с' шњоме састане, й о нашйм намѣренйю говорй, и Пйсмо на Мйлоша пошле, алй на несрећй није је вйше треффйо, јербо је већ преко Станчйлова пошла бйла. Васа је тео после Мйлошу да пйше и пйсмо чрез једног нашега човека йз Пањеве до границе пошље, алй сам му я одма одпйсао, да то не учйнй, й да се још мало пречекамо, док не дође од брат Ѣоке пйсмо; сад незнам дал је моје Пйсмо Васа на време примйо пре да му пйше йлй не, и већем овй дана мйслйм из нѣговог првог Пйсма йзвѣстйтй се о тйм.

Пре 4 дана дошло је једно пйсмо од брат Ѣоке на покојну Мацу йз Петерсбурга, алй врло стари датум, од 15/27 Мая, (ко зна гдй је лутало) гдй се тужй како на нас тако й на Паю, да нй слова тако дуго од нас не добйя; вйдйсе

дакле да предашня Пайна пйсма нйје прймйјо, коя су му у Нћжйн пйсана бйла; алй је могао на оно одговорйтй, које му је под 3/15 Мая русйског Посланства заједно с' дйпломом послао; сад очекујем я на моје које сам му 5/14 Юлйя јопет чрез посланйчества послао й молйјо га да мй чрез йстом прилйком одма одговорй, алй на несрећй, кад моје пйсмо у Петерсбург стйгло, валяда је он у Москвй на коронацйј пошао, й сад ймам већ оданде очекйватй; я не двоумйм нйпошто, да он то неће менй учйнйтй; љубав й наклоност кою он к' свойм роду йма, кад би га й за другог то йсто замолйлй учйнйјо би нама за љубов, а камо шо се нас самй тйче, о тйм нйје нй сумње. У вйшореченйм писму каже да цар врло мйлостиво с' ш[њ]йм поступа й да му је аренду на Села од 1828 за другй 12 година продужйјо. Вйдй се да га новй Цар радо ймати мора, кад у тако кратко време с' толйкйма награжденйя га обдарйјо; недвоумйм да нисте у Новйна чйталй, да је й он член великог крймйналног суда бйјо, й да је Гувернером Провйнцйје Кавкаске постао; зайста ако Мйлош мало смотреня и разума йма, а оно би још он требао да нас тражй да се с једнйм таквйм знатнйм човеком у једнйм Царству сродй, од куда он сву свою и своје земље очекује срећу; алй каквй је ша може човек од њега очекйватй. Вй вйдйте йз овога шо сам вам пйсао да намѣренйје моје, је Мйлошу нйша пре управо пйсатй док не дође од брат Ђоке на њега Пйсмо; будућй пак да донде још којй месец прођй може, й да не другй донде то предузме, без да Мйлош о намй шо й зна, (јер кој зна дал Кнез Васа ће се усудйтй њему оно казатй шо сте с њйме о мене говорйлй:) мйслйм да не би зло бйло, да вй једно лепо пйсмо на Кнеза Васу саставйте (које Мйлош по њйним обичаю пре чйтатй хоће) у њйм вй њему опоменйте й повторйте шо сте се с' шњйме разговаралй у Земуну, й да вй као Отечество-Љубитељ и доброжелатељ Господарове Фамйлйје за велйку срећу бй држалй да се то дѣло свршй, особйто за землю чрез сродство кроз Емануела, кој је тако знатнй у Русйю й код Цара возлюбљен, й чрез којега средства млого се за землю учйнйтй може. Вй можете на тај начйн, й с' другйм шо још, пйсмо накйтйтй, па ће мо вйдйтй, ша ће ду на то казатй, шад йм се мало очй отвору. Я ово сасвйм на вас оставлям, й како за најбоље нађете тако чйнйте; я мйслйм да не бй зло бйло на тај начйн њйну мйсао за нас разумети; й јопет ако ненађете за добро а оно йзоставйте док не дође

пйсмо од брат Ђоке, й молйм ускоро одговор преко тйм од вас добйтй док ово Писмо прймйте, могуће да й мој брат Васа у Пешту дође й разговорйте се й с' шњйме о тйм.

Що мй пйшете да се чује да Чарновйч оће да йще Савку за његовог сйна, незнам кога мйслйте, дал ону чйсту стоку що је у Русйю, йлй йма другога; Ако Мйлош у свойм вторйм Зетом не тражй вйше, него у првйм, й незна фамйлйю од фамилије й човека од човека разлйковатй, а оно не заслужује бољега, а й нећега ни йзбйратй моћй.

Я се цело лето у Бадену бавйо, й врло се добро находйо, такођер мй свй кажу да много боље йзгледам него пре; желйјо бй да ме ко од Мйлошевй вйдй, како сам болешљйв; незнам кој то о менй њима у главй метнуо, а то није нйшта друго него онај проклетй тој, кој сам у Крагујевцу, кад ме глава болела, пйјо.

Я се овде још овај месец бавйтй хоћу, па после полазйм доле, й кад се састанемо можемо се о свему усмено разговаратй, донде остајем вас поздравляюћй

ваш йскренй Прйятељ
Пера Демелйч.

Зет данас писло Кептенару да платй нужне новце за штампанђ, и гледайте да у скоро свршйте. Досад се йздало за портрета на 100 f. Сребра.

[Споља] An den
der Philosophie Doctor Herrn
Wuk Stephanovics Karadschics
Wohlgeboren
zu Pest.

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3811]

2.

Любезнй й вйсокопочйтајемй Прйятелю!

Чудйм се да нйсте се код Кептенара упйталй, кому је зет још у 4-га овога, обявио да вама нужне новце даде: код Кептенара нађйћете такођер једно писмо од мене, й молйм

вас ускоро за одговор и за ваше мнѣніе премо оно що вам пишем. Овде се говорй да Јагодйч йскао Савку й да ће је й добйтй. дал сте вй о том що јамачно чулй? на сваки начйн могуће је й сто пута за бољега ће је датй него що је прву дао.

У случаю да вам Кептенар не би дао новце (но ја не мйслйм). а оно нек вам Јосиф Мйловук даде, й нек такй на зета овде вуче па ће такй плаћен бйтй.

Свй вас поздрављю остајем ваш йскренйј

У Бечу $\frac{31\ [\text{Августа}]}{12\ 7\text{-вра}}$ 1826 г.

Прйятел
П. Демелйч.

[Спољa:] Herrn Wuk Steph. Karadchich
doctor der Philosophie etc.
Wohlgeboren
zu *Ofen.*
Bey H. Joh. v. Berics,
Doctor der Filosofie und Actuarius
der k. gr. n. u. Oberschulinsprectorats.

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3812]

3.

Вйсокопочйтајемй Прйятелю!

Ако й нйсам се прй мойм одлазку йз Бечa с' вама састатй могао, немојте мйслйтй да је йз пренебрегностй бйло; но йз самог узрока свакодней дѣла й сйтнйца кой сам уређйватй ймао, а й непрестане кйше коя је онај пар падала: и будйте увѣренй да нйща нйје мй мйлйје, него назватйсе моћй вашйм Прйятељем, й у свакој прйлйцй показатй, колйко я ваша свойства ценйм й почйтујем, особйто вашу ревност о нашйм језйку, књйжеству, й о свачему що се образованйя нашег јощ у детйнству бйвшег народа тйче; за које вам свакй чуствйтелнй Србйн й Родолюбац највећу благодарност указатй мора: й Бог да вам Труд ваш наплатй, и сваку Благодет на вас й ваше йзлйје.

Кад сам я још у Бечу бйо — недвоумйм да нећетесе опоменутй — јесам с' вама говорйјо, да како сам сад не завйсймй постао, моя желя бй бйла с' кнезом Мйлошем чрез свою втору кћер сродйтйсе: ту мою желю сам је још ондак мойм Брату од Тетке Генералу Емануелу сообщйјо, й за његову Совјет молйјо; које он не само одобрйјо но й любов ймао сам Господару пйсатй, й за ме свою кћер просйтй: То пйсмо доће прйкључено на брат Паю баш кад смо код њега на Посећај у Вршцу бйлй; и он је ймао ту любов йсто пйсмо заједно с' једнйм нашйм йз Паланке на Господара оправйтй: незнамо још до сад какву су срећу ймала та пйсма од Господара прймљена бйтй. Йз копйје кою нам је Генерал прйключйјо, с' радостйю вйдйлйсмо његову ревност й любов кою он, ако й удаљен, й на таквй велйкй степен, за свой род й за Благополучйје српског народа йма, да је й самйм Цару о томе говорйјо. Можете дакле промйслйтй, кад бй се мй с' којом срећом с' Господаром сродйлй, й сотйм он у блйжй союз й сродство с' њйме ушао; од какве бй помоћй он њему — чрез његовог втеченйя й лйчног познанства с' Неселродом й прочйм Велйкашйма, кой су његовй Прйятељи й другарй, а й чрез самог Цара кой га лйчно познаје, й кой му је новерйјо вйше од педесет хйљада војске й Кавкаску Губернйю — бйтй могао а особйто сада прй садашњйм Уговору у Царйграду гдй се Господарева й његовог Потомства основанје тйче, којe без втеченйя руског мйнйстарства й посланйчества у Царйграду издјествоватй се неће: колйко бй дакле Господару једна таква знатна й сйлна Партйя у Русйй од помоћй бйтй могла, може себй свакй преставйтй. Йстйна Господар й заслужује свако Првенство; (које му се не може й грешйтй) јер чрез њега и његовй Уредба, доспео је народ до тог степена, да ће се вјечно прославйтй: Али као що у Свету бйва, да нај заслужнјй людй највйше душмана ймаду; то йсто може се и код њега догодйтй, да йма людй, кой протйву његовог найменованйя баш й у Русйй, раду: дакле таквйм Йнтрйгама й свакйм другйм, само једна оваква Партйя, коя бй се чрез нашег Брата у Русйй за Господара учйнйла, могла би протйву статй, й њему у Будуће у свачем од помоћй бйтй. Що се мене тйче, я бй такође за највећу срећу држао, кад бй с' моје стране у чему Господару й земљй на послугй бйтй могао. Я вам ово саобщавам као Родолюбцу й човеку, коме срећа српског народа й Благополучйје Господара, яко на срдцу лежй; увјерен бйвшй да

ће те ви у мојим намјеренију участвовати, и ваше мњенije преко свег тога, що скорије, мени дати.

Молим вас обявитимй дал је Житије Генералово већ печатано, и кад ће мо моћи књиге добити.

Прй наступу нове годйне, желим вам од свег срдца свако добро, и да је проведете у здравлю и Веселју. —

Поздравляюћи како вас равно и ваше на дому остајем

У Пањевй 27 10-вра 826.

Ваш йскренй Прйятељ

(М. П.) Петар Демелич.

И ја Василіе Демелич вас любезно поздравлям и желим' вам' Срећню нову Годйну равно и вашим Домаћним'.

[Споља:]

S-r Wohlgeboren
Herrn Wuk Stephan Karatschitsch
D-r der Philosophie und Mitglied
mehrerer gelehrten Gesolschaften per adresse
H. Schöffer & Sohillinger
franco. in *Temesvar.*

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3813]

4.

Благородни Господине,
Љубезни и високопочитајеми прijатељу!

Како ваша родољубива ревност к литератури и слави народа нашега, тако и особита к мени прijатељска љубав и благонаклоност даје ми слободу, послати вам ово објављеније о четвртој књизи народни наши песама. Уверен сам, да ћете се драговољно потрудити, да ми, кад се прилика догоди, туда по Господи нашој скупити пренумеранта, што више буде могуће. Ово је књига, коју ће сваки Србин с великом радости читати; а осим тога, ја мислим, да се у издавању оваки ствари човек има право надати *особитој* помоћи од Господе наше. За приложена овде два објављенија молим вас, да једно пошљете коме у Логош, а једно у Оршаву. У Темишвар сам ја послао

једно Г. д. Ч. него и вас молим, ако се где с њим састанете, да му и ви напоменете и препоручите.

[20 јан. 1833 из Беча].

[Вуков концепат у арх. С. К. Академије бр. 3152 а]

5.

Любезни Пріятелю!

Ваше дражайше Писмо од 20-га Яну: с'куна с' обявленіем єсам на свое време приміо; и ако тако доцкан одговор добіяте, то ніе толика моя кривица, као Г-дна Мишке Георгіевића, кой є имао ту любав вама неколико Пренумеранта савокупити, єр я заиста слабо овде кога познаєм, па сам нѣга замоліо, кой ми є и ову цедулю предао, кою вам и с' садашньим приключуем. Новце ніе од никога добіо, него ми є казао кад књиге готове буду, да ій на Ціку пошльете, кои ће после и новце скупити.

Ако іощ време буде а оно вас молим пренумерирайте ме на Српску Поезіу.

Искрено поздравляюћи како вас тако и Госпођу Супругу и дечицу остаєм ваш

У Пещи 24-га Февр. 833.

Покорни Слуга и Пріятель
П. Демелич.

[У прилогу списак претплатника из Пеште и Солчице штампан у IV књ. Срп. Нар. Песама].

[Споља:] Herrn
Vuk Stef. Karadsits
Doctor. der Philosophie u. mehrer gelehrten
Gesellschaften Mitglied Wohlgeboren
Wien
Spietolberg № 133 im Hofe
hinter in 1 Stock die Thür № 15.

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3814]

6.

У Пешти 26-го Апр. 834.

Благородни и високопочитаеми Пріятелю!

Ваше дражайше Писмо од 13-ог овог єсам исправно примно; из нѣга видим да сте ми 10 егз. народни Песама по Миловуку да ій Пренумерантима раздам, послали; я ій пак до овога часа іощ видіо нисам; будући да сам топер Декемврія месеца пр: г: овамо дошао, и као що сад од мог Таста чуєм, да му є Миловук єдан пакет с кньигама за мене дао, он пак мени то таки за Темишвар на Трговца Глинсверта послао: я се чудим да бивши іощ доле од ти кньига ништа нисам чуо? Валяда леже іощ код Глинсверта; и друго не остае, већ док не пођем за Темишвар (кое ће будуштег месеца бити) па да ій опет натраг Миловуку пошлѣм, да ій он после разда. Сожалуем да нисте се сетили Миловуку ондак явити, да ако неби се я овде трефіо, да он кньиге разда, те не би забадава кньиге лутале. Моя ће пак брига, како у Темишвару стигнем, дати те кньиге на Миловука послати, а ви изволите после с ньиме о ньима разумети се.

Како вас, тако и вашу Госпођу и дечицу любезно поздравляюћи остаем съ истиним високопочитаніем

Ваш покорни слуга
Петар Демелич.

[Споља:] Herrn
Vuk Steph. Karadsits
Doctor etc. etc. Wohlgeboren
in Vien
in der Josephs-Stadt Piaristen-Gasse № 126.

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3815]

CLXXXVII.

БРАЋА МИЛЕУСНИЋИ

1.

Високо учени Господин Карачићъ.

нам Љубезніи!

Примилисмо почитаеми ваш 26. авґ́ста скоро прошлогъ скґ́па приложеним обявлением на Забавникъ доидґ́ћегъ лѣта; и вама одговарамо да ниесмо могли успѣти него самих 21. комад, како надрґ́гои Страни видити достоитесе; прегґ́мерирати. изволите даклен нихова Имена у печатню дати; и потом времено у Карлщадтъ на Господ. Илича послите, за моћи такове что скорие примитй.

Овде прилажемо Асен на Господ. Браћю Владислав од f. 8. 24. изволите примити, инаше Име уйсплаћено доведите. дрґ́го неимамо него васъ Любезно Поздрав.

У Сенню на 16/4 окто: 826.

Покорніи

Ѳ. и Г. Браћіа Милеусничь.

[У прилогу списак претплатника штампан у Даници за 1827 годину].

[Споља:] An den hochgelehrten Herrn
Wuk Stephan. Karacsich
in Ofen.

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3816]

2.

Високоученни Господине!

Употребилисмо наш Труд у Собираню Пренумеранта на Даницу за 1828 Годину, и евовам их на другои Страни опишуемо, с' Молбом данам књиге незакасне како лаинске, за кои узрок некои Пренумеранти овог пута и нехотѣшесе пренумерирати.

За Новце изволите приявитисе код тамошнѣг Господ. Гаврила Владислава, ончевам
f. 4.— за Износ од горны 10 Еѯемплара за нас платити. Препоручуючисе вашем Приятелству

Сень 29/10 $\frac{8\text{-бра}}{9\text{-бра}}$ 1827.

Есмо
С' Високопочитанием
Ѳ. и Ѣ. Браћа Милеуснич.

[На другој страни списак претплатника штампан у Даници за 1828 год.].

[Спољa:] An den hochgelehrten Herrn
Wolf. Steph. Karagich
auf den Landstrasse № 291.
in Wien.

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3817]

3.

Високоученніи Господине!

На почитаемо ваше Писмо од 12/24 тек: имам Удовольствие вами іавити, дасам примио преко Господ. Еп-кпа Јоановпћа 11 Еѯемплара од III Књиге наше народне Пѣсама, коестеми ви на Продаю послати изволили; но с' Негодованием морам вам рећи, да акопрем све мое Силе употребно Есам, у моіоі Жељы успѣти ниесам могао, Ер до овог часа ништа друго него само 1. Књигу продаосам, а Едну задержаћу за себе; и будући дасе пенадам, више Књига утрошити моћи, то вас молим іавитеми, ако ово преоставши 9. Еѯемплара, пред-

реченом Господ. Еп-кпу за ваш Рачун повратити могу, илићете ви моребити другаћие шнима разположити, пакћу онда заедно и Књиге изручити, и Новце од продати 2 Књига положити. Жаомие іако, да вам моя Услуга у томе болѣ припомоћи ние могла, и очекиваючи вашег Одговора, есам с' должним

У Сеню на 18/30 9-бра 1846.

Почитанием
Ђорђе Милеуснић.

[Споља:] An den hochgelehrten Herrn
Wolf. St. Karagich
in Wien
auf der Landstrasse № 362.

[Напомена Вукова:] одговорено 20. Септ. 847.

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3818.]

CLXXXVIII.

МОЈСИЛО М. ЛАЗАРЕВИЋ

1.

[Види књ. III стр. 135.].

2.

Високоучени Господине!

Од стране М. Гаврила Ковачевича мољен вами писати и ово његово Писмо са фигуром послати; из кога видићете његову на вас молбу. Исто и ја молим даби ви то дјело насебе узели и испословати неодреклисе.

На 5 књига Данице 828. пренумерирајтеме, и када дођете у Земун платићу вам.

Остајем поздрављајући вас, Госпу вашу и децу.

У Земуну 21-ви 9-вра 827. п. н.

вами наслужби готов
Мојсило М. Лазаревич.

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3819]

3.

Високопочитајеми Г-не!

Ваше писмо у очи Ђурђева дне о. г. писано примиосам и прикључено одма коме надлежи послао сам.

Поздрав испоручиосам куму Урошу онсе обећава колпко могућму буде пренумеранта скупити и послати вам.

Данас оде у име Божије удова Г. Марјановичка у Београд у намери с Глишом Возаревичем венчитисе.

Поздрављајући остајем вами

У Земуну 30. Апр. 828.

наслужбу готов
М. М. Лазаревич,

П. П. Г. Дим. П. Тирол отишаоје у прошасту суботу у Београд, мислим даће и даље ићи.

Г. Вуића такођер очекујем кој дан да дође.

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3820]

4.

Г. Вуку Стеф. Караџићу у Беч.

Земун 19/31. Јулиа 828.

Ваше почитајемод од 6/18. о. м. примијосам и разумео штами пишете. Јасам Мару дозвао писмојој предао и казао ако одговорити буде писмо мени данреда а јаћуга послати вами. Онаје услужби код Г. Којшора.

За књиге ваше стараћусе с кумом Урошем у места од вас назначена послати и новце скупити, а тако и пренумеранта на Даницу.

Г. Вуић вратносе натраг само неколпко дана бавећисе тамо, икако мисе донада није најбоље примљен, јербо кад је полазпјо у Београд ја саму позајмио неколико форинти а кад се вратијо од Господара одговорими дами неможе сада дати (:није карисиме било као штосамсе надао:) него дасе претрпим док оде кући послаћеми, но до данас ништа.

Г. Тирол бијоје у Београду, јели ишао Господару незнам, јербо нијесе вратијо к' мени; како штомије обећао; но отишао преко Панчева, но мислим да није био будући да пасош од канцеларије Мађарске није имао него од Магистр. Темишварског ито на 13 дана; икакомије кум Стев. Рајовић

казивао дасе шњим разговаро у Темишвару даће опет ићи на ону страну но можно да пасош очекује.

Овде имамо ново даје Господар у Остружницу дошао и Господ. Ефрем и прочи великаши шњиови млађи до 500 њи у четвртак прошасти бијоје Г. на Врачару са њи 60 пратијоца и с Везиром се састао, зашто незнасе јоште; на Дрини има такођер Србаља по чувењу до 4000 а и око Шапца толико, но и Турака има на Дрини 14 капетана сваки 5, 6 и 7 стотина и чекају Везира Абдурамана а Сарајлије изтерале везира напоље нити оћеду у логор да иду. Но по ниовим известијама чујесе даје везир погинуо. Видин дасу Русси освонли и прочи којекакви лажи има доста.

М. Јоанн Ковач поздравља вас љубезно имоли даму по Г. Љоји флашенкелер његов пошљете.

Отац Коста преставијосе у суботу прошасту у вече и у понедељник пред подне с' највећим торжеством сарањен у којеи прилици отац Филип надгробно слово говорио јесте које као онаком препоштеном човеку сходно било. Сиротиња а и пријатељи његови а поготову и сви жителји сажалују о њему.

Поздрав од мои домаћи исто примите и од мене

вашег искренног
М. М. Лазаревич.

NB. Ево и одговор прикључујем од Маре.

[Споља:] Herrn
Wuk Stefanowits Karagich
auf der Landstrasse № 291.
in *Wien.*

[Напомена Вукова:] одговорено 4/16. Септ.

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3821].

5.

Високоучени Господине Караџићу!

Госпожа пошта удова Ракић контена је на f. 250 B. B. за квартир од вас годишње примити, само с тим примечани-

јем да заградити неможе и одвоити кућу другу, будући да у коју ви захтевате кућу и проход има, а ова друга мања нема, а напротив тога ова мања има бунар које друга нема; тако ако је с вашом вољом јавитеми дасе знам с г. пошом владати.

Вас и проче познате моје поздрављајући

У Земуну 26-ти 7-бра 829.

остајем ваш покорњејши слуга
Мојсило М. Лазаревић
Отац Мокије.

[Споља:] Високоученоме Господину
Буку Стеф. Карацићу
Философије Доктор и проч.
у Крагујевац.

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3822]

CLXXXIX.

ЂОРЂЕ НЕШИЋ

Высокоученіи Г-дине,
мени высокопочитаемій!

Чꙋдите се безъ сꙋмнѣ, да вамъ до садъ ѿговоріо нисамь — но куда бы и знао васъ юрити, кадъ садъ изъ Земуна, садъ пакъ изъ Будима пишете ми. — Пренумеранте на Забавникъ за годину 827. с' новцы вамъ шилѣмъ, с' тимъ примѣчаніемъ, да средня класа нашіи жителя изъ узрока понайвише тога пренумериратисе нећѣ, а што вы стꙋломъ Херцеговачкимъ пишете, и што у случаю нꙋжде не на Славенскіи, но Тꙋрскіи єзыкъ прибѣгавате — штосе первогъ тиче, мыслимъ да право немаю, єрбо свакимъ колаче умесити ніе можно, по тому манѣ, што бы иначе columnaliter, Херцеговачкіи, Банатскіи, и Сремскіи писати морали, кое нико изискивати не може; што се пакъ дрꙋгогъ пꙋнкта тиче? тꙋ бы имъ и я дозволіо. — Ово вамъ само изъ искрености, не пакъ дрꙋгогъ каквогъ узрока пишемъ.

Поздравите ми све пріятелѣ, и познанике, а особито Г. Г. Хаџича, Неделковича, обадва Матича, Стеича, и проче.

[Долази списак претплатника из Вршца штампан у Даници за г. 1827.].

Када бы више было совокупіо, и мени бы миліе было!

Ваши познатіи сви васъ поздрављю.

У Вршцꙋ 10-го Ноемврія 826.

Вашъ покорніи слуга
Гешргіи Нешичь.

[Спољa:] An den Wohlgeboren und Hochgelehrten Herrn
Vuk v. Stephanovitz Karadzsits
Doctor der Phylosophie
zu Wien.
Auf der Landstrasse № 291
im Hofe rückwärts im 1. Stock.

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3823]

CXC.

В. ГЕРХАРД

1.

Maucher lehrreicher und angenehmer Abend, verehrtester Herr Doktor, ist mir durch Ihre herrlichen Serbischen Lieder geworden, von denen ich einen Theil derer unter wörtlicher Verständigung mit unserem gemeinsamen Freunde metrisch übersetzte. In der Abendzeitung finden Sie Proben davon eingewoben in eine Abhandlung über serbische Poesie.

Villeicht dürfte Sie auch (eben daselbst) ein etwas früher abgedruckter Aufsatz über die mythische Verwandschaft altserbischer Gottheiten mit denen der Skandinavier interessiren.

Einen grossen Theil solcher serbischen Volkslieder, die ein rein menschliches Interesse haben, habe ich in deutsche Reime frey[1] nachgebildet und so für Deutsche singbar zu machen und unserem Volkslied anzueignen gesucht.

In der Abendzeitung, der Schnellpost, der Eleganten Zeitung, Modenzeitung etc. habe ebenfalls einige Proben einrücken lassen, und ein Bruchstück aus unseres Freundes Serbianka übersetzt ins Morgenblatt gegeben.

Herzlichen Dank für den schönen Genuss den Sie mir bereitet. Gnügt Ihnen meine Behandlungsweise, so würden Sie mich durch neue Mittheilungen grösserer und kleineres Lieder sehr verbinden.

Hochachtungsvoll
W. Gerhard
Legationsrath.

[На писму С. Милутиновића од 20. нов. 1826. — „Срђ", 1902. 1025]

[1] Ова реч није поуздана.

2.

Leipzig 5. Jän. 1827.

Verehrtester Herr Doktor.

Beylage hat mir unser Freund Milutinowitsch zur Beförderung übergeben. Er ist wegen schneller und sicherer Beförderung seines Werkes an den Fürsten Milosch sehr besorgt, da ihm dieser weder geschrieben noch eine Unterstützung gesandt, was er hatte aber nun durch die Kosten des Drucks und langen Aufenthalt gänzlich aufgezehrt und so die Lage Ihres Landsmannes in fremdem Laude nicht die günstigste scheint. Er hofft noch immer auf grossmüthige Hilfe seines edeln Fürsten und ist doch zu bescheiden ihn darum anzugehn. Thun Sie daher werthester Herr Doktor für den braven Mann was Sie können schnell und günstig zur Verbesserung seiner Lage zu würken. Ihre treffliche Sammlung serbischer Volkslieder hat mir durch die wörtliche Verständigung jenes Freundes viel Unterhaltung gewährt. Ich habe mich alle Abende unter seiner Leitung mit metrischen Bearbeitung solcher beschäftiget welche die Talvj nicht gewählt, und wir werden bald mit dem dritten Theile fertig seyn. An grössern Gedichten hat es nicht gefehlt, wohl aber an kleineren, von welchen die Talvj die meisten und besten genommen. Besitzen Sie daher dergleichen noch ungedruckten, so verbinden Sie mich durch deren Mittheilung sehr. Ich stelle sie Ihnen, wenn Sie wünsschen, dankbar zurück. Wo sind wohl die von Kadschitsch gesammelten Heldenlieder zu bekommen, und glauben Sie dass sie poetischen Werth genug haben, um durch Uebertragungen Liebhaber unter des Deutschen zu finden? Giebt es keine serbischen National-Melodien und wären die wohl irgenwo zu bekommen? Ich denke meine sämtlichen Uebersetzungen als 3-tes Theil meiner Gedichte unter dem Separat-Titel „Wila, Serbische Volkslieder erste Lieferung“ im Druck erscheinen zu lassen. Unter Ihren Heldenliedern habe ich auch die grösseren wie die Heirath des Duschan, Banowitsch Strajnja etc. etc. bereits übersetzt. Ich wundere mich sehr dass die Talvj das erstere, das so reich an Anmuth ist, wie viele eben wegliess die das Volks- und Heldenleben der Serben so lebendig schildern. Die Hochzeitslieder von Wessely habe ich bestellt aber noch

nicht habhaft werden können. Ohne Zweifel ist manches Gute darunter? Ihnen beym Jahreswechsel herzlich Glück wünschend habe ich die Ehre hochachtungsvoll zu verharren.

Ew. Wohlgeb.

ergebenster D-r
W. Gerhard
Legationsrath.

[Споља:] S-r Wohlgeb.
Herrn D-r Wuk Stephanowitsch
bey Herrn Tirka
Wien.

[Орнг. у арх. С. К. Академије бр. 3824]

CXCI.

ДИМ. СТЕФАНОВИЋ

1.

Любезни Господине Вукъ.

здравствуите с вашомъ фамиліомъ

зайено На многая лѣта.

Молімъ покорно Господине шілѣмъ вамъ по швимъ писмодавца писмо. У Име мойе кау дасамъ самъ код васъ будуѣй да швай Го: у мойе Іме и Процесъ носі собомъ самомъ Царс. Даклемъ Гос. учініте ту Любовъ и Рекомендираите тога Господара у име мойе, и подаите му до єдно 10 f. и шкомъ тога. за пйсма што потребуе у Маћарской канцелрий изволіте изплатити. што буде шћу вамъ поштено изплатити Послау сам вамъ по Миловуку Дитенѣ кошулѣ и коие каква писма Незнамъ єсте лі примілі сотимъ шстаіемъ доброжелател вашъ

У Будимѕ 18 Дек. Рим. 826.

Моврѕче. потп.
Димитрє Стефаноич.

Поздравля васъ Господинь Беричъ и целу вашу Фамілію.

[Споља:] *v. Ofen.*

Herrn
Herrn Wuk Karatscts Stefanovits
in der Landstrasse
a *Wien.*

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3825]

2.

Любове Достойнѣишіи Господине!

Ако сте ради за Насъ разѹмети хвала Г. Богу у добром се здравлю находимо него особито васъ молимъ Господине заради оногъ Процеса што самъ послао На Маћарску канцеларію, онаи Јуратъ што є однео онаи Процесъ Ние ништа совершіо, зато молимъ васъ ако би трефіо доћи онаи исти Јуратъ да му Ништа Неимате дати у рѹке, и особито васъ молим да таи Процесъ Ником у рѹке недате Него кад васъ Богъ донесе у Будимъ, а ви сами га донесите окончающи моє Писаніе остаем васъ свію Поздравляюћи и єсам

вашъ

Доброжелателнѣишіи

Димитріи Стефановићъ.

Особито васъ я Господине Поздравлямъ и желим да васъ ово мало Писанце у добром здравлю затече, фала Г. Богу добро сам Годинѹ провео и срећно кући дошао врѹчающи себе остаем васъ Поздравляюћи и Госпоћи десницѹ люблѣћи такоћер и Саву и Марію Поздравлям и я и Ірина и єсам

Въ Будимѣ дне 8-гь Іуни 827.

На Слугахъ Покорнѣишіи

Діонісіи Стефановићъ.

Особито благодарим На вашой любови што сте му дали 10 f. ал више му Недайте.

[Споља:] Herrn
Wuk Steph. Karadjits
Landstrasse № 291. (T. P.)
Wien.

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3826]

3.

Въ Будинѣ Дне 10. 8-брі 1827.

Любве Достойнѣйшій Г-дне!

Ваше Писаніе приміо єсамъ исправно, и Направіо самъ Аковъ йпо вермета, по вашой воли да ніе горко Него сладко, а за свинче іоште є рано докъ Не падне мразъ, дакле садъ На вашой воли стои, ако не доћете до вашара, а оно давамъ пошлѣмъ верметъ о вашарѣ. іавлямъ вамъ за Мару, она є кодъ мене, тражіо сам іой службу и нисам іой могао Наћи, єрбо є болесна крвъ плюе, Незнамъ самъ што ћу шномъ радити, за тешку службу ніе, то би могла Наћи; и она такоћеръ васъ поздравля, и препоручуе се На вашу Душу; и рѣку люби вами и Госпоћи и Децу поздравля, Новинама Никаквим Нисам вамъ у состоянію служити само то да су владику На нѣгово име поарали, и свезалига за креветъ, и Шеширъ му Набили На главу, а доле пили и єли за нѣгово здравлѣ, Сотимъ остаемъ васъ поздравляюћи, и Госпоћу, и любим мога Саву и Діонусііа васъ Поздравля и Ірина.

Єсамъ вашъ

Доброжелателнѣшіи

Димитри Стефановић.

Јавлямъ вамъ за Пренумеранте да за садъ више Немамъ Состояніе вами отговорити. Обреклисусе.

[Споља као на претходном].

[Напомена Вукова:] одговорено 18 Окт. по нашему.

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3827]

4.

Любезнѣйшій Г-дне!

Јавасъ молимъ заради Маре дабисте ми послали на три Месеца по 25 f. W: W: а то сами можете знати да много ніе, єрбо садъ є кодъ Насъ скупоћа велика, єданъ лебацъ коштѣе Талиръ, а то за вашу любавъ єрбо дрѣгогъ Небіи држао

за 30 f. а она за Службу Никакву ніе, Сотимъ остаємъ васъ Поздравляюћи и Госпоћу вашѣ и Саву могъ Єсамъ до гроба

[око новембра 1827].

Доброжелателнѣшиіи
Димитріи Стефанов.

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3828]

5.

Любезнѣишіи Г-дне!

Ваше Писаніе приміо єсамъ исправно, и разѣмео єсамъ ваше захтеванѣ, то естъ да вам є млого 25 f. то ништа ніе млого Г-дне єрбо кодъ насъ є велика скупоћа, єданъ комесъ лаебаъ [?] коштѣе 18 Хг. а іа квартиръ даєм іои бадава єрбо за Собу би мого добити свагда 30 Хг. а то за вашѣ любовъ єрбо сте е у Наигоре време послали адає Нисам приміо хотѣлає у Дунавъ скочити. а садъ особито кадъ є примила писмо да вамъ е толико млого плаћати, єрбо га она сама примила кадъ є с Поште дошло и она є сама читала и ваше и нѣно па кадъ є видила шта ви пишете Наеданпутъ се обнезнанила, и плакала читавъ Данъ, мисмо ню излечили, а садъ хвала богѣ здрава є, Него молимъ васъ пошлитеми Новаца, іа Немамъ чим Порцію платити, што Пишите за Берића, лепомъ човеку! бисте є послали кадъ доћете, чућете каку іой Срамоту Направіо што се и васъ тиче єсам

[око новембра 1827].

вашъ Доброжељ
Стефановичъ.

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3829]

6.

Въ Бѣдимѣ 27 Новенбера [1828?].

Здрастѣйте Любезни Господине!

Ваше писанйе йз правно прймйлй єсмо і зафалюемъ на вашой любови коінйсте заборавилй нанасъ Акосте ради за нас разѣметй мисмо фала богѣ здравй і шпростите намъ што ййсмо моглй вамъ фришко ш Говорити наваше пйсанйе Єрбо била она Госпоя болесна кадъ био Дішнйсйе код кѣће А онъ пре-

пйсай нйколйко песама пакъ се после разболела Ісве смо чекали даби оздравела пакъ є јошъ болесна него вамъ шйлемо што имамо сотимъ шСтаемъ я вашъ добро желателъ І поздравламъ Димитрие Стефановичъ васъ і Госпоћѕ вашѕ као непознатѕ і мога любимогъ Савѕ і Све домашне дечице і Марию.

ШСобйто по здравламъ васъ я Ірина і любимъ вамъ деснйцѕ такоћерь і вашоі Госпоћи і мога Савѕ і такоћер Рѕжѕ и Василию і шйлѣмъ вамъ книгѕ ш различни песама і кармине і жйтия тосамъ нашла у моме долапѕ пакъ самъ вамъ послала на прочитание Ако васъ богъ донесе у Бѕдимъ Авиѣтеми шпетъ донети сотим шстаемъ Ірина Стефановичъ Слѕжбеница понизна ово писание желимъ дабивасъ затекло у добромъ здравлѕ да дочекате у здравлѕ Христово рожденство намногая лета намногаялета ха ха ха нек нека на многая лета свима домашнима.

[Спољa:] Hochgelerten Herrn
Wuk St. Karadjits
auf der Landstrasse № 291.
Wien.

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3830]

7.

Достойно почитајеми Господине!

Совимъ моймъ малимъ писаніемъ усѕдіо се єсамъ васъ посѣтити, добро вамъ је познато да моје сердце ревнѕе къ земли Сербской и молимъ се Всемогѕћему Богу Данъ и Ноћъ, Дабіу Г. Богъ съ Первімъ и Изабранімъ Народма сојединити могао: Ја се Никако несумнямъ дасте ви оно ваше обѣщаніе заборавили, које сте момъ Сину обрекли, зато пофторяюще мою Молитву, и васъ понизно молім Неотреците се нѣму садъ бити нѣговъ Помощникъ и Благодѣтель: Да бисте га Ньиовой Сіятелности Господину Милошѕ: Кнезѕ великоме отъ Сербіе землѣ, препорѕчили; єрбо особитѕ волю има, као што вамје познато іоштъ кад сте кодъ Насъ били, да би могао ту срећу имати и чрезъ васъ получити Беамтерство кодъ Ихъ Сіятелства Господина Милоша и Великогъ кнеза землѣ Сербіе — високо почитајеми Господине! за вашу тѕ велику Препорѕку (:ихъ Сіятелству Господинѕ Милошѕ:) за кою се нимало у Состоянію нисамъ сумняти, да нећете учинити: єрбо онъ кадъ васъ први путъ имао срећу видити таки васъ

је Пріятелѣмъ и Благодѣтелѣмъ назвао; ербо је себи представио чрезъ васъ и ваше Пріятелство себе срећнимъ човекомъ у Сербіи земли постати, што се Нарави тиче и воспитаніа особито вам је познато, Пофторяюще моя Прошеніе и молећи васъ да не заборавите ваше обѣщаніе, и сада моме синѣ у Помоћи бити кодъ Ихъ Сіятелства Господина Князя отъ землѣ Сербіе, за кое се обвезѣе вами за целогъ нѣговогъ живота благодарнимъ показати, и земли Нашой Сербіи такоћеръ на хасну бити: съ високомъ понизностію пофторавамъ моје горе помянѫто прошеніе Неотреците се нѣму бити Пріятель и Помошникъ; за ков се особито молимъ да не бисте пожалели трѣда мени о будѣщемъ Пештанскомъ Вашарѣ іавити и писати у каком се здравлю находите, и по первой оказіи кадъ бисте ми могли іавити да би могао могъ сина оправити. Остајемъ особито Васъ люблећи и поздравляюћи васъ, вашѣ Госпоћу Супрѣгѣ и мога Саву. Милицѣ, и Ружу, такоћеръ и моја Ката, Діонисіе, и Ирина остаю васъ поздравляюћи, совершающи мое писаніе и молећи горе помянѫта прошеніа мени исполнити и остаемъ вами

Въ Будимѣ 10 Марта по Сербском 1830.

На слугамъ покорнѣшши
Димитріи Стефановић.

Особито васъ молим непожалите труда мени по первой оказіи іавити єстели примили писмо, и кадъ гоћъ сами дођете, дођите као у свою кућу на квартиръ и костъ такоћеръ и ја да могѣ сотим вамъ благодарити.

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3831]

8.

Благородный
мѣ высокопочитаеми Господине!

Јă вамъ благодаримъ за любовъ кою сте досадъ спрамъ мога сына имали, увѣрен самъ и видимъ да се исполнява она у момъ Домѣ обѣщана любовъ спрамъ мога любезногъ Сина: ербо самъ разумеу отъ Господара Ѳодора Владислава Ѳомича да є мой синъ чрезъ васъ ухлебљенъ, за кое вамъ сердечно благодаримъ како јă тако и моя сѣпруга и Ѥрина и желимо ѝ Господа Бога вами и вашой целой Фамиліи здравле ѝ срећу у будућше аманетъ мећемъ Божи мог сына мећемъ на васъ у (?) на Княза Сербскога и молимъ да му бѣдете у бѣдушше па-

тронп и Пріятели молимъ милостиво Поздравлямъ васъ вашу целѫ Фамиліу и целѫ Сербску Господу остаемъ вашемъ Благородію

У Будимѣ дне 1 новембріа 830.

Слѹга покорній
Димитріе Стефановичь
ланаръ.

Молимвасъ Господине ово овде заключено писмо предайте момъ Сынѣ. — Діонисіі.

Поздравлавасъ особито моя Супруга моли й препоричне [!] Сына нѣногъ да га милуете кау вашегъ Сава.

[Спољa:] *изъ Будима*,
Благородномъ й Высокоученомъ Господину
Вукѹ Стефанѹ Караџићу
Философіе докторѹ й учени друштва Санкпетрбургскога вольнога љубителя Руске Словесности, краковскога. й кральевско Гетингскога члена кореспонденту
У Крагоевцѣ.

[Напомена Вукова:] одговор. 19 Јануар. 831.

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3832]

9.

Благородній Господине!

Ваше писмо приміосамъ исправно, й разумео самъ да є мога сына Діонисіа мѣніе натрагъ у Маћарскѹ доћи, сато [!] ваше Благородіе молимъ, изволите моме сынѣ ливити й ово исто писмо нѣмѣ предати, да онъ безъ сваке сумѣ доће у Бѣдимъ натракъ, ербо се моя обстоятелства овако налазе, коя сѣ нѣмѣ добро позната ш Процесѣ, а нарочито садъ кое вамъ жалостно ливламъ дає моя Сѣпрѣга умерли пакъ тай Процесъ у име мой деца иде препоручиемъ и молимъ да ми Діонисіе свое рѣчно отпише или шта скоріе додье, ербо се сѹміамъ да ніе болестанъ или да ніе умро или погино, зато за осведочити молимъ неками своіомъ рѣкомъ отпише гдне штае и какое ербо є овде гласъ дає мои сынъ погино, онъ нека доће да свршимо овде процесъ пак и ја самъ намерень съ нимъ у Сербіѣ доћи, ако ноће подайте момъ синѣ мало

новаца на пѹтъ ячу вамъ поштено *платити* и молимъ советѹйтега да не плаче за матеромъ ербо знаде какве є нарави била за се ніе могла и излечити Прочимъ поздравламъ и любимъ вашѹ целѹ фамілiѹ васъ искрено съ Єрином заедно остаемъ

у Будимѹ дне 29 Јанѹа. 1831.

вашемъ Благородіѹ покорный слѹга
Димитріе Стефановичь
Ланаръ.

Любезный Дионісіе,

Немой да пропустишъ првѹ приликѹ дами непишешъ свое ручно какоси диси и шта си овде говоре даси погино сато пишими й утѣшиме й гледай да доћешъ шта скорие збогъ процеса, дрѹго ти ꙗвламъ датіе позната наравъ твоє матере зато и ніе се могла излечити негѡ 22-о Декемвріа 1830 умрла не плачи ербо смо сви дужни умрети Поздравлꙗмте и любимте Ја и сестра Єринка

остаемъ твой любезни отацъ
Димитріе Стефановичь.

Такоћеръ поздравлаюте сви приатели сродници й друзи и молимте и ꙗ да не плачешъ да добро расудишъ. Ми сви юрати смоє испратили мештерь пѣногъ сина Діонісіа.

Ніколай Малетичь
Juratus.

[Споља:] *Ofen* Herrn
Herrn Basili Wahsilievits
in *Semlin.*

[На полеђини написано је:]

Покорно молимъ изволте сие писмо Благородномъ Господинѹ Вукѹ Стефанѹ Караџићу предати у Београдъ.

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3833]

10.

Високопочитаіеми Господине,
Здравствуите!

Разумео есамъ отъ мога Діонисіа ваше Достойнство кое сте саде получили, и радуем се особито, й благодаримъ вама

што нисте заборавили на мою децꙋ, хваліо ми се Діонисіе да сте му учинили добро велико, кад іе біо у нужди; саде видимъ да сте ми велики Приятель, и да ваше обѣщаніе исполнявате, што сте моіои Јерини били Приятељовали, и гледаите ако што може бити, да бисте изволили отписати, ербо самъ радъ сву мою децꙋ тамо да преведемъ и іа хоћу самъ тамо прећи, а што се тиче нашега процеса хоће се августа месеца Т. Л. окончати, и износи ньинъ Таалъ до 12.000 fl. пофторително васъ молимъ да бисте били Приятель моіои Јерини за Господ. Раевича што ми Діонисіе говоріо, и хваліо, овде іе проси еданъ адвокатъ али іа би воліо ньу онамо дати, ербо без новаца неће бити, а Дионісіе сад хоће учити францꙋски, па и онъ намѣрава натрагъ да иде, а ньово добро коћедꙋ све продати кадъ се трефи Јерини срећа, да би се тамо удала, препоручуюћи себе остаемъ поздравляюћи любезно вашу Госпоћу и Саву и мале фраелице и

у Будиму
28. Маіа 1831.

есам вашъ доброжелателнѣишіи
Димитри Стефановић
Bürgerlicher Flachshändler.

Поздравляю васъ ваши Приятельи, и радуюсе, о вашемъ Достойнству што сте саде получили.

Поздравлямъ васъ и іа съ моіомъ сестром Јерином високопочитајеми Господине, и молим, да се неотречете бити нашъ Приятелъ, у Јерининомъ, и у момъ напредку понизно любећи вами и вашои Госпоћи руку есам

покорни
Діонꙋсіи Стефановићъ
висок. кралѣве Таб. Суд. закл. Нот.

[Споља:] *Из Будима*

Високоученомъ и Благород.
Господину *Вуку Стефанꙋ Караџићу*
философіе Доктору и учени Друштва С. Петербургскога et cetera: Господину мнѣ почитајемом
у *Београду.*

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3834]

CXCII.

ЦОН БАУРИНГ

1.

Londres le 19 Dec-re 1826.

Monsieur le Docteur,

Je me sers d'une langue qui n'est ni la vôtre ni la meinne, mais qui est tellement répandue que j'ose la faire l'intermediaire de mes communications.

J'ai été très frappé de la beauté et de l'originalité des poësies nationales que vous avez publiées. — J'en ai déjà traduit quelques morceaux qui ont été bien accueillis. Je m'occupe d'en faire un volume. J'y ajouterai les renseignments que je pourrai trouver dans les ouvrages de M. Talvj, M. Grimm et surtout dans les votres. C'est un beau tableau que vous avez devoilé! Et je desire les renseignmens que vous voudrez bien me communiquer et les conseils que vous pourrez me donner! J'ai publié dans le temps deux volumes de Traductions Russes — et j'ai sous presse un autre sur la Litterature Polonaise. Il est de mon gout de remplir de cette manière les lacunes de notre litterature en faisant connaître celles des autres paÿs. Je vous saurai bon gré de tout l'appui que vous pourrez m'offrir. S'il y a encore quelques pièces à donner — s'il y a encore quelque chose à dire qui n'est pas encore dite — veuillez, je vous prie, m'en honorer.

Par le moyen de mes amis à Vienne Miss Rupontchlik [? нечитко] — maison de commerce très connue (car moi je suis negociant) j'avais cherché à m'approcher de vous. Ces Messieurs se sont addressés à M. Kopitar qui la eu la bonte de dire que vous ne serez pas mecontent de vous mettre en relation avec moi. Cet espoir me flatte et m'engage à vous écrire. Si vous m'encouragez, notre correspondance pourra devenir plus interessante.

En quoi pourrai-je vous être utile dans ce pays? Disposez de mes meilleurs services.

Votre devoué serviteur
John Bowring
Иванъ Карловичь Баурингъ.

[Спољa:] Госп. Док. Карадчићу Вуку
An Wohlgeb. Herrn
Herrn D-r St. Karadzich Wuk
№ 291 Landstrasse
via France Wien.

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3835]

2.

Милостивый Государь
Иванъ Карловичь!

Ничто иное не могло меня такъ обрадовать, какъ ваше почтенѣйшее письмо отъ 19-го декабря прошлаго года, изъ котораго я имѣлъ щастіе уразумѣть, что вы намѣрены сдѣлать честь забвенному народу Сербскому переводомъ его пѣсней на Англицкій языкъ. Могъ ли я когда нибудъ надѣятся большему награжденію за всѣ труды мои!

Естьли я въ семъ случаѣ могу вамъ послужить чѣмъ нибудь, то изволите располагать мною.

Естьли скоро не можеть выитти цѣлая часть перевода вашего, то я и Г-нъ Копытарь просили бы васъ покорнѣйше, послать намъ (естьли имѣете) одинъ листъ, или по крайнѣй мѣрѣ назначить нам имя журнала и № гдѣ печатани тѣ опыты ваши.

У меня теперь нѣтъ никаковихъ непечатанныхъ пѣсней, которыя бы были достойны посланія къ вамъ: 1) Serbische Hochzeitslieder; 2) Прибавленіе (додатак) къ Санктпетербургскимъ сравнительнымъ Словарямъ всѣхъ языковъ и нарѣчій съ особенными опытами о Болгарскомъ языкѣ; 3) Народне Српске приповијетке и загонетке; 4) Огледи светога писма на српском језику. Касательно сего послѣдняго осмѣливаюсь наскучить вамъ съ особеннымъ извѣстіемъ. Можетъ быть вамъ извѣстно

изъ рапортовъ Лондонскаго библейскаго общества, что я переводилъ Новый Завѣтъ на Сербскій языкъ. Я почти со всѣмъ былъ согласенъ въ томъ съ Г-номъ Пинкертономъ; но между тѣмъ, въ бытность мою — въ 1819-му году — въ Санктпетербургѣ, комитетъ Россійскаго библейскаго общества, принялъ дѣло сіе на себя. По изготованіи мною перевода комитетъ Россійскаго библейскаго общества, противъ уговора, заключеннаго со мною отправилъ оный на разсмотрѣніе въ Бесарабскую область бывшему Сербскому Митрополиту Леонтію, Греку, не знающему по Сербски ни говорить, кольми паче судить объ языкѣ и переводѣ. Леонтій признаясь, что онъ не въ состояніи судить о Сербскомъ переводѣ, прислалъ Статскаго Совѣтника Аѳанасія Стойковича, Сербина рожденаго и воспитаннаго въ Венгріи, дать свое мнѣніе на сей переводъ. Стойковичь, съ одной стороны ни самъ не зная хорошо по Сербски, а съ другой можетъ быть имѣя въ виду собственныя выгоды, сказалъ, что переводъ мой безъ поправленія не достоинъ напечатанія (здѣсь должно воспомнить изъ Гриммова предисловія къ моей Сербской Грамматикѣ и изъ Копитаровыхъ разныхъ — in der wiener Jahrbücher der Literatur — рецензій *расари* о древнемъ церковномъ и нынѣшнемъ народномъ языкахъ. Это разумѣется, что всѣ старшіе привержены къ *древнему)*. На таковое обявленіе Митрополита Леонтія и Стойковича комитетъ поручилъ Стойковичу исправить мой переводъ, который поправивъ, или лучше испортивъ, больше половины моего манускрипта объявилъ комитету, что онъ даромъ составитъ ему со всѣмъ новый переводъ лучшій моего. Въ слѣдствіе сего комитетъ вмѣсто слѣдуемыхъ мнѣ по уговору еще 2000 рублей возвратилъ мнѣ испорченный манускриптъ; а потомъ, въ 1824-му году, напечаталъ въ Ст.-Петербургѣ [!], „Новый Завѣтъ на Сербскомъ языкѣ, по преводу Аѳанасія Стойковича“. Но какъ между тѣмъ въ Россіи библейское общество претерпѣло большія перемѣны, а при семъ можетъ быть и самые остатки его признали, что языкъ въ Стойковичевомъ Переводѣ ни Сербскій, ни Славянскій ни Россійскій, но самопроизвольная смѣсь сихъ трехъ языковъ; то переводъ сей еще не выпущенъ въ продажу. На всякой случай я еще надѣюсь издать и мой переводъ, по крайней мѣрѣ для *языка*. Можетъ бытъ вы при случаѣ рекомандуете меня Лондонскому библейскому обществу по сему дѣлу! Я бы особеннымъ щастіемъ почелъ, естьли бы Лондонское библейское общество доставило

мнѣ средства пріитти въ Лондонъ, и тамъ напечатать мой переводъ Новаго Завѣта. Правда, что бы переводъ сей могъ напечататься и въ Лейпцигѣ (въ Австрійскихъ же владѣніяхъ *не возможно)*; но можетъ быть, что перевозъ книгъ *по морю* до Сербскихъ предѣловъ не сталъ бы дороже, неже ли изъ Лейпцига по суху; а кромѣ того въ Лондонѣ напечаталось бы много лучше, и толь важная Сербская *народная* книга могла бы вѣчно гордиться мѣстомъ напечатанія своего.

Я теперь особенно занимаюсь собираніем матеріяловъ для Сербской *Исторіи,* наипаче новѣйшихъ временъ. Можетъ быть выидетъ объ этомъ чрезъ половину года одна книга на Нѣмецкомъ языкѣ съ картою Сербіи. Въ моемъ алманахѣ (Даницѣ) на 1827-мый годъ, который я вамъ чрезъ двѣ — найдалѣ три — недѣли пошлю, вы найдете много со всѣмъ новаго о Сербіи и о народѣ Сербскомъ. На сихъ дняхъ я отправляюсь, въ Сербію, гдѣ надѣюсь съ помощію князя Милоша Обреновиѣа собрать еще много народныхъ пѣсней и разныхъ Записокъ, касающихся до Исторіи народа Сербскаго и Славянской литературы. Между тѣмъ вы изволите писать здѣсь Г-ну Копытарю (Kopitar, Custos von der K. K. Hofbibliothek in Wien), Который съ радостію отвѣтствуетъ вамъ на всѣ вопросы, и мнѣ потомъ сообщитъ письмо ваше.

Без сумнѣнія вы получили посланный вамъ Г-номъ Копытаремъ (чрез молодаго Пена) экземпляря (въ трехъ частяхъ) народныхъ Сербскихъ пѣсней съ одною рецензіею его о сихъ пѣсняхъ. Въ сей рецензіи на страницѣ 250-ой по ошибкѣ напечатано Bischatsch.

Извините, Милостивый Государь, что я не отвѣтствую вамъ языкомъ, которымъ вы писали мнѣ. Кромѣ моего отечественнаго языка я не знаю писать никаквимъ инымъ развѣ въ случаѣ нужды Россійскимъ; а я знаю, что и вы также по Россійски знаете хорошо. Вы же и въ будуще изволите мнѣ писать по Французски.

Съ глубочайшимъ высокопочтеніемъ и преданостію честь имѣю быть

Вѣна 12 Генвара (по новому) 1827.

Милостивый Государь
вашимъ покорнѣйшимъ слугою
Вукъ Стеф. Караджичъ.

[Српски Књ. Гласник, 1908, кн. XXI, 36]

3.

Londres le 30 Mars 1827.

Mon digne Maître,

J'ai reçu avec le plus grand plaisir et j'ai lu avec le plus grand interêt votre lettre de Vienne datée du 12 Janv. J'ai rempli ma promesse et il a déjà paru un Volume des mes Traductions des Chants populaires des Serviens. Je l'ai dédié à vous même — un petit honneur (si tel vous voudrez bien le trouver) que vous avez si bien merité par vos travaux — et je vous ai remis (par l'entremise de M. le Doct. Kopitar) deux exemplaires lequels veuillez bien accueillir comme un fort petit temoignage de mon amitié et de ma haute estime. Dans le même paquet il y a un exemplaire relié à l'Anglaise pour M. le Prince Milosh Obrenovich le quel j'espère qu'il honorera d'une reception favorable. D'apres tout ce que je vois mon travail sera très bien reçu du public Anglais et j'aurai la douce recompense d'avoir pu donner un interêt à votre langue et à votre litterature, — et encore à votre personne — qui pourra dans le cas que vous vinssiez ici, comme je l'espere, — vous franchir [?] en quelque sorte un bon acceuil. Comme il peut avoir assez de retard avant que les livres ne vous parviennent, je vous envoie la petite adresse que j'ai mis à la Tête de l'ouvrage. Il est à esperer que nous en verrons une 2-e Edition ou que je serai encouragé à publier un autre Tome.

Vous pourrez donc peut-être me procurer quelques nouveautés et j'espère de votre bonté que vous me remettrez ce que vous trouverez interessant et convenable. Pourrez-vous me faire parvenir quelques petits tableaus de *Costumes* des Serviens — et quelques echantillons de la langue et de son écriture à differentes epoques? Bientôt je vous donnerai une liste de Journaux Anglais qui parleront de la litterature Servienne. Jusqu'à présent et avant la publication de mon livre deux en ont parlé à la longue: le Westminster Review № 12 et le Quarterly Review № 70. Ce dernier annonce encore un autre ouvrage Servian Minstrelsy qui sera sans doute une collection des piecies que vous avez publiés.

Je vous remercie bien des Pamphlets que vous avez eu la bonté de m'envoyer. J'éxpedie avec le vôtre un exemplaire de

mon petit volume au Traducteur M. Wesseli des *Serbische Hochzeitslieder*. Pour ce qui regarde notre Société Biblique je m'occupe avec empressement de la proposition que vous leur faites — non seulement dans le désir de faire une chose très utile à votre patrie — mais encore pour je puisse avoir le plaisir de vous connaitre personnellement. Je connais plusieurs membres du Comité de la Société Biblipue et j'appuyerai votre demande de toutes mes forces.

Je devais à M. Kopitar sans le connaître ma 1-re connaissance de votre litterature. Je ne sais vraiement comment repondre à ses honnêtetés.

Ecrivez-moi, je vous en prie, et agréez mes cordiales salutations.

John Bowring.

[Споља:] Госп. Докт.
Вуку Стеф. Караџићу
etz. etz. etz.

[Оригинал у арх. С. К. Академије бр. 3836]

4.

Londres le 18 Juin 1827.

Mon cher Ami,

Je ferai encore valoir la langue Française pour vous temoigner combien je vous suis redevable de votre aimable lettre du 3/15 Mai. Il m'est d'une haute satisfaction que vous ayez été en quelque sorte content de ce que j'ai pû faire avec mes faibles moyens. Si mon volume prend je tacherai de l'améliorer et je recevrai avec reconnaisance les observations que vous voudrez bien me faire parvenir sur ses defauts qui ne peuvent qu'être d'un grand poids. Je vous remercie encore que vous ayez expédié l'exemplaire de mes Traductions au Prince Milosh — j'espére qu'il l'accueillera avec quelque interêt. Il est déjà dans mon Cœur et dans mon Esprit comme je vois qu'il va établir une Imprimerie à Belgrade. Qu'elle soit bénie! Qu'elle repande de tous les cotés et les lumières et les vertus!

J'ai tenté tous les moyens possibles pour que la Société Biblique vous fasse venir en Angleterre. Mon éloquence a échoué:

— quoique j'aurais fait moi-même des grands sacrifices et j'aurais aplani toute petite dificulté pour le plaisir de vous embrasser. Mais cependant j'ai pû faire quelque chose. La Société ne veut pas que vous veniez — mais elle veut que la Traduction se fasse: — et quand je leur ai dit que vous alliez etablir une Presse à Belgrade, le Doct. Pinkerton m'a assuré que si vous pouviez imprimer votre Traduction à Belgrade et la faire approuver par les autorités competenes ils vous voteraient Cinq Cens livres sterling (c'est à dire florins 5000 (ou R. 12.500 assigns) pour 1000 Exemplaires. Ils ont encore écrit à M. Leeves à Constantinople à cet égard. Soyez sûr, mon Ami, que je ne perdrai pas de vue cette affaire. Vous autres Serviens vous aurez la Traduction de la Bible et je ne doute pas que celà ne soit la Votre.

[Спољa:] Госпол.
Г. Докт. Вуку Стеф. Караџичу
Amns.
Mns Le D-r Steph. Karadjich Vuk
à Vienne.

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3837]

5.

Londres à 18 Aout 1827.

Mon cher M. Vuk,

Lors de la reception de votre lettre du 16/28 Juillet je n'ai pas manqué d'en faire part immediatemment à la Société Biblique qui m'ont fait voir la correspondence de M. Leeves de Constantinople, — laquelle me fait esperer que l'affaire de la Traduction ira son train et que nous verrons avant long tems le nouveau Testament en Servien traduit de votre plume. Je leur ai temoigné l'impossibilité de la faire imprimer ou en Servie ou en Autriche et j'ai secondé votre proposition de choisir Leipzig comme lieu de l'impression. Quand il auront reçu la reponse de M. Leeves à votre lettre du 17 Juillet — nous tacherons d'applanir les difficultés qui pourront avoir lien. J'en prévois beaucoup à cause de l'esprit d'animosité qui excite [!] dans les Ecclesiastiques Grecs — comme dans tous les autres — et j'ai été très content de voir que vous croyez pouvoir compter sur l'appui du Patriarche Agathangel — soyez sûr que je ne

perdrai pas cet objet de vue. — Il vous interesse — c'est beaucoup — il interesse votre patrie — encore davantage, car je me considere en quelque sorte *Сри* — et il interesse et la religion et la civilisation.

Faites mes compliments à M. Kopitar — Dites lui que j'ai fait de grands progrès dans mes Traductions Bohemienns. Je recevrai avec grande satisfaction tous ses renseignements. Le Prince Milosh a-t-il reçu l'exemplaire de mes Traductions que je lui ai remis? Que me dites vous du Сербијанка de M. Milutinovich?

Je vois fait par les lettres de M. Leeves qu'une traduction Bulgarienne du N. S. est très avancée. — Existe-t-il quelque chose d'imprimé dans cette langue plus que vous n'avez publié dans votre Додатакъ? A-t-on vu à Vienne un ouvrage qui vient de paraitre à Paris nommé la *Gusla* ou Collection de Piecies Illyriennes dont l'auteur dit qu'il les a toutes recueilli dans le pays même?

Agréez, mon ami, mes salutations affectueuses

И. К. Баурингъ.

[Спољa:] Госп.
Госп. Докт. Вуку Стеф. Караџићу,
A Mons. le Doct. S. Vuk Karadjich
à Vienne.

[Ориг. у арх. С. К Академије бр. 3838.]

6.

Londres ci 15 Feb. 1829.

C'est avec une extrême impatience que j'ai attendu le M. S. dont votre honorée du 17/29 Sep-re m'entretient.

Je n'ai rien reçu — et j'en suis extrememeut faché — car il se passe le moment interessant et que je trouve sans pouvoir faire ce que j'aurais surtout desiré.

Mais veuillez — veuillez me donner de vos nouvelles et agréer l'assurance de mon amitié constante

John Bowring.

[Спољa:] M. Vuk Step. Karadjitch
Vienne.

[Напомена Вукова:] одговорено 3./15. Априља.

[Оригинал у арх. С. К. Академије бр. 3839]

7.

Вѣна 5 Марта по Рим. кал. 1829.

М. Г. И. Карловичъ!

Прежде нѣколько дней я пріѣхалъ изъ Сербіи обратно въ Вѣну. Въ бытность мою въ Сербіи чрезъ сербскаго агента изъ Константинополя писалъ кн. М. Обреновичу, какой той членъ Лондонскаго Библейскаго общества (вѣроятно Г. Ливесъ) о переводѣ Н. З. на Srбскій языкъ. И я твердо надѣюсь желаемому рѣшенію. — Я надѣюсь опять быть въ Сербіи откуду[1] можетъ быть возмогу сообщить вамъ что нибудь извѣстнѣе въ призрѣніи сего дѣла. Между тѣмъ прошу васъ покорнѣйше принять мою чувствителнѣйшую благодарность за ваше стараніе; ибо я знаю, что и сіе писалъ Г. Ливесъ по вашему представленію.

Естьли бы вы между тѣмъ благоизволили удостоить каквога извѣстія съ вашей стороны. то прошу отправить оны только Г. Копытарю который кланяется вамъ учтивѣйше. Онъ говоритъ, что писаль вамъ два письма и надѣется, что вы ихъ получили. Не знаю слыхали ли вы, что Добровскій умеръ?.

Измежду прочихъ причинъ, для чего вы не получили изъ Сербіи отвѣта на письмо ваше, сія есть важнѣйшая что они письма вашего *не разумѣли.* Въ Сербіи еще нѣтъ человѣка, знающаго по Аглицки! Того ради, я прошу васъ М. Г. извините сію грубость.

С. М. письменно просиль меня изъ Черной Гори благодарить васъ за посланную книгу.

[Вуков концепат у арх. С. К. Академије бр. 3840]

8.

М. Г. Иванъ Карловичъ!

Не сумнѣваюсь, что вы ужь получили письмо мое отъ 5 прошлаго мѣсяца. Потомь я имѣлъ честь получить ваше письмо

[1] После овог било је избрисано: Въ слѣдствіе сего извѣстія Кн. М. рѣшился и обѣщалъ мнѣ, въ согласіи съ верховнымъ духовенствомъ дать одобреніе моему переводу, съ тѣмъ условіемъ, чтобъ оный, для большаго уваженія, былъ напечатанъ въ С. П. Б. съ кириловскими буквами. По сему я теперь пріѣхалъ сюди частію ради расположенія моихъ домашнихъ дѣлъ, частію же ради преписанія моего перевода. Такъ я найдалѣе чрезъ три мѣсяца надѣюсь опять быть въ Сербіи вмѣстѣ съ моимъ переводомъ и по томъ можетъ быть отправлюсь въ С. П. Б. откуду....

отъ 15 Февраля, изъ котораго съ особеннимъ сожаленіемъ увидѣлъ, что я вамъ не объяснился довольно въ письмѣ моемъ отъ 17/29 Сентября прошлаго года.

Дѣло же состояло въ томъ: Берлинскій професорь Л. Ранке составилъ здѣсь съ помощію моею маленкую Исторію Сербскихъ возмущеній, которую онъ послалъ Гамбурскому книгопродавцу *Пертеру [!]* для изданія на свѣтъ. Мы желали, что бы вы отнеслиль къ Пертесу, что бы онъ посылалъ вамъ *наждый листъ по напечатаніи*, для перевода на Аглицкій Языкъ. — Но ужь прошло; ибо книга напечатана (die serbische Rev. &), и теперь, естьли вамъ угодно, можете ее покупить.

Г. Копытарь кланяется вамъ учтивѣйше. Я же съ глубочайшимъ высокопочитаніемъ & &.

[3/15, IV, 1829].

[Вуков концепат у арх. С. К. Академије бр. 3841]

9.

Londre a 15 Mars 1830.
2 Willington street.

Je ne sens que trop mon cher M. Vuk, le long retard de ma lettre mais vous ayant écrit que je me chargerais volontiers de tacher de faire publier ici une Traduction Angleise de votre Histoire de la Revolution Servienne je me suis attendu à l'arrivée de l'ouvrage qui n'a jamais paru. — Depuis plus d'un an je suis sans un mot de M. Kopitar et il est presque autant que je suis sans vos chères lettres. — Ou etes vous? De quoi vous occupez vous? Quels sont vos projets? Avez vous publié — pensez vous publier quelque chose? Pour moi j'ai passé quelque tems dans le nord de l'Europe et j'espere pouvoir finir mes Chansons scandinaves avant long tems. — J'ai publié mes Traductions Hongroises qui ont été bien acceullies par notre public. — Si vous voudrez bien m'ecrire — si vous avez quelque chose à m'expedier — veuillez bien le faire mettre sous couvert à M. F. Mayer Precepteur du jeune Prince Esterházy à

Londres de le faire lemettre à son Secretaire M. Wocher à Vienne qui s'en chargera. Agréez l'assurance de mes amitiés sinceres.

John Bowring.

[Спољa:] M. Stephanovich Vuk Karadjich
au Soin de M. le D-r Kopitar Reg. d. typ. Bibliot.
Госп. Стеф. Вуку Караджичу
Vienne.

[Ориг. писан на чистој страни штампаног позива на претплату The sognes of Scandinavia, translated by Dr. Bowring and Nr. Borrow. у арх. С. К. Академије бр. 3842]

10.

Милостивый Государь
Иванъ Карловичь!

Послѣ долгаго времени я опять осмѣливаюсь вамъ писать. Почти два года я былъ въ Крагуевцѣ членомъ и директоромъ законодательной Сербской коммиссій, потомъ одинъ годъ въ Бѣлградѣ президентомъ уѣзднаго и городскаго магистрата Бѣлградскаго; теперь же опять я Сербскій писатель![1] Съ одной стороны состояніе моего здоровья, которое изъ разныхъ причинъ чрезъ прошлые три года въ Сербій хуже стало, съ другой же желаніе, продолжить мои прежнія — литературныя — занятія, принудили меня, оставить и службу и жалованье и Сербію. Теперъ я, отягощенъ семействомъ (состоящимъ изъ жены и пять малолѣтныхъ дѣтей) и слабостію здоровья, не имѣю никакой другой подпоры, кромѣ всемилостивѣйше пожалованной мнѣ пенсіи (100 ⌗ ежегодно) великодушнаго Императора всероссійскаго. Народныхъ Сербскихъ (геройческихъ) пѣсней я собралъ въ Сербіи вновъ довольное число (почти равное тому, каковое напечатанно въ Лейпцигѣ 1823 г. въ второй и третьей частяхъ), которыя желалъ бы издать гдѣнибудь. Какъ для изданія сихъ пѣсней, такъ и для прочихъ моихъ литературныхъ намѣреній и домашныхъ обстоятельствъ особливо полезно было бы, естьли бы можно было Лондонское Библейское Общество уговорить, что бы оно пособило мнѣ въ напечатаній моего перевода Новаго Завѣта на Сербскій языкъ въ *Лейпцигѣ* (не смѣю сказать *въ Лондонѣ) безъ одобренія ду-*

[1] Било још на избрисано: „здѣсь въ Европейской области въ кругѣ семейства моего!“

ховного начальства. Касательно затрудненія, достать желаемое одобреніе, я между прочимъ писалъ Г. Д. Ливесу въ Константинополь 17. Юлья 1827. года слѣдующее: „Aber das allerschwerste bei dieser Sache wird die Erhaltung der Genehmigung von der serbischen Bischöfen seyn. Die Pfarisäer und Schriftgelehrten wollen ja immer und überall das Monopol der heiligen Schrift haben. Dazu gesellen sich bei uns noch andere Schwierigkeiten, nämlich: wir haben zwey Sprachen, die altslawische *Kirchen-Sprache* und die serbische *National-Sprache.* Wie einmahl die römische Geistlichkeit gegen alle europischen National-Sprachen gemeint hat, dass *nur* die latinische Schrift-Sprache seyn könne und solle, eben so meint unsere Geistlichkeit (besonders die Bischöfe) *jetzt* von der altslawischen Sprache! Das ist die Ursache, dass unsere Kinder noch heute zu Tage aus dem *altslawischen Horologium* und *Psalter lesen* lernen! Und wenn man auch mit grosser Mühe einem die Nothwendigkeit, für die serbische Nation serbisch zu schreiben, bewiesen hat, dann kommt erst die litterärische Streitigkeit, *wie* man schreiben soll? — Ein jeder, der aus den altslawischen Büchern *etwas* lesen und schreiben gelernt hat, will sich von den anderen (die nicht lesen können) dadurch unterscheiden, das er beim Sprechen und Schreiben einige altslawische Wörter und grammatische Formen willkürlich hinein mischt. Daher kommt es, dass nicht nur beinahe ein jeder Schriftsteller eine eigene Sprache hat, sondere sehr oft der nämliche Autor in jedem Buche eine andere!“ Къ сему прибавлю вамъ теперь еще: 1) Что нынѣшній Сербскій Митрополитъ (посвященный сего лѣта въ Константинополѣ) и Епископи знаютъ только *едва* читать, писать же не знаютъ ни чего болѣе, развѣ съ величайшимъ затрудненіемъ подписать свое имя; 2) Что многіе, не только священники, но и мнимые политики, думаютъ и не обинуются явно говорить: „лучше, что бы простый народъ не разумѣвалъ того, что вѣруетъ“; 3) Естьли бы каковымъ особеннимъ случаемъ и удалось достать желаемое одобреніе, въ таковыхъ обстоятельствахъ должно бы было изпортить переводъ не только въ языкѣ, но даже и въ смислѣ. — Естьли же все сіе не можетъ побудить общества, для Сербовъ Христіанскаго вѣроисповѣданія противъ своихъ узаконеній напечатать Новаго Завѣта безъ одобренія духовнаго начальства, не льзя ли печатать оный Боснійскимъ нарѣчіемъ съ прибавленіемъ на заглавій: *для Сербовъ Мохаммеданскаго вѣроисповѣданія* (Бо-

шњаков), которыхъ въ Босній и Герцеговинѣ есть больше одного милліона душъ? Такимъ образомъ общество обезпечило бы себя противъ всѣхъ мнимыхъ противоположеній, а народъ Сербскій весь могъ бы пользоваться чтеніемъ сей священной книги (и самые тѣ, которые теперь стараются доказать излишность оной, когда бы только было напечатанно, читали бы ее съ великою охотою), ибо, какъ вамъ извѣстно, очень малое разнствіе между Боснійскимъ и прочими Сербскими нарѣчіями. Я увѣренъ, милостивый Государь, что вы съ радостію постараетесь, естьли только какимъ ни будъ образомъ возможно будетъ, сіе желаніе мое привесть во исполненіе.

Когда вамъ угодно будетъ, почтить меня отвѣтомъ на сіе письмо, прошу покорнѣйше, отправить оный въ Вѣну Господину Копитарю.

Поручая себя прежней вашей благосклонности, съ глубочайшимъ высокопочтеніемъ и равною же преданностію честь имѣю бить

Землинъ 3/15 Декабря 1831.

вашимъ

покорнѣйшимъ слугою

Вукъ Стеф. Караджичъ.

[Вуков концепат и два преписа у арх. С. К. Академије бр. 2856а]

11.

Милостивый Государь,

Иванъ Карловичъ!

Декабря 3/15 числа прошлаго года я писалъ вамъ отсюда по почтѣ, но не зная вѣрно, получили ли вы сіе письмо, осмѣливаюсь теперь, чрезъ Господина Urquhart, съ которимъ имѣлъ честь здѣсь познакомится, послать вамъ копію съ онаго.

Я вознамѣрился сего лѣта съ семействомъ моимъ возвратиться въ Вѣну. Помянутый Господинъ увѣдомитъ васъ далѣе о моемъ желаніи и намѣреніи.

Поручая себя вашей прежней благосклонности, съ глубочайшимъ высокопочтеніемъ и равною же преданностію, честь имѣю быть

Землинъ 16/28 Апрѣлья 1832.

вашимъ
покорнѣйшимъ слугою
Вукъ Стеф. Караджичь.

[Спољa:] Herrn *John Bowring*
(P. T.)
in *London.*

[Вуков препис у арх. С. К. Академије бр. 3843j

12.

Londres le 3. Aout 1848.

Mon cher M. Karadjich,

Immédiatement sur la réception de votre lettre du 18 Juillet je me suis rendu chez le Sécretaire de la Société Biblique pour tâcher de vous être utile — ce que je désire de tout mon coeur.

Depuis le temps où j'avais entamé la question avec la Société, elle a adopté une Traduction servienne du Nouveau Testament — après beaucoup de correspondance dont le résultat avait été de remplacer la votre par celle qui avait été préferée par M. Leeves. Autant que je peux juger, la votre est beaucoup meilleure — et beaucoup plus pure — car je vois partout dans celle qui a été imprimée par la Société une empreinte Russe — qui me parait fort remarquable. Cependant en 1830 la Société a fait imprimer 5000 Exemplaires à Leipzig. Cette édition est presque épuisée et on vient de donner l'ordre de tirer une 2-e édition de 2000 exemplaires.

J'ai cependant prié la Société de vous donner quelque encouragements — et on me charge de vous dire qu'on écrira à M. le D-r Pinkerton agent de la Société — qui habite Frankfort sur Mein avec le quel je vous prie de vous mettre en

correspondance — et tâchez par son entremise d'effectuer quelque arrangement.

Je dois vous remarquer cependant que la Société Biblique est tenu à circuler ses publications sans *préface*, note ou commentaire. Je crois donc il vous faudrait conformer à ses Statuts et que vous seriez obligé d'éloigner l'introduction quoiqu'utile et sensée.

Je vous remercie de votre bon souvenir et je vous assure de mon estime et de mon amitié.

Tout à vous
John Bowring.

[Спољa:] An den Gelehrten Herrn
Herrn Stephan Wuk Karadjitch
Landstrasse № 382
Wien.

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3844]

CXCIII.

ЈОВО ШКУЉЕВИЋ

1.

Високоученій Господине!

Ево ја се усуђуем вама писати Високопочитаеми Господине! будући ми је већ позната ваша родољубива доброта, а и чрез вашије славније дијела, којесте издали насвијет своме миломе Роду! Сад вам јављам да сам имо објављеније на ваш Забавник од Госп: Димитрије Милаковића из Н. Сада, а такођер и Високоблагородній Госп. Гагић већ мије био дао објављеније на исти, зада скупим пренумеранте; и ја сам се потрудио коликосам мого више, и скупиосам 24, а да је по којои срећи било и више ревнитеља к' својои наци, ја бих био пренумериро: овесам пренумеранте посло на Г. Милаковића; и писосаму да заисте изволи платити. Зачудомије да још неимадо Забавнике, а већсам имо одавна одговор, дасу примијени пренумеранти. Рад би био дами доћу Календари колико прије; и ако послучају небудуми послани; имаите доброте колико прије послатми, и то на Г. Милаковића, а мениће он. Молим вас сада покорно дами незамијерите, што овако обширно вама пишем; али ослањајући се на вашу доброту даћете ми опростити. Желим имати од вас одговор.

Дубровник $\frac{22\ \text{Јануарија}}{3\ [\text{II.}]}$ 1827.

Ваш

Истинні Почитатељ

Јово Шкуљевић.

[Споља:] S-r Hochwohlgeboren
Hernn Vuk Steph. Karadgitsch
auf der Landstrasse № 291. im Hofe
rückwärts im 1. Stock.
in *Wien.*

[Напомена Вукова:] писано Г. Гагићу 6/18 Маија 827.

[Оригинал у арх. С. К. Академије бр. 3845]

2.

Високоучени Господине!

Писо сам вам іедно писмо подавно, али нисам имо одговора! Примиіо сам два ваша (мени веома драга) поздрава чрез Високороднаго Г. Гагића, за коіе вам іа особито благодарим. на вашои любави; али да сте ме удостоили били вашега писма; бисте ме веома више обдарили — —: може бити да сте се суміали за посту; ако іа погађіам? У томе нисте по вољи мени учинили; зашто іа млого више чествуіем ваше писмо него — —. Примиіо сам већ давно Забавнике од Год: 1827, и раздосам пренумерантима; а такођер іесу ми дошли и Буквари; послати ми од Г. С. Илића, и то чрез Г. Јове Владисављевића: жаомй іе, да вам кажем да им іе слаба продаіа, за све да іе ствар веома полезна за младост Српску, пак залуду —! Овди іе био дошо Г. С. Милутиновић, и пошо іе к' владици у Црну-гору.

В' прочем іесам

У Дубровнику 22 8-бра 1827 н. с.

Ваш кои вас почитуіе
Јово Шкуљевић.

[Споља као на претходном].

[Напомена Вукова:] одговорено 9/21 Дек. 827.

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3846]

3.

Високоученій Господару!

Ваше почитаемо писмо од 9/21 Дек: године прошасте је сам примио и разумио како ћете послати Данице; али још̃те не имадо никакова гласа од ње — —. Ја ћу учинити с' букварима како што сте ми наредили. Ево ми донесе Г. Гагић (за вас) 2 свеске Storico Critiche di Ragusa, и још̃те флорина 40 х-на 16 с' писмом заједно, и то с' налогом да ја вами оправим како знам боље. Мениіе весма драго било да сам имо чест послужити вас (ако ће бити и іако у малои ствари).

Такођер изволите примити од Г. Јове Владислава из Триеста, те горе речене Фиорине 2 свеске и писмо.

Ево сад ми показа Г. Гагић ваше љубезно писмо, из кога видим да ми препоручујете за пренумеранте на М. Обреновића; іа вам се обећіа да ћу све возможно употребити за скупити колико моћ будем више пренумеранта; а такођер ја вам усрдно благодарим на вашем поздраву.

Остаіем с високопочитанніем поздрављајући вас

Дубровник $\frac{28\ \text{Февр.}}{11\ [\text{Марта}]}$ 1828.

ваш искрени почитатељ
Јово Шкуљевић.

[Споља као на претходном].

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3847]

4.

Високоученіи Господару!

Ја вам благодарим на вашем поздраву, кога сам примйо из вашега почитаіемога писма; и то чрез Г. Гагића. Видим да препоручујете за пренумеранте на Србску Историіу, іа сам вам се обећо и у моме писму кога сам вам посло чрез Г. Владислава, али слабо сам се подниіо — ! Зашто ниіе млого

родољубаца овди за Српске Литературе!! а ја сам све употребиіо возможно од стране моіе. Јуче предао сам Господину Гагићу пренумеранте, да вам он пошље —; а ево ме сада іедан замоли да га пренумерирам; дакле молим ставите га у пренумеранте Дубровачке, т. е. *„Лазо Чолић* родом из Мостара трговац“ а новце ћете добити (имати) чрез Трнеста. В' прочем препоручујући се вашои љубави

Дубров. 9/22 Марта 1828.

ваш почитатељ
Јово Шкуљевић.

[Спољa:] An S-r Wohlgeboren
Hochgelehrten Herrn,
Herrn Wuk Steph. Karadgitch
Doctor der Weltweischeit beym Johann Berits
zu *Ofen.*

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3848]

CXCIV.

ЈЕВРЕМ ОБРЕНОВИЋ

1.

Високородни Г-дару
мени високопочитајеми!

С достојним високопочитанијем лица вашега усуђујем се послати вам мој ово-годишњи Забавник; за мене ће бити особита чест и срећа, ако ви ову књижицу моју примите с оним благоволенијем, с којим обично примате све ствари, које се тичу ползе и славе народа нашега.

Врло ми је жао, што нијесам имао среће, виђети вас сад у Србији.

Ако би сам ја тако био срећан да ме кад удостојите каквога писма вашега, изволите га послати у Земун на Панта Аџи-Стоила, а он ће га мени оправити макар ја ђе био.

Препоручујући се вашој милостивој благонаклоности с особитим високопочитанијем чест имам назвати се.

У Земуну 22. Марта 827.

[Вуков концепат у арх. С. К. Академије бр. 3849]

2.

У Шабцу 18-г Маіа 1827.

Почитаемый Господине Вуче!

Примїо самъ любезно писмо ваше одъ 22-г Марта изъ Земуна, заедно са приложенимъ књигама.

Жао ѥ и мени, што прилике неимадо съ вама се видити докъ у овой страни беясте. А бея у Крагоевацъ писао, и молїо да васъ Господаръ и амо на неколико дана баръ пошлѣ: алъ ѥ писмо доцне дошло.

Обвезанъ самъ вамъ, кои ме се сећате, и радоваћу се ако ово 100 f. в. в. ков вамъ у малый знакъ благодарностій и признательностій мов шалѣмъ, и съ пола баръ онакогъ усердія примите, съ каквимъ ѥ обе кньиге ваше,

Вашъ почитатель
Єфремъ Обреновићъ.

[Споља:] An den Hohgelehrten Herrn
Vuc Stephanovics von Caradsics
in *Wien*.

[Напомена Вукова:] одговорено 8 Јулија.

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3850]

3.

Високородни Г-дару
мени високопочитајеми!

Имао сам срећу с највећом радости примити преко Панте Аџи-Стоила високопочитајемо писмо ваше од 18. Маија заједно са сто форинти в. в., које сте ми на дар послали.

Примите моју најчувствителнију благодарност и за једно и за друго. Истина да новце човек свагђе добро употребити може, а особито ја у Бечу; али опет будите увјерени, да ми је ово сто форинти сто пута милије као *ваш* дар, и као знак ваше к мени благонаклоности, него ли као новци потребе ради.

Сад ми је тек на ново жао, што ме писмо ваше, писано Господару, није у Крагујевцу затекло те би сам имао срећу доћи к вама у Шабац, да се још боље познамо; јер прем да сам ја имао срећу виђети се и говорити с вама у Крагујевцу и у Земуну, опет може бити, да се ми, и с једне и с друге стране више познајемо по чувењу од други људи, него по сопственоме искуству. — Ако Бог да здравље, први пут дођем

у Србију, одма ћу молити Г-дара, да[ме] к вама барем на неколико дана пошаље.

Препоручујући се за свагда вашој милостивој благонаклоности с особитим високопочитанијем остајем

У Бечу 8. Јулија 827.

ваш покорни слуга
В. С. К.

[Вуков концепат у арх. С. К. Академије бр. 3849 а]

4.

Високородни Господару
мени високопочитаеми!

Јулија 8. имао сам срећу одговорити на предраго и високопочитаемо писмо ваше од 18. Маија. Сад се усуђујем послати вам неколико објављенија о моме Забавнику за годину 1828., и вас препокорно молити, да би сте ји препоручили вашим подручним кнезовима. Ако ви само једну добру ријеч рекнете сваки ће, који зна читати, једва дочекати да узме по једну од ови књига. Имам једну књигу у рукопису за ћецу, па би рад да је посветим Г. *Милану* и *Мијаилу*, јер сам је за њи највише и писао. На пренумерацију нијесам је рад издавати из два узрока: једно што мислим ове зиме на пренумерацију издати оно Господарево житије умножено и поправљено; а *друго*, да би из ненада учинио већу радост Господару и малим Беговима. Не би ли ви учинили милост, да ми платите трошак за ову књигу и да ми допустите да у њу метем ваш портрет? тако би овај дар малим беговима био више од вас него од мене, трошка би свега за штампање књиге за ваш портрет да се на бакру лијепо изреже изишло око 100 ♯. Ја се надам, да ћете ви имати к мени толико повјеренија, да не сумњате у важност ове књиге. Ваш портрет могли би сте ми послати по Шапчанима, који пођу сад о Митрову дне на Пештански панађур, а из Пеште би ми се могао послати по делижанцу (ваљало би начинити код догрмације обло дрво, мало подебље од оклагије, пак портрет између артије око њега обавити да се не изломи); ономе који би га понијо, ваљало

би препоручити, да портрет *ником* не даје, да се преписује, а прије него га да на делижанц, да га добро завије и запечати, па онда моје име да натпише. Пристали ви на ово моје представљеније или не пристали, ја вас молим покорно, да оно остане тајна.

Препоручујући се вашој милостивој благонаклоности и надајући се милостивом одговору, с особитим високопочитанијем остајем

[23, IX, 1827] ваш покорни слуга
В. С. К.

[Вуков концепат у арх. С. К. Академије бр. 3849б]

5.

Високородни Господару,
Мени високопочитајеми!

Ако и нијесам имао среће примити од вас одговор на писмо моје од 23. Септемврија, опет се усуђујем за знак мога високопочитанија послати вам мој Забавник за годину 1828.

Желим вам од свега срца, да Божић и ново љето и остале празнике, који се прикучују у здрављу дочекате и у весељу проведете, и да ји тако са свима вашима на много љета дочекујете и проводите, и препоручујући се вашој милостивој благонаклоности, с особитим високопочитанијем остајем

[15, XII 1827].

ваш покорни слуга
Вук Стеф. Караџић.

[Вуков концепат у арх. С. К. Академије бр. 2317а]

6.

Високородни Господару
мени Високопочитајеми!

Истина[1] да нијесам имао среће примити од вас одговор на писмо моје од 23. Септ., у коме сам вам послао објавље-

[1] Писмо се почињало прво овако, па избрисано: Са особитим високопочитанијем усуђујем се послати вам три објављенија о Српској Историји Госпо-

није о моме Забавнику за годину 1828; али се опет надам, да ви мене те среће нијесте навалице лишили, него да су вам Бог кака опстојатељства у том смела; зато се усуђујем сад опет послати вам ово објављеније о *Српској Историји Г-дарева времена.* Ако само изволите преко кога од ваши млађи ово објављ. објавити, сваки ће Србин у подручију вашему, који гођ читати зна, с великом радости дати 4 цванцике за ову књигу!

Вријеме је пренумерације доста кратко, зато што се скупи до назначеног рока, изволите ми само новце послати, а имена (и ако би се још што на ново скупило) макар ми послали чак до конца марта.

И новце и имена пренумеранта могли би сте ми послати преко базерђанбаше Бијоградског.

Препоручујући се вашој милостивој благонаклоности с особитим високопочитанијем остајем

У Будиму 19. јануарија 828.

ваш покорни слуга.

[Вуков концепат у арх. С. К. Академије бр. 3050 а]

7.

Из Будима 31. Маја 828.

Високородни Господару,

Мени високопочитајеми!

С достојним високопочитанијем имам срећу, послати вам ову моју књигу, коју сам се усудио посветити вашему и вашега високородног брата Господара Јована, имену. За мене ће бити особита срећа и чест, ако је ви примите с онаким благоволенијем, с каком вам је радости и чувством високопочитанија ја посвећујем.

дарева времена. Знајући да ви из родољубиве ревности драговољно помажете књижество наше, надам се, да ни овој народној књизи нашој не ћете одрећи ваше помоћи, с тим више, што књига ова носи на себе име свијетлога и честитога брата вашега. Истина да је вријеме Пренумерације доста кратко, али кад би сте ми што новаца...

Кад сам зимус пошао из Беча надао сам се, да ћу овога љета имати срећу видит се с вама тамо; но сад због различни сметњи и недоскутица морам се вратити у Беч.

Тако ако узимам срећу, да ме удостојите каког одговора на ово писмо изволите ми га преко базенџербаше отправити у Беч.

Препоручујући се вашој милостивој благонаклоности с достојним високопочитанијем остајем

ваш покорни слуга.

[Вуков концепат у арх. С. К. Академије бр. 3851]

8.

Любезный Господине Вуче!

Желећи вамъ засведочити признателностъ мою на почести, кою сте ми указали моіой личности, посвећенѣмъ имену моемъ біографіе могъ Государа Брата, шалѣмъ вамъ съ листомъ овимъ преко Базрџан-баше нашегъ, за знакъ признателности и благодароности мое 100 f. CMZ. Ако їи и съ неком частћу задовольства примите, съ колпкимъ вамъ їи усердіемъ подноспмъ: биће ми особито драго.

У осталомъ препоручујући се любави вашой, и почитујући васъ искренно, остаемъ свагдаръ,

У Шабцу 28 Новембра 828.

вамъ благонаклонѣнный
Ефремъ Обреновичъ.

[Споља:] Высокоученому Господину
Вуку Стеф: Карацићу
философіе доктору и више учени
друштва сочлену.
у Београду.

[Напомена Вукова:] одговорено 28 дек. 828 (из Земуна).

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3852]

9.

Високородни Господару,
мени високопочитајеми!

Дошавши из Крагујевца у Биоград са особитом радости имао сам чест примити од Базерђанбаше ваше високопочитајемо писмо од 28. Нојемврија, и сто форинти у сребру, за које вас молим да примите моју најчувствителнију благодарност.

Ја сам због двадесет-дневнога контумаца доста у рђаво време био прешао на ову страну; но опет Господар милостивим својим препорукама учини, те ме пропустише на 10 дана.

Желећи вам од свега срца, да ново љето и остале Христове празнике с целом вашом фамилијом у савршеном здрављу дочекате и весело у сваком задовољству проведете, и на многа и премногa љета да ји тако дочекујете и проводите на ползу и славу народа Српскога; и препоручујући се вашој милостивој благонаклоности, с достојним високопочитанијем јесам вашем висо. покорни слуга.

У Земуну 28. дек. 828.

[Вуков концепат у арх. С. К. Академије бр. 3853]

10.

Ваше високородије,
високопочитајеми Г-дару!

С највећом радости разумио сам, да сте добили сина, којега ја с достојним високопочитанијем к вашему лицу усуђујем се честитати вам, желећи од свега срца, да вам буде жив и здрав, срећан и честит, родитељима својим и цијелој вашој свијетлој фамилији на радост и дику, а свему народу нашему на славу и на ползу, као и ви што сте.

Даље желећи вам, да Божић, ново љето и остале празнике, који се прикучују са свијетлом фамилијом вашом у здрављу и весељу и у сваком задовољству дочекате и проведете, и да ји

тако на многа и премногa љета дочекујете и проводите; и препоручујући се вашој милостивој благонаклоности, с достојним високопочитанијем јесам вашега високородија

У Земуну 18. дек. 829.

покорни слуга
В. С. К.

[Вуков концепат у арх. С. К. Академије бр. 2331 а]

11.

Любезный Г. Вукъ Стефановићъ!

Ваше писмо од 12. текућегъ м-ца приміо самъ, на кое одговараюћи благодаримъ вамъ на извѣстіяма, и опетъ ако бы се овде я дуже задржавао, непропуштайте извѣщавати што ново дознали будете. — Гледайте извѣстити ме за Финландію оћели потврђенѣ доћи, кое дай Боже да лажъ буде. —

Поздравляюћи васъ остаемъ

У Шабцу 14. Јануара 831.

вамъ доброжелателный
Ефремъ Обреновићъ.

[Споља:] Благородномъ и Высокоученомъ Господину
Вуку Стеф. Караџићу
Члену Суда Београдскогъ
у *Београду.*

[Напомена Вукова:] одговорено 19 јануар. 831.

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3854]

12.

Любезный Господ. Вукъ Стефановићъ!

Изъ писма вашегъ од 7. овогъ м-ца разумео самъ што пишете за Симу Аџи-Михаиловића изъ Палежа, за когъ толико могу вам одговорити, да што се тиче нѣгова процеса, ако е

нуждно, нека се позову на Господара, ербо е заиста нѣговъ посао већъ преко канцеларіе княжеске ишао, зато као што реко тамо и некасе позову; а као што чуемъ речени Симо е садъ и болестанъ. —

За кочияша Димитрія на питанѣ Г. Торџомана, толико одговорити могу, да е између 6. и 7. Новембріа ноћу побѣгао, и у ков е доба ноћи не зна се.

Благодаримъ вамъ на новинама, и у будуще што вамъ годь до знања дође, извѣщавайте ме а и Г: Торџомана од мое стране любезно поздравите. —

Поздравляюћи и вас остаемъ

У Шабцу 13. Февруара 831.

вашъ доброжелатель
Ефрем Обреновић.

[Споља:] Благородномъ и Высокоученомъ Господину
Вуку Стефан: Караџићу
философіе доктору, и учены друштава санкпетербурскога вольнога любителя руске словесности, краковскога, тиринско-саксонскога, за истраживанѣ отач: старине, и кралѣвско Гетинскога Члену корешподенту, и Члену Суда Србскогъ
у *Београду.*

[Напомена Вукова:] одговорено 20 Февр. 831.

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3855]

13.

Любезный Господ. Вукъ!

Я самъ неколико писама Ваши примио, и благодаримъ вамъ на новинама, и будуще несумнямъ, што дознате да ме извещавати нећете; мени су ваше новине свагда повольне и миле. —

Него разумео самъ дасте се нешто тамо поплашили, шта е то? толико дипломатика, толико Кавалера, пакъ опетъ боите се и плашите; Я мислимъ да на Дипломатику и Ордене нико устати.

Вашъ землякъ, да вамъ є здравлѣ, преселіо се у вѣчность, кое мислимъ да сте већъ до садъ извѣщени были.

Поздравляюћи васъ любезно, остаћмъ.

У Шабцу 13. Марта 831.

Вашъ доброжелатель
Єфрем Обреновић.

[Споља:] Благородномъ и Высокоученомъ Господину
Вуку Стеф. Караџићу.
Философіе Доктору и члену суда Србскогъ
у *Београду*.

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3856]

14.

Любезный Господ. Вук!

Изъ писма Вашег од 26 т. м. извѣстио самъ се о новинама за кое вамъ благодаримъ, и у будуще опет извѣщавайте ме, што дознали будете.

За кућу вашу у Топчидеру, толико вам досадъ одговорити могу, да се за ово време претрпите, єрбо садъ као што и сами знате време ніе.

Поздравляюћй васъ любезно, остаемь

У Шабцу 31. Марта 1831.

Вашъ доброжелателный
Єфремъ Обреновићъ.

[Споља:] Благородному Господину
Вуку Стеф. Караџићу
Члену Суда Београдскогъ Философіе Доктору и т. д.

[„Срѣ“, 1902 стр. 1032]

15.

Любезный Господ. Вукъ!

Писмо Ваше одъ 10. прошастогъ м-ца приміо самъ, на кое вамъ пріе одговорити нисамъ могао, узрокъ є, што самъ изъ почетка кадъ самъ овде дошао у многомъ послу забунѣнъ заборавіо, а после падиемъ у болесть одъ кое іоштъ и садъ

самъ слабъ; већъ самъ одавна за дрва поручіо незнамъ шта учинйше те мій непослаше, а како овде приспѣду, такйћу вамъ послати, коѐ бы одавно учиніо да су дошла.

Увѣраваюћи вас о моіой наклоности къ вамъ, и поздравляюћи васъ, остаѐмъ

У Београду 12. Х-вра 831.

Вашъ доброжелатель
Ефремъ Обреновић.

[Споља:] Высокоученомъ Господину
Вуку Стеф. Караџићу,
философіе доктору и т. д.
у *Земуну.*

[Напомена Вукова:] одговорено 21. дек. 831.

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3857]

16.

Ваше Сијатељство,
Милостиви и високопочитајеми Господару!

Прије неколико дана имао сам срећу примити високопочитаемо писмо Вашег Сијатељства од 12. овог мјесеца, за које Вам неисказано благодарим. С превеликом жалости био сам чуо, да сте били болесни; но вала Богу, кад вам је драгоцјено здравље опет повратно.

Вашему Сијатељству познато је добро моје данашње стање. Увјерен будући о истинитој вашој благонаклоности к мени, ни мало не сумњам, да ћете сад кад Њ. Св. ту дођу, само ако се прилика догоди, драговољно коју добру ријеч за мене рећи, да би се моја молба и жеља испунила.

Желећи Вам од срца, да Божић, Ново Љето и остале Христове празнике, са цијелом Вашом фамилијом у здрављу дочекате и весело у сваком задовољству проведете, и да ји тако на премнога љета дочекујете и проводите на ползу и на славу народа нашега; и препоручујући се дојакошњој ми-

лости и благонаклоности и покровитељству В. С., с пристојним високопочитанијем јесам

У Земуну 21. дек. 1831.

В. С. препокорни слуга

[Вуков концепат у арх. С. К. Академије бр. 2341а]

17.

Любезный Г. Вукъ!

Ваше писмо дошло є овде у множини писама мой, и тако я несматраюћи све редомъ разпечаћивати станемъ, кадъ наеданпутъ видимъ да на вас иде врло ми мучно буде, и зато молимъ за опроштенѣ.

При коемъ поздравляюћи Васъ остаємъ

У Београду 29. X-вра 1831.

Вашъ доброжелатель

Єфремъ Обреновић.

[Споља:] Благородному и высокоученомъ Господину
Вуку Стефановићу Караџићу,
Философіе Доктору и многи Учени Друштва члену
у *Земуну.*

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3858]

18.

Ваше Сијатељство,
Милостиви и високопочитајеми Господару!

Ово дана имао сам срећу примити четири фата дрва, које сте имали милост послати ми. За овај нови знак Ваше милости и благонаклоности ја вам неисказано благодарим.

Препоручујући се свагдашњој милостивој благонаклоности и покровитељству В. С., с највећим високопочитанијем остајем

У Зем. 19. Февр. 832.

В. С. препокорни слуга
В. С. К.

[Вуков концепат у арх. С. К. Академије бр. 3375а]

19.

Ваше Сијатељство,

Милостиви и високопочитајеми Г-дару!

Признајем за дужност, с највећим високопочитанијем јавити В. С. да сам како ради воспитанија моје ђеце, тако и ради моји други домаћи опстојатељства, наумио до нсколико дана поћи у Беч с фамилијом мојом. За мене ће бити особита срећа, ако ме В С. и у напредак задржите у оној милости, коју сте ми досад показивали; а за исто такову срећу ја би примио сваки догађај, у коме би В. С. макар најмањи знак моје благодарности могао ђелом посвједочити.

С највећим високопочитанијем усуђујем се В. С. честитати празнике васкрсенија Христова, желећи од свега срца, да га у здрављу дочекате и весело у сваком задовољству са цијелом вашом Сијатељном фамилијом проведете, и да га тако на премнога љета дочекујете и проводите на ползу и дику народа нашега; а и на моју особиту радост и утјеху.

С овом истинитом жељом у срцу препоручујући се дојакошњој милостивој благонаклоности и покровитељству В. С., с највећим високопочитанијем остајем

У Земуну 6. Април. 832.

В. С. препокорни слуга
В. С. К.

[Вуков концепат у арх. С. К. Академије бр. 3859]

20.

Ваше Сијатељство,

Милостиви и високопоч. Г-дару!

За знак високопочитанија и благодарности усуђујем се послати Вашему Сијатељству моју нову књигу народнијех наших *пословица*.

Препоручујући се Вашој милостивој благонаклоности, с највећим високопочитанијем остајем

У Бечу 1. Августа 836.

В. С. препокорни слуга
В. С. К

[Вуков концепат у арх. С. К. Академије бр. 3376а]

21.

Высокоученный,
Почитаемый Господине Караџићу!

У союзу съ писмомъ Вашимъ одъ 1-га Августа тек. года пріимившій съ немаломъ радосћу и другу нову књигу вашу дѣло: „Наше Народнѣ Србске Пословице“ са живѣйшимъ чувствованіемъ, благодаримъ вамъ усерднѣйше, прво на присланію вашемъ исте, а друго, на тако жаркомъ одушевлѣномъ родолюбію вашемъ и просвѣщенія ревности, съ коимъ непрестаете и еднако књижество наше подпомагати. За такву ревность и дѣятельность вашу, некъ вамъ и сада и свагда топла признателность и благодарность моя буде, у име, и за знакъ кое, пріймити изволите по Милутиновићу пошилюћи вамъ се 20 фор. сребра.

Увѣраваюћій васъ о свагдашнѣмъ благоволенію момъ къ вама, есамъ

16-га Септемвра 1836.
у Београду.

Вамъ благонаклонный
Ефремъ Обреновићъ.

[Споља:] Благородномъ и высокоученомъ Господину
Вуку Ст. Караџићу
Списателю Србскомъ, и различни учени дружства члену
у *Бечу*.

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3860]

22.

Ваше Сијателство,
Милостиви Господару!

Као што сам Вас на поласку моме одатле устмено молио, тако се и сад усуђујем у овоме писму молити Вас, да бисте се постарали, не би ли ми се што по ономе прољетошњему прошенију додало к пензији. Сад мислим да ће томе бити најбоља згода и прилика, јер знам, да ће нови књаз по обичају Европејскоме у почетку владе своје раздавати различне награде и милости. Баш да ми је и пристојна служба дата, опет мислим да би ми се за дојакошње моје

књижевне заслуге осим плате више одредило од ове пензије, коју сад имам. Што се пак тиче службе, ја се и ње не бих одрекао, да ме правитељство, кад се у совјету догоди празно мјесто, изабере за совјетника; но ја за то не молим никога, јер које због стања мога здравља, које због љубави к миру, које пак због мојих књижевних послова, који су мени милији него сва господства и богатства овога свијета, ја бих волио 600 талијера пензије, него совјетничку службу с платом од 2000 талијера; него кад бих службу примио, примио бих је *само ради користи народне.*

Ако би Ваше Сијатељство помислили, или други ко ако би рекао: зашто ја велим, да бих само совјетничку службу примио, ево на то мога одговора: *прво* за то, што ја мислим, да та служба према мојим пређашњим службама и заслугама по правди мени припада; садашњи совјетници Г. Г. Лазар Теодоровић, Прота Ненадовић, Цвјетко Рајовић и Анто Протић, и попечитељ внутреших дјела Господин Ђока Протић били су *моји другови* код писања закона; кад се на концу 1830. године хтјео велики Суд, или само дијо његов, под президенством Вашега Сијатељства да премјести у Бијоград, онда су Његова Свјетлост и мене међу оне членове великог Суда у Бијоград били одредили, то је садашњи совјетник Господин Анто Протић љетос приповиједао сам од себе ту у дућану Глише Возаровића преда мном и пред Господином совјетником Стефаном Стојановићем, а може бити да ћете се и Ваше Сијатељство тога још моћи опоменути; а кад од оног премјештања великога Суда ништа не буде, онда су Његова Свјетлост мене одредили у магистрат нахије и вароши Бијоградске, гдје је Госпедин Стојан Симић, садашњи вице-президент совјета, био *друг мој*, а пошто он отиде у Влашку, Његова Свјетлост поставе мене президентом поменутога магистрата. Ово су само моје земаљске службе у новија времена, а књижевне заслуге моје, није нужно ни спомињати, јер су оне познате свему ученоме свијету; *друго,* што ја мислим, да бих у тој служби по мојој родољубивој ревности највише мога послужити на корист књазу и народу; а *треће* за то, што би та служба према стању здравља мога била најлакша за мене.

Ја се надам, да ћете Ваше Сијатељство мени опростити, што Вам овако управо кажем, што мислим. а у осталоме да

ћете чинити по Вашој к мени благонаклоности и по љубави к општој користи.

С овом надом уверавајући Вас о мојој истиној благодарности, с пристојним високопочитанијем, остајем

У Бечу 5. Марта 840.

Вашега Сијатељства покорни слуга
Вук. Стеф. Караџић.

[Два концепта (један Вуков) и преписе у арх. С. К. Академије бр. 3861]

23.

Ваше Сијатељство,
Милостиви Господару!

Ако и нијесам имао среће још никаква одговора примити, опет се надам, да сте Ваше Сијатељство примили моје писмо од 5. Марта, и да га нијесте заборавили. Сад се усуђујем послати вам објављеније о новом изданију народнијех нашијех пјесама, а по Димитрију Радовићу послаћу вам више овијех објављенија и молим, да бисте учинили милост, да их преко кога од вашијех млађијех макар само с једном ријечи препоруке од ваше стране разашљите по нахијама, а и ту да препоручите, да би ми се скупило што пренумеранта. Само ви реците, и све ће бити. Знам да имате премного важнијих послова; али вам морам досађивати, кад сам у овај посао угазио и баш сад погодно, као лани да дођем тамо. Ово ће изданије нашијех пјесама стати више од 1500 талијера, и за то је нужна родољубива помоћ старјешина и управитеља народа нашега. Од Његове Свјетлости или од правитељства нашега нијесам смијо искати, да ми се сав овај трошак плати (прем да мислим. да и то не би било недостојно и непристојно), него молим, да ми се помогне, које с пренумерацијом, које онако, како се по милости нађе за право. У приложеном овде писму шаљем и Његовој Свјетлости једно објављеније и препоручујем се само с неколико ријечи, а за даље молим Ваше Сијатељство, да ме препоручите како знате.

Из овога објављенија можете Ваше Сијатељство видјети, да ја једнако радим око ползе и славе народа нашега, а горе

поменуто писмо моје од 5. Марта биће свједок, да ја у данашње вријеме нијесам без службе за то, што је се нијесам хтјео примити, него за то, што ми се није дала („дошли дивљи, па растјерали питоме“); и да не сједим у Бечу, што ми је Беч милији од Србије, него само за то, да бих Србији и свему народу Српскоме на већу ползу бити могао; а како дође (и за живота мога ако дође) вријеме, да ја тамо по мојој родољубивој ревности и по мојим малим способностима могу народу нашему бити на већу ползу, него овдје живећи, ја ћу с великом радости тамо доћи да живим.

Надајући се за цијело да ћете ме на скоро обрадовати одговором на писмо ово, и препоручујући се вашој доја-кошњој благонаклоности, с највећим високопочитањем остајем

У Бечу 17. Маја 840.

Вашега Сијатељства
покорни слуга
Вук Стеф. Караџић.

[Вуков концепат у арх. С. К. Академије бр. 3862]

24.

Любезни Г: Вуће!

Ево веће трећа недела од како смо се из Беча растали и све самъ чекао дању одъ вас писмо добити, да ме известишъ, ели оно примлено ће в требало и шта су ви одъ говорили. а тако исто и они рецеписъ. Но до данаске, не доби. Но молимо известинас. Нови се утукъ противу вас начинио но поште га нисамъ видио. Но б: пише дае само пунъ квале свое авас руженя.

У Пештіи
18. Јюлпа 844.

Вашъ доброжелатель
Є. Обреновићъ.

[Споља:] A Monsieur
Monsieur *Wuk de Karadschitst*
per Address v. H. Gebrüder M. Dumba
à *Vienne.*

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3863]

25.

Букурештъ 16-ог Новембрія 1851.

Любезній Господине!

Ваше почитаемо писмо примио самъ, и стараћу се колико годъ могуће буде више вамъ пренумеранта сакупити но неверуемъ да ћу вамъ одъ велике хасне бити, єрбо овде мало Срба има коій за Литературу Србску интересираю се.

Ясамъ овде кодъ браће Германи 100 ф. ср. положио за доктора Sterne, кое новце ћете ви одъ Г. Курте у Бечу примити кадгодъ заискали будете; я васъ умолявамъ да би доброту имали ту сумму одъ Г. Курте узети и Г. Sterne предати.

Я кадъ самъ у Бечу био дао сам Г. Sterni 400 ф. мислећій да ће онъ съ тимъ задоволянъ бити, но чуо самъ да се на више места изразио да му 100 ф. дужанъ остао єсамъ, зато молимъ васъ пофторително да би му горе назначену сумму предали.

Поздравляюћи васъ са цѣломъ моіомъ фамиліомъ, желећій вамъ одъ Бога здравлѣ остаемъ и єсамъ

вашъ доброжелателній
Є. Обреновић.

Я молимъ да би одъ Доктора Штерне писмено узели да є намиренъ. — За мене молимъ васъ задржите 4 Екземплара одъ вашегъ Лексикона или ріечника.

[Спољa:] Monsieur
Monsieur *Vuk Stephanovich Karadgich*
mit Briefen des Herr Demeter v. Tyrka
à *Vienne.*

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3864]

26.

У Манасіи 1-ог Марта 854.

Господинъ Вуче!

Жао ми є было видити изъ вашегъ писма од 11 пр. м. да іошъ ниете новце за Рѣчнике пріпмили. Я самъ поменуте

новце дао Божидару Раіовићу, да ій онъ вами пошалѣ; а Раіовићъ є пакъ дао некомъ Стояновићу, кои се у оно доба бавіо у канцеларіи Германовой у Букурешту. Стояновићь потомъ оде у Пояну, гдѣ се и садъ наоди. Међу тымъ я самъ за цѣло држао да сте вы одавно новце ваше получили. Садъ самъ унишао у трагъ како є та стваръ текла, те самъ Раіовићу, кои выше ніе при мени, него за себе живи, препоручіо, да вамъ *одма* вышепута споменуте ваше новце, средствомъ канцеларіе Германове, пошалѣ, а онъ нека ій тражи одъ оногъ, коме ін є дао, како зна.

Являмъ вамъ да самъ пріимію и доцніе послани ми у лепшемъ повезу вашъ ріечникъ; као и єданъ ексемпларъ нашихъ народніехъ пѣсама, за коє ћу вамъ и новце, првомъ угодномъ приликомъ, послати.

Поздравляюћи васъ са свима вашимъ на Дому, остаємъ

вашъ

доброжелателный

Є. Обреновић.

[Спољa:] Hochgelehrten Herrn

Wuk Steph. Karacsscsics

Landstrasse

in *Wien.*

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3865]

27.

Букурештъ 10-ог Марта 1855.

Любезный Господине!

Ваше почитаємо писмо одъ 27-ог п. м. примно самъ, и яко ми є зачудило кадъ самъ изъ нѣга видио да новце коє самъ вамъ већъ одъ толикогъ времена послао примили нисте; іоштъ ми є више зачудило баремъ кадъ ій примили нисте што ми такій явили нисте.

Ево ускоравамъ явити да вамъ 40 ф. Ср. преко Јове Германа шилѣмъ ви ћете ій или преко Думбе или Курте у Бечу примити.

Ми смо сви хвала Богу здрави, моя фамилія вамъ благодари на вашемъ поздраву, примите ій ви одъ ньи найскреніе поздравлѣ. —

Поздрављаюћи васъ и я, желећій да васъ ово мое писмо у здравлю затече остаемъ и есамъ

вашъ

искреный

Є. Обреновић.

[Споља:] Hochwohlgeborenen Herrn
Herrn Wuk Stephan. Karadchich
Landstrasse № 517.
in *Wien.*

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3866]

CXCV.

ЈАН КОЛАР

1.

Herrn Wuk Steph. Karadgitz.

Schätzbarster Freund!

Es ist gerade ein Jahr und drey Monathe als ich durch unseren Milowuk ein Paket der Lesebücher Cjtanka in Summa 120 Exem. nach Prag an den Buchhändler Martin Neureutter expedierte Herr Milowuk hat dieses Paket über Wien an H. *Tirka* gesendet, der es dann weiter nach Prag hätte befördern sollen. Noch vorigen Sommer als H. Hamuljak in Wien war, hat er das Paket beym H. Tirka im Gewölbe auf der Erde liegen gesehen; und eben diese Woche bekam ich aus Prag vom Neureutter die schrifliche traurige Nachricht das er bis heutigen Tag keine Bücher von mir empfangen hätte. Ich ging sogleich zum H. Milowuk und beschwerte mich über diese unverzeihliche Nachläsigkeit; H. Milovuk hat mir ein Conto gegeben, wo ich für Porto, und Mautirung und Küsten für die Bücher über 6 f. zu zahlen habe und die ihm Herr Tirka bereits eingerechnet hat.

Da ich den H. Tirka nicht kenne und da mir H. Milowuk sagt, dass Sie von dem Bücherpaquet bestimmt Kenntiss haben werden so wende ich mich an Sie mit der freundschaflichen inständigen Bitte, mögen Sie, so bald als möglich, in dieser Hinsicht Ordnung machen, und Herrn Tirka ernstlich ermahnen dass er eine ihm anvertraute Commission nicht Jahrelang bey sich liegen lassen soll. Was wird aus unserer slavischen Literatur werden, wenn wir so handeln werden.

Leben Sie wohl, ich bin mit aller Achtung

Pest 28 April 1827.

Ihr ergebenster Freund und Verehrer

Joh. Kollár.

P. S. Die Bücher kosten alle zusamen 110 f. und gehören zum Fond unserer Schule, darum bitte ich mich nächstens darüber zu benachrichtigen, dass ich unsere Gemeinde-Glieder beruhigen kann.

[Споља:] S-r Wohlgeboren
Herrn Wuk Steph. Karadschitsch
abzugeben auf d. Landstrasse № 291.
Wien.

[Напомена Вукова:] одговорено 5/17 Маија.

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3867]

2.

Schätzbarster Freud!

Mittwoch d. h. den 6. Febr nach Mittag um 2 Uhr wird mit unserer Slavischen Schule Examen gehalten. Sollten Sie Zeit und Lust haben uns mit Ihrer Gegenwart zu beehren, so wird uns das alle sehr freuen. Her Prof. Kucharsky, vielleicht auch H. Hamuljak werden ebenfalls dabey seyn.

Grüssen Sie den Herrn Berits und laden Sie Ihn in meinem Namen auch ein.

[пре $\frac{6\ II}{25\ I}$ 1828].

J. Kollar.

[Споља:] S-r Wohlgeboren
Herrn Wuk Stephanowisch Karadschitsch
in Ofen.

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3868]

3.

Pesth d. 25. Juny 1828.

Hochgeschätzter Freund!

Gerade den Sonntag nach Ihrer Abreise von uns, hielten unsere gebeugten Sl. eine Versammlung und Berathschlagung,

in welcher sie einstimmig beschlossen haben ihre Sache noch *höchsten Orts* entscheiden zu lassen. Es sind sogleich auch zweye aus ihrer Mitte ernnant. die nach Wien gehen. Da sich aber gerade in diesen Tagen Se Exellenz Baron v. Steinlein, gewesener Bayerischer Minister, von freyen Stücken herbeygelasen hat, eine freundschaftliche Ausgleichung zwieschen den Partheyen noch einmal zu versuchen, so sind die Sl. bemüssigt die Reise nach Wien einstweilen zu verschieben, ob wir gleich überzeigt sind, dass die erwähnte Amica nicht zu Stande kommen wird, weil sich die d.... Partey zu sehr auf die, durch jene faktiose Deputation gefällte, Sentenz stützt. Ja die armen Slaven haben, selbst in Wien, nicht viel Hoffnung. Denn ob sie gleich von der strengsten Gerechtigkeit-Liebe Seiner Majestät aufs innigste überzeigt sind, so befürchten sie doch auch dort den mächtigen Einfluss des Todfeindes aller Slaven (Professor Schedius), der seine Polypenhände überall ausstreckt, und in Wien sogar einen Sohn, als Agenten, hat. Demohngeachtet wollen die Slaven, nach so vielen und schweren Opfern auch dieses letzte noch thun, um sich vor sich selbst, ihren Landsleuten ihren Volksgenossen und ihren Nachkommen zu rechtfertigen, *alles*-alles was nur möglich und thumlich war *gethan* zu haben.

Zu Ihrer, Werthester Freund, und unserer Aller Freude muss ich Ihnen aber auch das noch melden, dass dieser Schritt nach Wien nun mit einer neuen Wendung der Sache gethan wird. Die Slaven lassen gleichsam alle gemeinschaftlichen Fundationen (wenigstens interim) im Stich, und arbeiten eben an einer *neuen rein slavischen Fundation*, wo von sie künftighin ihren Prediger und Schullehrer ganz extra zahlen wollen und werden. Bis jetzt brachten sie den Fond auf etwa 8000 fr. WW. Wir hoffen wenn die Herrschaften, die jetzt alle auf dem Lande sind, zurückkommen, den Fond bis auf 10—12 tausend bringen zu können, und auf diese Art unsere Existenz vieleicht doch noch zu retten. Allerdings ist es zu erwarten dass diesser Umstand unsere Gegner nur noch zu einer desto grösseren Wuht gegen uns bringen wird, die nun einmal für allemal den Slaven Vernichtung geschworen. Doch wenn uns alles verläst, so müssen wir uns selbst nicht verlassen.

Darum danke ich Ihnen recht herzlich für die Güte dass sie so freundschaftlich auf mich denken, und so gefällig Fürsorge für mich tragen. Sie werden es aber, Teuester Freund, selbst fühlen dass ich gerade in diesem kritischen Augenblicke und überhaupt bis die Sache nicht in Wien entschieden ist, meine

Zuhörer unmöglich verlassen kann, um desto mehr, da sie mich am erwähnten Sonntag darum ausdrücklich bitten liesen.

Meine Abwesenheit, wenn auch nur auf kurze Zeit, könnte dennoch bedeutende Folgen nach sich ziehen.

Die Hypermagyaren und Hyperteutonen feyern ja chon, sogar in öffentlichen Schriften einen Triumph und tanzen den Slaven auf den Köpfen.

Ist die Sache bey Sr. bischöflichen Gnaden Herrn von Мушицки nicht so dringend und eilig, so können wir ja über diese Angelegenheit auch dann später sprechen, denn in Wien wird unser Prozess hoffen wir im Kurzen entschieden. Der Ausgang dieses Prozesess in Wien ist freylich *ungewiss*, aber die Stelle in Karlstadt ist eben so *ungewiss*, es ist nun ganz natürlich dass ich zwischen zwey gleichen Ungewissheiten die näher liegende wähle.

Statten Sie meine Hochachtung an Se HW H. v. Муш. — ab, und einen recht freundschaftlichen Gruss an H. v. Kopitar. Leben Sie wohl.

Ihr aufrichtiger Verehrer und Freund

Joh. Kollár.

P, S. Unser „Imeslow" ist eben in der Censur er wird mit kyrillisch — und lateinisch-Slavischen Lettern zugleich gedruckt. H. Milowuk läst eben Prenumeration-Ankündigung drauf drucken.

[Спољa:] S-r Wohlgeboren
Herrn Wuk Steph. Karadgitsch
Doctor d. Philosophie und Mitliede
mehr. gel. Gesellschten
in Wien
Landstrasse № 291.

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3869]

4.

Pest 20. Juni 1837.

Werthgeschätzter Freund!

Heute übergab ich ein Bücher-Paket an Sie der hiesigen Killianschen Buchhandlung, welches Sie bei der Wenedictischen

Buchhandlung abzuholen haben. Es ist ein Deutschgeschriebenes Buch „Ueber die literarische Wechselseitigkeit der Slaven."

In dem Paket sind 6 Exem. zusammen und zwar, 1 für Sie, 1 für H. Kopitar (Velin), 1 für die k. russ. Akademie (Velin), 1 für H. Jazykow, 1 H. Köppen, 1 H. Pogodin. Diese vier letzteren Exemplare haben Sie die Güte der russischen Gesandschaft in Wien zu übergeben zur weiteren Beförderung nach Petersburg. Dann bitte ich alle viere in einen Umschlag einzuwikeln und mit einer Adresse an S-e Exellenz H. Jazykow, Staatsrath und Secretär der Akademie zu versehen, der die Gefälligkeit haben wird die andern Exemplare zu vertheilen. Ich schrieb erst unlängst an S-e Exellenz, darum schreibe ich jetzt nicht. — Sie werden mich sehr verbinden, wenn Sie dieses eben so gut und freundschaftlich besorgen, wie Sie es schon einmal gethan haben.

Ich höre dass unser H. Kopitar nach Rom sey um die dortigen Archiven und Bibliotheken zu besuchen: ist dass der Fall, so behalten Sie, sein Exemplar bey sich, so lange er nicht zurückkommt.

Einige Exemplare dieses Werkes sende ich auch an die Wenedictische Buchhandlung, obgleich ich zu ihrer Solidität nicht viel Zutrauen habe. Allein was soll mann thun, da uns noch Slavische Buchhandlungen fehlen.

Es wird mir sehr lieb seyn wenn Sie mich, es sey gelegentlich oder auch durch die Post dovon belehren werden ob Sie das Paket richtig erhalten haben.

Leben Sie wohl gegrüsst auch von meiner Frau

Ihr aufrichtiger Freund
Joh. Kollar.

[Споља:] S-r Wohlgeboren
Herrn Wuk Stephanowitz Karadschits
Doctor der Philosophie, Mitgliede
meherer delehrter Gesselschaften,
slavisch-serbischer Schriftsteller
in Wien
Landstrasse № 57.

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3870]

5.

Schätzbarster Freund!

Der Ihnen dieses Schreiben überbringt ist Herr Alexander Ozersky Kaiserlicher Russ. Ingenieur und Hauptmann. Ich nehme mir die Freiheit Ihn Ihrer Gefälligkeit und Freundschaft anzuempfehlen und vorzüglich mit den slawischen Literatoren in Wien Ihn bekannt zu machen.

Es wäre mir sehr angenehm wenn Sie mich recht bald darüber benachrichtigen möchten wie die Sache mit meinem letzten Buche (Wechselseitigkeit) in Wien steht; ob Sie schon das Ihnen gehörende Paket erhoben und die Exemplare nach Petersburg den Gesandschaft übergeben haben? Ich hab vor zwei Wochen einen Recurs an die Wiener Central-Censur eingereicht und um neue Revision des Werkes gebeten: ich weiss nicht ob und was es für einen Erfolg haben wird.

Auf alle Fälle bitte ich Sie mir nächstens zu schreiben wie die Sachen stehen und ob auch die Venedictsche Buchhandlung Ihre Exx. herausbekam. Ich verbleibe mit herzlichen Wünschen für Ihr und der Ihrigen Wohlseyn.

18 Sept. 1837. Pest.

Ihr aufrichtiger Freund
Joh. Kollar.

P. S. 1.) Warum nehmen Sie in Ihre Sprichwörter-Sammlung nicht auf das Sprichwort: Gdi je slama tam je slawa?

2.) Könnten Sie mir nicht verschaffen den ganzen Gebrauch. Gesänge und Gebete die man in Serbien bei der Slawa (ustati u slawu) befolgt? es wird wohl nicht gedruckt aber vielleicht geschrieben zu bekommen seyn.

[Сноља:] S-r Wohlgeboren
Herrn Wuk Stephanovits Karadžits
Mitgliede mehrerer gelehrten Geselschaften
in Wien
Zu erfragen in der K. K. Bibliothek
bei Herr Kopitar.

[Оригг. у арх. С. К. Академије бр. 3871]

6.

Herr Ozersky ist schon abgereist und hat mir diesen Brief an Sie zurückgelassen, darum bin ich gezwungen denselben mit der Post zu schicken:

Suchen Sie den Herrn Ozersky auf, vielleicht wird ihnen jemand bei der Gesandschaft sagen wo er in Quartir ist. Dann bitte ich ihm zu sagen: mein Kirchendiener hätte ihn zweymal bey Weissen Schiff gesucht mit dem Buche welches er bestellt hat (die Wechselseitigkeit) allein nie fand er ihn zu Hause. Will aber H. Ozersky das Buch besitzen so kann er sich solches auch in Wien kaufen, etwa bei dem Buchhändler Braumüller oder Venedict, und Sie können ihm dazu behülflich seyn.

Herr Doležalek Director der blinden Institut dahier, ein gebornen Böhme ist jetzt in Prag, er wird Anfangs October über Wien zurückkehren und Sie oder Herrn Kopitar besuchen, durch ihn können Sie mir auch schreiben oder auch etwas schicken Z. B. die beschreibung der Slawa.

Die Matica fängt an sich sehr schön zu entwickeln in oekonomischen Hinsicht: möge ihr der Himmel nur auch Männer und Feder schenken. H. Nako hat interimell [?] 6000 fl. C. M. als Capital geschenkt, so auch mehrere.

Ich höre mit Ihrer Crna gora ist der Wladika nicht sehr zufrieden: das muss Sie Gar nicht irre machen Wahrheit zu schreiben.

[Пошт. жиг:] Wien 1 Oct. [1837].

Ihr

J. K.

[Спољa:] S-r Wohlgeboren
Herrn Wuk Stephanowits Karadžits
Doctor der Philosophie und Mitglied
mehrerer gelehrten Gesellschaften
Landstrasse № 57.
in Wien.

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3872]

7.

Pesth d. 1. Juni 1844.

Schätzbarster Freund!

Ich war dieser Tage in Ofen beim Hochwürdigen Herrn Bischof Atanaćkowič und als ich Ihm unter andern meinen

Vorsatz, diesen Sommer eine Reise nach der Schweitz und nach Italien machen zu wollen mittheilte, machte Er mich auf einen Umstand aufmerksam, der mich veranlast diesen freundschaftlichen Brief an Sie zu schreiben.

Der Herr Bischof sagte mir dass sich vielleicht auch Seine Durchlaucht Fürst Michael Milosch entschliessen würde diese Reise mit mir zu machen, wenn man Ihn in Kenntniss davon setzen möchte. Mich würde es sehr freuen einen solchen Gefährden meiner Reise zu haben, und gewiss würde ich mir als sein Mentor alle mögliche Mühe geben S. fürstliche Durchlaucht diese Reise angenehm und nützlich zu machen. Anfangs August will ich mit Gottes Hülfe Pesth verlassen und über Wien, Salzburg und Inspruk nach der Schweitz, von da über Genf nach Genua, Rom und Neapel, zurück über Florentz und Venedig. Da Sie nun bei Sr. Durchlaucht so viel gelten und dessen Zutrauen besitzen, so wäre es mir sehr lieb wenn Sie die Güte hätten Sr. Durchlaucht hierüber in Kenntniss zu setzen, und mich sobald als möglich mit einer Antwort beehren. Da ich aber höre dass der Fürst jetzt in Böhmen in Teplitz sich aufhalte, so wäre es vielleicht gut vorläufig dahin zu schreiben. Uebrigens gedenke ich diese Reise sammt meiner Frau und Tochter zu machen. Noch im vorigen Jahre schikte ich an Sr. Durchlaucht dem Fürsten Milosch ein Welin Exemplar meiner italienischen Reisebeschreibung, ich zweifle gar nicht, dass solche richtig übergeben worden sey.

Hiermit habe ich die Ehre zu seyen ihr

aufrichtiger Freund,
Johan Kollar
evangelischer Prediger zu Pesth.

P. S. Es wird Ihnen nicht unbekannt seyn, dass der hiesige majarisch evang. Prediger Herr Sekutsch vorigen Sommer mit Baron v. Mikolič einen Anverwandten des Fürsten Milosch auch eine ähnliche Reisse gemacht hat.

[Спољa:] S-r Wohlgeboren
Herrn Stephan. Wuk Karadzič
Doctor der Philologie
d. Güte. in Wien.

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3873; штампано у „Стражилову“ 1893, 479]

CXCVI

СТЕВАН ПРЕРАДОВИЋ

1.

Високоученни Господине!

Млога обстоятелства препятствіе учинилаcу, штосамсе мало с' моим писмом задоцніо; опроститеми. Іа вам особито благодарим штостесе ви мене сетили, и мене баш код Господара од Сербіе, за лекара препоручивали. Истина дае све штосте ми казивали, и представляли, добро, и да се неће може бити нико каяти, ко тамо за лекара отиде. Іа самсе свакояко промишлявао, али никако опредѣлитисе нисам могао на то. Дае таки из почетка, кад сам диплому добіо то ми представлѣно било, онда би за цело біо отишао; али сад ево овдесам веће скоро две године; учиніо мало познанство и колико толико добро ми иде посао, и смиріосамсе; а тамо міе све іошт неизвѣстно. Наћићесе од наши младића, кои сад свршую медицину, кои ће радо отићи. Іа ћу може бити после, кад се у Сербні мир, и управителство утврди тамо ићи. Прочем препоручуемсе у далшу любов и пріятелство и остаем

У Будиму 7. Маіа 1827.

ваш понизнѣйшіи слуга
Стеф. Прерадовић
лекар.

[Споља:] An
den Hochgelehrten Herrn
Herrn *Wuk Steph. Karadsits*
abzugeben Landstrasse № 291
zu *Wien.*

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3874]

2.

Високоучени Г-дине Караџић!

Желили сте да вам пишем оћул доћи у Сомбор; ево вам баш из Сомбора пишем. Ваше сам писмо у Будиму баш пре један дан него штоћу поћи у Сомбор, примијо. — Ево три четири дана, како сам у Сомбору, али ми се никако не допада незнам какоће даље бити, тешкоћу се навикнути, и врло тешко као што се види. У Будиму сам се тако већ бијо научијо да ми је баш жао за њим; тамо је било и плача кад сам полазијо! — Пишитеми шта је каколи је тамо, и како сте, шталисте уредили, и уговорили. Кад поћете натраг, немојте ни пошто да ми несврнете. И то кад ћете доћи пишите. Остајем ваш

У Сомбору 20. Новем. 1828.

прави пријатељ
Стеф. Прерадовић.

[Споља:] An den Herrn
Herrn *Wnk Steph. Karadsits*
abzugeben
zu *Kragojevatz*
in Serbien

[Напомена Вукова:] одговорено из Земуна на Божји дан.

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3875]

3.

Високоучени Господине!

Особито ми је драго да се ви тако о мени старате, и мене баш заборавити неможете, гледајући свакојаким начином да ме у славну нашу, и рођену земљу приведете, које и сам као рођен Србљин желим од срца; али многе још имам узроке, због који се одважити немогу да дођем тамо. Највише је као што сам и пре вам казивао, што је тамо још све неизвестно шта ће бити каколи ће са Србијом; а друго да се ја овде нисам на местију, и лепо познанство већ учинијо; и са женским већ родом, које ме мало вежу и веруј те већ теже би много оставијо Сомбор него што сам Будим оставијо.

Овде ми баш да рекнеш скоро ништа нефали, незнам какоће бити после. — Најпосле незнам како ће бити ја се неодричем са свим да у Сербију доћи нећу у будуште; зато благодарећи вами што сте се мене сад опоменули; молим вас да и убудуште на мене незаборавите, и дами често пишете и јавите како је тамо штали је, кад ја видим да буду обстојателства, и од моје стране, и отуд добра, и тому згодна, ја могу на једанпут тамо доћи; само кад имам вас као доброг и правог пријатеља, коме доћи могу, свагда, и на кога се ослонити могу. — Поздравите вашу Госпоју и Стеића, нека ми и он пише једанпут. Будите ми здрави, и незаборавите на вашег

У Сомбору 4. Јануар. 1830.

искреног Пријатеља
С. Прерадовић.

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3876]

4.

Високоучени Господине!

Читао сам пре у Новинама, да је заиста Сербија своју слобоштину добила, коју је, и сам Султан потврдијо. Ово ме је тако обрадовало, да сам таки намеријо вам писати, и јавити, да сам ја зацело рад у Србији рођено место доћи. Зато вас молим да ми што скорије одпишете, стојели још они уговори, о којимастеми пре писали, ако је онако, ја сам се од важијо зацело, што пре могу доћи. Докми одпишете јаћу таки искати Пасош, јер без овога тешко могу доћи. — Молијо ме овом приликом Г. Димитрије Исаиловић, да вам јавим, даје и он рад доћи тамо, само да нам одпишете, можели он имати надежду ухљебленије гди код школа, библиотеке, или типографије добити. Несумњам да и ви способности овога мужа непознајете; кога заиста свагди употребити можете. Ја молим да ви и за мене, и за њега обширно јавите ми, каквим начином, и на што доћи можемо, шта очекивати тамо можемо, и каквоје сад тамо станье; какавли је у будуште изглед во обште за Србију. Остајем са сваким почитанијем ваш

У Сомбору 2/14 Априла 830.

истини пријатель
Стефан Прерадович
Лекар.

[Споља:] Высокоученому Господину
Вуку Караџићу
С. С. Н. Н. и Философије Доктору
и више учени Дружества Члену
у Крагујевцу
Сербији.

[Напомена Вукова:] одговорено у очи Ђурђевадне 1830.

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3877]

5.

. Благородный Господине,
нама Высокопочитаемый!

Ево мы овай часъ дођосмо у Ковинъ, и разумевши, да е скела на овой страни, и да ће до едногъ сата одлазити, пошасмо, да вамъ на кратко пришествіе наше явимо. Мы бы и раніе дошли были, али смо писмо ваше у очи Ђурђева дана писано, топрвъ 12-гъ Маія по нашемъ пріимили; докъ смо дакле Прошенія наша за Пасоше у Бечъ оправили, и за путъ се спремили, прошло е опетъ неколико дана, тако да смо топервъ 19-огъ Маія изъ Сомбора кренули се, и данась текъ овамо дошли. На велико сажаленѣ наше разумели смо јошть у Панчеву одъ Г-дина Генерала Міяйловича, да су Ньово Сіятелство, Господаръ Сербіе Милошъ у прошастый Петакъ изъ Пожаревца у Крагоеваць натрагъ вратилисе. — Садъ дакле друго намъ ништа у овымъ обстоятелствама не остае, развѣ да овде у Ковину наредбу и заповѣсть одъ Пресветлогъ Кнеза, шта намъ чинити треба; кадъ ли у Дубровицу састанка ради прећи, очекуемо. — То очекујући остаемо съ почитаніемъ

У Ковину 22 Маія 830.

ваши покорни слуге
Ст. Прерадовић
Дим. Исаиловичь.

П. П. Молимо препокорно за скорији одговоръ.

[Споља:] Благородномъ и Высокоученомъ
Господину *Вуку Стефану Караџићу*
Г-дину Высокопочитаемому
у *Пожаревцу*,
Итно или *Крагоевцу*.

[На полеђини пише:]

У случаю, ако се Г. Вукъ не бы кодъ Господара Княза Сербіе догодіо, некъ се писмо ово преко другогъ отвори, и Господару прочита.

Vidi!

Stankovich
Unterleutnant.

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3878].

6.

Високопочитајеми Г-дине!

Ми по вашему писму дођосмо у Ковин, и богме достасе начекасмо докле одговор, и поруку од Господара добисмо преко Г. Симића. Ја сам то сад искусијо да сте ви особито ради, да ја тамо дођем, и зато сте ми онако писмо писали; и зато ја вама незамеравам; али као што сам могао из Г. Симића речи разумети, оно је по нешто другојачије. Он вели код Господара Милоша ништа није опредјелено како штали да буде, него како се Господару допадне. Он истина каже да ће Господар, као што он мисли, дати 1000 фор. — а друго незна ништа. Верујтеми ја кажем искрено да ја не толико због плаће, али што видим да је све ништо ладно, и не известно, не опредјелено (као што сам ја могао искусити, може бити да се варам). Г. Симић вели то незна или код Господара Милоша или код његове Фамилије, како се Господару допадне да ја могу бити, само ако оћу да дођем, ал да се после не кајем као други што су се кајали, кад су већ тамо дошли. — Мени би особито мило било, и заиста би се радовао, да прво могу нашем народу, и нацији и управо милој Србији на ползу бити, по моме могућству; а друго са вама бити који особито видим желите да тамо дођем. Али верујте жалим, за сад вам ништа немогу извесно још казати: тешко би ми врло било да тамо дођем, па онда за кратко време да се вратим пак незнам куд ни камо. А овде у Сомбору, могу за сад рећи, добро сам се за сад наместијо, пак и ове људе жалим оставити, као и Будим што сам оставијо. — Наш Г. Исаиловић он може пре него ја се одважити, и тамо доћи, његов је занат извеснији, и сигурнији него мој, а ја дођем као на пробу,

па по мојој несрећи, зло испадне што, онда куд ћу опет, и штаћу. При свим тим ја сам већ послао инштанцију за пасош, ако дође допуштење онда могу лако доћи како буде, раније доцканије, и макар под каквим уговором. —

Ја сам се заиста надао да ће те ви зацело доћи на скелу да се састанемо, и устмено разговоримо. —

Ми заиста ни времена, ни трошка, и ни труда непоштедисмо на речи ваше, и дођосмо пак нам је највише жао бадава толико чекати, и с' Господаром, а и с' вама несастатисе; него молим учините да нам трошак није и труд бадава. Прочем ја се препоручујем у вашу љубов, и пријатељство, и јесам ваш

У Ковину 27. Маја 830.

истини почитатель
П. Прерадовић.

П. П. Будући да је Г. Симић овде имао налог од Господара Милоша нека звона наручити, и није се могао погодити са једним темишварским мајстором, зато смо ми са Г. Симићем разговарали да би се дјело то и брже и јефтиније свршити могло, кад би се Г. Атанацковичу који је овде с нама бијо поверило, с' тим више што сад Г. Ісаиловић за цело тамо долази, и што би исти Господар у договору и согласију с' нама двојицом сигурно к' концу привести, и како за доброту, тако, и за приличну цену, и скорије преданије постарати се могао у Србију. Ако мислите да је ово за ползу Србије, као што ћемо ми сигурно себи труда дати да буде, то изволите што скорије полномоштије на нас издејствовати, и као што смо с' Г. Симићем уговорили нужну капару од 600 фор. ср. послати.

[Спољa:] Благородному и Високоученому
Госп: *Вуку Стефановичу* Караџићу
СС. НН. и Философије Доктору, и
више учени Друштва члану и пр.
у *Крагојевцу*.
у Србији.

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3879]

CXCVII.

НИКОЛА ХАЧИЋ

1.

У Земуну 14. Маіа 1827.

Високоблагородни Господине!

Увѣренъ ѿ вас будући, дасте наклонѣни мене свашимь мени почитаемимь пріятелствомь служити, усудио самсе васъ преко писма Господара Василиевића молити, дабисте любавь имати хотѣли, за мене како шпецификаціа гласи im Verlagsgewölbe der deutschen Schulanstalten bey St. Anna книге купити, и що скорие у Пешту послати, даби ихъ наши Земунски терговци, кадь съ вашара поћу понети могли.

Сада само еще допуститеми примѣтити, даће книге тамо 111 ф: и 17 х. сребра nach Abschlag der Procenten коштати. Будући пакъ даћете ви тамо трошка имати, као Mauth, и остала, затосамъ я управъ 120 ф: послао. Ако шта претече, лакоћесе овамо послати, аколи небуде доста, штоће вашъ Рачунъ показати, тоћусе я трудити, што скорие да вамъ измиримъ.

Вашь слуга понизни
Хачичъ.
Oberl.

[Напомена Вукова:] одговорено 17/29 Маја 1827. г.

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3880]

2.

Hochedelgeborner Herr v. Karagičh!

Ich bin so frey noch einmahl Ihre Güte in Anspruch zu nehmen, und Sie hiemit unterthänigst zu bitten für mich nach-

folgende Schulbücher in dem K. K. Schulbücher-Verschleisse bey St. Anna kaufen zu wollen; als:

20 Stück schriftliche Aufsätze a 25 xr.
50 „ kleine Katachismen a 4 xr.
20 „ Rechenbücher 1-ten Theils a 16 xr.
20 „ Sprachlehre für die 1-te und 2-te Klasse a 18 xr.
30 „ „ für die 3-te und 4-te Klasse a 24 xr.
20 „ Lesebücher für die 2-te Klasse a 23 xr.
60 „ Lesebücher für die 3-te Klasse a 18 xr.

Indem ich Ihnen zu diesem Behufe in der Anlage einen Wechsel von 60 fl. Con: Münze übersende, bitte ich Sie zugleich alle diese Bücher dem Herru Const. Spyrta daselbst zu übergeben, welcher die Güte haben wird, diese mit den übrigen Waren an seine Herrn Gebrüder allhier expediren zu lassen.

Für das etwa erübrigte Geld bitte ich mir in eben diesem Verlage Peyers Vorschriften von jeder Schriftart in Blättern (:folglich nicht geheftet:) einkaufen, und mit den übrigen Büchern übersenden zu wollen. Die Transportspesen werde ich hier entrichten.

Ich empfehle mich übrigens Ihrer Freundschaft und Gewogenheit, und geharre mit aller Achtung

Semlin den 31. Dec. 1827.

Ihr bereitwilliger D-r
Hacxich
Oberlehrer.

[Спољa:] Herrn
Wuk Stef. Karagich
auf der Landstrasse № 291.
Franco. in *Wien.*

[Орнг. у арх. С. К. Академије бр. 3881]

3.

Любезни Приятелю!

Ваше подъ 10/22 Ноембр: о. Г. мени послано писмо юче изправно примио самъ. Драгомие дасте мирно путовали, и срећно на мѣсто дошли. Мили е синь вашъ Савва здравъ и

добре волѣ, нитимуѳ брига штоѳ кућу оставијо. Башь самь ноче съ нимъ писмо на Госпоѭ Матеръ свершијо, и данасъ оправијо. Даосам му ѳдне чизме нове начинити, а онећу му, што има наглавити дати. Наука у виолини кошта на месецъ Форинту сребра.

Михлъ е Савви десна Рука. Онму пере упрляне Руке, сѣчему месо, и поступа съ ниме, као съ роћенимъ Братомъ своимъ; Распре међу нима никакве нема. Я се са своимъ силомъ трудимъ, да сину вашемъ на мѣсто оца будемъ.

Мисмо фала богу сви здрави и поздравлямо васъ любезно. Препоручитеме високопочитаемомь Господару и Господину Давидовићу непознатимъ Начиномъ и будите здрави, весели, и задоволни, ѳръ тоѳ желя вашегъ

У Земуну 15/27 Новмбр. 1828.

искреногъ Приятеля
Николе Хачића
Оберлерера.

Вашъ Карабаша поздравля васъ любезно, и жели и радъ бы био чѵти, да се и за нѣга кой путь поштенски шпоменете! —

Ф. П. П. З.

[Споља:] S-r Wohledelgeboren
dem Herrn Wuk Stephanovich,
D-r der Philosophie, und Mitgliede mehrerer
gelehrten Geselschaften, dermal
zu Kragujevačz in Serbien.
Abzugeben im Konsulat zu Belgrad, wo um die
weitere Beförderung höflichst ersucht wird.

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3882]

4.

Дражаиши и любими Приятелю мои!

Во первихъ являмъ вамъ даѳ синъ вашь Савва здравъ, и да у науки добро напредуѳ. Немоите се за нѣга дакле толико печалити. Іа се уздамъ да ћете съ ниме у свему задоволни бити. И я самъ снио, да сте ви већъ кодъ Госп. Пидола били,

и све по мојој жели свершили — — — Тко о чемъ мисли, о ономъ и снива. Писмоћу Лазаревићу предати, и штоми да, примити. Поздравитеми Господина Копитара любезно, некасе и онъ у прилици мога посла прими, за коѣуму я во вѣки благодаранъ бити. А ви некасните молимъ васъ любезно съ Господиномъ Пидоломъ говорити, и што свершите явитими.

Поздравите вашу Госпоу любезно, и доћните скоро у Земунъ, єръ тов єдина жеља вашегъ приятеля

16 Febr. 1829.

Хачича.

[Споља:] Herrn Herrn
Wuk Steph. Karadgych
auf der Landstrasse in der Ungergasse № 329.
in *Wien.*

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3883]

5.

Любезни Приятелю.

Писмо ово на Господина Копитара молимъ преданте франко и на време. Ясе уздамъ даму неће досадно бити, штому пишемъ. Ясамга молио, дами учине милость, даме ради онога вами познатогъ посла кодъ Хофкригср: препоручи, као штосамъ и васъ молио, и опетъ васъ молимъ. Но молимга и јошъ нѣшто. Одвишеби било све вамъ овде описивати, знаюћи, даћевамъ Господинъ Копитаръ све казати, штое и какое. Само васъ молим, дабиме и ви кодъ нѣга препоручили, и на оно што самъ га молио опоминяли, а штобисе изпословало, мени являли. Штосе васъ тиче, лакоћу вам любавъ вратити, т. е. на вашемъ Сину, коие Ф. Б. здравъ и у Науки весма добро поступа. Но Господину Копитару незнамъ какоби любавъ вратио, развѣ да ми онъ самъ прилику ктому дадс.

Но доста одъ тога, я самъ увѣренъ даћетесе ви замене братински бринути.

Господ. Урошъ Лазаревичъ јошми ни краицаре положио нпе. Имаћемо ђаволскогъ посла шњиме.

Савва вась и маму свою како такоѳръ сестре любезно поздравля. Скороће вамъ опетъ писати. Будитеми съ Госпојомъ и дѣцомъ здрави и пишитеми скоро.

У Земуну 23 Ферф. п. Р. 1829.

вашъ приятелъ
Хачичъ.

Немоитесе сердити, штовамъ писмо нефранкирамъ, мићемосе кадсе састанемо намирити.

[Споља:] Herrn
Herrn Wuk Stefanovich
wohnhaft auf der Landstrasse № 329.
zu ebener Erde die erste Thür rechts.
p-r Ofen. in Wien.

[Напомена Вукова:] одговорено 10 Марта по Римск.

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3884]

6.

Љубезни мој пријатељу!

Најпервo вам морам јавити, да је син ваш Савва здрав, и да у науки врло добро поступа, јербо знам да вас то највише интересира. — Даље! Она кућа, гди је Братоглић у квартиру бијо, већ је одата другом, него има кућа неког капетана Валентовића са три собе, подрумом, шупом и авлијом без икакве комуније. Ја сам казао тутору, да се претрпи, ако може, док ви не дођете. Од Лазаревића ништа откинути не могу. Лаже, како уста отвори.

Гледајте да се с Пидолом разговорите, прије него пођете. Ако вам није на досаду, купитеми тамо црне чоје на један фрак и чакшире по 8 форинти сребра риф, пак подаите оном мом шнаидеру, што ми је јапунце правијо, нека начини како лепше знаде. Он је узео меру, кад сам ја тамо бијо. Фрак нека постави са свиломъ, али само не с црвеном, и свила нека буде јака. Ја ћу вам с благодарношћу што буде коштало платити. Још вас молим виршофтујте што боље можете, да неби млого чоје узео. — —

Препоручите ме Господину Копитару, и поздравите га од мене љубезно, нека не заборави на мене.

Поздравите ми и вашу Госпоју и дечицу, и господ. Тирку љубезно, и будите здрави, то жели вами

У Земуну 6. Априла 1829 (п. р).

ваш истини пријатељ
Хаџић
Oberlehrer.

[Споља као на претходном].

[Напомена Вукова:] одговорено 5/17 Априлија.

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3885]

7.

У Земуну 28 Фебр: 1830.

Љубезни пријатељу!

С радошћу вам јављам, да се ваш син добро влада и да сам ја с његови поступци сасвим задовољан. Пропис сам му српски написао баш јуче, и уздам се, даће, док ви дођете, знати и читати и писати српски. Ваша Госпоја је с децом заједно здрава, моја ју жена кадкад пооди. И ја сам фала Богу с мојом фамилијом здрав и добре воље. Господин Парох Петровић поздравља вас љубезно.

То је мислим за вас од највећег интереса што сам вам писао, зато свршујем моје писмо, желећи вам здравље и свако добро, и остајем с истиним почитанијем

ваш слуга
Хаџић
Oberlehrer.

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3886]

8.

Љубезни Господине
и Пријатељу мој.

Мој син, привремено у мир постављени лаитнант Хаинрих, находи се за сад тамо у Бечу, и желећи кући доћи,

тражи од мене новцах, да исплати кошту, да си начини један капут и једне чакшире, и да плати пароброд. Ну ја му тих новцах не могу тако брзо послати, како би нуждно било, а бојим се, даће донде престати пароброди ићи; зато вас љубезно молим, имајте доброту за њега, или боље рећи за мене, у свратишту, и код кројача, који ће му капут и чакшире начинити, добар стајати, а сину моме двадесет форинтих у сребру на пут дати. Ја ћу, како рачун добием по делижанцу новце вам послати, и то сигурно без сваког отезања.

Писмо сам ваше од 2. Листопада т. г. примио, и објављење по свуда разаслао, уздам се, да неће на празно бити.

Молећи још један пут, да ми горе наведену љубав не одречете, поздрављам вас и вашу госпоју љубазно, и остајем до смрти

У Винковцих 7. Новембра 1851.

ваш истинити пријатељ
Хаџић
школах управитељ.

[Споља:] Господину Доктору
Вуку Стефановићу
у свратишту код бијелог Курјака и граду
у Бечу.

[На полеђини стоји ово:]

Auf diesen Brief meines Vaters habe ich vom Herrn Vuk Stephanović Karadzić Vierzig Gulden in Cmze und zwar 20 fl. für die Kost und 20 fl. auf die Reise erhalten; die Rechnung für die Kleidungstücke hat der Schneider noch nicht gebracht, selbe werde ich bis Empfang derselben unterfertigen.

Wien am 18-te 9-ber 851.

Heinrich Hadzić.

[Напомена Вукова:] послани новци.

[Оригинал у арх. С. К. Академије бр. 3887]

9.

У Винковцих 1. Децем. 1851.

Многопоштовани Господине
и Пријатељу!

Ваш лист од 15. Нов. т. љ. данас сам примијо, и некасним јавити вам, да ће оних 101 фор. Банкнот., које сам ја овђе предао, у петак т. ј. 7. о. м. на делижанцу се из Вуковара кренути. Надајте им се дакле око 12. или 13. о. м. у Бечу.

Хвала вам велика на вашој братинској љубави, и будите увјерени, да ћу и ја свагда препрaван бити, љубав вам љубављу вратити. Висте атрес ваш извана на листу назначили, а поштар случајно баш на број стана вашег свој печат притисну, тако да га разабрати немогах, и то је узрок, зашто број исти у овом листу назначијо нисам. Ако је син мој још у Бечу, молим вас, кажите му, нека се кући потежа, јер ја нити хоћу нити могу на њега у Бечу трошити. Очекујући потврђене сврху послати вам новцах и поздрављајући вас и Госпоју вашу љубезно, остајем до смрти

ваш стари пријатељ
Хаџић
школ. управит.

[Споља:] An
Herrn Doctor *Vuk Stefan Karadžić*
recom. in *Wien.*
abzugeben Landstrasse, oder im Gasthause zum weissen Wolf in der Stadt am alte Fleischmarkte.

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3888]

10.

Herrn Doctor Vuk Stephan Karadžić
in *Wien.*

Auschlüssig empfangen Sie Einhundert und Ein Gulden C. M. und verfahren damit nach Bericht

Hadžić
Schulendirektor.

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3889]

11.

Љубезни Господине
и Пријатељу!

Из Беча ми пише оберкелнер Франц Скала (под атресом: Wieden, Favoritenstrasse in Gasthause zum rothen Rössel № 12) да му је мој син, отишавши из Беча, 7 фор. и 32 кр. сребра дужан остао. Молим имајте доброту приложених 7 фор. и 30 кр. реченом оберкелнеру предати, и потврђење од њег, да је наплаћен с временом ми послати.

Новце послане вам по делижанцу (101 фор. сребра) мислим да сте већ примили.

Сад здрави ми будите, и увјерени, да сам ја свагда преправан љубав вам с љубављу вратити.

У Винковцих 13. Децембра 1851.

ваш стари пријатељ
Хаџић
шк. управитељ.

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3890]

CXCVIII.

ПАНТ. ХАЏИ-СТОЈИЛО

у Виенѣ. 1.

Високоученному Господину
Вукъ С. Карачић.

Земунъ 12/24 Maia Н. С. 1827.

Имао самъ честъ вашй, два писма пріймити єдно одъ 26. прошед-го и одъ 1-га тогожда М-ца, и внихъ приключена писма. Обрѣтохъ — и по вашимъ зактеванѣ свякому по надписомъ ктому надлежитъ сигорну послао самъ и будите спокой.

притомъ явимъ вама, послато ми одъ васъ по Ц. К. Деличанца єдно Паћето с книгама, єще давно и сигорну примио самъ и по вашимъ зактеванѣ — за онш Енглескш книжицу — потрудио се самъ, невредймо и дѣвственомъ подъ печатомъ йстому, послао самъ Господарш и зато будите намира.

Изъ сосѣдимъ нашима Ничево Особитш Ново.. Све по старомъ приятеля и торговци сви здравш находѣтся и у учећивиш[?] Срећне трговинѣ.

Въ прочемъ Остаю вашъ покорни Слуга
Пантелия Х. Стоилу.

NB. молимъ поздравите ми и Господара Ѳеодора Тирка.

[Споља:] Herrn
Theodor Tyrka
in *Wien*

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3891]

2.

Високоученному Господину
Любезни приятелю Здраствуи!

Подверждаемъ мое последное писмш ѿ 12/24 Маіа чрезъ Господара Тирка — и вню явио самъ да сам примио вашимъ 3 писма и поднадписомъ надлежащим не задиржими управо послао самъ.

Нынѣже ѿговарями На ваше писмо одъ 17/29 Маіа исъ кое извѣстио се самъ, до оно време нисте могли мое писмо примити, и того ради билисте у бриги — заради вашимъ писма — ала хвала богу све добрш, —

после то єдно Друго ваше писмо предато ми ѿ Кур В. Василиовичъ кое й ощи онаи данъ послао самъ Господину Давидовичу и будите на мйра.

Садъ имѣ Честъ Здѣ два писма вама приключити єдно ѿ Гдну Д. Давидовичу а другое ѿ Господара Ефрема Обреновичу, изъ волите примити й исполнитеся. За Давидовићову писмо болѣ би било да ние отварянш, али глубости ради немарливости —

притомъ явимъ вама како пилямъ вами за Господаров Ефремовъ рачунъ f. C. 40 Словом четиридесетъ форинта у цванци[ге]ре — и после 10 дана да примете ѿ Господара Ѳеодора Тирка — ербо самъ у векселу послао — того ради треба мало учећивати —

За садъ Особито Ново не Имѣемш — све постаромъ.

Въ прочемъ поздравляю и Остаемъ вашъ

Земунъ 23/5-га Јули Н. 1827.

добри и прави приятелъ
Пантелиа Х. Стоилу.

[Споља:] *Von Semlin*
Herrn Wuck Stephanovics Doct.,
der Philosophie und mehrerer
gelehrten Gessell. Mitgliede
Abzugeben bey H. Theodor Tyrka
in *Wien.*

[Вукова напомена:] примљено у очи нашега Петрова дне;
одговорено 8/20 Јулија.

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3892]

У Віеннъ. 3.

Високоученному Господину Вуку С.

Земунъ 10/22 8-вріа 1827.

Шговаремсе на ваши два писма ѿ 23 и 27 прош. м. приключенимъ за Господара и за кнѣзовима обрѣтохъ — и не задржими послао самъ у Белградо Господару Алекса Консолу а онъ да пошиля свакому поднадписомъ и зато будите намира.

акш ѿ гдѣ буде: за вашъ рачунъ Новаца послани какш примемъ по старањюсе що вскорѣ вама послати.

въ прочимъ поздравляем вама любезно и Остаю

вашъ покорни слуга
Пантелимон Хаџи Стоилу.

NB. — Здѣ приключуемъ вама Єдно писмо ѿ кѵръ Консолу изволите примити исполнитеся. —

[Споља:] Herrn
Vuk Stephanovich Karacsc
Auf der Landstrasse № *291.*
in *Wien.*

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3893]

У Бечу. 4.

Високоученому Господину
Вуку С. К. здраствуи

Земунъ 24/5 9-вріа Н. 1827.

на 10/22-м прошад-гш м. — писао самъ вама; и приключио сам єдно писмо — исъ Белградш — ѿ Господара Алекса Консола.

Нынѣжа — Шговарамсе на ваше писмо ѿ 14/26-га прошд-гш м. приключеная за Господара кнѣза Василиовича обрѣтохъ и под-надписомъ послао самъ на онш страну Господарю Алекса Консолу а онъ да пошиля ктому надлежи и зато будите намира.

притомъ имамъ честъ вама явити дасамъ примио ѿ Господара Алекса Консола за вашъ рачунъ ѿ преномеранта на вашега забавника f. 16 „ 24 хг. — Словомъ шестнадесят форинти у сребрш и 24. — здѣ приключуемъ, и наименова..... цѣтолица отъ преномеранта — Изволите примити..... редомъ составите —

потомъ Г-ь Консолъ казаоми — даће мене и више новаца послати — за рачунъ вашъ ѿ преномеранта, и какш примемъ постараћасе све заедно спредреченимъ f.; вама у векселю пошиляти — и зато будите Спокой —

въ прочимъ поздравляю васъ и остаю спочитаніемъ

Вашъ искренѣиши приятелъ
Пантелиа Х. Стоилу.

[Споља као на претходном].

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3894]

У Віеннѣ. 5.

Земунъ 2/14 Но-вріа 1827.

Високоученому Господину
Вуку С. Карачићу.

На 24/5 того м. писао самъ вама да самъ примиш за вашъ рачунъ отъ Господара Алекса С. Консолъ f. 16 „ 24 хг. у сребрш — кои су Новаца ѿ преномеранта на вашимъ Забавнике — втимъ приключио самъ и цѣтолицу ѿ преномеранта.

Садъ одговарямсе на ваше честно писмш ѿ 20-га пр. м. приключеная за Господара Алекса С. Консолъ Обрѣтох и послахъ у Белоградъ. —

Нынѣже приключуемъ вама здѣ два писма на вашимъ Датомъ изволите примити. Исполнитеся.

Данасъ за вашъ рачунъ паћи примио самъ чрезъ кир Алекса Консолъ f. С. 28 „ у сребрш — и у понеделникъ послаћу вама све заедно с првима у вексело f. С. 44 „ 24. у Сребрш и за [то] будите на мира. —

Остаю вашъ покорни Слуга
Пантелиа Х. Стоил.

[У прилогу: Пренумеранти из Смедерева од Антонија Протића, штампани у Даници за 1828 год.]

[Споља:] Herrn
Wuck Stephanovic Karaggics
Beim H. Theodor Tyrka
Wien.

[Оригинал у арх. С. К. Академије бр 3895]

У Віеннѣ. **6.**

Високоученому Господину
Вуку Стефановичу

Земунъ 28-га Новемврiи Н. 1827.

у поменѣвамъ мое последное писмо отъ 2/14 т. м. и вню приключиосамъ на вашу Диту два писма;

садъ на одговоръ Не имѣю токмо здѣ приключуеми вама єднш векселу на тѣготѣ Господара Rodokanaky et Comp. — отъ f. 68 „ 36 хг. у сребрш 3 дана видиѣесе и постараитесе у реченомъ време касирати — и сосъ предреченимъ Новаца последаваите — Заповѣсти доло наименовати — то єстъ:

За рачунъ Господара Алекса С. Консола f. 44 „ 24 хг.
За рачунъ Г. Васо Василіович . . . . . f. 17 „ 12 хг.
f. 61 „ 36 хг.

..... нека вама служи — и даимамъ вашъ отговоръ.

В прочим Остаю

ваш покорни Слуга
Пантелиа Х. С.

[У истом писму је цедуљица ове садржине:]

У Земуну на покладе 827.

Љубезни пријателу.

Ћир Панти предаосам 43 f. W. W. да тамо примите. 40 f. јесу од Ђорђа Милутиновића из Београда 3 f. пренумерирајте Г. Марка Крестића Сенатора, Г. Игњу Василијевића, В. Василијевић, и будите здрави са вашим домашним

ваш пријатељ
В. Василијевић.

[Споља као на претходном].

[Напомена Вукова:] одговорено 29 Нојемвр. по нашему,

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3896]

У Будимꙋ. 7.

Господинꙋ Вук Стеф. Караџић.

У Земꙋну 25. Феврꙋ. 828.

Ваша два писма преко поште и два по Делижанцꙋ примио самъ, и све по ваше желаніе толико преключена писма, и Книге преко Г. Алексе С. Консоле, јесам експедирао и имадемъ одговоръ дае примио. До данаске нисамъ нища примио за васъ, како добыемъ незадржано послати оћꙋ вама.

Со тимъ остаемъ

вашъ приятелъ
за Г. Пантелеімона Х. Стоіла
К. Попп.

Одъ мене Попп и вашега приятеля имате поздравлѣніе; особито такоћеръ одъ наши Полкови Дурачески. Нашъ Пріятелъ Мойсило Лазаревић или Кралѣвић изгꙋбио свою Сꙋпрꙋгꙋ и како каже съ покалима оће да иде у Калуђере, и пишите му вы дасе остави тога ума него да остане нашъ Полкъ. и да не мете оне амантіе черне и остане нашъ.

[Споља:] Herrn
Wuck Stephan. Karagich
in der Raczen Stadt № 599.
Ofen.

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3897]

Будиму 8.

Господину Вук Стеф. Караџићъ.

У Земꙋнꙋ 27 [II] / 10 Марта 1828.

Пофторавамъ мое писмо одъ 25 про. М-ца. Данасъ примио самъ одъ Господ. Алексе С. Консоле, едно писмо и f. 144 у

Сребрш. Кое есте послао вама Г. Ефремъ, й будите на мирѣ. й Јављамъ вама да мие јоштъ Горни Г. Алекса послао f. 26 40 хг. у Сребрш. Кои јесѣ одъ пренѣмеранта, за Историю Княза Милоша Обреновића, Ето овде вама приключуемъ и листѣ забележенй пренѣмерантй, и изволите Саставити како надлежи; Горнѣ Новце оћу се старати колико раніе да вама пошлѣмъ, по Сигѣрной прилицй; Ето овде приключуемъ вама одъ Горнѣга Г. Алексе едно писмо и изволите примити.

Остаю вашъ покорни Слуга
Пантеліа Х. Стоиловъ.

[Споља као на претходном].

[Напомена Вукова:] одговорено 8/20 Марта.

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3898]

Ofen. 9.

Herrn Wuk Steph. Karagics.

Semlin den 17 März 1828.

Mein ergeben jüngstes vom 10. dieses Bestätige. Nun befinde mich ohne Ihren Schreiben. Mit meinen diesen gegenwärtigen übermache ich Ihnen einen Wechsel von Conven. Müntze in 20 g. f. 170 „ 40 kr. an den H. „Athanasius Grabofsky“ et Comp. a 7 Tage nach Sicht; die Acceptation und Einkassierung besorgen Sie, als dan wie der H. Alexius Simics, Consul, in Belgrad, geschrieben hat, belieben seine Ordre zufolgen. Es soll mir diese Täge noch Gelder von dem obigen Herrn Simics für Sie abgeschickt, und nach empfang werde nicht ermangeln alsgleich an Sie zu übersenden.

Hier einliegend finden Sie auch einen Schreiben an Sie.

Meine Empfl.
Pantelѣ Haggi Stoilo.

[Споља као на претходном]

[Напомена Вукова:] одговорено 15/27 Марта.

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3899]

Ofen. 10.

Herrn Wuk Steph. Karagics.

Semlin den 20 März 1828.

Bestättige meinen letzten Schreiben von 17 dies. in den nemlichen übermachte ich Ihnen einen Wechsel von Conv. mz. f. 170 „ 40 xr. an Athanasius Grabofsky et Comp. von Sendung des Hr. Alexius Simics, Consul in Belgrad.

Ohne dehro Briefen befinde mich. Abermahl mit meinen gegenwärtigen, melde ich Ihnen dass ich von den obigen Consul für Sie Conv. mz. . . . . f. 70 „ 40 „ und
nach Abschlag für die Spesen auf die Calender, und zwey Packete durch den Postwagen, welche ich erhalten habe, und nach Belgrad laut Ihren Auftrag überschickt sind . . . . . f. 5 „ 55 „

Bleiben Rest C. M. 64 „ 45 xr. diesen Betrag hier haben Sie in einem Wechselbriefe, zur Last des Hr. Matoso et Massico, in Pest, a 7 Tage Sicht, belieben Sie für die Acceptation und Einkassierung zu besorgen, und laut der Ordre des Hr. Alexius Simics, Consul in Belgrad zu verfahren.

Meine Empfl.
Pantelý H. Stoilo.

[Споља као на претходном].

[Напомена Вукова:] одговорено 15/27 Марта.

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3900]

У Бечу. 11.

Високоученому Господину
Вука Стефановичу.

Земунъ $\frac{25\ [II]}{9\ \text{Марта}}$ 829.

Отговарямсе на ваше 3 писма от 13. 17. 24. прош. М-ца приключена Обрѣтохъ и под надписомъ и будите намира.

Садъ имѣю Честъ сей 3 писма исъ Сербию вама приключити исъ кои Изволите исполнитеся.

Въ прочемъ поздравляю, и Остаю Спочитаніем

вашъ приятель
Пантелія Х. Стоило.

[Споља:] Herrn
Wuk Stef. Karagics
zum Landstrasse in der Ungergasse № 329.
in *Wien.*

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3901]

У Вієнѣ. 12.

Високоученому Господину.

Земунъ 29 Марта 829.

Ваши 2 писма от 17. и 27. т. М. примио самъ и приключени под надписомъ послао самъ и будите на мира.

Садъ имѣю честъ сіе писмо исъ Белграда отъ Господара Алекса С. Консолъ — приключити — исъ кое изволите исполнитеся.

Въ прочимъ поздравляю и Остаю Спочиніемъ

вашъ приятель
Пантелиа Хаджи Стоилу.

NB. Молим поздравитеми Господара Ѳеодора Тирка и кажитему послата ми єдно Котицѣ сасъ Златно Часорна Феришка по Ц. К. Деличанцъ примио самъ и по нѣгово заповестъ послаосам у Белграда Г. Консолъ. —

[Споља као на претходном]

[Напомена Вукова:] одговорено 5 Априла.

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3902]

CXCIX

Х. Д. ЛИВЕС (LEEVES)

1.

Constantinople le 11 Juin 1827

Monsieur,

Je viens de reçevoir votre lettre du 15 Mai de Vienne, et je me fais un plaisir de l'accuser, et de vous écrire sur le sujet de vôtre Traduction du Nouveau Testament en langue Servienne. J'ai appris de mes Commettans de Londres, que l'information leur a été donnée, que la Version Servienne dejà impimée s'écarte du vrai idiome de la langue de vôtre pays. et qu'il y a des doutes si elle sera bien comprise par le peuple pour le quel elle est destinée. On desire donc verifier ce fait, et pour cet objet on m'a expedié une Copie de cet ouvrage, que j'attends incessamment, au fin que je le soumette a des personne capables d'en former une juste Opinion.

Dans le cas que cette Version paroisse avoir manquée son bût, mes Amis seroient alors disposés de s'entendre avec vous pour entreprendre un Edition de la Version que vous avez dépuis long tems preparé, si toujours on pourroit avoir l'assurance par la sauction d'au moins deux Evêques de l'Eglise Servienne, que la traduction étoit bonne et fidéle à l'Original.

Je n'ai pas voulu remettre le plaisir de vous écrire, quoique je ne puis pas pour le moment vous faire quelque proposition définitive, jusqu'à ce que j'ourois reçu la Copie de la Version Servienne, et pris les informations necessaires là dessus. J'ai au moins le plaisir de me mettre en relation avec vous sur un sujet que vous avez eu depuis long tems à cœur pour le bien de vôtre nation. Je vous prie au même tems. Monsieur, de prendre la peine de transcrire et de m'envoyer par une prochaine occasion un Chapitre de vôtre traduction, pour pouvoir la faire confroter avec l'autre dejà imprimée; et

je desirerois que vous me fassiez connoître vos idées sur le meilleur lieu et les meilleurs moyens de l'imprimer, dans le cas que la decision finale soit prise d' entreprendre l'impression de vôtre Version.

Comme je ne comprends pas malheureusement la langue Allemande, je me suis decidé de vous adresser dans la langue Française, sachant que vous ne trouverez point de difficulté de vous faire expliquer le conte[nu] de ma lettre dans une Capitale telle que Vienne.

En attendant l'honneur de votre reponse je suis, Monsieur, avec sentimens de haute cons[ide]ration

votre trés obeissant serviteur
H. D. Leeves.

[Спољa:] A Monsieur
Mons-r Wuk Steph. Karadgitsh
Vienne

[Напомена Вукова:] G[e]antwortet den 17 July 1817.

[Оригинал у арх. С. К. Академије бр. 3903]

2.

Wien d. 17 July 827.

Hochwürdieger Herr!

Ihren werthesten Brief von 11-ten verslossenen Monaths habe ich die Ehre gehabt mit grösstem Vergnügen zu empfangen. Hier schicke ich Ihnen *gedruckte* Proben meiner Uibersetzung. Es wäre am besten, wenn Sie über dieselben und die Stojkowitschische Uibersetzung, dort solche Serben befragen könten, die nicht lesen können (denen man also vorlesen müsste); denn alle jene, die etwas lesen können, denken und handeln in Literatursachen so, wie Leake in seinen Researches in Greece von den jetzigen Griechen sagt.

Wenn man in Serbien eine Buchdruckerei hätte, so wäre am besten diese Uibersetzung dort zu drucken; da man aber in Serbien jetzt keine Buchdruckerei hat, und nicht einmal bestimmen kann, wann man dieselbe haben wird; so, glaube ich, wäre es am beste den Druck in Laipzig zu bewerkstelligen, (denn in den Oesterreichischen Staaten würde er nicht erlaubt).

Aber das allerschwerste bei dieser Sache wird die Erhaltung der Genehmigung von den serbischen Bischöfen seyn. Die Pharisäer und Schriftgelehrten wollen ja immer und überall das Monopol des h. Schrift haben. Dazu gesellen sich bei uns noch àndere Sshwierigkeiten, nemlich: wir haben zwey Sprachen, die altslawische *Kirchen*-Sprache, und die serbische *National*-Sprache. Wie einmal die römische Geistlichkeit gegen alle europeischen National-Sprachen gemeint hat, dass *nur* die lateinische Schrift-Sprache seyn können solle, eben so meint unsere Geistlichkeit (besonders die Bischöfe) *jetzt* von der altslawischen Sprache! Das ist die Ursache, dass unsere Kinder noch heute zu Tage aus dem *altslawischen Horologium und Psarter lessen* lernen! Und wenn man auch mit gröster Mühe einem die Nothwendigkeit, für die serbische Nation serbisch zu schreiben, bewiesen hat, dann kommt erst die literärische Streitigkeit, *wie* man schreiben soll? Ein jeder, der aus den altslawischen Büchern *etwas* lesen und schreiben gelernt hat, will sich von den andern (die nicht lesen können) dadurch unterscheiden, dass er beim Sprechen und Schreiben einige altslawische Wörter und grammatische Formen willkürlich hinein mischt. Dacher kommt es dass nicht nur beinahe ein jeder Schriftsteller eine einige Sprache hat, sondern sehr oft der nemliche Autor, in jedem Buche eine andere! In einer *sollchen* Sprache (welche im strengen Sinne keine Sprache ist, sondern ein willkürlichen Gemisch von Serbischen, Altslawischen, Russischen und selbsterdichteten) ist die Stojkowitschische Uibersetzung des N. T. in St. Petersburg gedruckt worden. Mit dieser langen und schlechten Beschreibung dieser Narrheiten habe ich Sie belästigen müssen, um Ihnen das Ganze der Sache begreiflicher zu machen; jetzt kehre ich wieder zu der Gonehmigung zurück. Die serbische Bischöfe aus Ungarn wenn sie auch wollten, könnten (als ungarische Magnaten und Staatsbeamten) solche nicht geben, da hier Bibelgeselschaften nicht geduldet werden; die Bischöfe in Serbien sind meistens Griechen, die *selten* serbisch *sprechen* können, noch weniger über die Sprache der Uibersetzung urtheilen. Also das einzige Mittel bleibt, dass Ew. Hochwürden mit dem dortigen Patriarchen, Agatangel, darüber sprechen wollen. Ich hoffe, er wird sich meiner erinnern, denn 1821 habe ich in Belgrad öfters die Ehre gehabt bei ihm zu seyn; wir haben auch ein Mahl über diese meine Uibersetzung gesprochen, und er versprach mir die Genehmigung; nach dem ich aber dazu das Manuscript habe

von Wien kommen lassen, kamen wieder andere Hindernisse dazwischen, die es zu weitläufig wäre auseinander zu setzen: kurz er sah mein Ms. nicht. Ihm ist die elende Lage der Serbischen Geistlichkeit und höchste Nothwendigkeit dieser Uibersetzung sehr gut bekannt. Er kann auch etwas serbisch; zeigen Sie ihm diese Proben, und sprechen Sie mit ihm darüber ernsthaft. Vielleicht gelingt es Ihnen, von ihm eine Genehmigung pro forma zu bekommen. Giebt er Ihnen solche nicht, so bitte ich Sie, mir seine Ausreden zu melden. Ich weiss wohl, dass er in diesem Falle eigentlich und streng genommen meine Uibersetzung durchsehen müsste, aber das könnte nur seyn wenn ich dort wäre, damit ich selbst ihm vorlesen und erklären könnte. Wenn seine Ausrede sich nur darauf beschränkte. dann könnten Sie von ihm ein schriftliches Versprechen, begehren, dass er meiner, *nach diesen Proben* zu druckenden Uibersetzung des N. T. in die serbische Sprache nach dem Empfang und Besichtigung derselben die gehörige Genehmigung ertheilen wird. Dann könnten wir Uibersetzung drucken lassen, und ihm ein gedrucktes Exemplar vorlegen. Was die *Treue* der Uibersetzung betrifft, können Sie den allerheiligsten Vater versichern, dass ich das ganze N. T. nach dem altslawischen Text, der in unserer Kirche gelesen wird, *getreu, wörtlich* (wie *heilige Schrift*) übersetzt habe; dann habe ich abermal das ganze Manuscript mit sachkundigen Männer Wort für Wort mit dem altgrichischen Original verglichen.

In tiefster Hochachtung habe ich die Ehre zu verharren.

Ihren ganz e. Diener.

[Вуков концепат — с исправкама Копитаровим — у арх. С. К. Академије бр. 3904]

3.

Constatinople le 20 Oct-re 1827

Monsieur,

Jái eu le plaisir dans le tems de reçevoir vôtre lettre du 17 Juillet, et c' est avec bien de regret que je me suis trouvé obligé de mettre tant de delai à vous repondre. En effèt

j'ai trouvé des difficultés considerables dans la question que la Societé Biblique m'avoit chargé de la commission de resoudre, et dont je vous parlerai, Monsieur, avec toute franchise.

Comme je n'ai pas de ma part aucune connoissance de la langue Servienne, la seule course qui m'etoit ouverte fût de consulter ceux de vôtre nation, que j'ai pû trouver ici, sur la merite comparative de deux Versions, c'est à dire la vôtre et celle qui a été imprimée à S-t. Petersbourg. L'opinion que ces personnes m'ont donné lá dessus a été qu'elles préférent le style de la Version de S-t. Petersbourg à celui de la vôtre, qu'on caracterise comme trop triviale pour être convenable à une traduction de la Sainte Ecriture, en m'assurant au même tems que la première sera parfaitement bien comprise du peuple. On regrette seulement qu'elle n'a pas été imprimée en caractére Slavonien qu'on dit être plus estimé et plus generalement entendu dans la Servie que le caractére civil ou Russe. Malheureusement je ne trouve pas içi d'autres personnes de vôtre nation dont je pourrois demander l'opinion, et qui peut être m'auroient donné un avis d'une autre nature: car la reputation litteraire que vous vous êtes acquise ne me permet pas à douter que vous aurez des raisons fortes sur les quelles vous appuyez vos opinions sur la formation de vôtre langue naissante. Cependant sur un tel sujet je comprends bien que necessairement il y aura une grande diversité de sentiment, comme nous voyons arriver dans le cas de la langue Grecque moderne, pour la quelle des regles generalement reconnues ne sont pas encore établies, mais chacun ecrit jusqu'à présent à peu prés de sa propre façon. En effêt il n'y a rien que la suite du tems avec les travaux et la collision de plusieurs esprits éclairés qui pouront definitivement établir un étendard fixe sur un tel sujet.

J'ai entendu dire qu'a S-t Petersbourg on a pris la resolution de commencer la circulation de la traduction deja imprimée. Je voudrois que cela eusse lieu, et qu'elle fusse ainsi mise à l'epreuve.

Quant à la sanction du Patriarche Grec, que vous pensez que je pourrois obtenir dans le cas que la resolution fût prise d'imprimer vôtre Version du Nouveau Testament, le circonstances actuelles sont si critiques, et l'esprit de tout individu de cette nation et surtout de leur chef Ecclesiastique est si plein de crainte, que je suis plus que sûr qu'il n'oseroit

pas se donner le moindre mouvement, et qu'il seroit entiérement en vain de lui faire une telle proposition.

Jl me fait une peine trés sensible de vous parler une langage decourageante sur le projet d'imprimer vôtre version, mais le sujet me parait être plein de difficultés, et demande d'être encore aprofondi. J'ai écris à Londres pour donner à mes amis les renseignemens lá dessus, que je vous donne actuellement, et si dans la suite j'aurai quelque chose à vous communiquer, je ne manquerai pas de le faire. Je poursuivrai aussi mes recherches sur la question qui m'a été proposée.

Je suis Monsieur avec une parfaite consideration

vôtre très obeissant serviteur
H. D. Leeves.

[Спољa:] A Monsieur
Mons-r Wuk Steph: Karadgitsch
à Vienne.

[Вукова напомена:] примљено 2/14 Нојемврија.

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3905]

СС.

Ф. ЧЕЛАКОВСКИ

1.

Любезни и високопочитајеми пријателу!

Я долженъ вамъ отвѣтъ на пріятнѣйшее для меня письмо ваше отъ 2 Іюля еще 1825 года и благодарност за посланную мнѣ тогда вторую часть издаваемыхъ вами народныхъ славенскихъ пѣсней; а ви обязали меня теперь новою благодарностію посвященіемъ третей части сихъ пѣсней имени моему! Пріимите за честь, которою вы сдѣлали мнѣ симъ посвященіемъ, Милостивый Государь, чувствителнѣйшую мою признательность.

Извините, милостивый Государь, что я вамъ не отвѣтствовалъ на первое письмо ваше; величайшая причина тому, что я самъ безпрестанно надѣялся (какъ и *теперь* надѣюсь) пріити въ Златный Прагъ, и васъ словесно благодарить.

Честь имѣю послать вамъ экземпляръ моей Даницы на 1827 годъ; прочіе же пять экземпляровъ прошу покорнѣйше раздать по назначенію.

Съ истиннымъ почтеніемъ и чувствомъ душевной преданности честь имѣю пребыть

Вѣна 1/13 Іюня 1827.

вашимъ покорнѣйшимъ слугою.

[Вуков концепат у арх. С. К. Академије бр. 3906]

2.

Любезный другъ!

Я не сумнѣваюсь, что вы получили письмо мое отъ 1/13 Іюня сего года вмѣстѣ съ 6 экземпляровъ издаваемой мною

Даницы за 1827 годъ. Теперъ же честь имѣю послать вамъ опять 6 экземпляровъ той же Даницы за 1828 годъ: одинъ для васъ, прочіе же прошу покорнѣйше раздать по назначенію. Прилагаемый у сего портретъ Марка Кралевича прошу покорнѣйше вручить Г-дину Добровскому съ назначенною ему Даницею. Съ портретомъ симъ, я совсѣмъ, недоволенъ (ибо, н. п., мы можемъ доказать изъ народныхъ пѣсней, что Марко Кралевичь не носилъ бороды, развѣ въ темницѣ и пр.), но издатель его, Іосифъ Миловукъ, просилъ меня переслать оный Г-дину Добровскому.

Я и сего прошлаго лѣта напрасно надѣялся пріидти въ Златный Прагъ и имѣть удовольствіе видѣть васъ и прочихъ друзей и знакомцевъ!

Съ истиннымъ почтеніемъ и чувствомъ душевной преданности честь имѣю быть

Вѣна 9/21 Декабря 827.

вашимъ покорнѣйшимъ слугою
Вук Стеф. Караджичь.

[Препис послали ми г. г. В. Францев и Ѣ. Поливка]

CCI.

ЈЕВТА ПЕТРОВИЋ
и
САВА НИКОЛИЋ

Любезно вась поздравламь Господару и́ Брате Вуће, са овимь нашимь мали̂мь пи́смомъ.

Ако сте ради́ чути́ за насъ и́ разумѣти̂, ми́ смо здраво до волѣ божи́е, и́ жели́мо за ваше добро здравлѣ чути́ и́ разумѣти̂ и то вама заквалуемь кои́ се ви сећате насъ у толико година са овомь писмомъ. Самь валало би́ да намъ често пи́шете ако сте ради̂ за насъ ћути како се ми̂ овамо ужи́влавамо; а ми́ би́ брате вама пи́сали̂ често, али̂ незнамо преко кога може вама пи́смо доћи. Него молимь вась господару како свога брата, да ми пошалѣте одговоръ на ово мое пи́смо да ми пишете на кога могу я препоручити книгу када би́ вама писао што. Ави́ брате ако пи́шете мени или Сави тое нама еднако. Я самь кодъ Саве ово е трећа годи́на.

Любезно поздравла Сава свога и́менака и́ брата, и све еди́нокупно. и поздравла Савина млада Ри́ста вашу госпою и́ децу и́ вась; и поздравла васъ Савичь си́н и́ Геш[р]ги́е лубезно; и́ од Евта поздравламь любезно вашу госпою, мою снаю и́ децу — све еди́нокупно.

Со тимь остаемь добри желателъ вашъ

У Шабцу, Јѹніа 25-ій $\overline{827}$ лѣта.

Евта Петровичь
Сава Ни́коли́чь.

Поздравла лубезно госпоя Анћели[а] васъ, вашу госпою и́ децу: све[у]купно.

[Спољa:] Сей пи́смо дати̂ се поштенородному
Господару Вуку Стефанови́чу.
С чести́ю да вручи́ти́ся

У Ви́енъ.

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3907]

CCII.

ЂОРЂЕ ЕМАНУЕЛ

1.

Ваше Високопревосходителъство,
Милостиви Господине.

Чест имам послати вам екземплар Житија вашега. За мене ће бити највећа награда, ако ви књижицу ову милостиво ми примите. У њој нема краснорјечија, нужнога за описаније такога јунака; него је само скупљена грађа за срећнијега биографа вашега после смрти наше. С особитом радошћу могу вам јавити да Срби амо књижицу ову врло радо читају, и вас обожавају. Ја држим за особиту чест, што је мени срећа запала, да издам ову књижицу, у којој је моја једина заслуга, што је чистим језиком Српским написана.

При овом случају не пропуштам јавити в. в., да сам имао срећу бити помилован од Государа Императора годишњом пенсијом од сто дуката, као што ћете видети из приложене овде копије с превисокога указа.

Родољубива ревност в. в. даје ми слободу, послати вам по један екземплар моје Данице за лањску и ову годину; у овогодишњој нађи ћете мало описаније Србије и народа Српскога под Турском владом.

Госпођа Јека, са Г. Тирком и осталима, поздравља вас љубезно, и шаље вам овде приложено писмо.

Препоручујући се милости в. в. с највећим високопочитанијем имам чест назвати се

У Бечу 29 Јунија 827.

в. в.

препокорни слуга
В. С. К.

[Вуков концепат у арх. С. К. Академије бр. 3908]

2.

Городъ Ставрополъ въ Кавкаской Области
Августа 18 дня 1827 года.

Достойно почитаемыи
Господинъ Вукъ Стефановичъ!

Препочтенѣйше писмо ваше отъ 29-го Генваря [!] изъ Вѣнне съ двумя Екземплярами моего Жизнеописанія, я имѣлъ удоволствіе получить, закоторое, какъ и за все оказаныя при томь труди ваши, прошу принять найчуствителнѣйшую мою благодарность: памятникъ сей будетъ въ томъ служить свидѣтелствомъ, какъ въ Фамиліи моей, равно и въ народѣ Сербскомъ, которыи наверно радъ будетъ знать о подвигахъ своего соотечественика. Лишбы за симъ исполнилось ваше предположеніе о переводѣ онаго и на Нѣмецки Язикъ. Что также увѣковечить съ подвигами и имя трудолюбиваго Соотечественика Вука Стефановича! —

Сумаже на то мною данная безвозвратно предоставляю на ваше распоряженіе. —

Естли будетѣ видится съ достопочтеннѣйшимъ Вождемъ Сербіи Князомъ Обреновичемъ Милошемъ, прошу изявить Ему мое не лестивое Высокопочитаніе. Я самъ Господару князу писао. но немамъ одговора, и незнамъ на то каковь е узрокъ? —

О вашей пенсіи 100 дуката прошлой Године у Петербургу самъ знао и врло радовао — чимъ васъ усердно поздравлямъ.

За симь остаюсь съ моимъ отличнимь почтеніемь и преданостію вашимъ

покорнимъ Слугомъ
Георгъ Емануелъ.

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3909]

3.

У Бечу 10 Августа 828.

В. В.

С највећом радости читао сам ово дана у различним новинама, да сте постали Генерал от Кавалерије! Желим вам

од свега срца, да и у томе новом чину поживите много лета у здрављу и у весељу на ползу и на славу и дику свога рода и отечества (и старога и новога)! Да је Бог дао, да сте сад у Влашкој или у Бугарској! Кака би то срећа била и за вашу фамилију и за мене, а може бити и за сав народ Српски!

Нисам још био у Србији како сам имао срећу примити ваше високопочитајемо писмо од 18 Августа прошасте године, него сам писао Г. Милошу, да га поздрављате, и да се чудите. За што вам није одговорио на писмо ваше.

Превод Житија вашега на Немачки језик препоручио сам пријатељу моме, професору *Веселоме*, који је и сватовске наше песме преводио; надам се да ће скоро свршити, као што ми је обећао.

Чест имам послати вам моју Даницу за годину 1828 и Милоша Обреновића. Изволите примити и приложено овде писмо од Госпође Јеке.

Препоручујући се вашој милостивој благонаклоности с највећим високопочитанијем имам чест бити

В. В.

[Вуков концепат у арх. С. К. Академије бр. 3910]

CCIII.

АНТОНИЈЕ ТУМАРА

Пешт 12. Авгѣст 827.

Г. и Пріятелю!

Колико ми е мило было с' вами се пїсменш познатй, толико жао ми есть, да вам оувашемѣ захтеваню послужити не могѣ. Ова оуредба есть и Праведна и паметна: ова оу сваком Слѣчаю слѣжити, и обдержаватисе има. Дайте книгѣ ценсѣрирати, што час, два, готово бѣде, пакь посао свершен есть. Ја не знам, шта бы чоек прескакивао, када може оуправ нти. Пошалите книгѣ и онай дан код мене ценсѣрѣ преитиће и книга, и иста Аннѣнціаціа: али ова онѣ несміе претећи.

Вы бы ради вашѣ книгѣ овде, а іа мою тамо штампати, а велите, да тамо много ептиніе стои. Можебыти Stempel вас плаши, а Небыли овай и мене се прилѣпіо, те моя книга многш скѣпля дошла тамо, нежели овде. Молим опомените Г. Копитара на то. Штосе красоте слова тиче: слова оу Граматики Dobrowskievoй доста добра и краснасѣ. Јаћу с' овима задоволян быти. Г. Копитара молим мою слѣжбѣ наклонити, и оувѣрени бѣдите, да штогод могао бѣдем, іа Славенствѣ рѣка и помоћ будем, и мени за чест и радость держао бѣдем, где год оу чем слѣжити бѣдем могао, с' овіем остаем

ваш Пріятель
Ант. Тѣмара
ценсор.

P. S. Какш дѣгш іа овде задержавао се бѣдем; мислим до конца овог месеца, ако што особитога небысе слѣчило. Јели и дрѣгіи месец останем овде али не, и то право незнам.

[Споља:] *de Pesth.*
A Monsieur Monsieur
Wolf. Steph. Karagyich
Landstrasse № 291.
Wienne.

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3911]

CCIV.

СПИРИДОН ПОПОВИЋ

1.

Високоучени Господине!

Прошастогъ јоштъ месеца послалисте овдашнѣмъ Трговцу Г. Брацановићу обявленіе на Даницу за 28. годину; но онъ се онда тако разболео біо, дае и нѣгове после оставити морао, слѣдователно и за совокупленіе Пренумеранта старатисе ніе могао. Ово дана кадъ и амо дође, вручими то дѣло, и у кратко време скупіосамъ ово мало число. Шалѣмвамъ дакле овде замотане Пренумеранте, коихъ е число мало, ако изволите можетей натруковати. Што се новаца тиче, ви кадъ натрукуете кньиге, можетей амо послати и писатими да овде каквомъ вашемъ приятелю новце положимъ, єръ се банки кодъ насъ не налази, зато немогу управо у Бечъ вама новце послати. Ономъ Пренумеранту у Грацу Петрановићу, пошлитему книгу а одъ мене ћете новце примити, онъ мнѣ єданъ на предъ платіо, другіи докъ книге недобіу неће да плату. Ако дакленъ узахтете натруковати ово неколико имена што вамъ шалѣмъ, молимъ да ми пвите, и будите увѣрени да како книге дођу, вићете новце примитимъ. Въ прочемъ здравствуите.

У Шибенику 21. дѣла [!? Октобра] Р. 1827.

Вашъ покорнѣишіи
Спиридонъ Поповићъ.

[У прилогу списак претплатника штампан у Даници за 1828 год.]

[Спољa:] Dem Hochgelehrten Herrn
Herrn *Wolf Stefanowich Karazich*
auf der Landstrasse № 291.
a *Vien.*

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3912]

2.

Високопочитајеми Господине!

Примијосам ово дана тек Данице, коесусе у Тријесту највише задржале. Ја сам њи раздао само прилику чекам за послати новце како што ми пишете Г. Мати Ћурићу у Задар. —

На Историју вашу мало сам Пренумеранта скупијо, ер је рђав код нас обичай научилисе људи после плаћати књигу, пак имсе необично чини напред дати новце; а и краткое тому време било; у Далмацији народ наш раштркан живи, те ваља слати пренумерацију од Града до Града за штогод скупити. Новце ћу за ове пренумеранте ово дана послати у Тријест Г. Владисављевићу. С особитим почитанијем остаем

У Шибенику 17/29 Априлија 828.

ваш покорни
Спиридон Поповић.

[У прилогу списак претплатника из Дрнаша и Шибеника, штампан у „Милошу Обреновићу“].

[Споља:] Herrn
Volf Stephanovits
beym Johan Berits
a *Buda*,
in *Ungarn*.

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3913]

3.

Высокопочитаемый Господине!

У нади да е и друга часть народньи Пѣсама нашы изъ печатнѣ изашла, или да ће скоримъ изаћи, обраћамъ се къ вама, молећи васъ, да бы сте кньиге за Предчисленике изъ Далмаціе, на Г. Генерал-Викара, Стефана Крагуевића Архимандрита, у Задаръ послати любавь имали. Изволите съ кньигама заедно и имена предчисленика у писму ивити, да се Г. Викаръ у подѣленю кньига и наплати новаца владати узможе.

И се надамъ да ћете вы желю нашу обшту услишати, и пожелане кньиге и нама, као и другой браћи, послати, а Г. ће се Архимандритъ изъ познате нѣгове къ роду и просвѣти любави постарати, што скоріе кньиге раздати и вас подмирити.

Поздравляюћи васъ любезно съ высокопочитаніемъ остаемъ

Шибеникъ 10 Августа 42.

вашъ слуга покорный
Спиридонъ Поповић.

[Споља:] A Monsieur
Monsieur Vuk Stefanovics Carazsics
Vienne.

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3914.]

4.

Высокопочитаемый Господине!

Помисли ћете вы заръ да самъ я заборавіо на препоруку вашу, нисамъ не, нег' самъ свакако мучіо се, докъ самъ ово мало Предчисленика скупіо. Изговара се свакій са рђавомъ годиномъ, коя се заиста кодъ насъ справля, и неће да подпише. Закасніо самъ башъ зато, не бы ли што выше скупіо, ал' залуду све, изъ другій мѣста, навластито изъ Скрадина, одъ кудъ самъ се найвыше надао, никаквогъ Предчисленика не доби. Шалѣмъ вамъ дакле само девет, а припадаюће за ове новце, прими ћете заедно съ новцима Предчисленика, кое ћете одъ Г. Еп-кпа нашегъ добити. Вы ћете любавь имати съ кньигама Г. Еп-кпа и нас послати.

И се любави вашой препоручуемъ и съ высокопочитаніемъ остаемъ

У Шибенику 21 Септембра 44.

вашъ слуга покорный
Шпира Поповић.

Господа Предчленици Библіотека Обштества Шибеничкогъ, Госпоя Марта Димитровићъ, Господа Трговци: Петаръ Ковачевићъ, Симо Кулишићъ, Симо Симићъ, Кузманъ Петрановићъ, Павалъ Лукићъ. Господинъ Јованъ Шушићъ учитель, Шпиро Поповићъ.

[Споља:] Seiner Hochwohlgeboren Herrn
Herrn Wuk Steph. Karadschich
Landstrasse Ungergasse № 362.
im ersten Stock. Hofstiegen.
Wien.

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3915]

5.

Благородни и Високоучени Господине!

Писмо ваше и с њиме заедно педесет форинти сребра, кое сте ви мени, преко Г. Владисављевића, за рачун Г. Ковачевића, Игумана манастира Драговића, послали, исправно сам приміо. О овоме извѣштавам вас, а пишем уедно и Г. Ковачевићу да вам с нѣгове стране квитира, а он е напрво предспоменуту суму, у потреби великой бивши, дигао.

Чуем с радошћу да на есен намѣравате к нами. Радуем се доласку вашем, у толико више, што ћу се и я с почетком Септембра у град вратити: — сад се у селу на лѣтованѣ и сабиранѣ зимнице наодим.

Радуем се именованю вашем за члена славног Свеучилишта Харковског. У признаню овоме великих ваших заслуга на трнѣм зараслом полю Српске књижевности учинѣних, прави Србльи и почитательи ваши наоде дику за Род свой, и овой се од срца радую, и у Слави и части вашой, Рода славу и част признаю.

Драго ми е да вас Г. Бурати често посѣштава. У дружтву вашем сећа ћесе да е и он Славенски син; сахрани ће у срцу барем своме любав за народност свою, и позна ће како е дично дѣлом и бесѣдом Славянином бити. Поздравите ми га, молим, любезно.

И се благонаклоности и любави вашой препоручуем и с достойним високопочитанѣмъ остаем

У Селу 19-ог Юнія 47.

Благородія вашег

истини почитатель
С. Поповић.

[Споља:] Благородноме и високоученоме Господину
Г. Вуку Стеф. Караџићу
млогозаслуженоме Српском Списателю, и разних
учених дружтва члену
у *Бечу.*

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3916]

6.

Славни Господине!

Прилажем овђе имена девет предбројника на четврту част српскиех пѣсама, и скупа шалѣм припадаюће новце у износу од 18 f.

Жалим што у мом мѣсту нисам могао скупити већи број предбројника на благо ово народнѣ: наша господа српски мѣстни свештеници, а тако и учитељи мѣстни наше школе презрели су мою понуду, не тако римски свештеници, а синови рода нашег; ови као просвѣштени люди больма цѣнити знаду важност српскиех пѣсама.

Изволите, високопочитаеми Господине, и овом приликом примити увѣренѣ мог високог почитаня, и задржати мылостиво ваше благоволенѣ

У Шибенику 5/17 Мая 62.

вашем искреном почитателю
Спири Поповићу.

[Долази списак претплатника штампан у IV кн. С. Нар. Песама].

[Споља:] Seiner Wohlgeboren Hochgelehrten Herrn
Hernn Wuk Steph. Karadschitsch
Landstrasse № 517.
18 f. in Wien.

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3917]

CCV.

НИКОЛА ЖИВКОВИЋ

Любезный Господине!

На изданіе книге Данница или Забавникъ за 828 г: шалѣмъ за насъ 4 пренумеранта 5 f. у валѓты; коеѣете овакш имати любовь пренумерирати.

[Штампано у Даници за 1828.]

Изволите по совершеніи дѣла у Осѣкъ на кога знате за Даль послати.

Въ прочемъ съ пристоинимъ высокопочитаніемъ пребывамъ

У Далю 24 Октобра 827.

вашъ покорнѣйшій слуга
Ніколай Живковичъ
Ішпанъ.

[Споља:] An Hochgelehrten Herrn
Volfgang Stephan. Karascics
auf der Landstrasse № 291.
in Wien.

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3918].

CCVI.

МАРИЈА МИЛОВАНОВИЋ

Милостивни господине,

Ја вам љубим руку и вама и Госпои. Ја сам више писмено примила од господара Димитрија Стефановича и разумела сам и што ви мене пишете, што вам нисам писала. Ја сам вама писала како сам дошла у Будим: ја сам дошла 30 септевриja, а вами сам писала 3 октоврија. Ја сам мислила да сте ви примили моје писмено. Како би ја била гробијанка да ја вами не пишем? Ја благодарим на вашои милости што сте ви мени писали, а ја сам све мислила, шта је то и како те ми не пишете? И ја сам примила пет форинти, ја љубим руку који нисте на ме сироту заборавили, а ја сам сирота, и тако убијена са [с]ви страна, јербо ме је забунила болест: кад сам дошла у Будим разболела сам се, али сам све мислила, да ће ми бити боље, ал ми није ништа боље било, већ ми је све горе било, и горе сам крв пљувала, него што сам у Бечу, и сва отечена, и дао Бог те ми нађоше једну жену, и она се примила да ће ме излечити. Од они новаца, што сте ми дали кад сам из Беча пошла, остало ми само 2 форинта, и оно сам дала жени, која ме је почела лечити, и још сам узајмила од Госпоје новаца те сам жени плаћала. Што сте ми послали оно пет форинти, и оно сам платила што сам била дужна, а сад немам ни крајцаре једне. Шта ћу ја сирота јадна болесна овако тужећи и плакајући дан и ноћ? Светуите ме милостивни Господине, ја се молим вами, немојте ме сироту заборавити, и од мене се одрећи. А за оно што сте ми писали да се погодим, ја сам питала, а они

су ми казали, да другојачије не могу од 25 форинти на месец. Поздравите ми Госпоју и Саву и Ружу и Василију и стару маику и Лузу. Ја остајем ваша до моје смрти и љубим руку

25 Отоврија [1827].

Марија Миловановић.

[Писмо је писано без икакве интерпункције, без великих слова и правилног дељења речи].

[Споља:] Dem Herrn Herrn
Vuk Stephanovits
abzugeben auf der Landstrasse № 291.
zu Wien.

[Напомена Вукова:] одговорено 31 окт. по нашему.

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3919]

CCVII.

АТАНАСИЈЕ РАЙЛИЋ

Neugradisča um 10-te Nov. 827.

Wisokoučsenome Gospodinu
Vuk Steph. Karačsičh u Bečs.

Vashe počsitayemo Pismo Gospod. Mih. Mandrovich moj Shogor zaista primio jest, u kojem wi nijemu poleg Zabavnika Prenumerazie Jzjasnili jeste, koje on meni takovoje vručsio jest, dabise ja Potrudio stogod wishe skupiti mogu budu, i Wami Novze i Prenumerante sto skorje dabi poslao, od kojih 10 kako sledujut, skupitise potrudio jesm, za wishe oprostite shto nemogoh Skupiti, budučhi pervo Warosh wesma malena, drugo od csasti wishe katolika nego Serblyi, ktomu i godine wesma, kako wam poznato jest, oskudne nastali jesu, — Jzjasneni 10 Prenumeranata sljedujet, za jedanaistog akose Prenumerirati moxe, tojest als Gratis, takovih ja jesm.

[Долази списак пренумеранта штампан у Даници за 1828 год.]

Jzvolte ovih priloxeni 10 f. W. W. primiti, za budushčse izvolte knyiga u Brood na Jmenovatog Berlicha poslati.

Ostajem Vash Nasluxbi
Athanasia Raillich
Tergovaz.

Molim za Rezepies 18 x. Srebra illi od knyig jedinu, meni poslati, buducsi za bolju sigurnosst moraosam Rezep. dati, jedno daste wi obznaniti dase vladati znate, drugo danebi ovi 10 forinti nami Prenumerantam propali.

[Спољa:] Den Hochgelehrten Herrn
Wuk Steph. Karačsičh
Wohlgeboren
auf der Landstrasse № 291.
in *Wien.*

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3920]

CCVIII.

ГАВРИЛО КОВАЧЕВИЋ

1.

Любез: и высокопоч: Брате

Здравствуйте!

Знаюћи за ваше просто и великодушно Сердце! и особиту велику любовъ ко книжеству, и Роду своме! — узео самъ и ѣ слободу вам ову мою малу книжицу, То єстъ, *венецъ Алпїиске Пастырке;* послати; И васъ любезно молити дабисте ю Тамо у Бечу, *Гди се и ваша дѣла печатаю.* Труковати дали —. И даби сте настояли као и за свое; То єстъ, што бы Скорїе, и лепше урадити се могло — и то, нека буде на ону форму величиномъ као ваша *Даница.* и Онако често и лепо трѣкована. — А зацену вы сами знате, пощо се вами ради, онако и мени нека буде —. А стіхови може быти и да су мало и євтинїи, єрбо є краће —.

У вашой Даници имаде по 28 врсти, тако нека и у мої[о]и книжицы буде —.

Истина да у моїои книжицы на неки мести союзъ ни є добаръ и изправанъ, али разумъ повѣсти и матерїе нища негуби се —. И тако є у Сложенію стіхова морало доћи —. И друго, на много мести употребїо самъ „Єронъ“ ь — место велико Єръ Ъ и место *Штай, што, шта.* употребїо самъ само *щ.* Но, то нетреба нища поправляти и корегирати — нека се онако трукуе, како є написано —. него само нека се Грађанско слово *я*: место ѣ метне. И ако коя погрешка међу, или у речма буде некасе поправи —. Но опетъ ѣ преко свега тога на вашу волю, и разумеванѣ Оставлямъ —. Єрбо вы знате у томъ болѣ, како тай посао иде —.

А що се тиче рукописа могъ, и онъ ние ленъ, али є разговетанъ, и све се разуме — добро —.

И самъ Овамок ов у Земуну, Бешграду, Панчеву, и Новомъ Саду, мало и Пренумеранта окупїо —.

Тако и вами шалѣмъ овай єданъ листъ *Обявленія.* Имолимъ васъ понизно да бисте и ви Тамо у Бечу николико пренум: скупили — а и высе можете записати на колико хоћете — И шалѣмъ вам овай Образъ Алпїиске Пастырке дага дате тамо изрезати; но некага мало краћегъ изреже, како ће и равно, и пропорціялно за книжицу доћи — но и то колико може болѣ быти —.

И ако, що новца од' пренумераціе добїете, платите и Образ' таи, или; ако се кои Ктїторинъ наће дага самъ плати, нека изволи свое име под' образомъ изрезати дати —. Ако ли Пакъ недобіете — а вы изволите наручити, и пишите ми щаће кощовати да вамъ новце пошалѣмъ —.

И пишите ми за трукъ, и за све ща ће кощовати и потребуемъ хіляду 1000 Ексем: дасе трукуе и толико слободно погодите; авише ако буде потребовало шћу вамъ писати и после —.

Но преко свега тога молимъ васъ покорно, Подайте таки у Печатню некае се ради — и Погодите како знате —. Пакъ намъ онда пишите — Србо писамъ радъ до нашегъ Новогъ лѣта дабы готова была; а то є мала ствариъ, и можесе лагко, и фришко урадити —.

И шалѣмо вамъ 60. fr. V. V: а дрґго що буде послаћемо вамъ таки, како намъ пишете. Но изволите На Г. Моусила М: Лазаревичъ Писати имене и нѣму —.

А шћу, за вашъ трудъ, любавъ и Пріятелство знати моє човечество показати —.

С' коимъ и остаемъ доброжелателный вашъ

У Земуну,

1-го Новмра 827-го Года

Братъ и Пріятелъ
на служби свагда
Гаврїилъ Ковачевичъ.
книговезацъ

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3921]

2.

Высокопочитаемїи Господине и Брате!

Послао самъ вамъ прек'ючеръ по Г-д: Димитрїю Лїоли *Алпїиску Пастырку*; да е тамо труковати дате. И покрай нѣ писмо, и 60. fr. у Шаину. За кое молимъ васъ любезно; учините све онако, како самъ вами писао —. Или како вы болѣ знате —. Имолимъ васъ, особито, како примите, и у Трукъ дате; пишите намъ *обстоятелно*, колико сте наручили — и пощо —. дасе могу овамо заранїе разумети —. Требало бы може быти, и выше новаца дасамъ вамъ послао; али надамъ се, даћете щогодъ и тамо новаца од *Пренумерације* добыти — и тамо употребити —. Но преко свега тога, изволите вы за све писати —. Шалѣмъ вамъ и оваи *Образъ Алп: Пастырке.* дага дате тамо изрезати, и то, као що самъ вамъ и писао, на приличномъ папиру, и на маню форму —. За кое надамсе дами нећете ту добротелъ, и послугу презрети, и учинити одрећи. съ коимъ у надежди остаемъ и всамъ свагда на служби готовъ и нижаишїи

У Земуну
[3 — XI — 1827]

вашъ Братъ и Пріятелъ
Ковачевичъ
к: везацъ.

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3922]

3.

Любезни Господине и Брате!

Ваше любезно писмо примїо всамъ, такоћеръ и образъ Алписке Пастирке; И видїо самъ вашу искренну любовъ и Пріятел'ство; за кое вамъ сердечно благодаримъ и благодарити буду —. на труду вашемъ.

Но, будући дасамъ мисліо, и желїо да ми книжица у вашинге изиће, и стигне, Србо се книге преко зиме болѣ продаю, и читаю, него лети; А друго, имао самъ и едногъ трговца из' Руссїе, кои мисе обећао, ако кн: до поклада ускршн'и

доће, даће онъ до 300 ком. или више узети кад' у Руссію поће. Тако сад' онъ є отишао; и зимае већ' готово прошла. и шпацири од' сада настаю, а книге престаю —. За кое принужденъ самъ само 500. а не 1000. као щосамъ вамъ писао труковати. Закое молимъ незамерите; знамъ даће бити и 500. доста засадъ; А ако више узпотребуе, лако є и другїи путъ труковати. За кое шалѣмъ вамъ сада 100 f: в: в. да дате ў Тѵпографїю колико надлежи —. Такоћеръ, шалѣмъ вамъ и ово мало *Обявленце*, да и нѣга дате труковати до єдно 100: Ексем: и то васъ любезно и покорно молимъ настойте да буде на тако малу форму т: є: на *октавъ*, и да буде овога вашара готово; дасе може разаслати, и да ми могу овамо у Земунъ донети. За васъ, Бечъ, Пещу, и Будимъ задржите колико є потребно —. а друго ми све пошалите. Можете предати Г-ну Андрїю Нїколичу, кои вам писмо и новце донесе, или буди кому —.

Наложите Тѵпографїи, то єстъ, ако вы небудете у Будиму, неками пише, како книга готова буде, и колико имъ јощ' новаца послати требамъ.

Аколи пакъ вы дотога времена будете, вы ми пишите. Подайте ови мои обявленїя неколико Матици Книжества Сербскогъ; Такоћеръ Г: Беричу, и Г: Субботичу; и поздравите и од' мое стране любезно, и препоручите, колико болѣ можете.

И новце колико се скупи, и имена пренм: вы примите; и само ми имена пошалите, да и могу у редъ поставити, а новцы код' васъ нека остану.

Поздравите ми и Г-на Цензора любезно, и кажите му; даћу му сада у Маїю послати Мувачку Баталію, и више, Песама; но треба да и јощ' гди що поправимъ, и болѣ наредимъ.

Особыто ми є драго, кад' се и нѣму, као благоразумному Мужу моя книжица радо допада, валя, да и дрѹгима неће отужна быти —?

Ону плочу, *Алп. Пастырке*, коко се онолико листи колико є потребно натрукуе, узмите є себи, пак' или ми пошалите, или код' себе задржите; Єрбо може после ко и дрѹгїи мое книге т[р]уковати.

И то васъ особито любезно молимъ, надпишите на Тїтлу — мое книжице *Вѣнецъ Цѣломудрія*. као що и у момъ обявленїю стои.

Имате любезно поздравленіе и од' Моусила Лазаревича. и онъ вамъ благодари на любави и прї[я]тел'ствѹ за нашъ

посао, и послугу, као и я. За кое с' великимъ почитаніемъ, и благодареніемъ остаемо ко услугам

У Земуну

20-ш вебр: 828-ш года

ваш[и]и нижаишїи
Гав. Ковачевићъ
к. везацъ

[Споља:] *Господину Вуку Стефановичѣ* выс: уч: Содруж: и филз: Докторѣ. Код' Господина Јоанна Берича, Актуаріія —.
и филоз: Докторѣ, Существующему —.
Са 100 f. в: в: врѣчитисѣ
у Бѣдиму

[Орпг. у арх. С. К. Академије бр. 3923]

4.

Любезнїи Брате!

Благодарим вамъ на трѣду и любови вашой коюсте мени учинили. Ѝ ћу се старати да вамъ се благодарнимъ, и признателнымъ, и у будуще покажемъ, и у союзь любови братске дођемъ.

Шалѣмъ вамъ сада имена Пренумерантовъ, ановце послаћу вамъ сада о вашарѣ. Него васъ молимъ настойте да би та моя пренѣмерація тако исто остала, како год' що самъ є ѝ написао; А на н'ой самъ ѝ оставїо место да бы сѣ могли и ваши пренумеранти стати. само треба ситно сложити —. *То естъ, из' Бечa, Пеще, Бѣд: и про:* за васъ, за Г. Копитара, Цензора, Берића и Суботића поклон остае. Ако сте щогод' новаца од' пренумеранта добили. исплатите све гди що потребно буде — и уредите како треба; а яћу вамъ све с' благодареніе намирити. и ако до вашара могуће буде подаите за ваше пренумеранте, као що є обично просто брожирати, колико є потребно —. А дрѣго ће те ми све доле невезано послати по оному, покомъ будемъ ѝ вами писао, и новце послао —.

Драго ми є да сте ми у Трѣку доста ушпор овали те є само 3. Табака и по изишла, али врло се боимъ да ниє що изостављно, или Г: Цензоръ щогод' искључїо —. За кое неверѣемъ да има щогодъ за исключенѣ. Но ако буде Сецеръ гди прескочїо или се помео — за кое молимъ промотрите

Орігиналъ, и книгꙋ. Образъ такоћеръ немойте заборавити нека се на чистом папирꙋ трꙋкуе, и на танком а не дебеломъ.

И молимъ послаћете ми и ону таблицꙋ.

За вашу книгꙋ, трꙋдили смо се и ꙗ, и Моисило и Урошъ, али нико новаца неда, него ако оћете пренꙋмеранте без новаца пишите намъ —.

Сотимъ ко услугамъ остаю

[пре 19/7, III, 1828].

Гав. Ковачевич
к: вез:

[Спољa:] Herrn
Wuk Stefanovits Karagich
mit Briefen d. H. Joh. v. Berits
in Ofen.

NB. Ако не буде г. Вукъ у Будиму, нека се ово писмо Г-ну Јоану Берићу преда.

[Вукова напомена:] одговорено 17/29 Маија 828.

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3924]

5.

Любезнїи Брате!

Послао самъ вамъ преће преко Поще имена Г: Пренумерантовъ; и Сада вамъ шалѣмъ по Г-д: Димитрію Ніколичꙋ — 25 fr. v: v: Тоестъ По вашемъ извещенію као щосте ми писали, да е моя книжица само на $3^1/_2$ Табака стала; А с' пренумерантима мислимъ да од' 4 Табака неће већа бити: И тако: 4: Табака по 30 f. чини 120: f. Ꙗ самъ вамъ послао ŷ Мартꙋ ове Године. — 100 f. и код' васъ е било заостало 20 f. То е равно 120 f. Дакле ови 20: що вй сад' шалѣмъ мыслимъ даће бити доста за кое какве сытнице —. или що дрꙋго —.

А за везанѣ тамошн'и Пренꙋмеранта книжица Мыслимъ даће коя крайцара од' Прꙋмеранта доћи. Тако сотимъ исплатите све гди що потребно буде —, А ако би пакъ що недостало или претекло новаца, за тако малꙋ стваръ мићемо се лагко и после као пощени люди намирити, само ми пишите за све. и за Любовъ вашꙋ, кою сте ми Пріятел'ски показали —.

И тако, колико за ваше пренꙋмеранте книга узпотребуе задржите, и разделите тамо.

А дрѣго ми све невезано по Г-д: Ніколичѣ пошалите. Чуемъ да ћете и ви овамо скоро доћи, дакле, и то ће ми драго бити.

[пре 19/7, III, 1828]

с' коимъ остаю вашъ
Братъ и Пріятелъ
Гавріилъ Ковачевичъ
к: везацъ

[Споља:] Высокоученномѕ Господину
Г-д: Вукѕ Стефановичѕ, Каражичѕ.
филозофіе докторѕ и ученногъ
содрѕжества членѕ, предатисе
са 25 fr: v: v: *у Бѕдимѕ*

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3925]

6.

Высокопочитаемїи Господине!
Мени особито любезнѣйшїи Брате
Здравствуйте!

Прїимїо самъ од' васъ книге и Образе све подпунно; Такоћеръ, и Рачунъ — кои сте ми послали —. И благодаримъ вами на труду, и Благодѣянїю вашемъ кое сте ви мени показали, и учинили —. И као най болїи Пріятелъ поревновали За кое, и вамъ доволно ни описати, ни захвалити немогу —. Него, толико рећи могѣ, да сте ми све много болѣ совершили, него щоби и самъ учинити могао —.

За кое признателанъ, и обвезанъ вамъ свагда есамъ Любовъ вашу у чемъ год' могућанъ будемъ осведочити —.

Со тимъ остаемъ препорѣченъ ѷ Любовъ Братинску —.

[у писму Мојс. Лазаревића
од 19, VII, 1828]

вашъ Нижаишїи ко услугамъ
Гаврїилъ Ковачевичъ
к: везацъ

[Споља:] Высокоуч: Господину
Г-д: *Вуку Стефановичѕ* Караджичѕ
Филоз: Докторѕ и выс: уч: Содрѕж:
Члену врѕчитися
у *Бечу*

[Напомена Вукова:] одговорено 4/16. Септ.

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3926]

CCIX.

УРОШ ЛАЗАРЕВИЋ

1.

У Земунѣ 26/13 9-вріа 827.

Високоучен Господине!

Писамь добіо ѿ Г. Васе Васйліевича едно обявленіе на вашу Даницу йли забавникь за 1828 Годинѣ, и тако самь се потрудіо, и скупіо сам 76 пренѣмеранта, којећете видити изъ приключене листе, што се тиче Новаца, онисѣ веће у готовостй, алй вамь сада нисамь мого послати изъ узрока што Г. Мойсйло Лазаревичь ніе кодъ куће, ербо мй реко да пошлѣмъ пренумеранте када је отишо йзь Земуна да се небй задоцнило на трукь, а када он доће хоћу вамъ чрезь векселе или поеднимь пріятелю, кой ће донйколико дана за Бечь поћи послати f. 76 W. W. И то вась пакь молимь када књге будете слалй да ми ни на кога нити на Г. В. Васйліевича, нити на Г. М. Лазаревича нешилѣте негш управо на мене, и убудѣще када будете какву книгѣ издавалй, изволите се управо на мене атресирати, а яћу опеть трудъ положити да вамь пренумеранта колико више могѣ совокупимь. Остаем себе препоручѣюћи, и вась поздравляюћи.

Урошь Лазаревичь.

[У прилогу списак претплатника штампан у Даници за 1828 год.]

[Споља:] Semlin.
Herrn Wuk Stephan Karacsics
Hochwolgeboren
auf der Landstrasse № 291.
in *Wien.*

[Напомена Вукова:] одговорено 25 Нојемвр. преко Панте ади Стонла.

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3927]

2.

У Земунꙋ 10 Декемв. 827.

Високоучени Господине!

Ꙗсамь вами пре четрнайстъ дана писо й пренумеранта 76 посло, и реко самь даћу вамь таки Новце послати, но будући да нисамь кодь куће бијо, тако се мало дуже задржало, закоје ћете ми опростити. Данась узимамъ слободꙋ вамй еднꙋ векслꙋ ѿ f. 76 W. W. на тамошнѣгь Леонь Aduta avista послати, кою ви изволите айнкасирати, и за исте горе речене пренумеранте употребити, само молимь као што самь вамь и пре писо моје пренумеранте особито управо намене оправите, и молимь мене съ вашймь баремь еднимь писмомь удостоите.

Остаемь себе препоручуюћи

Урошь Лазаревич.

Молимь вашь прави атресь.

[Споља :] Semlin.
Herrn Wuk Stephan Karacsics
Hochwohlgeboren
auf der Landstrasse № 291.
in Vien.

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3928]

3.

Г-дну Вуку Стеф. Карачичу у Бечь.

Въ Земунѣ 14/26 Јуніа 828.

Ваше почитаемо одъ 25 п. м-ца из Будима есамь исправно примйо заедно са 80 к. книга по 4 цванцигера едну, досада самь само 10 к. продаш и Г. М. Лазаревичу 11 к. предаш, такш када више будемь продао хоћу вамь заедно са f. 94 W. W. кой самь ѿ Г. Тадее Бркича изъ Митровице приміо т: е: за 90 к. Забавница . . . . . f. 90
й едну книгу Strassenbau . . . . . f. 4

Сума f. 94 у едну

векслу послати. За Забавнике на Будућ Годинѣ хоћу вамь колико буде могуће гледати пренумеранта скупляти. Г. Васа Василіевичь ніе мого ніедне книге од горе речени узети, изъ когъ узрока то незнам.

Остаемь себе препоручуюћи

Урошь Лазаревичь.

[Спољa:] Semlin.
Herrn Wuk Stephan Karacsics
Schrifttsteller wohlgeboren
auf der Landstrasse № 291.
in *Wien.*

[Напомена Вукова:] одговорено 19 Јуниja.

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3929]

4.

У Земуну 24-г Маіа 829.

Любезный Г-дне!

Синоћъ доцканъ писмо примѣ од васъ, из кога разумедо да сте се якш намене ополчилѣ, и мене акш вамь Новце недонесемъ јоште данасъ путемь другимь мене тражитѣ, тому се никада небы надо. Ѣвамь истинѣ сада као своему искреному пріателю исповедамъ да вамь за сада дати немогѣ, алѣ за кратко време хоћу се постаратѣ, васъ каш моега ѣскренногъ Пріателя неувредити, саставити макаръ одкудъ и васъ поштено намѣрѣтѣ, за кое васъ искрено молѣмь дабысте одь вашег Намѣреніа одусталѣ и јошь кратко време мене као вашега пріателя причекалѣ, може быти даће доћи време дађу вамь я моћи моје къ вамѣ Пріателство моћи показати. Вы можете ѣ имате право мене тужитѣ ѣ осрамотитѣ, које я јошь и одъ мојѣ Непріателя трпіо нисамь, дакле надамь се да имоѣ Пріатель то неће учинити. Ѣбы воліо умрети неголь кому едну крайцару закинути.

Остаем вашь искрени Пріатель

У. Лазаревичь.

[Спољa:] Вйсокоученому Господинь
Вук Стефанъ Карачичу
да вручится съ честію
у Земуну.

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3930]

5.

У Земунѣ 28 Маіа 829.

Вйсокопочитаемй Г-дне!

Нисамь васъ врло увредіо й заслужѣемь да се на мене срдите, алй ясе надамь дањете вы менй каш своему пріателю и опростити дая моје обећанѣ никакш до данасъ нисамь мого испунити, ясамь се надаш доданасъ вамй баремь половину преправити, алй никакш немого, гдй годъ имамъ примй, ни крайцаре добити нйсамь мого, и тако васъ јошь сада молимъ дамй учините ову любовъ кою вамь никада заборавити нећу, да вамь дамь Облигацію колико самь вамь дужанъ. За м-ць дана за вашу сигурацију, пакь оставите кодь ваше Госпоје, илй гдй вы хоћете, пакь ћу я ако не пре алй за м-ць дана сигурно вамь са великом благодарностію платитй. Остаемь себе вашой Любвй препоручуюћи вашь Нижайшй слуга

У. Лазаревичь.

[Споља:] Високоученому Г-дну
Вук Стеф. Карачичу
съ честію
у Земуну.

[Орнг. у арх. С. К. Академије бр. 3931].

CCX.

АРОН МИЛОСАВЉЕВИЋ

Благороднїи Г-дине
мнѣ Высокопочитаемїй!

Почитаемое Ваше Писаніе приміосамъ еще 4-го Октомврїа а по Старомѫ Щілѫ 827, и разумѣшій изъ егш желю Вашѫ, заради Совокупленіа Пренѫмерантовъ, на Забавникъ за Годинѫ 1828, кой подъ именемъ Даница издаѣесе, на кое дѣло мисліосамъ охотно се Потрудити, но Слабо самъ вашемѫ намѣренію успѣо; узрокъ, во первыхъ тай, будући моя Супруга ѿ того времене, ѿ какосамъ Писмо Приміо, вечъ на Смртной Постельи лежала, и тако пре две Неделѣ и умрла: ѿ то доба пакъ приспела е и кньига Зорица, и видеѣи ю Доброхотни Пренумеранти, да су преварени, да кньига у себи ніе ништа, ѿ того часа изгѫбише повѣреніе, и нектедоше ни на Вашъ Забавникъ пренумерирати. Междѫ тѣмъ Шилѣмъ Вамъ числомъ Свега 6. Пренумерантовъ, коихъ Имена, Прозвища, какоти и сами карактери долу назначени есѫ;

Что се пак новаца тиче, ѿ ѿ насъ немамъ прилике за Бечъ оправити, но на кога Вы у Пештѫ кньиге пошлѣте, изволиѣете ми ѿвити, да ѿ могѫ тамо у Пештѫ новце оправити: остаемъ

Назначенно въ М. Ѳерезіополѣ
дне 15-го Ноемврїа по Старомѫ Щілѫ 827.

Вашегш Благородіа
покорнѣйшій Слѫга
Ааронъ Милосавлѣвичъ.

[Долази списак претплатника штампан у Даници за 1828 г.]

[Споља:] Herrn Herrn
Vuk Stephan Karagyics
auf der Landstrasse № 291.
in Vienn.

[Вукова напомена:] одговорено из Будима 10/22 Јануар. 828.

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3932]

CCXI.

СУБОТА МЛАДЕНОВИЋ

1.

Высокоучени Господине
мени млогопочитаіеми!

Ако и будете већ пренумеранте предали у Штампу, ништа мање по числу овде назначени пренумеранта, коіе имам вам честь поднети, изволите ми́ књиге послати. За новце се нимало не брините; ꙗ ћу іи предати, ако оћете Миловуку, а он ће іи вама. Желећи, да роду свом, коіи безпримерно љубите, задуго поживите, и са свима домаћима у миру пребудете, препоручуіемсе, и іесам

У Пешти [новем. 1827].

ваш слуга
Суббота Младеновић
П. ДНаставник.

[Долази списак пренумераната штампан у Даници за 1828 год.].

[Спољa:] Dem Hochgelehrten Herrn Herrn
Vuk Stephan Karadzsiħy
abzugeben.
Auf der Landstrasse № 291.
in *Vien.*

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3933]

2.

Љубезни Брате Вуче!

Истом што се ви одмакосте на пут, дође ми поп Миша Бански с' писмом, у ком ми налажете, да му — 15 f. дам; ја

вас послушам, и дам Попи што сте му обећали, као ето што квїта сведочи; но рекао сам Попу, да књигу плаћену до мене пошље, а ја ћу с њом урадити као што ми буде речено —.

Нећу ни да вас питам, како сте путовали: јербо знам, да је благоноспешно било; бацајући на страну вашу речитость, знам, да вас је сопутница Елїца говором своим подпуно забављала; а здравље без сумње није могло нарушено бити, кад је ту Мїнїстер Здравља; и тако ништа вам није недостајало него на каиши кола, да се не струните, а навластито моја *Елка* —. Ако ми се што на вас она устужи кад дође, вера и Бог — имаћете посла; но она ће сигурно по својству доброг свог воспитања претрпивши премучати, то из изкуства знам; јербо шта сам је пути и ја увредио! пак она опрости; поздравите је лепо.

Г. Бајчевић' поздравља вас красно, но још му опстојателства не допуштају тамо доћи, а тко зна, оће л' му и допустити; сумња се јако.

Не имајући шта више говорити морам престати. Поздравите вашу Госпоју — љубим јој руку; Саву место мене пољубите и сестре му такође; равно и Г. Прерадовића поздравите, желим му срећан повратак у Отачество. Опоменитесе, што сте ми — у кола — увативши руку, обећали, постарајтесе о мени, и незаборавите на вашег

У Пешти 4-а Јуна 828.

Искреног последователя
Субботу.

[Споља:] Dem Hochgelehrten Herrn Herrn
Vuk Stephanovics Karagzsity
Serbischen Schriftsteller. abzugeben
in *Vien.*

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3934]

3.

У Пешти 14 Авг. 846.

Любезный Брате Вуче!

А зашто ми не посла оне књиге, што самъ те моліо, да ми за Конзіліара Шомшића пошалъшь, или зашто ми не писа шта є? Како ли є? О овомь чекамь одговорь.

Г-динъ Демелић каже да є за Другу Књигу платіо Тирки у Бечу, но да књиге нїе добыо, иште дакле да му пошлѣшь. Г-дин Монастерлій захтева прву књигу па ће онда све три платити. Шилѣмь ти III. часть лѣтописа и єсамь твой

искренный брать
Суббота.

[Напомена Вукова:] одговорено 2/14 Нојемвр. 846.

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3935]

4.

У Пешти 9 Марта 848.

Любезный Брате Вуче!

Честитам ти славу, до кое си дошао, и желимъ да ю срећно и дуговечно са свима твоима уживашь. Хвала ти на труду, коимъ си до нѣ дошао; но не хвала на єзыку, коимъ си наше благовѣстїе написао. Врло си хитранъ и нагао, па си мени се чини много сотимъ закаснїо обште азбуке ти прїятїе. Да си, коїомъ срећомъ са истомъ азбукомъ нашимъ начиномъ говора написао, и да си обишао оне язмаке соблазни, а могао си, те бы сви широмъ за тобомъ, а овако тко зна како ће быти! — Шилѣмъ ти 3. Екз. Срб. Лѣтописа I части; 2. Екз. Князу Милошу и Михаилу, а 1. Екз. теби; Г-дну Венцлу нисамь хтео слати мыслећи да їй не жели имати, када їй не плаћа; поздравите га некъ ми пошлѣ за ланске 4 части 2 Ф. 40 х. сребра; и ако и овогодишнѣ имати жели, некь ми поручи, па ћу му послати.

Желећи да будешь са свима твоима живъ и здравъ са искренномъ любовію єсамь

твой брать
Суббота Младеновић.

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3936]

5.

Высокопочитаемый Господине!

Нити ми шиљите Рјечника ни Граматіке; врбо онай Г-динь има већъ све. — Демелић ми є платіо књигу III. Вашы Песама; и то є єдиный, кои є одъ оногь доба платіо; и зато вамъ нећу моћи часловце одма него касніе послати; врбо самъ слабо при новцу па вамь не могу кредїтирати. Трудићу се колико више могу, да одъ Фїлїповића што исчупамь, али ће врло тежко шта быти. Оне проче листове што сте искали послаћу вамъ, како ји скупимь. Поздравляюћи ваше домаће съ почитаніемь єсамь

[1852].

вашь штогодь хоћете
Суб. Младеновић.

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3937]

CCXII.

С. ПАУНКОВИЋ

Господинъ Вукъ Стефанъ Караџићъ
Здравствуите!

Приключено писмо изволите примити, одъ наши пріателя; мени пак обећато молим незаборавите, а явитеми есте ме препоручили ту кодъ могъ пріателя, а такођеръ и кодъ Михалаћа Г. учините ми и ову любовъ и подайтеми начинити єданъ печатъ ту одъ месинга, или челика, само да є филигранъ изрезато, и нека буде како што видите доле величине пропорционирть, и увалъ и не... букштабе S. и P.

Вашъ дорожелателенъ
С. Паунковичъ.

Г'оспод. Васа поздравля.

[пре 19, I, 1828; в. књ. III стр. 150].

]Споља:] Den Herrn
Vuk Stephan Karatschičs
auf der Landstrasse № 291.
à Wien.

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3938]

CCXIII.

ЦВЕТКО РАЈОВИЋ

1.

Пренумеранти на књигу подъ Именомъ Жизнъ и Подвиги Е. Кн. С. Господара Милоша Обреновича Княза Србскогъ.

[Штампано у кн. Милош Обреновић].

У Све послаћете у Шабацъ за Шабачку и Валѣвску Нахію 100 Ексемплара, за кое шилѣмо вамъ Новце по гласу вашегъ

Обявленія чини	f. 133	20	С. М. Сребра
Сувише іошъ 7 дометнуто . .	9	20	„ „ „
107 Ексемплара	f. 142	„ 40	

У Шабцу 20-го Февруара 1828.

Цветко Раіовичъ.

Любезни Господине Вуче!

Будућу вама више одговора Господаръ мои дужанъ, но іошъ и сада дѣла ради пространно неможе вама одговорити него толико будите увѣрени о нѣговомъ Благоволенію. Шилѣмъ вамъ єдно число Пренумеранта кое смо с помоћу Господаревомъ покупили, е ево како видите изволите пореду, вы пакъ како наиболѣ Знате поставите у редъ дасе Штампаю. — Новце примићете преко Земуна. —

Поздравляюћи васъ усерднѣише Остаемъ и Єсамъ

У Шабцу
20 Фебр. 828 Срб.

вашъ на Службы
Цветко Раіовичъ.

[Споља:] Високоученому Господину
Вуку Стеф: Караџићу
Списателю Сербскомъ кодъ Г. Јанна Борића
у Будиму.

[Напомена Вукова:] одговорено 15 Марта 828.

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3939]

2.

Почитаемый Господинъ Вуче!

По налогу вашему, дао самъ вашой Госпођи у Земуну 100 f. С. М. словомъ Сто фор. у Сребру, и то преко мога Брата Стефана, а ево и писмо одъ ваше куће мислимъ, да вам являю, како су вишепоменуту Суму примили.

Молимъ назначите и вы мени гдиђу исте паре за вашъ рачунъ примити. У осталомъ Поздравлямъ васъ сердечно и сву Господу Кнезове а особыто Кн. Лазу Ѳеодоровичу.

У Пожаревцу 4 Окт. 829.

вашъ Искренныи
Цветко.

[Споља:] Высокоученому Господ.
Вуку Ст. Караџичу
Доктору Философіе итпр.
у *Крагуевцу.*

[Напомена Вукова:] одговорено из Земун. Конт. 17 окт.

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3940]

3.

Благородный Господинъ Вуче!

Синоћъ дошао самъ здраво и мирно изъ Крагуевца. При полазку моме питала ме є Ныова Свѣтлостъ за васъ и наложилами да вамъ поручимъ, да на ваше мѣсто доћете док' вамъ Амица Пашоша за повратакъ посло ніе. — и то придодае Господарь: „Да ко пріе на Столицу сѣде, нѣгово є мѣсто“. У осталомъ желимъ, да васъ скоро овди у обятія дочекамъ.

Будите намъ здрави, и поздравите вашу Госпођу и сву вашу љубезну фамилію.

Остаемъ вашъ

У Београду 3 9-bra 831.

покорни Слуга
Ц. Раіовичь.

[Споља:] Благородному и високоученому
Господину Вуку Стефановићу — Караџићу
Пресид. Суда Београдског
у Земуну.

[Напомена Вукова:] одговорено 6. Ноемвр.

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3941]

4.

У Бѣограду 29 Јануаріа 1860.

Господине!

Я самь по предложеню вашемъ изъ вашегъ послѣднѣгъ писма говоріо съ Свѣтлимъ Княземъ, и Господаръ є заповѣдіо, да вамъ тридесетъ дук. цес. на путный трошакъ за повратакъ овамо пошалѣмъ, оставляюћи вамъ на волю, да се на путъ кренете, кадъ вама угодно буде.

Я самь горню суму дао промѣнити у банке и шилѣмъ вамъ є преко земунске поште, молећи васъ, да ме о пріемy исте извѣстите.

Поздравляюћи васъ љубезно остаемъ

ваш почитатель
Цв. Раіовић.

[Споља:] Господину
Вуку Ст. Караџићу
у Бечу.
с 30 # цес. à 6·23 f.
промѣнѣны у 186 f. 90 кр. W. W.
примити се имаюћи преко
Госп. Т. Тирке et Comp.

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3942]

CCXIV.

D-r ПЛАЈЕЛ

Euer Hochwohlgeborn Hochgelehrter Herr Doctor
Hochschätzbarester Freund

Da mir als Praenumeranten auf das neueste Conversations Lexicon nicht unbekannt ist, dass Sie ein Mitarbeiter dessen sind, so bin ich so frey dieselben um die Gefälligkeit anzusuchen meine beyliegende Biographie der Redaction zum Abdruck einzureichen.

Ich darf mir schmeicheln dass dieselbe mit jener des D-r Christen &c. &c. gewiss in Concurenz tretten kann und darf.

Ich ersuche Hochdieselben um die freundschaftliche Mittheilung des Resultats im Postwege, und wenn es nothwendig ist, werde ich beide Diplome authentisch copirt einsenden, welche ohne hin in der lateinischen Pressburger Zeitung № 13 von 15-ten & № 14 von 19-ten Februar d. J. in Extenso abgedruckt, erscheinen, uud wovon in № 1 der Agramer Zeitung d. J. rühmlich Erwähnung geschieht.

Mich Hochdero freundschaftlichen Andenken ergebenst empfehlend geherre ich mit vollkommener Hochachtung

Brood am 3-ten März 1828.

Hochdero Ergebenster Diener und Freund
то јест познати Приатељ
Med. D-r v. Pleyel
G. G. Kontumaz Director Römischer Graf
und Ritter des goldenen Sporn Ordens.

Поздрав особита од Берлича и Поповича. Себастианович **невољалац** и обешењак баш сада метнут у авс (тамницу).

[Споља:] An der Herrn Philosophie Doctor
Herrn Vuk Stephanovich Karagich
wohnhaft auf der Landstrasse № 291.
in Wien.

[Вукова напомена:] одговорено 12/24 Јуниja 828.

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3943]

CCXV

ФИЛИП ГРГУРЕВИЋ

1.

Віисокоученому Г-дину Вѣку Стефановичъ
мнѣ особито віисокопочитаемому Брату!
у Бѣдимъ

Днесъ узимамъ себе свободу, васъ како моегш В. П. по кровій Брату, писатй, за коего одавно никакова Гласа разумѣти немогохъ, а камоли срећу иматй лично самій састатисе, й Братинскій поздравити и у Лица цѣливатй, како штосе й наши старій Родителый еданъ другогъ любилій, еданъ другомъ у всякой полной Радости когда нисмсе долгш видилй, са Разширенимъ Рукама притерчавали, и са Немомъ Сценомъ еданъ другомъ сердца Радости изражавалй. А колми я днесъ за васъ чујући, у каковомъ степену ви днесъ како мои единокровній Братъ находитесе небій веселіосе й свама Дичносе, коега заиста по моему чувеню, како прійдо у Немецку Землю, преповѣдаю, да после Блажено почившегъ Досійеа, славено Сербска Мати родила ніе, но васъ данасъ, тако кадъ васъ другга Браћа Сербій війсокопочитују, и иностранна Царства Облагородћаваю, тако морате мислитй каковае мени Радость била, кад самъ йзъ Бессарабіе овамо дошао и за васъ толике похвалне Рѣчй, ваше Трудe, ваше подвиге, и на клоность к' сербскому Роду, и ваши книга читао! с' неописаномъ Радостію возпламтій у менй й Душа и Сердце, да ш васъ, како разумѣхъ ш вијсокодостоинѣишаго Г-дина Епископа Г-дина Мушицкогъ, консе у М-нстыру Шишатовцу находитъ дасте сишлій у Бѣдимъ, абіе поспѣшимъ са овимъ одъ мене малимъ поздравомъ братинскимъ писмено посѣтитй.

Между коимъ поздравлямъ васъ любезно, по чувеню овдашнѣ наше Г-де, даймате наклоность м-тръ нашу Сербію еже

лѣтно посѣщаватй, тако несумнямъ даћете ми одрећи милость, и любовь Братинскў ако би сишли доле у Сремъ, за прелазити, у Сербію сегш лѣта, то молимъ непощадите трўда ако возможно вамъ бўде, мени у М-нстыръ Шишатовац писати, акоби могао имати честь с' вами лично састатисе, и поздравити, и ш вящемъ Дѣлў разговорити, коеби ја себій за великў Честь приміо. Такожде разумѣхъ дастесе оженилй, й да васје всевишній Творецъ, и са Дѣчицомъ, обдаріо, томие особито мило, и Богъ милостивій нека всякў Благодатъ на ныхъ изліе, да пѣтемъ ихъ Родителей, пройдў й срећній бўдў.

С' коимъ остајемъ васъ поздравляюћи дами одпишете на сіе мое писмо, естели добилій, и каковие вашъ Атресъ. подъ којімъ Нумеромъ Домъ вашъ у коимъ обитавате есть, дабій могао вамъ чешће писати и за здравие еданъ дрўгогъ разумѣти.

Међў коимъ васъ любезно поздравлямъ Милостивў Г-жў снахў са цѣломъ вашомъ фамиліомъ ш Бога вамъ всяко щастіе желећи

вашъ Братъ
Филипъ Ѳеодора Гргўревича

сынъ изъ села Тршича

Атресъ намене. Прѣподобномў о-цў Филимонў Гргўревичъ Јершмшнахў М-нстыра Шишатовца.

У М-нстыру Шишатовцу
4/16 Марта 828

НВ. Ја знамъ даћетесе врло опоменўти тешко бўдўћи дае одавно было кадсмо мій заедно были, а притомъ біосамъ онда й самъ кадсте ви отишли са Евѳиміемъ Чотричемъ у Бешградь.

[Спољa:] S-er Wohledelgeboren
Herrn Wuk Karadzits
Doctor der Philosophie
zu Ofen
Mit Briefen des Herrn Joh. Berits

[Напомена Вукова:] одговорено 12./24. Априлија.

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3944]

CCXVI

ОПШТЕСТВО ИСТОРИЈЕ И ДРЕВНОСТИ РУСКИХ ПРИ МОСКОВ. УНИВЕРЗИТЕТУ

Копија. 1.

Подъ высочайшимъ покровительствомъ всепресвѣтлѣйшаго, державнѣйшаго Государа

НИКОЛАЯ ПЕРВАГО,

Императора и самодержца всероссійскаго,

и прочая, и прочая, и прочая.

Общество Исторіи и Древностей Россійскихъ, учрежденное при Императорскомъ Московскомъ Университетѣ, уваживъ отличную ревность къ Отечественной Исторій и Древностямъ и ученыя заслуги *Доктора философіи и разныхъ ученыхъ Обществъ члена* Вука Стефановича Караджича, признаетъ Его чрезъ сіе своимъ *дѣйствительнымъ членомъ*, въ совершенномъ удостовѣреніи, что Онъ будетъ содѣйствовать сему Сословію всѣмъ, что токмо[?] къ успѣхамъ онаго способствовать можетъ.

Данъ въ Москвѣ 1828 года, Марта 14.

№ 37 Председатель Общества Генералъ-маіоръ и
(М. П.) кавалеръ

Александръ Писаревъ т. р.

Секретарь Общества
надзорный Совѣтникъ и кавалеръ

Иванъ Снегиревъ т. р.

[Копија уз писмо Кн. Милоша у Државној Архиви Кнеж. Канцеларије Досије Вука Стеф. Караџића.]

2.

В. П.
М. Г.

Прежде нѣсколько дней я имѣлъ щастіе получить отъ 14-го Марта прошлаго года, съ подписію В. В. посланный мнѣ дипломъ Общества Исторіи и древностей Россійскихъ, на званіе дѣйствительнога члена. За честь, сдѣланную мнѣ симъ отличіемъ прошу покорнѣйше В. П. во имя Общества принять мою чувствительнѣйшую благодарность, съ увѣреніемъ, что я съ величайшею радостію употреблю всякій случай, которымъ бы могъ показать себя достоинымъ сей чести.

При семъ честь имѣю послать Обществу экземпляръ die serbische Revolution. Естьли бы зналъ, которыя изъ мною изданныхъ книгъ Общество не имѣетъ, я бы съ радостію ихъ всѣ послалъ.

На сихъ дняхъ я по приглашенію М. О. верховнаго вождя народа Сербскаго отправляюсь въ отечество мое, Сербію, гдѣ, естьли только обстоятельства позволятъ, намѣреваюсь продолжить собираніе народныхъ Сербских пѣсней, и прочих матеріаловъ для Сербской и вообще Славянской Исторій.

Поручая себя милостивой благосклонности и покровительству В. П., съ глубочайшимъ высокопочтеніемъ и равноюже преданостію честь имѣю быть

Вѣна 28 Апрѣла 829

В. П.
М. Г.
покорнѣйшимъ слугою

[Вуков концепат у арх. С. К. Академије бр. 3945]

CCXVII

ЈОВАН ПОПОВИЋ

Высокоученный Г-дине!

Одъ свегъ самь срца желіо, да на вашу кньигу подъ именомъ *Милошъ Обреновичъ Князь Србскій*, што вышше пренумеранта сакупимъ; но будући, да е кньига доста скупа, а и овдашньи жителъи као обитателъи текъ едне варошице доста оскудно живе; зато едва самь два пренумаранта добіо, кое вамъ ево и назначуемъ: *Честнѣйшій Г-динъ Лазаръ Јанковичъ парохъ Румскій за унука Андреа ученика. Г. Міхаилъ Критовацъ трговацъ.*

Што се новаца тиче, ньи ћу о Пештанскомъ вашару по прилики послати.

У пріятелъство ваше себе препоручуюћи остаемъ са высокопочитаніемъ

У Руми 4-га Апр. 828

вашъ покорнѣйшій слуга
Јоаннъ Поповичъ
Діаконъ и учителъ.

[Споља:] An den Hochgelehrten Herrn
Vuk Steph. Karazsics
beym Herrn Johann Berics
in *Ofen*

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3946]

CCXVIII

АЛЕКСА ИЛИЋ

Высокопочитаемый Господине!

Поздравъ пристойнѣйшій и имена аки пренумеранте понизно Вамъ подносимъ; новце обаче при себи неимаюћи іоштъ, таки по пріятію книжица служићу, препорученъ наклонности многоуважаема пріятелства Вашегъ и готовѣйшій на услуги Вамъ есамь

У Сент-Андрей дне 14/26 Априлія 1828

слуга покорнѣйшій
Алексій Иличь
учитель

У Сент-Андреи на Вѣнецъ Цѣломудрія

пречест. Г-динъ Јшаннъ Недичъ парохъ и член консістр. 1. — Благ. Г-дична Милица Попанешковичъ от Літманова 1. — Г-жа Лукреціа Јшанновичъ 1. — Г-дична Маріа Чопоръ 1. — Г-дчна Елена Маћімовичь 1. — Г-жа Маріа Лепойковичъ 1. — Г-дчна Екатеріна Піперковичъ 1. — Благ. Г-динъ Давидъ от Авакумовичъ 1. — Г-дчна Елена Ігнатовиһъ 1. — Г-дчна Анна Готовановичъ 1.

[Вуковом руком:] Миловук трговац. ревнитељ књижества и производитељ Матице Србске 12. — за сина Мила и Душана 2. — Гаврил Бозитовац трг. &c. 2. — за сина Ђорђију и Александра 2. — Јосиф Андреић, пенз. професор медецине Пешт. Универзитета 1. — Урош Андреић коректор производитеља М. Србске 1.

[Споља:] Изъ Сент-Андрее
Благородномъ и высокоученомъ Господинъ
Вукъ Стефановичъ Караджичь (и проч. проч.)
У Сербској Варошн или Табани, за Новомъ Илиджомъ
иначе рацкомъ кодъ Стефановича или Ланара седи.
у Будимъ

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 4947]

CCXIX

СИМА МИХАИЛОВИЋ-СЛОМО

У Пешти 1-го Јулiа 828.

Любезнiй Господйне Земляче,

здравствуйте!

Ваше сам почитајемо Писмо пријмйо, и разумео штастемй пйсалй, ја вам захвалјујем, на вашему Труду, којсте вй то менй Добро учйнйлй, тестеме йзвестйлй какосе та трговйна ту влада, йстогасам разсудйо, да оставйм овдй на судбину, доксе не поболша цена, а яћу се претрпйтй јошт неко време, па одлазйтй кучй, јучесам добйо пйсмо йз Шапца, да су здраво Гос. Єфрем й све у мйру, акобй какав прйјател й дозно дасе поболша Цена, учйнйчетемй љубов јавйтй, друговам сад немам нйшта ново јавйтй, него само поздравлям целу вашу фамйлйју,

Сотйм остајем ваш Благожелатель й слуга

Сiмо Мйхайловiћ iлi Сломо

[Спољa:] Pesth. An den Hochgelehrten Herrn Herrn
Vuk Stephan Karacsich
mit Ehre abzugeben
zu Wien

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3948]

ССХХ

ДРУШТВО ЉУБИТЕЉА СРПСКОГ КЊИЖЕСТВА

Высокоученій Господине!

Знаюћи, да Вамъ е овде ново заведено Кньижевно Содружество подъ именомъ „Содружество Љубителя Кньижевства Србскогъ“ познато. Л и то намъ врло добро познато есте, да сте Вы многи такови иноземни учени Содружества Членъ. Кое нами поводъ и дае, свободу узети, познаваютьи ревностъ вашу къ миломъ Роду своме, васъ покорно молити, што бы сте наклоностъ имали: Нами Статута, одъ учени Дрѣжства, коя намъ се одъ Мѣсто блюстителногъ конзиліума, средствиемъ одпущеногъ Інтимата изискую. (обаче такова, коя бы намъ, по обстоятелствамъ ови времена, за овай Предѣлъ, и Націю най болѣ соотвѣстствовала) преписати дали, или у противномъ случаю, и самъ оригиналъ (коегъ ћемо ми, са особытомъ признателностьу по изчерпленію нуждних Параграфовъ, натрагъ вручити) првомъ поштомъ нами послати не отрекли се. Што се трошка (у случаю) преписа ради, тицало буде, то молимо такови платити и нами обзнанити: кои, ми безъ свакогъ закашняваня съ благодарностьу вамъ послати бѣдемо.

Въ прочемъ са отмѣнимъ Высокопочитаніемъ остае ко равномѣрнимъ услугамъ вашимъ

У Темишвару
7/19 Юліа 1828.

благонаклоно
Содруженство Љубытеля
Книжества Србскогъ

[Споља:] Hochgelehrten Herrn
Wuk Stephan Karagsits
Doctor der Philosophie und
Mitglied mehrerer gelehrten
Gesellschaften: Hochzuverehrenden
Franco Wien.
auf der Landstrasse № 291

[Напомена Вукова:] одговорено и послато 27 Јулија (по наш.)

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3949]

CCXXI.

ПОЛИЦИЈА И ВОЈНА КОМАНДА

1.

Der Unterzeichnete, gebürtig aus Serbien, befindet sich genöthiget in eigenen Geschäften und Familienangelegenheiten eine Reise nach seinem Vaterlande Serbien zu machen, und bittet daher gehorsamst um den nöthigen Reisepass.

Wien den 4 August 828.

Wuk Stephanovich
wohnhaft auf der Landstrasse № 291.

Dass die oberwöhnte Reise meines Gemahls mit unsern beydenseitigen Einstimmung ist, und keinen andern als den angegebenen Zweck hat, bezeuge auch ich mit eigenhändiger Unterschrift.

[Вуков концепат у арх. С. К. Академије бр. 3950]

2.

Hochlöbliche K. K. Polizey-Oberdirection.

Der Unterzeichnete hat bereits den 4-ten dieses Monaths einen Pass nachgesucht, um in Familiengeschäften nach seinem Vaterlande Serbien zu verreissen. Da ihm daran liegen muss, die Pester Marktgelegenheit zu benützen, so bittet er dringend um endliche Verabfolgung des nöthigen Passes, um nicht Schaden zu leiden.

Wien den 18 August 828.

Wuk Stephanovich
auf der Landstrasse № 291.

[Два Вукова концепта у арх. С. К. Академије бр. 3950а.]

3.

Hochlöbl. K. K. Polizey-Hofstelle!

Der Unterzeichnete ist bei der K. K. Polizey-Oberdirection am 4-ten August um einen Pass für Serbien eingekommen, wohin er in eigenen Familiengeschäften zu reisen genöthigt ist.

Da er einerseits reines Gewissen hat, und anderseits die Weisheit und Gerechtigkeit der K. K. Obersten Hofstelle aus Erfahrung kennt, so wiederholt er hiemit bei der hochlöbl. Hofstelle selbst dringend sein gehorsamstes Ansuchen, und ist bereit auf Verlangen jede in seiner Macht stehende Garantie zu leisten.

Wien den 12 September 828.

W. S.
auf der Landstrasse № 291.

[Вуков концепат у арх. С. К. Академије бр. 3950 б.]

4.

An der löbl. K. K. Militär-Comando
zu Semlin.

Der hierortige löbl. Königliche Oberdreyssiger-Amt nahm dem gehorsamst Gefertigten jetzt zum zweiten Mahl alle von ihm nach Serbien mitgenommenen und von daselbst wieder herüber gebrachten Bücher in Beschlag, um sie zur Revision nach Wien zu schicken.

Lehrbücher, welche alle in den österreichischen Staaten gedruckt und in allen Buchhandlungen öffentlich feilgebothen werden.

Die Versendung solcher Bücher zur Revision bis nach Ofen oder Wien ist mit grossen Schwierigkeiten verbunden, und mancher arme Mensch muste weil er keine Gelegenheit hatte, die Bücher so weit zur Revision zu schicken gar sein Gebeth oder anderes nothwendiges Buch verlieren.

Überzeugt wie sehr die Regierung geneigt ist jede Gelegenheit zu benützen, so wohl eigenen Unterthanen, als auch jeder ihrer Gebieth betretenden Fremden, um die Erhaltung und den Genuss ihres rechtmässigen Eigenthums zu erleichtern — nimmt sich der gehorsamst Gefertigte die Freyheit unterthänigst zu bitten, das löbliche K. K. Militär-Comando geruhe gnädigst hohen Orts den Antrag zu machen womit hier in Semlin unter so vielen sich befindenden H. Beamten einer zur Revision, wenigstens solcher Bücher, die in den Osterreichischen Staaten gedruckt und öffentlich verkauft worden, gnädigst bestimmt werden möchte. —

Semlin den 19 Jänner 829.

W. S. K.

[Концепат у арх. С. К. Академије бр. 3951]

5.

Hochlöbliche K. K. oberste Polizey-Hofstelle.

Der Unterzeichnete, türkischer Unterthan aber mit einer Wienerien verheiratet, und Vater von 4 unmündigen Kindern, hat sich von Wien nach Semlin übersiedelt, sowohl um seine Kinder in der serbischen Sprache zu üben, als auch um da ökonomischer auszukommen und seinen Ressourcen im Vaterlande Serbien näher zu seyn.

Mit Schmerz muss er sehen, dass er seit einiger Zeit der Gegenstand polizeylicher Verfolgungen ist, wie sonst kein einzelner türkischer Unterthan, geschweige ein halb-österreichischer Familienvater.

Einerseits sich seiner Unschuld bewusst, und jederzeit zu strenger Untersuchungen erbiethig, und anderseits die Gerechtigkeit und Milde der österreichischen Staatsverwaltung aus früherer Erfahrung kennend, ist er überzeugt, dass diese polizeyliche Verfolgung sich nothwendig auf ungerechten Verdacht oder Verleumdung gründen müssen; und bittet daher ehrfurchtsvoll, die hohe Polizey-Hofstelle wolle, nach beliebig erhobener genauer Information Befehl geben, dass die erwähnte Verfolgung aufhören, und der Unterzeichnete, in Ansehung der Pässe und

Aufenthaltsscheine wenigstens den übrigen türkischen Unterthanen gleich gehalten werden möge. —

Semlin den 21 Nov. 1829.

Wuk. Steph. Karadschitsch
Doctor der Philosophie.

[Вуков препис у арх. С. К. Академије бр. 3952]

6.

Hochlöbliche K. K. oberste Polizey-Hofstelle!

Der Unterzeichnete, türkischer Unterthan, aber mit einer Wienerinn verheiratet, und Vater von 5 unmündigen Kindern, hat sich von Wien nach Semlin übersiedelt, so wohl um seine Kinder in der serbischen Sprache zu üben, als auch um die ökonomischer auszukommen und seinen Ressourcen im Vaterlande Serbien näher zu seyn.

Mit Schmerz muss er sehen dass er seit einiger Zeit der Gegenstand polizeylichen Verfolgungen ist, wie sonst klein einzelner türkischer Unterthan, geschweige ein halb-österreichischer Familienvater.

Einerseits sich seiner Unschuld bewust, und jeder Zeit zu strenger Untersuchung erbötig, und anderseits die Gerechtigkeit und Milde der österreichischen Staatsverwaltung aus früherer Erfahrung kennend, ist er überzeigt, dass diese polizeyliche Verfolgung sich nothwendig auf ungerechten Verdacht oder Verleumdung gründen müssen; und bittet daher ehrfurchtsvoll, die hohe Polizeyhofstelle wolle, nach beliebig erhobener genauer Information, Befehl geben, dass die erwähnte Verfolgung aufhöre, und der Unterzeichnete, in Ansehung der Pässe und Aufenthaltsscheine wenigstens den übrigen türkischen Unterthanen gleich gehalten werden möge.

Semlin den 26 December 1831.

Wuk Steph. Karadschitsch
D-r der Philosophie und serbischer Schriftsteller.

An eine hochlöbliche K. K. oberste Polizey-Hofstell.
in Wien.

Praesid. № 54.

Bescheid

Das hohe K. K. militär General-Comando Praesidium hat in folge hohen hofkriegsräthlichen Praesid. Rescripts herabgegeben, dass ihrem gegenwärtigen Gesuche nicht willfahren werden könne, sondern dass sie sich mit ihrer Familie in ihr Vaterland nach Serbien zu begeben haben.

Wovon sie mit dem Beisatze in Kenntniss gesetzt werden, ihre häuslichen und sonstigen Angelegenheiten bald möglichst so zu ordnen, um unverweilt nach Serbien rücktretten zu können.

Semlin am 13 April 1832.

Foith. Gen.

]Спољa:] Semliner militär Comando
An dem serbischen Herrn Litterator
med. Doctor der Philosophie
Wuk Stephanovich Karacsich
in Semlin.
Exoffo.

[Орнг. у арх. С. К. Академије бр. 3953]

7.

Löbliches k. k. Militär Commando!

Der gehorsammst Geferdigte musste mit gröster Betrübniss aus dem Bescheide Einer löbl. k. k. Militär Comando Praesidiums dd-o 13 hujs № 54 vernehmen, dass ihm auf dessen unterm 26-ten December v. J. unterlegtes gehorsammstes Bittgesuch nicht gestattet werde, in dem k. k. Lande sich ferners aufhalten zu dürfen, sondern sammt seiner Familie in dessen Heimat nach Serbien zuzückkehren zu müssen.

Ungeachtet gehorsammst Gefertiger laut der hier anverwahrten ärztlichen Bestättigung sub ·/. seiner zerstörter Gesundheit wegen sich dermal von hier nicht entfernen kann, erlaubt er sich dessen fernere Gründe Einem löbl. k. k. Militär Comando, welche seiner und seiner Familie Übertrettung, nach Serbien in Wege stehen, und eine gnädigste Rücksicht verdienen dürften, hiermit zu unterlegen.

Weder der gehorsammst Gefertigte, noch dessen mitgefertigte Ehegattin sind bei der jetzigen Verhältnissen gesonnen freywillig nach Serbien zu übertretten, ausser wenn sie gezwungen und gleich Verbrechern (welcher sie nie weder hier noch dorten gewesen) ausgeliefert würden.

Die mitgertigte Ehegattin will aus der Ursache nicht nach Serbien übertretten:

1-tens Weil ihr jenseits nicht nur die Menschen. sondern selbst die Sprache, Gebräuche und die Religion freund sind.

2-tens Weil sie unsere ehelichen drey weibliche Kinder in ihrer römisch-katholischen Religion auferzogen und sie auch in solcher dem Herkommen zu Folge ausbilden will.

3-tens Wann sie sich, als eine gebohrene Wienerin auf keinen Fall entschliessen, ein Land zu betretten noch weniger in demselben, wo gar keine Gesetze bestehen, und wo alles der unbegränzter Willkühr der Machthaber überlassen ist. ihre Tage zu fristen.

Der gehorsammst Gefertigte selbst aber:

A. Weil er fest überzeigt ist, dass sein Leben, durch die inzwischen dortselbst gespielten Intriguen in Rücksicht seiner Person und seiner literarischen Beschäftigungen, wegen nicht übereinstimmende literarischen Ansichten, theils durch jenseitige, theils aber durch diesseitige einflussreiche Intriganten in gröster Gefahr steht, wobey auch Ein löbliches Militär Comando, als eine bestehende löbliche Gränzbehörde bisher gewiss die Richtigkeit dieser Angabe in die Erfahrung gebracht haben wird; und

B. Obwohl Serbien sein Vaterland ist, dessen Geburtsort Terschits aber, welches im Bezirke Jadar liegt, immer noch der türkischen und nicht der jetzigen serbischen Herrschaft untersteht, weshalb er zeit dem Jahre 1813 stets in Oesterreich lebte, und alle die im Verlaufe dieser Zeit nach Serbien gemachten Reisen blos in seine eigener literarischen Geschäften unternommen hatte, aber nie um dort zu bleiben. So geschah es, als er im Jahre 1829 auf Verlangen S-re Erlaucht des dermaligen serbischen Fürsten, Herrn Milosch Obrenowits, rücksichtlich einiger literarischen Ausarbeitungen nach Serbien berufen war, dass er auch dessen Gattin und Kinder von Wien in der Absicht nach Semlin herunterbrachte, um daselbst leichter sein Auskommen befördern zu können, und die Kinder in der serbischen Sprache zu unterrichten, zu welchem Ende für deren

Aufenhalt zu Semlim der gedachte Fürst sich beim hochlöblichen General Comando auch selbst verwendet hatte.

Bey nunmehr erfolgten Beendigung der gedachten literarischen Ausarbeitung in Serbien, hägte gehorsammst Gefertigte der Wunsch, mit seiner Familie wieder nach Wien zurück zu gehen, theils, weil dessen Gattin, auf derer Gesundheit das hierortige Clima äuserst nachtheilig wirkte, sich zu sehr nach ihrer Vaterstadt, allwo sie noch so viele theuere Anverwandten besitzt, sehnte, theils über um dortselbst in die frühere Lage zu kommen, die so sehr gewünschte Ausbildung den Kindern auf die leichteste Weise zu verschafen, nicht minder, dass er für seine Person in den Stand gesetzt werde, auch seine literärische Laufbahn soviel, als ihm dessen ohnehin zerrütten Gesundcheitszustände erlauben würden, fortzusetzen. Ebenso wünschte er auf seiner allfälliger Durchreise nach Wien, wegen Schlichtung einiger Geschäfte, die sich auf Einkassirung mehrer Forderungen von veräusserten Büchern, und Berichtigung einiger Schulden, begründen, dann wegen Besuch der Ofnerbäder, die sowohl ihm als auch seiner Gattin von den Aertzten angerathen wurden, in Ofen einige Zeit zu verbleiben.

Indem er also alle diese seine Pläne, Wünsche und Absichten Einem löblichen Militär Comando ganz aufrichtig und getreulich darzustellen sich anmit die Freyheit nimmt, waget er, seine unterthänigste Bitte noch beyzufügen, womit hochdaselbe sich in Gnaden seiner annehme, und bey den betreffenden hohen und höchsten Stellen verwenden, dass ihm die unbeschränkteste Bewilligung ertheilt werden wolle, nach seinen früheren Ansuchen in den k. k. Staten[1]) sammt seines Familie aufhalten zu können, und wenn diese billige Bitte ihm verweigert werden sollte (was er von der glorreichsten und gerech-

[1] Одавде па до краја дописато са стране, а пре тога биdо па избрисано: ...Staten sich aufhalten zu können, weil (aufrichtig zu gestehen) in Bewustseyn ewiger Verdachte und schiefer Beurtheilung in einem Staate zu leben für ihn hächst kränkend und nachtheilig wäre und er in diesem Falle von der angesuchten Gnade nie einen Gebrauch machen würde, sondern die Bitte stellen, dass ihm für seine Person ein Pass ertheilt werde, über Ofen und Wien, allwo er, wie gesagt, Geschäfte zu schlichten hat, nach Russland reisen zu dürfen, indem ihm dortselbst von der Grossmuth S-r Majestät des Keisers Nikolaus wegen einigen der allgemeinen slawischen Literatur geleisteten Verdienste eine Pensio von Einhundert Stück Dukaten die allerhöchste Gnade theilhaft wurde; seiner Gattin und Kindern aber der fernere Aufenthalt in Wien nmsomehr gestattet werden wöge, als er selbe unmöglich nach Russland mitnehmen könne, in dem die Gattin und Kinder von allen den Unterstützungen, die ihnen von ihrer Angehörigen in Wien zu kommen, bey ihrer Entfernung nach Russland beraubt würden.

tigsten k. k. österreichischen Regirung nicht erwartet) so muss er hier beyfügen, dass er nicht nach Serbien, sondern nach Russland, allwo er von der Grossmuth S-r Majestät des Keisers Nikolaus für dessen der allgemeinen slawischen Literatur geleisteten Verdinste, eine Pension von jährlichen Hundert St. Dukaten ohnehin geniesst, sich zu begeben gedenkt, und zwar allein, ohne der Familie, weil die Mitgefertigte Gättin aus der obangeführten Gründen auf gar keinen Fall ihre Vaterstadt, und umsoweniger verlassen wolle, als sie durch ihre so gestaltige Entfernúng von allen den Hilfsquellen, die sie daselbst genüssete beraubt würde.

Er bittet demnach in diesem Falle, ihm einen Pass über Ofen und Wien, (allwo er, wie gesagt, Geschäfte zu schlichten hat), nach Russland — seiner Familie aber zum ferneren Anfenthalt in Wien in hohen Gnaden umsomehr zu erwirken, als für denselben (aufrichtig zu gestehen) nicht nur kränkend sondern auch in allen seinen Beschäftigungen sehr nachtheilig wäre, wenn er im Bewustseyn eines rechtschafenen Mannes in einem Lande dennoch leben müsste, wo er unverdienterweise Verfolgt und schief beurtheilt werde.

Semlin den 16 April 1831

Wuk Steph. Karadschitsch
D-r der Philosophie und serbischer
Schrifsteller
dessen Ehegattin Anna
geb. Krauss m. p.

[Вуков концепат у арх. С. К. Академије бр. 3954]

8.

Löbliches k. k. Militär Commando!

Unterm 16-ten April l. J. hat gehorsammst Gefertigter bei Einem löblichen Militär Commando sein Bittgesuch eingereicht, und darin gebethen, womit, in Rücksicht seiner in demselben angeführten Gründen, ihm die Bewilligung ertheilt, respective bey den hohen Stellen bewirkt werden möchte, mit seiner Familie über Ofen nach Wien abgehen zu können und künftighin daselbst zu domiciliren.

Nachdem aber zu seinem grössten Leidwesen auf dieses Gesuch die Erledigung immernoch nicht erfolgt ist und er in vielen Rücksichten einen für ihm unersezlichen Schaden auf die unschuldigste Art und Weise samt seiner Zahlreichen und ebenso unschuldigen Familie erleiden muss, weil

1-tens Wenn die frägliche Erledigung noch längere Zeit ausbleiben und auch auf gegenwärtige Bitte keine billige Rücksicht genommen werde, er von der vorgehabten ihm äuserst nöthigen Badekur in Ofen heuer keinen Gebrauch mehr machen. und ein solches Unterbleiben in der Folge seiner zerritten Gesundheit wegen höchst nachtheilig wird.

2-tens Als Schriftsteller hat er in einer vor einigen Monathen erlassener Ankündigung versprochen, das Buch über serbische Dichtkunst und Prosodie im verlaufe dieses Sommers in Ofen drucken und im bevorstehenden Pesther Joh. Enth. Mkt. den Prenumeranten erfollgen zu lassen, in der Anhofnung. während der Ofner Badekur ihren Druck daselbst vornehmen zulassen um dabey die Correctur desto leichter allein besorgen zu können, durch welches Ausbleiben aber er bey den Pränumeranten den Credit verlieren würde, endlich

3-tens Hat er auch dessen gehabtes Quartier in Loco der Hauseigenthümerin bereits aufgesagt gehabt, welche Aufsagung mit Ende v. M. zu Ende ging. und ihn nun mit der Hausfrau nicht in kleine Verlegenheit setzt. So bitter er gehorsammst, womit ihm Ein löbliches Militär Comando den nöthigen Pass entweder selbst — oder durch das hohe General-Commando zum abgesehenen Zwecke, um so gnädiger noch vor Herablangung der fräglichen Erledigung ertheilt werde wolle, als dadurch dessen Aufenthalt ohnehin bekannt wird, und ihm die allfällige hohe Entscheidung auf sein erstes Einschreiten füglich auch zu Ofen oder Wien bekannt gemacht werden könne. — Übrigens ist er auch von der angenehmen Hofnung beseelt, dass die hohen und höchsten Stellen bey dieser Gelegenheit auch dessen gänzliche Unschuld erkennen, und ihn von den unbilligen nur auf den — aus Personalhasse fabricirten — Verleimdungen und Denunciationen gegründete Verfolgungen, befreien werden

d. 27. July 1832. Wuk Steph. Karadschitsch
D-r der Philosophie und
serbischer Schriftsteller.

[Вуков концепат у арх. С. К. Академије бр. 3955]

9.

Semlin den 30 October 832.

Hoch- und Wohlgeborener!
Hochgebiethender Herr General!

In der tröstenden Hofnung, dass Euer Hoch und Wohlgeboren mir, einem Unglücklichen, der ich ohne Verschulden dermal in die misslichsten Lage versetzt bin, nicht verargen worden, wenn ich mich erkühne, diese Zeilen an dieselben zu richten, und wegen Ertheilung der Bewilligung, dass ich eine Reise nach Wien vornehmen könne, abermals die Unterthänigste Bitte stelle.

Schon unter 16 April l. J. schritt ich deshalb bittlich ein, und bezeichnete in meinem diessfälligen Gesuche alle die Gründe, welche mich bestimmen, mein Domicil nach Wien zu übersetzen; diese nämliche Bitte erneuerte ich unterm 27 July l. J. wieder, leider aber! erfreuete mich weder auf die erstere, noch auf die letztere bis heute eines gnädigen Bescheides. Diese Ungewissheit, und das immerwährende Abwarten der Entscheidung meines Gesuchens quälen mich schon über sechs Monathe auf das peinlichste, indem ich diese ganze Zeit mit meinem grösten physischen und moralischen Nachtheile hier nutzlos verstreichen lasse. Nebst dem, dass ich krüppelhaft bin, ist auch meine übrige Gesundheit in dem übelsten Zustande, solche verschlimmert sich täglich, da ich von der mir höchstnöthig gewesener Badekur, so wie ich in meinen obigen zwey Bitten angeführt hatte, heuer keinen Gebrauch machen konnte.

Dass[1] ich alles dieses ganz unschuldig leide, fühle ich es, und mein Gewissen ist rein; dass ich es aber hier unter dem Scepter des mildesten und gerechtesten aller Könige leide, verdoppelt meinen Schmerz, denn ich bin ohne gerichtet zu seyn auf das unerbärmlichste bestraft. Selbst für die Gesundheit des

[1] Пред овим било па избрисано:

Meine Familie sandte ich schon aus der Ursache nach Wien, damit, erstens, meine Kinder die Schule nicht versäumen, zweitens, damit sie nicht genöthigt werden im spätten Winter bey rauher Jahreszeit die Reise zu machen, und drittens, weil meine Gattin, als eine geborene Wienerin, mit den Kindern sich von ihrer Geburtsort nicht trennen will, es möge mein künftiges Geschick wie immer entschieden werden.

ärgsten Missethäters wird in diesem menschlichen und gerechten Staate gesorgt, ich aber, im vollen Bewustseyn meiner Unschuld, musste durch sechs Monathe zweymal fruchtlos um die Erlaubniss bitten, ein Bad besuchen zu dürfen, welches meiner Gesundheit so wohlthätig gewesen wäre wodurch mein siches Leben meiner Familie auf einige Jahre länger gefristet werden konnte; und noch jetzt aufgehalten und gehindert von allen meinen Geschäften, Thun und Handeln muss ich sehen mein Leben vor Gram und Verzweiflung verzehrt zu werden.

Es sey dem wie es wolle, wenn selbst missgünstig für mich die hohe Stelle entscheiden und mir der Aufenthalt in Osterreich verwehrt wird, so kann ich dennoch vor dem Frühjahre meine Reise nach Russland nicht antretten, und ich schmeichle mir dass man aus Humanität diese Strenge nicht gebrauchen wird. Also bey so bewandten Umständen bleibt mir nichts anders übrig, als jetzt um Gottes und der Menschlichkeits Willen zum drittenmal ganzdemüthigst zu bitten, mir unverweilt die Bewilligung zu bewirken, dass ich nach Wien zu meiner Familie, die ich aus der Ursache bereits dahin abgeschikt habe, damit, erstens, meine Kinder die Schule nicht versäumen, und zweitens, damit sie nicht genöthigt werden im spätten Winter bei rauher Jahreszeit die Reise zu machen, abgehen kann, um mich dadurch von der mir bevorstehender unvermeindlichen Verzweiflung zu erretten. Sollte ich noch immer bey den hohen Stellen als ein verdächtiger, dem österreichischen Staate gefährlicher Mensch gelten; so könnte man mich indessen, bis diese Sache gänzlich erledigt wird, wo meine Unschuld sodann hofentlich anerkannt werden muss, nirgends besser beobachten, als in Wien.

[Вуков концепат у арх. С. К. Академије бр. 3956]

10.

An die Hochlöbliche k. k. Oberste Polizey- und Censur-Hofstelle.

Der Gehorstamst Unterzeichnete hat sich zum Behufe wissenschaftlicher (besonder philologischen) Forfchungen einzelne Exemplaren von mehrere im Serbien erschienene serbische und bulgarische Bücher verschrieben; und sind dieselben 35 an der Zahl bereits in das Bücherrevisionsamt angelangt.

Da es für ihn von Grosser Wichtigkeit ist, dieselben bald möglichst und zwar *nur für seinen eigenen Gebrauch* zu erhalten,

so sieht er sich veraulasst, an Eine Hochlöbliche k. k. Oberste Polizey- und Censur Hofstelle die ganz gehorsamste Bitte um eine hochgefällige Anordnung zu deren Ausfolge zu richten.

Hochachtungsvoll verharrend etc. etc.

Einer Hochlöblichen k. k. Obersten Polizey und Censur Hofstelle

23 Novemb. 836.

Gehorsamer Diener.

[Концепат у арх. С. К. Академије бр. 2355 а]

11.

(15 x. Stempel)

Löbliche k. k. Stadt-Comandantur.

Der ergebenst Gefertigte, ein Unterthan und Pensionär des Fürstenthums Serbien hält sich in Wien seit längerer Zeit auf, und hat bei der allgemeinen Waffen-Ablieferung im Jahre 1848, mit seiner Addresse bezeichnet eine Pistole und 1. Kindergewehr an das Grundgericht Landstrasse abgegeben, ohne ein Recepisse darüber empfangen zu haben.

Diese Waffenstücke sollen, nach der erhaltenen Auskunft, sub. Kisten № 495 mit der klassification „1 bürg. Gewehr und ein kleinen Pistole“ vorkommen.

Da es sich nun fügte, dess dieser Tage S-e Durchlaucht, der Herr Vladika von Montenegro dem Gefertigten ein seltenes kostbar verziertes, montenegrinisches Prachtgewehr zum Geschenke machte, so erstatet er hierüber pflichtschuldig die Anzeige mit der ergebenster Bitte. Eine löbliche k. k. Stadt-Comandantur, welche ihm den Besitz dieses Gewehres gestatten und zugleich die beiden obigen Waffenstücke, unter hochgefälliger Ausfertigung eines Certificates oder Waffenpasses für alle drei Stücke anfolgen.

Der gefertigte wird sicher keine Missbrauch von diesen Waffen machen, in dem er ein ruhiger friedliebender Mann ist der sich stets loyal benommen hat.

Ausser den Auszeichnungen von den frühern österreichischen und mehreren fremden Monarchen haben erst kürzlich k. k. Apostolische Majestaet dem erfurtsvoll Gefertigten des Ritterkreuz des Franz-Josefs-Ordens und die goldene Medaille für Kunst und Wissenschaft zuverleihen geruht, der Sohn Demeter,

dessen kleines Gewehr oben erwähnt wurde, ist Zögling der Ingenieur Academie zu Bruk bei Znaim, und der Bittsteller demnächst eine Reise nach Serbien zu unternehmen gedenkt und in jenen Gegenden aus bekannten Ursachen der Besitz von Waffen für Reisende fast unerlässlich ist: so erlaubt er sich die oben gestellte Bitte um hochgefällige Erfolglassung der erwähnten 2 Waffenstücke und Ausfertigung einer Bewilligung den Besitz von drei Waffenstücken ergebenst zu wiederholen.

Wien am 4 April 1852.

Wuk Steph. Kar.

Wuk Steph. Karadschitsch D-r der Philosophie Serbischer Schriftsteller Landstrasse № 391, bittet um Erfolglassung von 2 Waffenstücken und Ausfertigung einer Bewilligung für den Besitz dreier Waffenstücke.

[Концепат у арх. С. К. Академије бр. 3957]

12.

N-ro 3736/1647 P. S.

An Hr.
D-r Wuk Stef. Karadschitch
in Wien.

In Folge des Einschreitens vom 4 d. M-ts wird unterm Einem der Artillerie-Zeugs Verwaltungsdiestrickt zur Ausfolgung Ihres im Jahre 1848 abgegebenen nun im Nengebäude vorgefundenen Kindergewehres ermächtigt. —

Der hierauf, und auf den Besitz des zum Geschenk erhaltenen Gewehres lautende Waffenpass folgt mit. Die angeblich abgelieferte Pistole ist nicht vorfindig.

Wien am 20 April 1852.

Im Namen S-r Exellz. des Hr.
Milit Gouverneur
V. Wangenan. [?]

Neugebäude am 11-ten Juni 1852.

Karl Funberg[?]
Lieten.

№ 3736/1647 P. S.

[Споља:] Herrn
Wuk Stefan Karadschitsch
Doctor der Philosophie
Landstrasse № 517.

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3958]

CCXXII.

ЈОАКИМ БАЛАН

Wohlgeborner Herr!

Hach dem ich Ihnen annoch 19 f. 30 x. C. M. an Druck-Unkösten für die 1000 Exemplare der Slavenischen Sprachlehre schuldig geblieben bin, und die Ordnung angetroffen habe, dass Ihnen Obenerwähnter Betrag mittelst den H. Schevics erlegt werden soll (oder aber durch den ersten Post Wagen) so bitte unterthänigst, womit Sie die verlegte Bücher nach Empfang der übermachten Rückstands dem gedachten H. Schevics zur weiterer Uibersendung an mich übergeben möchten. Mit aller Achtung geharre

Temesvar am 13 Februar 829.

Ihr ergebenster
Joachim Ballan
Bürgl. Buchbinder und Königl.
Bücher Verschleisser.

[Спољa:] von Temesvar.
An Wohlgebornen H.
Vuk Stephan Karadzits
D-r der Philosophie, und Mitglied
mehrer gelehrten Geselschaften.
per Adresse des H. Demeter Theodor Tirka.

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3959]

CCXXIII.

ЈОВ. МАНОЈЛОВИЋ

Высокоучени Господине,

Высокопочитаемій Приятелю!

Мояе найпрвія дужност вами како истинному Г-ну приятелю на показаной мени любови и усердію благодарити, штостеми послали писмо од почивше мое супруге. — друго из писма Г. шогора *Киприяна Николича* могао самъ разумети ваше кмени доброжеланіе о преħи у Сербию накоесамсе согласіо коесте могли из писма поменутога Г. разумети ербосамга моліо да вамъ у име мое благодари и поздрави.

Сада овомъ приликомъ опоминѣмъ васъ и молимъ ѡвляюħи то давы како сам разумео полазите доле са фамиліом идаħете приħи у Сербію, зато молимъ васъ давы испослуете код Г-на Ніовога Сіятелства Милоша и прочи поглавара хоħели Ниово Сиятелство одобрити, и по приятію одвасъ наставленія стараħусе сва дѣла отложити и са великом радостію путь предузети — аито васъ опоминѣмъ зануждне Інштрументе, илити (алатъ Тишлерски) какоħесе прибавити? Зато молимъ васъ да ми прико писмодавца неколико врсти одговорите или Г. Киприяна пишете —. Листодавац Ѳеодоръ Сувайцнħъ родом изъ Суботице има неку древну Саблю росіску кою носи собомъ акобисе могао помоħи код Россіскаго конзула или надругомъ каковомъ месту непожалите труда упутитига ербое невешт и у Бечу нигда біо ніе а момак сирома. Данасъ био код Г. Киприяна коне здравъ и васъ сглубочаишимъ высокопочитаніем поздравля и целу фамілію вашу насъ обоица радиби свами састатисе даби могли лично разговоритисе али незнамо кудаħете предузети пут доле наодимъ када будете у Земуну даħе

бити найболы састанакъ —. В прочем себе милостивой любови и искренному благо[рачит]елству вашега приятелства препоручуюћи неколико речи одговора очекуюћи васъ и любезну Фамилію вашу любезно почитаемим усердіем поздравляюћи есамъ

У Сенти 1-го Априли по рим. 829.

вашъ

достодолжни почитатель
и слуга покорни
Јшаннъ Манойловичь
Тишлеръ.

П. П. Ниово Сиятелство Г-дна Княза Сербіе Г-на Милоша Молимъ и препоручуемсе у Недра благодѣтелства изручити молим вас неодрецитесе.

[Споља:] An Herrn Herrn
Vuk Stef. Karatsits
abzugeben
à Viena.

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3960]

CCXXIV.

ТОДОР СУВАЈЏИЋ

Высоку Чину

Господине любезно почитаемій Отацъ вьій ме Упутіте ме васъ молимъ наиучитеме Неразуманъ я васъ любезно молимъ на мое Прошеніе склоніте тато ій васъ молимъ Мамйце молитемі тату некамій Буде упом.

Дамі рѣка помоћъ Буде я Бысамъ имо волю Старудревну ствръ донетій немогѣ Сирома самь Немамь свой Кона Немамь Новаца Ербосамъ Ненаучанъ незнамъ Езикей Немецка — — —

Я Бьій самъ волю послатій уземлю рѣсинскѣ императорѣ Царѣ Ніколаю поклоніті Ныйнѣ дедовыну Царя Петра руснске знемне Кодъ мене выше преко сто лѣта

Аз Бо Написано Естъ горе

Vivat Peter Alexevits
Czaar von Moscau
Santy Patrony Nikolay
Moskau

Туе Копия Зьѣда сѣнце месяцѣ

Костосамъ Вамій доказѣмъ Ніе право да остане Угарій. Нека иде у свою землю

Конецъ

Давалъ Бїгъ живій

Высоко Почитаемій Господине Намногая лѣта
Будитемій упомоћъ
Аирілій 1829. M. Therezi Opoli.
Теодоръ Сѣваићичъ.

[Спољa] *M. Therezi Opol.*
An Herrn
Herrn Vuk Stephany *Karatsitus*
abzugeben *Viene.*

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3961]

CCXXV.

Ј. ФЕСЛ

Пречестњејши Господине,
високопочитајеми пријатељу!

Са особитом жалости шаљем вам ваш (или управо *наш заједнички)* рукопис о Србији. Највећи је узрок, што га нијесам могао штампати овај, што сте ви с оним, што сам вам ја дао и казивао, помијешали оно, што стоји у Австријском војничком журналу (Österreichische Militärzeitschrift); пак ја нијесам ћео (нити сам могао) да *потврђујем* ствари, *које нијесу истините.* Из различни биљега и поправљања на вашему рукопису видићете, да сам ја врло желио и дуго се трудио, да ваш рукопис поправим и наштампам; но никако нијесам имао с ким са свим га по вољи прерадити; него сам најпослије прошавшега љета с Берлинским професором доктором *Ранке* начинио са свим нову књижицу о Србији (Die serbische Revolution) од које вам ево овђе један екземплар шаљем. Не сумњам, да ћете из ове књижице видити, да за сад о времену Кара-Ђорђија и Милоша Обреновића ништа више није нужно штампати; али ваше *описаније народа српскога под Турцима,* које је у овој књижици врло кратко, мислим да би и сад било вриједно штампати, и ја би га сам штампао, да имам новаца.

Знајући ја, да се ви око овога посла нијесте *ни за какав* свој добитак трудили, до само за моју љубав и пријатељство, и за ползу (Nutzen) и славу народа Српскога, ни мало не сумњам, да ћете ми опростити, што се овако догодило, што овај (иначе славни и свагдашње благодарности вриједни) посао ваш није могао на свијет изићи. Ако ја сву грађу моју за Српску историју начисто саставим, и да Бог и срећа, те се с вама опет, али на *дуже* вријеме, ће састанем, онда ћемо ми *цијелу* историју Српску на ново писати. И сад да сте ви којом срећом овђе остали, ми би ово давно издали на свијет.

Шаљем вам такођер моји пет Српски књига,[1] од који ћете у свакој нађи по нешто о Србији.

Имам срећу јавити вам, да ме је Руски Цар Никола I (још 4-га јунија 1826-те године) помиловао годишњом пенсијом од сто дуката „во уваженіе засвидѣтельствованія Министромъ народнаго просвѣщенія о пользѣприносимой Славянской Словесности“ (т. ј. за Српски рјечник и за пјесме).

Г. Копитар поздравља вас љубезно, и ја препоручујући се за свагда вашој љубави и пријатељству, с истинитим високопочитанијем јесам

У Бечу $\frac{\text{8 маија}}{\text{1 Jun.}}$ (по Римск.) 829.

ваше пречестности

покорни слуга

Вук Стеф. Караџић.

[Споља:] S-r Hochwürden
Herrn Abbé J. Fessl (P. T.)
in Grätz.

[Arch. f. sl. Philol. XXII, 633; Препис г. Ђ. Поливке]

[1] (4 Данице — од године 1826, 1827, 1828 и 1829 и Милоша Обреновића.

CCXXVI

АЛЕКСА ПОПОВСКИ

1.

У Крагоевцу 21-го Юнія 829.

Высокопочитаемный Господине Вуче!

Сутра ће се започети прегледанѣ преведены закона, и будући сте и вы за члена комиссіе ове именовани, изволите ранно овамо доћи понесавши и кньигу и преводъ вашъ.

Тражимъ еднако Наполеонову кньигу Qriminal Gesetz-Buch — не Qriminal Gerichts Ordnung — па е нема. Молимъ васъ потражите е кодъ васъ и Г. Генерала, и пошљите намъ по доноситељу овогъ листа.

Желећи вамъ пріятну вечеру, и лаку ноћъ, остаемъ,

вашъ покорнѣйшій слуга
Алекса.

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3962]

2.

У Пожеревцу 29. априла 830.

Любезный пріятелю, и высокопочитаемый Господине!

Приміо самъ почитаемо писмо ваше одъ 26: о. и доста ми е жао, што немамъ више времена, да вамъ обширніе одговоримъ — но вы ћете задовольни быти и съ овомъ краткостћу Пріятеля своегъ.

Ваше писмо самъ и Господару прочитао; за кньигу Г. Колара успѣли смо; Господаръ е одобріо; и надамъ се, да ћу му послати баръ близу 100 пренумер. а зато ћу вамъ и опетъ писати. —

Хтели смо опетъ и одавде да пишемо по Прерадовића. на кадъ сте вы у Београдъ дошли, а оно му пишите, да дође што скорів. Господаръ га навалнтелно иште. Гледайте дакле, да бы намъ дошао што пре.

Поздравля ваша самъ испоручио. Съ Богомъ,

вашемъ искреннѣйшемъ

Алексн.

[Споља:] Высокоученому Господину
Вуку Стеф. Карацићу
доктору філософів и проч. у *Београду*

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3963]

3.

Пожаревацъ 8 Юлія 1830

Любезный Пріятелю!

Приміо самъ любезно писмо ваше одъ 3. с. и пріавіо самъ содржанів нѣгово Господару. Господаръ за све препоруке ваше рече ми да вамъ умѣсто одговора пошлѣмъ писмо Пейчићево и Прерадовићево. Прерадовићу в писато и обећавано све што гоћъ оће — алъ нешће да дође: а Пеичићъ в полагао кондиціе какве ни султану у Єдрени Русси нису. Нећемо дакле да намъ препоручуете никога: ко оће да дође, негъ дође самъ, пакъ како му буде.

Исаиловићу в послато на Аџића у Новый Садъ 200 fl. сребра, може быти да іош нів имао аберъ кадъ вамъ в писао а я самъ Исаиловићу јоштъ онда писао да му се шиљю паре.

Я самъ у многомъ послу, као и обично, а лоше расположенъ као и обично. Будите ми здрави, и воспоздравите дружину вашу од мене,

Васъ почитуюћегъ друга и пріятеля

Алексе.

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3964]

4.

У Пожаревцу 16. Септемвра 1830.

Любезный и высокопочитаемый

Пріятелю!

Два самъ любезна ваша писма приміо. Съ еднимъ в дошао Будимлія, когъ самъ представіо князу, те в ухлебљенъ:

а съ другимъ самъ добіо кньиге и предао Г. Капитану, кои васъ любезно воспоздравля. Я васъ молимъ, да ове кньиге за мой рачунъ платите одъ кога су узете, и да небы одъ Ј. Сашальскогъ, кои ће ово дана доћи у Београдъ да посѣди неколико — примили наплате.

Препоруку самъ вашу извршіо — примите одъ свію воспоздравленіе, а найлюбезніе одъ мене

вашемъ искреннѣйшегъ Пріятеля
Ал. Поповскогъ

[Споља:] Высокоученому Господину
Вуку Стефановићу Карацићу
доктору философіе и пр. проч.
у Земуну

[Напомена Вукова:] Одговорено 19. Септ.

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3965.]

5.

У Пожаревцу 20. Септемвра 1830.

Любезнѣйшій Пријателъу!

Господинъ Графъ Сеченьи, Єданъ одъ найзнатніи несамо Магната Мацарскій, него и Мужева саданѣгъ вѣка, сврашіо се долазећи изъ Цариграда къ кнезу нашемъ.

Изъ међу прочегъ разговора могъ съ ньимъ, была є речъ и о вама, и изявіо ми є желъу познавати васъ. Я вамъ съ радостћу препоручуємъ познанство нѣгово — учините му Подвореніе докъ іошъ буде у контумацу, пакъ ћете се увѣрити, да вамъ о нѣму нисамъ млого казао.

Увѣраваући васъ о искренности и высокопочитанію момъ, остаємъ

вашъ искреннѣйшій
Алекса Поповскій.

[Споља:] Као на претходним.

[Напомена Вукова:] одговорено 11 Окт. 830.

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3966.]

CCXXVII

МИЛОСАВ ПЕРУНИЧИЋ

1.

Почитаемй Господйн роћяче!

Дерзнуо сам данас посетйтй вас саовйем пйсмом моiим ижелйм давас здраве обрете оное; ктому iоще Нейзоставлям явйтй брато-любйю вашем дасам здраво сасвйм домаћйм моим: радоваосамсе давас ове Годйне вйдйм кодмое куће као щостеми бйлі йобећялй да ћете у Карановац идалђ пут предузеті Носадсам йзвђщен од Нйовог вйсокородйя Господара нашег Васйлія дасте заустављени од намђренія дђлима обще Народним, Овомйе особито драго бйло разумђтй да се йто важно дђло без ћурћеваца свршйтй Неможе ово род Наш возвйшуе ипредцйма Нашйм уподоблява; желйм дасе у дђлу Овоме отликуете и по волй Нйовог Княжевскаго сйятелства йздђйствуете; Я сам роде наручйо дасе щовйше могне пђсана собере у ужичкоі Най йстаровлашкой Нотешкое дасе щоважно добйе асдруге стране немамо Нйписара да нас као щотреба у овоме дђлу послуже, Но опет Стараћюсе йнастоявати отоме дай набавйм Задмйтровску скупщйну колйко вйше могнем; Господар Васо вас любезнђйше Поздравля я пак тойсто чйнећй остаем Наслужбй ваш рођак

У Карановцу
17-и Августа 1829.

Мйлосав Петр: Перуничић

[Споља:] Високоученђишему
Господину Вук Стевану Караџићу
с почитанием.
у Крагоевац.

[Напомена Вукова:] Одговорено 8. Окт. 829.

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3967]

2.

Слатки мои роде!

Здравствуите!

Я нисам заборавіо вас поздравити у писму брата мога Нодобио сам прилику у неколико рѣчи вас саовим моим малим писмом посѣти[ти], и заблагодарити вам Набратскои любови и искреноме дружескоме посѣщению коя сте ви мене овие неколико дана бавлѣня мога у Београду чинили я ћю оно неколико дана у дане блажене испокоине записати; Анаипаче радоваћюсе да ми бог да доживити дазаедно код мое куће будемо и у Студеницу путуемо, снау исиновца исиновице любезно ми поздравите Атако, Госпд. Марка вашега друга с' Госп: секретаре бата Лака и Макса роћяка млого и любезно, Ново важно немам вам явити; само то дае татар Петар из Цариграда дошао списмама однашие кнезова с добром надеждом иказуе дае султан опет неке бунтовнике у Цариграду пронашао иисѣкао адошаое и Петар бивши Писар М: Крагоевачког, из Скадра и Црне Горе икаже дае Шкодра своиском изашао до Призрена одлази управо на сусрет Садриязаму, какаћему срећя слѣдовати чућемо. Капетан Иованче из Смедерева одлазі садриязаму у Янину са писмама Господарским, Я омени нисам извѣстан Нищ.а иоще априликае даћю овие дана одаћи кући; сада имам кост иквартир у двору княжевском и врлое лиепе волѣ спроћю мене ашо слѣдовало буде онетћю вам явити зета Илию Милосавлѣвића Поздравитеми любезно, врочем остаю Препоручуюћисе вашой братской любови иесам ваш брат

У Крагоевцу 31 Марта 831.

Милосав Перуничић

П. П: Кодмое куће деца чуосам да су здраво.

[Споља:] Благородному
Господину Вуку Стефан Караџићю
члену чуда београдског
у Београду

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3968]

3.

Сладкй роде мой!

Здравствуйте!

Могу вамсе фалйтй дасам богу вала здрав са свом фамйлйом мойом ово дана позватсам пйсмёном Нйове Свйетлостй у Крагуевац да завреме у народнѣм суду будем йбое засада у суду Народнѣм обйчнй членова умалѣно мењютйм улучйо сам Прйлйку вас Пйсмено посѣтйтй йлюбезно Нашкй брѣнскй поздравйтй равноже идружйну вашу како Господу членове равноже и секретаре Баталака йроњака Ранковиња премного й любезно, Ново Нйща вам явйтй Немам, само то дае босански витез освойо Пеh, Ай Шкодрин Сераскйр Али бег Карафейзйh одржао побѣду Над мур Саибиом под Матом, далѣ щаће слѣдоватй вйдйhемо, брата Милутйна й Марка й Риста млого йлюбезно поздравйте равноже й код ваше куће снау сасйновцем мойм Савом и сйновице све редом, йесам ваш йскренй род,

У Крагоевцу 7-и Юлия 831.

Мйлосав Перуйчйh

[Споља:] Благородному
Господину Вуку Караџићю
члену суда београдо Србског
у Београду.

[Вукова напомена:] одговорено 25. Јул.

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3969]

4.

Любезно Почйтаемй Господйне!

роњяче!

Я сам вама йошш Єдно Пйсмо Послао йявйо вам дасе у народнѣм суду Нанеко време као член задержавам, кое йсада Непропуштам явйтй дасам благодарепйе богу савршено здрав й сва моя фамйлйя, заспновца вашега рѣшйосамсе нослйе факацйе дага предам Господину Исайловйћу, коега и поздравлям любезно, арадоваћу се йвашему Пйсму у коему бптнћу йз-

вѣщен оздравйю вас и све любезнемй фамйлйе ваше, Ай за Полску како Пасковић у Полской Поступа, Явйтемй, разумеосам дае йз Цесарйе Пребегао Некй Яков Ковачевић йз Сурдука закога вам суд Народнй Пйше дага туна оставйтй дажйвй Неможете Но дага од обале савскей дунавске 10 сатй удалйте йлй аконеће аоно да се у ону страну врати Аменее Єдан чоек потребан кой овиноградy знаде радйтй у томе вама препоручуем даакое тай способан дага управо кмене пошалѣте у томећете ми велику любав учинити аяћусе старати даи нѣму код мене буде, аако ижену имао буде яћюга примити впрочем остаю вас и све Приятелѣ Наше любезно Поздравляюћи йесам твой брат

УКрагоевцу 21-и Юлйя 831.

Мй: Перуничић

[Спољa:] Благородному и високоученому
Господину Вуку Стев: Караџићу
члеиу суда београдског
у Биограду.

[Напомена Вукова:] Одговорено 25. Јул.

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3970]

5.

Любезнѣйшй Господйн роде!

Я сам вам досада пйсао вйше пута йнйсам вам Никаке Новйне од Босне й Албанйе явйо врбоми извѣстне Нйсу биле асада вам являм доста вѣрно дасу бошняцй под вйтезом Нйним собранй на полю Косову одржали баталйю Над царском войском пред койоме бйо предводйтел Сйлйстрра валйя, онѣ весма разбйен ћяше нѣгов самлого Нйзама жйв у руке бошняцйма пао мур сйайбяе сасвом силом ректерйрао у Бйтол абошняци до Скопля занйм машйралйсу йондиђесе саарнаут пашама саединйтй па оданде већ давидймо кудће Говорй се даће сада й Шкодра мало оживлѣтй адакосе йон даврандише (турскі да вам кажем) друго роде слаткй являм вама ито да сам я почео

учи́ти́се Немачки́ исада міе учител Гос, Иовановић и Гаври́ловић коими́е казао дакодвас и́ма неколи́ко Екземплара Ти́ролови́ Грамати́ка закое вас моли́м да ми пошлѣте 1 Екземплар иедан да задержи́те заси́новца кад вам доће Оесени код Г: Исаи́ловићя врочем остаю вас исведружство ваше любезнѣи́ше Поздравляюћи́

іесам ваш почи́тателни́ роћяк

У Крагоевцу 23-и Юли́я 831.

Милосав Перуничић.

[Спољa:] Благородну ивисокоученом
Господину Вуку Стеван Караџић
имноги учени друшства члену
у Биограду.

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3971]

CCXXVIII.

РАДА ЗУБАН

Благородни Господин приятелю.
Брате здравствуй на многая лѣта

приниосам ваше мало писменце 17 Ноемвр: и разумеосам сву вашу милост коюсте показали мени и мојои милои Маики Бог давам да дуга лѣта коюсте любов испунили мога милога брата Лазе Молим учините нам любезни Брате пріателю ви-испунте нашои Маики желю кадси нашег Брата очима видіо имало преса шньиме си біо єдно писмо ти мени напиши и Маику ми од суза утеше єр наш Брат све накратко пише данам Маика од сердца уздише напиши нам штае и какое дасе не бринемо сад нас обадвое зашто оде у Крагуевац Града и штамисли чемулисе нада кадтье опет он у Шабац потьи хотьел кнама мало ближе дотьи єсам ваш пріатель понизни

у Меленци 19 Но: 1829 л.

самоуки ученик
Рада Зубанов.

[Споља:] An Hochgelehrten Herrn
Vuk Stephan Karadzsics
Zemlin.

[Напомена Вукова:] одговорено 9 Дек. 829.

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3972]

CCXXIX.

ЛАЗА ЗУБАН

1.

Високоучени Господине Пријатељу!

Врло ми је мило било кад сам из Господара Васина писма видијо да сте оздравили, да Бог да и у напредак здрави остали. Поздравите ми љубезну фамилију вашу.

Од мог брата одговора нема на моје писмо које сте ви однели, незнам штаће бити; не сумњам да сте га ви послали. Ја му ево још једно пишем, које молим да би сте му оправили. Мислим да нисте заборавили да се он зове Рада Зубан и да седи у Меленци. Будите здрави и љубите

У Крагојевцу 29 Новем. 829.

вашег искреног почитатеља
Л. Зубана.

[Споља:] Високоученом Господину
Вуку Ст. Караџићу
Доктору философије и више учени
друштва члену
у *Земуну.*

[Напомена Вукова:] одговорено 9/21 Дек.

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3973]

2.

Високоучени Господине Пријатељу!

Већ се приближава 28-и Дец. по римском, у ком ће се изиграват *Czechovitz* и *Gomorovitz*. Познато вам је да су многи

овдашњи ваши пријатељи и рођаци лозове на та добра купили, а прилике немаіу добити нумере коіе изађу, а ви ће те сигурно тамо у Земуну првом поштом добити; за то како остали ваши пріатељи, тако и іа вас молим да се не одрекнете листу иедну, од исти нумера, првом приликом послати нам кад добиіете, и на мене адресираіте. Ако. што буде и срећа усте, нећете ни ви остати без дела.

Поздравите ми љубезну фамилиіу вашу, и пишите ми како се наодите. Баш сте ме се са свим одрекли. — Пишите ми молим іестели писма моіа, кући моіоі оправили, и нематели какова одговора. Одавде вас сви љубезно поздрављаіу

У Крагоіевцу 7 Децембра 829.

ваш истини Почитатељ
Зубан.

[Споља:] Високоученом Господину
Вуку Ст. Караџићу
Доктору филозофніе, й више учени
друштва члену
у *Земуну.*

[Напомена Вукова:] одговорено 9/21 дек. 829.

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3974]

3.

Високоучени Г-дине Пријатељу!

Ми іуче помоћу Бога свршили смо криминалне законе; Бабалук се іе поплашио да нећете ви штогођ за његов аілук споминьати, будући іе при полазку вашем између осталог биіо и о томе разговор, за то вас моли да не спомињете ни за какову плату, ми смо се о том разговарали, и он каже да не треба нико ништа да зактева; Господар вели он брине се и сам о сваком неће вели никоме неправо учинити.

Поздравите све ваше љубезно и гледаіте до 14 дана да нам дођете, ондаће те нам врло нужни бити

У Крагуіевцу 30 Априла 830.

ваш почитатељ
Зубан.

[Споља:] Високоученом Господину
Вуку Стеф. Караџићу
у Београду.

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3975.]

4.

Високоучени Г-дине
љубезни пријатељу

На пређашња питања ваша једва вам сад одговорити могу. За законе до Митрова дне не би се задоцнили а управ и онда још би рано било, будући сам ја више болестан него здрав па се сотим затеже. Притом јавивши и ја и Г. Поповски Његовом Сијателству да намеравате пређи наложио ми је да вам пишем да не итате с' прелазком у Београд него да у Земуну мирно и безбрижно чекате с' вашом фамилијом седећи; до кој дан доселиће се у Београд Светла Фамилија Књажеска, пак кад то буде онда пређите у Београд и тамо останите. Мислим да ће вам по вољи бити, што се у зимње доба ово не морате до Крагујевца потуцати. Ђорђу кочијашу казаћу да иде тамо с' коњма, али не по вас, него ако ће кола да довуче. Мој кревет и астал нека стоји у Београду док не заштем можда ће ми тамо требати. Његово Сијателство изволио ми је милостиво наложити да вам пишем да разберете шта је са Г. Исаиловићем те га нема, и да нам о том што пре пишете. Ја сам од вас поздравио све ваше пријатеље и они вас љубезно поздрављају а особито Г. Поповски поздравите и ви од мене љубезно вашу фамилију, Г. Васиљевића, и молите га нека се не одрече и у напредак послати ми писмо које би му на моје име дошло, за досадашње ја му срдачно благодарим а остало ви уредите, и намирите, и за напредак намирити обећајте. Такођер поздравите ми и Г. Бранковића старог пријатеља мог; и мог негда учитеља Доминуса. Долазку Веселиновића не могу се довољно начудити и то све што узрок не могу да разликујем.

У Крагујевцу 10 Окт. 830.

Ваш искрени почитатељ
Зубан.

[Спољa:] Високоученоме Господину
Вуку Стеф. Караџићу
Доктору Философиіе и Члену
више учени друштва
у *Земуну.*

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3976]

5.

Благородни и високоучени Г-дине
Љубезни Пріятелю!

По вчеранѣмъ разговору нашемъ молимъ васъ одъ стране мога Господина высокопреосвештенѣйшегъ Митрополита нашегъ да му дате у Н. Саду начинити два печата, обадва као што е печатъ Нѣгове Екселенціе Г-дина Митрополита Карловачкогъ съ томъ єдномъ разликомъ што ћете орденъ изоставити. Єданъ одъ ови печата валя да буде маленъ на подобіе повећегъ прстена, а други среднѣ величине као што Г. Митрополитъ обично печати од прилике оволики

Синѣлію не заборавите. Поздравлюћи синовца Саву и целу фамилію вашу и остале пріятелѣ остаемъ

У Београду 14 Окт. 831.

вашъ почитатель
Зубанъ.

Г. Митрополитъ васъ поздравля.

[Спољa:] Благородноме и Високоученоме Г-дину
Вуку Ст. Караџићу
у *Земуну.*

[Напомена Вукова:] одговорено 14 Нојемвр.

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3977]

6.

Благородни и высокоучени Господине!
любезни Пріятелю!

...да е моя мати сама без брата мога и безъ [ц]асоша дошла, кои іоштъ валя кодъ ѣенералкоманде да... и кои

она у Земуну чекати мора, за то судећи да... а и млого посла имаюћи не могу садъ на састанакъ... а она кадъ добіе подписанъ пасошъ нека пређе... явите ми паћу онда доћи по ню. Да є дошла съ... не бы мого овамо прећи, я бы савъ посо оставіо па... се састанемо, али овако да не бы морао дангубити... да іой пошлѣте пасошъ у Варадинъ, ако га ни... слали

У Београду 7 Јануара 832.

Вашъ почитатель
Л. Зубанъ.

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3978]

7.

У Београду 18 Мая 1832.

Високоучени Господине,
Любезни Пріятелю!

Познаваюћи любовъ и тежнѣ Ваше за напредкомъ Књижества и просвештеня нашега, усудіо самъ се ово обявленѣ послати Вамъ понизно молећи Васъ, да бы сте досадашньомъ ревности Вашомъ, и мени у штампаню овога дѣла на помоћъ притекли, пославши ми найдалѣ до одређенога у обявленю рока, колико Вамъ могуће буде Г. Г. Пренумеранта, на Г-дина Димитрія П. Тирола преко Земуна у Београдъ адресираюћи; а за то припадаюће новце, послаћете о всенѣмъ ове године Пештанскоме вашару у Пешту Г. Јосифу Миловуку, одъ кога ћете и књиге примити.

Препоручуюћи се любови и наклоности Вашой остаемъ

Вашъ
искрени почитатель
Лазо Зубанъ.

П. П. Поздравите ми Г. Снау и целу фамилію.

[Споља:] An Wohlgebornen, Hochgelehrten Herrn
Vuk St. Karadzits
Mitglied mehrerer gelehrten Gesellschaften
in Semlin.

[Штампано — сем курсива — писмо на трећој страни књижевног огласа „Брачни Поклонъ“ у арх. С. К. Академије бр. 3979]

8.

Високопочитаеми Господине, Любезни пріятелю!

Писмо ваше одъ 18 февруарія т. г. писано ми у смотреню значеня чл. 2240 Code Napoleon приміо самь у почетку месеца марта т. г. у Београду, онда тамо догодивши се, и чимъ самъ га добіо одма се некако загуби, и нисамь мого наћи га до данасъ, те самъ зато тако дуго изостао съ одговоромъ, кои сте были ради одъ мене имати, да видите всамь ли толкованѣмъ вашимъ задоволянъ.

Ваше ми толкованѣ ніе по ћуди; а мислећи да вы цело исто писмо у копіи имате, нећу све да споминѣмъ, но само оћу да вамъ кажемъ, шта ми ніе по ћуди. Кадъ Милованъ мени даде свою кућу, као Eigenthümer подъ кирію, онда одъ насъ двоице у смотреню текуће ни єданъ ниукаквоме догађаю не може der dritte быти, Єрбо онъ остае Eigenthümer, а я Abmietha, нити можемо друго што еданъ прама другоме быти; а ви велите да є Eigenthümer der dritte. А башъ да бы то и могло быти, и да бы ми Милованъ исту кућу продао или поклоніо, као што наводите, да онъ то учинити може, онда, кадъ бы онъ то учиніо, и тимъ бы мой Besitztitel променіо, шта бы ми и према коме бы ми нуждна была застарѣлостъ, кадъ бы я чрезъ саму продаю или поклонъ Миловановъ исте куће Eigenthümer одма постао; а цело є теженѣ истога члана да се каже, како бы я, на штету Милованову, променомъ Besitztitla чрезъ застарѣлость мого постати Eigenthümer оне куће Милованове, у коіой самъ кирайціомъ остао, кадъ се є онъ одскитао.

Ваше толкованѣ тиче се члана 2236. а не 2240. кога є сасвимъ друго значенѣ. У чл: 2236 каже се, да се кирайція никако не може ползовати застарѣлошћу, а у 2240 каже се како се може догодити да се њоме може ползовати и онай кои то право испрва ніе имао. но текъ поздніе, поступкомъ трећега, добія га; и я самъ васъ питао, ко є тай трећи. И будући, да Милованов као Eigenthümer, не може према мени као према своме Abmiethery, der dritte быти; то молимъ да се болѣ известите, ко бы тай dritte мого быти, и то ако не при Милованової кући, а оно у другоме догађаю. Притомъ молимъ да се добро известите и примеромъ истолкован чл: 2232. Code Napoleon, да ми пошалѣте. Содржанѣ нѣгово ово є:

— „Handlungen freyer Wilkülhr (actus merae facultatis) und blosser Gefälligkeit können weder Besitz, noch Verjährung begründen.“ —

Простите што вас обтерећуемъ. Я не бы то чиніо, да се не уздамъ да ћете ме послушати, и ако вамъ є, може бити по слабости вашой, тешко; добро дѣло кодъ васъ, не пропада, а ово вамъ да є прилику да то учините.

Поздравите почитаему ми фамилію вашу како одъ мене, тако и одъ мое фамиліе, коя се, за овай паръ, овде состои изъ мене, мое жене и сина мога Мяйла, садъ већъ у петой години. Поздравля васъ и све одувда, кое васъ познае, и то свесрдно као што є и вашъ поздравъ примило.

У Крагуевцу
6. Септемврія 836.

Вашъ истини почитатель
Лазо Зубанъ

[Споља:] An den Herrn
Wuk St. Karadzsics
Am Glacis in der Josephstadt № 41.
in *Wien.*

В. Госпоја дође данас у 4 сат. после п.

[Напомена Вукова:] одговорено 16/28 Окт. 836.

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3980]

9.

Почитаеми Г-дине Вуче!

Нашавши пре 5—6. недеља дана у Пештанским новинама да издајете 2. част песама скупио сам вам, колико сам мого, Г. Г. пренумеранта којих имена ниже наводим и за њи новце вам шиљем у суми 80 fl. сребра. 40 fl. што је толико пренумеранта, а 40. за толико првих части, које су пре печатане и које такође да ми пошљете заједно с другом части.

Препоручујући се љубави и пријатељсву вашем јесам

У Београду
30 Августа 1844.

ваш слуга и покорни
Лазо Зубан.

[Имена претплатника штампана у II. и III. књ. Срп. Нар. Песама]

П. П. За Г. Г. пренумеранте на овој страни шаљем вам 22 f. дакле свега 102 f. сребра у 18 # ћесарских и 54 цванц.

Зубан.

[Споља:] An den Hochgelehrten Herrn
Vuk Steph. Karadzsics
in Wien.

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3981]

10.

Почитаеми Г-дине Вуче!

Пошто сам свршио оно писмо с' којим вам шаљем 102 f. јаве ми се још нека Г. Г. да хоће на песме да се пренумерирају, за које вам шиљем новце у сумми 28 f. и њиова имена у 6 # ћесарских.

[Долази списак претплатника штампан у II и у III књ. Срп. Нар. Песама III издање.]

[после 30 VIII 1844]

[Споља:] An Herrn Vuk St. Karadzsics
in Wien

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3982]

11.

Почитаеми Г-дйне Вуче!

Ево вам шаљем још Пренумеранта, [штампано као и горњи]

Паре ћу вам у суми 14 талира послати првом приликом а с именима сам похитао да ји можете печатати и књиге ми послати. За гусле постараћу се да ји дам правити, но кад добијем прилику да згодне могу бити.

Тако фрајлу поздравите.

У Београду 16 Нов. 844.

ваш искрени.
Лазо Зубани.

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3983]

12.

Поштовани Г-дйне Вуче!

Опоравивши се мало, после пет недеља жестока боловања нашао сам за нуждно да се к' Вама обратим ради III. части песама. Неколицина Г. Г. мојих Пренумеранта дали су ми паре и за III. чим су II. част примили, а од других, који млого већи део сачињавају нисам ни искао, што не знам кад ће књига бити готова. Молим дакле да ме о томе известите. Ако је књига близу свршетка, то од мојих пренумеранта избришите Г. Г. Совјетника Прота Ненадовића и Петра Лазаревића, а на њиова места метите Совјетнике и Подполковнике, а први је и Кавалер: Јована Вељковића и Стефана Книћанина и Молера Димитрија Аврамовића.

Поздрављајући вас заједно с' фамилијом Вашом јесам

У Београду 8. Новем. 845.

Ваш искрен и слуга понизан
Лазо Зубан

[Споља:] An Herrn Serbischen Literator
Vuk St. Karadschics
in *Wien.*

[Напомена Вукова:] одговорено 20. Нојемвр.

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3984]

CCXXX

О. Д. ПИРХ

Unser Freund, Herr Basilius Wasilievits, war heut früh mit der Nachricht bei mir, dass er auf einige Tage verreise. Ich bin deshalb so fray, Ew. Wohlgeboren um die Gefälligkeit zu bitten, beiliegenes Schreiben so zur Post zu befördern, dass es am Montag des 14/2 Decbr. abgeht, und das franco dafür gefälligst auszulegen

Werden Sie mich bald besuchen? und den statistischen Almanach mitbringen?

$\frac{12 \text{ Decbr}}{30 \text{ Нов.}}$ 1829.

Ihr gehorsamster Diener
v. Pirch

[Спољa:] An Herrn Doctor
Wuk Stephanowitsch
Wohlgeboren
hiesetzt[?]

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3985]

CCXXXI.

Г. МЕГЛИНСКИ

1.

Милостивый Государь,
Вукъ Стефановичь!

Два почтенѣйшихъ вашихъ письма я получилъ отъ Г. Тирка въ совершенной исправности. Причина, по которой не было отвѣта на первое, состоялась въ томъ, что я ожидалъ извѣстія о судьбѣ перевода сочиненія Г. Ранке. Но мое ожиданіе остается доселѣ тщетнымъ, хотя трудъ перевода, можетъ быть, не остался безъ награды. Государь пожаловалъ мнѣ орденъ Св. Анны 2-й степени. Хотя въ грамотѣ на сей орденъ и не упоминается о переводѣ, однако первый данъ тогда, какъ и послѣдній былъ уже въ Варшавѣ. Его Высокопревосходительство мнѣ также неизволилъ сказать ни слова. Спрашивать о семъ я почитаю непристойнымъ. Посланныя вами изъ Офена книги я получилъ только теперь. Онѣ были присланы къ Фолькѣ гораздо ранѣе, но безъ всякаго назначенія, кому принадлежатъ. Книгопродавецъ долженъ былъ ихъ послать назадъ въ Офенъ, куда онѣ благополучно и прибыли. Не получая ихъ долго послѣ вашего письма, я пошелъ къ Фолкѣ навѣдаться, и узнавъ всю исторію, просилъ его снова выписать ихъ изъ Офена. Принадлежащія Г. Копытарю двѣ книги Сербской лѣтописи съ другими нѣкоторыми отъ Г. Миловука, сей часъ посылаю къ нему. Предлагаемыхъ вами поправокъ въ картѣ Сербіи здѣлать не могу по выше описанной неизвѣсности о нашой книгѣ.

Изъ Петербурга никакихъ литературныхъ новостей не имѣю, кромѣ того, что извѣстный вамъ Грекъ Экономъ кончилъ печатаніе своей книги о сходствѣ Славяно-Россійскаго языка съ Греческимъ, и награжденъ за трудъ орденомъ Св. Анны 2-й степени. Еще въ Петербургѣ появился новый Романъ подъ

заглавіемъ *Иванъ Выжигинъ*, въ которомъ представляются нравы Россіянъ. Сказываютъ, что сочинитель въ непродолжительное время распродалъ до 3000 Экземпляровъ. Неудивительно! Романъ его, какъ я слышалъ, заслуживаетъ вниманіе.

За симъ примите мое глубочайшее почтеніе и свидѣтельствуйте оное почтеннѣйшей Супруги вашей.

Вѣна 4/16 Декаб. 1829.

Покорнѣйшій слуга вашъ
С. Г. Меглинскій.

[Спољa:] An den Hochgelehrten Herrn
Herrn Wuk v. Stephanovitsch
Slawiano-Serbischen Schriftsteller
in *Zemlin*
Ungarn.

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3986]

2.

Ваше Высокопреподобіе
Милостивый Государь!

Прежде два мѣсяца я заболѣвъ лихорадкою, съ позволеніемъ Князя Милоша Обреновича, пришелъ изъ Бѣлграда въ Землинъ къ моему семейству, гдѣ и теперь нахожусь. Хотя лихорадка оставила меня, но я безпрестанно слабъ и томимъ болѣзнію въ желудкѣ и въ головѣ, а и кромѣ того извѣстно вамъ прежнее положеніе здоровья моего. Съ одной стороны таковое состояніе моего здоровья; а съ другой очевидная невозможность въ нынѣшнихъ обстоятельствахъ Сербіи принесть какую либо большую пользу, которую бы всякій простый Сербинъ не могъ принесть; съ третьей же желаніе, пользуясь милостивѣйше пожалованною мнѣ Монаршею пенсіею, продолжать (по крайней мѣрѣ колько состояніе здоровья моего позволитъ) мои прежнія — литературныя — занятія, принудили меня оставить званіе президента уѣзднаго и городскаго Магистрата Блградскаго съ жалованьемъ отъ 840 гульденовъ серебромъ въ годъ. На таковое мое письменное обьявленіе князю Милошу Обреновичу я не получилъ еще никакаго другаго отвѣта, кромѣ

позывовъ (письменныхъ и словесныхъ) опять возвратится на свое мѣсто; но я остаюсь въ своемъ намѣреніи.

Теперь я опеть Сербскій писатель. *Народныхъ Сербскихъ пѣсней* я собралъ въ Сербіи довольное число (Геройческихъ почти толико, колико напечаталъ ихъ въ Лейпцигѣ), также *пословицъ*, и *словъ*, неимѣющихся въ моемъ словарѣ; при томъ я желаю продолжать мою Даницу и писать чтонибудь о Сербскомъ языкѣ. Въ Офенѣ было бы мнѣ дешевлѣе жить, нежели въ Вѣнѣ, но для воспитанія дѣтей, которые величашій предметъ моей заботы, можетъ быть опять возвращусь въ Вѣну. А наипаче я желаю съ *вами* на Рускомъ языкѣ продолжить Исторію Сербской революціи, или написать къ оной *прибавленіе*, естьли не для публики, по крайнѣй мѣрѣ для *Министерства Россійскаго*. — Вы знаете, что я и прежде имѣлъ довольно матеріяловъ къ тому, а наипаче теперь. — Естьли бы мои экономическія обстоятельства позволили мнѣ, для того единаго я бы тотчасъ отправился на дорогу къ вамъ. Часто думая объ этомъ прошлую ночь во снѣ я читалъ съ вами какую то вами сочиненную Исторію, какъ то о крестоносной войнѣ.

Мой Савва теперь въ Новомъ Садѣ въ первой Грамматикальной (Латинской) классѣ. Онъ радуется быть вашимъ дьячкомъ, какъ вы ему обѣщали; а я бы почелъ особенною милостію, естьли бы посольство съ временемъ доставило мнѣ случай послать его въ С. П. въ какое нибудь казенное училище. (Всуе трудился я уговорить князя М. О. послать въ С. П. для воспитанія нѣсколько сыновъ отмѣнныхъ чиновниковъ).

Вѣроятно вы слыхали, что два Сербская Архимандрита (Мелетій Павловичь и Никифоръ) въ Константинополѣ посвящены въ Епископы, и первый отъ нихъ наименованъ Митрополитомъ и высочайшимъ Экзархомъ въ Сербіи. Они возвратясь изъ Константинополя вѣ Бѣлградъ, въ мѣстѣ съ бывшимъ тамъ Греческимъ Митрополитомъ, посвятили еще онога Игумена (Герасима) во епископа. Мелетію назначено мѣсто пребыванія Бѣлградъ, Никифору Ужице, Герасиму же Пожаревацъ. Бывшій же прежде въ Бѣлградѣ Греческій Митрополитъ Анѳимъ, не хотѣвъ принять Пожаревачкую Епархію и быть подчиненымъ новому Сербскому Митрополиту, чрезъ здѣшній лазаретъ (прежде нѣсколько дней) поѣхалъ въ Тріестъ, чтобы отъ тамъ моремъ отправиться въ Грецію. Вы можете и сами догадатся что новопроизведенный Сербскій Митрополитъ и Епископы знаютъ *едва*

читать, писатьже не знаютъ ничего болѣе, развѣ съ величайшимъ затрудненіемъ подписать свое имя.

Два Секретаря князя Милоша Обреновича, бывшые прошлаго года въ С. П. депутатами его, принесли въ Сербію матрицы гражданскихъ (прекрасныхъ) и церковныхъ (которыми Библейское общество печатало Славянскую библію) буквъ, и привели однаго фактора (Нѣмца *Бермана*, которы, по его сказыванію, имѣетъ въ Вѣнѣ брата книгопродавца); потомъ чрезъ Тирку доставъ изъ Вѣны два словолитца, теперь занимаются учрежденіемъ типографіи, но мнѣ кажется, что въ нинѣшныхъ обстоятельствахъ въ Сербіи не можно надѣяться особенной пользѣ сего полезнаго предпріятія. —

Еще прошу васъ покорнѣйше при случаѣ рекомандовать меня Дим. П. и Г. Меиндорфу и засвидѣтелствовать мое высокопочтеніе всѣмъ знакомымъ чиновникамъ при посольствѣ.

Извините, что я вамъ наскучилъ такъ долгимъ писмомъ; на которое я съ радостію ожидаю отвѣта вашего.

Поручая себѣ вашей прежней благосклонности, съ величайшимъ высокопочтеніемъ честь имѣю быть

Землинъ 26 Ноября 831.

М. Г.

В. Высокопреподобія

покорнѣйшимъ Слугою

В. С. К.

[Вуков концепат у арх. С. К. Академије бр. 3987]

3.

Ваше Высокопреподобіе,

М. Государь!

Я не сумнѣваюсь что вы уже давно получили писмо мое отъ 26 прошлаго мѣсяца, на которое надѣюсь отъ васъ утѣшительному отвѣту. Благосклоность Димитрія Павловича ко мнѣ будетъ для меня и для всѣхъ моихъ предпріятіи величайшее щастіе; того ради и паки прошу васъ покорнѣйше, рекомендовать меня, какъ вы найлучше знаете.

Прошу васъ покорнѣйше, приложенныя у ово два письма отдать въ канцеларію, и попросить, чтобы съ первою оказіею отправленны были въ Санкт-Петерсбургъ.

Поручая себя вашей всегдашней благосклонности, съ величайшимъ высокопочтеніемъ и равноюже преданностію честь имѣю быть

Землин 14 декабря 831.

М. Г.

В. В.

покорнѣйшіи слуга

NB. У *Објављенију:* ђумру*кция*; пред*ѣл*, *тео;* пре*пят*ствовати.

[Вуков концепат у арх. С. К. Академије бр. 2813 б].

4.

Вѣна 23 Декаб. 1831.

Милостивый Государь,
Вукъ Стефановичь!

Почтенныя письма ваши, отъ 26 Ноября и 14 Декабря, получены мною исправно. Простите, что не отвѣчалъ вамъ тотчасъ на первое письмо. Я былъ немного нездоровъ, и это воспрепятствовало исполнить мой домъ въ надлежащее время. По порученію, изясненному во второмъ письмѣ, приложенные конверты тотчасъ отправлены въ канцелярію. Съ Его Высокопревосходительствомъ не было еще случая говорить объ васъ. Что касается до Саввы, то я обѣщалъ дать ему услуженіе въ Олтарѣ, что и исполню, ежели вамъ будетъ угодно, и ежели ростъ его не будетъ препятствіемъ. Штатныяже мѣста причетниковъ и пѣвчихъ при Посольской Церкви зависятъ отъ распоряженія Правительства. Естьлибы Савва умѣлъ пѣть въ хорѣ, тобы могъ получить порядочное вспоможеніе отъ нашей Церкви. Впрочемъ что зависитъ отъ меня, въ томъ смѣло можете пологатся на меня. Въ продолженіи Сербской Исторіи можетъ встрѣтиться затрудненіе по моей неспособности къ таковымъ трудамъ; ибо Исторіею вообще мало занимаюсь.

Впрочемъ, ежели нужно будетъ, неоткажусь помочъ вамъ по силѣ. У меня была и естъ охота переводить Сербскія Шесни на Русскій языкъ. Жалко, что это не мой (не духовной) предметъ. При возвращеніи вашемъ въ Вѣну, не увидители гдѣнибудь Г. Демелича; у него мой Гомеръ, переводъ Кострова. Я чрезвычайно былъ бы обязанъ, естълибы онъ возвратилъ его вамъ для доставленія мнѣ.

По случаю приближающагося (наступившаго) новаго года, желаю вамъ и всей вашей фамиліи, какъ встрѣтить, такъ и провождать оный въ радости.

Съ истиннымъ почтеніемъ
Покорный вашъ слуга
Свящ. Г. Меглинскій.

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3988]

5.

Ваше высокопреподобіе,
Милостивый Государь!

Благодарю васъ покорнѣйше за почтеннѣйшее письмо ваше отъ 23. Декабря прошлаго года, которое я имѣлъ честь получить въ свое время.

Теперь я принужденъ обезпокоить васъ новымъ прошеніемъ, преважнымъ для меня и для семейства моего. Во время бытности моей въ Вѣнѣ я часто жаловался вамъ на сносимое мною гоненіе отъ Вѣнской поліціи. Вѣровали вы сей искренной моей жалобѣ, али не, это вы знаете, но гоненіе сіе продолжалось до сего дня, и теперь достигло высочайшаго степеня. При отъѣздѣ моемъ изъ Вѣны 1829 года не хотѣли дать семейству моему особеннаго пашпорта для пребыванія въ Землинѣ. Прибывъ здѣсь Славонская (Петервардеинская) Генералъкоманда съ величайшимъ затрудненіемъ едва на письменную прозьбу князя М. О. позволили семейству моему остатся здѣсь. По прибитіи моемъ изъ Сербію здѣсь въ 1829 и 1830. годахъ, здѣшняя военная команда оба раза напоминала мнѣ, что я, естьли желаю здѣсь долже жить, долженъ на таковое

позволеніе снабдѣтъ себя пашпортомъ изъ Вѣны; но какъ я всегда объяснялся, что только пріѣхалъ походить семейство свое, и намѣревою опятъ возвратится въ Сербію, то коекакъ оставляли меня дольше въ покоѣ. Теперь же при возвращеніи моемъ изъ Сербіи увидѣвъ здѣшняя военная команда, что я намѣраваю опетъ въ Австрійскомъ владѣніи жить; она прика[за]ла мнѣ, или снабдѣтъ себя нужнымъ пашпортомъ изъ Вѣны, или убраться съ границы. Въ таковомъ положеніи я, не могъ въ зимнее врѣмя отягощенъ малолѣтными дѣтми и слабостію здоровья, никуду селиться, принужденъ былъ подъ 26 (14) Дек. прошлаго года чрезъ здѣшнѣю военную команду подать прилагаемое у сего въ копіи подъ буквою А. прошеніе на подворную вѣнскую обер-полицію (oberste Polizey Hofstelle). —'Сіе прошеніе мое доставленно мнѣ 1 (13) сего мѣсяца чрезъ здѣшную военную комманду назадъ съ рѣшеніемъ, которое списанно за прилагаемомъ у сего подъ буквою Б.

Подъ 16 (4) сего месяца я опятъ подалъ здѣшней военной командѣ объяснительную прозьбу, которой главное содержаніе сіе: „что ни я ни жена моя не хотимъ въ Сербію никакимъ инымъ образомъ, развѣ, естьли насъ *насильно* предадутъ, подобно преступникомъ; но естьли не позволяется мнѣ по помянутому прошенію моему (безъ всякаго ограниченія) въ Австрійскихъ владѣніяхъ, а именно въ Вѣнѣ, жить продолжая мой литературныя занятия по прежнему, то я, мнѣ одному прошу паспортъ чресъ Офенъ и Вѣчу *въ Россію,* семейству же моему на позволеніе жить въ Вѣнѣ, въ мѣстѣ рожденія жены моей, отъ котораго она никакимъ образомъ не хочеть удалиться."

Прошеніе сіе принялъ здѣшній военный комендантъ Гелералъ Фонтъ, и обѣщалъ отправить оное въ Петервардеинъ Славонской Генералъ-Командѣ; но потомъ что послѣдуетъ на оное, Богъ вѣсть. Естьли предадутъ меня въ Сербію, ибо, при всей даже *до сего дня* мнѣ оказиваемой благосклонности князя М. О., самые *здѣшніе* мои гонители приготовляють мнѣ неизбѣжную смерть. И вѣруйте, что мнѣ не толь жалько было бы жизни моей, какъ моихъ манускриптовъ (наипаче такого содержанія, о которомъ я писалъ къ вамъ, что бы желалъ съ вамъ продожить или прибавить —).

Въ такомъ крайнемъ положеніи я прибѣгаю къ покровительству Его В. Г. Д. П. Т., съ покорнѣшимъ прошеніемъ, что бы онъ Бога и человѣчества ради принялъ меня, естьли не какъ Сербина, по крайней мѣрѣ какъ Русскаго пензіонера,

о котораго щастію онъ по великодушный милости и человѣколюбію своему много старался; подъ свое покровительство. — Отсюда не возможно мнѣ, подать Ємy формальное прошеніе, но прошу васъ, вручить Ємy *сіе* письмо. Єдинымъ только словомъ, или справкою о мнѣ, Онъ можетъ меня невиннаго избавить отъ сей опасности и отъ сего гоненія. Хотя бы мнѣ оченъ было пріятно какъ для моихъ домашныхъ обстоятельствъ, тако и для продолженія моихъ литературныхъ занятіи, жить въ Вѣнѣ; но естьли не возможно освободить меня отъ сего продозрѣнія или по крайней мѣрѣ отъ явнаго гоненія и угнѣтенія сего правительства, я самъ (какъ и въ семъ послѣднемъ прошеніи сказалъ), не желаю больше въ Австр. владѣніи жить. Наипаче для того желалъ бы я чрезъ Вѣну поѣхать въ Россію, что бы имѣлъ щастіе единъ разъ представится Єго В. — На послѣдокъ я со всѣмъ предаю себя и семейство свое Єго милостивомъ благоразсужденію и расположенію: по Єго милостивому произволенію я съ равною радостію буду жить въ Вѣнѣ, отправлюсь въ Россію одинъ или даже съ семействомъ, чрезъ Вѣну, или иною дорогою.

Прошу васъ Бога ради, безъ замедлѣнія вручить письмо сіе Єго В. ибо дѣло сіе не терпитъ отложенія.

Въ ожиданіи утѣшительнаго отвѣта и слѣдствія на сіе письмо, съ глубочайшимъ высокопочитеніемъ и преданностію честь имѣю быть

Землимъ 7/19 Апрѣля 1832.

М. Г.

в. высокопреподобія
покорнѣйшимъ слугою.

[Вуков концепат у арх. С. К. Академије бр. 3989]

6.

Милостивый Государь
Вукъ Стефановичъ!

Почтенкое письмо Ваше отъ 7/19 Апрѣля получено мною въ исправности. Только одинъ день пропустилъ я по полученій, и отправился съ онымъ къ Его Впрвсхдтлству. Г. По-

солъ изволилъ удержать письмо у себя, и приказалъ мнѣ притти на другой день. Когда я явился въ назначеный часъ, Его Впрвсхдтлство изволилъ приказать объявить Вамъ, что Онъ не имѣетъ права мѣшаться въ дѣла здѣшняго правительства, и не можетъ содѣйствовать къ тому, чтобы Оно позволило Вамъ жить въ Австрійскихъ владѣніяхъ. Что касается до пашепорта въ Россію, то Г. Посолъ также отказался снабдить Васъ онымъ, изъясняя, что Вы не Россіской Подданный, и что пенсія за литературныя занятія не даетъ еще права на подданство.

Мнѣ невозможно было возражать Его Впрвсхдтлству. Я весьма сожалѣю, что не могъ исполнить Вашего порученіа въ пользу Вашу, и что не имѣю способа помочь Вамъ въ настоящихъ тѣсныхъ обстоятельствахъ.

Примите, Милостивый Государь, увѣреніе въ истинномъ къ Вамъ Почтеніи, съ которимъ есмь

Вѣна, 15/27 Апр. 1832.

Покорный Вашъ слуга
С. Г. Меглин.

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3990]

7.

Ваше высокопреподобіе,
Милостивый Государь!

Хотя почтеннѣйшее письмо Ваше отъ 15/27, Апрѣлья, принесло мнѣ оченъ мало утѣшенія, однакожь я покорнѣйше благодарю васъ за оное.

Я еще безпрестанно, почти подобно арестанту или плѣнику, ожидаю рѣшенія на прозьбу мою отъ 4/16. Апрѣлья. Всуе просилъ я какъ здѣшною военную команду, такъ генералъ—команду въ Петерварденнѣ, по крайней мѣрѣ позволить мнѣ одному ѣхать въ Офенъ для пользованія минеральними водами; отвѣть былъ: Должно дождаться рѣшенія изъ Вѣны. —

Сербія изобилуетъ разными (большею честію *непріятными*) новостьями. Позвольте мнѣ, расказать вамъ чтонибудь. Кромѣ разныхъ купцевъ, которые часто убѣгаютъ на сію — Австрій-

скую — сторону, недавно убѣжалъ Шабачкій протопопъ, *Иванъ Павловичъ*, честнѣйшій человѣкъ, о которомъ писано и въ всеобщихъ газетахъ, какъ онъ говорилъ проповѣды на сеймахъ въ Крагъевцѣ (1830 г.) и въ Бѣлградѣ (1831 г.), и Князя Милоша Лейбълѣкарь, Докторъ *Иванъ Стеичъ*, который можетъ быть вамъ знакомъ изъ Вѣны. Причины бѣгства всѣхъ сихъ людей не можно теперь описать, только о причинѣ Доктора Стеича скажу вамъ послѣдній перевѣсъ. Стеичъ далъ печатать въ Бѣлградской типографіи книгу („Сабор истине и науке“) *безъ ера* (ъ), которая въ манускриптѣ одобрена самимъ княземъ Милошемъ и потписана въ его канцеляріи; по напечатаніи же почти цѣлой книги писано Стеичу, находящему ся тогда въ Бѣлградѣ, что онъ долженъ книгу свою перепечатать вновъ *съ еромъ, назначивъ при каждой статье, откуду она взята или по какомъ авторѣ сочинена.* По полученіи сего письма Стеичъ, и кромѣ того преизобилуя незадовольствомъ, такъ осердился, что тотчасъ рѣшился оставить не только свое званіе и отъ 1200 f. CMZ. годовое жалованье, но и многія свои вещи. Онъ теперь находится здѣсь, книга же его, на повелѣніе князя Милоша, печатается въ Бѣлградѣ вновъ, съ еромъ и по Славянской орѳографіи; но я твердо думаю, что она опять будетъ запрещена по причинѣ ея — большею частію политическаго и владѣнію князя Милоша противнаго — содержанія. — Достопамятна Исторія *первой* книги сей Сербской типографіи! Но въ Сербіи теперь *такъ должно быть:* я писалъ вамъ ужь 26. Ноября прошлаго года о сей Сербской типографіи, „что въ нынѣшнихъ обстоятельствахъ въ Сербію не можно надѣяться особенной пользы сего иначе полезнаго предпріятія!“ —[1])

Прошу васъ покорнѣйше, при случаѣ рекомандовать меня Его. Впр. и засвидѣтельствовать мое высокопочтеніе всѣмъ знакомимъ Г. Г. чиновникахъ при посольствѣ. Я безпрестанно думаю что Его ВПр. можетъ какимъ нибудь образомъ, помочь мнѣ въ нынѣшнихъ моихъ тѣснихъ обстоятельствахъ.

[1]) После овог дометнуто, па опет избрисано: Около половины мѣсяца Августа к. М. съ семействомъ своимъ посѣщалъ манастирей Раванницу и Манасію; съ того времени изъ Сербіи разказываютъ, что съ нѣкотораго времени на немъ никогда примѣчаются знаки *сумашествія*, къ чему Д-р Стеичъ, трехлѣтный его лейблѣкарь, наводитъ главныя причины *страхъ смерти, сребролюбіе* и похотливую жизнь. — Мнѣ очень жалко, М. Г. что я, по причинѣ моего здѣсь задержанія, не могу сообщить М. Р. еще важнѣйхъ приключеній въ Сербіи, а имено касательно к. М.

Поручая себя всегдашней вашей благосклонности, съ глубочайшимъ высокопочтеніемъ и равноюже преданностію честь имѣю быть,

М. Г. Вашего високопр.

Землинъ $\frac{25.\ \text{Авг.}}{6.\ \text{Сент.}}$ 832 г.

покорнѣйшимъ слугою
Вукъ Стеф. Караджичь

[Вуков концепат у арх. С. К. Академије бр. 3991]

8.

Ваше Высокопреподобіе,
Милостивыи Государь!

Прежде пять нѣдль я написалъ вамъ приложеное у сего письмо, но ради одной причиный задержалъ оное у себя до назначеннаго на немъ дня, тогда же переписалъ его вновъ. но ради той самой причины опять удержалъ до сей поры.

Теперь же сообщаю вамъ еще другою новость. Прежде три недѣли послалъ я К. М. одно большее письмо въ которомъ, единственно изъ любви къ отечеству и изъ преверженности къ нему открылъ мое мнѣніе о учрежденіи нѣкоторыхъ важнѣйшихъ дѣлъ въ Сербіи, какъ то: правительства, правосудія, училищъ и пр.

Письмо сіе кн. М. совсѣмъ непонравилось, и онъ настоящего содержанія онаго не открылъ ни кому, но напротивъ обьявилъ всѣмъ, будьто бы я предъ нимъ клеветалъ всѣхъ чиновниковъ его и для того трое, изъ оныхъ почти знатнѣйшихъ, послалъ на здѣшній *парлаторшумъ*, что бы меня публично выругать всѣми возможными словами. Чиновники сіи пришедъ здѣсь, и призвавъ меня на парлаториумъ по данному имъ наставленіи, выругали меня всѣми простѣйшими и подлѣйшима словами, и обявили мнѣ, что бы я никогда не дерзнулъ въ Сербію пріити или чтолибо кому писать, и что я нетолько потерялъ княжескую милость, но что князь всѣми возможными средствами постарется, лишить меня и пенсіи Императора Россійскаго. Все сіе говорено съ величайшимъ крикомъ, публично пежду многочисленными зрителями и слышателями съ обѣихъ сторонъ. Таковымъ образомъ, милостивый Государь, тайное письмо мое, о которомъ я прежде ни кому не сказалъ ни

слова, здѣлалось *публичнымъ*, и можетъ быть причинить мнѣ въ нынѣшнемъ моемъ положеніи новия затрудненія и непріятности. Съ первымъ вѣрнымъ случаемъ я пошлю вамъ копію съ помянутаго письма, и прошу васъ покорнѣйше перевесть оное на Руской языкѣ и сообщить Его ВП.[1]) Я теперь занимаюсь сочиненіемъ изъяснительныхъ примѣчаніи на сіе письмо единственно для министерства Русскаго. Между тѣмъ прошу васъ покорнѣйше, произшествіе сіе сообщить Его В. П. и рекомендовать меня Его высокой милости и покровительству, поручая себя &c.

Землинъ 5/17 Сент. 832.

[Вуков концепат у арх. С. К. Академије бр. 3992]

9.

Ваше высокопреподобіе,

Милостивый Государь!

Надѣюсь, что вы въ едно врѣмя съ симъ письмомъ моимъ получите (отъ жены моей) копію съ письма, писанаго мною Кн. М. О. Къ тому, что я писалъ вамъ под 5/17 сего мѣсяца о помянутомъ письмѣ прибавлю теперь слѣдующее:

1) Кн. М. О. не только выругалъ меня на Землинскомъ карантинномъ парлаторіумѣ чрезъ своихъ посланниковъ (Алесія Симича, Цвѣтка Раіовича и Пантелеимона Хаджи-Стоила), но потомъ и просилъ на меня Петервардейнскую Генералъ—команду, что бы меня, по причинѣ моихъ *демагогическихъ движеній* („demagogische Umtriebe"), удалитъ отъ границы. Въ слѣдствіе сей прозьбы или жалобы его я принужденъ былъ Землинской военной командѣ дать не только копію съ помянутаго письма, но и причины, побудившія меня писать Кн. М. сіе письмо, все сіе, колько я дознать могъ отправлено ужь изъ Петервардейна въ Вѣну.

2) Письмо сіе кн. М. написалъ я еще 12. Апрѣля, но ради особенныхъ причинъ оное ему послалъ топервь 13. Августа.

3) Числа, написанныя на посланной вамъ копіи краснымъ каранташемъ, означаютъ мѣста, гдѣ по мнѣнію моему,

[1]) Било додато, па опет избрисано: Письмо сіе можетъ понынѣ почесться самою вѣрнѣйшію картиною влайѣнія к. М.

нуждна объяснительная примѣчанія, которыя почти довершилъ я, и какъ скоро возможно будетъ мнѣ, переписать ихъ *собственоручно* (ибо другому никому не могу их повѣритъ) то я постараюсь доставить вамъ оныя.

4) Я, какъ и прежде писалъ вамъ, желалъ бы, что бы вы письмо это перевели на Рускій языкъ, и тогда что бы и Сербскую копію и Рускій переводъ вручили Его ВПр. хотя въ письмѣ семъ есть много словъ, неимѣющихся въ моемъ словарѣ, однакожь надѣюсь, что вы ихъ разумѣте по Рускому или Славянскому, некоторыя же наипаче Турецкія поставляю вамъ здѣсь съ толкованіемъ:

владалац, владѣтель;

ладник, сѣнь (Laubechütte);

конак, (дворацъ);

давање конака (21) кормленіе на пути.

ђумручки таможненый.

наопако (стр. 17). напротив н. п. въ мѣсто награде гоненіе.

рабација, Fuhrmann извощикъ.

кулук, барщина.

кулуковати, отправлять барщину.

у скупу, вообще.

колача намесити, подкупить. (bestechen).

збијати сардњу с ким, изсмѣять кого, или издѣваться надъ кѣмъ самымъ грубѣйшимъ образомъ.

за *ирне* дане, т. е. за случай нужди.

4. При семъ случаѣ долгомъ поставляю сказать вамъ о кн. М. О., что въ сердцѣ его нѣть ни страха Божія, ни стыда отъ людей, ни же малѣйшихъ признаковъ совѣсти, онъ не только презираетъ всѣхъ людей, и увеселяется имъ самимъ причиняемымъ нещастіемъ подручнаго ему народа но публично разными образами, большею частію единствено для своего увеселенія; ругаетъ и самую религію и церковъ Божію; онъ не имѣтъ никакой другой святины, кромѣ своей *мнимой* пользи; о чемъ я въ особенной книжкѣ (которая начата еще прошлаго года, только нынѣшнее положеніе мое непозволяетъ мнѣ оную довершать), намѣреваю поднесть Министерству Рускому разные неоспоримые примѣры.

Естьли бы ктонибудь теперь вопросили меня, какъ я прежде могъ публично хвалить таковаго человѣка, я въ оправданіе мое сказалъ бы: а) что я до 1829. года не зналъ М. О. такъ, какъ его теперь знаю, тѣже погрѣшности его, кото-

рыхъ примѣчалъ прежде я приписывалъ его простотѣ и невѣжеству, и надѣялся, что онъ съ временемъ поправиться, видя, что добрыя наипаче хвалятся. б) Что изъ любви къ отечеству моему хвалилъ его какъ начальника народа Сербскаго.

Касательно моего пашпорта я еще безпрестанно нахожусь въ прежнемъ положеніи, только удалось мнѣ въ Землинѣ достать позволеніе семейству моему, отправиться въ Вѣну.

Прошу васъ покорнѣйше, какъ помянутую копію, такъ и письмо *сіе* вручить Его ВПр.

$\frac{26.\ \text{Сент.}}{8.\ \text{Окт.}}$ 832.

[Вуков концепат у арх. С. К. Академије бр. 3993]

10.

Князь хочетъ, чтобы книги были посланы именно отъ васъ, кромѣ Грамматики, которую онъ самъ отправитъ отъ себя. Итакъ потрудитесь все вложить въ одинъ пакетъ, а именно: Ваше письмо, лексиконъ, пословицы, пѣсни и Даницы. На случай, естьли вы еще не пополнили экземпляръ Вашихъ пѣсенъ, посылаю свои. Пакетъ, надписавъ на имя Владыки и запечатавъ, пришлите ко мнѣ сегодня по вечеру или завтра по утру

Понедѣльникъ [јуна 1837]

Св. Г. Меглинскій.

[На засебном листићу другом руком:]

ети книги надобни для обученія Сербскаго языка
1. Лексиконъ Караджича
2. Пѣсни народа Сербскаго
3. Пословици народніе.

Надобно писать князю чтобы онъ сказалъ отъ имени моего вишепомянутому Караджичу, прислать вамъ сіи книги. Священикъ Русской Мисіи знаетъ гдѣ живетъ Г-н Вукъ Караджичъ.

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3994]

11.

Милостивый Государь
Вукъ Стефановичь!

Вчера ($\frac{8\text{ Іюля}}{26\text{ Іюня}}$) видѣлся я съ Владикою и говорилъ о вашемъ желаніи встрѣтиться съ нимъ гдѣ-нибудь. Ему угодно было сказать что это можетъ случиться въ Тріестѣ. Ибо Его Высокопреосвященство около десяти дней пробудетъ въ Вѣнѣ; по томъ нужно нѣсколько дней на проѣздъ, и такимъ образомъ для васъ остается почти двѣ недѣли, дабы привести въ исполненіе ваше желаніе. Г. Полковникъ также будетъ въ Тріестѣ и проситъ васъ подождать его тамъ. О Петербургѣ вы услышите изъ устъ Владыки, яже не имѣю никакихъ извѣстій. Мнѣ неудалось еще говорить съ нимъ, естьли у него святительскія принадлежности, чтобы прочитать надо мною Протојерейскую молитву. Вѣроятно многаго нѣтъ, и безсомнѣнно Архіерейскаго служебника; и потому путешествіе въ Офенъ доселѣ остается необходимымъ.

Примите, Милостивый Государь, увѣреніе въ истинномъ почтеніи, съ которымъ есмь

Вѣна $\frac{9\text{ Іюля}}{27\text{ Іюня}}$ 1837.

Покорнѣйшій вашъ слуга
Г. Меглин.

[Споља:] An den Herrn
Wuk Stephanovitch *Karadzitch*
Mit den Briefen des H. Joseph *Milowuk*
in Ofen.

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3995]

CCXXXII.

КОНСТ. ПЕЈИЧИЋ

1.

Високоучени Господине,
мени отмѣно почитаеми!

Добро в сердце ваше ону велику благонаклоност к' мени, кою сте ми речма показали, дѣлом посведочити человѣколюбиво попаштило се. Благодарим вам от целе внутрености мое, и за сретна ћу се држати, кад перво показати узмогу, да драгоцѣнне любови ваше отвеч недостоян нисам, и друго прилику добіем, єдну малу великог дууга моег частицу, благодарно возвратити вам, кои сте с' ревностном к' милом роду нашем любовю срећу мою, и попеченіе о ньози, великодушно союзили.

По данном ми чрез Господара Миловука извѣщенію обећавате ми у милой Сербіи красан изглед, светлу будућност: приход годишньи in fixo от 1200 форинтій у сребру, и за свако інокулирато дете єдан цванцигер. Ја вас пуно уверавам, да ћу на ову отмѣнност без сваког закосненія, таки будущег пролећа готов бити у милу Сербію доћи, ако само и проча обстоятелства поспѣшна и наклонна буду. Ви ћете као велики Благожелатель мой радо ме прислушати:

1. Како в са свободом и законима у Сербіи? Нећели какав рабар Сербіанац, ако му мила люба нѣгова под куром мойом по несрећи умре, на мене пиштоль натегнути? и т. д.

2. Могу ли ја, ако ми се тамо не допадне, кадкод узтем, овамо вратити се? Єр я би као австрійски подайник тамо под пасошом живити желіо.

3. Ја ћу, како Докторат положим, женити се, удовицу сироту с' два детета узети. Ћу ли я на фамилію мою пасош добити моћи? И коим путем и начином треба овай пасош тражити?

4. Жена ће та моя бити Немица — Маджарица, Католичка. Како ће на ню Сербіанци гледати? —

5. Гди ћу я тамо обитавати морати? Ја ћу за квартир мой барем 2 собе и куину и т. д. потребовати.

6. Какве ће мое за плату ону бити дужности, и тко ће мени они 1200 f. плаћати?

7. Како Ньово Сіятелство Господар Милош с' ученима поступа? Да не затвара он нас за какву маленкост таки у тавницу? и т. д.

8. Очу ли я, ер сам сирома, трошка на пут добити?

На ове ми све пунктове, покорно вас молим, како узможете, управо и искренно отговорите. Ако ми ови поспѣшни буду, то будите уверени, да ме у Маю већ у милой Сербіи видити очете. Што се мога станя тиче, я сам први ригоразум мой већ положіо, и положићу други до конца Јануара, и до первог ћу Марта діссерирати, само ако ме новац т. е. оскудност у новцу не узпрепятствуе. Ако иоле мало трошка узимам, рад сам на чест милог рода мога диссертацію мою и на латински и на сербски издати.

Чуем, да ћемо Тупографію у милой Сербіи добити. Да Бог да, да и я тамо дођем, неће ни мое перо ленствовати. Будущег вашара добићете обявленіе от мене на: Причине неке, што се глупи люди радьаю; начин поступаня с' трудним женама, с' породійляма, и новородном дечицом први данаа, да се и оній и овій здравлѣ не повредьава, и сотим число людій не умалява.

Понизно вас молим, да бисте данном приликом, ако узможете, Господина Аврама Живановића Діакона запитали, ели књиге мое и писмо мое пріймio? Дальшой се благонаклоности вашой препоручуюћи, Госпою Супругу усердно поздравльаюћи есам

У Пешти на Божић 1829 год.

високоучености ваше
покорни слуга
Константин Пенчић
Доктората Медіц. Бакалаурент.

P. S. Адресирати ми изволите овако: An N. N. des Medizinischen Doctorats Bacalaurent, abzugeben an der Medizinischen Fakultät.

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3996.]

2.

Високоученом Г-дну Вуку Караџићу.

Високоучени Господине,
Високопочитаеми Пріятелю!

Ево ускоравам на ваше премило, под 15/27-им Мартом отправлѣно писмо, кое сам 7-га Априла п. р. пріймио, отговорити вам.

Ја сам, откако сам онай ферман сретнотворни прочитао, откако сам великог Мужа тога, Господара Милоша, Књаза Сербског, из преповедке о Собору Сербском у новинама стављне, познао, откако сам видіо, да є Господар Књз са свим противни качествaа муж, него што га є неправда прогласила била, са свим отважіо се у Сербію милу вольно и радо доћи. Ја горем от желѣ Онога видити, и под њиме процветаюћег народнѣг щастія пресретан сведок бити; я желим велим Онога видити, кои є отачеству своме нов живот создао, кои є онда, кад є родолюбиве желѣ свое испунѣне видіо, кад є найвеће право владати имао, високог Достоинства свог великодушно отрећи се знао, под коим є Сербія доживила да другог Брута, да Милића Јовановића свеету покаже. Она є данас едина на свету, коя се оваковим вечности достойним примѣром дійчити и славити може. Ја сам онда перви пут у животу мом от радости плакао, кад сам у Allgemeine Zeitung читао: како е Господар к' собраним Сербљм говоріо, како су га они Отцем Отечества назвали; кад сам из прекрасног слова Господарова увидіо, колико є нѣгово, воистину Отеческо, проху миле Сербіе попеченіе било. Читава є Европа друго о великом том Мужу мнѣніе добійла, него што є до сад имала. Благословена утроба Матерня, Сербска, коя га Сербіи родила!

Ја ћу на други дан Ускрса диссерирати, и Доктором поставлѣн бити. Данас баш диссертацію под цензуру шилѣм. После тога могу, кад год оћете, на границу доћи на разговор. Само покорно молим: перво, да ми таки пишете, куд треба да дођем на границу, и кад, и како ћу вам поручити, да сам тамо. Но и то ніе нуждно: мени ништа на путу не стои. Ја могу онай дан кои ви определите, на границу доћи.

Друго *Господара* молим, да би ми отеческу милост учиниo, трошак путни, кои учиним, надокнадити: єр ја сам сирома, и

морачу новца за пут узаймити. — Поитите да ме што скоріе обрадусте. — Поздраве послане сусрели су прелюбезни взаимни.

С' тим остаем

У Пешти 27-га Марта п. н. 830.

ваш покорни слуга
Константин Пеичић
Доктората Медіческог Ліценціат.

NB. Поздравите Г-дна Стеића Доктора, да ћу му, ако пре не узмогу послати, сам донети *вакціну* до границе.

NB. Кад ми узпишете, да на границу дођем, явите ми имали Г. Доктор *вакціне* ..... за каламлѣнѣ већ; да не чиним трошак всуе.

[Напомена Вукова:] одговорено у очи Ђурђева дне.

[Орнг. у арх. С. К. Академије бр. 3997]

3.

Високоучени Господине,
мени високопочитаеми!

Надам се, да сте писмо мое отговараюће вам, да сам се отважио у милу Сербію доћи, и на границе на састанак (само гди и кад? питаюће) пріймили, и чудим се, да толико ћутите. Пишите ми што скоріе, шта є, єр я дуже от овог вашара у Пешти не могу остати, него отлазим онда или у Митровицу или у Банат у Потски Диштрикт, на коя сам оба места већ одавна позван. Ја би ceteris paribus, найволео Сербію.

Любезно вас поздравляюћи и дальшой се любави препоручуюћи

У Пешти 4-га Мая 830 год.

всам ваш покорни слуга
Константин Пеичић
Лекарства Доктор.

Из Пеште.

[Споља:] Високоученом Господину
Стефану Вуку Караџићу
у *Сербіи.*

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3998]

4.

Високоучени Господине,
мени високопочитаеми Пріятелю!

Ваше сам у очи Ђурђева дна на мене чрез Господара Миловука писано писмо исправно примйо. Ја вам усердно захвалюем на вашой пріятельской ревности прошу мене.

Поручите, ако є могуће, таки *Госиодару*, да ћу я око среде римског Јунія зацело у Панчево и т. д. доћи, да се с' *њиме* разговорим найпре, па онда ћу се тек по мое вратити. Ја би одма са свим дошо, ал перво йошт пасоша донде имати не могу, а друго онда с' вашарчжіяма моћи ћу єфтино отићи до Панчева, а треће Супруга ми є мало боловала, па да се за пут малко опорави.

Како тамо у Ковин додьем, таки ћу Господару у Пожаревац писати, у кои ћу дан на Дубравицу прећи.

Само препокорно молим, да му ово одма явите, и да га у мое име синовно замолите, да *Он* у онай дан исти кои я назначим у писму, у Дубравицу доћи милост отеческу узима.

С' отмћнним високопочитаніем єсам

У Пешти 26-га Мая по римском 830 год.

ваш покорни слуга
Константин Пеичић
Лекарства доктор.

[Споља као на претходном].

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 3999]

5.

Благородни и Високоучени Г'осподине,
мой отмѣнно почитаеми Пріятелю!

По вашем писму судећи мисліо сам, да ћу вам поред најманѣг труда у Сомбору велико число пренумеранта моћи скупити: но єдва вам с' многима премногима коракма и речма ово неколико скуцка. Новце ћете добити, како књиге пораздам; само ми явите, куда ій послати треба, єр пошта знаде фино печате от- и затворити.

Што ми о писму пріе године у Априлу писаном, без да сам вам на нѣга отговоріо, являте, уверити вас морам, да я, от како сам из Пеште отишао, іошт ни єдног писма од вас добити чест имао нисам, и да я никада ничіе без отговора не пренебрегавам, камоли от онаквога лица, кое и почитовати и любити причине многе као Сербљин имам; прем као Пеичић іошт велику сердбу на вас носим, што сте ме из Пеште на величайшу несигурност у Сербію позвали, кои ме е пут до Кубина перво 60 fl. в. в. коштао, велику суму за малог фамиліом снабдѣног човека, а друго и найвише коштао ме е живота премилог и никада незабвимог 14 месечног єдинца мога Младена. Но и сад после толиког времена овде ћутити морам. Не хотећи сам страшну Сербій принео жертву.

И тако с' отмѣнним високопочитаніем пребійвам

У Сомбору 13-га Апр. 833.

Благодарія Вашег
покорни слуга
Константин Пеичић
Мед. Док.

[Долази списак претплатника штампан у IV књизи Срп. Нар. Пјесама].

[Спољa:] *Zombor.*
S-r des Hochgelehrten Herrn
Stephan Vuk Karadschits
D-r der Philosophie, Mitglied mehreren
gelehrten Gesellschaften der Wohlgeboren
Am Spitelberg № 133 in Hofe hinten
im 1 Stock, die Thür № 15.
in *Wien.*

[Напомена Вукова:] одговорено 23 Јун. 833.

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 4000]

6.

Високоучени Господине,
Пріятелю отмѣно почитаеми

Ево вам неколико Пренумеранта на Даницу, коима и ред и титулу пристойну дайте:

[Долази списак претплатника штампан у Даници за 1834 г.]

Надам се, да ћу вам и йошт коег послати, ер Г. Ѣакон, коме сам ову ствар препоручіо, йошт донео ніе ни еднога.

Здравствуйте! Новце ћете редом своим добити, ако ій не попіем.

У Сомбору 14-го болѣга Аугуста 833.

Слуга покорни
Константин Пеичић
у хитньи.

[Споља:] Благородном Господину
Стефану Вуку Карачжићу
Прославлѣноме Писателю Сербскоме и т. д.
у Пешти
или у Будимским Иличжама.

[Вукова напомена:] одговорено 10/22 Августа 833.

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 4001]

7.

Благородни и високоучени Господине,
мой отмѣнно почитаеми Пріятелю!

При сердечной жельи мойой, вама пут к' удој награди великог литерарног труда вашег олакшати и очистити помоћи, налазим се ево сад у двогубом недоумѣнію: перво због ови 15 fl. т. в. кое би вам за Даницу вашу послати желіо а друго йошт више због IV части Песмарице ваше. Перво недоумѣніе оснива се на неповѣренію, кое прочу поште имам, и кое се честим непоштеня Поштанског доказателствима све више укоренява. И пріе две неделѣ дана добіе овди една дѣвица писмо, у коем се послатель чуди на ћутанѣ нѣно већ от 4 месеца траюће: будући да йой в он месечно у писму по 10 f. в. в., неког нѣговог посла ради, шиляо; и NB. ни у послед-

нѣм, насилног отпечатаня знацима очевидно снабдѣном, писму не нађе приложене новце. Ако ви при свем том више куражіе от мене, као прави Сербљин от Полушвабе, имате, а ви ми отма пишите, и отма ћу вам и новце отправити. У противном случаю пак не шилѣм ій до будућег Пештанског вашара, онда пак на Г. Миловука. — Друго недоумѣніе преста прекоюче, ербо прекоюче истом доби песме ваше от некога из Сентомаша. Гди су до сад запале биле, не знам, чини ми се код Г. Јове Берића; на многе мое тужбе tandem aliquando ево ій. Новце ћу или Г. Миловуку скупа, или (пишите ми отма, ако се сміем усудити, ербо сад сума ніе от 18 f. само, него мислим от 40 и више) вама, ако ми явите послати.

Почитуюћи вас, любећи, грлећи, Госпоју милостиву поздравляюћи остаем

У Сомбору 27-га Јан. 834 год.

Благородія вашег
слуга покорни
Константин Пеичић
мед. Др.

[Долази списак претплатника на Пословице штампан у првом издању].

[Спољa:] *Zombor.*
S-r Wohlgeboren dem Serbischen Schriftstellen,
Doctor der Philosophie, Mitgliede mehreren
Gelehrten Gesellschaften dem Herrn
Stephan Vuk von Karadschitsch
abzugeben in der Josephstadt in der Piaristengasse № 126 rückwärts in 1. Stock.
Wien.

[Напомена Вукова:] одговорено на три Јерарха 834. год.
опет 11/23 Августа 836 год. (за књиге).

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 4002]

8.

Благородни и Високоучени Господине,
мой отмѣнно почитаеми Пріятелю!

Ви особиту несрећу имате са мном у призренію Дѣла ваши и Новца, коим вам за ньи дугуем. Овог претекшег ва-

шара Пештанског пропустим готове новце у Пешту послати, сигуран рачун држећи, да ће за мою новоизданy књигу поне 50 fl. в. в. доћи (и дошло је и прево 500 fl. у сребру), чега ради Пријателя и Коммиссіонара моег г-дна адвоката Павловића замолим, да перве примљене новце у Будим на Дилижанс отнесе, и у мое име на вас упути. Но на велики јад мой књига моя у читава три дана задоцни се тако, да су већ сви Терговци донде, сваки у свою домовину, вратили се, и, књиге не добивши, новце натраг отнели, (као што је и праведно било, ер у обявленію је књига за новац у промену готова обећана). Но шта ћу! Ако ћу пући, не могу учинћно неучинћним начинити. Само вас покорно молим, да нити се сердите ни бринете због ове неуредности (коя ће отсад сигурно поред аккуртесса моег у свачему изостати, и поред желћ мое нарочитоћу у вашима очима као поштен и тачан човек кредит свой задержати); новце ћете скорћише от Павловића чрез дилижанс добити; а добили би ји и одма, да имам какав нибуд начин (једва сам из овог кревіжкаа [?] нашег мое новце за књигу у Пешту послати могао, чрез неку уду и жалостну писану вехслу) то совершити.

Дальшой благонаклоности и многоуважаемом пріятельству вашем препоручен јесам

У Сомбору 26 Марта 834.

Благодарія Вашег слуга покорни
Константин Пеичић
Мед. Доктор.

[Спољa:] *Zombor.*
S-r Hochwohlgeboren dem Herrn
Stephan Vuk von Karadschits
Serbischen Schrifsteller Doctor der Philosophie
mehreren gelehrten Gesellschaften Mitgliede
zu *Wien.*
Abzugeben am Spitelberge № 14 rückwärts in 1 Stock.

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 4003]

9.

Высокоблагородный Господине
высокопочитаемый Пріятелю!

Не да бы поетічный талент мой показао, но да бы се из Панчева, кое је покрај свег тога, што је у време бјеше 1848.

и 1849. највеће и најрадіе жертве престолу и држави принело, до у последнѣ дане от србства непріятеля разным оклеветаніем, скупа с' нама повдинама, окаляно бывало, глас радости чуо на сретный првый наше свѣтле Царице породьай, честитао сам нашой землѣ матери овай щастльивый догађай у неколико слабы стіхова ово дана.

Предпоставляюћи, да ће се стіхови ови најславніем Србину, кои се бави у Бечу, т. е. вама на разсмотреніе и мнѣнія изреченіе предложити, долазим са најучтивіом молбом, да, ако не о поети слабом, али о лоялном поданику поспѣшно судейство высочайшем мѣсту предате.

Надам се онда, да ће на истини основана, додана, примѣчанія моя повод излећи, коим ће се у досадашнѣ невѣрне и клеветльиве, овдашнѣ, о вѣрности Срба, Панчева и мојој раппорте, без предразсуђеня и строжіе, завирити, и садашньима, от неког времена истинныма, о нашем духу вѣрности, релаціяма вѣроятност поклонити.

С' найдубльим высокопочитаніем и пріятельском любовю, каковой се и у будуще найучтивіе препоручуем, есам

У Панчеву 30-га р. Марта 1855 год.

высокоблагородія вашег
слуга понизный
Константін Пеичић
ц. к. физикус.

П. П. Јошт кою, али у највећој тайности.

Вретный наш Пера Јовановић оде напрасно, и остави нас у бриги, кои ће достойный мѣсто му замѣнути, и народны школа наши развитак далѣ нѣговым духом и жаром неговати.

Ако достойніег немате, ево мене, за кога бы слѣдующи поводи были:

1. Мале у літтератури заслуге. Член сам ученог дружства Београдског.

2. Надзираніе честито и гумнасіе Карловачке и народны школа наши тамошньи кроз 10 година, под 3 Митрополіта.

3. Прилична способност моя у наставляню, кою сам на мојој дѣчицы показао, доучивши све на от А Б, па до II гумнас. классе без школе, без другог учителя.

4. Изрядни атестати мои о заслугама о престолу и воинству (шпитаньима), медьу прочима и от Г. Генерала Майерхоффера.

5. Ревност моя жарка, којом школе наше от младости любим. Ја се надам, дабы сте пода мном у овом смислу епоху доживили.

Код Г. Міністра Туна био сам я 1851. 12-га Јулія, и предао му у овом, или подобном, намѣренію єдан меморандум.

Пеичић.

[Спољa:] S-r Hochwohlgeboren dem Herrn
Stefan Wuk Karadschits
D-r der Philosophie mehrer. gel. Gesellschaften
und k. k. Academ. Wissenschaften Mitgliede,
werdienstvollstem Serbischen Schriftsteller.
in *Wien.*

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 4004]

10.

Высокопочитаемый Господине!

Таман до 6 сатій. докотураше ме кое аудіенціе, кое візіте, кое коммиссіе, и стварій на пароброд оправлянѣ.

Тако без надежде, да ћу вас код куће наћи, употреблявам вашу благожелателну понуду и являм вам:

Г. Мін. Т. запитао ме є: єсам ли се искао на званіе? Єсам ли што у школи дѣйствовао?

Кад сам му кратко преко оба предмѣта изразіо се, обрекоми є, да ће ме упамтити. Био сам тако слободан између прочег и то му казати, да ме и вы познаете.

Г. Сект. Rath Алтм, предусрео ме є отвеђ милостиво; и тако ми се ту двери отворене виде вашем пріятельском ходатайству, за кое и найучтивіе и найпоузданіе молим. Само не отлажите отвеђ дуго, єр се бояти, да ће се ствар, као што чух скоро предузети.

Найдуже сам и овай другій пут провео код Г. Референта Школског Сект. Ratha Крумхолца, кои є и ваше и Г. Тріфунца име записао, као важны Срба, кои у Бечу живе, и мене познаю.

Содѣйствуйте ко щастію мом, колико можете, да вас и с ове стране почитовати настави Благородія вашег

У Бечу 4-га р. Октомбра 1855 год.

слуга понизный
Константин Пеичић
Мед. Др. и ц. к. физикус у Панчеву.

[Споља:] S-r des Herrn
Stefan Vuk Karadhchitt
serbischen Schriftsteller Wohlgebornen
Wien
am Heumarkt, Neben den k. Casserne Haus № 517.

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 4005]

11.

Высокопоштованый Господине
Старый пріятелю!

Ево ме, ако и мало задоцнѣно, али не изоставно, са предплатницыма на IV. народны песама.

За Панчево . . . . . 23.

Имена изоставлям вольно, да се єдном одуче и Списательи и Читательи от терета и штете с' єдне и от суете с' друге стране.

За 20 скуплѣны имена и подписа задржао є момак от Театра за свое хаузіранѣ . . . . . 4 fl.
И тако вы добіяте овде приключена . . . . . 42 fl.
за кое молим да ми 23 кньиге пошалѣте кад узможете.

Желећи вам добро здравлѣ и јошт много продуженѣ вашег нама тако полезног и милог живота вашег есам за свагда

У Панчеву 1 Јун. н. 1862.

ваш истиный поштователь
и понизный слуга
Др. Пеичић
ц. к. Фісікус.

[Споља:] Herrn
Wuk Stef. Karadchits
Schriftsteller. Landstrasse 517.
Wien.

Beschwert mit
8 BN. a 5 fl. . . . . 40 f.
2 „ „ 2 fl. . . . . 2 f.
= 42 fl.

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 4006]

ССХХХIII.

ПАЈСЕЈ, ЈЕРОМОНАХ

Благородни Г-дарь Вьче, мнѣ вселюбезни и благонадеждніи Пріятелъ и о Хрстѣ брат здравствь многолетно

По сем молимъ ваше братолюбіе за шне послове що самсе на васъ препорьчаваш, да ми бьдете ходатай, и паки ве молимъ по првоме словь, да ми бьдете ходатаи у господарскь капію, а я те научитъ неьміем с кое стране да почнешъ, него како те настави духъ светый, да ме исходатаиствьете да ми бьде прибѣжище Раковица, или Сланце, илити найпосле и Раиновацъ ербо с темъ народомъ біш сам се обикаш, у неколико година док самъ біш тамо, а особито пола Христяна у Бешградь есьми Пріятелы а башка що имамъ Сроднице кои би ми се нашли ако би ми се слъчило у болести, у данашню мою старостъ, и да знашъ ако ми бьде како благодѣтелство за та прошеніа чрез васъ, оћь бить твои чиракъ, и за тебе богомоляцъ.

И остаем у надежди вашега благородиа

Паvсіа Іеромонахъ
бившій настоятелъ монастира Раковицы
и остаемь у надежди вашего благородіа по вишереченном.

[Споља:] Благородномь Господину
Вьку Карачићь
оу Крагьевць.

[Вукова напомена:] писато му у *Раковицу* за Арнаутске пјесме 11 Маија 830.

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 4007]

CCXXXIV.

ЛЕОПОЛД РАНКЕ
(И ЖЕНА МУ)

1.

Rom, 24. April 1830.

Mein theuerer Freund!

Es ist $1^1/_2$ Jahr dass wir uns getrennt haben! Sie haben an der Wiederherstellung Ihres Vaterlandes mitgearbeitet: ich habe in Italien alte Geschichte aufgesucht.

Immerfort habe ich mich an Sie erinnert, Ihnen und den Serben alles Heil gewinscht: Sie werden mich auch nicht vergessen haben.

Von unserem Buche sind wie mir der Buchhändler schreibt, noch immer reichlich Exemplare vorhanden, indessen da die serbischen Sachen einen so glücklicher Fortgang genommen haben, wünschte er eine Fortsetzung unserer Geschicte sobald sie mit Ihren gegenwärtigen Einrictungen einigermassen zu Stande gekommen sind. Es wäre mir auch sehr lieb diese Sache genau zu erfahren. Da es nun kaum möglich scheint, dass wir uns irgendwo bespechend können, so wäre es recht schön, wenn sie einen Afsatz, wo möglich deutsch, wir wollen es schon verstehen — über die Ereignisse von 1827 an, verfassen und mittheilen wollten. Solte einer von den Ihrigen Theil daran nehmen wollen, so wäre es desto besser.

Ich bin die ganze Zeit über gesund und wohlauf gewesen und habe einen ganzen Koffer voll Schrebereien zusammen gebracht.

Ihnen wünsche ich von ganzen Herzen alles Wohlergehen.

Ihr getreuer Freund
Leop. Ranke.

[Штампано у Србадији за 1875 год. стр. 42]

2.

Wien, den 8 Jäner 833.

Hochgeschätzter Herr und Freund!

An Leop. Ranke.

Ihren werthesten Brief aus Rom von 24 April 1830 habe ich zur gehörigen Zeit mit grösster Freude in Serbien bekommen. Anfangs habe ich das Antworten auf denselben von Tag zu Tag verschoben, um die Erledigung der serbischen Angelegenheiten zu erwarten, später gesellten sich noch andere Ursachen und Hindernisse dazu; so blieb ich Ihnen die Antwort bis heute schuldig.

In Serbien ist *gesetzlich* noch gar nichts zu Stande gekommen, ausser dass man statt den bisherigen Grichen ein serbischen Metropoliten und zwei Bischöfe (die aber, sammt dem Metropoliten — Meleti Pavlowitsch, der am Ljubitsch getrommelt hat — kaum lesen und ihren Namen unterschreiben können) bekommen hat. Milosch ist zwar von der Pforte als erblicher Fürst von Serbien anerkannt und bestätigt, da aber das zu keinem der russischen Traktaten mit der Pforte gehört, so kann man sagen, dass Serbien in Grund genommen, heute gerade noch so ist, wie es 1828 war. Wegen Bestimmung der *Gränze* und der *Abgaben* sitzen die serbischen Deputirten noch immer in Konstantinopel. In Belgrad hat man eine schöne Buchdruckerey errichtet, aber in solchen Ländern (wo es gar keine Gesetze giebt) ist schwer Bücher zu drucken; das erste Buch (das Dr. Steitsch, den Sie vielleicht von Wien her ein wenig kennen) wurde in der Buchdruckerei, nachdem es bereits fertig war, confiscirt, wiewohl es im Ms. censurirt und das imprimatur mit dem Siegel des Milosch bestätigt war. Bei allem dem, dass Milosch in seiner Würde schon gesichert ist, ist er jetzt viel strenger, als er früher war: er glaubt jetzt die Schlüsselen gefunden zu haben. — So viel derweil über Serbien.

Ich war zwei Jahre in Kragujewatz bei der Gesetzgebenden Comission. Nachdem die Gesetze, wenigstens dem Namen nach, fertig und von einer ausserordentlichen Skupschtina (Landtag) geprüft und approbirt und dann auf *der Seite gelegt* (ad acta) waren, wurde ich von Milosch zum Presidenten des Belgrader

Bezirks- und Stadt- Magistrats ernannt. Hachdem ich in diesem Dienste beinahe ein Jahr zugebracht hatte, verliess ich, theils wegen meiner Kränklichkeit, theils wegen Unmöglichkeit bei den jetzigen Umständen dort mehr zu nützen, als ein gemeinster Mann nützen kann, und zuletzt wegen meines ununterbrochenen Wunsches, noch Etwas drucken zu lassen, Dienst, Besoldung (gehen 1000 f. C. M.) und Serbien. Schon das war genug, den Milosch auf mich böse zu machen. Dazu kamen noch andere Umstände, die ihn zu meinem grössten Feinde machten. — Jetzt bin ich seit Paar Monathe wieder hier, in Wien, wie ich vorher war. Gegen 100 schöne serbische National (Helden) Lieder habe ich in Serbien aufs nahe gesammelt. Einen besonderen Wunsch habe ich in Betreff anderer meiner druckfertigen Arbeiten, worüber H. Jacob Grimm Ihrem Collegen Herrn Dr. Neander geschrieben hat. Wen Sie durch Ihre Freunde könnten beitragen zur Erfühlung jenes meines Wunsches, dann käme ich gleich nach Berlin, wo ich auch diese Lieder könte drucken lassen. Vielleicht finden Sie Gelegenheit auch Ihrerseits dieses mein Anliegen zu beschleinigen. Dan könten wir für den Pertes leicht Etwas neues machen. Dan könte ich Ihnen dort leicht neue Materialien zu der serbischen Geschichte mittheilen.

Eine Empfehlung von Herr v. Kopitar. Er hat Ihren Armenier nach Möglichkeit bedient, welcher sehr überrascht war, auch in Wien ein armenisches K(l)oster und Druckerey zu finden, von welchen Sie ihm nichts gesagt haben.

Wen Sie mich mit einer Antwort beglücken wollten, so wird es am besten seyn, dieselbe an H. v. K. einzuschliehsen.

Ihr ergebenster Diener.

[Вуков концепат у арх. С. К. Академије бр. 4008]

3.

Unerwartet kam mir, und ausserordentlich angenehm war mir, mein theurer Freund Ihre Zuschrift. Sie versetzte mich in die schönen Monate, in denen ich mit Ihrer Hülfe die Gebräuche und Geschichte Ihres Vaterlandes studirte, eine Zeit, die mir jetzt bereits ganz poetisch vorkommt; so wohl gieng es mir damals in Ihrer Gesellschaft.

So danke ich Ihnen denn von Herzen für Ihre Erinnerung. Wahrscheinlich haben Sie schon Nachricht von Jac. Grimm, dass Prof. Neander Ihnen den Rath giebt, sich nach England zu wenden. Die hiesige Bibelgesellschaft hat eben nicht immer Geld und braucht das Wenig, was sie hat rein auf. Indessen interessiren sich diejenigen Mitglieder derselben, denen ich von Ihrem Vorhaben Meldung gethan, ausserordentlich dafür und wären sehr geneigt, etwas dafür zu thun; oder sich selbst von hier aus mit England darüber in Verbindung zu setzen. Es käme nur darauf an, dass Sie noch einiges Nähers schreiben, die Zeit bezeichneten, welche die Arbeit erfordern, die Kosten die sie nöthig mache, das Maass der Verbreitung und des Nutzens, die sie muthmasslicher Weise sich versprechen könnte.

Ihrem Verdienste um Ihr Vaterland und Ihrer Sprache würden Sie damit die Krone aufsetzen.

Was Sie freylich sonst von Ihrem Vaterlande sagen, lautet traurig genug. Es ist wohl wahr, dass in gefährlichen Zeiten ein Tyrann nothwendig ist, allein es ist hernach schwer, von solchen Maassregeln abzulassen, wenn man sie sich einmal angewöhnt hat.

Da Ihre Reise nach Berlin noch etwas im Weiten liegt, würden Sie nicht vorziehen, mir über Ihre neuesten Erfahrungen in dem Vaterlande von Wien aus etwas zukommen zu lassen.

Oder beschreiben Sie mir die bosnischen Vorgänge, welche Sie ohne Zweifel genau kennen.

Ihr Brief ist ja vortrefflich abgefasst. Schicken Sie mir einen Aufsatz, geschrieben, wie der Brief und ich werde ihn dann gar bald für unser Publicum zurecht machen [?]

Da ich die Zeitschrift an der Hand habe, so kann ich ihn in das nächste Heft aufnehmen und Ihnen so viel Honorar zahlen, als wir das vorige Mal zusammen bekommen haben. — Versteht sich per Bogen. Ich würde Sie bey etwaigen Zweifeln weiter consultiren.

Unser serbisches Buch hat wie ich bei meiner Ankunft von allen Seiten gehört habe eine sehr gute Aufnahme gefunden. Doch versichert mich Perthes, dass er noch nicht 500 Exemplare abgesetzt habe, dass vornehmlich in Ungarn der Abgang dieses Buches plötzlich ins Stocken gerathen sey.

Würden Sie Sich wohl Vortheil davon versprechen, wenn er Ihnen eine Anzahl Exemplare, die Sie zu Ihrem eigenen

Besten verkaufen könnten, zustellen liess. Ich würde ihn in diesem Falle darum ersuchen.

Schreiben Sie mir wieder, mein theurer Freund, behalten Sie mich in guten Andenken. Haben Sie denn Ihre Familie bey sich?

Berlin 31 Jan. 33.

Ihr alter treuer
Freund und Diener
L. Ranke.

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 4009; штампано у „Србадији" 1875 стр. 42]

4.

Hochgeschätzter Herr und Freund!

An Leop. Ranke.

Viel Dank für Ihren werthesten Brief von 31 Jänner d. J.

Zu dem was Ihnen Herr v. Kopitar auf denselben geantwortet hat, setze ich jetzt noch zu:

1). Englische Bibelgesellschaft hat mir durch den John Bowring versprochen 500 ℔ St. für 1000 Exemplare meines N. T., aber ich sollte die Genehmigung von der Obergeistlichkeit prokuriren und das Werk in Serbien drucken lassen. Jetzt ist also die Hauptsache, dass man die Bibelgesellschaft bewegen könnte, mich von der Genehmigung der Obergeistlichkeit zu dispensiren, und dass ich das Werk in Leipzig oder (was mir am liebsten wäre) in Berlin drucken könnte.

2). Von den Bosnischen Begebenheiten habe ziemlich gute Data zusammengebracht, und mit nächsten Möglichkeit (denn ich habe viele Hiedernisse) werde ich trachte sie deutsch aufzuschreiben und Ihnen zuschicken (aber wie? Haben Sie hier keinen bekanten Buchhändler, dem ich das zur weitern Überschickung vertrauen könnte?).

3). Ich hoffe 50 Exemplare von der serbische Revolution anbringen zu können; aber der Verlager möchte sie mir mit dem bessten Rabat geben, denn ich muss auch den Leuten die

mir dieselben verkaufen werden, etwas nachlassen. Das werden Sie gewiss am besten wissen mit dem Verleger abzumachen. Die Exemplare könnte er mir hier durch den Buchhändler *Volke* oder *Gerold* zuschicken.

Meine Familie ist auch hier; ich habe zway Kinder, die in die Schule gehen.

H. v. K. erwartet noch immer Antwort von Herrn Graff auf seinen Einschluss in Ihrem Briefe. Auf Ihre eigene muss er freilich noch länger warten, weil sie mich betrifft, und weil er weiss, dass Sie jetzt ein halber Minister sind.

Wien den 23 April 833.

[Вуков концепат у арх. С. К. Академије бр. 4010]

5.

den 16 Novem. 833.

Hochgeschätzter Herr und Freund.

Vorgestern (den 14. d. M.) habe ich ein Packetchen (mit der *bosnischen* Begebenheiten) an Sie in der hiesigen Königl. Preussischen Gesandschaftskanzeley abgegeben. Zwar hat man mich in der Kanzeley mit grösster Höflichkeit empfangen und das Packetchen gerne angenommen mit der Versicherung es Ihnen *gewiss* zu schicken, aber *wann*, das hat man mir nicht sagen können; darum glaube ich, es wäre gut, im Falle wenn Sie es nicht bald bekommen, dass Sie durch die dortige Amtskanzeley, wo Sie gewiss Freunde haben, die baldige Zuschickung betreiben.

Zu dem, was Ihnen über die Bosnjaken dort geschrieben habe, setze ich hier noch zu:

1) Wieviel hier erbliche Kapetanen im Bosnien gibt s (oder waren), weiss ich nicht gewiss; nach einem serbischen Volksliede sollen solche 33 seyn.

2) Festungen ebenfalls zählt man in Bosnien über 30, worunter gewiss Swornik die wichtigste seyn wird; viele aber müssen auch kleine Schlössern und einfache Mauern bestehen (solche kleine Festungen sind in Serbien; wo die Bevölkerung des Landes christlich geblieben ist, müssten verwüstet, wie z. B. Kulitsch, Ram, Boratsch, Awala etc., in Maglitsch, Mikoschewa[!] Kula, Wiedojewitsch, Kowiljatza etc.)

3) Über die Beschaffenheit des Landes kann ich Ihnen; derweil nichts sagen als das es meistens gebürgig ist.

4) Über die Zahl der Bewohnern weiss ich auch nichts gewisses. Die Bosnjaken wohnen nicht nur in den Städten und Festungen (wie die Türken in Serbien), sondern auch (als Bauer) auf dem Lande in Dörfern, wo sie *keine Moschee haben*, sondern am Freitage gehen in die nächsten Städte um . . . . zu bekommen. Viele der reichsten Bosnischen Begs baben ihre Schlösser auf dem Lande, wo sie immer wohnen.

5) Die Raja in Bosnien besteht aus griechischen und katholischen Serben (in Sarajewo auch vier[!] und reichl Juden.) Die Katholiken fasten dort wie die Griechischen, d. h. am Fasttage esssn keine Eyer(n) und Butter; viele feiern auch Hauspatronen, wie die übrigen Serben.

[Вуков концепат у арх. С. К. Академије бр. 4011]

6.

27. Jäner 834.

Den 14. November habe ich ein P. etc. zwey Tage darauf habe ich Ihnen durch die Post geschrieben. Da ich seitdem keine Anwort vor Ihnen habe, so bitte Sie wieder, Sie möchten die Güte haben mir zu antworten, ob Sie die Sachen schon empfangen haben. Um so nothwendiger ist das für mich zu wissen, da ich gesonnen bis Frühjahre entweder zu Ihnen, oder nach Montenegro (um die Sammlung der serbischen Volkslieder, Wörter etc. zu fortsetzen) eine die Reise anzutreten.

Sie können den Brief gerade[?] an mich adressiren mit dem Beisatze.

In Erwarten einer

[Вуков концепат у арх. С. К. Академије бр. 4012]

7.

Mein Hochgeehrter, theurer Freund,

Ich schäme mich, wenn ich mich erinnere, dass ich Ihre Sendung vom letzten Nowember, die mich rührte und mir er-

wünscht war, nicht allzulange nachher wirklich empfangen und doch noch immer nicht einmal darauf geantwortet habe.

Schreiben Sie diess nicht meinem Mangel an Gefühl für Sie zu, das vielmehr wie alle meine hiesigen Freunde wissen sehr lebhaft ist, sondern nur

1.) einer fast übermässigen Beschäftigung in der mir zwar ganz wohl ist, die mich aber doch oft am Besten hindert;

2.) dem Wunsche, Ihnen definitive Nachrichten geben zu können, was ich indess noch nicht vermag.

Ich kann gar nicht begreifen weshalb Ihnen die 50 Exemplare der serbischen Geschichte nicht schon damals zugekommen waren. Ich zweifle nicht, dass Sie sie indess bekommen haben. Wo nicht, so haben Sie nur die Güte, zu Gerold zu gehen. Herr Gerold wird sie Ihnen ohne Zweifel sogleich geben. Sie müssen ihm längst zur Last liegen.

Für die bosnischen Materialien danke ich Ihnen von Herzen. Freulich wäre es gut gewesen wenn ich Sie hätte sprechen können, um mir noch einige einzelne Erläuterungen zu holen. Ich habe sie bereits bearbeitet, und sie sind zum Theil schon gedruckt. Das Honorar, (die Hälfte von dem was überhaupt gezahlt wird, wie bey der serbischen Arbeit) was auf Ihren Theil kommt, wird etwas über 20 Gulden C. M. betragen und Ihnen demnächst übersendet werden, Es ist nur nicht so ganz gerathen, wie ich wünschte. Sie werden sehen.

Was nun endlich die Übersetzung des N. Testamentes betrifft so habe ich mich gleich wieder an die hiesige Bibelgesellschaft gewendet. Da die Menschen aber selten für etwas Anderes Interesse zeigen, als was sie selber angeht, so habe ich kein Antwort bekommen, als dass man Ihr Gesuch in London unterstützen wolle. Mein voriges Schreiben ist schon nach London gegangen, aber bis her ohne Antwort verblieben.

Es scheint mir daher nothwendig, dass wir meinem Gesuche von hier aus auch durch eine Verbindung in London zu Hülfe kommen

Da Ihnen nun doch Dr. Bowring einst das Versprechen gemacht, so wäre wohl das angemessenste wenn Sie Sich auch jetzt wieder an ihn wenden wollten. Er müsste billig die Sache selbst noch einmal bei der Londoner Gesellschaft in Anregung bringen.

Von unserer Seite wäre dann Folgendes zu thun. Es müsste ein Gesuch von Ihnen selbst unterzeichnet vorhanden seyn:

denn kommt es blos von mir, so kann man immer fragen, was es mich angeht: ich will dann das Intimonium[?] beilagen und dafür sorgen, dass es von der hiesigen Bibelgesellschaft unterstützt werde. Diess kann ich mit Bestimmtheit versprechen.

Ungefähr zu gleicher Zeit müssten beide Anträge gemacht werden und zusammentreffen; dann lässt sich am ersten [eesten?] eine günstige Antwort erwarten.

In Urguharts Inckey ist Ihres Unternehmens gedacht, was man erwähnen könnte.

In Kurzem bekommen Sie das Geld: ich denke es wird noch etwas mehr, als ich oben sagte.

Mit herzlicher Ergebenheit, und den Wünschen des besten Wohlergehens

Berlin 12/2 34

Ihr alter Freund und Diener
L. Ranke

Freundlichste Grüsse an Herrn v. Kopitar.

[Спољa:] Herrn *Vùk Stephanowitsch Karadschiitsch*
Wohlgeboren
in *Wien*
Herrn v. *Kopitar* auf der K. K.
Hofbibliothek empfohlen.

[Орнг. у арх. С. К. Академије бр. 4013]

8.

Mein Hochgeehrter Freund

Schon vor mehreren Wochen habe ich eine ausführliche zuschift und eine Anzahl Nummern des serbischen Courers von Ihnen erhalten, und danke Ihnen herzlich dafür; die Zutungsblätter werde ich zu seiner Zeit zurückstellen.

Ich zeige Ihnen an, dass wir mit dem Druck der neuen Ausgabe bereits eifrig beschäftigt sind. Die Constitution von 1835 habe ich nicht erlangen können; noch immer wäre sie mir sehr willkommen. Auch für einen ausführlicheren Auszug als damals verbreitet worden, der mehr eine Inlaltsangabe würde ich dankbar sein.

Sonst wäre das Wichtigste, um was ich Sie zu bitten hätte, eine genauere Anzeige über die arnautischen Unruhen in Bulgarien, Macedonien, und allen jenen Ländern bis an die serbische Gränze, wie das Verfahren der jetzigen Regierung von Serbien in dieser Beziehung, und überhaupt ihre ganze Haltung, die doch keinen so schlechten Eindruck macht.

Was sagen Sie zu dem Artikel von.... in Weils Jahrbüchern? Viel fanatischer Lärm, doch einiges Wahres.

Wir denken Ihrer hier täglich und wünschen Sie auch manchmal des Abends die Treppe heraufkommen zu hören.

In meinen Andenken ist wie sich versteht, unser trefflicher Kopitar eingeschlossen. Dass er zum ersten Custos und Hofrath ernannt worden ist, hat mir wahres Vergnügen gemacht und ich bringe ihm meinem herzlichen Glückwunsch dar. Freihlich hätte ihm diese Stelle schon vor langer Zeit gehört. Indessen gut Ding will Weile haben, bei uns so gut, wir bei Ihnen.

Gott erhalte Sie gesund; schreiben Sie mir bald auf dem vorigen Wege. Bemerken Sie auch, wohin Ihnen 100 G. gezahlt werden sollen.

Berlin 3. Juni 1844.

Mit aller alten Freundschaft
der Ihre
L. Ranke.

[Споља:] Herrn
Doctor Wuk
Hochwohlgeboren
in Wien.
Landstrasse

(Nöthigenfalls Herrn Hofrath Kopitar
lu der K. K. Gofbibliothek empfohlen)

[Вукова напомена:] geantworten d. 21 Juny 844.

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 4014]

9.

[23/11, VI, 1844]

Hochgeschätzter Herr und Freund!

Ihren werthesten Brief von 3. dieses M. habe ich bekommen. Mir thut es sehr leid, und muss mich wundern dass Sie die Con-

titution vom J. 1835 nicht schon lange empfangen haben. Dieser Tage habe ich *Raditschewitsch* daran erinnert, den ich weiss *gewiss,* dass er sie besitzt, und ich werde nicht ermangeln wieder zu thun. Von den albanesischen Unruhen kann ich Ihnen nicht mehr mittheilen, als was schon in den verschiedenen Artikeln der allg. Zeitung erwähnt worden ist. In Nummer 147 vom 26. May Seite 1176 *Gogi* ist unrichtig statt *Gegi* (oder eigentlich nach den serbischen *Gege* pl. von *Gega). Toske* und *Gege* unterscheiden sich ein wenig auch in der Sprache, noch mehr aber durch Kleidung und Waffen. — *Cyprian Robert.* Beilage zur allgemeinen Zeitung von 10. Juny. Wenn die Albanesen gescheutere Oberhäupten gehabt hätten, und die Sache nicht mit solchen unerhörten Misshandlungen der Christen angefangen hätten, so würden sie viel haben ausrichten können, aber jetzt werden sie wahrscheinlich besiegt u. zerstreut werden. Herr v. Kopitar dankt Ihnen herzlich für Ihren Glückwunsch er ist überzeigt dass von Herzen kommt, und wünscht Ihnen ebenfalls Erfüllung Ihrer Wünsche. Die Gulden von welchen Sie mir schreiben können Sie mirdurch den hiesigen Buchhändler *Gerold* schicken.

Mit Achtung verbleibe Ich . . . . Ihr Freund W. K.

Die Ursachen von den letzten Verschwörungen Verhaftungen und Verurtbeilungen in Serbien, können Sie sich selbst vorstellen. Alles könnte sich vielleicht darauf reduciren dass man nicht trachtet die Partheien zu vereinigen u. zu versöhnen, sondern sie zu besiegen und als schuldig zu behandeln. So z. B. ist den Soldaten verbothen den michailischen Anhängern welche Officiersrang haben, wenn selbe bey der Schildwache vorübergehn, die militärischen Honneurs zu machen. Wenn man noch dazu nimmt. dass es unter diesen die verdientesten Männer z. B. *Mileta,* der noch zur Zeit *de Cara Georg* sich verdienstlich gemacht hat, u. *Midschitsch,* der während der ganzen miloschischen Regierung unter die ersten Beamten zu zählen war.

[Концепат. у арх. С. К. Академије бр. 4015]

10.

Hochgeschätzter Herr und Freund!

Ihren Brief vom 3. Juny habe ich am 23. desselben Monats beantvortet. Unser beyderseitiger Freund Kopitar ist die

Veranlassung dass ich Ihnen jetzt abermals schreibe. Er hat öfters gesprochen ich sollte Fürst von Serbien werden; doch diese Äusserung nahm ich nur für Scherz, und habe selbe immer auch als solchen beantwortet. Zu meinem grössten Erstaunen sagte er mir vor einigen Tagen, dass er Ihnen von Baden geschrieben hat, Sie sollten mich in der 2-ten Auflage der *serbischen Revolution* zu einer solchen Würde vorschlagen! — Ich hoffe für gewiss dass Sie diess nicht thun werden; denn die Leute würden uns beyde (mich und Sie) auslachen, und überdiess könnte es besonders mir nachtheilig sein, indem man mich überall als einen Prätendenten des serbischen Thrones betrachten würde, und meine Feinde möchten sich bemühen aus allen meinen bisherigen und zukünftigen Arbeiten und Unternehmungen mein Bestreben nach einem solchen Range zu beweisen.

Mit der Gesundheit unseres obbenannten Freundes geht es ziemlich schlecht. Seitdem er vor 3 Jahren die Grippe sehr stark gehabt hat, könnte er sich nicht mehr gänzlich erholen und vom Husten befreien; jetzt aber muss er seit mehren Tagen das Bett hüten, und ist sehr schwach und wahrscheinlich werden wir ihn noch in diesem Jahr verlieren.

Alle Nachrichten aus Serbien stimmen darin überein, dass der jetzige Fürst zu schwach für die Regierung ist, und diese seine Nullität kann leicht eine neue Fürstenwahl verursachen.

Mit Hochachtung nenne ich mich

Wien den 5. August 844.

Ihren ergebenster Diener u. Freund

W.

[Два концепта у арх. С. К. Академије бр. 4016]

11.

Mein theurer Freund!

Sie empfangen hier eine Anweisung auf Ein Hundert Gulden nicht zwar auf Gerold aber was Ihnen einerlei sein wird auf Braumüller. Die Abwesenheit des hiesigen Buchhändlers der den Sommer über im Bade war hat verursacht dass ich sie Ihnen habe nicht früher senden können.

Weiter melde ich Ihnen, dass die zweite Ausgabe des Serbischen Buches fertig ist. Sie brauchen nicht zu fürchten dass ich den Gedanken unsers verewigten Freundes Sie in Vorschlag

zu bringen, darinnen erwähnt habe, ich habe für Ihr Interesse am zuträglichsten gehalten Ihrer überhaupt gar nicht zu erwähnen. Ich habe weder die Anmerkungen der vorigen Ausgabe noch auch die Vorrede wiederholt. Die Anmerkungen oder die Karte in eine dem jetzigen Zustand des Landes und der Kenntniss von demselben angemessene Form zu bringen gebrach es mir an den nöthigen Mitteln und die alten Sachen wieder unverändert zum Vorschein zu bringen hatte ich keine Lust, da die alte Ausgabe verbreitet genug und auch noch zu haben ist.

Wie tief schmerzt es mich das unser Freund das neue Buch von dem er schrieb er freue sich darauf, nicht mehr sieht, Ihrer Prophezeihung dass er das Jahr nicht überleben werde ist er noch weit voran geeilt, Sie haben viel an ihm verloren ich auch, aber wir können sagen die Welt, er war vielleicht der beste Philologe, von der umfassendsten und genauesten Kenntniss den das ganze Kaiserthum Oestreich besass.

Nun mein Freund halten Sie Sich nur recht wacker!

Durch Braumüller erhalten Sie nächster Tage zwei Exemplare des Buches; ich schmeichle mir nicht dass Sie in jeder Hinsicht damit einverstanden sein werden hoffe aber in der Hauptsache.

Herzliche Grüsse von meiner Frau an Sie und Ihre Tochter.

B. 3/10 44.

Der Ihre

L. Ranke.

[Споља:] Herrn Doctor
Wuk Stephanowitsch Karadschitskh
Wien
Landstrasse

[Напомена Вукова:] Geantwortet den 12 Jäner 845.

[Оригинал у арх. С. К. Академије бр. 4017]

12.

Wien am 9-ten $\left[\frac{12.\ I.\ 1845.}{31,\ XII.\ 1844}\right]$

Hochgeschätzter Herr und Freund!

Ihr werthes Schreiben von 3. Oct. sammt der Anweisung von 100 fl. habe ich, bey meiner Rückkunft von Belgrad hier empfangen; *unlängst* erhielt ich auch ein Exemplar von der

2-ten Ausgabe der *serbischen Revolution*. Sowohl für das Geld als auch für das Buch danke ich Ihnen höflichst. Sobald die Exemplare hier zu bekommen waren, kaufte ich sogleich 5 denselben, und verschickte sie an meine Freunde. Gegen den Inhalt des Buches habe ich nichts einzuwenden. Nur seine Kürze, namentlich am Ende in den neuesten Begebenheiten, ist seine einzige Unvollkommenheit. Aber gerade durch diese Kürze und Hinweglassungen haben Sie mir in meiner jetzigen Lage eine grosse Gefälligkeit erwiesen.

Hätten wir das Manuskript vor dem Drucke zusammen durchlesen können, [so hätten wir einige Kleinigkeiten korrigirt, wie z. B. Seite 219: die Türken haben nicht *vor den Augen* des Kara Georg den Fluss überschritten, sondern nach dessen Abreise von dort, den andern Tag in der Früh; Seite 307: Miloje Djak war 804 ein wirklicher Priester und nach dem er dieser Würde entsagt hatte, war er Schreiber, nicht beym Kara Georg, sondern beym Wuitza; Seite 367: Ist der Milosch nicht nach dem *österreichischen Gebieth hinübergefahren* u. s. w., sondern nach der Wallachei hinab. So hätte man nach meiner Meinung an vielen Stellen mit ein paar Worten die Sache deutlicher und vollständiger sagen können. Demungeachtet ist diess in Europa das richtigste und umständlichste Werk über die darin besprochenen Gegenstände und die serbische Nation ist Ihnen grossen Dank schuldig! Ich glaube dass man in ein paar Jahren einer III-ten Ausgabe dieses Werkes benöthigen wird, dann müssen wir trachten *vor dem Drucke* alles mitsammen zu durchlesen. Für den neuesten Anhang werden die Umstände in Serbien vielleicht auch in der ganzen Türkei sorgen. Sollte ich unterdessen sterben, so können Sie mit den jetzigen Auslassungen die Ausgabe hinlänglich erneuern. Wahrscheinlich haben Sie auch die Übersetzung des Statuts vom Jahre 1835 bekommen, in dem ich gewiess weiss dass der Fürst Michael sie nach seiner Abreise von Berlin erhalten hat.

Ich hoffe das Sie Ihre *orientalische Frage* welche ich in diesem Buche vergebens erwartet habe, extra drucken werden, und zwar bald. Oder fürchten Sie sich vielleicht auch, mit der Profezeiung von der Auflösung und Theilung des Türk. Reichs die Ungunst von irgend Jemanden auf sich zu ziehen.

Sie haben mir Ihren und Hrn. Jacob Grimms Wunsch nach einer *wörtlichen* Übersetzung der serbischen Volkslieder in die deutsche Sprache geäussert. Meine Tochter beschäftigt sich schon

mit einer Solchen, ich glaube auch einige von denen Liedern wörtlich zu übersetzen, welche die Talvi metrisch übersetzt hat; bis jetzt hat meine Tochter nur solche übersetzt die in der früheren Leipziger Ausgabe auch im Serbischen fehlen. Ihr müsset jedoch trachten, einen Verleger zu finden, der ein anständiges Honorar dafür gibt. Da diese Übersetzung mit dem Originale gedruckt werden sollte, so wäre dies auch das beste Lesebuch für Liebhaber der serbischen Sprache. Die Übersetzung würde ich Ihnen jedenfalls früher zur Prüfung senden, zum Drucke jedoch glaube ich wäre es hinsichtlich des Originale hier besser.

In ein paar Wochen wird der II-te Band der neuen um die Hälfte vermehrten Anflage der serbischen Volkslieder aus der Presse kommen (enthaltend die Heldenlieder aus den älterten Zeiten, bis zum Untergange der serbischen Selbstständigkeit). Mit Nächsten werde ich Ihnen ein Exemplar für Seinere Majestät dem Könige schicken. Sie haben gewiss in der allgemeinen Zeitung gelesen, dass Wutschits zum Wojvoda ernannt u. über alle Würdenträger erhoben worden ist. Jetzt ist er, nachdem die neusten aufrührerischen Versuche gedämpft worden sind, *Kabinetsrath*; und man könnte sagen er ist jetzt Alles! Wie lange er sich so erhalten, und wie die Sache noch enden wird, wird uns die Zukunft lehren.

Indem sowohl ich, als auch meine Tochter ihrer Frau herzlich für Ihre Erinnerung danken und auch sie vielmals grüssen verbleibe ich achtungsvoll

Ihr Freund
W.

P. S. Sie werden sich wohl erinnern, dass ich von der frühren serbischen Regierung 800 fl. C. M. jährliche Pension für meine *literärischen Verdienste* gehabt habe. Diese Pension wurde mir 842 von der provisorischen Regierung suspendirt; gerade jetzt bey Beendigung dieses Briefs erhielt ich die Nachricht von Belgrad, dass der Senat dem Wunsche des Wutschitsch gemäss dieselbe mir wieder zugesagt habe.

[Концепат у арх. С. К. Академије бр. 4018]

13.

Wien am 19-ten April 845.

Hochgeschätzter Herr und Freund!

Ich hoffe dass Sie meinen Brief vom 12-ten Jänner empfangen haben. Erst jetzt schicke ich Ihnen für Se. Majestät dem Könige von Preussen das Exemplar des II-ten Bandes der serbischen Volkslieder; ich schreibe dabei an Niemand, indem ich überzeugt, bey [!] dass ihre Empfehlung mehr wirken kann als all mein Schreiben. Sollte es aber pro forma unumgänglich nothwendig sein, auch meinerseits etwas zu schreiben, so ersuche ich, was sie für angemessen finden in meinem Namen aufzusetzen und beyzufügen. — —

Dem Herrn Jakob Grimm habe ich einige Proben der Uebersetzung der serb. Volksl. geschickt, wenn Sie mit Ihm zusammentreffen sollten so bitte ich Sie Ihn zu fragen ob er selbe erhalten hat.

Diese Tage gedenke ich mich auf ein paar Zeit[!] nach Serbien zu verreisen; vor meiner Rückkunft von dort, hoffe ich, mich einer Antwort auf dieses Schreiben von Ihnen zu erfreien. —

Mein herzlichen Gruss bitte ich Ihre Frau Gemahlin von mir zu entrichten. Mit aller Hochachtung nenne ich mir

Ihr ergebenster
Freund und Diener.

[Концепат у арх. С. К. Академије бр. 4019]

14.

Lieber Wuk.

Tausend und abertausend Grüsse durch die edle Freundin, die unserm Serbien noch weitern Weg in der Welt gebahnt hat. Ich höre Ihre Tochter wird mit ihr reisen, was ihr zum Heil sey. Anbei der kleine Aufsatz, mit dem der Spatz in unsern Hirse gefallen war. Das Gute muss immer von etwas Widrigerm begleitet seyn; so will es das Schicksal der Menschen.

8/6 50.

Allzeit Ihr
L. Ranke.

[Сопља:] Dem theuern Freund
Wuk St. K.

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 4020]

15.

Hochgeschätzter Herr und Freund

In dem Überbringer dieser Zeilen habe ich die Ehre Ihnen Herrn Elias Garaschanin vorzustellen, der sich nach Paris begibt um seinen dort weilenden Sohn zu besuchen, und den Wunsch hegt, auf seiner Reise durch Berlin Ihre geehrte Bekanntschaft zu machen. Auch Euer Hochwohlgeboren werden sich gewiss Freuen einen Mann näher kennen zu lernen von dem man sagen kann, dass er sowohl wegen seiner gesunden Denkungsart als auch wegen seines Caracters die hervorragendste Persönlichkeit in Serbien ist. Aber unglücklicher Weise ist er kein Liebling der Russen, und desshalb wurde er zur Zeit der Anwesenheit des Fürsten Menzikoff in Konstantinopel seiner Stelle als Premier-Minister entsetzt. Der Senat bewilligte ihm eine Pension von 5000 Gulden in Silber, und so tratt er ins Privatleben zurück; — demungeachtet ist sein Einfluss in alle Regierungsangelegenheiten immer noch ein sehr bedeutender geblieben; und Sie können mit ihm offen über alle unsere Angelegenheiten sprechen, indem er sowohl die Zustände der Serben überhaupt als auch jene der übrigen türkischen Unterthanen so gut kennt, als irgend Jemand, zu dem auch der deutschen Sprache so weit mächtig ist um sich mit Ihnen verständigen zu können, nur bitte ich mit ihm langsam und deutlich zu sprechen.

Mit Vergnügen die Gelegenheit ergreifend, Sie meiner ausgezeichnetsten Hochachtung zu versichern, verbleibe ich mit der Bitte mich Ihrer werthen Frau Gemahlin der meine Tochter stets mit Verehrung gedenken wird, freundlichst empfehlen zu wollen.

[1853].

Euer Hochwohlgeboren
ergebenster Diener.

[Концепат у арх. С. К. Академије бр. 4021]

16.

Verehrter theurer Freund,

Ich werde Montag, 13 November, um halb fünf U. mit dem Schnellzug von Triest in Wien eintreffen und denke dann freilich um sieben U. nach Dresden und Berlin weiter zu fahren; es wäre mir aber doch lieb, wenn ich Sie etwa auf eine Stunde sprechen könnte. Kommen Sie doch wo möglich an den Bahnhof. In einem Gasthaus in der Nähe oder wo Sie sonst wollen, könnten wir Manches besprechen.

Venedig 30/10 früh [1854?]

Von Herzen der Ihre
L. Ranke.

[Споља:] Preme
Signor Ch-mo
D-r Wuk Karadschitsch
Vienna
Landstrasse № 51.

[Орнг. у арх. С. К. Академије бр. 4022]

17.

Berlin den 28-ten Januar 1864.
Louisenstrasse 24.

Hochgeehrter Herr!

Nicht länger kann ich es hinaus schieben Ihnen meine Freude auszudrücken, die ich hatte, als mein Mann vorigen Herbst von seiner Reise Ihr liebes Bildchen mitbrachte, mit demjenigen Ihrer lieben Tochter und Ihres kleinen Enkelchen. Obgleich er es für sich behielt und mir nicht schenken wollte, so danke ich Ihnen doch herzlich dafür, denn ich freue mich immer wenn ich es ansehe und hoffe nur, dass Sie, hochgeehrter Herr, meine Bitte erfüllen u. mir eins für mich selbst schencken werden, in mein eigenes Album, wo ich alle meine Freunde drin habe, u. Sie unter denselben zu sehen, würde mir eine grosse Freude sein.

Auch ich lege hier zwei Bildchen bei, dasjenige meines Mannes, für Sie, Hochgeehrter Herr, u. das meinige für Ihre liebe Tochter. Sagen Sie ihr dabei, bitte, meinen herzlichen

Gruss u. dass ich noch immer sehr viel in Liebe an sie zurück denke, obgleich, ich muss es gestehen, ihr Name nach ihrer Verheirathung mir entfallen ist.

Ich hoffe sie ist so freundlich mir einmal zu schreiben, und mir zu erzählen wir es ihr geht u. von ihrem Leben, das ich immer mit Interese verfolge, bis sie wieder einmal nach Berlin kommt, u. ich die Freude habe sie selbst zu sehen u. zu sprechen. Gerne möchte ich auch Etwas hören von Ihren lieben Sohn, der, wie ich mit Freude vernommen, Professor geworden ist, denn Sie werden selbst wissen, hochgeehrter Herr, dass von lieben alten Freunden Nachricht zu bekommen, immer grosse Freude bereitet.

Fräulein Ada von Treskow sehe ich öfters, sie ist unverändert lebhaft, frisch u. regen Geistes u. bringt immer Fröhlichkeit u. irgend eine neue Erheiterung mit sich. Ihre Verlobung mit einem Griechen hat sich in letzter Zeit aufgelöst, da es gegen den Wunsch ihrer Eltern war, die jetzt ganz glücklich darüber sind. Und nun, hochgeehrter Herr, leben Sie wohl, meine Gedanken begleiten Sie auch ferner u. wünschen Ihnen alles Gute; Ihnen und den lieben Ihrigen.

In der Hoffnung durch Ihre lieben Tochter bald von Ihnen zu hören u. mit den besten Grüssen verbleibe ich Hochgeehrter Herr

Ihre ergebene
C. Ranke
nee Gruves.

Von meinen Mann soll ich bestens grüssen.

[Спољa:] Herrn
Wuk Karadschitsch etc. etc.
Hochwohlgeboren
Wien
an der Landstrasse, Heumarkt.

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 4023]

CCXXXV.

ДИМ. ИСАЈИЛОВИЋ

1.

Благородный и высокоученый Господине,
высокопочитаемый и любезный Пріятелю!

Мыслимъ, да сте досадъ већь пріимили Писмо одъ Г. Доктора Прерадовича, и изъ нѣга желю и намеру нашу разумели. Мы се овде сви одвећь радуемо, што смо срећну ову за родъ Сербскій епоху доживили. Не был' вы тамо посредствомъ вашимъ то учинити могли, да и мы службу какову за побольшанѣ судбе наше добыемо? Я нарочно, као што вамъ є познато, у садашнѣмъ станю момъ, као Професcоръ Предуготовнически Школа, верло оскудно съ моіомъ фамиліомъ живимъ; а тамо се садъ, као што съ радосћу у новинама читамо, Школе, печатнѣ и т. д. заводе. Кадъ бы дакле могуће было, да тамо болю какову, него овде што имамъ, службу добыемъ, я бы ово званіе мое одма резігнирао, и себи пасошъ и дозволенѣ, да тамо прећи могу, своимъ путемъ изискао. Особито бы желіо, кадъ бы ми се Правленіе новозаводимы Школа, кое найболѣ разумевамъ, поверило, или при Тυпографіи служба какова, н. пр. Цензоратъ, корректура и т. д. или издаванѣ новйнâ Сербски, или што вы за найболѣ и свойствама моима найсоразмерніе нађете. Ако пасъ дакле съ писмомъ вашимъ обнадеждите, то мы ни найманѣ закоснявати нећемо, овде свенуждна пріуготовити, да што скоріе желю нашу испунити можемо. —

Въ прочемъ препоручуюћисе благонаклоности и любови вашой, и надаюћисе добромъ одговору вашемъ, остаемъ съ вѣчнымъ высокопочітаніемъ

У Сомбору 16-огъ Априла 830.

Благородія вашегъ
покорный слуга
Димитрій Ісаиловичь
Професcоръ.

[Споља:] изъ Сомбора
Благородному и высокоученомъ Господину
Вуку Стефану Караџићу
Своб. наука и філозофіе Доктору, и выше учены
Содружества Члену, Г. Г. Г-дину высокопочитаемому
у *Крагуевцу*
у Сербіи.

[Напомена Вукова:] одговорено 8 Маија 830.

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 4024]

2.

[В. писмо Ст. Прерадовића од 22/10, V, 1830 стр. 518.]

3.

Высокоученный Господине,
любезный и высокопочитаемый Пріятелю!

Вратившисе изъ Ковина у Сомборъ, затекао самь кодъ куће высокопочитаемо и драгоцѣнно ми писмо ваше, у комь самь све оно потврђено нашао, што сте о мени и прећe у писму на Г. Прерадовића посланомъ явили. Я самь изъ Ковина іоштъ Ньіовомъ Сіятелству, Господару Князу Сербіе писао, да на све оне уговоре, кои су ми чрезъ Полномощника Господаревогъ предложени, драговольно пристаемъ, и да себе већь као Служителя Сербіе и Сіятелства Ньіовогъ сматрамъ. Само іоштъ очекивати морамъ, да главный за ово Теченіе Школско Испитъ на концу Августа свршимъ, да ми се Резігнація моя одобри, и Дозволенѣ (Пасошъ) за прелазакъ у Сербію пошлѣ. Ономадне ми Агентъ изъ Беча явля, да е Рекурсъ и мой и Прерадовићевъ, у комъ Пасоше за Сербію иштемо, од Канцелларіе придворне на Конзіліумъ у Будимъ Інформаціе ради посланъ, дакле се стварь отсадъ већь дуго задржавати неће, и надам се, да ћу се у почетку Септембра одавде са свимъ крепути моћи.

Вама є познато, любезный Господине и брате, да я у досадашньой служби одъ плате мое покрай жене и деце ништа заштедити и на страну оставити нисамь могао, но да самь іоштъ гдигди по гдикою конту запатити морао. Нуждно бы ми

дакле необходимо было, кад бы ми се до 200 fl. сребра напредъ опредѣлило и послало, ово да бы се къ путу преправити и путный трошакъ имати, ово пакъ да бы жени и децы, кое садъ одма са собомъ повести не могу, што годь трошка до будущегъ пролећа оставити могао. — Молимъ васъ дакле препокорно, изволите нужду ову и молбу мою Пресветломъ Господару князу представити, и моимъ Га именомъ всепокорнѣйше умолити, да бы ми се речена помоћь ако не другоячіе а оно баръ у име будуще плате мое одредила, и у Новый Садъ на Г. Адвоката Јоанна Хаџића оправила. Я ћу за высоку милость ову на веки благодаранъ быти!

Што ми пакъ пишете Господине, да у Сербіи ніе као у Сомбору, то себи лако мыслити и представити могу, а позната ми є и разлика између сѣверни и южны Земаля; но я самь къ свему томъ предуготовлѣнъ, еръ самь већь ўке и бўке светске и тако ситъ, па и срцемъ и душомъ къ миру се клонимъ. —

Господинъ Докторъ Прерадовићь такођерь вамъ данась и одъ свое стране пише, и мнѣніе свое явля.

Моліо ме є овдашныій некій Інџиниръ Палковићь, добаръ и способанъ младићь, да вамъ и за нѣга пишемъ, ако бы кромѣ Вуковића изъ Бечкерека іошть когъ Інџинира потребовали, онъ бы готовъ быо, одма самномъ заедно тамо прећи.

Овдашньи Пріятельи и Познати ваши сви васъ высокопочитую, и любезно поздрављю; я пакъ очекуюћи утѣшителногъ одговора вашегъ, остаемъ съ вѣчнымъ высокопочитаніемъ

У Сомбору 11-огъ Јунія 830.

вашъ искренный Пріятель
Димитрій Исаиловићь.

[Спољa:] *von Zombor.*
S-r Wohlgeboren
Herrn *Wuk Stephan. Karadzsics*
der freyen Künste und Weltweisheit
Doctor mehrerer gelehrten Gesellschaften
Mitglied (P. T.), hochzuverehrenden
in *Kragujewacz*
in *Serbien.*

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 4025]

4.

Благородный и высокоученый Господине,
любезный Пріятелю!

На почитаемо и драгоцѣнно ми Писмо ваше одъ 20-гъ 9-вра т. г. требало бы да самь давно и давно одговоріо; алъ шта ћу, кадъ самь (веруйте ми!) по ваздань у послу. — На препоруку вашу за Г. Балаицкогъ и срцемъ бы и душомъ радіо и трудіосе, да онъ службу ову добые, еръ су ми и заслуге и способности нѣгове добро познате; а и я самь сáмъ у почетку то желіо, и писао му два писма, съ томъ препорукомъ, да Молбу о томъ свою одма Господару пошлѣ: но откако се нашъ пріятель Васа за исту службу явіо, одъ тогъ времена никоме другомъ волети не могу, помоћи у ствари овой, него нѣму, еръ нитко помоћи не потребуе толико, колико онъ сирома у садашньимъ обстоятелствама. — Жао ми е и прежао Балаицкогъ, и срце ме мое боли, што му се садъ помоћи не може; алъ шатъ се и за нѣга скорымъ временомъ што нађе! —

Мило ми е было, разумети изъ писма вашегъ, да ме се лепа Маца изъ Будима заедно съ Матером своіомъ опоминѣ. Ако имъ успишете, поздравите и вы ньи одъ мое стране любезно.

Што ми за Обявленіе о Поезіи покойнога *Луке* изъ Будима пишете, докъ само іоштъ мало Тупографія наша у редъ доће, можете слободно у ньой, што годъ вамъ повольно буде, печатати дати. Літере *љ* и *њ* нису саливене, а незнамъ, оће л' се и саливати — знате зашто. Ніе ми ни ньи толико жао, ербо се са *љ* и *њ* лако заменути могу, али *ј* ако изостане, као што ће по свой прилицы изостати, то ми се ненакнадима штета види. —

Ако се Господине тамо гди съ пріятельима нашима, а особито съ милымъ братомъ моимъ Паіомъ Аѳанацковићемъ састанете, поздравите га поиляду пу̑та одъ мене. Явите ми, елъ се што далѣ одъ Наместничества помакао, и има̑ли надежду што годь поступити скоро? или су га заиста калуђери страшно преварили? — Штета! на веки штета изрядна дарова и способностій нѣговы! Онъ е заиста способніи него и Митрополіть и све Владике тамошнѣ, и сирома се по ньима

и віноградма Крушедолскима већь ево скоро три године дâна тепсти мора; ніе ли то Богу плакати? — Die Menschenblut!

Поздравляю васъ любезно сви овдашньи Пріятельи ваши, коима самь поздравъ вашъ изручіо.

Я пакъ любећи васъ и высокопочитуюћи, остаемъ

У Београду на Николь данъ [6, XII] 1831.

вашъ покорный слуга и истинитый
Пріятель
Димитрій Исаиловићь.

]Спољa:] S-r Wohlgeboren Herrn
Wuk Stephan. Karadzsics
der freyen Künste und Weltweisheit
Doctor, mehrerer gelehrten Gesellschaften
Mitglied (p. t.) hochgelehrtester
in *Semlin:*

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 4026].

CCXXXVI.

РАДОВАН ДОЉАНАЦ

Високо-Почитаеми Господине!

Из Почитаемогъ писма вашегъ, под числомъ 1-г Маја текущег Года познао самъ желю вашу. Благо мени Господине, благо и роду нашемъ. веселисе Радоване кад те друг твой стари, данасъ поздравля и..... Ето Господине пошилѣм забаву нашу стару, кою начином судеиства именуемь... Ето за любовъ отечества могъ и Землеописаніе Сербіе под Годином 1802-м ако потребно буде и прочи свию Имперія поваособ послаћу вам мой драги Господине;

Боже милостиви! поживи нашег управителя, цѣвай сад роде Сербски, ево и мене, Радована, више Максина винограда, у полю, гдисе на брани вози, и виче чача стуча Елашу —. —. —. Незаборави господине

У Оструженици 1-г Маја 1830.

вашег Друга и истиног
доброжелателя
Радована Долянца.

[Споља:] Високо-Почитаемомъ Господину
Г. Вуку Стефанов. Караџићу
с почитаніемъ
у Београду.

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 4027]

CCXXXVII.

ДИОНИСИЈЕ СТЕВАНОВИЋ

1.

Високопочитајеми Господине!

Внутренностъ Сердца могъ и Високопочитаніе прама васъ возбудило іе мене васъ овим моим малимъ Писаніем посѣти[ти], желећи даби васъ у добромъ здравлю затекло съ честном вашомъ фамиліомъ, обаче верло се чудимъ и бринем естели оно Наше Писмо о прошастомъ Пештанскомъ Вашарꙋ примили, у којемъ вамъ обявлюемъ Желаніе моје у Сербію доћи, совершивши већъ све што ми Нуждно било, тога ради пофторяющій первогъ Писма Прошеніе, обновително молимъ Не отрецитесе мени бити прі[я]тель и фтори Родитель кодъ Ихъ Сіятелства и Великогъ Княза отъ Сербіе за које Приателство и мой Госп. Родители хоћеду вами до ньіовогъ послѣднѣгъ Исдиханіа благодарни бити, пофторяюще моје прошеніе, као мом фторомъ Родителю будꙋщемъ На кога целу мою Радостну Надеждꙋ полажем, Не отрецитесе мени бити Пріятель. Хотео самъ съ брат Ефтом сад доле да сићемъ али іоштъ ми Ніе Пасошъ готовъ, ербо безъ нѣга нисамъ радъ сићи, Него надам се съ корим временомъ добити, и доле сићи: Поздравля васъ Господинъ Берићъ и проча Г. Г. ваши Добри Пріатели въ прочемъ остаемо васъ Поздравляю као Г. Апа и Мама и Ірина любећи вами Десницꙋ есам

У Будиму 9-ог Јуніа по Рим. 1830.

вами На Слугахъ Покорни

Діонѵсіи Стефановичъ.

[Споља:] Високопочитајемому и високоученому
Господину Вуку Стефану Караџићу
одатися има

у Крагуевацъ
у Сербіи.

[Напомена Вукова:] одговорено 25 Јунија.

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 4028]

2.

Благородни Господине,
Мнѣ високопочитајеми!

Посѣщуем васъ моймъ Писаніемъ, и желим даби васъ ў добром здравлю затекло, благодареніе буди Г. Богу добро ми се води, него васъ молимъ покорно почитајеми Господине, ради мога капѣта кои іе остао ў Пожаревцу код Станоя Терзије ў 30 Гроша ў залоги, што ми шіо џубе, й да молите Господина Аврама Гашпаровића, да би ми ваше любови ради, то добро учиніо, й ў Пожаревацъ Павлу Полицаю писао, да би Павле Полицай тай капутъ отъ Станоя Терзіе ўзео, й вами у Београдъ послао, й ў руке предао, а ви опетъ мене ў Кораћицу; Него васъ особито молимъ Милостиви Господине, да би сте ми ви ту благодѣтельну любовъ ўчинили, й на ови мой 10 Гроша, кои вам шилѣмъ, іошъ 20 Гроша позаймили, да би могао тай капутъ што скоріе искупити, да ми не пропадне, пакъ хоћу вамъ съ благодарностію возвратити, кад примимъ новце от Господина капетана за мою службу, й ако ћу бити участникъ мога прошенія, то вас молимъ предајте Г. Авраму да пошлѣ ў Пожаревац на Павла Полицая, пакъ хоћу вамъ ти 20 гроша съ благодареніем вратити, кад примимъ отъ Г. капетана мою Плату, Сладки Господине као оца вас молимъ, и любим вам Руке као благодѣтелю позаймитеми, хоћу вамъ поштено вратити, само до 2 месеца докъ ућемъ болѣ, й далѣ ў Службу код капетана, да ми не пропадне, й да се не поквари, ербоіе Нов Новцитъ, й коштуіе ме 60 форинти, пакъ самъ радъ што скоріе га имати, й молимъ васъ понизно ако би ми Писмо дошло от куће, пошальитега кмени ў Кораћицу, впрочем

остаем васъ покорно молећи, као оца, не отреците се мени садъ бити ў помоћи, и есамъ

У Кораћици 6. Нов. 1830.

вами Покоранъ
Діонvсіе Стефановићъ.

Сладки Господине! любим вам Руку, и ко Оцѓ, и молим васъ учините ми ту любов, й подайте Г. Авраму на ови 10 Гроша јошъ 20 Гр: да би ми што скоріе капутъ добили, да ми не прода Станоя Терзія ербоће мислити дасам прешао ў Немачку, хоћу вам Богами поштено вратити, докъ добіемъ отъ Г. капетана за мою службу, любезни Господине велико ћетеми добро учинити, хоћу вамъ и код куће препознати, само дами капутъ непрода, поздравите й Господина Аврама да га молимъ да пише што скоріе, на Павла Полицаіа пакъ ће онъ исплатити Терзію, й капутъ къ нама послати, остаем опет любећи вама Руку й васъ молећи, ербо дами се непрода капутъ, отъ срамоте неби смео кући доћи, ко што мислим о ћурћеву Дну — као што сам вам й говоріо. —

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 4029]

3.

Достойно почитајеми Господине!

Посћщѓемъ васъ моймъ Писаніемъ молећи понизно, да, ако сте мой капутъ изкупили, изволите тамо задержати, ели код васъ, ели молите Г. Возаровића, даби он біо тако добаръ, и за вашу любовь мой капутъ ксебе узео, и до ћурћева дна код нѣга біо сасъ сандукомъ заедно, а о ћурћеву дну итако намеранъ самъ са свимъ кући вратити се, и вами взаймни Долгъ честно платити, іа би васъ моліо да ми капутъ кмени пошлѣте, али будући да немамъ га гди држати, еръ ми е сандукъ кодъ Г. Возаровића, пофторително васъ опетъ молимъ као Оца, и любимъ вамъ Десницу. ако нисте іошъ, а ви подаите они 20. Гроша на мои послати 10. Г. Г. Авраму да ми што скоріе искупи и вами у руке преда, боймсе да ми га не прода, ербоће мислити да самъ отишао кући, пакъ га лако може продати, за будъ шта, а мене коштуе до 60 fl. види-

ћетега кадъ га примите у руке, а кадъ поћемъ кући хоћу вамъ поштено вратити 20 Гр. што ћете ми позаймити, а зату садъ іош мени показату любовъ хоћу вамъ и кодъ куће наше благодаранъ бити, ербо никомъ нисамъ имао у нужди прибећи кромѣ вами, и отъ никогъ совѣта искати кромѣ отъ васъ, зато васъ молимъ покорно као Оца и Благодѣтеля любећи вами Десницу неотронитесе ме іоштъ ту любовъ отеческу испунити, такоћеръ молимъ вас понизно, не срдитесе мойма дасажденіама, й пишитеми естели примили мое Писмо съ 10. Гроша вами послато, и ели донешенъ већъ капугъ, или ніе, пакъ ваше писмо изволите предати Г. капетану, кой ћеми га предати, кад се врати у Кораћацъ: Сладки Господине опетъ васъ молимъ понизно учините ми ту любовъ и немойтесе отрећи мога прошеніа, да ми искупите капутъ што скоріе, ако ніе искуплѣнъ; й молимъ пишите ми по Господину капетану да знамъ ели искуплѣнъ или ніе, ербо еднако мислим заниме й ў бриги самъ дами непропадне, пакъ ћу опетъ спокоинїи бити кадъ чуемъ добаръ гласъ занѣга, даминіе пропао, препоручуюћи себе у вашу отеческо Пріятельско и благадѣтельну любовъ, и опетъ васъ молімъ да ми гледите што скоріе искупити, и сотимъ мене успокоити, а узаимлѣни 20 Гр. хоћу вамъ съ благодарностію вратити остаемъ

У Кораћици 20-ог Новембра 1830.

вами любећи Десницу
Діонvсіи Стефановићъ
високославне кралѣве Табуле Сѣдеиске заклети Нотар

[Споља:] *изъ Кораћице.*
Високоученомъ Господину
Вуку Стефановићу et cotera,
Господину мнѣ високопочитаємомъ
у Београдъ.

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 4030]

4.

Високопочитаємы Господине!

Посѣщуемъ васъ мойм Писаніемъ, й молимъ незамѣравайте моіой досадби, благодаримъ Г. Богу̀ доброми се води, й

здравъ самъ, и̂ преправлямъ се за *цензѹрѹ* да положимъ, кадъ одемъ кући, зато васъ понизно молимъ, даби стеми отеческу любовъ учинили, и Родительима мойма писали да самъ здравя и како ви дрѹгчиіе знате, и да намѣравам кући доћи по ћѹрћеву Дну, ербо немогѹ далѣ остати, ербо време нисамъ радъ бадава пропущати, іаби самъ писао кући, али немам оказие кои би ми на пошту оправити могао, и ў Писму іи ўтѣшите да се небринѹ за мене и да хоћу кући да одемъ, на нека они плате пошту — Опетъ васъ покорно молимъ за мой капѹтъ, да ми непропадне, хоћу вамъ поштено вратити ваши 20 Гроша позаймлѣни, кад поћемъ кући, и̂ молимъ отпишитеми по Господину капетанѹ нашемъ, кадъ се буде кући своіой вратіо, ели мије донешенъ капѹтъ, и̂ ако іе донешенъ то васъ молимъ, подайте га братъ Глиши Возаровићѹ, да ми се у чистоти сачѹва, до мога пришествія, а ваши 20. Гроша, кои сте ми позаймили, не само што ћѹ вамъ съ благодарностію вратити, него хоћѹ вамъ и код моіе кѹће благодаранъ бити, кад васъ Богъ донесе у Бѹдимъ — Ербо самъ врло ў мисли да ми непропадне, пакъ будите ўверени да кући неби смео отићи безъ нѣга, ербо би мислили Родительи, да самъ га іа продао, па новце потрошіо, молим васъ незаборавите на моіа прошенія, ербо висте ми садъ Родитель, и̂ ў вами целѹ Надеждѹ имамъ, и зато хоћѹ вамъ све благодаранъ бити, код моје куће, — Остаемъ васъ любезно поздравляюћи, и Господина Аврама Гашпаровића, и братъ Глишу Возаровића и остаемъ вами любећи Десницѹ, и есамъ

у Кораћици
8. Јануаріа 1831.

вашемъ високопочитанію
Понизанъ
Діонѵсіи Стефановићъ
висок. кралѣве Табѹле Судеиск заклети Нотарій

[Спољa:] Високоученомъ Господинѹ
Вуку Стефановићѹ
философіе Доктору й проч.
съ честію да врѹчится
у *Београдъ*.

[Напомена Вукова:] одговорено 19 Јануар 831.

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 4031]

5.

Високопочитајеми Господине!

Писаніе ваше почитаемо приміо есамъ исправно 21-ог Текућегъ месеца, и благодаримъ што сте моймъ Родителыима писали о мени, и момъ состоянію, и благодаримъ такожде на вашем Родительскомъ Попеченію, захвалюемъ на ўпућеномъ кмени Писмћ, кое іе Послато отъ мой Родителя, и кое приміо есамъ 13-а Јануаріа т. л. и молимъ васъ понизно да бисте молили Г. Максћ писара да мисе не изгуби Пасошъ, и да га таки добиемъ, кадъ почем кћи о ћурћевћ Днћ пофторавамъ покорно мою молитвћ, вами као Родителю момъ, дабн ми дали Господинћ Аврамћ 20. Гр. на они 10. мой, па нека пошалћ у Пожареваць Станою Терзіи за капћтъ ўчините то Госсодине сладки хоћу вамъ бога ми вратити, ербо капћтъ вреди 60 ft. пакъ ћеми пропасти, ние шала Господине већъ 6. месеци ће да буде, кући неби смео отиђи, и нити могао ести, ни спавати отъ бриге велике за ньиме, ербо знате Господине да се тешко прави, пакъ бими врло тешко било да бими за 30 Гроша пропао (а што има Г. Аврамъ Новаца код нћга то нека дрћгимъ начином извади) а васъ молимъ любезно позаимитеми 20. Гр. и подаитемћ, да ми да донети, а и іа га молимъ ў ваше ўме ў овом писмћ што му шалћмъ, а ако небн хотео, и ви видите да нема волю, товасъ молимъ, и любимъ вамъ Руке пишите ви сами ў Пожареваць на Павла Полицая, и пошальитемћ Новце, он ће таки послати капутъ, неће проћи ни Неделя дана, ербо сам га я молио кадъ сам одлазіо, и онъ ми се обрекао учинити, а вами ћу таки вратити поштено кадъ кући почемъ о ћурћеву Днћ, и код мое куће хоћу такоћер бити благодаранъ, кадъ васъ Богъ донесе кнами, ербо ћетеми великћ, и Добродћтелнћ любовъ ўчинити, слатки Господине гледайте докъ іе тамо Г. Капетанъ, дами се донесе капћтъ, пакъ дами іавите у Писму да е већъ донешенъ пакъ дами лакше буде, и да се смиримъ отъ бриге, то васъ молимъ и Бога мећем на васъ да ми ўчините, ербо нисамъ радъ да се много задержавамъ оћурћевћ Днћ, и да трошимъ, него де ўзмем Пасош и халине мое, па ў ўме Божие да прећем а Контромацъ, и іавите ми ў Будућемъ Писму естели примила 10 Гроша што самъ по едним човеку ў Писмћ послао, верћйтў ми Господине ништа немогћ да едемъ, и да спавамъ, отъ бриге, за капутом, догъ гоћъ не чуем известно ели донешенъ,

и тако самъ вамъ све ў неспокойствў великомъ й бриги, зато васъ молимъ као оца й Благодѣтеля могъ, ўчинитеми іош ту любовъ, й дай тега донети, да чуемъ обудўщем вашемъ Писму кадъ ми успишете, и пошалѣте Гласъ, дае донешенъ, и сотим ме обрадўете й одлакшате, бриги моіои, зато хоћу вами ваше новце позаймлѣне вратити, й кадъ васъ Богъ донесе нашой кући благодаранъ бити, сасъ Родительима заедно, ербо сва ваша благодѣяніа хоћу преставити моима Родительима, и како би прошао съ хальинама заедно, да ние васъ било, й шалѣмъ вамъ Писмо да видите шта ми пишу Родительи, й молим васъ Послаћете ми ў Писму натрагъ, када ми будете писали извѣстіе о капўтў моме. Со тим остаемъ васъ любезно Поздравлюћи, й вами любећи Руке да незаборавите на моја Прошеніа и есамъ

У Кораћици
24 Јануаріа 1831.

вами
Покорни на слугахъ
Діонусіи Стефановићъ
високославне Кралѣве Табуле судеиске заклети Нотаріи.

[Споља:] *Изъ Кораћице*
Високоученомъ Господинў
Вукў Стеф. Караџићў
Докторў философическогъ факултета итд.
съ високопочитаніемъ да врўчится
въ Белиградъ

[Напомена Вукова:] одговорено 14. Февруар.

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 4032]

6.

Високопочитаеми Господине
здравствўйте!

Ваше почитаемо Писаніе исправно приміо есамъ 17-ог Т. М. и Л. и благодарим на вашем отеческомъ утѣшенію, и молим васъ покорно непримаите за досаду моя Писаніа што васъ за капутъ молимъ дами не пропадне, него гледаите дага до-

несу, ербо нисамъ радъ дасе бавимъ о ћурћеву дн҃, него таки самъ радъ да пређемъ у Зем҃нъ иоданде кући, зато молим вас као Благодѣтеля дами йскупите капѣ҃т вратићу вамъ поштено 20 Гр. й молим васъ покорно експедиранте ово мое Писмо момъ Г. Родителю, й даитега на Пошту, сад сам вам Господине у већой жалости него што сам біо, зато васъ понизно молимъ и любимъ вам Руке учините ми и молите Г. Гашпаровића, дами донесе, мало ћетеми опет одлакшати кад чуем дае донешенъ, ништа немогу да спавам нида едем, одъ Бриге, и жалости за мамомъ; кое вам іе познато. Сладки Господине одлакшаитеми мало и даитега донети, хоћу вам съ благодарностію вратити, шиљемъ вамъ и ваше Писмо. И молим васъ Господине ако би (сачуваи Боже) трефило се у Београду каке Буне съ Турцима пошљитеми Пасошъ у Кораћиц҃ да таки пређем у Земунъ съ моим халинама. Остаем вами любећи Рук҃ и молећи васъ дами дате донети капѣ҃тъ дами непропадне, ербо се боимъ, а и радъ сам да би донешевъ біо, и како дођем у Београдъ дасе небавимъ него таки да пређем у Зем҃нъ любећи вами Руку всам

У Кораћици
18 Февруара 1831.

вама Покорни
Діонѵсіи Стефановић
високос. Кралѣв. Табуле суденске
заклети Нот. у Мађарской.

[Спољa:] *Изъ Кораћице*
Високоученом Господину
Вукѣ Ст. Караџићу
Философіе Докторѣ и проч.
съ честію
у Београдъ

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 4033]

7.

Высокопочитаіемій Господине!

Време, обстоятелства, и растояніе јесу нашъ међусобный Пріятелскій животъ само за време притайли, али осећанѣ благодарности прама почитајеме особе ваше, у име учинѣни добротворенія, које почившимъ родительима моимъ, које мени у детинству моме, изъ сердца могъ изчезнути није могло, већъ

непрестано је мене возбуждавало, о вашемъ здравлю и бавленію чути и разумети, тако дакле извещенъ да у Сербији жителствуете, свободу узимлѣмъ Писаніемъ моимъ подворенѣ учинити, и почитајему вашу Особу о моемъ садашнѣмъ состоянію извѣстити, благодареніе буди Богу, ја сад у Баји живимъ у званію ДНаставническомъ, оженѣнъ съ роѣеномъ сестромъ Г. Гаврила Поповича, у Србији наодећегсе Београдскога Архимандрита, поредъ које самъ срећанъ, да данасъ притяжавамъ два Дома и виноградъ првога реда; — Наступаюће Празднике Рождества Христова Новаго Лѣта и Богоявленія, честитамъ вамъ, желећи, да васъ всемогући Богъ поживи у добромъ здравлю среће и Напредку многолѣтно дочекивати, и мене почитајеме наклоности ваше и у напредакъ участвованя сподобити, у смотренију покорно сообщеног могъ о мени извещенія, нижайше умолявамъ, да бы ме изволили почитаемимъ одговоромъ обрадовати, хоћетели о воскресенію у Србіи бавитисе, узрокъ је томе што самъ радъ онда у Београдъ сићи, моје нижайше подворенѣ учинити, и почитајеме ваше Особе Руку целивати, које ће мени тако радостно представлатисе, као да сѣни почивши Родителя мои то цѣлованіе гледати буду. —

Молимъ у напредакъ нашъ Домъ пришествіемъ вашимъ осрећити.

Въ прочемъ остајемъ съ високопочитанијемъ себе у милость препоручујући и вашу Руку целујући

У Баји 20-ог Декемврія 1859.

Вашегъ Високопочитајемогъ Господства

Искрени Почитатель

Діонисіје Стефановичъ.

Повторително съ сердечномъ молбомъ умолявамъ за високопочитајемій одговоръ.

[Споља:] Высокопочитајемомъ

Господинъ Вѣку Стефанъ Караџићу

zu *Belgrad*

in Fürstenthum Serbien.

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 4034]

8.

Высокопочитаємій Господине!

Свободу узимамъ пофторително почитаемой вашой Особи писаніемъ моимъ подворенѣ учинити, будући да на прво, које самъ месеца Декемвріа пр: Л. писао, нисамъ срећанъ био одговоръ добити, које представлямъ себи да се гди изгубило; садъ пакъ опетъ самъ дерзновенѣ узео писати и сообщити, да никадъ незаборављямъ вашу Пріятелску добродѣтель, којомъ сте Родительима моима много пути у помоћи били, на којой Добродѣтели садъ вамъ могу благодарностъ вратити, ја се садъ у Баји находимъ у званію Учителскомъ, оженѣнъ самъ сь Г. Гаврила Поповића Архімандрита Сестромъ, съ којомъ самъ добіо и данасъ притяжавамъ две лепе куће и віноградъ, и кадъ васъ путъ нанесе не отрецитесе насъ походити, ја самъ фала Богу здравъ и добро ми се води и радѣем се што се Богъ смиловао на васъ да сте живи и здрави, које вамъ желимъ, да вамъ многолѣтно потрае.

Въ прочемъ остаемъ себе препоручујући и вашу Десницу любећи

У Баји 16-о Маја 1860.

Високопочитанія Вашегъ
Искрени Почитатель
Діонісіје Стефанович.

Молим усрећите ме почитаємим одговоромъ.

[Споља:] Високопочитаемомъ
Господинѣ Вуку С. Караџићу
съ честію да вручится
у *Београдъ*
Княже: Србскогъ.

[Напомена Вукова:] одговорено 29 Маија 860.

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 403[5]]

CCXXXVIII

ЈОВАН ВИЛОВСКИ

Из Ковина дне 19 Јунїя 830

Високоучени Господине!
мнѣ высокопочитаеми!

С' неописаним, и особито радостним чувством пунусе и оживляваю Груди чувствителног човека; када ногом на ону корачи землю; коя в нѣгове дедове породила, питала, и за свое славно отечество, безсмертно умрети учіла. Тако се исто и мени збило: кадасам у дружтву премилог друга мога доктора Константіна Пеичич на предивно миле Сербіе полѣ ногом ступіо. — То чувство, та се премѣрна радост пером описати да ни речима управо изяснити неможе, све міе радост, све міе нѣжности чувства, кудасам год очима погледао у прси уливало. Я ница, помислим у себи от Сербіе немам, и опетсе у океану радости налазим щосамсе tandem aliquando у ньой нашао. — Гледам прекрасни предѣл наивећег просвещенія вредан, какое могуће дав дояко у тами лежати могао; и помислим Богу благодарећи, Вук в у Сербіи благо ньози; он ће све оно щов по свету пчели подобно у туђим царствам добро відіо и научио маисторски знати у Сербіи употребити, дабіе за неколико година на степен просвещенія оног попео, од коег лако она и до небеса сама по себи после летити може; да от себе сяиност да, кояби све проче помрачила но и у исто време осветлила — и томи одма повод даде никако ову лепу непропустити прилику, вами високоучени Г-дине мое високопочитаніе и любов и писмено осведочити. Бадавае све, Србљин Србљину, а Немац Немцу, Англез Англезу тежи. Други мив повод біо; да вас усерднѣише молим щобисте брату моме Пеичићу у колико гоћ можете на руци били, сигурчо у нѣмуће Сербія оно добити, щов ньози отвеће сада нуждно; єдног ви-

сокоученог изкусног, постояног, и о добру Сербіе нан болѣ чувствуећег младића; вига добро познаете и зато нетражим речи с' коимби нѣгова преизрядна описивао качества; — онћевам сігурно као десна рука у свачем гди сами, времена немате, спомоществовати, а да времена сувише имати неможе, то сам сам уверен, ер познаваюћи ваш у свачему неусипни труд; када се о благосостоянію Сербіе ради, такови граница нема. Бог дамивас дуго само на славу Сербског Рода поживи — Поздравлѣнѣ от мое стране, немоитесе отрећи изручити Г-дину Стеићу и Г-дину Антићу — Мене пак молим и далше у вашой любови, скоімсе я поносим; задржте, и као вашег нан болѣг почитателя незаборавите

Јоанна Виловског
при кра. табл. дѣствуећег Адвоката и више благр. Фамілія Фишкала.

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 4036]

CCXXXIX

ЈОВАН БАЛАНТСКИ

1.

Благородный и высокшученый Господине,
мнѣ особитш Почитаемый!

Несумнямъ, да вамъ познато ніе, дасамъ іа јощь у оно доба, кадсте — акосе єще опоминѣте — 806. лѣта у Карловцы были, какш філософіческе, такш и юрідіческе науке већ совершіш быш, а и Нрави мое — будући дасте чрез цѣлый скорш Годъ єжедневно самномъ сообращеніе имали — моглисте тада добрш распознати.

Проче досадашнѣ теченіе живота могъ состоялосе по найвише у томъ, да самь кое у Бечкереку, кое пак у Вршцѝ — гдисамь пре неколико Година Срећу имао съ вами састатисе — Професоромъ быш; между коимъ временемъ попаціосамсе и Цензуру съ похвалнымъ калкуломъ положити, и кодъ разны Судова упражняватисе.

Ѿ три Године овамо постаішсамь у Вршцѝ Сенаторомъ. Из чега свегъ лако судити можете, да іа кромѣ доволногъ у Науками вѣжества, такођер и щосе обхожденія могъ тиче, сваку препоруку заслужуемъ, каш що и приложени овде Атестати засведочаваю.

Изволите дакле, Благородный и высокшученый Господине! из овога свега способность мою измерити, и ако произнашли будете, да іа у Средини вашей сходну какову за мене службу имати могу, не пропустите Єго Сіятелству — код' Ког' безсумнѣнніш много важите — препоручитиме; а іа ћу заиста — ако тамо дођемъ, Сердцемъ и душомъ потрудитисе, да вашему ш мени мнѣнію точніш удовлетворимъ.

У Надежди сталнагш ѿвѣта что скорі ѿ васъ получити, съ ѿмѣнымъ высокопочитаніемъ Есамь

У Земуну 23 Јѹніа 830.

Вашегш Благородія
покорнѣйшій Слуга
Јшаннъ Балантскій
сенаторъ вершачкіи

П. П. Јасамь намѣреніе имаш личнш съ вами састатисе и затосамь у Земунъ дошаш; разумѣвши обаче ѿ ваше Госпое, дасте у Крагоевцу, ово вамъ писмо башь на самнмъ Шрайбпулту вашимъ пишући, шилѣмъ, и повторителнш молимъ, даме что скоріе посредствомъ предпомянуте милостиве Госпое какш ш службн, тако и ш плати годишнѣй подробнш увѣдомите; ибо іасамь човекъ с женомъ и децомъ обременѣнъ.

Поздравь ѿ Г. Волича!

[Вукова напомена:] Одговорено 15. Августа

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 4037]

2.

Благородный и Высокшученый Господине,
мнѣ Высокшпочитаемый!

Премда какш из могъ устменногъ, такш и многшкратногъ писменогъ Вашему Благородію ѿкрытогъ Изясненія небы више ны нуждно было писати вамъ: ничто менше, из особитогъ могъ къ вамъ почитанія, нисамь могаш пропустити прилику ову, да вамъ не пишемъ.

Јасамь, Благородный Господине, еднакш — колико собственне мое корысти ради, толико найпаче из превелике къ миломъ Отечеству момъ любови — при пређашнѣмъ намѣренію момъ тврдъ и непоколебимъ, нити што ѿ онога времена, ѿкадсамь тамш доћи наумнш, такш силнш желимъ, развѣ да што брже дођемъ; зато самь већь и за ѿпущенѣ мое рекурріраш, како да на прво позываніе таки доћи могу. кое да бы что скоріе амо приспѣло, надамсе, даћете вы и Г. Ісаиловичь — коего заедно са Г. Чанићемъ љубезнш поздравлям' — врлш лакш учинити моћи.

Желећи Вамъ свако ѿ Бога добро у великой надежди пребывамъ и есамь

у Вршцу 18-о Јануаріа 831.

Вашегш Благородія
Особитым Почитвтейь
Јшаннъ Балайтскій
Сенаторь

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 4038]

3.

Благородный й Высокшученый Господине!

Увѣдомившисе, дасе за садъ ту у Земуну, у Средини Ваше миле Фамиліе, находите. и судећи, даће време Вашегъ ту бавленя, кадсте єданпуть контумацъ издржали, по свой прилицы дуже морати быти: нисамъ могао пропустити, да вамъ не пишемъ, й мое сверху вашегъ Молчанія Удивленіе не изяснимъ. Та дасте гди годь иза Кауказа, а не преко Дунава, пакъ бы могли на толика моя писма барь єданпутъ одговорити! Я васъ покорнш молимъ, немоите ме више у недоумлѣнію држати, но или бело или црно шпишите ми, да знамъ, куд ћусе девати? Єръ овде више шнюдъ заостати немогу, потрошивши, што оно важу, и црно и за нокта. Ускорите дакле и паки васъ молимъ, са одговоромъ вашимъ, и извуците ме из мысленогъ кораблекрушенія овогъ, у комсе находимъ.

На Госпою вашу како ш мое, такш и ш стране мое жене сердечный поздравъ!

У Вршцу 4-о Октом. 831.

Јшаннъ Балаитскій

[Спољa:] Єгш Благородію
Высокшученномъ Господину
Вуку Стефановичу Караџићу
у *Земуну.*

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 4039]

4.

Благородный и Высокшученый Г-дине,
мнѣ Высшкопочитаемый!

Из вашегъ, на Г. Волича новѣйше приспѣвшегъ Писма извѣстившисе, дае Єгш Княжеско Сіятелство Г. Исаиловича Цензоромъ код новш-заведене Типографіе наименовати благоизволило, й, что више, Учителство велике школе, кое е онъ досад' шправляш, ономy вручити вознамѣрило, кога му онъ препоручи: почешсамсе таки радовати, и предъ истим' предпочтеннымъ Г. Воличемъ изрыка фалитисе „дае и моя сикира

єданпуй у медъ пала!“ Само то ми се єдно ни е допало, гди му пишете, да бы добро было, да самь садъ тамѡ.

Господине Высокѡученый! Та іа мислим, и то безсумнѣннѡ дае и самъ Г. Исаиловичъ посредствомъ ваше препоруке речено Учителство получію. Иначе заиста небысте вы мене лане — кадсамъ и іа и предпохвалѣный Г. Исаиловичъ у Земуну быо, и овай ѡ ѿпущнію либо пасошѹ свомъ већ ѿчаявати почео — небысте, велимъ, мене понуждавати могли „былсе іа на нѣгово мѣсто ѿважію? „На кое, каѡ щоћетесе лако опоменути моћи, мой е ѿговоръ быѡ „съ драге волѣ, таки ѿ часа“.

Немойте дакле — молимъ васъ ваше любезне деце ради — закашнявати, но препоручитеме, ако не Самом Єгѡ Сіятелству, то поне Г. Исаиловичу, ѿ когъ каѡ що и Сами кажете, стваръ зависи, и кои — особито вашу препоруку — уважавати уме. .

Јасамь готовъ у свако доба — макаръ за садъ и без фаміліе — тамо доћи, само да знам на щоћу. А та би заиста поста неисказана за мене была; єръ сам вамъ учитель ѿ саме природе скроенъ!

Поздравляюћи Милостиву Госпою, и желећи вамъ ѿ Бога здравлѣ, єсамь у великой Надежди

Вашегѡ Благородія

У Вршцу 15. 9-вріа 831.

покорнѣйшій Слуга
Јѡаннъ Балаитскій

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 4040]

CCXL.

ПАВЛЕ ЕМАНУЕЛ

1.

Милостивый Государь
Вукъ Стефановичъ!

Я получа Пісмо одъ брата моево, непропускаю Васъ известитъ, что онъ имѣлъ сею весною съ 29-го Генваря, по 7-е число Февраля, противъ Народа зовомаго Сапсугй, живущаго на Кавказѣ, гдѣ ему и лошадъ убыта была въ сраженій, но Слава Богу онъ живъ остался, какъ изъ стиховъ которыхъ я вамъ присилаю самй можете увидѣтъ, видно что ево всѣ подчиненіе очинь любятъ, я немогъ одъ слезъ ихъ долго чйтать.

Вамъ всѣ здѣшніе усерднѣйше кланяются, особенно же зятъ Тірка, Мима, Тази, й сестра моя Елисавета, тоже и Ѳеодоръ й Марія Тірка. Яже Васъ місленно обнимая есмъ съ особеннимъ Почитаніемъ й преданностію

въ Вѣнѣ 28-и Юлія 830. г.

Вашъ покорнѣишій Слуга
Павелъ Емануеле

[У прилогу песма Николаја Нефедејева]

[Споља:] An Den Herrn Herrn
Vuk Stephanovics Karacsics
zu Semlin.
beym Herrn Sotyr abzugeben

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 4041]

2.

У Бечу 8-го Авгус. 830.

Любезій другъ!
Вукъ Стефановичъ!

Братъ мои пишетъ ко мнѣ, чтобы онъ на всякъ способъ желалъ съ толъ почитаемим мужемъ, какъ ево Сіятелство сро-

дится, й что ежели его желаніе на то будетъ, что онъ своего племяника Лазаря, который Ротмистромъ въ Малоросійскомъ Кирасирскомъ Полку, и наскоро Мајоромъ будетъ на то пришлетъ къ нѣму, онъ молодои прекрасной человѣкъ, что подобныхъ тѣжало наитй, поведенія отмѣннаго, и вотбы союзъ й Князу готовъ ежелибы онъ хотѣлъ. Я непропускаю Васъ уведомитъ, чтобы ежели Вы заблаго наидете отомъ его Сіятелство известили. Простите что такъ скоро пісалъ душа моя удручена я Дочъ любезную потерялъ.

въ Вѣнѣ 8-го п. р. Август. 830.

Вашъ искреный Друг
Павелъ Емануелъ
Ротмістръ.

P. S. Но ежели наче чаянія Его Сіятелство уже другой предмѣтъ имѣтъ, то не нужно ему отомъ и говорйтъ, словомъ вы знаете что дѣлатъ будетъ.

[Споља:] A Monsieur
Monsieur Vuk Stephanovics Karadzics
à Belgrad . Semlin
mit Briefen der Herrn Sotyr.

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 4042]

3.

[У Бечу 13/25 окт. 1831]

Љубезный Приятелю!

Я немогу да пропустимъ, да вамъ не явимъ, да в братъ мой Ђорће 1-го Јулія по нашему противу Черкеса, кои су вдан градъ обсадили били 16 дана, у вдной Баталій У десну грудъ на скрозъ ранѣнъ биб, но гледаите провидѣніе божіе задржа га у животу, тако да после две недељ дана моглое се у нутра у леђа нѣгова гледатй каш у вдну бутелу у којой в широкъ грклянъ. У той истой баталій будему и сынъ нѣговъ Ђорће ранѣнъ у десни чланакъ одъ ноге тане су му исекли изъ ноге. Обадвое су ванъ опасностй, кадбуде щогодъ одъ Цара за нѣга дошло нећу пропустити да Вамъ не явим.

Вашъ искренный Пріятелъ
Павелъ Емануеле

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 1946 а]

CCXLI.

МИЛУТИН РАДОВАНОВИЋ

1.

у Крагуевацъ високо ученому
Господину Вуку Караџићу

изъ Београда 30 юли 830.

Високоучени Господине здравствуите сада потребномие било за Пешту новаца а тревио се Господинъ Якшићъ овде те самъ узео отъ нега јоно сто форинта сребра штосамъ вама позаимио прошавшега года вићете се шниме тамо поравнати.

Вашъ доброжелатель
Милутинъ Радовановићъ.

[Споља:] Високоученому Господину
Вуку Караџићу
у Крагујевацъ.

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 4043]

2.

У Земуну 24 Марта 1832. године.

Господару Милутину Радовановићу
у *Београд.*

Не сумњам да вам је предато од стране моје 43 књиге *Првенца Доситија Обрадовића,* које је издао С. Илијћ у Карлштадту; 46 књига *Племенита и Силна Љубав,* и 35 моји Даница. Молим вас, да би сте гледали, да се те књиге продају, особито кад паланчани пазарују код вас; Првенцима је цена 36 крајцара у сребру, онима другима (племенита и силна љубав) 30 крајцара у сребру, а Даницама 20 крајцара у сребру (или макар и ниже пошто се може) Првенце мислим, да ћете ласно распродати.

Са истим књигама мислим да сте примили једну повелику књигу и један пакет *Сриски Новина;* ово обоје молим вас да предате Г. Глиши Возаровићу, као дар од Јована Ковача за тамошњу библиотеку.

Молим вас да ми на ово писмо одговорите, да знам, да сте поменуте књиге примили.

Поздрављајући љубезно и вас и ваше домашње и брат Ристу и брат Илију и Госпоју Сену и остале наше пријатеље с истим почитанијем остајем

ваш
искрени пријатељ
Вук Стеф. Караџић.

НВ. и 17 моји Српски рјечника остаје с овим књигама.

[Вуков концепат у Архиви С. К. Академије бр. 4044]

3.

у Земуну високо ученому Господину
Вуку С. Караћићу.

Неизъосталямъ вама одъ говорити на писмо ваше да есамъ примио онолико комада ваши книга колико и у вашемъ писмо стои и 14 комада риечника нисте уписали а примио самъ са прочимъ книгама едну повезку и пакло Сербски Новина предаосамъ Глиши Возаровићу а за проданю књига ваши ако би ко потражио продаћу и драговољно ваше приателе одъ стране ваше поздрави самъ тако поздравлямъ како васъ тако и целу вашу вамилию.

у Београду 30 марта 832.

вашъ покорнеиши
Милутинъ Радовановићъ.

[Уз ово писмо има један лист на ком је Вуковом руком написано:]

17 моји рјечника
1 Стеићеве Забаве II књига
3 Љетописа
1 Кратка всем. Историја.
1 Лажа и Паралажа
1 pal. zuscheuer [?]

1 Првенац
1 всесловије I кн.
7 пакли: Талфиј, Ранке и две књиге пјес.
1 Књига новина
2 — главокривно право Маџарско
1 — Светолик
1 — Lebens und Charactersschilderung
1 — C. C. Salustius I Band.

26 авг. 831. Остави код мајстора Милована Чарукџије, да даде Милутину Радовановићу с нотом:

44 Првенца Доситијева
46 Племенита и силна љубав
35 Даница

Ове је књиге зацело предао Г. Толмач Васиљевић Милутину 24 марта 832. из Земуна.

[Споља:] високо ученому Господину
Вуку С. Караџићу
у Земуну.

[Ориг. у Арх. С. К. Академије бр. 4045]

4.

Госп. Вукъ С. Караџићу

у Бечу.

у Београду 9-го 9-вра 836. лѣ

Ваше почитаемо писмо од 30-го П. М. примио самь, у комь пишете да су ваши 17 к. речника у 831. лѣ код мене остали, того истогъ года 5-го Априла, ниеми више предао онай чарукџия код ког су ваше књиге биле од 14 комада од коие едань продать а 13 предато гос. Возаровићу. Такођерь продатое 13 Првенаца, за кое е узето свега 5 f 24. I данась предаемъ Василѣвићу 5 а 24 има трошкови за писма.

Notta

о заоставшй ваши књига примен
48 Племенита и С. Любовь
35 Даница
30 Првенаца

За кое молимъ изволте писати комећуи предати ер код мене више немогу обстати.

Остаемъ поздравля пријателски
Милутинъ Радовановић.

[Споља:] Herrn
Vuk. Stef. Karagich
in *Wien.*
Landsstrasse 57.

[Ориг. у Арх. С. К. Академије бр. 4046]

5.

Конта:

Высокоученый Гос. Вукъ С. Караџић изволна узети

4	части Видаковића историе . .	à 40	x.	2·40
10	комада Катихисиса	„ 5	„	0·50
10	„ Историа	„ 5	„	0·50
10	„ Землѣописанія	„ 5	„	0·50
10	„ Читаоница	„ 12	„	2·—
				f. 7·10
	изволите примити у готову . .			6·20
			20	f. 13·30

А мени притомь за исту сумму 9 комада Пѣсма II-ге части предати.

Београдъ 14. Юниа 846.

Милутин Радовановић.

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 4047]

6.

Почитаемий Господине!

Одговараюћи на ваше любезно под 1/13 9-вріемъ п. г. по коме самь послати ми єдань свезакь Народньи Пѣсама приміо єсамь, но будући да вы у истомь писму назначуете да ми 113 комада шаљте, добивши исте ови дана преброіо самь и

нема више од 100 комада заков изволите по одбіснію за путне трошкове 2 f. сребра. Єдну трату одма по виђеню 3 дана у сумми

20 f. 48 сребра на Г. Браћу Самуелъ Д. Амаръ трасирату примити, и стимь за исте нашь рачунъ изравнати. — Я самь мисліо да ћеду оне везане быти за ков самь морао по 4 х. сребра од комада платити што су се везале, и тако ме скуплѣ стале су од 30 х. по уговореной цѣни.

Васъ и цѣлу фамилію вашу любезно поздравляюћи

Београд 1/13 Јануара 848.

Милутинъ Радовановић.

[Спољa:] Herrn
Wolph S. Karacsics
Auf der Landstrasse № 362.
in *Wien.*

[Напомена Вукова:] одговорено по Кочи 25 Февр. 848.

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 4048]

7.

Високоученомъ Гос. Вуку С. Караџићу
у Бечъ.

Београд 25. Априла 848.

Одъ говараюћи на ваше поч. од 4. т. м. у коме видимъ да зактевате од мене

20 f. 14 х. за кньиге коесу кодъ мене у комесіону была и за вашъ рачунъ продавате, но будући дасте съ моимъ сыномъ кадъ е у Бечъ быјо, разговоръ имали да и за нашъ рачунъ примимъ са предатимъ іоштъ 43 ком. од исти кньига кое е онъ безъ мога знања приміо, а будући да се слабо продаю, него ако волю имате дами на ньима іоштъ десетъ процентъ одобрйте, даи замой Рачунъ примимъ, и да новце предамъ као штостеми и пйсали Гос. Јови Гаврилов. ябии за вашу любовъ драговольно и безъ процента приміо само дасе доста продаю.

Остаемъ васъ и целю вашу фамилію любезно поздрав.

Милутин Радовановић.

П. П. опростите штовамъ пре одговоріо нисамъ узрокъ е бијо што самъ дућанъ рачуніо.

Моя кћи Драгиня примилае портре фрайла Мине коя јой е на даръ послала, и особито јой на любови нћной благодари

Горньи.

[Споља:] S-r Wohlgeboren Herrn
Wuch S. Karacsits
auf der Landstrasse № 362
in *Wien*

[Напомена Вукова:] одговорено 4. Маија 848.

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 4049]

8.

Благород. Г-дину Вуку С. Караџићу
у Бечъ.

Београдъ 22. Јуніа 848.

Приміосамъ ваше поч. од 13. т. М. из кога самъ увидіо давам е чудно было штовамъ новце послао нисамъ, кое имайте опростити, србосамъ на нуждна места имао давати.

Юче самъ Г-дну Јови Гавриловићу предао у Банкнотама у суми

20 f. 130·30 коимје казао дањевамъ одма преко Г-дара Спірте послати, кое кадъ добіете имайте доброту одговоритими встели подпуно примили.

Васъ и сву вашу фамилію остаемъ любезно поздравляюћи

Милутинъ Радовановић.

[Споља:] S-r Wohlgebornen Herrn
Wuck S. Karatcsich
auf der Landstrasse № 362
in *Wien.*

[Напомена Вукова:] одговорено 1. Јулија 848.

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 4050]

9.

Списакъ I-ви

одъ књига коисамъ я долеподписати одъ Благор. и Высокород. Г-дина Вука С. Караџића у комесіонъ пріміо

ДАНЪ	месецъ	година	ком.		f.	x.	f.	x.
17	Юнія	846.	15	Ком. песама I-ва частъ . .	2	—	30	—
28	Мая	847.	48	„ „ III-ћа частъ примљено чрезъ Г-дара Илiе Милосављевића изъ Пан. .	2	—	96	—
1	Юнія	849.	5	Ком. I-ва частъ преко Госпов Сене	2	—	10	—
27	7-вра	850.	26	Ком. пословице Србске . . примљено чрезъ	1	20	34	40
30	Мая	850.	42	Ком. ковчежића Г. Гавриловића	—	40	28	—
„	„	850.	22	Ком. ковчежића послато чрезъ васъ	—	40	14	40
„	„	850.	21	Ком. пословице од Г. Гавриловића	1	20	28	—
6	Юнія	850.	17	Ком. песмарица I-ва частъ .	2	—	34	—
21	„	850.	1	примљена по вашой цедульи	—	—	2	—
				f. . . .	—	—	277	20

Списакъ II-ги

одъ књига ковсу распродате

ком.		f.	x.	f.	x.
42	Ком. песмарица	2	—	84	—
7	„ ковчежићъ	—	40	4	40
3	„ пословице	1	20	4	—
5	„ песмарица	2	—	10	—
	f. . .	—	—	102	40

Списакъ III-ћи

одъ кньига коєсу остале іоштъ непродате

ком.		f.	x.	f.	x.
14	Ком. пословице	1	20	58	40
57	„ ковчежићъ	—	40	38	—
39	„ песмарице	2	—	78	—
	f. . .	—	—	174	40

Списакъ IV-ти

одъ трошкова издаваня у готову Г. В. Караџићу

данъ	месецъ	число		f.	x.	f.	x.
			За послате кньиге одъ Г-дара Илиє изъ Панчева плаћено за трошкове	—	—	1	45
		48	Комада ћумрукъ	—	2½	2	—
			порто писама свега	—	—	1	48
1	Юнія		далисмо у готову вами овди . .	—	—	40	—
17	„	850	по налогу вашемъ Петку Ђедовићу 1 посл. 1 ковч. . . .	—	—	2	—
17	„		Радойловићу 1 ковч. и 1 послов.	—	—	2	—
			Стевану Бабићу 1 ковч. и 1 послов.	—	—	2	—
		1	паръ ципела клазирани фрайла Миній	—	—	1	—
12	Юлія		у готову фрайла Мини по квити	—	—	50	—
			Дугуєтеми за мой провизіонъ на продате кньиге по списку II-ом на суму f. 102 x. 40 10% .	—	—	10	16
			Сума f. сребра . .	—	—	112	49

Заключеніе Рачуна

Благород. и Високород. Г-дина Вука Караџића

	f.	x.		f.	x.
Како списакъ I-ви гласи било є ваши књига кодъ мене у комесиону свега · ·	277	20	По списку III-ћем имаде ваши књига кодъ мене непродати · · · · · ·	174	40
Како списакъ II-ги гласи продато є ваши књига свега у суми	102	40	По списку II-ом продатоє ваши књига ·	102	40
Са согласити спроћу стоећу суму дугуєтеми ви мени іошъ у суми · · · · ·	10	9	По списку IV-ом иматеми давати · · ·	112	49
f. · ·	390	9	f. · ·	390	9
Дакле зактевамъ я отъ васъ іоштъ · · · ·	10	9			

Београдъ 23. Априла 1852. год.

Милутинъ Радовановићъ.

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 4051]

CCXLII.

САВА ВУКОВИЋ

1.

Високоучени Господине!
мени Високопочитаеми!

Чуюћи да сте у Београду из іедног само почитанія спрама вас, ово на кратко написати и вас свесрдно поздравити пропустити хотео нисам. В' прочем остаем, као и свагда с' пристойним почитанием

У Крагуевцу 3-о 9-вра 1830.

Ваш препонизни слуга
Савва Вуковић.

]Споља:] Високоученому Господину
Вуку Караџићу
философии Доктору, мени Високопочитаемому
у Београду.

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 4052]

2.

Благородни и Високоучени Господине!
Господине мени особито Високопочитаеми!

И іа у важна діела помешан, као и член Народног суда Г-д. Протић с важнима пословима говорити, и договарати се почињем, и іа, велим, као предпаведени член Н. С. о безпослицама разговарати се нехотећи, побуђен важнима представленіама, та вами у іедно време сообштити, кад дођу и Г-дну Марку да сообштена буду, прилику и време получивши, упуштам се: — Іуче при разговору, тко ће снабдіевати сиромахе апсенике београдске, нечмаіући икаквог фундуса, откудаби се

препитавати могли, реши се на свом месту, да имаду се от милостинѣ препитавати; кое кад у Народни С. дође, почне член Суда (Протић) начином и паметним и ученим, као наравно-паметно-учен човек, високоумно прави смисал опредіеленіа, испитиваіући, проіектирати, како би се от стране Суда Народног, београдском о предміету предузетом достаточно наставление дати могло; о чем разсуждаваіући, на іеданпут звекнему у памет — да от давно о важности послова Г-дну Марку, дрнкао ние, пак седне надрнкати му о предміету предреченом, као штоћете прилику имати, да чуете, гди пропустио ние продрнкати и нуз мога, будући да ме назива момчетом ученим и паметним. — Ја пак да морам међу паметнима, као што іе сочинитељ писма Г-д. Марковог, и учен, као проіектант наведени — бити, здрави ми разум заповеда, іербо іе рекла Србска пословица: у какво се коло уватиш, онако играй. — Помешан дакле у паметно-учено дружство, паметан и учен, хоћу нећу, бити морам, да сам пак истино у паметном и ученом дружству, сведочи предложеніе у познатом писму, кое гласи: у нашем дружству налази се учено и паметно момче — — — Да іе пак діеіствителни член напоменутог дружства, и сочинитељ писма Г-д. Марковог, паметно изражение, и учено представление, дрнкаіући, и уз вашег и уз мог, без доказателства, іасное, іербо, собствено признание више сведочи, него 1000 сведока, слѣдователно, и кад примимо мудрост из главе, из кое би две минерве изтећи могле, — прилику получивши научити се, презрети іу нетреба. Далѣ с' пуним почитанием, остаем,

у Крагуевцу 18-га Февр. 831.

Ваш истини почитатељ
Савва Вуковић
инж.

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 4053]

CCXLIII.

ЛУКА КИСИЋ

1.

Високопочитаеми Господин Стефановић!

Ја сам овди узео слободу и покорно молити да ми опростите што сам се тако дерзнуо вам ово неколико рпечи писати. Али нужда неима стида, и овди вами откривам нужду мою какоти моме добро познатом приятелу. — Будући іоште године 1814. Маја м-ца у Бечу ја сам позаимио у нужди Благородном Господину Димитри Давидовићу f. 2.000 — и то за єдну годину дана єво веће проће 16 лѣта проће. Писосам и молиога да би ми мои позаимитому послао и свои дуг с душе скинуо како што му и нѣгово говори богонаравие ков есам списао у Пешти. 1812-те године, того ради ја вас свесрдно молим поздравите га да ми пошлѣ. Ја сам пострадо и снагом ослабио старос ме и године обрушише ни от куда помоћи неимам окром надежда у Бога, фамилиа потреба леба и одѣла нуждно. А оскудост пребива у дому моме а старост ми недопушта служити — того ради опомени му нека се спомене Бога и оне наше старе любови и кое саму му више добра желно ін творпо имаде имаде прилика преко кога ће послати у Земуну на Г. Курицу Тончевића оли Г. Ристу Сирахи оли накога они оћеду. Сваки мене добро позна у име тога препоручуем се у милосрдие ваше и поздравите любезно, и остаем ваш почитател

Н. Бечай 1. декем. 1830. лѣта.

Покорни слуга
Лука Кисич.

[Споља:] Благородном и високоученом
Господину Вуку Стефановић Карачић
у *Београду.*
Србиа.

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 4054]

2.

Благородном Господ. Вуку Стефановић
здравствуите
Високо почитаеми Господин!

Писо сам вам и молио још̑те прошастога декемра да ми поздравите Господина Давидовића да ми пошле позаимито новаца. Нека се опомене Бога нека се опомене оне изкрене љубови кою сам нѣму у нужди и свесрдно творио. Ја сам како што се трефити море свакоме пострадо. А нему е Бог дао има от куда да плати, камо она љубов наша. Још̑те би ми и више могао дати да радим камо ли да моје задержи толико година — того ради и паки молим поздравите га нека ми пошле преко вас а ви ћете у Земун предати Г. Атанаси Петровићу он ће мени дати и ја ћу нѣму предати Г. Давидовића писмо с моим подписом. Не заборави почитаеми Господ. учините ми такову љубов, нећу вам ја нити моје дете заборавити — на таковой изкреной љубови.

С прочим остаем ваш вовѣки

Н. Бечаю 19. Маја 1831.

пријател
Лука Кисич.

[Споља као на претходном].

[Напомена Вукова:] одговорено из Земуна 21. Нојемвр. 831.

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 4055]

3.

Почитаеми Господин Вук Стеф. Караж.
здравствуй!

Ваше почитаемо от 21. прошастог примно и разумио есам, што ми кажете да наш пријател у Србји не има от куда мени вратити нѣму у нужди позаимито заисто пријателу имаде пет пута да ми е толико дужан имо би от куда послати него је заборавио на ону мою нѣму учинити праву љубов кою неби могао моме рођеноме брату учинити. А да ја имам откуда живити опет би га радо причекао али ево старост доће за

службу ниесам а ни от куда помоћи не имам. Сада суди брате како мие што сам дочекао а све добро чинећи роду нашем и помоћ приятелу давати, учини вели добро добро ће ти се вратити. Али ево ниесам ја трефио такову душу коя чувствуе на бога и на дужности человѣческе. Мене су млоги наговарали, да га тужим преко обре команде ниовом Снятелству князу, али ја све очекиваюћи и сам се опомене дужности християнске и да ће то он сам послати. Писосам му 9. писама и ни на едно не отговори ми. Сад ние ли право да га Бог каштига нѣга и нѣгову фамилию. А он ако је јоште коме у Немачкой дужан они су му и поели имаде право да им не плати.

У име тога брате молим те Бога ради опомени га да не патим под старост мою и да се могу лебом ранити до судбинѣ Божие.

С прочим како вас такођер вашу милу фамилию у дому любимо поздравлям и остаем ваш

Н. Бечаи 21. декем. 1831.

изкрени приятел
Лука Кисич.

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 4056]

CCXLIV.

D-r БОРЂЕ ЧОКРЉАН

1.

Многопочитаеми Ревнителю Србскогъ
Просвѣщенія,
Мени любезнѣйшій Г-дне Кѣме!

Увѣрен самъ да ме нисте заборавили, каш што и я васъ свагда у момъ умствованію непрестанш содержавамъ. — чѣюћи пакъ ш благостоянію Сербіе, и Господара сіателнѣйшегъ Милоша щастію, радѣем се, дѣшомъ, дае овай велики Мѣжъ своіомъ храбростію и повѣреніемъ до толикогъ степена, срећѣ Србскѣ довео, и возвысио; и каш што се радѣю потомцы Сербіе, такш истш и прочи Люди, кои сѣ исте крви, и племена, радостъ ш напредкѣ свогъ правогъ Националнзмѣса, у своіой дѣши шсећаю — само се иште време, и способни Люди, кои сѣ у станю неякогъ понятія свое Сочеловѣке усовершенствовати. —

Понеже да се овде у окрѫжію села коморска продаю, а у числѣ томъ находи се мой синовацъ Михаилъ Чокерлянъ или ш старіна Вѣкадіновичъ, кой е у слѣжби комералной кодъ Економіе, и бѣдѣћи да сви слѣжительи наново ухлѣбленіе себи тражити принѣждени всѣ, такш я за добро бити сѣдимъ, предпоменѣтогъ Сыновца мога у Сербію послати. Искрено желећи да онъ своіомъ способностію родѣ Сербскомъ на слѣжби и ползы бѣде. Изволите убо понизнѣйше васъ молимъ, вашимъ уважаемимъ пристѣпомъ кодъ Егш Сіятелства исходатайствовати, да мой синовацъ или у Економическомъ, или пакъ у дрѣгомъ канцаларіе званію, примлѣнъ бѣде, а онъ ће ако бити може, свою Інштанцію са многи достовѣрни Атестати, Егш Сіятелствѣ, какш ш своіой честности, тако и ш способности, увѣренія ради, скорымъ временомъ послати.

Не само, но ктомѣ іощт и то присаединявамъ, да бы радъ и могъ второгъ Сыновца, кои е Филозофіческе Науке у Царскимъ Школама, а Богословію у Карловцы съ достохвалнимъ успѣхомъ окончао, и садъ каш Капеланъ у Градѣ Темишварскомъ слѣжи, и нѣга у крѣгѣ мили Србаля видити, желећи: да онъ своимъ на похвалнѣ ползѣ бѣде. Онъ е у станю Благочиніе Церковно по нашемъ начинѣ украсити, Пѣніе увести, Наукѣ Хрістіянскѣ по сви мѣсти проповѣдати, Народъ поучавати и просвѣщавати, а ктомѣ штое за Сербію найнѣждніе лица за свящество приуготовляваюћасе, у вѣры поучавати, и утверждавати, кое бити може заведеніемъ Богословіе, по начинѣ Карловачкомъ.

А понеже дае кодъ свію Фірштова всеобще заведено, да сваки овакш велики Магнатъ, своъ Дворскогъ Капелана има, такш за сходнш бити судимъ, да и Князъ Србски єдногъ способногъ Капелана потребѣе, когъ не самш за Цркву но и за проча дѣла употребити може.

Ако е дакле каш вами, и Егш Сіятелствѣ просвѣщеніе Србско на Сердцѣ положено, и ако се родъ Србски на стазѣ Правовѣрія и честности извести, мисли, такш я и овогъ Сыновца вашой любви, и благонаклоности препорѣчѣемъ, понизнѣйше молећи: да средство учините да бы оба ова моя Сыновца у подкрыліе Егш Сіятелства доћи могли. —

Мой Сыновацъ капеланъ, кои е две книге осимъ у Рѣкописѣ находећи се дѣла досада ш Србіи издао, надамсе да ће Сербіи ленъ Цветакъ своимъ пришествіемъ принети, у толико више, што ће приликѣ имати простране о Србліма писати.

Такш, дабы и мои Роду своимъ полезни били, и ктомѣ међу своимъ Единоплеменимъ живити безопасніе могли, такш молимъ кѣмовскѣ Любовь вашѣ: да бы любовь указати ми неотрекли се живш стварь Егш Сіателствѣ представити, и нѣга натш склонити, да онъ за кою годінѣ ш нашегъ двора дозволеніе испроси и управъ пожели: да мои Сыновацъ капеланъ у Сербію доћи, може —

Ш овомъ акое поволнш мене скорѣйше извѣстити молимъ и колико бы годишнѣ сигурне плате сваки отъ ньи полѣчити могао, обстоятелно шбявити ми.

За кою Любовь и благонаклоностъ не малѣ благодарность вамъ дѣжанъ битп обвезѣем се: Себе и далшемъ Пріятелствѣ

и љубови препоручујући Есамъ съ високопочитаніемъ вашъ на свагда

У Темишварў дне 26-га Декемвр. 830.

понизнѣйши Кўмъ
Георгіе Чокрлян.

[Споља: Вуковом руком:] Од доктора *Чокрљана*
из Темишвара.

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 4057]

2.

Чокрљан

На високопоч. писмо ваше од 26. Дек. 1830 године, нисам вам имао ништа више одговорити, осим онога што вам је г. кум Миша казао и што сте после чути могли.

Ја сам две године провео у Краг. као Член и директор законод. комисије, потом годину дана у Београду као презид. м. н. и в. Б., а сад сам опет ево овде Српски списатељ као и пре што сам био.

Ваша родољубива ревност к литератури и слави народа нашег, и особита к мени пријатељска љубав и благо даю ми слободу, послати вам ово обј. о 4 к. н. п., с којима књижевни посао мој наново почињем. Уверен сам, да ћете се драговољно потрудити, да ми, које сами, које преко кога другога, скупите прен. што више буде могуће. Ово је књига, коју ће сваки Србин с великом радости читати, а и осим тога ја мислим, да човек у издавању оваки народности има право надати се особитој помоћи од наше Господе; а Господе наше нигде толико нема, колико ту. Не би ви вашом препоруком, могли наћи мени између толике наше Господе барем десеторицу, да ми, као постојани пренумеранти, од сваке моје књиге, коју у напредак издам, узму по 10 егземплара? Ви би сте с тим мени и мојим књижевним намеренијама велику помоћ и милост учинили; јер ја и осим песама имам други, по моме мњењу, полезни ствари, које би рад штампати. Ви сте мени још давно такову помоћ од тамошње

господе обрицали. Ја видим да је наша пренумерација права прошња и велика досада како за списатеље, тако и за скупитеље; али како још немамо књижевне трговине, у правоме смислу ове речи, а народ наш понајвише растркан живи, оно је једини начин, не само књигу издати, него је и по народу објавити и разнети.

Ја сам с мојима, фала Богу, прилично здраво. Жена моја љубезно вас поздравља, а ваше кумче, Роза, која већ чита, пише и плете, љуби вама и Госпоји куми руку, а тако и Сава, који иде у прву латинску школу.

[20. Јануара 1833 из Беча].

[Вуков концепат у арх. С. К. Академије бр. 3152 б.]

ПРВИ ДОДАТАК

К. бр. XXII, (Књ. II. стр. 1)

ЈАКОВ ГРИМ

Bei meiner Rückkehr aus Montenegro fand ich Ihr liebes Schreiben mit der für mich so schmeichelhaften und erfreulichen Nachricht der Verleihe v. r. Ad. Ord. 3. Cl. Ich kann Ihnen nur mit schwachen Worten meinen Dank ausdrücken für die vielen freundlichen Dienste die Sie nicht nur mir, sondern der serbischen Nation erwiesen haben, da Sie mit unsern Fud Kopitar der erste waren, der die schwachen Anfänge meines literar. Strebens annerkannte und denselben Geltung zur Ehre unserer Nation zu verschafen suchten. Nehmen Sie dacher noch einmal meinen herzlichsten aufrichtigsten Dank, sowie ich auch bei Ihrem Zusammentreffen mit Hrn Baron[?] v. Humboldt zu welchen bitte dass ich ihn für seine gütigen so erfolgreiche Bemühung mit gerührtem Herzen danke. Die Insignien des Ordens habe ich erst vor einigen Tagen eingehändigt erhalten.

Der serbische Druck meiner Pripovedke 50 an der Zahl auf 15 Druckbogen ist vollendet es befinden sich 3 Sagen von Salomon u. 2. Thirfabeln darunter. Meine Mina hat schon mehr als die Hälfte übersetzt u. bis Aufang Nowember hoffe ich Ihnen unserer Verabredung gemäss die Übers. seuden zu können.

Mit dem Wunsche, dass Sie Gott bei Ihren so anstregenden Arbeiten gesund erhalten möge und mit den herzlicksten Grüssen an alle Ihre Angehörigen von mir u. meiner zeichne ich mich mit ausgez. Hochachtung

3. oktob. 1852. W.

[Вуков концепат у арх. С. К. Академије бр. 4058]

К бр. LXXXIV (Књ. III. стр. 541)

РУСКА АКАДЕМИЈА У ПЕТРОГРАДУ

1.

М. Н. П.
Императорая Академія Наукъ
Отдѣленіе Русскаго языка и
Словесности
30-го Марта 1848 года
№ 93.

Милостивый Государь
Вукъ Стефановичь.

Второе Отдѣленіе С. Петербурской Императорской Академіи Наукъ, получивъ чрезъ посредство сына бывшаго Серскаго Государя, Михаила Обреновича, переведенный Вами на Серскій языкъ: Нови Завет Господа нашего Исуса Христа, опредѣлило изъявить Вамъ, Милостивый Государь, искреннѣйшую признательность за благосклонное доставленіе этого новаго труда Вашего.

Увѣдомляя Васъ о семъ и присовокупляя собственную мою благодарность за присылку экземпляра Новаго Завѣта для моей библіотеки, прошу принятъ увѣреніе въ истинномъ моемъ почтеніи и преданности.

Кн. Ширинскій Шихматовъ

Г. Вуку Караджичу

[Споља:] Милостивому Государю
Вуку Стефановичу Караджичу
Сербскому Литератору
въ Вѣнѣ № 93

A Monsieur Vouk Karadgitsch,
Dank für das neue Testament N. B.

[„Срђ“, 1903, стр. 162]

2.

Auspiciis
IMPERATORIS AUGUSTISSIMI
NICOLAI I
Autocratoris omnium Rossiarum Potentissimi
Domini sui et Protectoris Clementissimi,
Praeside
SERGIO OUVAROFF comite
Imperialis AKAĐEMIA SCIENTIARUM Petropolitana
Virum Clarissimum
Wuk Stephanowitsch Karadjitsch
Poëtam Serviensem
Socium epistolarum commerico sibi jungendum
in sectione litterarum Rossicarum
unanimi consensu elegit
Die XXIX Decembris Anni MDCCCLI
Electumque
Literis his Publicis
Renuntiavit et declaravit

[L. S.] Commes Ouvaroff
P. N. Fuss Academiae perpetuo a cecretari.

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 4059]

3.

М. Н. П.
Императорская С. Петербургская
Академія Наукъ отъ непременнаго
секретаря № 23.
С. Петербургъ 5/17 Января 1852 года

Милостивый Государь
Вукъ Стефановичь.

Академія Наукъ въ публичномъ собраніи 29 Декабря (10 Янв.) истекшаго 1851 года по случаю стадвадцати пяти

лѣтія существованія своего избрала Васъ, Милостивый Государь, въ Члены Корренеспонденты Академіи. Спѣшу поздравить Васъ съ симъ избраніемъ и увѣдомить, что установленный на сіе званіе Дипломъ, я буду имѣть честь доставить къ Вамъ въ непродолжительномъ времени. При семъ прошу Васъ, Милостивый Государь, принять увѣреніе въ совершенномъ моемъ почтеніи и преданности.

П. Фусъ

Вуку Стефановичу Караджичу.

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 4060]

4.

Ваше Превосходительство
Милостивый Государь
Павелъ Николаевичъ!

Отношеніе Вашего Превосходительства отъ 5/17 Января, въ которомъ Вы поздравляете меня избраніемъ въ члены корреспонденты Академіи, я имѣлъ честь получить въ свое время, третьяго же дня и дипломъ на сіе званіе.

Прошу покорнѣйше Ваше Превосходительство, изъявить Академіи мою глубочайшую благодарность за сію оказанную мнѣ честь. Я счастіемъ почту, естьли удастся мнѣ и впредъ трудами своими показать себя достойнымъ сей чести.

Экземплярь вновь изданаго мною Сербскаго Словаря для Академіи я вручилъ въ канцеларію здѣшняго Русскаго Посолства подъ адресомъ на имя Ивана Ивановича Давыдова.

Покорнѣйше благодаря Вашему Превосходительству за сіе для меня очень ласкавое поздравленіе, прошу Васъ, принять увѣреніе въ совершенномъ моемъ почтеніи и преданности, съ которыми честь имѣю быть

Вѣня 3/15 Апр. 852.

Вашего Превосходительства
покорнѣйшій слуга
Вукъ Караджичъ.

[Вуков концепат у арх. С. К. Академије бр. 4061]

К бр. XCVI (Књ. IV стр. 28)

ЈЕРМЕНСКА ШТАМПАРИЈА

Wien 7/11. 1862.

Rechnung

der Mechitharisten-Congregations-Buchdruckerei für Herrn Vuk Stefanović Karadschić

2000 Exempl. Druck 20 „ Velin	Serbische Gedichte IV Band, gross 8°°	
35 1/8 Bogen à für Satz, Druck und Papier 43 fl. 85 xr.	fl.	1540 20
2000 Stück Umschläge, für Satz, Druck & Papier	„	19
An Emballage	„	2
	Fl.	1561 20

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 4062].

К бр. CXXIV (Књ. IV, стр. 564)

ДИМИТРИЈЕ П. ТИРОЛ

1.

У Београду 10. Марта 1832 год.

Високоучени Господине,

Љубезни Пријателю!

Познаваюћи Вашу препохвалну ревност у књижеству нашемъ усуђуемъ се приключено обявленіе на књигу:

ПОЛИТИЧЕСКО ЗЕМЛѢОПИСАНІЕ

съ томъ препокорномъ молбомъ послати, што би сте природномъ добротомъ Вашомъ ползе, просвештенія и славе ради премилога Рода своѓ бреме скупляня Пренумеранта драговолно на себе примили, и по смислу обявленія имена ньиова преко *Г. Панте Хаџи Стоила, Земунског трговца по удесной прилици* овамо послати благоусрдствовали. За услугу и руке помоћ, коју ћете мени обште ползе ради принети, биђу Вамъ благодаранъ, и съ еданаестимъ Ексемпларомъ признателянъ. У на-

дежди, да ћете благожеланію моемъ соотвѣствовати, и препоручующи се у Вашу благонаклоност съ одмѣнимъ високопочитаніемъ остаем и есам

Вашъ понизни
Димитріе П. Тирол.

[Спољa:] An des Wohlgeboren, Hochgelehrten
Herrn Herrn Vuk Stephano. Karadžits
Doctor der Philosophie und Mitglied
mehrerer gelehrten Gesellschaften
in Semlin

[Штампано — сем курзива — писмо у арх. С. К. Академије бр. 4063]

2.

Высокоблагородный Господине,
Почитаемый пріятелю!

Премда ми е врло тежко и готово немогућно трошити на изображеніе сыновца мога; то самъ се ипакъ рѣшіо и за идућу годину послати га у Бечъ, да се колико толико научи и усавршенствуе у ваяню, да бы тако после мое смрти живити и свое сестре издржавати могао. Истина, да му Темишварско обштество на издржаванѣ нѣгово дае незнатну помоћь и тымъ мени малу олакшицу чини; али тымъ мени ніе споможено. па зато самъ готовъ благодарити обштеству на овой великодушной помоћи ньіовой, кадъ му толико давати неможе, да се у Бечу издржавати може честито. Я самъ се бьіо тврдо надао. да ћу каквогъ добротвора наћи, кой ће радо чрезвычайна дарованія и способности сыновца мога уважити, и опредѣлити му пристойный годишни штипендіумъ, како бы изъ нѣга створіо одличногъ умѣтника, кой бы народу своме на велику ползу быти могао, и добротвору своме велику честь и радость учиніо: али садъ видимъ, да самь се у надежди преваріо, и да ће мой сыновацъ — вечъ ако му съ кое стране благотворно сунце неогране — быти само обичный ваятель и мазало. Князъ Михаилъ, кой уважава науке и умѣтности, могао бы, а и несумнямъ, да небы му 300 форинти сребра годишнѣ опредѣліо на издржанѣ, кадъ бы се мой пріятель свойски сыновца мога

заузео. Онъ бы лепымъ речма милостивога Княза лако на добротвореніе приволети и кодъ нѣга издѣйствовати могао, да сыновцу моме на издржаванѣ оваку малу помоћь опредѣли, и у такомъ случаю могао бы я быти спокоянъ, знаюћи, да ће мой сыновацъ, кой за наукомъ тежи, ямачно постигнути пожелану цѣль. Зато васъ я, почитаемый Господине! препокорно молимъ да прошеніе мое къ срдцу пріймите, и да то добро учините и кодъ княза му издѣйствуете годишный штипендіумъ, баръ за 3 године дана; па іоштъ и подъ тымъ условіемъ, да ће му сыновацъ мой, ако се само князъ увређенъ наћи неће, кадъ изъ академіе изиђе, и кадъ буде самъ за себе радіо, съ найвећомъ благодарности новце повратити натрагъ. Сва е надежда моя садъ іоштъ у вама, па ако и ту ништа не буде, онда сыновцу моме ништа друго неостао него оканути се овое науке, и безъ успѣха вратити се кући.

Мой сыновацъ казивао мие съ одушевленіемъ, како сте га непрестано и свойски предусретавали, како сте га совѣтовали и поучавали и родительскій га у свою кућу пріймали, и да е у вашой кући тако задоволянъ и срећанъ бно, као да е кодъ своихъ рођенихъ родителя бно. За то пріятельство и любавъ вашу, и за указано му обилно благодѣяніе нисамъ я вреданъ доста вамъ благодарити; али, вѣруйте ми, быћу вамъ я за то до конца живота мога признателянъ словомъ и дѣломъ. Па будући да сте вы мой единственый приятель у Бечу, у кога я сву надежду свою полажемъ; зато васъ препокорно молимъ, да му и у напредак будете мукаетъ, и да га као и дояко свойски и родительски пріймите и поучавате, и да съ нымъ поступате тако, како вы налазите за найболѣ. Онъ е мое нарави, и доста паметанъ; па зато ће васъ радо и весело слушати, савѣте ваше прійскати и тако се према вама и према дому вашемъ владати, како да достоянъ буде ваше любави и вашега благоволенія.

Я бы вамъ іоштъ коешта имао писати, као: шта и како предаемъ у Гимназіуму, како младежъ успѣва у присваяню езыка Србскогъ, како предаемъ обште употребительный и по Системи вашой правописъ, и найпосле како самъ скрпио нешто мало за литературу србску, као што ћете моћи видити изъ огледа кньижества Србскогъ; али због мое болести, коя ме іоштъ еднако мучи, засадъ то по своіои жельи учинити немогохъ.

Молимъ, поздравите ми любезно вашу Госпу, о коіой ми е сыновацъ мой млого лепога и доброга говорио; исто тако

поздравите ми любезно и вашу лепымъ своиствима украшену Госпођицу Вилхелмину и кажите іой, да би желио васъ и ню у овоме ћумезу видити и поздравити, васъ тога ради найвыше, да бы се съ вама искрено и свойскій поразговоріо о напредованю кньижества србскогъ и о догодившемъ се немиломъ неспоразумѣнію, а Госпођицу Вилхелмину найвыше зато, да она види овай угледный градъ коега су основателыи Дачани, и да се увери, како васъ я искрено и любавно дочекивати могу.

Поздравляюћи и васъ любезно, и желећи, да непрестано весели и задовольный будете, съ истинымъ почитаніемъ остаемъ и есамъ

У Темишвару 6-га Октобера 856 по Рим. к.

вашъ искреный стари приятель
Димитрій Тиролъ.

[Спољa:] S-r Hochwohlgebohrnen Hochgelehrten
Herrn Wuk St. Karadzits
Doctor der Philosophie, mehrer gelehrten
Gesellschaften virklich Mitglied und Riter
der Franz Joseph Ordens.
in *Wien*

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 4064]

ДРУГИ ДОДАТАК

ЈОВАН К. РИСТИЋ — ЈОВАНУ ГАВРИЛОВИЋУ

Почитаемый Господине!

Шилѣмъ вамъ списакъ одъ неколицына предплатника, на кньигу Вукову „Правительствуюшчій Советъ, за времена Карађорђева“. Нудио самь више ньи, но нису хтели уписати се. Кадъ кньиге буду готове пошльитеми ій, па ћете одма новце добити.

4. Марта 1860.
у Крагуевцу.

Вашъ Почитатель
Јов. К. Ристић.

[Споља:] Господину
Јовану Гавриловићу
помоћнику поиства финансіѣ
у Београду.

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 4065]

ПАВЛЕ МИХАИЛОВИЋ — ВАСИЛИЈУ ПОПОВИЋУ

1.

Высокородный Господине!

Разна припятьствія узрокъ есу, што я моемъ миломъ Роду кньиге по обећаню до данасъ у руке предати могао нисамь; но Г-ду Богу фала садъ и све у руку мой и по жельи имаюћи вами являм дању найдуже до 10 дана самъ собомъ кньиге у Земунъ донети и Г-ру Марку Лазаревићу у руке предати: за то бы вы мени особиту любовъ показали, кадъ бы новце за кньиге за 56 Ехемплара по 36 х. у сребру. кодъ Г. Лазаревића затекао стимъ обаче условіемъ да Г. Лазаревичъ

мени онда новце у руке преда, када му я кньиге предао будемъ:

Въ прочемъ са отмѣнимъ высокопочитаніемъ поздравляюћи васъ остаемь

У Темишвару 10-о Аугуста 830.

покорный

Пав. Рожа Михайловичъ.

[Споља:] Изъ Темишвара
Высокородному Господину
Василій Поповичъ
Главноме Кнезу Наіе Пожешке
мени высокопочитаемому
у Наію Пожешку
у Сербій.

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 4066]

2.

У Пожешку Наію.

Высокородный Господине!
мени высокопочитаемый!

Увереный будите, да я вами овимъ досаћивао небы: но моя особито потребита обстоятелства, и управо нужда мене премораваю васъ Высокородный Г-дне препокорно умолити что бысте вашу мени познату родолюбиву наклоность неотрекли за кньиге мое новце на опредѣлено место колико скоріе послати.

Въ прочемъ мене у вашу отмену наклоность препоручуюћи: остаемъ са пристойнимъ высокопочитаніемъ

У Темишвару 12 Јан. 831.

покорный

П. Р. Михайловић.

[Споља као на претходном].

[Вукова напомена:] у кньизи 56 кн. = 33 f. 36. 24. Марта предато Моји Краљевићу на парлаторији Земунској 7 ⌗ и писмо на П. Р. Михаиловића.

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 4067]

П. ШАФАРИК — ДР. Ј. СТЕЈИЋУ

1.

Neusatz d. 10. Febr. 1833.

Wohlgeborner Herr!

Wiewohl ich die Ehre und das Glück persönlicher Bekanntschaft nicht habe, so nehme ich doch, in Folge des durch Mittheilungen anderer Freunde gefasten Zutrauens und der Hochachtung, die ich für Sie hege, keinen Anstand, mich mittelst dieser Paar vertraulichen Zeilen an Sie zu wenden. Mein lebhaffter Eifer für die Literatur der Slawen überhaupt und der Serben insbesondere ist Ihnen wohl längst bekannt. Diesem Eifer werden Sie es zuschreiben, wenn ich Ihnen hier den Wunsch, etwas von den neuen Belgrader Drucken zu aquirieren, vortrage, und Sie um freundschaftliche Vermittelung anspreche. Ich darf wohl schwerlich hoffen, ein Exemplar Ihres Werkes zu bekommen! Demnach wäre mir lieb, wenn ich wenigstens ein Ex. des neuen Забавникъ von D. D. erhalten könnte. Jeden Preis würde ich Ihnen mit Dank erlegen. Büchlein könnten Sie mir durch sichere Hände zu mir gelangen lassen. Nur müsste dies bis gegen Ende März geschehen: denn in den ersten Tagen Aprils verlasse ich Neusetz, und ziehe vorläufig nach Prag, von wo ich mich später vielleicht und wahrscheinlich nach Petersburg begeben werde. Mein Eifer für die serbische Literatur wird durch diese meine Übersiedelung nicht erkalten: vielmehr werde ich dort mehr leisten können. Meine Geschichte der slaw. Literatur, so wie meine Monumenta Serbica kommen in Prag unter die Presse. Eben weil wir dort eine *Cyrillische* Druckerei einzurichten im Sinne haben, wünschte ich so sehr Muster von allen Arten der neusten Belgrader Typen zu haben. die mir unter allen am besten gefallen. Ich habe die Zuversicht, dass Sie in Betracht dieser letzten Absicht meinem oben ausgesprochenen Wunsche, so weit es die Umstände erlauben, gern wielfahren werden. Ich empfehle mich Ihrer freunschaftlichen Gewogenheit und verharre mit Hochachtung

Ew. Wolgeb.
ergebenster Diener und Freund
Paul Joseph Schaffarik.

N. S. Es versteht siech von selbst, dass Sie meinen Wunsch insofern zu berücksichtigen haben, inwiefern, dies ohne unbe-

quemlichkeit für Sie geschehen kann, denn ich möchte nicht gern indiscret seyn.

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 4068]

2.

Neusatz, den 24. Febr. 1833.

Hochgeehrter Freund!

Sowohl die durch Herrn Hadschi gesendeten Bücher, als auh Ihr werthes Schreiben vom 20. d. M., sind mir richtig zugekommen, und haben mir viel Freude gemacht. Für die Bücher bin ich Ihr Schuldner, und wünschte Ihnen den Betrag ehestens mit Dank erlegen zu können. Fast würde es mir leid thun, Sie des einzigen Exemplars des bekannten Werkes beraubt zu haben, wenn mir nicht der Besitz des herrlichen Buches so werth wäre, und wenn ich mich nicht mit dem Gedanken trösten möchte, dass es Ihnen später, wenn ich bereits in grosser Ferne seyn werde, vielleicht gelingen wird, sich das selbe zu ersetzen.

Ich kann nicht umhin, Ihnen geradezu zu gestehen, dass ich Ihr ausgezeichnet treffliches Buch zu den wenigen auf dem Gebiete der neusten Serbischen Literatur rechne, welche geeignet sind, den über den Gang dieser Literatur in Besorgniss und Verzweiflung gerathenen Geist des stillen Beobachters aufzurichten und wohltätig zu erquicken. Denn man kann nicht läugnen, dass die Serbische Literatur in dem letzten Decenium zwar an Zahl der Schriften bedeutend zugenommen, aber an innerer Werthe bis in die unterste Tiefe, in Schlamm und Koth, herabgesunken ist. Der Anblick des darin und damit getriebenen Unfugs, der ekelhaft-elenden, aus Gewinn- oder Ruhmsucht ohne Scheu und Schaam dutzendweis zu Tage gefördeten Sudelwerke, musste jeden der guten Sache wahrhaft ergebenen Mann innig schmerzen. Die Literatur ist dam Pöbel anheimgefallen: der Schreibende Theil steht gerade auf derselben Stufe der religiösen, sittlichen und intellectuellen Bildung, auf welcher sein Publicum. Wehe der guten Sache, die in so rohe, plumpe, schmutzige Hände geräth! Ich habe immer bedauert, dass bei den Serben gewöhnlich Jünglinge, in der Übergangsperiode vom Gymnasium ans Lyceum oder die Universität, von Schreibung fieberartig ergriffen werden: dahingegen reifere Männer, nach

vollendeter Bildung, meist das Schreiben aufgeben — es sey denn, dass sich ein Paar Kaufleute damit befassen, denn unter den an Jahren und Verstand mündigen Priestern, Professoren, Lehreren &c. findet man fürwahr wenige Schriftsteller. — Wie erfreulich muss es für mich seyn, aus dieser literarischen Landwüste endlich in eine grüne Oasis gelangt zu seyn: zu einem Buche, in welchem Geist und Herz die gesuchte gesunde Nahrung fiudet. Es ist hohe Zeit, dem Unfug entgegenzuarbeiten; und nur auf diese Weise, durch Förderung gründlicher, gediegener Werke zu Tage, kann man ihm mit Erfolg entgegenarbeiten. Männer Ihres Geistes unter der Serben sollten einen Bund schliessen, um jene Dohlen und Krähen gänzlich aus dem Felde zu schlagen.

Schade, dass die einfachere, folgerichtigere serbische Rechtschreibung in Serbien nicht hat Platz greifen können! Indes sollte man doch darauf nicht so ein Gewicht legen, und die Schlichtung der Sache der Zukunft anheimstellen. Mit der Verbreitung gründlicher Sprachstudie wird der bessere Orthographie allmählig der Weg gebahnt. Der serbische Schriftsteller soll jetzt nur um so mehr sein Augenmerk auf Ideen und Gedanken und auf ihre Sprachliche und Stylistische vollkommene Darstellung richten. Die Orhtographie soll Ihm nicht im Wege stehen.

Meinen Abgang von Neusatz sollen Sie nicht sehr beklagen. Ich betrachte, wenigstens im Geiste, die zerrissene Slawenwelt immer als ein Ganzes: und ziehe nun, wo ich hoffe, mehr für das grosse Ganze leisten zu können. Wo ich immer seyn werde, werde ich der serbischen Nation und ihrer Cultur-Interessen eingedenkt seyn. In der That war meine Anstellung hier nur ein Provisorium: es muss endlich die Zeit kommen, wo die Serben ihre eigenen Kräfte versuchen.

In Prag wird es eine meiner ersten Sorgen seyn, die schon bedeutend vorgerückte neue ausfhürliche Geschichte der slawischen Literatur, ferner meine Sammlung altserbischer Sprachdenkmäler, drucken zu lassen. Wegen der Geschichte der Literatur wünschte ich mit Ihnen in Verbindung zu bleiben: d. h. ich werde Sie bitten, nach meinem Abgang die herauskommenden serbischen Schriften sorgfältig aufzuzeichnen, und mir von Zeit zu Zeit das Verzeichniss nach Prag zu senden. Von den Neusazter und Karlowitzer Professoren darf ich keine Hilfe in dieser Hinsicht erwarten; die serbische Wissenschaft und Li-

teratur scheint sich ganz aus dem Braminen- und Professoren-Cirkel in den Schooss der Arzneikunde geflüchtet zu haben; ich muss mich billig an die Doctoren halten. Pantelin ist weit und beengt; Vuk Marinkovics versprach seine Hilfe: doch mit dem *jenseitigen Serbien* könnten Sie mich weit besser in geistigem Contacte erhalten, als dieser.

Beikommend übersende ich Ihnen eine kleine Pièce über altserbische Sprachdenhmäler. Sie werden daraus (besonders aus S. 56) ersehen, was ich mit meinen Monumentis Serbicis bezwecke. Seit dem habe ich mehrere wichtige Handschriften und Diplome entdeckt. — Leid ist mir, dass ich keinen Abdruck meiner Abhandlung über altserbische Kirchendruck beifügen konnte. Ich lege indess zwei Blätter aus dem Octoich von Cetinje 1494 und Psalter ebend. 1495 bei, mit der Bitte, Sie möchten Ihren Einfluss beim Fürsten, beim Gouverneur Ephrem beim Isailovics, beim Direct. der Typographie &c. dahin verwenden, dass die neue cyrillischen *Kirchentypen* in Belgrad in Schnitt und Form nach diesen, nicht nach den hässlichen russischen verfertigt würden. Alle gelehrten Slawen, der sel. Dobrowsky, Linde, Kopitar, Hanka u. a., preisen die altserbischen Cernogorischen Kirchen-Typen, und tadeln die neuen russischen. Der Fürst hat so schöne *Civiltypen*: warum sollte er nicht auch schöne *Kirchentypen* haben? — Ich werde vielleicht auch selbst nach Kragujewatz schreiben und ebenfals ein paar Blätter hinsenden.

Mit Ende März erscheint von mir in Ofen: *Serbische Lesekörner, eine historisch- Krit. Beleuchtung der serbischen Mundart mit Beilagen und Faxsimile.* Wenn ich bis dahin noch hier bin, so schicke ich Ihnen ein Exemplar. Ich beweise darin das hohe Alter und die originalität des jetzigen serbischen Nationaldialekts (wider die Gegenansicht der Braminenklasse). — Trachten Sie diese Schrift dann auch weiterhin zu verbreiten, wenn ich nicht mehr da bin.

Leben Sie recht wohl! Ich bin mit Hochachtung

aufricht. ergeb. Diener u. Freund

P. J. Sch.

N. S. Ich schrieb wirklich nach *Kragujewatz* und schickte auch dahin zwei *Musterblätter* aus dem Okt. u. Ps. 1894—95.

[Споља:] Sr, Wohlgeboren
Herrn Johann v. Steics
Doctor der Medicin und ausübendem Artzte
in Semlin.

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 4069]

ДИМ. МИЛАКОВИЋ — АНИ КАРАЏИЋ

Wohlgeborner Frau v. Caradschics!

Ihr Ehegatte in der Abreise nach Serbien ersuchte mich schriftlich Ihnen 10 f. C. M. zu übersenden, welche beygelegten belieben Sie zu empfangen. — Mit erster Gelegenheit aber trachten Sie die durch Ihren Ehegatten bestimmte Zahl der Bücher unter den Titel Danize (Данице) an mich laut adresse zu übersenden.

Neusatz den 16. März 1827.

Ihr Diener
Demeter Milakovics.

P. C. Belieben Sie obengennanter Bücher nach Triest zu schicken an den H. Demeter Wladislav Lehrer der Serbische Schule.

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 4070]

ИГ. А. БРЛИЋ — А. НАЂИ-У

1.

U Brodu 20. Svibnja 1825.

Plemenito, i Visoko-rodjeni svojih Nadpisah predostojni Gospodine!

Xelechi se osobiti Domorodac nash Gos. Vuk Stefanovich Karacxich filosofie Doctor cslan Petroburskoga, Getingskoga i Krakavskoga mudroga zdruxenja s' Vama, kano s' jednim od najizvestnijih domorodnih pisaocah (osobito Ovidiovih pyvaocah) sobstveno poznati, zapitao je u mene ovaj preporucsni List, na V. Gospostvo, koga mu verlo rad dajem, znajuchi da che Vam ovo poznanstvo ugodno biti.

Ovaj je Gos. Vuk serbsku Gramatiku, i Rycsnik dosada u naschem jesiku najizverstniji, kako takojer i 3 knjige narodnih serbskih pysamah na svytlost izdao, a i sada se joch s' takvima poslovih bavi, kako se sami ustmeno s' njime razgovoriti moxete.

Budi Vam dakle recseni Gos. Dr. Vuk osobito i sveserdno preporucsen kano pravi Domorodac nash, premda to on s' cy·

rilianskima slovih pishe nishta nemanje u jeziku neslydi dosadinje Serblje, nego csisti i prosti narodni jezik slydi.

Sada se u Vashu milost i Ljubav preporucsujuch, ostajem s' predubokim Poshtovanjem

Vashega Gospodstva preponizni sluga
Ign. Al. Berlich.

[Споља:] Brood
S-r der K. K. Herrn Bücher-Censoris und bei mehreren löb. Gespanenschaften Gerichtstafel beisitzender etc. etc.
Anton v. Nagu
Hochwohlgeboren
in Ofen.

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 4071]

2.

U Brodu 26-tog Svibnja 1826.

Blagorodni,
i Svojih nadpisah predostojni Gospodine.
Gospodine!

Gospodin Vuk Stefanovish Karacxich filozofie Doctor, i moj dobri priatelj i poznanik, xelechi se, s' Vama, kano osobitim i vrydnim Slavonskim knjixevnikom, i podporiteljom nashega knjixenstva poznati, zaiska od mene ovaj preporucsivi list: — Evo ga dakle uputjujem na Vas, on je onaj slavni domorodac nash. koji je Slavonski (nerazaznajem bo ga od serbskoga) jezik i nymcem mio ucsinio, on je izdao one narodne serbske pysme, koje se sada s vechom stranom u nymacski jezik prevedene nahode, on je narodni najpodpuniji do sada rycsnik na svytlost izpustio, on je onu serbsku Gramatiku napisao, koju je G. Grim za nymce preradio, u kratko, najchi chete u njegovomu sobstvu slavnoga domorodca, i osobitoga ljubitelja nashega Pismenstva; On je josh u Becsu za Vas i Vashe trudove u nashem knjixenstvu csuo, naravno dakle da Vas kano slavonskoga Ovidiu etc. etc. poznati sveserdno poxeli, ovu prigodu propustiti nehtivshi preporucsujem ga, i ja se u Vashu dobrohotnost preporucsujuchi ostajem

Vashega Gospodstva najponizniji sluga
Ign. Al. Berlich.

[Споља:] v. Brood
S-r der Herrn Königl. Bücher-Censor's und Revisor's
Anton v. Nagy
Wohlgeboren
in Ofen.

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 4072]

ИГ. А. БРЛИЋ — П. КАТАНЧИЋУ

U Brodu 20-tog Svibnja 1825.

Prevedri i mlogo postovani Otcse!

Ovaj che Vam List Gospodin Vuk Stefanovich filozofie Doktor, i cslan od vishe mudrih zdruxenjah, sobstveno izrucsiti.

Ovaj je Gospodin sabrao i na svyt izdao, Vama dobro poznani Serbski rycsnik, i narodne serbske pysme, — takojer je preveo S. Pismo novoga zakona u prosti serbski, to jest; nash jezik, i xeli ga koji dan na svytlost izdati.

Xelechi se on dakle i s' Vama sobstveno poznati, zapitao je od mene, da Vam ga s' nikoliko rŷcsi preporucsim, shto s' tim dragovoljnije s' ovim pismom csinim s' csim i Vama, brez svake sumnje ugodno poznanstvo s' nj̈ime, kako takojer i s' nj̈egovim osobitim priateljom, Vama dobro iz Knj̈igah poznanim Gospodinom Kopitarom Kostodom cesarske Knj̈ixarnice u Becsu priskerbljujem.

Budi Vam dakle recseni Gospodin Vuk sveserdno preporucsen, kako se i ja Vama u Ljubav i priatelj̈stvo preporucsujem

Ponizni sluga, i istiniti Priatelj
Ign. Al. Berlich.

[Споља:] *Broodio*
Admodum reverendo & Clarissimo Patri
Petro Katancsich Ord. S. P.
Francisci A. A, L. L. & Philosophia Doctori
& Ph. Universitatis Pesthanae Professori emerito. Patri & amico collendissimo.
medio claris. *Budae*
D-ni Vuk Stefanovich in Vta regia ad J. Stephanum.

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 4073]

ИГН. А. БРЛИЋ — АНИ КАРАЏИЋ

Brood den 23-en Februar 1827.

Hochzuverehrendeste Frau v. Stefanovich!

Gestern erhielt ich einen Brief von Ihrem Herrn Gemahle von Poxarevac aus Servien d-tto 16. Februar d. J. er schreibt mir unter anderen dass er auch meine bei ihm liegeden f. 60·— CMZ. und eine Hofkammer. Obligazion von f. 90·— bei Ihnen in Wien zurückgelassen habe, und dass Sie die Güte haben werden, für mich die Schulbücher bei der K. K. Schulbücher- Verschleiss-Administration bei St. Anna in der Johannis Gasse zu verkaufen, und dem Herrn Tirka zu übergeben.

Ich nehme mir daher die Freiheit Sie schönstnens zu bitten, dass Sie die Gnade haben wollten das Diensstmädchen mit diesem Zettel in den Schulbücher Verschleiss zu schicken, und die Bücher gegen die f. 60·— Conv. M-ze zu erkaufen, welche beiläufig so viel ausmachen dürften. Dann bitte ich diese Bücher dem dortigen Handelsmann Herrn Tirka zu übergeben, dass er mir solche so bald als nur möglich ist nach Pesth an der Herrn Franz Amtmann überschicken, weil ich sie sehr bald und nothwendig brauche.

Eben so bitte ich Sie schönstnens mir die Obligation gleich mit umgehender Post nach Pesth wohin ich in 10 Tagen abzureissen gedenke, zu schicken und zwar gegen Recepisse, unter der Adresse: Herrn Ignatz Al. Berlich von Brood mit Briefen der Herrn Franz Amtmann in *Pesth* und bitte ich es gleich zu überschicken, dass ich desto sicherer bekomme weil ich mich nicht lange dorten aufhalten werde.

Uibrigens grüsse ich Sie unbekannterweisse herzlichst und verbleibe mit vollkommer Hochachtung

Ihr Ergebenster Diener
Ign. Al. Berlich.

[Споља:] v. Brood
An die Frau Anna Gattin
des Herrn Dr. Vuk Stefanovich Karacxich
auf der Landstrasse № 291
in *Wien*

[Напомена Вукова:] одговорено 12/24 Април. 827.

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 4074]

ИГН. А. БРЛИЋ — J. КОПИТАРУ

Brodu 8. 9-bris 832.

Aestimatissime amice!

Tuas die 12. praeteriti mensis exaratas cum adjecto *excitante* et Observatore austriaco Te auctore, summo cum solatio percepi. Ich weis nun nicht, wie ich Ihnen für die gütigen Empfang meiner Gäste genug dankbar seyn könnte! — Vielleicht dass sie Ihnen mehr zur Last als Freude fallen? —

Dass man mit dem Druck meiner Grammatik noch immer zaudert, wundert es mich, der erste Bogen war schon im August gesetzt, und nur wegen Mangal an einem Corrector unabgezogen geblieben, nun habe ich aber zum Corrector gewissen Stankovich Kleriker der Djacovarer Diecäse im General Seminar im Pesth bestellt; derselbe ist ein gelehrter junger Mann Doctor aa. ll. &. Philosophiae, qui jam et ex Theologia tria subivit rigorosa examina, bei alledem aber glaube ich nicht einen ehrlichen, und getreun Corrector gefunden zu haben, indessen, inter vaccas bos est abas. Vuk wär mir der liebste gewesen. Dass er unter polizeilicher Aufsicht war, u. vielleicht noch ist habe ich leider von dem heissigen *Spizl* erfahren. Wenn aber die Pollizei überall solche Agenten hat, wie hier so sieht er damit elend aus, und unser Freund, dürfte, wenn gleich ganz unschuldig, noch lange Zeit unter Aufsicht bleiben.

Amicissime, ich habe in Schaffarik's Geschichte der slaw. Spr. & Litt. pag. 263. Nota: Lexicon: (M. A. Relkovich) deutsch illyr., u. illyr-deutsch Wb. Wien 796. 2. Bde in 4-to beschrieben gefunden. Ich habe davon nie etwas gehört, noch gesehen, unlängst lass ich aber in der Wiener Ztg. dass ein solches Exemplar bei einem dortigen Antiquar zu haben sey. Ich vergas mir in der Eile den Namen des Antiquars aufzumerken, spätter fand ich das Blatt nicht, und so wurde meine Freude zu Wasser, wenn sie mir nicht da helfen könnten, darf ich sie bitten darum? —

Noth bricht Eisen! — In meinem Hause habe ich Ratten, welche allen sympathetischen und Giftmitteln zum Troz nicht wegzubringen sind. Ich las eben in der W. Ztg. dass dorten ein gewisser *Veit* Schlechhuber auf der alten Wieden in der Schlüsselgasse № 349 zu ebener Erde Thür № 3, befugt und beeidet Rathen u. Mäus- Vertilger existire. Könnte ich nicht von selben das diesfällige Rezept gegen ein Honorar erhalten?

— Gelegenheitlich, und wenn in $^1/_2$ Jahre, bitte ich Ihre Freundschaft darum.

Ihrer mir schätzbaren Freundschaft und Wohlgewogenheit bestens empfehlend

Ignaz Al. Berlich.

[Споља:] v. Brood.
S-er des Herrn Kustos an der K. K. Hofbibliothek
Bartholom. v. Kopitar
Wohlgeboren
in *Wien.*

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 4075]

АЛ. СИМИЋ — МОЈС. ЛАЗАРЕВИЋУ

Любезный друже и брате!

Ако іоштъ трае пренумерацыя Вукови забавника, пренумерирайте Лазара Ѳешдоровића и Димитрія Давидовића секретара Господарева, на нѣга, а я самъ платацъ за ньи. Ако ли буде прошла пренумерацыя а ви ћете ми послати два кадъ изађу, пакъ ћу вамъ онда и платити. И ето вамъ доказателство, да ніе истина оно што сте ви мислили, о нехотѣнію овдашньи жителя пренумерирати се на Вукове кньиге. И буди ми здравъ.

У Београду 17-г 8-вра 1825.

Твой неизмѣнни
А. Симићъ.

[Споља:] Herrn
Mojsej M: Lazarevich
in *Semlin.*

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 4076]

СТЕВАН МЕХАНЏИЈА — АНДРИЈИ ПАНТИЋУ

Любезный Пріятелю!

Вы сте мени обявленіе за Забавнике послали, а я радь бьо онай часъ вама новце положити, дакле молимъ имапте

доброть за мене 10 книга за кое новце, гди изволите хоћь положити, но само мене пренумерираите, противномъ слчаю ако небисте могли, мене пренумерирати то изволите ми явити. Стимъ здрави будите, а я всамъ и остаемъ

в' Глинѣ 10-го Авгт. 1825.

вашъ пріятель и пок. слга
Меанжіа
протопресв.

[Споља:] An den Herrn
Petrinyaner Bürger und Kaufmann
Andreas Pantics
zu Petrinya.

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 4077]

ЂОРЂЕ КАВИЋ — Т. Д. ТИРКИ

Herrn Theodor Demeter Tirka
in Wien.

Petrinja am 18-t 7-ber 1825.

Vermag Ankündigung d. H. Wuk Stef. Karagyich folget bei liegend

f. 10 B. Notte für nachstehende Prenumeranten auf 25 St. zu Druck komenden Kalenders Забавникъ für das künftige Jahr welche s. Z. an d. H. Theodor Anastas in Agram mit Zuschluss zu übersenden; ihn obigen Betrag mir aber zu bestättigen ersuche.

Mit allen Achtung zeichnet sich

Georg Kavich.

[Споља:] Hernn
Theodor Demeter Tirka
in Wien.

[Вукова напомена:] одговорено 4 Окт. (Римск.).

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 4078]

МАТИЈА ЂУРИЋ — Т. Д. ТИРКИ

У Бечу Господйну Θеодору Демстри Тиркь

У Задарь на 29 Октобра 1824.

Прймйосамь ваше пйсмо, й много благодарймь на йзвйестйе порадй кнйге щосам вась молйо. Будучй даклень да ймамь овйе Любезнога Прйятеля Г-на: Генераль Майора Marquette командантъ од нашега Града кой тамо у Бечу йма свога Агента такосамъ йстоме дао препс руку дасе кодь вась прйкаже й коме очете ймати доброту предатй.

1. Кнйга Рйечнйкь Г-на Вука Стефановйча за сребрнй f. 8·—
2. Двие Граматике йстога како мй являте свака по f. 1:15 чйнй . . . . . 2·30
3. Пйесме Србске од 70 табака невезане како являте за 6·—

форинта сребрни · · 16·30

кой очете прймйтй одь йстога Г-на Агента будучй дасамй овде предао. Акобысе й кодь вась ненашла коя одь йстйе кнйга а просймь добйстесе вй потрудйлй начйе йерь йстй Аћенть нече Србскй разумйетй. Бйтйчу й у напредакь много благодарань акобйстесе потрудйлй явйтмй акобй коя србска кнйга йзь нова бйла печатана. Акобй могао на овой странй що послужйтй заповйедате слободно.

Остаемь на службй

вашь покорнй слуга
Матей Ђуричь.

[Спољa:] Herrn Herrn
Theodor Demeter Tirka
Grosshändler
in Vien.

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 4079]

МАТ. ЂУРИЋ — ЧЕЛИКОВИЋУ

Драгй Г-не Челйковичь

Молймь ваше Прятелство дамй пйшете у Бечь Г-ну Мателйћу да йзброй Г-ну Караџйћу за мой рачунь фйорйна 6 х. 40·— й да узме одъ ћнега.

№ 5 књига Грађа за Српску Йсторйу нашегъ времена йздана у Будйму одь Г-на Каразйча, й такођер фйорйна 1·36·— за

№ 2 йсте житйе Ђорђя Каштрйотйча одь Г-на Мйловука. —

Й просимь да вамй пошлйе йсте књиге по првой оказй, а я вамй дужань ф-на 8 х. на 16 како доћу књиге упуть. —

Опростйте йерь досађуйемь алй я самь вашь свегда

У Задру на 11/5 1828.

Слуга й Прятель
Матей Ђурйчь.

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 4080]

Т. И Ђ. БРАЋА МИЛЕУСНИЋИ — Т. Д. ТИРКИ

Господ. Θеод. Димит. Тирка
Виенна.

Сень 1 Октомб. 1825 п. н.

Полак Обявленна на Забавник за 1826 Годину Высокородног Господина Вука Стеф. Караџића, узимамо слобод. на другои страни Пренумеранте чтосмо овде и у околишу на исти Забавник скупити могли заедно с' Assegnom на Г. Г. Браћу Владислав од f. 10 24 х. Сребра приложити. Изволите даклен од ових послђдных наплатити и купно имена Пренумеранта Господ. Караџићу предати.

С' почитанием
Θ. и Ђ. Браћа Милеуснич.

[Долази списак претплатника штампан у Даници за 1826 год.].

[Споља:] Signore
Teodoro Dimitrie Tirka
à Vienna.

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 4081]

ЈАН КОЛАР — Т. Д. ТИРКИ

An Herrn von Tirka in Wien.

Ew. Wohlgeboren!

Noch im Anfange des vorigen Jahres hat Herr Milowuk Kaufmann in Pesth ein Paket oder ein Verschlag inländischgedruckter Bücher an Sie geschickt, in der Absicht damit Sie solche laut Adresse nach Prag an den Buchländler Neureutter befördern; allein eben empfange ich aus Prag die unangenehme Nachricht dass jene Bücher bis zum heutigen Tag an den Ort ihrer Bestimmung nicht gekommen wären; sie müssen also noch immer bey Ihnen liegen. Dacher ersuche ich sie hiermit solche ohne Verzug an H. Naeureutter zu expedieren.

Ich bin mit Achtung

Pesth 28. April 1827.

Ew. Wohlgeboren

ergebenster Diener

Joh. Kollar.

ev. prediger in Pesth.

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 4082]

ПАНТЕЛИЈА ХАЏИ СТОЈИЛО — СТ. СТРАТИМИРОВИЋУ

Высокопреосвященѣйшій Архіепископе

Милостивѣйшій Господине!

Дозволите Ваше Архіепископское Высокопреосвященство да я понизнѣйшій сынъ Вами, аки Моемо Архіпастирю и попечителю ш просвѣщенію рода нашега, моя сердечна и чувствителна соболѣзнованія у смотрѣнію садашнѣгъ прѣнія ш кньижествѣ и литературѣ, Славено-сербской, и просто-сербской покорнѣйше слѣдующее представити:

Прежде него що ћу ш кньижествѣ говорити, наоднмъ за нуждніе Вашему Архіепископскому Высокопреосвященству понизнѣйше благовозвѣстити како в Ньово Величество Султанъ Махмудъ II са своим бератом (Дипломомъ) нашега Государа Милоша Обреновића княземъ Сербскимъ наименовао и то Достоинство княжеско наслѣдстено даровао, то есть: да буде то право, кое ће имати Деце Егш мужескагш пола. Притомъ е

ньима послао и хатишерифъ (Српску Конституцію) кое у прилогу въ крацѣ приключуемъ.

Ова поменута Два Документа оћесе ови дана овде обнародовати, таки по пришествію Г. Г. комисара отъ Коцибуя, кой се изъ Петерсбурга чрезъ Австрію и Земуна ови дана ожидава доћи, и по обнародованію поменуте Документе предало се Ньовомъ Сіятельству на исполненіе внутеръ ставлѣніе пунктова.

Такоћеръ очекиваю се и одређени комисары россійски и турецки ови Дана доћи, који су пошли изъ Цариграда и у Крагоевцу дошли, они ћеду они 6. особите Дистрикте къ Сербій присвоити и Ньовомъ Сіятельству предати.

Г. Г. Генералъ Земунскій већъ є о томъ Ньовомъ Сіятельству честитао, такоћеръ се обћщао честитати и Г. Г. Комендирендеръ Генералъ таки, какш отъ высочайше власти къ тому налогъ добіе.

Весма ће мило быти Ньовомъ Сіятельству кадъ бы и ваше Архіепіскопско Высокопреосвященство благоизволило писменш Ему о томъ честитати и Архіерейскій Благословъ послати.

Съ примѣчаніемъ „Да Ваше высокопочитаемо писмо, кое бы дали листодавцу сегш, нитко читати неће, но управо у руке Ньовомъ Сіятельству предати се буде увѣраваюћи Васъ ямачно, ибо є редъ таковый, да она писма, кадъ се преко границе Австріиске за турску шйлю, не читаю се; прећутююћи о томъ предмету.

Позывамъ се на мое поменуто предложеніе ш книжествѣ и слѣдующе примѣтити имамъ.

И по моіой сыли у кньижеству трудимъ се на сваки начинъ, да се заведе овде Славено-сербско кньижество и литература, на коеві Ньово Сіятельство благоизволило установити.

Обаче наоде се нѣки развращены новы списатель каш Вукъ и нѣму подобны, кой се стараю увести просто српску литературу и книжество, а славено-Српску да одбаце, коя є такш исто кривословна као що є и Вукъ. —

Онъ се обћщава да може и Српску граматіку составити, и С-тое Евангеліе на просто Српски превести, чини ми се, да ће быти то нѣгово толкованіе криво и наопако, као и онъ що є. . . .

Того ради Вашему Архіепископскомъ Высокопреосвященству симъ покорнш приходимъ молити се, да бы каш Высокоученый и почечитель ш просвѣщенію мени къ тому са Вашими

полезними мнѣніами спомоществовали, и Ньовомъ Сіятельству при садашнѣи новой Епохи Србской Філологическа наставлѣнія описати благоизволили, за ньово управлѣніе, за кое ћетеме немало обвезати.

Међу тимъ молимъ покорнш извѣститеми какве су кньиге Г-на Архімандрита Кенгелца, кое є іощь има у рукопису, и коликш Вы нѣга уважавате.

Въ прочемъ съ должнѣйшимъ почитаніемъ цѣлованіемъ Десницы всамъ

У Београду 9-га 9-мврія 830

Вашего Высокопреосвященства
нижайшій Сынъ
Пантеліа Х. Стоиловъ

П. П. Понизнѣише молимъ допѕститеми и ово Вашему Высокопреосвященству примитити[!], кое самъ сей часъ разумѣти могао.

Вукъ се пащіо да принуди све кнезове, да му одобре и потпишу нѣгову литературу книжество и нѣгова крива слова. Обаче кнезовы каш паметны не само нысу хотелй то подписати но нити одобрити. Обаче нѣке є привуко и къ себи. Зато молимъ покорнш акш налазите за добро, изволите Господару поради Вукова дѣла и намѣреніе опоменути.

П. Х. С.

Притомъ примѣћавамъ кое самъ после заключеніа мога писма разумѣо — садъ приспѣо одговоръ одъ наикнижевній люди у Сербіи ш Еѵангелію Србскомъ кое є Г. Вукъ ст. издати намѣрава овде на кратко назначуемъ. Да кнезовы и наикнижевніи овде люди оставляю Вуку, да му на прошеніе таково с-тѣишій карловачкій конзисторіумъ ответъ даде, ибо оны су у томъ неразуму.

П. Х. С.

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 715]

СТ. СТРАТИМИРОВИЋ — ПАНТЕЛ. СТОИЛУ

Г-дарѕ Пантелеимшнѕ Стоиловѕ
въ Београдѣ

Въ Карловцѣ дне 23 Ноемв. 830.

Благодаримъ Вамъ на писанію Вашемѕ, у коемъ Насъ подъ 9-мъ текшагш мца и лѣта извѣствете, да є Сербія Его

Величествомъ Сѣлтаномъ Махмѣдомъ II. на фірштентѣмъ воздвигнѣта, и да є Гдинъ Милошъ Обреновичь кѣпно со своєю фамиліею за наслѣдственогъ ея по мужескомѣ полѣ фіршта произведенъ. Увѣрени быти можете, да Намъ ѿ овѣ вѣсти никаковѣ дрѣгѣ радостнію не бы могли сообщити.

А что се книжества тамо завестися имѣщагѡ каса, Мы и по глѣбокима Нашима лѣтама, у коима Мы икаковагѡ пристрастія, но єдино токмо Благочестіе предъ очесы имѣемъ, и по долголѣтномѣ и зрѣломѣ разсѣжденію и искѹствѣ не можемъ вамъ дрѹгагѡ у томъ совѣта дати, развѣ да Егѡ Сіятелствѣ предреченомѣ Г-динѣ фірштѣ представите, да овъ повелѣніе издаетъ, да се Славенскій языкъ аки нешцѣненое церкве наше сокровище тамо по всюдѣ, нарочито же по училищамъ тамошнимъ по примѣрѣ дрѣгихъ нашегѡ Благочестія Славенскихъ народовъ такѡ ѡдержи, да се и самымъ онымъ дѣтемъ, кои се чтенію ѡбѹчаваю, не иныя коя книги, развѣ Славенскія, сирѣчь; Бѹкварь, Часословь, ѱалтырь и дрѹгіе овымъ подобныя чтенія ради врѣчити имаю. Егѡ Сіятелство ово и потомѣ выше учинити можетъ, что Славенскій языкъ по свидѣтелствѣ ученѣйшихъ мѣжей на нашѣ радость, нѣсть кой чѹжій языкъ, но дрѣвній языкъ Сербскій слѣдователнѡ нашъ матерній. — Ктомѣ какѡ годѣ что сѣ се дрѹге державе у време своегѡ ѡснованія найпре и найпрє ѡ распространенію и умноженію Благочестія старале, такѡ то исто требало бы и у Сербіи да бѹде. Воистинѣ самое почти Благочестіе твори, да граждани бѹдѹ какѡ богобоязливи и благоговѣйни Хрістіани, такѡ и державѣ своей послѹшливи и вѣрни поданицы. И бѹдѣти да се Благочестіе найлѹчше у младеническая сердца укоренити може, Бібліа обаче и дрѹге книге, изъ коихъ цевковь наша Благочестія ученіе почерпати и сынове свое наставляти има, Славенски писани сѣть; тогѡ ради и самымъ дѣтемъ чтенія ради не дрѹге кое книге, но предизначене врѣчити надлежитъ, да бы и они средствіемъ тѣхъ еще ѿ младенства ѡ чтеніемъ кѣпнѡ и молитвамъ, кое имъ у животѣ ихъ потребне сѣтъ, изѹчити ся по временѣ же и дрѹге церковне книге легше разѹмѣти могли.

Ово вамъ зато говоримъ, что се тамѡ многи находе, каковый є Вѹкъ и дрѹги, кои се ничимъ другимъ такѡ не занимаю, развѣ какѡ бы въ церковъ и дрѹге вещи, кое святѡ держати надлежитъ, новости увели, и Славенскій языкъ совсѣмъ ѿметнѹли, а не мысле, да бы се тымъ истымъ ѿ Болгарѡвъ.

Херцеговцевъ и прочихъ своихъ собратій малш помалш совсѣмъ шцѣпили. Могѵ се гдѣкое вещи и простш Сербски писати, н. пр. Басне и симъ подобная, обаче не вещи церковне и С-щене.

Ктомѵ не пропѵстите приключеное ./· писаніе сіе Г-динѵ Фірштѵ сами изъ рѵке у рѵкѵ предати, и тою приликою и ово ваше писаніе Емѵ цѣлое прочитати.

Прочее врѵчающе васъ Богѵ всѣхъ благъ подателю съ по-почитаніемъ пребываемъ &c.

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 715]

КНЕЗ МИЛОШ — ГЕНЕРАЛ-КОМАНДИ У ВАРАДИНУ

№ 2418
177

Hohes kaiserl. u. königl. Generalcommando
Presidium zu Petervardein.

In Folge der mir durch ausserordentliche Gelegenheit zugekommenen Anzeigen, habe ich von einigen demagogischen Umtrieben, mit denen sich der diesseitige, in Semlin sich aufhaltende, Unterthan Wuk Stephanowitsch Karacsics; zu Umsturz der bestehenden Ordnung abgibt, — Kenntniss erlangt, und durch einen voluminösen Brief, den er mir einverständlich mit einigen diesseitigen exaltirten Köpfen, unterm 15-ten August d. J. zukommen liess, — von der Wirklichkeit seiner bösen Absicht Gewissheit geschöpft, da ich in eben diesem Briefe mehrere Sätze wahrnahm, die mir von demjenigen früher mitgetheilt wurden, in desen Gegenwart er den Plan zur Verfassung eben dieses Briefes entworfen hatte.

Nicht genug, dass Wuk Stephanowitsch geheimes Einverständniss mit einigen verdächtigen serbischen Unterthanen, begünstigt durch seinen Aufenthalt an der Gränze zum Austurz der bestehenden Ordnung diesseits unterhält, sondern er hört nicht auf, gegen meine Verwaltung in den Kaffenhäusern auch öffentlich zu sprechen, und sie mit den grässlichten Farben zu schildern.

Da ich mit langen Jahren die Erfahrung geschöpft habe, das der k. k. österreichische Staat keinen Umsturz was immer für einer konstituirten Regierung billige, so hege ich die zuversichtliche Hofnung, dass auch bei dieser Gelegenheit das hohe k. k. Praesidium nicht zugeben wird, dass die serbische Regierung, durch längeren Aufenthalt des Karaisics an der Gränze, gefährdet werde.

Ich bitte daher inständigst, womit Eur hohes k. k. General-Commando-Praesidium, zur Entfernung des Wuk Steph. Karacsich von der serbischen Gränze die geneigte Verfügung um so mehr treffen möge, als meiner unvorgreiflichen Meinung nach kein anderes Mittel übrig bleibt, ihm die Gelegenheit zu erschweren, die Verbindung mit serbischen Unterthanen ferner zu unterhalten.

In Erwartung der geneigten Willfahrung dieser meiner Bitte, habe ich die Ehre mit vorzüglichsten Hochachtung zu seyn

Eines hohen General-Commando-Praesidimus

Kragujewatz den 26. August 832.

bereitwilligster Diener
Milosch Obrenowitsch
Fürst v. Serbien.

[Државна Архива. Кнеж. Канцеларија. Аустрија.]

УВЕРЕЊЕ ВУКУ ОД ЗЕМУНСКЕ ПОЛИЦИЈЕ

Aemtliches Zertifikat.

Durch geziemendes Ansuchen des seit dem 28-ten September 831. hier in Semlin sich aufhalten den Türkischen Unterthans und serbischen Literators Wuk Stephanovitsch Karadschitsch wird hiemit ämtlich beurkundet, dass dessen Betragen hierorts während des gedachten Zeitraumes, und auch seiner früheren zeitweisen hiesigen Aufenthalts in moralischen und sonstigen Hinsicht stets entsprechend war.

Derselbe beschäftigt sich ruhig in der Literatur, und gab in seinem Benehmen dem gefertigten Magistrate keinen Anlass zur Unzufriedenheit.

Lazarevich Hptm.
Bürgermeister

(L. S.)

Magistrat der kais. königlich. freyen Militair Communitaet Semlin am fünften November 1832.

Ludvig Spies
Polizey Commissaire.

[Орпг. у арх. С К. Академије бр. 4083]

УВЕРЕЊЕ ВУКУ ОД ЗЕМУНСКЕ ВОЈЕНЕ КОМАНДЕ

Zeugniss

Kpaft welchen dem türkischen Unterthan und Serbischen Litterator Wuk Stephanovich Karadschitsch die Bestätigung ertheilt wird, dass sich derselbe während seinem hierortigen Aufentheilte stets sowohl in politischer als moralischer Hinsicht sehr gut betragen habe, so wie es auch das polizeyämtliche Attestat von 5 Nober d. J. bewährt.

vom k. k. mitär Cómando

Semlin am 5-ten November 1832.

(L. S.)

S-r k. k. apostolischen Majestät wirklicher General Feldwachtmeister der österreich. kais. Leopold, dann des K. russischen Anna — Ordens 2-ter Klasse Bitter und Militär Commandant allhier

Foith.

[Ориг. у арх. С. К. Академије бр. 4084]

РЕГИСТРИ

I.

Имена лица (и апелатива) и имена географска.

Абдурахман, (Абдурахим), везир босански 147, 453.
Абрамовић, мајор из Брода 128.
Авакумовић Давид, из Сент-Андрије 587.
Авала 661.
Аврам в. Петронијевић
Аврамовић Дим., молер 626.
Агатангел, патријарх 474, 541—543.
Адам в. Филиповић.
Аделунг Фр. 3, 10, 15, 304.
Адут Леон, трг. из Беча 569.
Ајш (Eisch), из Халле 434.
Акимовић Јелисавета, из Муача 250.
Алба, г-ђа из Београда и кћи јој Ката 423, 425, 427, 429.
Албанија 615.
Александровић Сава, адвокат из Вуковара 282.
Алексијевић Јулија, из Печвара 249.
Алексић, из Пеште 175.
Али-ага Сточевић 147.
Алти, секционс-рат из Беча 653.
Амар Д. Самуел, браћа из Беча 703.
Америка (северна) 20, 26.
Американац (-ци) 24.
Амица в. Милосављевић Сима.
Амтман Франц, трг. из Пеште 91, 96, 124, 131, 734.
Анастас Теодор, у Загребу 737.
Андрашевци 107.
Андрејић Јосиф, пенз. проф. из Пеште 587.
—— Урош, из Пеште 587.
Анђелија, г-ђа из Шапца 517.
Антим, митрополит 630.
Антић, из Београда 692.
Апатенар 229.
Апендини 31, 159, 319.
Апостоловић 242.
Арад 166, 168.
Арнаути 161, 666.
—— Али-пашини 407.
Арнаут-паше 615.
Арсенијевић Ђорђе, ђенерал руски 440—442, 444.
Атанацковић Платон, влад. 285, 288, 513, 678.
—— 520.
Аћимовић Катарина, из Мухача 250.
Аустрија (Немачка земља; цесарија, аустр. владање) 129, 307, 474, 582, 595, 600, 615, 634—637, 668, 669, 683, 712, 741.

Баден 219, 442, 667.
Баја 689, 690.
Бајчевић Гаврило, директор 237, 241, његово писмо Драгосављевићу 242; 245, 251, 256, 574.
Балаитски Јован, из Вршца 261, 359, 360, 678; његова преписка 693—696.

жена му и деца 359, 360, 695.
Балан Јоаким, његово писмо 603.
Балкан 147.
Балог, др. из Брода 134.
Балша III. 56, 216.
—— бојар из Јаша 216.
Балшићи 56.
v. Бамбергер Ото 437.
Бан (место) 238, 239, 245, 259.
Банат 75, 646.
Бантке 154, 322, 324, 354, његова преписка 434—439; жена му 434.
Бањско, село у Мађед. 307, 308, 396.
Барања 238, 251, 271, 287, 293.
Баришић, официр из Дубровника 322.
Бата-Лака 613, 614.
Бауер Јов. Алојз, адјункт Мац. канцел. у Бечу 167.
Бауринг Џон 348; његова преписка 468—482; његови преводи на енглески с руског 468, с пољског 468, с чешког 475, са скандинавског 477, с мађарског 447, 660, 663.
Бачванин Стеван, парох из Тарде 250.
Бачка 242.
Белецки Андр. Dr., из Беча 321.
Белопавлићи 39, 44, 222.
Бенко Н. 321, 324.
Беич (Bäutsch), књижар 4. 6.
Београд 59, 60, 170, 187, 188, 191, 205—212, 260—263, 266, 287, 297, 308, 364, 367—369, 380, 391, 397, 399, 404, 406, 407, 419, 420, 423—426, 428, 432, 452, 473, 474, 478, 493, 497, 498, 501, 533, 537, 538, 541, 562, 580, 583, 610, 611, 613, 620—626, 629, 630, 637, 655, 657, 668, 670, 679, 682, 688, 689, 699—704, 707, 708, 721, 741.
Берић Јован, из Пеште и жена му 134; 162, 164, 459, 462, 508, 564, 565, 650, 681.
Берлин 7, 8, 9, 16, 19, 22, 179, 182, 183, 186, 190, 192—194, 196—203, 219, 274, 658—660, 664, 665, 668, 669, 672, 673, 674.
Берман, фактор штамп. 631.
Беровалин 210.
Бесара, из Сарајева 154.
Бесарабија 425, 427, 470, 582.
Беч 4, 5, 6, 9, 14, 15, 17, 20—23, 26, 28, 29, 38, 45—47, 51, 52, 59, 62, 63, 66, 68, 71, 73, 76, 79, 83, 85, 86, 89—91, 93, 95, 96, 98, 99, 103—105, 109—111, 114, 117—123, 126—130, 132, 134, 136, 137, 145, 146, 152, 157, 159, 161, 162, 166—172, 175, 177, 178, 181, 187, 190, 191, 204, 213, 216, 219—223, 225, 227, 228, 230, 234, 238, 246, 247, 253, 255, 256, 257, 263, 264, 267, 268, 270—273, 276, 278, 279, 284, 285, 318, 319, 288, 290—293, 296, 297, 301, 305, 307, 309—314, 321, 323, 325, 326, 329, 339, 346, 350, 354, 363, 364, 366, 369, 371, 376, 377, 380, 383, 385, 390, 393, 396, 397, 399—404, 406, 427, 428, 433, 439, 440, 443, 444, 452, 468, 471, 472, 476, 478, 480, 488, 489, 492, 499, 502—504, 506, 507, 509—514, 518, 526—529, 539, 540, 542, 545, 546, 548, 549, 585, 590—593, 552, 562, 564, 565, 568, 575, 596—602, 604, 608, 629—636, 639, 642, 652, 653, 657, 659, 661, 667, 671, 673, 676, 697, 701—704, 710, 720, 721—3, 733—4, 737, 739.
Бечкерек 677, 693.
Бечлије 418.
Бешенова 63.
Бингула 277.
Битољ 615.
Бјеладиновић Стефан, из Котора 57.
Власл, директор из Брода 100, 116.

Блуменбах Ј. Фр., секрет. гетинш-ког уч. друштва 67.
Бозино, трг. из Беча 174, 175.
Бозитовац Гаврил, трг. из Пеште и синови му Ђорђе и Александар 587.
Бојаџија Михаил, из Беча 48.
Бока Которска 344.
Болман 250.
Болтхаузер Василије, свештен. и проф. из Винковаца 381.
Борач 661.
Босна 26, 87, 104, 143, 147, 148, 155, 156, 158, 159, 307, 397, 480, 615, 661, 662.
Бошковић Виде 221, 222.
—— Ђоко, кап. Брдски 220, 221.
—— Ристо, поп 220, 221.
Бошковићи, пород. 221, 222.
Бошњаци 116, 147, 148, 158, 161, 479—80, 615, 661, 662.
Брајткопф & Хертл, књиж. из Лајпцига 179, 183.
Бранковић, из Земуна 620.
Братоглић, из Земуна 525.
Браумилер, књижар из Беча 513, 667, 668.
Брацановић Илија, његова преписка 313—316; 552.
Брда 220—222.
Брђани 39, 220, 221.
Брђанке 220.
Бреме 250.
Бремен 19.
Брин (Брно) 322—324, 379.
Бркић Тадија, бауадјункт 87, 107, 114—116, 118, 124, 125, 152, 374, 376, 377, 379, 381; његова преписка 382—388, 569.
Бркић Вас., патријарх 50.
Брлић Ал. Игњат, његова преписка 79—163, 731—736; 88, 89, 135, 136, 138, 150, 296, 348, 379, 392, 394, 560, 581.
—— фамилија му 84, 88, 104, 111, 118, 129, 140.
—— мати му 92.
—— госпођа му 120, 122.
—— син му Андрија 117, 118, 296, 298.
Брњаш, коњ Шћепана Малог 50.
Брод (у Славонији) 72, 79, 80, 82—85, 87, 89, 91, 92, 94—100, 106, 109, 113, 117, 120, 121, 123—125, 127, 128, 130—133, 135, 136—139, 141, 142, 144—146, 148—151, 154, 155, 157—162, 307, 376, 385, 395, 397, 560, 581, 731—735.
—— (у Галицији) 49, 410.
Броћани 119, 142.
Брокхаус, књиж. из Лајпцига 23, 26, 27.
Брук 602.
Брунцлик, бурмуција из Осека 80.
Бугарин(-ри) 288, 437, 743.
Бугарска 550, 665.
Буда, офиц. из Дубровника 322.
Будим 5, 85, 98, 105, 114, 118, 119, 121, 129, 132, 139, 140, 157, 229, 236, 251—253, 255, 272, 273, 275, 278, 279, 285, 317, 319—321, 325—327, 330, 332, 334—336, 375, 413, 415, 428, 429, 455, 459—462, 464—467, 491, 513, 515, 516, 519, 558, 564, 565, 569, 591, 596—598, 628, 630, 634, 636, 642, 651, 676, 678, 681, 685.
Будимировић Александер 265, 268, 269, 270, 271, 275.
—— отац му 269, 275.
Будимлић, из Сарајева 154.
Буковина 75.
Букурешт 308, 328, 407, 504, 505.
Булатовић, офиц. из Дубровника 322.
Булић Павле, писар из Свилајнца 343.
Бурати 555.
Бусе К. 321, 324.

Вазнесење, ман. 101.
Вајмар 22.
Валентовић, капет. из Земуна 525.
Валтер Филип, фактор држ. штампарије 431.

Варадин (Петроварадин) 37, 121, 307, 622, 639.
Варшава 319, 322, 323.
Васа (Живановић?) пријатељ Исаиловићев 678; в. Васиљевић.
Васиљевић Васа, из Земуна 62, 208, 214, 225, 283, 342, 369, 424, 426, 427 (Терцоман), 495, 521, 531, 534; његово писамце 534; 568, 577, 620, 627, 701.
— Игњат, из Земуна 534.
Васо, поп с Цетиња 45, 47.
Васојевићи 38.
Вег & Крестић, из Беча 187, 188, 193.
Велика Кикинда 165—167, 169, 172.
— Моравска (Magna Moravia) 436.
Велики Бечкерек 165—167, 169, 172.
Велтхајм v., барон 13.
Вељковић Јован, саветник 626.
Венедикт, књижар из Беча 513.
Венцл, из Беча 575.
Вертхајмер 378, 381.
Весели Јевђеније, проф. 104, 107, 231, 351; његова преписка 374—381; 382, 383, 550.
Веселиновић, из Земуна 620.
Вехтер, консист. сав. у Бечу 8.
Видајић, из Зворника 147.
Видаковић Милован (Доминус) 114, 620.
Видин 453.
Видојевица 661.
Виловски Јован, његово писмо 691.
Винковци 104, 107, 114, 228, 235, 260, 261, 275, 374, 376, 379, 380, 382, 385, 527—529.
Вировац Петар, из Осека 343.
Витез босански 614, 615.
Витекинд, бања у Немачкој 19.
Витковић, из Пеште 132.
Владика в. Петровић Петар II.
— неки 641, 642.
Владислав, браћа из Беча 48, 448, 739.
— — Гаврило, из Беча 449.
Владисављевић Дим., учит. из Трста 30, 32, 34, 38—40, 45, 46, 57, 58, 175, 176, 321, 327—335, 338, 553, 555, 731.
— Јован, учит. из Дубровника 322, 484, 485.
Влашка 407, 501, 550, 669.
Вог 435.
Возаровић Григорије 207; његова преписка 366—371; 452, 501, 683, 685, 700, 701.
— жена му Сара 131.
Војдаш Иван, поп 140.
Војиновић Исаија, његово писмо 372.
Водић Урош, нотар из Вршца 359, 361, 694, 695.
Волтер, фактор пешт. штамп. 328.
Востоков А. 275.
Вохи, из Беча 478.
Врачар 453.
Вршац 76, 261, 360—362, 365, 444, 455, 693—696.
Вујиновић, магистр. чинов. у Броду 90, 96, 97, 114, 393, 394.
Вујић Јоаким 207, 208, 452.
Вукићевић Павле, адјункт земљом. из Лака 250.
Вуковар 66, 85, 86, 177, 213, 259, 261, 265, 266, 268, 271—273, 276, 277, 281, 282, 284, 285, 292, 340, 375, 383, 528.
Вуковић Сава, инжињер 677; његова преписка 708, 709.
Вукотић 222.
Вулићевић Вујица 669.
Вулко Гина 63.
Вуличевић 38.
Вучић в. Перишић Тома Вучић.
Вучићевић Мато 39.

Габра, каноник 161.
Гавриловић Јов. 139, 140, 261, 375, 383, 703—705.
—, из Крагујевца 616.
Гагић Јеремија 29, 31, 33, 34, 40, 42, 44, 45, 322, 324, 483—486.
— породица му 45.
Галиција 49.

Гарашанин Илија, саветник 218, 672.
— син му 672.
Гашпаровић Аврам 682, 683, 685, 686, 688.
Геге 666.
Генерал (неки) 609.
Герђани Матија, из Ђакова 348.
Герман Јован, из Беча 433, 506.
Герман Михаил 304, 306; биографија му 304, 396, 397.
— отац му и жена 307, 308, 396, 397.
Геродд, књижар из Беча 4, 5, 15, 178, 180, 661, 663, 666, 667.
Герхард В. 35, 280; његова преписка 456—458.
Гершић, директор 279.
Гетинген 9, 67—71.
Гибарац, место 298.
Гира, Грк 212.
Глигоријевић Вуле, из Крагујевца 398.
Глина 737.
Глинсверт, трг. из Темишвара 447.
Глиша в. Возаровић.
Гмаз, проф. из Загреба 122.
Gomorovitz, неко имање 618.
Горњи Андријевци 88.
Горњи Карловци 29, 89, 92, 346, 355, 357, 385, 448, 520, 699.
Господар в. Обреновић Јеврем, Милош.
Готовановић Ана, из Сент-Андрије 587.
Грабовски Атанасије, трг. из Пеште 536, 537.
Градашчевић, кап., вез. Босански 148.
Гран 435.
Граници војена 378.
Граф, фотограф у Берлину 203, 661.
Грац 552.
Гргуревић Филип, његово писмо 582.
Греч 322, 324.
Грим Јак. 4, 6, 8, 9, 11, 20, 21, 157, 186, 191, 194, 196—198, 201, 202, 275, 468, 658, 659, 669, 671; писмо њему 717.
— брат му 201.
Грк (Грци, Јелини) 63, 243, 294, 359, 373, 410, 437, 540, 541, 657, 674.
Гроцка (Гродска варош) 425, 426.
Груборовић Стеван, комесар гарде у Београду 431.
Грујић Ђорђе, колар из Београда 432.
Грчка 48, 630.
Гутика, доктор из Халеа 6, 12.

Давидов Ив. Иван 710.
Давидовић Дим. 64, 207, 210, 369, 418, 438, 439, 523, 531, 710—712, 736.
Далматинци 435.
Далмација 49, 116, 126, 143, 148, 158, 159, 345, 347, 553.
Даљ 263, 557.
Дамаскин и жена му, из Трста 175.
Дамјановић, сенат. из Пеште 173.
— Раја, секрет. г. Јеврема Обреновића 431.
Даничић Ђ. 285—287, 289, 290, 365.
Дарвар Ник. Петар 164.
Дачани 724.
Дворачек 297, 299.
Дворнић Јован, из Бана 238, 239, 245.
— Стеван 245.
Девић Лука, из Трста 313, 314.
Делини, из Београда 211.
Демелић Васа 440, 442, 445.
— Марија 440.
— Паја 440, 444.
— Петар, преписка његова 440—447; таст му 447.
— 575, 576, 633.
Деметровић Ана, из Мухача 250.
— Јован, трг. из Мухача 250.
Дервента, град 158.
Десимирски („Благородац“) 418.

Деспотовић 242.
Дивалд, штампар из Осека 126.
Дисбић Забалкански 138.
Дикић Павле, њег. писмо 340.
Димитрије, архим. Морачки 47.
— епископ Кишењевски 45.
—, кочијаш Јевр. Обреновића 495.
Димитријевић Марта, из Шибеника 554.
Димовић Димитрије, из Брода, 108, 392.
Добровски Јос. Ј. 437, 453, 730.
Дојчин, с Цетиња 45.
Долежалек, директ. института за слепе у Пешти 513.
Дољанац Радован, његово писмо 680.
Домин. Рус, штампар на Цетињу 43, 45, 52.
Доминус в. Видаковић Милован.
Драговић, ман. 555.
Драгосављевић Адам, његова преписка 227—302; 242, 249, 251, 281, 287; породица му 264; жена му 268, 291; кћи му 271, Анка 291, Јудита 298; син Никола 291, 292, 299, 302.
Дракулић Мита 38.
Дрезда 5, 15, 19, 434, 673.
Дрина 453.
Дробљани (Дробњаци?) 50.
Дубица 88.
Дубовац 88, 92.
Дубравица 518, 647.
Дубровник (Рагуза) 29—38, 40, 44, 60, 103, 106, 119, 278, 319, 322, 323, 485—486.
Дубровчани 28—30.
Думба, из Беча 506.
Дунав, 73, 229, 435, 462, 695.
Душан, цар 421.

Ђак Милоје 669.
Ђаковић Јован, његова преписка 355—357.
Ђаково 92, 348, 349.
Ђакон в. Поповић Димитрије.
Ђедовић Петко, из Београда 706.
Ђенова 514.
Ђерасим, владика 630.
Ђикановићи 431.
Ђорђе, кочијаш из Крагујевца 620.
Ђорђевић, из Н. Сада 291.
— Миле, директ. царинарнице у Београду 431.
— Мишка, из Пеште 446.
Ђурашковић, војвода 222.
Ђурашковићи 222.
Ђуриан *ć* Бого, из Пеште 160.
Ђурић Матија, његова преписка 344—347, 738—739; 553.

Емануел Ђорђе, његова преписка 548—550; 697, 698; син му Ђорђе и синовац Лазар 698.
— Павле, његова преписка 697, 698; кћи му и сродници 697.
Емс, 9, 11.
Енглез 94, 691.
Енглеска 20, 22, 24, 473, 659.
Естерхази, принц 477.

Жабљак 221.
Женева 514.
Живановић, проф. из Земуна 65.
— Аврам, ђакон (из Земуна?) 644.
Живковић, штапскап. у Петрограду 53.
— Јован, парок Мухачки 250.
— Никола, ишпан Даљски, његово писмо 557.
— Софија, из Мухача 250.
— Тодор, парок Панчевачки; његово писмо 224.
Житомир 47.
Жупанак 134.
Журж (код Тирке) 89.

Загорчић Станка и Петар и сил им Славуј (Сава) 293, 296—299, 301, 302.
Загреб 119, 121, 162.
Загрепчани 162.
Задар 106, 159, 222, 345, 346, 553, 738—739.

Закршевски Фл. 321, 324, 325, 434.
Захаријадес, из Беча и жена му Ката 369—371.
Зворник 147, 661.
Здравковић Милосав 218.
Зелницај Ладислав, из Гибарца 298.
Земун 29, 61, 65, 82, 134, 137, 142, 178, 204, 213, 214, 216, 224, 231, 234, 260, 261, 263, 264, 266, 268, 270, 275, 283, 309, 343, 361, 369, 375, 378, 397, 417, 421, 423, 427, 440, 441, 451, 452, 454, 455, 480, 481, 487, 488, 493, 494, 498, 499, 521—526, 530, 531, 538, 562, 563, 565, 568—571, 578, 579, 592—597, 599, 604, 619, 620, 622, 629, 631—633, 635, 638, 639, 641, 688, 693—696, 699—701, 710, 711, 725, 741, 745—746.
Зета 216.
Знаим 602.
Зубан Лаза, свештеник 218, 617, његова преписка 618—626.
мати му 617, 621.
син му Михаил 432, 623.
—— Рада, његово писмо 617, 618, 621.

Ивановић Мата, апотек. из Београда 431.
Ивачковић Софроније, прота Ораховачки 361.
Игњатовић Јелена, из Сент-Андрије 587.
Илијевић Тодор-Тошица, трг. из Београда 431.
Илија, из Београда 700.
Илић Сам. 28—31, 346, 355, 356, 448, 484, 699.
—— Алекса, његово писмо 587.
Илок 300.
Индијанци 94.
Инсбрук 514.
Ириг 331, 432.
Исајиловић Дим. 170, 261, 359, 360, 430, 517, 519, 520, 730; његова преписка 518, 675—679, 610, 614, 616, 620, 694—696; породица му 675—677.
Италија 344, 514.

Јадранско море 307, 396.
Јагодић 443.
Јазиков, из Петрограда 511.
Јајић Маријан, фратар учит. богосл. у ман. мухачком 85, 86, 109, 135, 138.
Јакоб v., отац Талфјин 4, 5, 6; његово писмо Вуку 15—16; 19, 111.
Јаков, место 278.
Јакшић Јаков, чл. држ. савета 209, 215, 405, 407, 430, 699.
Јанић, експед. Будим. Новина, 338.
Јанковић, из Брода 95.
——, књигопродавац 225.
—— Лазар, парох Румски, и син му Андрија 586.
—— Паун, саветник 218.
——, учит. из Осека 237, 238.
Јањина 405, 407, 613.
Јарић, магистр. сав. 90.
Јероним, капетан из Митровице 388.
Јасон 30.
Јаш 216, 328.
Јеврем в. Обреновић.
Јеврић Дамјан, поп Беркасовачки 340.
Јевропа 24, 234, 645, 669.
Јевропљани 24.
Јевта, из Будима 681.
Једрене 610.
Јека, г-ђа из Беча 548, 550.
Јеленка, код кн. Милоша 209, 211.
Јелица (Јелка), сапутница Вукова 574.
Јерменин (неки) 658.
Јерусалим 20.
Јефордиик др., из Беча 134.
Јовановић Василије, учит. Земунски 261, његова преписка 342, 343.

Јовановић Јавђеније, еписк. Горњо-Карловачки 443, 450.
Јовановић Јевтимије, из Темишвара, његово писмо Вуку 173.
— Лукрецијa, из Сент-Андрије 587.
— Пахомије, јеромонах 301.
— Пера, из Панчева 652.
— Петар, митрополит 432, 433, 621.
, из Крагујевца 616.
Јованча, капетан 613.
Јовица, поп из Дервенте 155, 157, 158.
Јово, из Котора (Лајиновић ?) 57.
Јодл, директор 116, 235, 285, 376, 379.
Јоксић Ст., Призренац, војвода 407
Јоксо в. Милосављевић.
Јорковић, офиц. из Дубровника 322.
Јунгман Јос., проф. 325.
Јуранић 156, 159.
Јустин в. Михајиловић.

Кавић Ђорђе, његово писмо 737.
Кавказ 695, 697.
Каиро 175.
Карађорђе 607, 666, 669.
Карађорђевић Александар (књаз) 217, 399, 667.
Карановац 612.
Карафејзић Али-бег, Шкодрин Сераскер 614.
Карацић Вук 4, 89, 90, 92, 94—96, 103, 114, 135, 136, 243, 519, 527, 731, 735, 737—739, 741—746.
породица му 8, 9, 11, 12, 21, 48, 53, 165, 260, 264, 290, 309, 408, 410, 416, 459, 499, 583, 588, 594, 596, 597, 599, 604, 580, 618—623, 629, 633—635, 660, 661, 695, 703;
жена 5, 22, 25, 26, 65, 74, 125, 132, 265, 269, 279, 280, 282, 284, 289, 292, 296, 309, 310, 340, 342, 369, 421, 446, 447, 460—465, 467, 517, 523—528, 547, 558, 559, 571, 574, 579, 580, 583, 590, 595, 613, 614, 622, 629, 639, 644, 694—696, 716;
деца 279, 289, 292, 340, 342, 446, 447, 461, 499, 525, 526, 547, 574, 595, 596, 600, 630, 661;
кћери 613, 614;
Ружа 342, 369, 463, 464, 559, 716;
Сава 5, 48, 64, 260, 261, 269, 270, 279, 280, 282, 284, 342, 369, 421, 460—465, 467, 522, 523, 525, 526, 547, 559, 574, 613, 614, 621, 630, 632, 716.
Мина 20—22, 25, 26, 296, 625, 668—674, 704, 706, 717, 724:
Димитрије 223, 601, 674:
Милица 464;
Василија 463, 559;
унук му 673;
ташта 559;
Луиза 553.
Карацић Шуњо, војвода 39.
Карловци 63, 106, (Горњи ?) 124, 256, 347, 693, 714, 742.
Карлобаг 121, 159.
Касел 9, 11.
Катанић 84, 85.
Каулиције Конст. 225; његово писмо 226.
Квекић 46.
Келенбергер Матија, из Беча 367.
Кемингер, синдикус из Брода 100, 107.
Кенгелац Лука, директор, из Вел. Кикинде 96, његова преписка 164—172; жена му 165; син му Александар 165, 166, 168—171.
— Павле, архим., (стриц) његова преписка 73—76, 86, 164, 167, 742.
Кенингер, синдикус Бродски 394.
Кенигрец 317, 318, 320, 322, 323, 326, 350.
Кепен П. И. 4, 10, 15, 16, 322, 324, 511.

Кептенар, из Пеште 442, 443.
Кесенбаурер, из Беча 329.
Кечкемет 241.
Кијев 436.
Кимлајн, зидар из Брода 135, 392.
Кинеза (два) 10.
Кинрајх Јох. Андр. 94, 98.
Кински, из Брна 322.
Кисић Лука, његова преписка 710—712.
Кишењев 74, 75.
Кишфалуба 249.
Клокић Дако, из Мохача 271, 273.
Кнежевић Гаврил, ковач из Београда 432.
Кнежевић Илија, из Бремена 250.
Кнезе, др. проф., секрет. тиришко-саксон. друштва 13.
Книћанин Стеван, саветник 626.
Кноблох 5.
Кноп Карл, из Пеште 336.
Књаз (неки) 641.
Ковач, префект мађ. језика 164.
Ковачевић Гаврило, из Земуна 451, његова преписка 561—567.
—— Јаков, бегунац из Аустрије 615.
—— Јеротије, игум. м. Драговића 555.
—— Петар, трг. из Шибеника 554.
Ковиљача 661.
Ковин 518—520, 647, 648, 676, 691.
Козел, хофрат из Беча 116.
Козјак Август, из Шида 297, 302.
Којић Павле, председ. Матице, 391.
Којшор, из Земуна 452.
Колар Јан 319, 325; његова преписка 506—514, 740; 609.
—— жена му и кћи 514.
Константиновић Константин, из Беча 48, 321.
—— син му 73.
Копенхаген 8, 9.
Конитар Ј. 4. 8, 10, 14, 19, 63, 72, 75, 76, 80, 83, 84, 86, 88, 92, 94, 96, 99, 100, 103, 104, 108—110, 114, (Љубибратић) 116, 120, 123, 124, 126, 127, 129, 131, 142, 143, 146, 148—157, 159, 160, 162, 165, 167, 179, 269, 270, 275, 280, 282, 283, 321, 323, 324, 325, 327, 349, 350, 374, 379, 380, 439, 468, 469, 471—473, 475—477, 480, 510, 511, 513, 524, 526, 551, 565, 608, 628, 658, 660, 661, 664—668, 717, 733.
Кораћица 682—688.
Косијеревић, граф 418.
Косић Сава, прота Кишфалупски 237, 241, 245, 247, 248, 259.
Косово 615.
Коста, поп из Земуна 342, 453.
Костић Алекса, поп Чалмански 340.
Котор 38, 39, 41, 44, 47, 51, 57.
Которани 47.
Коцебу, руски комесар из Петрограда 741.
Крагујевац 206, 207, 210, 398, 416, 421, 422, 442, 478, 488, 493, 518, 579, 609. 613—615, 617—620, 624, 637, 657, 694, 708, 709, 715, 725, 730, 741, 745.
Крагујевић Стеван, архим. из Задра, генерал-викар Далматински 553, 554.
Крајин, штатирајбер у Броду 114, 115.
Крајина (Војна Граница) 107.
Краков 322, 323, 353.
Краковљани 435.
Крањац(-њци) 435.
Крањска 436.
Крачуновић Павле, трг. из Панчева 84, 90, 97, 112.
Крестић Ђорђе, трг. из Мухача 246, 250, 256.
—— Марко, сенатор из Земуна 534.
Кристен Dr. 581.
Критовац Михаил, трг. из Руме 586.
Круг, директор у Дрезди 5, 35.
Крузе, проф. из Хале и жена му 6.

Крýмхолц, секционс-рат, из Беча 653.
Крушедол 282.
Куковић, влад. Ђаковачки 160, 161.
Кулич 661.
Кулишић Симо, тргов. из Шибеника 554.
Курти Д. Мих., из Беча 211, 504, 506.
Кухарски, проф. 354, 508.
Кучи 43.

Лавов (Лемберг) 155—157, 319.
Лаза, поп из Земуна (поп Мужлало) 63, 64.
—, из Вранића 429.
Лазаревић Алекса (из Беча) 342.
Лазаревић Василије, из Вуковара, његово писмо 66; — син му 66.
—— —— биргермајстер Земунски 430, 746.
— Лука, саветник 218.
Лазаревић Марко 725.
— Мојсило, трг. из Земуна 342, 423; његова преписка 451—454, 535, 562, 564, 566, 568, 569. жена му 535.
—— Петар 626.
— Урош, трг. из Земуна 428, 452, 524, 525, 566; његова преписка 568—571.
Лазић Василије, његово писмо 341.
Лазић Матеј, парох Бродски 162.
Лајпциг (Липиска) 1, 2, 4, 6, 14, 23, 26, 28, 30, 35, 181, 189, 274, 303, 347, 362, 434, 435, 457, 471, 474, 478, 481, 540, 630, 660.
Лак 250.
Латини 102, 372, 373, 436, 437.
Лацковић Левто, трг. из Брода 135.
Лео Франц, књиж. из Беча 288, 296—298, 302.
Леовић Ева, из Брода 108, 394, 395; ванбрачни јој син Ненад 394.
Леонтије, митрополит 470.
Лепојковић Марија, из Сент-Андрије 587.
Ливес Д. 474—476, 479, 481; његова преписка 539—544.
Ливије 232.
Линде 319, 730.
Литавска 353.
Логош 445.
Лозница 302.
Лондон 8, 9, 125, 247, 468, 471—476, 477, 478, 482, 539, 544, 663.
Лудовик, принц 164.
Лукић, из Пеште 132.
— Павле, трг. из Шибеника 554.
Лукјанов, трг. из Харкова 49.
Лук 436.
Лукс, синдикус из Брода 394.
Лумбардић Илија, из Котора 38, 44, 52.
Лучић Лазар 34.

Љоља Дим., Земунац 207, 453, 563.
Љотић Ђорђе, трг. из Београда 431.
Љубибратић в. Копитар.
Љубић 657.
Љубљана 94, 319.
Љуботињанин 50.

Магарашевић Ђорђе 35, 36, 114, 224, 226, 227, 231, 234, 243, 245, 247, 250, 256, 400.
Маглич 661.
Маинак Алоја, проф. из Брода 381.
Мајер Ђорђе, из Осека 83.
—— Ф., из Лондона 477.
Мајерхофер, генерал 652.
Макс, предигер из Хале 8.
Макса в. Ранковић Максим.
Максимовић Јелена, из Сент-Андрије 587.
Малетић Јосиф, из Задра 346.
—— Никола, јурат из Будима 466.

Малоруси 436.
Манасија (у Влашкој) 504.
—, ман. 637.
Мандровић Мих., из Н. Градишке 560.
Манојловић Јова, тишлер, и жена му Љубица 403; његово писмо 604.
Мара в. Миловановић Марија.
Марашли Али-паша 407.
Марешевић Петар 153, 156, 159, 163.
Маринковић Вук 780.
Маринковић Јово, Карловчанин 38.
Марјановић Лазар, грчки учит. у Земуну, његово писмо 64, 342; жена му 65, 452.
Marquette генерал-мајор, командант Задра 738.
Марко, из Цариграда 208, 210, (исти?) 613, 614, 708, 709.
— (Краљевић) 244.
— буљугбаша 429.
Марков Томо 44.
Марковић, из Вуковара 292.
— прота, из Шида 293.
Марковић Стеван, из Н. Сада, његов обрачун 225.
Мартиновић Миле, сердар 222.
Мартиновићи 222.
Маслаћ Анг., из Дубровника 322.
Мата (у Арбанији) 614.
Мателић 738.
Матић 293, 455.
— (из Шида?) 298.
Матић Пет., из Беча, 174, 455.
Матковић, офиц. из Дубровника, 322.
Матозо и Масико, трг. из Пеште, 537.
Матошевић (из Н. Сада?) 291.
Маћедонија 307, 437, 665.
Махмуд II, султан 740, 743.
Махмуд Хамди паша, вез. Босам., 148.
Маша в. Милутиновић — Поповић Марија.
Мађари 171.
Мађарска 173, 179, 190, 229, 231, 307, 309, 326, 378, 406, 470, 541, 606, 659.
Меглински Г. („руски поп") 73; — његова преписка 628—642.
Медаковић Дим. 288—292.
Мејендорф 631.
Меленци 617, 618.
Мелцер Јос. 321, 324.
Менчиков, кнез, 672.
Метелка, проф. из Љубљане, 319.
Метерних, кнез, 400.
Методије св., 436, 437.
Мехадија 440.
Механџија Стеван, његово писмо 736.
Мехмед паша, везир Босански, 147.
Миклошић Фр. 57, 58, 287—289, 291, 294, 296, 298, 302.
Миколић (Николић?), барон, 514.
Микошеви (?) Кула 661.
Мила, кум (Вуков?) из Брода 98, 100.
Милаковић Димитрије, његова прописка 28—60, 731; 35, 322, 483; — брат му 31; — мати му 41.
Милета (Радојковић?) 666.
Милеуснић браћа, њихова преписка 448—450; 739.
Милешева 238.
Милидраговић Атанасије, из Ријеке, 344.
Милован Чаругџија 701.
Миловановић Јован, писар, 431. — Марија 452, 453, 460—463; њено писмо 558.
Миловук Јос. 34, 88, 99, 101, 104, 116, 119, 120—122, 125, 127, 131, 135, 153, 161, 226, 231, 232, 234, 236—238, 245—247, 252, 256—258, 264—266, 268, 273, 276, 278, 279, 312, 319, 320—323, 329, 369, 380, 389, 404, 443, 447, 459, 507, 510, 546, 573, 587, 622, 628, 643, 650; 740, синови му Милан и Душан 587.
Милојевић Тома, његово писмо, 409.
Милосављевић Арон, његово писмо 572; жени му 572.

Милосављевић Атанасије, трг. из Београда 431.
— Илија, зет Перуничићев, 613.
— — из Панчева, 705, 706.
— Јокса (чича Јокса) 418.
— Сима, Паштрмац, (Амица), његова преписка 416—422; жена му Смиљана 416; деца му Василије и Анка 416.
Милутин в. Радовановић.
Милутиновић Ђура, (Борђе) Црногорац, његова преписка 423—433; 534.
Милутиновић Петар, хирург из Винковаца, 381.
— Живан 403.
Милутиновић Сима (пријатељ, земљак Вуков. Чубра) 18, 35, 36, 38, 50, 206, 371. 380, 407, 425, 427, 456, 457, 476, 484, 500.
Милутиновић — Поповић Марија (Маца) и мати јој, 678.
Миљевић 165.
Митровица 124, 125, 293, 381, 385—387, 569, 646.
Митровић Станиша, већилар г. Јеврема Обреновића, 431.
Митрополит в. Јовановић Петар
Мићић Јован 666.
Михаиловић Јустин, из Вуковара, 262—264, 268—273, 275—277, 281, 283, 284.
— Ламбра, трг. из Београда 431.
— Павле, његово писмо 725.
— Симо-Сломо, њег. писмо 588.
— ђенерал, из Панчева, 518.
Михалаћ, срп. агенат у Букурешту, 407, (из Беча исти ?) 577.
Михановић, из Загреба, 119, 122,
— Антон (исти ?), Аустр. конзул у Београду, 430, 432.
Михл (код Н. Хаџића, у Земуну) 523.
Миша, учитељ (?) из Земуна, 342.
—, поп Бански, 573, 574.
Мишљеновић Тимотије, бив. учит. из Болмана, 250.
Младеновић Субота, 542; његова преписка 573—576.
Млеци (Венеција) 119, 140, 238. 240, 259, 307, 396, 514, 673.
Млечани 56.
Мојсије, игум. из Црне Горе, 38.
Мојсило в. Лазаревић
Мојсиловић Јосиф, из Беча, 168, 170.
Монтескије 141.
Морави (Мачава, Mergus) 435, 437.
Moravia (parva, у Србији) 436, 437.
Moravia Magna 436.
Моравска 319, 376.
Моравци (на срп. Морави) 435, 436.
— (Mähren) 436.
Mosburg 435.
Москва 441, 584, 606.
Мостар, 31, 486.
Мостарски Јован 139.
Мразовић, 410.
Муласановић Хасан-ага 95, 392.
Муравић Фердинанд, трг. из Брода 135.
Мухач, (Муач) 243—245, 249, 250, 252, 254, 256, 257, 258, 203, 271.
Мухур-сахибија 614, 615.
Мушицки Л. 37, 364, 371, 510, 582.

Нађ 84. 116—118, 132, 140, 144.
Најрајтер Мартин, књиж. из Прага, 325, 507, 740.
Нако (Јован ?), из Пеште 513.
Неандер, проф. из Берлина, 658. 659.
Напољ 514.
Недељковић Јов., трг из Шида, и жена му Марија 287.
— Тодор, биров из Вршца 361.
—, из Беча 455.
Недић Јован, парох из Сент-Андрије 587.
Немања, „принц“, 121, 235, 236.
Немац (-ци) 233, 243, 351, 372, 373, 436, 437, 454, 691.
Немачка (Германија) 17, 19, 20, 22, 23, 31, 35, 36, 112, 191, 414.
Ненадовић Јеврем, саветник 218.
— Матија, прота 501, 626.
Неофит 41,
Неслер, синдикус из Брода 343.

Неслроде, гроф 304, 444.
Нестор, ђенерал 139.
Несторовић 251.
Неторовић Мата 52.
Нешић Ђорђе, његово писмо 455.
Нешковић Танасије 425, 426.
Никола I, цар руски 34, 125, 219, 245, 303—306, 309—311, 405, 441, 444, 478, 548, 584, 596, 597, 606, 608, 628, 638, 698, 719.
Никола X. К. Димитрије 205.
Николић Андрија, из Земуна 564.
Николић Димитрије, трг. из Шиклуша, 250.
—— ——, из Земуна 566, 567.
—— Живан. трг. из Београда, 431.
—— Кипријан, његова преписка, 400—408; 604; —
—— фамилија му, и син му 405.
—— Сава в. Петровић Јевта.
Никшићи (Турци) 54.
—— (место) 431.
Нићифор, владика 630.
Нова Градишка 118, 120, 151, 560.
Новаковић, офиц. из Дубровника 322.
Нови Бечеј 80, 710—712.
Нови Сад 34, 36, 37, 225—227, 239, 242, 261, 268, 270, 271, 288, 289, 293, 299, 319, 341, 377, 391, 403, 483, 562, 610, 621, 630, 677, 727, 731.
Новић Јоксим 278, 280, 281, 284; преписка 281; отац му 278.
Новосађани 34.
Новосиљцев Н. Н. 353.

Његуши 222.
Њежин 441.
Њујорк 22, 24, 26.

Обрадовић Доситије 380, 582.
Обреновић, Јеврем (Господар) 425, 427, 430, 431, 453; његова преписка 487—506; 531, 536, 578, 588, 730; син му 493.
Обреновић Љубица 63, 204, 213, 398, 432; (Милошевица) 440.
Обреновић Јован 158.
—— Јулија 197.
Обреновић Милош (Господар) 7, 8, 48, 204—207, 210, 212, 213, 243, 304, 306, 308, 309, 369, 376, 396—398, 405, 407, 408, 416—419, 430, 440, 442, 444, 452, 453, 457, 463, 464, 471—473, 475, 476, 488, 489, 493, 495, 497, 501, 514, 515, 518—520, 523, 530, 532, 549, 575, 579, 580, 585, 595, 596, 605, 607, 609—612, 614, 619, 620, 629—631, 633, 634, 637—640, 643—645, 647, 657, 658, 669, 676—678, 681, 695—698, 712—714, 730, 742, 743—745; његово писмо 744—5; синови му 213, 261; Милан и Михаил 489; кћи му Савка 440, 442—444; породица му 519, 620, 637; Михаил, кн. (кнез), 215, 218, 500, 502, 504, 514, 575, 669, 718, 722—723.
Овидије 731.
Озаљ 88, 92.
Озерски, руск. инжињер и капетан 512, 515.
Омир 3, 140.
Опатовци 291.
Орја Лука 221.
Орлај Јован, директ. Њежинске Академије 73.
Оршава 440, 445.
Осек 80, 83, 91, 93, 96, 98, 99, 104, 106, 107, 122, 125, 126, 129, 229, 237—239, 243, 249, 343, 557.
Осечани 97, 93, 105.
Осијан 3.
Острог 42, 220.
Острогон 403.
Остружница 425, 426, 453, 680.
Оџаци, турско село у Босни 158.

Павић Карл, каноник из Ђакова 348.

Павковић Лазар, из Беча, и брат му Марко 314.
Павле, полицаја из Пожаревца 682, 683, 686.
Павлић Јорнеј, парох у Ливанској вароши 135, 138.
Павловић Димитрије в. Татишчев
— Јова, прота Шабачки, 637.
— Мелентије, митрополит 630, 657.
— Никола 90.
— (Тодор?) 651.
Пазарџик 431.
Пазмансум 160.
Пајсије, јеромон., његово писмо 655.
Пајтонов син 47.
Паланка 207, 444.
Палацки 285.
Палеж 494.
Палковић, проф. из Пожуна 177.
— инжињер 677.
Панић Аврам, поп из Шида 66, 340.
Панонија, 437.
Панта в. Хаџи-Стојило
Пантелин 730.
Панчево 76, 82, 452, 518, 562, 647, 651, 652, 654, 705, 706.
Пањева 440, 445.
Париз 65, 129, 204, 475, 672.
Паскијевић, генерал, 615.
Паунковић С., његово писмо 577.
Паштрмац в. Милосављевић Сима
Пеја, кантарџија 425, 426, 429.
Пејичић Конст. др. 610, његова преписка 643–654; 691; жена му 643, 647, 650; син му Младен 648.
Пен, млади, 471.
Пентер Ауг. Сан., његово писмо Вуку, 1.
Перишић Тома Вучић, чл. држ. савета 216, 430, 670.
Перовић Стеван, сердар 222.
Перовићи 222.
Пертес, књижар из Берлина 477, 658, 659.
Перуничић Милосав, његова преписка 612—616.
брат му 613; деца му 613; породица му 614; син му 614, 616.
Петар Велики 268, 269, 606.
—, бивши писар магистрата Крагујевачког 613.
—, Татар, 613.
Петрановић, студ. из Грања 352.
— Кузман, трг. из Шибеника, 554.
Петриња 737.
Петроварадин в. Варадин
Петровић Атанасије, из Земуна 711.
— Ђорђе, цензор у Пешти 175, 412, 413.
Петровић Данило, кнез 24, 26, 59, 220—222.
—, владика црног. 369.
— Деметер, трг. из Брода, 135, 138.
— Ђорђе, вицепрезидент сената 49, 50, 52, 220.
— трговац из Винковаца 381.
— Јевто и Николић Сава, њихово писмо 547.
— Јован, ковач из Земуна, његова преписка 61—65; 342, 370; 453, 700; син му Живко 61, 62, 64, 370.
— Милутин, саветник 218.
— Петар I (светитељ) 278, 484.
— II, владика црногорски, 39—48, 50—56, 58, 222, 513, 601;
— синовци му 52.
— Филип (Карабаша), поп из Земуна 63, 224, 342, 453, 526.
Петровићи, пород. 222.
Петроград 4, 8, 9, 15, 38, 48, 53, 55, 175, 221, 284, 304, 306, 308, 309, 322, 323, 440, 441, 511, 512, 541, 543, 549, 628, 630–632, 642, 727, 741.
Петроније, калуђер с Цетиња 41, 45, 47.
Петронијевић Аврам 64, 216, његова преписка 396—399; отац, мати и жена му 398.
Петхнер (Бетингер), надворни саветник у Дрездн 5.

Шеħ 50, 614.
Пецикозић Глиша, из Вуковара 282.
Печвар 249.
Печуј 140.
Пешина Фајирс, из Кенигреца 322.
Пешта 3, 46, 48, 54, 83, 84, 87, 91, 96, 99, 101, 113, 116, 120—125, 127, 128, 131—133, 135, 139, 141, 145, 151, 153, 155, 158, 161, 175, 216, 217, 226, 231, 234, 253, 256, 257, 265, 268, 272, 273, 275, 278, 285, 287, 319, 326, 330, 331, 334, 338, 351, 361, 369, 376, 389—392, 403, 404, 413, 426, 427, 428, 442,, 489, 503, 507, 508, 510, 512—514 521, 537, 551, 564, 565, 572—575, 588, 644, 646, 647, 651, 699, 710, 740.
Пидол, двор. саветник 378, 523—525.
Пини, рус. конзул у Букурешту 308, 397.
Пинкертон, секрет. Лондон. библ. друштва 470, 474, 481.
Пипери 221, 222.
Пиперковић Екатарина, из Сент-Андрије 587.
Пирх Ото, његово писмо 627.
Писарев Александар, пресед. општ. истор. etc. из Москве 584.
Плаел др., из Брода 145, 152, 159; његово писмо 581.
Пламенци 222.
Плевље 431.
Погодин 511.
Подгорица 221.
Подгоричани 222.
Подругović Тешан 425, 426.
Пожаревац 204, 209, 419, 420, 518, 579, 609—611, 630, 647, 682, 686, 734.
Пожега, 118, 120, 159
Пожун (Пресбург) 17, 119, 177.
Појана (у Влашкој) 505.
Полинчић Стјепан, из Брода 108, 116, 394.
Пољак (-ци) 294, 352, 435, 436.
Пољска 353, 436, 615.
Поморци (Pommern) 437.
Понграц Јован, из Пеште 415.
Попп К., из Земуна 535.
Попанешковић Милица, от Литманова, из Сент. Андрије 587.
Поповић Васа, кнез 416, 417, 420, 440, 441 („кнѣз Василиовичъ") 532, 612, 618.
— Гаврило, архим. 689, 690.
— Димитрије (ђакон) из Сомбора, 649.
Поповић Јевта, учит. из Трста 106, 119, његова преписка 174—176, 321.
— Јован, из Руме, његово писмо, 586.
— С. Јован, његова преписка 358—365.
— Коста Јован, трг. из Београда 431.
— Лаза, писар кн. двора 430.
Поповић Никола, из Брода, његово писмо 72; 79—81, 89, 91, 96, 98, 100, 103, 116, 149, 348, 581.
— отац му 80.
— Спиридон, његова преписка 552—556.
Поповски Алекса, његова преписка 609—611; 620.
Порфирогенит Константин 435.
Праг 14, 285, 507, 513, 545, 546, 727, 729, 740.
Прајз Петар 285.
Прентина главица 220.
Прерадовић Стеван др. 134; његова преписка 515—520; 574, 610, 675—677.
Призрен 613.
Пришић Гаврило, уч. из Суљоша 250.
Протић Анто, саветник 501.
— Бока, попечитељ внутр. дела 501, 708, 709.
Пуковник (неки) 642.
Путник, епископ 45, 76.
Пшемисл (Przemysl) 436.

Раваница 637.
Рагаци Александар 412, 413.
Радзивилово 47.
Радивојевић, архим. 75, 76.
Радичевић (из Н. Сада) 291.
— Стеван (исти?), чл. држ. савета 405, 430.
Радичевић Тодор (Тоша) 87, 92, 96, 98, 100, 116, 120. 124, 127, 133, 134. 136, 137, 666(?).
Радовановић Марко, трг. из Земуна 424.
Радовановић Милут., трг. из Београда 371, 423, 426, 429, 431, 614 (?); његова преписка 699—707; син му 703; кћи му Драгиња 704.
Радовић Гаврило, трг. из Београда 431.
— Димитрије 502.
Радојичић Харалампије, његово писмо 339.
Радојловић, из Београда, 706.
Радовић Миљко 175.
— Иво Раков 222.
Радовићи 222.
Разлог 307, 396, 397.
Разложани 397.
Рајилић Атанасије, његово писмо 560.
Рајић Јован 353, 373.
Рајмер Ђ., књижар из Берлина 1, 3, 6, 7; његова преписка 178—203.
Рајна 11.
Рајовић Божидар 505.
Рајовић Стеван 452, 519.
— Цветко 467 (?), 501; његова преписка 578—580; 639.
Рајиновац, ман. 655.
Ракићка, удова из Земуна 453.
Раковица 418, 655.
Рам 661.
Ранке Л. 223; његова преписка 656—674; 673, 674; жена му 670—672; њено писмо 673.
Ранковић Максим 205, 423, 429, 613, 614, 686(?).
Рашани (Rasien) 435.
Рашка 435.
Рваћани 116.
Редигер, из Брода 102.
Рекалић Јован, трг. из Шанца 431.
Ржебаун Ђорђе, проф. из Лавова 155—157.
Рибник 88.
Ријека (Фиума) 119, 298, 344, 346.
Рим 126, 140, 511, 514, 656, 657.
Римљани 243.
Риста, жена Саве Николића 547.
— из Београда, 614, 700.
Ристић Јован К., његово писмо 725.
Рогулић, из Шатринаца, 298.
Родоканаки & Comp. трг. из Беча, 534.
Розмировић Венијамин, секрет. из Београда 431.
Роковци 125.
Рудњај, еписк. мађарски 87.
Рума 586.
Руми, из Беча, 116; његово писмо 177.
Rupontschlik (?), из Беча 468.
Рус(-и) 147, 219, 268, 269, 307, 396, 397, 433, 610, 629, 672.
Русија 24, 47, 49, 52, 75, 77, 78, 111, 161, 275, 276, 285, 303. 304, 306, 308. 352, 441, 442, 444, 470, 563, 564, 596, 597, 600, 634—636.

Сава, р., 147.
Сава, владика 407.
Савамала (у Београду) 405.
Савић (Чотрић) Јевта 583.
Савић Конст., из Бремена 250.
Саво, из Црне Горе 42.
Садразам 613.
Саза-Себеш 240.
Салцбруг 514.
Сапсуги 697.
Сарајево 147, 148, 154, 161, 662.
Сарајлија (-је) 87, 100, 104, 147, 148, 453.
Сафин, фенрих из Дубровника 322.
Сашањски 611.
Свети Бурађ, ман. 74—76, 167.

Светопук 435.
Свилајнац 207, 343.
Себастијановић Јов., адвокат из Брода 72, 79, 81, 84, 85, 90—97, 100, 103, 104, 106—108, 110, 112, 113, 115, 116, 118, 122, 131—137, 139, 140, 392—395, 581.
, отац му 81, 136.
–, брат му поп 81.
Сегедин 48.
Седоглавић, из Беча, 48.
Секуч. проповедник из Пеште 514.
Село 555.
Сена, г-ђа из Београда, 700, 705.
Сента 401—404, 605.
Сент Андрија 207, 587.
Сентомаш 650.
Сенф, професорка из Хале, 4, 6, 12; мати јој 10.
Сењ 448—450, 739.
Сепеша Барона, влад. печујски 140.
Серна Соловјевић Александар, његова преписка, 352—354.
v. Сефридус Лудвик 437.
Сечењи, граф. 611.
Сивецки Војта, из Кракова 322, 434.
Сидор, адјункт мађар. канцел. у Бечу 75, 164.
Силистра валија 615.
Симић Алекса, његова преписка 204—223, 736; 428, 430, 519, 520, 532—538, 639; брат му 207; син му Милан 212; кћи му Савка 216; жена му 216; породица му 216.
—— Симо, трговац из Шибеника 554.
—— Стојан 407, 501.
Симоновић Атанасије, из Темишвара, његова преписка 77, 78.
—— Милутин 425, 427.
Симуновић Игњат, из Шида и деца му Милица и Бока, 287.
Сирахи Риста, из Земуна 710.
Скадар 221, 238, 613.
Скала Франц, келнер из Беча 529.
Скалица Тома (Скалиндербег), терзија из Брода 82, 85, 90, 91, 93—97, 100, 103, 104, 106—108, 112—120, 122, 124, 127—137, 139, 140, 149, 158, његово писмо 392.
Скандинавци 456.
Скопље 615.
Скрадин 554.
Славјанин 114, 126.
Славонац (-ци) 79, 116, 233.
Славонија 158, 307.
Сланци, ман., 655.
Словаци 436, 508, 509.
Словени (-ин) 80, 129, 243, 294, 436, 438, 730.
Словенци 294.
Смедерево 369, 431, 613.
Смиљанић Аца Стјепан (Аџи Смиљанић), из Брода, 100, 116.
Смирдин и Оленин, књижари из Петрограда 304.
Снегирев Иван, секрет. општ. историје etc. у Москви 584.
Сомбор 516—519, 648—651, 675—677.
Соненберг, др., из Брода 100, 116.
Соненлајтнер, регирунгсрат из Беча 379, 380.
Сотир, из Земуна 63.
Спирта, из Беча 704.
Спуж 221, 222.
Срби (-ин) 14, 26, 28, 32, 48, 49, 63, 101, 116, 126, 147, 154, 155, 212, 213, 227, 229, 232—234, 265, 274, 278, 281, 282, 285, 294, 308, 339, 340, 351, 353, 359, 382, 397, 400, 405, 407, 428, 435—437, 443, 445, 453, 470, 474, 475, 479, (мухамедовци) 479, 491, 504, 516, 540, 548, 555, 560, 629, 634, 648, 650, 652, 653, 656, 662, 672, 691, 714, 715, 729.
Србија 9, 21, 35, 48, 50, 52, 73, 136, 138, 139, 147, 151, 158, 160, 179, 213, 214, 243, 246, 261.

263—265, 273, 275, 279, 298, 303, 304, 306, 308—310, 313, 359, 360, 373, 396, 397, 404—407, 435—439, 463, 465, 471, 473, 475, 476, 478, 487, 489, 503, 512, 515—520, 538, 540, 541, 543, 550, 582, 583, 585, 590—597, 601, 602, 604, 628—631, 633, 634, 636, 638, 643—646, 648, 657—660, 662, 665—667, 669, 671, 672, 676, 677, 687, 689, 691, 692, 711, 713, 714, 730, 734, 742—743.
Србијанац (-ци) 151, 157, 158. 243, 644.
Срем 173, 235, 432, 583.
Сремац (-ци) 233.
Ставрополь 549.
Стајевић Јевтимије, трг. из Мухача 250.
Стаматовић 266.
Станишић Павле, саветник 218. 430.
Станков Стево 39.
Станковић, проф. у семин. у Пешти 145.
—, клирик ђаковачке дијец. 735.
Станоје, терзија из Пожаревца, 682, 683, 686.
Станчилово 440.
Старчевић Сима, парох у Карловачу 121, 159.
Стеван, берберин из Земуна 342.
Стевановић Димитрије, ланар из Будима, његова преписка 459—467, 558, 684, 687, 688; жена му Ирина 460, 461, 463—465, 681; Ката 464; кћи Јерина 464, 467, 469, 681.
— Дионисије, син претходног (Будимлија) 610; његова преписка 681—690.
Стевановић Емануел, трг. из Београда и син му Владимир 431.
Стефановић Стефан (Тенка), савет. 218.
Стејић Јов., доктор 64, 263, 269, 271, 404, 417, 418, 455, 517, 637, 646, 657, 692.
Стојановић Стефан, саветник 218. 501.
— Никола, манипулант Матице Српске 256.
— Цветко, трг. из Београда 431.
— неки 505.
Стојковић Атанасије 74, 75, 470.
Столац 147.
Стратимировић Стеван, митроп. 75, 76, 256, 621; његово писмо 742—4.
Струве Густ. Хенриков 311.
Студеница 613.
Суботић Јован 288, 362—364.
— (Субота Младеновић?) 564. 565.
Суботица (Марија-Терезиопл) 604, 606.
Сувајџић Тодор 604; његово писмо 606.
Сулејман Намик паша, вез. босански, 147.
Султан 610, 613.
Суљош 250.
Сурдук 615.
Сцевола 32.

Талфј (Тереза v. Јакоб) 9, 10, 15. њена преписка 16—27; 91, 111. 280, 457, 468, 670; породица јој 19, 26; муж јој 20—22, 25—27; брат јој 19, 21; кћи јој Марија 20—22, 25; син јој 22.
Тарда 250.
Татишчев Дим. Павл. 42, његова преписка 303—311; 628, 631, 632, 634, 637, 639, 641.
Тацл, фенрих из Дубровника 322.
Тачкаџија, из Осека 83, 122, 125.
Текелија Сава 376. 391.
Текериш. село 313.
Темишвар 5, 6, 78, 168, 173, 175, 178, 293, 299, 359, 373, 440, 445, 447, 453, 589, 603, 714, 715, 724, 726.
Теодоровић Лазар 736.
Теплиц 514.
Тибинијон, г-ца из Хале 6.
Тиман, суперинт. из Хале 10.

Тирка Тодор 7, 50, 51, 53, 55, 63, 89, 93, 179, 180, 209, 211, 313, 318, 319, 323, 325, 326, 344, 350, 507, 526, 530, 531, 538, 548, 575, 628, 631, 697, 734; жена му Марија (Маца) 440.
Тирнер, из Осека 87, 98, 99, 104.
Тирол Дим. П. 74, 77, 78, 263, 358, 430, 452, 622; његово писмо Вуку 721—724; његов синовац 722.
Тиролска 157,
Тодор (Павловић ?), из Пеште 132.
Тодоровић Атанасије, проф. из Н. Сада, његово писмо Вуку 35.
—— Лаза, чл. управе Београд. 430, 501, 579.
Тодоровић Петар, из Трста, Вуково писмо њему 14.
Томић Владислав Тодор 464.
Томић Петар, из Дубровника, 322.
Томов Перо 44, 52.
Тончевић Ђурица, из Земуна, 710.
Топаловић, Ђаковач. клирик у Пазманеуму 160—162.
Топчидер 405, 496.
„Торцоман" в. Васиљевић Васа.
Тоске 666.
Травник 147, 161.
Тресков Ада, г-ца, и родитељи јој, из Берлина 674.
Трешњево, у Цуцама 50.
Тржиште 323.
Трифунац Павле, председ. Матице 390, 653.
Трст 14, 28, 32—34, 36, 38—41, 44, 47, 48, 50—53, 57—59, 121, 174, 176, 313, 314, 316, 321, 323, 324, 327, 329—333, 335, 485, 486, 553, 630, 642, 673, 731.
Тршић 421, 583, 595.
Ттумара Антон 226; његово писмо 551.
Тун, минист. просвете у Бечу 286, 653.
Тургењев 324.
Турнер Тома, из Дубровника 322.
Турска 26, 124, 159, 187, 188, 219, 401, 669, 741.
—— Хрватска 159.
Турчин (-ци) 39, 54, 147, 155—161, 220—222, 308, 380, 410, 453, 662, 669, 688.
Туцић Фридерик 159.

Ћирил Св. 436, 437.
Ћириловац 369.
Ћирић Панта, из Смедерева 369.
Ћирјаковић, млади, у Бечу 175.
Ћирковић Ђорђе, из Трста 314.

Уваров Сергије, граф 719.
Угарска в. Мађарска.
Угричић Јевтимије, секрет. књаж. 398.
Ужице 630.
Унгер др. 69.
Урица 380.
Urquhart 480.
Урош в. Лазаревић.
Урошевић Милош, из Земуна 342.

Фајхтерслебен, бароница из Брода 128—130.
Фалст, шпедит. из Берлина 193.
Фатер С. Ј., његова преписка 1—12; 15, 434; жена му 5, 6, 7, 9, 11; деца му 7, 8, 9, 11; синови му Луји и Ото 5, 6, 7, 8, 9; кћи му Јулија 6.
Фенек, ман. 282.
Ферић Јаков, из Брода 91—93, 95, 103, 106, 113, 137, 392.
Фесл Ј., њему писмо 607.
Филип в. Петровић.
Филиповић Адам, управ. семин. Ђаковичке 93, 98, 99, 101, 102, 105—107, 116—118, 126, 135, 138, 140; његово писмо 348.
—, (из Пеште?) 576.
Финландија 494.
Фиума в. Ријека.
Флоренција 514.
Фојит, генерал 634, 746.
Фолке Фридр., књижар из Беча 50, 324, 370, 628, 661.

Форишковић Јован, из Шида, и брат му Митар 287.
Франкфурт на Мајни 494.
Француз(-и) 56, 373.
Француска 24, 129.
Фрања Јосиф, цар Аустр., 26, 297—299.
Фреге и комп. 15.
Фриц. официр из Дубровника 322.
Фрушић Дим. 14, 41, 45, 175, 321, 324.
Фус Пав. Никол. 719, 720.

Хазе, књижар из Беча 324.
Халбауер, трг. из Пеште, 330—332, 338.
Халле 1, 3, 4, 6, 7, 9, 10, 12, 13, 15, 17, 19, 434.
Хамуљак Мартин 46, 88; његова преписка 317—338; 350, 507, 508.
Ханка В. 285, 730.
Harper браћа, књижари из Њујорка 24.
Харков 48, 49.
Хартлебен, књиж. из Пеште, 128, 141—145, 150, 155, 161, 278, 324.
Хаусман Ј. Фр. Л., секрет. Гетиншког учен. друштва, 69—71.
Хаџи-Бајић Тодор 417.
Хаџи-Батала 210.
Хаџи-Михаиловић Сима, из Шалежа 494, 495.
Хаџи-Стојило Панта, консул 206, 398, 430, 487, 488; његова преписка 530—538; 536, 639, 721; његово писмо 740.
Хаџи-Стојиловић Марко, скелеција Јеврема Обреновића 425, 427.
Хаџић Константин, трг. из Брода 135, 138.
—— Јован (Мих. Светић) 247, 430, 455, 610(?), 677, 728.
—— Л., секрет. Матице 391.
—— Никола, директор 151, 262—266, 275, 277; његова преписка 521—529; син му Хенрих 526—529.
Хеденус, др. из Дрездe 434.
Хезекил, предигер из Халe, 8.
Херман Јаков, књигов. из Беча, 371; син му Франц и књи 367, 368, 370, 371.
Хертл, штампар из Лајпцига 4, 5, 7, 8, 9.
Херцеговац (-ци) 28—30, 32, 744.
Херцеговина 26, 54, 104, 229, 431, 480.
Холцмајстер, из Осека 122.
Хопе 53.
Хрватска 49.
Хржењак, месар из Брода 108.
Христић Дим., трг. из Београда 431.
Хриштофи Батор, војвода Ердељски 240.
Хришћани у Турској 26, 160, 219.
Хроматко, проф. 321, 324.
Хрудим 326.
Хумболт 717.

Цариград (Стамбол) 64, 147, 148, 261, 308, 309, 444, 474, 476, 479, 539, 542, 611, 613, 630, 657, 672, 741.
Царица Аустријска 652.
Цер 313.
Цетин 160.
Цетиње 38—47, 50, 51, 53—55, 57—59, 220, 222, 282, 333.
Цетињско поље 50.
Циглер Јос., проф из Кенигреца 317, 318, 320, 322, 323, 325—327; његово писмо 350.
Цика 446.
Црна Гора 24, 39, 47, 48, 50—52, 54, 56, 59, 159, 220, 222, 238, 277, 424, 476, 484, 613, 662, 717.
Црница 41, 222.
Црногорац (-ци) 26, 54, 116, 220—222.
Црнојевић Стеван 56.
Црнојевићи 56.
Црници 26.
Цуца Петар, Црногорац, официр у козачком атаманском пуку, 55.
Цуце 50, 222.

Чабрајић Петар (Пејо), ускок Босански, из Брода 95, 103, 132, 133, 392.
Чанић 694.
Чарапић 74.
Чачак 417.
Чарнојевић, и син му 442.
Чеваповић Грга, гвардијан 86, 109, 110, 112, 114, 115, 118, 123, 127, 386.
Чево („из Шчева") 431.
Челаковски Ф., његова преписка 545—546.
Челиковић, из Задра 346.
Черкези 698.
Черновац 75.
Чех (Чеси) 317—319, 436.
Czechovitz, неко имање 618.
Чешка 326, 436, 514.
Чокрљан Ђорђе, др. из Темишвара 446; његова преписка 713—716; жена му 716; синовци му 713, 714.
— Михаил 713, 715.
Чолић Лаза, трг. из Дубровника 486.
Чоп, кап. вар. Брода 90, 95, 97, 113, 393, 394.
Чопор Марија, из Сент-Андрије 587.
Чубро в. Милутиновић Сима.

Џебић в. Диебић.
Џелалидин паша, везир Босански, 147.

Шабац 403, 425, 427, 453, 487, 488, 492, 494—496, 547, 578, 588, 617.
Шаги, из Пеште 312
Шаде Фр. 387.
Шапчани 489.
Шаренград 403.
Шаторишће 244, 245, 247—249.
Шатринци 298.
Шаумбург, књиж. из Беча 325.
Шафарик Пав, његова преписка 727—731; 119, 154, 155, 270, 275, 276, 277, 285, 319, 364, 434, 435, 438.
Шашинци 298.
Швајцарска 514.
Шведска 186.
Швечке (Schwetshke), књижар 4, 15
Шевић 603.
Шедијус, проф., и син му 509.
Шер Фердинанд, књижар у Хагу 4.
Шешић 251.
Шибеник 139, 313—316, 552—554, 556.
Шид 285, 287, 289, 292, 293, 296—299.
Шиђанин 302.
Шиклуш 228, 232, 235, 237, 239, 243, 245, 248—250.
Ширински-Шихматов, књаз 718.
Шићар Сима 124, 256; његова преписка 312; 321, 326.
Шишатовац 582, 583.
Шишков Ал. Сем. 73, 74.
Шкодра паша 613, 615.
Шкуљевић Јово, из Дубровника 38, 40, 44, 45, 322; његова преписка 483—486.
Шлеска 319.
Schlechhuber Veit 735.
Шокац(-ци) 102, 109, 110, 114, 155, 274, 382.
Шомшић, конзилијар из Пеште 574
Шот, др. проф. 187.
Шпиро 42.
Spies Ludvig, полиц. комесар у Земуну 746.
Шпирта Конст., из Беча, 522.
— из Земуна 522.
Spizl, полиц. агент у Броду 735.
Штајилаја, барон 509.
Шталиц и Комп. 189, 191.
Штерис, др. из Беча 504.
Штили К., његово писмо 351; 376.
Штрајбиг, адјункт штамп. пешт. 146.
Шћепан Мали 50.
Шуто 43.
Шупић Јован, учитељ из Шибеника 554.

II

Граматички регистар.

Азбука Вукова 742.
— ћириловска 436.
— свесловенска 438.
акценат, квантитет и пребацивање акцента на предлоге с обзиром на метрику у нар. песмама 362—465.
акценти Брлићеви 143.
германизми у ст. слов. језику 436.

Гласови:
рус. *о*, *е*, срп. *ѣ*: песъ, сотъ — пьсь, съть 374—376.
рус. *я* срп. *е*: мя, тя, ся, чадо — ме, те, се, чедо 274—5, 374, 376.
н м. *њ:* бранење 384.
с м. *ш:* сљедећи 384.
оруже (м. оружје) 52.
коње, копјача, према: дупља, шупља, шупљика.
сумја (а не: сумља или сумња) безумје 233.
дј и *ђ:* дјевојка, дјед, дјело, дјеца али: шукунђед. —
dj, tj, gj и ch у Босни и Херцеговини 143.
рус. *ер, ре, ро*, срп. *рь*: крестъ, перстъ, кровь — крьсть, прьсть, крьвь 374—376.
шеница (м. пшеница) 52.
чела (м. пчела) 52.
Граматика српска 77, 229, 251, 278, 410.
— Вукова 389.
— Магарашевићева 243.
— словенска 229.
— латинска 360.
— француска 410.

Језик бугарски 396, 437, 475.
— влашки 360.
— грчки 241, 543.
— енглески 469, 476.
— крањски 435.
— латински 80, 360, 479, 541.
— маћедонски 437.
— мађарски 168.
— немачки 168—171, 212, 344, 360, 540, 616, 672.
— пољски 435.
— руски 396, 435, 471, 541, 630, 633, 639, 640.
— словенски, славенски, црквени 180, 229, 232, 274, 275, 307, 352, 414, 435—437, 455, 479, 541, 640, 743.
— славенороски 352, 541.
— српски (нашки) 16, 17, 20, 23, 69, 215, 229, 233, 243, 265, 267, 281, 344, 348, 352, 377, 379, 410, 414, 436, 443, 472, 539, 541, 543, 544, 592, 593, 595, 630, 659, 723.
— прости (народни) 80, 162, 173, 437, 451, 479, 732.
— „илирски" 274, 414.
— стари српски 274, 275.
— славеносрпски 274, 541.

— Вуков 114, 115 („свињарски") 373.
— Видаковића и др. 115.
— Атан. Стојковића у преводу Нов. Завета 470. 541.
— С. Милутиновића 380, у Србијанци 35.
— Објављенија о Макровиотици 102.
— у књижевности шокачкој 115.
— талијански 80, 360.
— француски 410, 471, 540.
— турски 344, 455.
— чешки 435.
— књижевни код Грка, Латина, Немаца и Француза 373.
језици народни европски 541.
метрика и прозодија српска 362—365.
— грчка 365.

Наречја:
— барањско 233.
— босанско 479, 480.
— дубровачко 154.
— кајкавско (Кекавци) 116.
— славонско 87, 129.
— словенска 252, 253.
— сремско 455.
— хрватско, далматинско, илирско 413, 415.

Облици
црквенословенски у српском књиж. језику 479, 541.
— именски.
Гусле и гусла 126.
gen. pl.: дјевојак 233.
loc. pl.: по зубије, по буџације, у лактовије, у кољеније, на рамена, у небесије, по кућа 233.
inst. sg. i-основа: на *у* (ју). м *и*: сигурношћу, љубављу 384.
Глаголски imperf.: яхше, узяхше 52.

Ортографија Вукова 114, 115, 232, 250, 262, 264, 269, 271, 274, 283, 353, 372, 382, 432, 575, 723.
— Ад. Драгосављевића 232, 233, 265, 267, 269, 270.
— београдске штампарије 262, 637.
— Брлићева 83, 143, 274.
— Бркићева 384.
— досљедна српска 729.
— Ђ. Петровића (будим. штампарије) 175.
— у Алпиској пастирци 561.
— Објављенија о Макровиотици 102.
— Петра Великог 268, 269.
— латинска за словенске језике 126.
— Копитарова 92, 94.
— Метелкина за словеначки 94.
— Даинкова за словеначки 94.
— славеносрпска 231, 239, 250, 302.
— шокачка 302.
— далматинска 413.
— латинска и немачка 372.
— илирска, далматинска 413.
— за Индијанце 94.
О реформи ортографије 83.
ї, у (=ѣ) у Брлићевој грамат. 143.
я, ю, ѣ, ѳ, ј, њ, љ 372.
ѣ: біел, ріеч м. бијел, ријеч — бјелило, рјечит 233.
ѣ: 294.
р̈ м. *ръ*: вр̈, вр̈ови, р̈зати, зар̈зати, скр̈ати се, тр̈о, тр̈ла 232.
р' м. *ръ*: 384.
і м. *и* 232.
у црквен. сл. *і — и* м. *и — ы* (питати м. питати = хранити; питати м. пытати = вопрошивати) 232.
ъ 37, 251, 350.
ѫ 37.
ѳ 37.
гласа х: хлад, хром, њих etc. 383
ји, јим м. *и, им*, (према *њи, њим* као: *ју, јој, је — њу, њој, ње*) 384.

изит'ће 385.
просодија српска 362—363.

Речи старословенске 541.
— црквенослов. 479.
— херцеговачке 229.
— у Вука 373.
— словенске 373.
— које је скупио Вук 280.
— — — — Бркић 87.
— — — — Драгосављевић 228, 231, 234, 261, 264, 266, 268, 269, 271, 275, 279—281, 292.
— — — — Новић 281.
— скупљање 630, 662.
— турске 282, 640.
— Драгосављевићеве 286, 294—296 (нису ушле у овај регистар).
— народне 232, 344.
— туђе у српском 294.
— грчке у Доситејевој Буквици 356.
агачки 58.
баштина („Баштина гола плаштина") 158.
благосрѣдоу быти 287.
бытъкъ 287.
вьсаки 287.
вьсоуда 287.
греку, по — 17.
жалосно 243.
Загрѣлата (загрѣла) 287.
Зета (оузетѣ) 287.
кавгација 244.
кипурија 50.
комшија 117.
крпатак 58.
кътиторъ 287.
Лабъ 287.
лоубовънъ 287.
Лѣвъче (тоулѣвче) 287.
Лъпланъ 287.
љубитељ у срп. јез. 157.
људство 244.
Милеѥ (оумилеѩхъ) 287.
одација 244.
парик 287.
плаштина (cf. баштина) 158.
подгора 243—4.
представити 243.
Призрѣнъ (оупризрѣнѣ) 287, 288.
ражалити 243.
разплакати 244.
расуђивати 243.
севастократоръ 287.
сердце 244.
састављена 244.
спјевачија 244.
сподобити 287.
споудъ 287.
ступ (земље) 50.
тер (натовари тер удри) 158.
троудополож'никъ 287.
тоумге, тоунге 287.
ћунтир 244.
ћутом 244.
оулиѣникъ 287.
усмено 243.
оуставити 287.
хвала 244.
храброст 244.
хобер 50.
џелат 244.
шокац 117.

руне словенске 436.
синтакса српска 281.
употреба imperfecta, и начин исказивања прошлости у српском 233, 234.
хексаметар 365.
цезура у преводу срп. пес. 20.

III

Предметни регистар

агенат српски у Бечу 406, 676.
— ген. мајора Marquette у Бечу 738.
адреса мајора Абрамовића 128.
— сина Л. Кенгелца 170.
— Ф. Скале, оберкелнера 529.
— V. Schlechhuber-a 735.
азбучари 250, 251.
Академија руска 10, 511; њена преписка 718—720.
— инжињерска у Бечу 212.
— уметности у Бечу 723.
арме-обер-команда Бечка 298.
архив Млетачки 56, 57.
— Римски 511.
Assicurazioni Generali 151, 152.

базрђанбаша Београдски 491—493.
бања будимска 636.
бау-дирекција 107.
бегови Босански 662.
„Бели курјак", кафана у Бечу, 128.
берат о наследству књаж. достојанства у Србији 740.
берза бечка 124, 127.
бермет за Вука 461.
библиотека унив. у Гетингену 68, 69.
— Варшавска 322.
— Млетачка 57.
— проте Кишфалупског 245.
— у Кенигрецу 321, 322, 324.
— Римска 511.
— Шибеничке општине 554.
— народна у Београду 700.
бискуп ђаковачки 348.
благослов за превод Н. З. 539.
благочиније црковно 714.
богословија Карловачка 714.
Braminenklasse 730.
„будале латинске" 378.
буна босанска 155, 157, 159, 161.
— мађарска 168, 169.
бунтовници у Цариграду 613.
Буххалтерај котарски 77.

вакцина за каламљење (богиња) 646.
вашар Осечки 83, 87, 122.
— Лајпцишки 142, 181, 189.
— Пештански 92, 106, 119, 124, 125, 127, 131, 132, 145, 155, 164, 231, 232, 234, 236, 238, 245, 247, 253—255, 257, 258, 262, 267—269, 271—276, 279, 312, 361, 375, 378, 383, 407, 424, 428, 429, 464, 489, 521, 565, 586, 598, 622, 650, 651, 681.
везир Београдски 453.
— босански 54, 159, 161.
великаши пољски 435.
— руски 444.
— српски 453.
вересија Тиркина 210.
вино (аусбрух) за Вука 226.
виногради Крушедолски 679.
влада Аустро-Угарске 745.

— Милошева 666.
— српска 745.
владаоци европски 410.
владика Будимски 461.
—е српске 479, 539, 541, 678.
власти српске 403, 479.
— аустријске 421, 422.
војвода црногорски 56.
војска босанска 161.
— руска 396.
— турска 615.

гвардијан (в. игуман) Бечки 156.
генерал Земунски 741.
генерал-команда 77.
генерална команда варадинска 36, 377.
— банатска 298.
гимназија Јоакимсталска у Берлину 7.
— губернска у Харкову 49.
— Новосадска 111.
— Карловачка 652.
— у Темишвару 723.
главари Брдски 220.
главна семинарија (General-Seminar) у Пешти 735
гоњења полициска Вука 592, 593, 598.
господа српска 445, 715.
грађа Вукова за историју 607, 658, 659.
граматици илирски 159.
граница аустриска 402, 741.
— српска 645, 646, 657, 665, 745.
граница црногорска 50.
гроб Доситејев 380.
губернија Кавкаска 441. 444, 549.
гусле за Вука 625.

дар Вуку од кн. Милоша 204, 205.
— од Јеврема Обреновића 488, 492, 493, 500.
двор руски 308.
— књажевски 613.
депутација школска 405.
диван Цариградски 407.
дијета мађарска 140.
дипломе српске старе 58. в. повеље.
— Немањина 287.
— Вукове 415, 438, 584, 585, 719.
— Dr. Плајела 581.
директор Бродски 88.
— штампарије у Београду 730.
дистрикти (нахије) у Србији 741 и в. нахија.
диштрикт Потиски 646.
допуштење (пасош) за оружје 601, 602.
дрва послата Вуку 498.
државе аустријске 540.
државе Светоплукове 436.

Друштва:

Друштво тириншко-саксонско за истраживање отачаствене старине, његова диплома Вуку, 13.
— Краковско учено 438, 731.
— Гетиншко учено, његова преписка 67—71, 731.
— историје и старине руске 584, 585.
— вољно љубитељи руске словесности 75, 77, 731.
— љубитеља књижевности у Темишвару 589.
— српске словесности 287, 652.
— библиско Лондонско 470, 473, 474, 476, 478, 481, 482, 541, 543, 660, 663.
— — руско 470, 631.
— — немачко 659. 663, 664.
дуг Вуков 1.
— Возаровићев 366.

ђакон Вуковарски 284.

епархија Пожаревачка 630.
епископ Далматински 554.
— Буковински 75.
епископска празна места у Угарској 73, 75.

жалба суду Себастијановићева 96.
жупани моравски 436.

жупник Будимски 114.

завере у Србији 666.
закони за Србију 418, 419, 609, 619, 620, 657.
законитост у Србији 643.
запис на Минеју 240.
заслуге књижевне Вукове 501.
звона за Србију 520.
земље Растислављеве, Коцељеве и Херилове 435.

игуман Војиловачки 74.
— Прибиноглавски 270.
— (гвардијан) Бродски 126, 127.
илиризам (о њему И. Брлић) 160.
„илирски“ у Брлићевој грамат. 143.
институт за ливење слова 328.
— за слепе у Пешти 513.
исправке оде Ст. Ј. Поповића 358.
историја зетска 217.
источно питање 669.
историја новија 232.
— српска и словенска 585.
ифтихар — орден 407.

јањичари босански 157.

календар уз Даницу за 1826. г. 105, 373.
канцеларија књажеска 398, 420.
— придворна у Бечу 676.
— мађарска 400, 452, 459, 460.
— Германова 505.
капелан русњачке цркве у Бечу 164.
капетани босански 147, 661.
капицибаша из Цариграда 147.
карта Србије 471, 628, 668.
катедра словенска у Паризу 129.
католици у Босни 155, 662.
— у Нов. Градишци 560.
кафана Weisses Schiff 513.
кеса од пергамента исписана 245.
кнез Љуботински 50.
кнезови, депутати у Цариграду 64, 532, 613, 657.
— у Србији 742.
књиге славонске, далматинске 114.
— Београдске штампарије 727.
— српске 191.
— Дубровачке 129.
— црквене 252.
— школске 252, 256.
— школске за Брлића 87, 91, 93, 94, 96, 98—100, 105, 109, 111, 119, 120, 122—125, 127, 128, 131, 132, 734.
— руске 272.

Књиге:

Вукове 5, 10, 283, 410, 591, 600, 608, 611.
славонске и далматинске 114.
српске 191, 345.
Дубровачке 129.
црквене 252.
руске 272, 350.
латинске 348, књижица лат. (Шуњића ?) 364.
старословенске 541.
талијанске 348.
немачке 348.
чешке 350.
школске 252, 256 (за Брлића:) 87, 91, 93, 94, 96, 98—100, 104, 105, 109, 111, 119, 120, 122—125, 127, 128, 131, 132, 522.
— старе штампане (србуље).
јеванђеље 238, 241, 243.
летурђија 254, 255, 258.
минеј (празнични, Зборник) 240, 241, 259.
молебник 240, 241.
октоих 238, 240, 259.
— Цетињски од 1494 г. 730.
пентикостар 254, 255, 258.
псалтир 238—240, 253—255, 258, 743.
— Цетињски од 1495 г. 730.
служабник 238, 240, 241, 258.
требник 238, 241.
часловац (Чарнојевићев, рук.) 259.
А. В. С. Taffel 122.
Аделунг (неко дело) 109.

Књиге:

—— Речник 365.
Appendini, Not. Storico Critiche 485.
Арсеньевъ, Краткая всеобщая Географія 56.
Бантке (Речник?) 126.
—— Miscellanea 437.
Бауринг Џон, Срп. Нар. Песме на енглеском 378, 472, 473, 475, 530.
Београдац, Српска Граматика 273, 274.
Библија словенска 631, 743.
Болић, Виноделац 345.
Брлић, Grammat. der Illyr. Sprache (Етимологија, синтакса, просодија) 80, 86, 100, 102, 104, 106, 110, 116—119, 122, 126, 129, 133, 138—145, 148—157, 160—162, 273, 274, 276, 735.
—— Алфабетаријон 152.
Бугарске књижице (пет ком.) 371.
Будимски илирски календар 160.
Буквар 251, 743.
Буна Срба (Гаврила Ковачевића) 370.
Весели, Hochzeitslieder d. Serben 107, 374, 376, 457, 469, 473.
Видаковић, Љубомир у Елисиуму III ч. 244.
——, Историја Српска 702.
Вицелић Ђорђе, његови списи 4, 8, 10.
Војдаш Иван, Славон. Граматика 139, 140.
Wolfer M., Land- und Comunikazionswege, Wien 1827., 387, 569.
Востоков А., Руска Граматика 276.
Всесловије I књ. 701.
Gemeinnütziger Hauskalender Беч 1820., 369.
Герхард, Wila, serb. Volksl. 457.
Главокривно мађарско право 343, 701.
Grammaire des Grammaires 56.
Grammatica illyricae linguae, Colocza 1807, 85.

Књиге:

Граматика Словеначка 275, 276.
Грим, Немачки Речник 194, 365.
Гундулић, Осман 103, 106, 119. 121, 126, 174—176.
Давидовић Д. Забавник, 727; за г. 1833, 273; за г. 1834—1836, 370.
Dainko Peter, Lehrbuch der Windischen Sprache, 1824., 94, 98, 126.
Deutsch-illyrisches u. ill. d. Lexicon, 2. B. Wien 1790., 146.
Даница илирска 160.
Даничић, Српска Граматика 71, 576.
—— Приповетке из Ст. и Н. Завета 287, 288, 290, 292.
Dankovsky, Homerus slavicis dialectis cognata lingua scripsis 138.
Добровски J., Грам. Словенска 274, 276, 277, 551.
—— —— Славин 274, 276, 277.
—— —— Ћирил и Методије 437.
Дон Жуан (Превод Тиролов) 370.
Драгосављевић Адам, Српска Граматика 227.
—— —— Мали Српски Буквар 252, 253, 255, 256.
—— —— Катизме 267, 270—273.
—— —— Немачка Граматика 278—280, 288, 296—298, 302.
Ђорђић Игњат, Магдаљена покорница 140.
Ђурковић, Нем. Граматика 287.
„Европа“ славон. забавник за г. 1826, 105.
Економъ. О сличности руског и грчког језика 628.
Elenchus vocabulorum proprimis Slavicorum magyarici usus. Budae. 1825., 98, 100.
Oesterr. Dienstreglement (и српски превод Бркићев) 374, 376, 383.
Жертва Аврамова (В. Ракића) 370.

Књиге:

Жил Блаз (превод Л. Зубана) 371.
Житије прекрасног Јосифа (В. Ракића) 370.
— Алексија божијег човека (В. Ракића) 370.
Земљопис 702; — Србије 1802 г. 680.
Зорић, Аритметика 371.
Зрињи Ник., Сирене, Хрватска епопеја 119, 121.
Иванъ Выжигинъ, роман 628, 629.
Исајиловић Д., Немачко-српски речник 57, 58.
— Француско-српски речник 57, 58.
Историја за Карађорђијина времена 52.
Јајић, Indiski Mudroznanac 102, 108, 109, 114.
Јеванђеља 122.
Јунгман, Ист. Чешке Литературе 325.
Кайдамовъ, Краткая россійская Исторія 56.
— Всеобщая Политическая Исторія 56.
Календар за г. 1836., 370.
Календари Славонски 126.
Капер, Превод Срп. Нар. Песама на немачки 23.
Караџић Вук. Срп. Нар. Песме 733.
Беч 1814. 274.
1815, 225.
— I—III (Лајпцишко издање) 3, 4, 5, 8, 14, 17—19, 28—30, 32, 34, 81, 177, 179, 180, 181—185, 187, 188, 192, 232, 235, 236, 344, 347, 353, 354, 414, 435, 471, 608, 641, 670, 701, 731, 738.
IV, 23, 181—183, 187, 188, 191. 272, 275, 447.
— — Бечко издање I—III, 21, 23, 25, 53, 68, 69, 186—188, 191, 192, 195, 199, 200, 203,

Књиге:

310, 311, 390, 449, 553, 575, 576, 670—672, 675, 676. IV, 20, 39, 649, 650, 721.
— — преведене на немачки 10, 11, 91.
— — на француски (Gusla) 129, 475.
— — на енглески 247.
— — Српске нар. приповетке (прво издање) 350, 354, 469.
(друго издање) 25, 172, 199, 200, 202—3, 290, 292, 717.
Милин превод на немачки 25, 196—198.
— — Српске Народне Пословице (прво издање) 42—46, 48, 154, 155, 158, 161, 283, 288, 499, 500, 512, 641.
(друго издање) 21, 57, 58, 71, 195, 199, 200, 292, 705, 706.
— — Писменица 225.
— — Срп. Граматика (уз Речник и Гримов превод) 3, 30, 32, 75, 79, 92, 107, 111, 165, 178—180, 183, 184, 229, 230, 232, 237, 245, 247, 248, 253, 255, 256, 257, 258, 274, 372, 414, 641, 731—732, 738.
— — Српски речник (прво издање) 3, 5, 7, 9, 20, 33, 79, 80, 126, 179, 180, 184—5, 187—191, 192, 195. 228, 235, 236, 274, 344, 371, 414, 608, 630, 640, 641, 700, 701, 731, 733, 738.
(друго издање) 20, 21, 59, 71, 194, 195, 199, 200, 202—3, 287, 288, 292, 365, 504, 576, 720.
— — Немачко-српски речник 10, 32.
— — Додатак Сравнит. речницима 350, 469, 475.
— — Даница 278, 279, 630, 641, 649, 701; — *за год. 1826*, 33, 75, 76, 88, 98, 99, 101, 104, 107, 118, 165, 233, 237, 245, 315, 345, 354, 358, 372—375,

Књиге:

378, 383, 415, 548, 737, 739.
— *за год. 1827*, 34, 124—126, 129, 166, 176, 236, 238, 254, 257, 316, 354, 381, 438, 471, 483—485, 487, 545, 548, 731.
— *за г. 1828*. 37, 131, 247, 248, 387, 425, 427, 428, 490, 537, 546, 550, 553, 569.
— *за г. 1829*, 135, 258, 570, 627.
— *за г. 1834*, 153—155, 273, 276.
— — Милош Обреновић, 35, 256—258, 489, 492, 536, 550, 553, 739.
— руско издање 303—309.
— — историја Србије 630, 632.
— — Ковчежић 21, 57, 58, 71, 195, 199, 200, 288, 293, 705, 706.
— — Црна Гора и Бока 433. Montenegro und Montenegriner 513.
— — Огледи св. Писма 4, 5, 8, 9, 33, 88, 100, 102, 104, 107, 230, 233, 237, 347, 350, 354, 469, 540, 733.
— — Нови Завет, 20, 46, 190, 191, 192, 193, 195, 199, 200, 202—3, 538—544, 718.
— — Житије Емануелово 125, 236, 425—429, 445, 548—550.
— — Буквар 125, 484, 485.
— — Примери срп. сл. језика 199, 202—3, 293.
— — Писмо Фрушићу 274, 276.
— — Правит. Сов. 203, 725.
— — ситнији полем. списи 53, 69, 70.
— — Књига за децу 489, 490.
Катанчић, св. Писмо 87.
Катихизис из Бугарске 371. — 702.
Качић, песме (Razgovori) 36, 103, 106, 457.
Thomas a Kempis, De imitatione Christi, превод Маријана Јајића 140.

Књиге:

— od nasliedovagna Isukerstova u Becsu 1712.
Кенгелац П., Црквена историја 74, 76.
Клопшток, Месијада, 126, 140.
Ковачевић Гаврило, Алписка пастирка 561—567, 699, 701.
— — Муачка Баталија 564.
Code Napoleon 623.
Колар J., Cjtanka, 323, 507.
— — Kázanj 325.
— — Imeslow, 510.
— — Ueber die literarische Wechselseitigkeit der Slawen 511—513.
— — Опис путовања у Италију 514.
— — нека његова књига 587.
Коларовић, Предлози о српском језику 37.
Conversations-Lexicon 581.
Копитар J., Крањска Граматика 80, 83.
— — Клочев глаголаш 283.
Кратка всемирна историја (превод Беријев) 700.
Criminal-Gesetz-Buch 609.
Criminal Gerichts-Ordnung 609.
Курцбек, Речник 146.

Leake, Researches in Greece 540.
Lebens und Charactersschilderung 701.
Линде, Речник, 109, 110.
Лира (Београдска) 370.
Ludewig, Divi Bambergenses 437.

Мавроорбини, Историја 56.
Метелко, Крањска Граматика 94, 98, 126.
Миклошић, Словенски речник 58. — Slavische Bibliothek II, 298, 302.
Mikoczi Josephi, Otiorum Croatiae Liber unicus, Budae 1806, 85.
Милаковић Д., Српска Граматика 49, 51, 56, 60.

Књиге:

— Историја Црне Горе 56.
— Грлица 46, 52.
Militär—Regulament, превод на српски ћирил. и латин. 87.
Милованов Лука, Опит сличноречности 142, 266, 267, 269, 446.
Милошијада (Јевте Поповића или В. Јовановића) 371.
Миловук Јос., Зорица, календар, 380, 572.
— Житије Ђ. Кастриотића 739.
Милутиновић Сима, Песме Нар. Црногорске 38.
— — Србијанка 35, 248, 347, 456, 475.
— — Дика Црногорска 41.
— — Историја Црне Горе 369, 371.
Мразовић, Граматика 229.

Нађ, превод Овидија 84.
Николић Кипријан, Повјест силног Али-паше 404.
Новић Ј., Живот и смрт Карађорђева 282.
— — Српска историја у стиховима 278, 280, 282.
Новосадски илирски календар, 160.

Обрадовић Доситеј, Буквица 355.
— — Скупљена дела 370, 371.
— — Првенац 699, 701.
Обреновић Анка, Нравоучителне повјести 370, 371.
Омир, на руском 633.
Opes Balthazar, Vita Jesu Christi per J. Bonaventuram 437.
Општа ортографија (на лат. језику од неког фратра) Беч, 364.

Палмотић, Кристијада 140, 154, 160.
Peitl, Theoretisch-praktische Einleitung zu dem Elementar-Unterricht in der deutschen Sprache 98.
Петровић Пет. II, Пустињак Цетињски 44.
Плајел Dr., Опис Босне 162.
Поповић Јевта, Мизијада 174, 175.
Поповић Јован С., Лажа и паралажа 359, 700.
— — — Покондирена тиква 359.
Псалтир 479, 541.
— Вробатов 437.
Пухмајер, Руска Граматика 49.

Ранке Л., Serb. Revolution 223, 471, 477, 585, 607, 656, 659, 660, 663, 701.
(друго издање) 664, 667, 669.
— превод на руски 628.
Rechenbüchel I Theil, 122.
Рељковић М. А., Речник, нем.-илир. и илирско-немачки. Беч 1796. 735.
Речник Франц. академије 56.
— чешки 177.
Речници Дубровачки 129.
Робинзон 371.
Ротек, Историја света (француски превод) 50, 51.

Салустије I књ. 701.
Сановник 370.
Светић М., Утук 51.
— Утук други 53, 503.
Светолик (Вас. Јовановића) 701
Седлачек, Физика 325.
Serbische Litteratur 30.
Славонска Граматика 105
Служебник архијерејски 642.
Soave Franz, Moralische Erzählungen 88.
Sonnleiter Dr., Statuten von a[illegible] Versorgnungs-Anstalt, 109—1 g[illegible]
Стојковић Атанас., Нови Завет 470, 481, 540, 541.
Сраженије Књаза Лазара (Г. Ковачевића?) 370.

Књиге:

Старчевић Сима, Илиричка Рјечословница (Граматика), Трст 1812, 121.
Stattuten von dem Wiener Pensions-Institut 153, 154.
Стејић Јов., Сабор истине и науке II, 700; III, 264, 277, 637.
Суботић Јов., Наука о српском стихотворству, 362—364.
Стихови цару Фердинанду (Л. Мушицког?) 371.
Сузе Радмилове (Јевте Поповића) 176.

Талфј, View of the Slavic language and Literature 20, 21.
—— Essai 20.
—— Народне песме (немачки) 33, 98, 102, 105, 107, 111, 227, 239, 245—247, 253, 701.
Тарифа Лутрије 371.
Тирол Д., Срп. Граматика 273, 603.
—— —— Немачка Граматика 616.
—— —— Земљописаније 277.
трагедије Дубровачке три 175.

Farnasari, Italienische Sprachlehre 144.
Фесл — Вук, Истор. Србије 607.
Филиповић Адам, Славонски Календари за год. 1826. etc. 102, 105, 114, 115, 117, 123, 124, 126—129, 135, 139.
Vorträge о стогодишњици Гетиншког универзитета 71.
Франкл, Нар. Песме (немачки) 23.
Хаџић, Ars Poëtica, 378.
Heinsius Th. Dr., Volkstümliches Wörterbuch d. deutsch. Sprache 387.
Herkl, Elementa universalis linguae slavicae 126, 327, 380.
Christias, ex latino venerabilis Ep-

Књиге:

piscopi Vidae versa in versus illyricos; Romae 1695. 126.

Часловац 251, 252, 479, 541.
Челаковски, Нар. слав. песме, II, III, 545.
Читаоница 702, 743.
Чича Томина колиба 24, 26; три превода на маџарски и два на српски.

Шафарик, Gesch. d. sl. Spr. u. Lit. 98, 106, 116—118, 235, 321, 324, 325, 327, 376, 437, 727, 728.
——, Mon. Serbica 727, 729.
Шестерфилд лорд, Der indianische Weltweise, превод на немачки, латински и хрватски 86, 91.
Schleisneri Novus thesaurus (Lexicon) 3.
Шлецер, Vorbereitung zur Weltgeschichte für Kinder 50, 52.
Schneller Julius, Allg. Weltgeschichte Gratz, 1808, 109, 110.

књижара Браумилерова 71.
—— св. Ане 87, 93, 98, 99, 104, 131, 521, 522, 734.
—— Вајдманова 189.
—— Венедиктова у Бечу 510—512.
—— јерменска 187.
—— словенска 511.
—— Килијанова у Пешти 510.
књижевници српски 48, 50, 229, 231, 232, 250, 377, 378.
—— бродски (славонски) 83, 139.
—— словенски у Бечу 512.
књижевност (књижество) Вукова 742.
—— (литература) српска 25, 49, 68, 125, 197, 229, 269, 283, 346, 352, 372, 377, 413—415, 443, 472, 473, 486, 505, 510, 555, 622, 723, 724, 727, 729—730, 740—741.

— словенска 21, 353, 471.
— славеноруска 352.
— славеносербска 740.
колера 259, 260.
команда војена у Земуну 592, 636, 639.
— генерална у Варадину 621, 634, 636, 639.
командирендер-генерал 741.
комесар руски и турски 741.
комисија законодавна 420, 478, 657, 715.
Communitaets-Physicat у Броду 134.
„кондак бачки" 207.
конзисторијум Карловачки 742.
конзилиум Будимски 676.
конзул руски у Бечу 604.
конзулат руски у Букурешту 308.
контумац Земунски 206, 213, 260, 371, 420, 421, 611, 686.
коректор за Брлићеву граматику 735.
коректуре Брлићеве грамат. 142, 145.
— Пословица (од 1836) 44.
костими српски 472.
краљ пруски 219, 670, 671.
крунисање Николе I 441.
кућа у Турској 124.
кућа Вукова у Топчидеру 496.

легенда грчка о Методију 437.
лицеј 728.
лицеум у Темишвару 168.

магистрат варошки у Броду 72, 83, 85, 89, 94, 96, 107, 108, 113, 114, 131, 135, 392.
— Београдски 478, 501, 629, 658, 715.
— Земунски 745—746.
— Крагујевачки 613.
— Панчевачки 82, 84, 85, 90.
— Бајски 242.
— Темишварски 452.
магнати угарски 541.
манастир Цетињски 41.
— Мухачки 138.
— јерменски у Бечу 658.
маса Димовићева у Броду 392.
Матица српска 36, 45, 46, 236, 245, 247, 253, 255, 272, 276, 279, 280; преписка 389—391, 513, 564, 587.
матрице за штампарију београдску 631.
медаља Вукова 405, 601.
међа босанска 158; — сува 160 в. граница.
мелодије нар. песама 379, 380, 457.
министарство просвете Бечко 287, 288.
— војено Бечко 296.
— спољ. посл. руско 303—306, 308, 630, 637, 639, 640.
— правде руско 307.
митрополит српски 479.
— Карловачки 678.
мишљење публике о Забавницима
— Брлићево о Забавницима 101, 125.
— кн. Милоша о Вуковој рец. на Хацића 213.
— Драгосављевићево о Вуковим делима 232.
— (врло неповољно) И. Војиновића о Вукову раду 372—3.
— Бркићево о Вуку 114.
— Брлићево о Вуковој ортографији 161.
— (неповољно) „средњих класа" о Вуковом херцегов. „стилу" 455.
— публике о Вуковој азбуци и његовом начину говора 575.
— публике о Вуковој азбуци као шокачкој 432.
— А Драгосављевића о роману М. Видаковића 244.
молба Вукова за посвету својих песама руском цару 310.
молбе Вукових заступника бродском магистрату 90—91.
музикферајн бечки 379, 380.

надрикњиге 231.

народ (род) српски 17, 25, 79, 80, (прости) 101, 125, 215, 229, 233, 243, 252, 308, 309, 377, 378, 405, 406, 409, 443, 444, 469, 471, 479, 480, 493, 504, 541, 549, 550, 585, 607, 641, 669.
— славонски 81, 409.
— руски 352.
насловни лист за грамат. Вук-Гримову 3.
— — Брлићеве грамат. 143.
наслов превода српских приповедака Вукове кћери 197.
наука српска 729.
нахија ваљевска 578.
— дервеначка (у Босни) 158.
— јадранска 313.
— катунска 220.
— ријечка 222.
— ћуприска 343.
— пожешка 343, 726.
— рудничка 343.
— ужичка 612.
— старовлашка 612.
— шабачка 378.
немири у Црној Гори 24, 25.
— у Босни 659—661, 663.
— у Албанији 664, 665.
новац за Вука од кн. Мил. 205, 212.
новац Вуку на дар од Јефр. Обр. 488, 492.
Нови Завет, Вуково превођење и Стојковићево 470—481, 538—544, 658—660, 663, 664.
— — на бугарском 475.
— — ст.-словенски и старогрчки 542.

Новине и часописи:

Abendzeitung 456.
Agramer Zeitung 581.
Allgemeine Zeitung 10, 223, 637, 645, 666, 670.
Amtsblatt бечки 157.
Augsburger Zeitung 27.
Ausland 27.
Будимске новине 337, 338.
Weils Jahrbücher 665.
Westminster Review 472.
Wiener Zeitung, (Inteligenz Blätter) 146, 387, 735.
Гетиншке учене новине 353.
Elegante Zeitung 456.
Oesterr. Beobachter 154.
— Militärzeitschrift 609.
Iris 351, 380.
Jahrbücher d. Literatur 470.
Quaterly Review 472.
Krok 325.
Лајпцишке новине 154, 157.
Летопис Матице српске 35, 36, 39, 44, 45, 125, 226, 227, 231, 238—240, 245, 250, 253, 255, 256, 265—267, 271, 273, 276, 278—280, 362, 377, 389, 575, 628, 700.
Летопис Дорпатски 44, 45.
Literärische Conversationsblatt 17.
Liter. Blätter 27.
Modenzeitung 456.
Народни лист у Пешти 278, 279.
Новине српске Давидовићеве 274, 276.
— у Београду 263, 405, 675, 700, 701.
— у Пешти 54, 170, 312, 517 (?), 624.
— илирске у Загребу 159, 160.
— немачке 229.
Petnam-ов Monthly 24.
Pressburger Zeitung 591.
Ранкеов часопис 193, 659.
Родољубац 265, 273.
Сѣверна пчела 304.
Седмица 291, 293.
Сынъ отечества 353.
Скоротеча 664.
Соревнователь 88.
Српски народни весник 289.
Tudomány Gyüjtemény 320.
Urquhart-ов Inckey 664.
Haryner Magazine 24.
Часопис Чешког музеја 157, 276.
Schnellpost 456.

новци царева српски 389.

обелисци јегипатски 175.
обичаји народни 232. 658.
обичаји, песме и молитве о слави 512.
објашњење имена Talvj 111.
обрачуни Вукови с Рајмером в. Рајмер, преписка.
оброканда 712.

Огласи књижевни:

о Али-паши Јањинском 562, 564.
Вукови: о IV књизи песама (1833) 146, 271, 403, 445, 715.
о Нар. Песмама (Беч 1840 etc.) 51, 312, 433, 502.
о Даници за 1826, 84, 227, 228, 339, 344.
— 1827, 118, 119, 236, 238, 239, 346, 424, 448.
— 1828, 247—249, 424, 489, 490, 552.
— 1829, 256.
— 1834, 272, 273.
о Житију Емануелову 118, 234, 375, 377, 423, 424.
о Кнезу Милошу 206, 253, 356, 428, 429, 491.
о Опиту Лукину 141, 263—265, 598, 678.
о Црној Гори и Боци 283, 337, 432.
о Речнику² 285.
Т. Бркића о службеном војном регламенту 383, 384.
Ј. Веселог о Hochzeitslieder 106, 231, 351.
Коларов о Imeslow-y 510.
о Летопису 389.
М. Јајића о Indianskom Mudroznanci 86.
Ј. Стејића о Макровиотици 99, 102; о Забавама III, 263.
П. Шафарика о Gesch. d. s. Sprache u. Lit. 111, 317—329.
Јевт. Јовановића о Мађарском праву 173.

Огласи књижевни:

Д. Тирола о Земљопису 263, 721.
А. Драгосављевића о Немачкој Граматици 285, 287.
о Iris-y 351.
С. Илића о Доситејевој буквици 355.
D-r К. Пејчића на Причине зашто се глупи људи рађају etc. 644.
Ј. С. Поповића 1825 о неком делу (Слези Болгарије?) 358.
Ј. Колара о неком делу 325.
Лазе Зубана на Брачни Поклон 622.

одаџије 240.
одломци Фризиски (споменик) 436.
одузимање књига од Вука у Земуну 591.
опис народа српског под Турцима 607.
општество Муачко 251.
— Темишварско 722.
оргије у Острошком манастиру 220.
орден гвозд. круне 26.
— св. Ане II ст. 628.
— Франца Јосифа 601.
— црвеног орла 717.
осуда Вукова рада 741 в. мишљење.

парлаторија земунска 209, 638, 639.
парница Вукова са Себастијановићем 81, 84, 85, 89—98, 100, 103, 104, 106—108, 110, 112, 113, 115—117, 119, 120, 122, 123, 125, 127, 129, 130, 133.
— Д. Стевановића 459, 460, 465.
партија Хаџићева у Србији 213.
пасош Амицин Вуку 420, 421.
— Вуков за Србију 590—593;
— за Русију 641.
паша скадарски 220.
—е босанске 155.
пѣніе (црквено) 714.
пензија Вукова руска 34, 35, 125, 245, 309, 310, 478, 548, 549, 596—597, 608, 629, 638.

— српска 48, 54, 214—218, 399, 500, 670.
— И. Гарашанину 672.
песме народне, скупљене 31, 32, 34, 228, 231, 232, 234—236, 238, 245, 246, 250, 253, 264, 278, 280, 283, 360, 361, 456—458, 462, 463, 468, 478, 585, 612, 630, 658, 662, 732.
— херцеговачке 34.
— црногорске две 52.
— од слепице Живане 65.
— у Даници 1826 101.
— у славон. календару 123.
народне песме II, 22, 21: *16.*
бр. 8 и 16: *17.*
бр. 5, 7, 8, 10, 12, 14, 16—19, 21—24, 26, 27, 30, 36: *18.*
III бр. 3, 32: *19.*
прва песма: *14.*
Женидба Вукашинова 24.
Дојчин Петар 281.
Како је ђелина домамила etc. 281.
Смрт М. Краљ. 377.
Жен. Душ. 457.
Бан. Страх. 457.
превођење на немачки 15, 16, 20—23, 25, 27, 228, 278, 280, 377, 456, 457, 669—671.
— на енглески 125, 468, 469.
— на руски 633.
— послао Ад. Драг. 261, 262, 266.
— — Јустин 264.
— пољске нар. 435.

Песме уметничке:

Драгосављевић Адам, Енеида I и II књ. 265.
Милутиновић Сима, писмо. Вуку у стиховима 35.
— ода Мушицком 36.
Ј. С. Поповић, ода Вуку 358.
Јанић, песма на нем. језику 338.
Седам пригодних песама из Славоније 126—128.
пирамиде јегипатске 195.
писање закона 501.
писмо Вуково кнезу Милошу 638—640.
писменост у Далмацији 345.
плата лекару кн. Мил. 519.
повеље српске 730.
поезија народна 282.
— — пољска 435.
пожар у Ђакову 348.
политичари (тобожњи) 479.
полиција Бечка 633, 634.
— — и војена команда, преписка 590—602.
помоћ Вуку од Владике Петра II. 51.
понуда за лекара кн. М. О. 515.
поп православни из Брода 98, 100, 116, 127.
попови Шидски 285.
попечитељство внутр. дела 223.
пореза у Срему 300—301.
порта 657.
посланик руски у Бечу 73.
посланство руско у Бечу 73, 304, 306, 441, 511—513, 630—632, 637, 720.
— — у Цариграду 308.
— аустриско 400.
— пруско у Бечу 661.
пословице народне 278, 280, 630.
— скупили Адам и Јустин 283.
пост у католика и православних у Босни 662.
пошта мала у Бечу 272.
— у Сомбору 649.
— Цариградска 208.
права немачка у Бечу 278.
— мађарска 360.
правитељство (в. влада) српско 54, 217, 218, 399, 638, 501, 502, 665, 670.
— руско 303, 304, 360, 632.
— аустриско 376, 438, 635, 636.
превод неколико срп. речи на руски 640.
— Јеванђеља Вуков 741—742.

предговор Нов. Завј. 482.
—, рѣчник и разговори Брлићеве грамат. 144, 148.
председништво ген. команде у Варадину 745.
пренумеранти 39.
— на II лајпцишко издање Нар. Песама 28, 29, 648.
на IV књигу (1833 у Бечу) 38, 146, 149, 271, 446—7, 715.
на Даницу 1826 32, 87, 91, 93, 94, 98, 175, 229, 237, 243, 313, 314, 341, 344, 346, 348, 736, 737, 739.
— 1827 34, 120, 121, 123, 243, 424, 448. 455, 483.
— 1828 37, 130, 167, 247, 249, 250, 380, 386, 398, 425—427, 449, 451, 452, 461, 533, 552, 557, 560, 572, 573.
— 1829 258.
— 1834 246, 277, 649.
на Милоша Обреновића 35, 254, 356. 428, 429, 485, 486, 536, 553, 578, 586.
на Пословице[1] 257.
на Пословице[2] 56.
на Ковчежић 56.
на Житије Емануелово 120. 121, 423—426.
на Луку 265, 266, 361.
на Приповетке[2] 289, 360, 361.
на Црну Гору и Боку 50, 203, 429—432.
на Песме[3] 312, 502, 554, 556, 624—626, 654.
на Речник[2] 504.
на Прав. Сов. 725.
на Али-Пашу Јањинског 404, 562, 565, 566.
на Алпијску Пастирку 587.
на превод Јефтимија Јовановића 173.
на Стојковићеву књигу 1826 г. 64.
Стејића Забаве III 277.
Коларову неку књигу 609.
Тирола Земљоп. 277, 721.
— Брачни поклон 622.
Шаф. Ист. ј. и књ. 321—323.
на Hochzeitslieder 376.
на Љетопис 389.
преписка кћери Вукове и Талвине 20.
пресуда између Вука и Себастијановића 89, 97, 392.
признаница Х. Хаџића 527.
принц змиски, Kronschlänglein 24.
пријатељица (нека Ранкеова и Вукова) 671.
приповетке народне 232, 360, 361; превођене на немачки 717.
провинције турске 401.
прогонство Вуково из Земуна 594.
прокатори (?) 406.
простаци благоугодни 231.
прота Шидски 285.
— Јагодински 398.
професори Новосадски и Карловачки 729.
пук атамански козачки 55.
пургермајстор Бродски 85, 114, 136.

рат Кримски 219.
рачун Јермен. штамп. 721.
регемента Радошевићева 121.
— Петроварадинска 375.
раја босанска 662.
регрутирање (у Илоку) 300.
романи Видаковићеви 230.
рукописи стари 101, 239, 241, 730; — Вукови 634; псалтир 280.

сабља стара руска 604, 606.
савет државни 218, 399, 672.
саге нордске 24.
свештеници 479.
свештенство грчко 474.
— римско 479, 541.
— — у Шибенику 556.
— српско 542.
— — више 660.
свиње послате жени Вуковој у Земун 65.
семинарија Петроградска 73.
— Ђаковачка 138.
— Бродска 92.

— Пештанска 145.
сенат у Србији 670.
— Цетињски 41.
сенатори Цетињски 47.
сенатор Бајски 242.
синдикус (судац) Бродски 82, 136.
сир послат Фатеру 8, 9.
— послат Вуку 61.
скупштина српска 645, 657.
— Митровска 612.
слава и опис обичаја 512, 513, 662.
слика Гримова 203.
— Јевр. Обреновића 489, 490.
— Марка Краљевића 546.
— Алписке Пастирке (и клише) 562, 563, 567.
слободе у Србији 643.
слова за штампарију Цетињску 41, 43, 46, 327—338.
— — Београдску 262; љ, њ, ј, 678.
— Београдска грађанска 730.
— српска за католике 152, 161.
— нова за Даницу 238.
— латинска 175, 348.
— за књиговесца Возаровића 368, 369.
— за грам. Добровског 551.
— словенска 543.
— нова Вукова 312, 353. 383, 434.
— ћирилска 348, 732.
— грађанска 43, 328—332.
— различне врсте 543.
— црквена Београдска 730.
— стара црногорска црквена 730.
словоливнице у Пешти 338.
служба Вукова 501.
снег велики у Црној Гори 41.
спахилук Бањански 250.
— Биљски 245.
— Чалмански 298.
споменици српски 56.
србуље штампане 238—241, 245, 246, 253—256, 291 в. књиге.
— писане в. рукописи.
становништво босанско 662.
стање српске књижевности 728—729.
старина хрватска 85.
—е српске 156, 278, 280.
статути учених друштава 589.
стогодишњица рођења С. Текелије 391.
стражмесатар варошки у Броду 82.
суд Илочки 297.
— народни у Крагујевцу 614, 615, 708, 709.
— Београдски 407.
— велики у Србији 501.
— вел. кримин. руски 441.
судство у Србији 638.

тахминција Београдски 419.
тешкоће у превођењу срп. песама на нем. 16, 17.
трактати руски 657.
трговина књижарска 657.
трговци Винковачки 383.
— Земунски 521.
— српски 636.
трошак путни Вуку од М. О. 580.
тужба прот. Јос. Себастијановића 72.
тумачење чл. 2232, 2236, 2240 Наполеновог кодекса 623—4.

ћаја Силистра-валије 615.

уверење Вуку од Земунске полиције 745—6.
универзитет
— Виленски 353.
— Варшавски 353.
— Краковски 352.
—и пољски 352.
— Харковски 555.
— Московски 584.
управа окружна (Kreisamt) Дубровачка 36.
управитељи школски 251, 252.
ускоци из Турске 160.
устав српски 406;
— од 1835 г. 664—666, 669.
учитељи Трстански 28.
— Шибенички 556.
— препаранд. Сомборске 227.

Факултет медец. у Пешти 265.
Ферман за Србију 645.
Филологија 101.
— српска, латинска, грчка, немачка 83.
Флота руска 307.
Фонд словачких школа у Пешти 508.

хартија за штампарију Цетињску 41.
хетерија грчка у Јањини 407.
хипермацари 510.
хипертевтони 510.
хонорар Вуков од Ранкеа 659, 663, 665, 667, 668.
хофкомора у Бечу 159.
хофкригсрат 122, 378, 524.

цар турски (султан) 157, 159, 517.
— аустриски (Ћесар) 243, 252, 303, 305, 459, 509.
царство Светоплуково 436.
цензор Бечки 103, 269, 355.
— Пештански 412.
цензура Бечка 38, 103, 106, 115, 256, 282, 512.
— Будимска 121, 139, 404, 564, 565.
цесаревић руски 408.
црква Мохачка 243.
— Маишка 259.
— Титошка 255, 256.
— Шиклушка 241.
— Београдска 380.
— у Острогону 403.
— св. Петра у Риму 403.
— руска у Бечу 632.

чиновници руског посланства у Бечу 631, 637.
— кнеза Милоша 638.
читанка за веће школе (Ј. Суботић пише —) 288.

Чланци и критике:

Ј. Весели, предговор у Hochzeitslieder 351.

Чланци и критике:

Грим Ј., Предговор немачком преводу Нар. приповедака 25.
— — предговор Граматици Вуковој 232, 470.
Драгосављевић Адам, О писмености српској 234—236, 239, 245, 250, 253, 266.
— — о Србуљама 256.
— — Глас и вредноћа нар. песама 238—240, 243, 256.
— — чланак за Матицу 255, 256.
— — Мане и замерке словопису Београдском 290, 291.
— — Граматика у разговорима 273.
— — Неколико писама из Србије 273.
— — Одговор на „Неколико врста из писма једног г. совокупитеља на Летопис" 273.
Караџић Вук, Критике и рецензије 278, 373.
— — рецензија на Љубомира у Елисиуму 244.
— — Предговор к Пословицама 44, 46, 278.
— — Предговор Речнику[1] 232.
— — Предговор I књ. песама 362.
— — — Лукину Опиту 362.
— — Одговор руском рецензенту 101.
— — Почетак описа манастира 101.
— — Главне разлике 101.
— — биографија Хајдук-Вељкова 101, 105, 232, 373.
— — рецензија на Хаџића 213.
— — — на Србијанку 35.
— — —(молба за —) на књигу Талвину 27.
— — о хајдуцима 380.
— — опис Србије 548.

Чланци и критике:

—— о догађајима 1827 год. 656.
Cyprian Robert у Beilage Z. Allg. Ztg. 666.
Копитар, Рецензије 438, 470, 471.
Матић, Турске речи у српском 293.
О митском сродству ст. српских божанстава са скандинавским 456.
Неколико врста из писма једног г. совокупитеља на Љетопис 273.
Новић Јоксим, предговор немачком преводу срп. нар. песама 278.
Побратић, Прилози у „Родољупцу“ 265.
Ј. С. Поповић, Критика на Суботићеву Науку о стихотворству 362—364.
Предговор Псалтиру Андрије де Кобилино 437.
Ранке Л., чланак 671.
рецензије немачке 235, 236.
—— и објаве о Брлићевој граматици 148—153, 155, 157.
Servian Minstrelsy 472.
Смесице у Лет. Мат. Срп. од 1833 1 ч.
Талфј, Чланак у Lit. Convers. Blatt-у 17.

Чланци и критике:

Филиповић Адам, рецензија о „Шокцу“ 116, 117.
одговор на рецензију од Шокца 102.
Фатер, О склопу срп. нар. песама 3.
—— о грчком Н. Завету 4.
Шафарик, расправа о србуљама 730.
хатишериф о уставу 741.

шилер послат Вуку 63, 64.
школа велика 695.
школе у Србији 7, 638, 675.
—— на нар. језику у Славонији 87.
—— по Барањи 251—252.
—— словачка у Пешти 508, 509.
шљивовица послата Вуку 63.
штампарија Будимска 145, 154, 328—338 412—415.
—— Штраусова у Бечу 369.
—— Божидарова 240, 241, 259.
—— Цетињска 327—338.
—— за Србију 243, 261, 262, 264, 473, 637, 644, 657, 675, 678, 695.
—— јерменска 267, 269, 270, 273, 278, 280, 364, 383, 658.
—— Козме у Пешти 287.
—— ћирилска у Прагу 727.